

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

COMMENTARIA
IN ARISTOTELLEM
GRAECA

EDITA CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

VOLUMINIS III

PARS I ALEXANDRI IN LIBRUM DE SENSU

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI
MCMI

ALEXANDRI
IN LIBRUM
DESENSSU
COMMENTARIUM

CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

EDIDIT

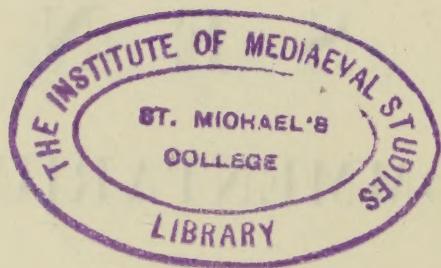
PAULUS WENDLAND

BEROLINI

TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI

MCMI

NOV 7 1950

15626

P R A E F A T I O

Commentarium in Aristotelis librum Περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν inter postrema Alexandri Aphrodisiensis scripta numerandum esse videtur. nam cum ipse nusquam hoc opus commemorat¹⁾), tum in hoc commentario clare commentarium suum Περὶ ψυχῆς (commentarium enim, non libellum Περὶ ψυχῆς significari puto) et quaestionem quandam servatam in collectione, cui inscribebatur Περὶ ψυχῆς B (p. 127, 28 ss. Br.), commemorat; cf. adnotata ad p. 167, 21 (89, 24). 31, 29. etiam commentaria in Physica et in libros De caelo et De meteoris prius scripta esse verisimile est, cum interdum doctrinam in tractandis his libris comparatam nobis agnoscere videamus²⁾; sed res difficilis dijudicatu est, cum Alexander Commentaria in libros Aristotelicos sua priusquam ederet, non semel in scholis explicavisse videatur. ne posteriorum quidem scriptorum quisquam praeter anonymum, quem infra edam (Additamentum IV), hoc commentarium commemorat.

Tamen codicum non exiguis numerus praesto est. de quibus iam in ephemeride, cui inscribitur *Jenaer Litteraturzeitung* 1876 p. 534bss., Hermannus Usener, Thuroti editionis censuram agens, acutissime et verissime iudicavit — quod praeceptoris dilectissimi iudicium eo magis admiror, quia

¹⁾ Errare qui aliter iudicent (Zeller, *Philos. der Griechen* III 1 p. 790) iam Thurot (p. 395) vedit. in libro enim Περὶ ψυχῆς p. 53,26 Br. ἐπὶ πλέον δὲ εἴρηται περὶ τούτων ἐν τῷ Περὶ αἰσθητῶν τε καὶ αἰσθήσεως Aristotelicum librum, non suum commentarium re-spicere videtur. et quod in fine Quaest. I 2 legitur testimonium ἀμετον τέτακται τοῦτο πρόβλημα ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Λέξεών τινῶν ἐκ τοῦ Περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν ἐξήγησις καὶ ἐπιδρομή, sive ad hoc commentarium sive, ut rectius Bruns p. IX iudicasse videtur, ad collectionem quandam deperditam selectorum locorum interpretationes ἀπὸ φωνῆς Ἀλεξάνδρου continentem pertinet, certe non ab Alexandro, sed ab eo qui Quaestiones in ordinem redigit profectum est.

²⁾ cf. Indicem locorum Aristotelicorum et adnotationes ad p. 18,13. 28,2. 68,9. 72,1. 29. 75,27. 78,19. 79,14. 80,11. 86,21. 105,18. 122,23. 134,8. 148,13.

tum accurata collatione optimorum codicum carebat¹⁾) —, postea in schedis, quas mihi tradidit, iudicium suum pluribus exemplis explicavit et confirmavit. quo factum est, ut, cum ego in Useneri locum succedens commentarium edendum suscipiebam, maiorem et difficiliorum operis partem iam confectam invenirem. relinquebatur enim, ut viri clarissimi, qui rectissime et quae ratio inter codices intercederet et quibus potissimum testibus in textu constituendo utendum esset docuit, vestigiis insisterem eiusque rationes ad singulos locos adhiberem.

Primae codicum classi, quam α nomino, hi codices adnumerandi sunt:

V VATICANUS GRAECUS 1028 bomb. saec. XIV/V continet praeter alia²⁾ nostrum commentarium a duobus librariis aequalibus scriptum, quorum unus fol. 341^r—389^v, 395^r—402^v, alter fol. 390^r—394^v, 404^r—410^v exaravit. prior 46 versibus, alter 39 fere paginas implevit. litterae sunt pallidae et angustae, partim madore corruptae, sed etiam nunc ita perspicuae, ut de verbis traditis nulla dubitatio sit; spatia reliquit librarius, ubi archetypi verba legi non poterant. in fine inde a p. 168, 12 desunt fere tres paginae. contulit codicem a. 1883/84 Ferdinandus Duemmler, cuius immaturam mortem ploramus, eundemque iam antea ad Aldinam contulerat A. Mau³⁾.

A VENETUS MARCIANUS graecus 230 chart. saec. XIV continet praeter Philoponi commentaria in Physica, Meteorologica, libros De gen. et corr. commentarium nostrum (cf. Zanetti catal. p. 118, Vitelli l. c. p. XV et *Comm. XIV* 2 p. IX; Heinze, *Comm. V* 3 p. VIII)⁴⁾. contulit cum Aldina usque ad p. 87 Chr. Belger, professor Berolinensis, librum alterum B. Niese, professor Marpurgensis.

N Cum hoc artissima familiaritate coniuncta est prior pars (p. 1—82, 26 nostraræ editionis, de posteriore v. p. XI) codicis OXONIENSIS COLLEGII NOVI 232 chart. saec. XV, qui praeter Michaelis Ephesii scholia exhibit fol. 1—74 Alexandri librum. contulit M. Mowat Oxoniensis in usum Thuroti, qui

¹⁾ Cum multa egregie emendaverit Usenerus, interdum ne eas quidem eius conjecturas omittere volui, quibus nunc fortasse optimorum codicum lectiones tunc ignotas praeposuissest. iuvat enim observare, quanto acumine etiam eis locis, quibus verba genuina recuperari non poterant, sententiam sua divinatione occupaverit.

²⁾ cf. Vitelli, *Comment. vol. XVI* p. xv et *Iamblich Protrept. ed. Pistelli* p. vii. fuerunt, qui Vaticanum, cum „antiquiorem compendiosae et intricatae scripturae speciem“ referat, saec. XIII tribuerent; sed posterioris aetatis eum esse inde efficitur, quod Iamblich Protrepticus e Laur. 86,3 saec. XIV descriptus est. — Vitelli l. c. p. xv in discernendis manibus diversorum librariorum paulum a Duemmlero discedere videtur.

³⁾ Testium nomina posui, ubi in discrepantia collationum uter erravisset dubitari poterat.

⁴⁾ Eiusdem mentionem desidero in *Comm. XIV* 1 p. vii. viii.

prioris libri collationem in appendice p. 368—379 posuit, alterius in ipso apparatu adhibuit, lectiones lemmatum Aristotelicorum p. 380. 381 adnotavit. quam arte AN (in priore parte) cohaereant, cum consensu lectionum docet tum inde appareat, quod easdem habent lacunas et eisdem locis spatia libera reliquerunt. ceterum numerus omissarum litterarum, quem adnotavi, in solum N cadit, cum collatio codicis A, quae mihi praesto erat, de litterarum numero, quem spatum capere videatur, fere taceat.

Quartus huic classi accedit, quamquam aliquantum ad alterum ordinem β̄ vergit, PARISINUS graecus 1921¹⁾ chart. saec. XIV. primam autem eius codicis partem dico. nam ter ibi Alexandri commentarium appareat, ut infra docebo. scilicet ex pluribus codicibus Usenero teste compositus est. fundamentum enim quasi codicis, cui post alia addita sunt, efficiunt Aristotelis scripta zoologica (= Bekkeri m) et Parva naturalia cum Michaelis commentariis fol. 10—257 (cf. Indicem librorum fol. 66 servatum). praemissae sunt reliquiae nostri commentarii fol. 1—9. incipit fol. 1ra verbis ὁ καπνός. ἡ δὲ γῆ (= p. 46,12 editionis nostrae), fol. 4^v primus liber finitur. fol. 5^r textus Aristotelicus incipit a verbis καὶ πράσινον καὶ κυανοῦν (= p. 442^a24). in eodem folio rubro atramento scriptum invenitur ἀρχὴ τοῦ β· περὶ ὑσπῶν. iam abhinc scholia ex Alexandro excerpta pallidiore atramento textui Aristotelico ascripta sunt (incipiunt a titulo rubro atramento scripto ἀλεξάνδρου ἀφροδισιέως εἰς τὸ περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν β'), alia manus aequalis aliud genus scholiorum atriore atramento scriptorum adiecit. Alexandri textum partim descrepsit, partim contulit A. Brinkmann professor Regiomontanus (fol. 8. 9 II. Winnefeld). De archetypo haec observat Usener: „Alexander Περὶ αἰσθήσεως ist aus einer ganz ungewöhnlich, entweder durch Feuer oder durch Wasser von aussen her zerstörten Hs. abgeschrieben und wimmelt daher von fenestrae, die immer nach bestimmtem Zwischenraum wiederkehren und dann immer zahlreich hintereinander sich zeigen. Dass in den als Scholien dem II. Buch beigeschriebenen Stücken aus Alex. die gleiche Erscheinung der Lücken sich wiederholt, macht den Zusammenhang von B. I und II, d. h. den Ursprung der Scholien aus der gleichen Quelle, der der vorhergehende Text des Alex. B. I entsprungen ist, sehr wahrscheinlich“. — specimen collationis praebet Additamentum I, de posteriore codicis parte v. p. IX spp.

MARGINI exemplaris editionis ALDINAE, quod Parisiis in bibliotheca M nationali servatur (R 109. 1), adiectae sunt notae a viro docto saec. XVII:

¹⁾ cf. Comm. V 3 p. vii, Comm. XXIII 1 p. vii; Diels, Doxographi p. 114. 497; Θεοφράστου Περὶ πυρός ed. Gercke p. 23.

B

404

• BH

V. 3. pt. I

quac notae postea in postremis versuum litteris neglegentia bibliopagae margines desecantis damnum acceperunt. descripsit eas olim numero desectarum litterarum adnotato in Academiae usum A. Brandis, adhibuit etiam Thurot in edendo Alexandro¹⁾. plerasque lectiones vir doctus hausit ex codice classis α . quem perisse vel nondum inventum esse aegre ferendum est. M enim modo congruit atque id saepissime cum AN (p. 3, 7, 19, 12, 24, 7, 37, 1, 20, 21, 38, 1, 48, 7, 49, 5, 57, 2, 69, 14, 75, 19, 78, 24, 82, 14, 84, 20²⁾, 86, 1, 20, 88, 9, 90, 12, 91, 21, 93, 2, 97, 24, 99, 12, 100, 3, MN conspirant 18, 8, 41, 16, 78, 5), modo cum T (de quo infra agam, v. p. 11, 23, 25, 10, 40, 22, 59, 12, 60, 16, 82, 9, 83, 5, 88, 3, 90, 10, 95, 9, 96, 23), interdum cum V (16, 1, 37, 19, 65, 15, 85, 23, 90, 6), cum TV (22, 14, 24, 4, 58, 9, 97, 19), cum TAN (22, 9, 23, 91, 23). unde appetat codicem M ad familiam α pertinere, a nostris autem ordinis α codicibus diversum esse³⁾. accedit quod proprias habet lectiones ab omnibus nostris codicibus discrepantes, quarum nonnullas solius M auctoritate nisi in textum recepimus: v. p. 6, 9, 17, 23, 19, 1, 26, 16, 28, 12, 29, 21⁴⁾, 32, 24, 34, 8, 16, 39, 29, 42, 6, 46, 1, 55, 13, 59, 14, 61, 3, 64, 7, 71, 25, 94, 2, 95, 3, 97, 9, 99, 7, 27. et quamquam vir ille doctus ipse testatur nonnulla quae profert se conjectura invenisse (v. ad p. 9, 5, 56, 20, 66, 13, 106, 24) et ipse non pauca eius libidini tribuere malim⁵⁾ (v. e. gr. adnot. meas p. 35, 24, 26, 43, 14. etiam p. 106, 8, 126, 23 et Thurot p. 390, 391), tamen nulla dubitatio est, quin pleraque quae modo attuli codicis deperditi testimonio nitantur. quem non ea quam nunc poscimus diligentia collatum esse magnopere dolendum est.

T Ut codicis M, ita etiam versionis latinae usus suas difficultates habet. quam invenit Thurot in PARISINO latino 14714 saec. XIV et sub Alexandri textu accurate edidit. eam Thurot saec. XIII ortam esse censem et Guilelmi de Moerbeka versionibus similem esse recte iudicavit (p. 386). translator enim elegantiae sermonis minime studens, barbariam foedissimam non reformidans id unum egit, ut fidissime textum Alexandri reprezentaret, etiam lacunas vel voces evanidas libri graeci spatio relicto significaret,

¹⁾ v. Usener l. c. p. 534 b ss. equidem curavi, ut, ubi aliquid ex M enotatum erat, adesse hunc testem siglo M posito monerem. quod siglum ubicumque deest, scito virum doctum nihil e codice suo notasse. litterarum desectarum numerum non adnotavi, ubicumque congruit cum codicibus eiusdem classis.

²⁾ Abhinc solus A in censem venit. — ceterum exempla sumo e p. 1—100.

³⁾ Etiam illa spes fefellit M fortasse esse Parisinum 1921. quod secus esse docuit comparatio cum Brinkmanni apographo instituta.

⁴⁾ 32, 22 codicem M secutum esse me paenitet.

⁵⁾ Ideo interdum voces, quas solas M testatur, uncis angulatis inclusi, ne codicis lectiones statuamus, quae conjecturae viri docti esse possunt.

corruptos locos verbo tenus fere redderet; nisi quod in verbis collocandis interdum paulo liberius versatus est. etiam potentialis graeci proprietatem ita servare studuit, ut futurum poneret, ἄν^τ voce „utique“ redderet. „que . . . et“ interdum particularum τε . . . καὶ vicem gerunt. ne articulum quidem coniunctum cum infinitivo vel cum praepositionibus (εἰς τὴν περὶ αἴσθησιν θεωρίαν) neglegere voluit latinis pronominibus, quamquam non constanter, usus¹⁾). qua interpretandi ratione Alexandri editoribus summopere profuit. tamen consentaneum est de nonnullis discrepantiis lectionum hunc testem interrogari non posse; velut γίνεσθαι et γενέσθαι, ἔσθλου et ἔσθλωσε, ἵνα εὕρῃ et ἵνα εὕροι, ὄριζει et ὄριζεται, μιγνύμενος et μεμιγμένος, ἐπεί et ἐπειδή, ὅποι et ἀπό, οὐτε et οὐδέ non distinxit, numerum singularem verbi post pluralem neutrius generis ponere non ausus est, articulum et particulam τε fere non curavit. omnino codicem T, ubicumque lacuna non significata tamen testem non protuli, scito graeci sermonis proprietates non ita expressisse, ut quo loco inter discrepantes testes ponendus sit decernere liceat. item saepe dubium relinquendum est, utrum interpres corruptum exemplar graecum habuerit an in legendo vel in singulis litteris vel discernendis vocabulis a vero aberraverit an causa erroris quaerenda sit in uno potius codice latino interpretis verba corrupta tradente. quae dubitatio maxime in lacunas cadit.

Quod codices VA Parisinum 1921 MT ad eandem familiam α pertinere dixi, ea re nisus sum, quod omnes non pauca vitia fere leviora praebent, quibus altera classis β caret. de singulorum autem codicum pretio numeratis eis locis, quibus unus horum testium solus genuinam lectionem praebet, ita iudicandum videtur, ut M²)T sincerissimi testes sint, V, qui saepe cum T solo veram lectionem tradidit, parvo intervallo sequatur, paulo minoris pretii sint AN; qui quamquam artiore quodam vinculo cum M conisci sunt, archetypum MAN tradunt magis corruptum et mutilatum a librario negligenter archetypum illud repraesentante.

Transeo ad alteram codicum classem β, ut in singulis verbis interdum accuratiorem, ita multo gravioribus et vitiis inquinatam et lacunis mutilatam. in hunc ordinem primum refero codicem in ALDINA expressum. alii duo a eiusdem familiae testes a Thuroto adhibiti sunt:

P ARISINUS 1921 (= Thuroti B), quem iam p. VII commemoravi. idem enim codex, qui primis foliis Alexandri commentarium vel excerpta ex eo

¹⁾ cf. Thuroti observationes p. 385 ss.

²⁾ Excipio in hoc iudicio errores et coniecturas quasdam temerarias viri docti, quas agnoscere mihi videor. cf. p. viii.

continet, fol. 142^r—145^v priorem partem Aristotelici libri Περὶ αἰσθήσεων καὶ αἰσθητῶν cum scholiis marginalibus exhibet, quae teste Brandisio ex Alexandro excerpta sunt (cf. Thurot¹⁾ p. 382. 383), denique fol. 146^r—169^v tertium tradit Alexandri commentarium. hanc autem solam Parisini partem Thurot adhibuit, cum infelici casu initium codicis, quippe quod in catalogo Michaeli Ephesio tribueretur, neglegeret.

PARISINUS 1882 membr. saec. XV (= Thuroti C), Aldinae codici vel similior quam Thuroti B; praeter Alexandrum Michaelis in Parva naturalia commentaria exhibet. — horum testium α BC primum tantum ita adhibui, ut propria vitia Aldinae, praecipue typothetae manifestos errores omitterem exceptis eis locis, quibus ceterorum codicum lectiones vel correctiones in M obviae notandae erant. quae cum ita sint, quae ex α attuli, fere classis β codicum imaginem fidelem repraesentant. ad eandem classem praeter codices BC a Thuroto excusso pertinente hi libri, de quibus Additamentum II conferendum est:

1. VATICANUS gr. 271 chart. saec. XV (XVI, ut alii censem). continet Alex. et Michaelem.
2. PARISINUS Suppl. graeci 340 chart. saec. XVI, „nullius pretii“, fortasse e Paris. 1882 descriptus; certe eadem continet.
3. BODLEIANUS misc. 235 chart. saec. XVI, cf. *Suppl. I* 2 p. VII.
4. ESTENSIS MUTINENSIS 207 (III G 3) saec. XVI²⁾, cf. *Comm. X* p. X.
5. ESTENSIS MUTINENSIS 210 (III G 6) chart. saec. XVI, cf. *Suppl. Arist. II* 2 p. XX.
6. ESTENSIS MUTINENSIS 180 (III F 2) chart. saec. XV.
7. AMBROSIANUS D 111. inf. chart. saec. XV ante Alex. continet anonymi scholia in *Physica*³⁾.
8. MONACENSIS 151 membr. saec. XV.
9. MONACENSIS 91 chart. saec. XVI. de utroque Monacensi rettulit Usener *Jen. Litteraturzeitung* p. 535b (cf. Rh. M. XXII p. 590).

Iam transeo ad eos classis β codices, qui non totum commentarium Alexandri, sed eius partem exhibent. ac fuit quidem olim exemplum bomb. saec. XIII, quod in duas tum partes disceptum est; quarum partium sola posterior (inde a quaternione Y fol. 177^r) nobis servata est in

P PARISINO 1925, in quo praemissa sunt Michaelis scholia in scripta zoologica et Parva naturalia. manus saec. XVI in superiore margine

¹⁾ Idem Theodori Metochitae scholia in Arist. De sensu in Paris. 1935 saec. XIV fol. 277—294 legi monet.

²⁾ De tribus Mutinensibus v. *Studi Italiani di filol. class.* IV p. 507. 508. 496.

³⁾ Ambrosianum Aldinae exemplar J. 4 correcturas ex A sumptas in margine habet.

fol. 177^a adnotavit: ἀλεξάνδρου τοῦ ἀφριδισιέως ἔξηγησις . . . περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν ἀριστοτέλους ἡς ἡ ἀρχὴ λείπει. incipit enim P in medio textu a verbis θεῖται. δοκεῖ γάρ αὐτῷ (= p. 77, 10). hunc codicem classi β ad-numerandum esse inde apparent, quod multa vitia cum a (Thuroti BC) communia habet; sed interdum a classe β discedens cum melioribus codicibus consentit. itaque hunc optimum classis β testem in edendo Alexandre adhibendum esse censuimus. cum pulvisculo autem eum a. 1884 Bonnac Usenerus excussit. idem demonstravit a P pendere hos codices:

PARISINUS 1924 chart. saec. XVI, continet ante Alex. scholia Michaelis in l. I—IV de partibus animalium. incipit fol. 63 ab eisdem verbis δεῖται. δοκεῖ γὰρ αὐτῷ atque P et adhibitus est in Thuroti apparatu siglo D notatus.

OXONIENSIS N, quem p. vi tractavi, ex duobus diversis codicibus de-
scriptus est. priorem librarius usque ad p. 82, 26 secutus est, abhinc ex
alio fonte hausit. quod vel hinc concludi potest, quod usque ad illum
locum plane cum A consentit, tum omnino ab eo discedit, simul autem cum
P (a quo discrepat p. 77, 10—82, 26) ita congruere incipit, ut eum a P
pendere certissimum sit. qua de re ut ipsi qui legunt indicare possint,
a p. 82, 26—84, 10 N adhibere perrexi, postea eum abieci. nunc addo
acutissime Usenerum multis locis observasse multa vitia codicum DN ex-
plicari ex scribendi ratione librarii P facile interdum erroribus obnoxia¹).
ceterum verisimile est librarium N nihil novisse nisi partem adhuc nobis
servatam codicis P.

Deinde etiam prioris partis nunc deperditae codicis P vestigium superesse vidit Usener. codex enim PARISINUS 1873 chart. saec. XVI in verbis ὡς προτότῳ δεῖξει desinit, i. e. ibi finem facit, ubi P exorditur. ita autem eius textus corruptus est, ut verisimile sit complures testes inter P et Par. 1873 intercedere²). cf. Additamentum III.

1) Paucas Useneri observationes hic delibo: 90,15 P ὅλως ita scripsit, ut lineola parum inflexa, qua ως indicatur, pro obliqua ον significante haberi possit, et habet ὅλον N. — 91,4 ἄλας P ita scripsit, ut facile ἄλοις legi potuerit (ἄλλοις N). — 91,20 πρὸς οὐν̄ solus P in fenestra vi litt. om., om. etiam N in spatio iv litt., spatio nullo relicto D. — 95,19 αὐτὰς man. rec. saec. xv in P corr. in αὐτὰ, N αὐτὰ τὰς. — 100,11 proclivi errore qui codicem P sequebatur pro πνεύμονα legere poterat πνεῦμα (N), πνεύματι (D), item 101,23 τῷ (N) pro τῇ, 103,1 ἔχεινεν (N) pro ἔχειναις. — 104,14 fenestras, quarum sola causa est chartae difficultas in P, servaverunt ND. — 110,26 πᾶν errore librarii P deletum om. ND. — 114,3 ἀν̄ errore scriptum P ita in ἐν̄ correxit, ut prior littera dispici possit, ἀν̄ ND. — 114,14 ἐπιχειρησαῖ P, ut ν propter scabritiem chartae non satis dilucidum sit, ἐπιχειρήσατο N. — 118,6 φθείριστο propter tineae foramen legi poterat φέροις (D). — 126,8 οἰόν̄ olim P, sed ον laesa charta deletum est, οι cum spatio ND. — 128,21 ὑπὸ macula oppressum est, om. D. — cf. adnot. ad p. 108,27. 115,26.

²⁾ Continet etiam Alex. in Analyt. priora. eius mentionem desidero Comm. II 1 praef.

V. Rose (cf. Bandini *Cat. codd. Laur.* III p. 246) adnotavit in LAURENTIANO FLORENTINO 85, 1 saec. XIV, qui Oceanus dicitur, post Michaellem εἰς τὸ περὶ γῆρως fol. 694^r alterum Alexandri librum incipere, cui inscribitur τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ περὶ ὀσμῆς ἀριστοτέλους, in fine mutilum, cum fol. 700 exordiatur Alexandri comm. in *Metaphysica*¹⁾. haud scio an etiam haec codicis pars ex P derivata sit, quippe in quo solo hic alterius libri titulus extet.

Quotquot enumeravi classis α et β codices, omnes ab uno archetypo pendere gravissimarum corruptelarum et lacunarum communio docet. neque enim ea est textus integritas, quam in tanta testium copia facile expectaveris. eclectica autem ratione ita utendum erat, ut sensu et iudicio ad singulos locos adhibito modo ordo α modo β praeferretur singulique familiae α codices examinarentur, classis α , quippe quae integriorem et pleniores communis archetypi memoriam traderet, paribus momentis pluris aestimanda esset. res orthographicas, ν paragogicum, vocales servatas vel elisas, οὐτων vel οὐτως scriptum a V pendere scito. coniectura et divinatione ad emendandum textum non raro utendum erat, et saepe scriptoris sensum, non verba ipsa recuperare licebat. non pauca aliis corrigenda me reliquisse scio; quamquam audacis videtur sperare inventum iri qui huic libro emendando studeant ea aetate, qua vix inveniantur talia qui legant.

Pauca de Arabum studiis ut indagarem mihi contigit. de scripto Aristotelico Fihrist haec profert²⁾: „Abschnitt über die Schrift von der Wahrnehmung und dem Wahrnehmbaren, das sind zwei Bücher; es ist davon keine Uebersetzung bekannt, auf die man sich verlassen könnte, wird auch keine erwähnt; was erwähnt wird, ist nur, dass einiges wenige et Taberī nach Abū Bischr Mattā ibn Jūnus angemerkt hat“. neque hoc Alexandri scriptum, cum alia enumeret, p. 23. 24 commemorat. contra Ger. Cremonensis († 1187) versionem ex arabico textu factam commemorat Jourdain³⁾.

Restat, ut de editionibus paua moneam.

ALDINUM exemplar titulum habet ΣΙΜΙΛΙΚΙΟΥ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΑ Γ ΒΙΒΑΙΑ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙ ΑΙΣΘΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΟΥ. ΜΙΧΑΗΛΟΥ ΤΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ ΣΧΟΛΙΑ . . . MDXXVII. — fol. 2 sequitur epistula Francisci Asulani

¹⁾ Eius mentionem desidero *Comm. i praef.*

²⁾ A. Müller, *Die griech. Philosophen in der arabischen Ueberlieferung*, Halle 1873 p. 20.

³⁾ *Recherches critiques sur l'age et l'origine des Traductions latines d'Aristote*, Paris 1843 p. 123, cf. Wenrich, *De auctorum graecorum versionibus et comm. syriacis, arabicis, armeniacis persicisque*, Lipsiae 1842 p. 276, Assemani *Bibl. Orient.* II 315.

ad Alexandrum Campeium Bononiae episcopum, fol. 3 Clementis Papae VII
venia data die XXII. Aug. MDXXVI.

Codicis deterioris (v. p. IX) vitia typothetae erroribus aucta sunt.
lemmata Aristotelica¹⁾ ex vulgaribus editionibus ita ampliata et interpolata
sunt, ut in eis huius testimonium neglegere maluerim eis locis perpaucis
exceptis, quibus suspicio erat consensum codicis A cum Aldina fortasse
errore collatoris explicari:

Magnopere de Alexandro meruit²⁾ Carolus THUROT editione inserta
volumini, cui titulus est

*Notices et Extraits des manuscripts de la bibliothèque nationale et
autres bibliothèques tome XXV, IIe partie. Paris, Imprimerie
nationale 1875.*

MT adhibitis potissimum textui opitulatus est, multa bene emendavit
interdum codicum VA genuinas lectiones coniectura occupans, graecum
exemplar T saepe optime restituit. sed infeliciter accidit quod plenus
testis classis α ei non aderat. et ut de teste M non satis accurate legentes
docuit, ita nimia audacia saepe ad mutandum textum graecum versionem
latinam adhibuit. de eius memoria cum accurate referret, liberius ipse
in textu latino mutando versatus est; quod nunc appareat, cum videmus ea
vitia codicibus VA cum T saepe communia esse, quibus editor versionem
latinam liberare volebat. denique lemmata, nisi quod de TN rettulit
(v. p. VII), neglexit.

Alexandri liber quantum valeat ad textum Aristotelicum genuinum
restituendum in hoc volumine saepe adnotavi, alibi accuratius exponam.

Berolini mense Iunio a. 1901.

PAULUS WENDLAND.

---

¹⁾ Ea olim in archetypo ampliora extabant, v. e. gr. adn. p. 131,12. 137,26.

²⁾ v. Usener l. c.

ADDITAMENTVM I

(ad p. VII)

Parisinus 1921 inde a p. 46,12 his locis a meo textu differt: 56,13 αὐτὴ || δι' ἀείκετως (om. καὶ) || 15 αὐτῆ εἰ . . . τεμε . . . ἄλλο ἀντιφράττουσα αὐτὸ || 17 γεῶδ(es) . . . πῶ || δίοπτος] δὲ || 20 δῆλον || 21 μαλακὰ || 47,1 δέχονται || 2 ἀντιφράζον || 6 ἀν om. || 7 post ὁμοίως add. δὴ || 8 οἰκειότατα || 15 οὕτω || ἔστι om. || 16 αὐτοῖς τὸ corr. ex αὐτό τὸ || τοῦ τοιούτου || 17 τούτου οἷς || τὸ om. || 20 ἡ om. || 21 εἶναι om. || 23 ταυτὸν γάρ || σωμάτων || 48,2 ἡ om. || οὕτω || 4 πέρας ὁ ταυτὸ μὲν ἔσται τῶ || 6 διαφανῆ || 7 τὰ δὲ] καὶ || 8 οὖ] δην || 18 τὸ om. || 20 σώματος || 49,1 πέρας οἰκεῖόν τι || 5.6 πέρας . . . . . ρισμένον δὲ τοῦ ῥήτορος στερεοῖς σώμασι διαφανῆ || 6.7 τοῦτο ως κατ. . . . . ματα ἡν || 9 τ. . . . . προσβιβάζει || 10.11 πέρας . . . . . τοῦτο || 12.13 παραθέμενος δὲ] κατὰ || 14.15 τὸ γρῶμα καὶ τὸ τοῦ σώματος πέρας καὶ ώς || 16 εἴ γε om. || διεστός || 18 <> om. || ἀνάγκης] ἄ || 20 εἰ] τὸ || 28 γάρ om.

p. 88,4 δὴ || 5 τῶ ὑγρῷ τὸ ἔηρὸν || 9 γάρ εἶπε περὶ (=a) || 13—18 ἐποίει—οὗτε γάρ om. in spatio 3 $\frac{1}{2}$ versum || 89,5.6 ἄλλογενῆ . . . . .¹⁾ ἄλλω γένει || 8 ὕδατι . . . . . ὑπὸ || 10 τοῦτο . . . . . δέχεται || 11 μὴν δ . . . . . τὰς || 13 ἀποτ. . . . . πῶς || 14 ἔγχυμον om. || 16 posuit ut a || 18 ἔσωτῶ || 24 τινας om. || 27 γεῦσιν (=a) || 90,8 τινι τοῖς πλείστοις δὲ διὰ (=a) || 9 ἐν] σὺν || 10 ἀ om. || διφράσθαι (=a) || 17 τὸ om. (=a) || 91,17 eadem add. atque a || δην (δην a).

ADDITAMENTVM II

(ad p. X)

Paris. 1921 = B Thuroti. ceteros codices 1.2.3.4.6.8.9 significavi numeris, quos p. X posui.

p. 1,1 ἀφροδισιέως om. praeter B || ὑπόμνημα om. B || 2 post αἰσθητῶν add. ἀριστοτέλους B || 5 τίσιν] τῆς Ba: τίνι 1 2 3 4 6 8 9 | ἐκάστων (sed ἐκάστω B) || αῖς || 6 τὸν λόγον om. || 8 post μὲν add. γάρ 3 || 10 χρήσιμος || τὴν] τὸν 2 || 14 δὲ] τε || 15 τὸ] τῷ a 1 3 4 8 9 || 16 μὴν] μὲν 3 || 2,1 καθαυτὸ 2 || 4 αἰσθητῶν (sed αἰσθήσεων αἰσθητῶν 3) || 5 αἰσθητηρίου || 7 λέγη a 3 6: om. 2 || ἀκόλουθον²⁾ || 8 ὅτι om. || ἦ] ἢ τε || 10 ἐμψύχων (quod om. 2) || 11 αὐτῷ a 4 6 || τὸν (praeter B?) 12 εὑλογον || 17 ἐνεργείας om. || τε om. || ἦ om. || 20.21 τῆς αἰσθητικῆς om. || 22 αἰσθητῶν add. || 24 δην a 1 6 || 3,2 καὶ—αὐτῆς om. 2 4 8 9 || 4 λόγος 2 || 5 prius καὶ om. || tert. τῶν om. || 6 καὶ add. praeter B || 7.8 διὰ—σώματος om.

ADDITAMENTUM III

(ad p. XI)

Parisinus 1873 ab Aldina (=a) his locis discedit: p. 3,9 om. καὶ || 12 οἰόν τε γάρ ἐχόμενα || 16 prius καὶ om. || 19 ἔχοντα τὰ ζῷα || 24 πραγματείαν || 4,3 ἀλλ᾽ eum TVAN || δὲ om. || 4.5 ἀντὶ τοῦ om. || 8,17—20 caret repetitione || 19 μὲν] δὲ καὶ || 24 δὲ eum VANT || 27 τῶν eum V || 9,7 ἐν μὲν πᾶσιν || 12 καὶ ληπτικὴ om. || 23 γευστικοῦ eum V || 10,1 ἀναφέρει || 8 ώς τὸ γένος ἡ διαφορὰ

videtur igitur hic codex eodem modo ad classem α vergere atque P, qua re confirmatur Useneri de eius origine coniectura.

¹⁾ hanc fenestram ut alias nonnullas supplevit in margine.

²⁾ hic desinit collatio codicis 3. fortasse praeter Monacenses (8. 9) solus 2 ubique collatus est.

ADDITAMENTUM IV
ANECDOTON HIEROSOLYMITANUM

R. Reitzenstein professor Argentoratensis, qua est humanitate, mihi permisit, ut anecdotum ederem, quod invenit in codice Hierosolymitanus Patr. 106 fol. 7 (saeculi XIII exeuntis)¹⁾. catalogi librorum, qui tum legebantur et commendatione digni videbantur, sola posterior pars tradita est, qua enumerantur libri ad rhetoricam, medicinam, theologiam spectantes, denique Aristotelica commentaria et scripta. in hac autem postrema parte ipse auctor tabulae videtur diversa genera scriptorum Aristotelis enumerasse, unicuique generi addidisse commentariorum catalogum, quae commendanda videbantur. qui ab huius tabulae auctore pendet²⁾ caput logica scripta complectens integrum posuit, c. II satis habuit commentatores nominare scriptorum Aristotelicorum catalogo omisso, denique c. III partem catalogi omissi referens scripta zoologica et Parva naturalia enumerat. artissime autem hoc anecdotum cohaeret cum catalogo, quem Fihrist exhibet. is enim c. I eodem ordine praebet, nisi quod. 7. 8 ὄγητοικα et ποιητικά addit, c. II haud absimili ordine exhibet scripta Aristotelica: 1—5. 17 (tum addit ποιητικά). — 6 om. — 7. 8. 10. 9. 11. 12. — pro 13. 14 habet „Abschnitt über die Schrift vom Thiere, dies sind neunzehn Bücher“. — 15. — 16 et 18 om., habet eorum loco tres alias titulos. Arabs de commentariis multo uberiora profert, contra textus graecus praeter Psellum, Ephesium, Eustratium habet II 2 Ammonium, II 3. 4 Philoponum, II 7. 8 Simplicium, II 11 Philoponum, II 12 Alexandrum, quos Fihrist omisit. — de eis solis commentariis aliquid adnotare videbatur, quae aut perierunt aut in editione Academiae nullum locum habebunt. adnotationum ad c. I partem Maximiliano Wallies debeo.

..... Σιμοκάτου, ὁ Βασιλάχης, ὁ Ψελλός, ὅστις ἐστὶν ἀναγκαῖος.
εἴτα τὸν παλαιτέρους καὶ δεινοτέρους, τὸν Λουκιανόν, τὰς μελέτας τοῦ Αἰβανίου καὶ τὰ προγυμνάσματα αὐτοῦ καὶ λόγους πανηγυρικοὺς εἰς τὸν Ἰουλιανὸν τὸν παραβάτην· τὸν Ἰμέριον, τὸν Χορίκιον, σαφεῖς ὅντας καὶ πανηγυρικοὺς ὥρτορας· γράφουσι γάρ ἐπιταφίους, ἐπιθαλαμίους καὶ τὰ λοιπά. Προκόπιον Γάζης· καὶ οὗτος πανηγυρικὸς καθαρός, γράφει δὲ καὶ ἐκφράσεις καὶ ἄλλα τινά. ἐπιστολὰ τοῦ Συνεσίου. Θεοφύλακτον, σαφῆ ὅντα μικρόν τι, παν-

¹⁾ Papadopoulos—Kerameus, ‘Ιεροσολυμιτικὴ Βιβλιοθήκη I p. 178 testatur fol. 6^r—7^r ferri Ἐπιγραφὰς εἰς τὰς τοῦ Αἰβανίου μελέτας. quod utrum hic parum accurate rettulerit an ille in describendo numero erraverit, nescio.

²⁾ librarium non fideliter archetypum expressisse ex vitiis quibusdam, velut Ἀλέξιος, et inde apparere videtur, quod δέκα τρία ex ordine meliore archetypi explicari videtur.

1) Θεοφύλακτον τοῦ Σιμ. Reitz. de Nicephoro Basilae v. Krumbacher, *Byz. Lit.*²⁾ p. 473 2 sc. λάμβανε sim. 4 ἡμέριον eod. 7 μικρόν τι suspectum

γυρικὸν δέ· γράφει γὰρ πρὸς τὸν βασιλέα Θεοδόσιον. Χαρίκλειαν, καὶ κατὰ φράσιν πάνυ καλὴν *(καὶ)* κατὰ τὴν ἔννοιαν εὔσχημον, ἀν καὶ ἐρωτικὰ γράφῃ. ἦ δὲ Λευκίππη καὶ κατὰ τὴν φράσιν ὑποδεεστέρα καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν ἀσχημός.
 ’Ισοκράτης, δοτις ἐστὶν παραινετικὸς σαφῆς· γράφει γὰρ λόγους παραινετικοὺς
 5 πρὸς Νικοκλέα. εἴτα τοὺς παλαιοτέρους καὶ δεινοτέρους, ὡς ἵνα μὴ εἰδίσωσιν ἑαυτοὺς οἱ νέοι μόνον εἰς τοὺς σαφεῖς νοεῖν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς δεινούς.
 Λυσίαν, Δημοσθένην, Αἰσχύνην. ’Αριστεΐδην, θεόλογον τὸν πολύν, τὸν μεταφράστην, χρονικὸν τοῦ Ζωναρᾶ, Φιλοστράτου εἰκόνας, αἰτινές εἰσιν ἐκφράσεις.
 παράλληλα Πλουστάρχου καὶ τὰ ἡθικὰ αὐτοῦ, ἀτινά εἰσι καὶ κατὰ τὴν φράσιν
 10 ἀναγκαῖα ὅμως *(καὶ)* δεινὰ καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν πάνυ φρόνιμα. — τούτων
 δὲ τῶν ῥήτορικῶν βιβλίων εἰσὶ τινα δικανικά, ἀλλα πανηγυρικά, ἔτερα συμβουλευτικά καὶ ἄλλα μικτά, οἷον ὁ Λουκιανὸς καὶ λοιποί. ἐστὶ δὲ καὶ Προκόπιος
 ὁ Καισαρεὺς πάνυ ἀναγκαῖος ῥήτωρ, ἀλλ’ ἐστὶ καὶ ιστορικός· γράφει γὰρ
 τὰς ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ γενομένας πράξεις, ἥν δὲ ἐπὶ τοῦ Ιουστινιανοῦ
 15 τοῦ βασιλέως. Θουκυδίδης καὶ Ἡρόδοτος. — εἰσὶ δὲ καὶ ἔτεραι γραφαὶ καὶ
 οὐκ εἰσὶ μικταί· οὐδὲ γὰρ ἔχουσιν ἐν εἶδος τῆς ῥήτορικῆς ἢ δύο ἢ τρία,
 ἀλλὰ γράφουσι μόνον λειτογισμένα, *(ἀναγκαῖα δέ)*. ἔχουσι γὰρ ῥυθμὸν καὶ
 συνθήκην λόγων καὶ ἴδεας καὶ σχήματα, οἷον τὰ ιστορικά, εἰς ἀ τίθενται
 πολλάκις καὶ ἐνθυμήματα καὶ ἐπιστολαὶ καὶ ἄλλα τινά. ὅμοι ῥήτορες τριά-
 20 κοντα.

Τὰ ιατρικά, ἀ ἀναγινώσκουσιν, εἰσὶ ταῦτα· φυσικὰ πρῶτον, εἴτα περὶ αἰτίας, διαγνωστική, πρὸς Γλαύκωνα θεραπευτική, περὶ διαφορᾶς πυρετῶν, ἀπλᾶ κατ’ εἶδος καὶ κατὰ γένος, τὰ περὶ τροφῶν, περὶ χρίσεων, σφυγμική, περὶ χρείας μορίων, περὶ διαιτῆς δέσμων, ἀνατομή, περὶ κοιτίμων ἡμερῶν.
 25 καὶ Διοσκουρίδην συγγραφέα τῶν ἀπασῶν βοτανῶν.

Οἱ ἔνηγηται τῆς θείας γραφῆς τῆς τε παλαιᾶς καὶ τῆς νέας. εἰς τὴν
 γένεσιν ὁ μέγας Χρυσόστομος, ὁ μέγας Βασίλειος, καὶ ὁ Νύσσης εἰς τινα.
 εἰσὶ δὲ καὶ διάφοροι ἔνηγηται εἰς δῆλην τὴν παλαιάν, οἷον ὁ ἄγιος Κύριλλος,
 Γεννάδιος, Σεβῆρος Ἀντιοχείας, Θεοδώρητος, Όλυμπιόδωρος καὶ ἔτεροι. εἰς

1 Χαρίκλειαν] Heliodori Aethiopica dicit 2 καὶ addidi 3 Λευκίππη] Achillis Tatii librum dicit 5 νικολ = νικόλαον cod. 7 <τὸν> θεολόγον Reitz., i. e. Gregorium Nanziarenū πολύ cod. 7.8 τὸν μεταφράστην Symeonem dicit 10 ὅμως cod. καὶ add. Reitz. 15 tert. καὶ] αἱ conicio 17 suppl. Reitz.
 19. 20 τριάκοντα] nunc 24 nomina numerantur; sed plus sex nomina rhetorum Byzantinorum initio excidisse probabiliter conicit Reitzenstein, cum Zonaram, Thucydidem, Herodotum inter rhetores numerari veri dissimile sit 21—25 de his titulis ad Galeni libros spectantibus haec adnotanda videbantur Ioh. Ilbergio: „ἀπλᾶ καὶ εἶδος καὶ κατὰ γένος sind die 11 Bücher περὶ κράσεως καὶ δυνάμεως τῶν ἀπλῶν φαρμάκων (de simplicium medicament. temperamentis ac facultatibus XI 379—XII 377 K). — Unter διαγνωστική vermuthe ich περὶ τῶν πεπονθότων τόπων (de locis affectis libri VI, bei Kühn, VII 1—452). — φυσικὰ πρῶτον, εἴτα περὶ αἰτίας auf bestimmte Bücher zu beziehen, hat wegen der Allgemeinheit dieser Bezeichnungen etwas Missliches. Vielleicht geht φυσικά auf περὶ φυσικῶν δυνάμεων (de naturalibus facultatibus libri III, bei Kühn II, 1—214), und περὶ αἰτίας möglicherweise auf περὶ τῶν ἐν τοῖς νοσήμασιν ΑΙΤΙΩΝ (de causis morborum, VII 1—41 K.), doch bin ich nicht sicher.“ 28. 29 horum nominum notitiam e catenis fluxisse verisimile est 29 Θεοδώρητος hic et infra

τὸ ἔκαιδεκαπρόφητον εἰς τὸ ὄλον εὑρίσκεται Θεοδώρητος, εἰς τὸν Ἡσαΐαν
ὁ ἄγιος Βασίλειος καὶ εἰς τινας τῶν προφητῶν ὁ ἄγιος Κύριλλος, ὅμοίως
δὲ καὶ εἰς τινας πέντε τῶν προφητῶν εὑρίσκεται Θεοφύλακτος ὁ Βουλγαρίας.
εἰς τὸ τετραβασίλειον εὑρίσκεται συναγωγὴ διαφόρων καὶ ὁ Θεοδώρητος λύων
5 τὰ ἐν τούτῳ ἄπορα. εἰς τὰ παραλειπόμενα συναγωγὴ ὅμοίως. εἰς τὸν
’Ιὼβ συναγωγὴ διαφόρων τοῦ Ἡρακλείας. εἰς τὸν ψαλτήριον εὑρίσκεται ὁ μέγας
Χρυσόστομος, ὃστις ἐστὶν καὶ δυσεύρετος, καὶ Θεοδώρητος καὶ τοῦ Ἡρακλείας
συναγωγὴ καὶ Σιγαβηνὸς πάνω καλός. εἰς τὰ τρία βιβλία τοῦ Σολομῶντος
ὁ μὲν Νόσσης εἰς τὸ ἀσματικόν, καὶ ὁ Όλυμπιόδωρος εἰς τὸ αὐτό.
10 εἰς δὲ τὰ τρία ἑξῆγησις συνεπυγμένη Προκοπίου γριστιανοῦ σοφιστοῦ καὶ
έτερων τινῶν. ὅμοιος βιβλία ἑπτά. — εἰς τὸ εὐαγγέλιον ὁ μέγας Χρυσό-
στομος καθολικὸς ἑξῆγητής, ὁ Βουλγαρίας καὶ ἡ τοῦ Ἡρακλείας συναγωγὴ.
εἰς τὰς πράξεις ὁ μέγας Χρυσόστομος· εύρισκονται δὲ καὶ ἄλλοι τινὲς σχο-
λιασταί. εἰς τὰς ἐπιστολὰς τοῦ μεγάλου Παύλου ὁ μέγας Χρυσόστομος καὶ
15 ὁ Βουλγαρίας καὶ συναγωγὴ τοῦ Μουζάλωνος εἰς τὴν πρὸς Ἐβραίους ἐπι-
στολὴν μόνην. εἰς τὰ ἔπη τοῦ μεγάλου θεολόγου Δαβὶδ Χριστιανός.
εὑρίσκεται δὲ εἰς ὄλην τὴν παλαιὰν συναγωγὴ Προκοπίου γριστιανοῦ Γάζης,
ώσπερτως καὶ εἰς τὸ τετραβασίλειον. ὅμοιος βιβλία τέσσερα).

Iam sequitur CATALOGUS ARISTOTELICUS, quem secundum ordinem libros-
que numeris discripsi.

I. Τὰ Ἀριστοτελικὰ βιβλία καὶ οἱ ἑξῆγηται εἰσιν οὗτοι. ἡ λογικὴ πρα-
γματεία, ἥτις περιέχει

- 1 δέκα κατηγορίας
- 2 τὸ περὶ ἐρμηνείας

3 πέντε] cf. Bongiovannum apud Migne, P. Gr. CXXVI p. 559 sqq. 4 talis catena nobis
servata est, v. Lietzmann, *Catenen* p. 18. 41 sqq. 5 in Paralipomena catena adhuc ignota
videtur, sed probabile est Procopium praeter commentarium in Paralip. nobis servatum, ut
solebat, catenam scripsisse 6 De Nicetae Heracleotae in Iobum catena v. Lietzmann
p. 22. 23, Ehrhard apud Krumbacher *Byz. Litt.*² p. 215 8 de Nicetae in Psalmos catena
v. Ehrhard l. c., de Euthymio Zigabeno ibid. p. 83 9 Ehrhard p. 127: „Die Vor-
rede zu diesem Kommentar (Predigerkommentar) scheint anzudeuten, dass Ol. auch das Hohe-
lied erklärt hat“. 10 de his Procopii commentariis v. Ehrhard p. 126 11 ὅμοιος
βιβλία ἑπτά. „Der Autor will, dass die Kommentare zu den verschiedenen Schriften in je
einem Codex vereinigt werden, wie das in jüngeren Handschriften ja auch mehrfach geschieht.“
(Reitz.) numeravisse videtur Octateuchum, prophetas, IV Reg., II Paralip., Iob, Psalmos,
Salomonem 12 de Nicetae in Evang. catenis v. Sickenberger, *Archiv für die älteren*
christlichen Schriftsteller VI 1 p. 42 sqq. — manus recentior in mg. addidit: ὁ ἄγιος Κύριλλος
εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην. 15 hoc Nicolai Muzalon (cf. Krumbacher p. 474) scriptum adhuc
ignotum videtur 16 Nicetae Davidis paraphrasis edita est apud Migne, P. Gr.
XXXVIII p. 681 sqq. 17 συναγωγὴ, si conferas v. 4. 5. 6. 8. 12 Procopii catena
(Ἐκλογαὶ), non commentarium, esse videtur 18 cf. ad v. 11. quomodo numera-
verit, dubito.

3 τὰ τρία σχήματα. τὰς μίξεις. τὸ περὶ εὐπορίας προτάσεων. τὸ περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν

4 ἀποδεικτική. τὰ δεύτερα τῶν πρώτων

5. 6 τὰ τοπικά, ἃ καλοῦνται καὶ διαλεκτική, καὶ σοφιστικοὶ ἔλεγχοι.

II. 1 Εἰς τὰς κατηγορίας ἐξηγγηταὶ ὁ Φιλόπονος Ἰωάννης, ὁ Σιμπλέκιος ὁ πολύς,

2 εἰς τὸ περὶ ἐρμηνείας παράφρασις τοῦ Ψελλοῦ ἡ ἐξηγγητὴς Πορφύριος.
ἢ Ἀμμώνιος, δις καὶ κρείττων ἐστίν. ἀλλὰ πρὸς τὸ τέλος (?)

3. 4 εἰς τὰ τρία σχήματα ὁ Φιλόπονος μέχρι καὶ τῆς ἀποδεικτικῆς, εἰς τὰ δεύτερα τῶν πρώτων ὁ Ἐφέσιος,

5 εἰς τὰ τοπικὰ τὰ δκτῷ ὁ Ἀφροδισιεὺς Ἀλέξιος, εἰς τοὺς σοφιστικοὺς ἐλέγχους ὁ Ἐφέσιος,

6 εἰς τὰ ἡμικὰ ὁ Νικαίας μέχρι καὶ τέλους, εἰς τινὰ ὁ Ἐφέσιος,

7 εἰς τὴν φυσικὴν ἀκρόασιν εἰς τὸ δλον Φιλόπονον ἢ Σιμπλέκιον ἢ παράφρασιν Θεμιστίου· δόδηγει γάρ καὶ ἡ παράφρασις κατὰ πολύ,

8 εἰς τὰ περὶ οὐρανοῦ εἰς μὲν τὸ ἐν Θεμίστιον, εἰς δὲ τὰ τρία Σιμπλέκιον,

9 εἰς τὰ μετέωρα τὸ δλον τὸν Ἀλέξανδρον,

10 εἰς τὸ περὶ γενέσεως καὶ φυτορᾶς τὸ δλον Φιλόπονον,

11 εἰς τὸ περὶ ψυχῆς τὸ δλον Φιλόπονον, δις καὶ κρείττων, ἡ Σιμπλέκιον
ἢ Θεμιστίου παράφρασιν,

12 εἰς τὸ περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν εἰς τὸ δλον βιβλίον Ἀλέξιον,

13 εἰς τὸ περὶ ζώων γενέσεως τὸ δλον Ἐφέσιον,

14 τὸν αὐτὸν καὶ εἰς τὸ περὶ ζώων μορίων,

15 εἰς τὰ μετὰ τὰ φυσικὰ εἰς τὸ δλον βιβλίον Ἀλέξιον καὶ Ἐφέσιον,
σαφέστερος δὲ ὁ Ἐφέσιος,

16 καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μονόβιβλα τοῦ Ἀριστοτέλους τὸν Ἐφέσιον (μονόβιβλα
δὲ δνομάζονται ἔστι οὐ διαιροῦνται εἰς ἐπιβιβλίδας),

17 εἰς τὴν ῥητορικὴν τοῦ Ἀριστοτέλους τὸν Ἐφέσιον,

18 εἰς τὴν ἀριθμητικὴν τὸν Φιλόπονον ἢ τὸν Τραλλιανόν· τέως δὲ ὁ
Φιλόπονος ἐστιν κρείττων, δόμοῦ βιβλία δέκα τρία.

3 (τὰ πρῶτα ἀναλυτικά, τουτέστι) τὰ τρία conicio. — τὰ τρία σχήματα i. e. Aα c. 1—8
— τὰς μίξεις i. e. Aα c. 9—26 v. Ammonium Comm. IV 6 p. 38 ss. et adnot. ad Comm.

II 1 p. 290,7. — τὸ περὶ εὐπορίας προτάσεων i. e. Aα c. 27—31 v. adnot. ad Comm. II 1

p. 290,8. — τὸ περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν i. e. Aα 32—46 v. adnot. ad Comm. II 1 p. 340,1.

418,20. ceterum de hoc et de proximo titulo ἀποδεικτική v. Fibrist (A. Müller, *Die griech.*

Philos. in der arab. Ueberlieferung) p. 13, M. Steinschneider *Al-Farabi* p. 27. 28, Ammonius

Comm. IV 4 p. 5,14, Philoponus Comm. XIII 1 p. 5,8—11, Olympiodoros aquid Littig, *Andro-*

nikos von Rhodos, München 1890 p. 52,81 (Zeller II 2³ p. 71) 5. 6 de titulo διαλεκτική

(„τοπικά, das bedeutet die disputation“ Fibrist) et de Elenchorum cum Topicis cognatione

v. Organon ed. Waitz II p. 435.528 II 2 de Psello et Porphyrio v. Busse Comm. IV 5

p. v. vi. XXXIV. XXXV 3. 4 de hoc Michaelis commentario aliunde nihil mihi innotuit

5 Ἀλέξιος leg. Ἀλέξανδρος, cf. infra. — Ἐφέσιος] confirmat anonymous vetustiorum codicium

de comm. nobis tradito iudicium, v. Comm. II 3 p. v 6 ὁ Νικαίας] i. e. Eustratius

7 ad accusativos subaudi λάμβανε 15 de hoc Ephesii comm. v. Comm. I p. v.

17 fort. Ephesii est aliquid commentariorum, quae Rabe vol. XXI 2 edidit. 18 Philo-

poni in Nicomachi Arithmetica comm. dicit. Τραλλιανὸς est Asclepius, v. Fabricii Bibl.⁴

V p. 635. — δέκα τρία βιβλία sunt a numero 6—18.

III. Τὰ δὲ ζῷακα πάντα ταῦτα εἰςι·

- 1 περὶ ζώων μορίων
- 2 περὶ ζώων πορείας
- 3 περὶ ζώων γενέσεως
- 4 περὶ βραχυβιότητος καὶ μακροβιότητος
- 5 περὶ γήρως καὶ νεότητος
- 6 περὶ θανάτου καὶ ἀναπνοῆς
- 7 περὶ μνήμης καὶ τοῦ μνημονεύειν
- 8 περὶ ὅπνου καὶ ἐγρηγόρσεως
- 9 περὶ τῆς καθ' ὅπνον μαντικῆς
- 10 καὶ περὶ ζώων κινήσεως.

ALEXANDRI
IN LIBRUM DE SENSU
COMMENTARIUM

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙ
ΑΙΣΘΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΩΝ.

Ed. Thuroti
p. 5

Εἰπὼν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς περὶ τε ψυχῆς τῆς συμπάσης κοινῶς καὶ
καθόλου καὶ ἴδιᾳ περὶ ἑκάστης τῶν δυνάμεων αὐτῆς, πόσαι τέ εἰσι καὶ
5 τίνες καὶ ἐν τίσιν ἑκάστη αὐτῶν τὸ εἶναι, ἐν οἷς καὶ περὶ τῆς αἰσθητικῆς δυνάμεως ποιησάμενος τὸν λόγον, καὶ τίς τέ ἐστιν εἰπὼν καὶ εἰς πόσας
αἰσθήσεις διαιρεῖται, καὶ ἴδιᾳ περὶ ἑκάστης τῶν αἰσθήσεων διεξελθόν καὶ
εἰπών, τίς μὲν ἡ δύναμις αὐτῶν ἑκάστης, ἀφ' ἣς τὸ αἰσθάνεσθαι, τίς δὲ
6 ἡ ἐνέργεια καὶ περὶ τί, ποιησάμενος δὲ καὶ περὶ τοῦ καθ' ἑκάστην αἰσθησιν
10 αἰσθητοῦ λόγον, ἐφ' ὅσον ἡν γρήσιμον αὐτῷ πρὸς τὴν τῶν αἰσθήσεων
ἐνέργειαν, ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ περὶ τε τῶν αἰσθητηρίων λέγει, τί τὸ
αἰσθητήριον ἑκάστης αἰσθήσεως καὶ ἐκ τίνος, ἐπεὶ μὴ οἰόν τε ἡν ἄνευ
15 αἰσθητηρίου αἰσθάνεσθαι (διὰ γάρ σώματος ἡ τῆς αἰσθητικῆς ψυχῆς ἐνέρ-
γεια, ὥσπερ οὖν καὶ αἱ τῶν ἄλλων ἡ τῶν γε πλείστων ἀεί), ἔτι δὲ περὶ
τῶν αἰσθητῶν, τί τὸ ἑκάστη αἰσθήσει αἰσθητὸν καὶ τίνι ὅντι αὐτῷ κατὰ
τὴν οἰκείαν φύσιν τὸ αἰσθητῷ εἶναι ὑπάρχει, ἐπεὶ μὴ ταῦτὸν τοῖς αἰσθη-
τοῖς τό τε εἶναι καὶ τὸ αἰσθητοῖς εἶναι, ἡν δὲ εἰρημένον αὐτῷ περὶ αὐτῶν
20 ὡς περὶ αἰσθητῶν.

1 tit. om. T, sed v. alterius libri tit. p. 184 Th. οὐφροδιστέως N: οὐφροδισέως VA:
 om. a υπόμνημα om. VN: post αἰσθητῶν (v. 2) A 2 post αἰσθητῶν add.
 ἀριστοτέλους N 3 ἔξειπὼν V ἐμπάσης a (corr. M) κοινὴ AN
 4 αὐτῶν VA 5 τίσιν scripsi: τοίσιν NA²: τοίνυν A¹: τίνι TV: τῆς a ἔκαστη
 TV: ἔκαστω AN: ἔκαστων a ἐν οἷς MTAN: ἐν αἷς Va: deleam ut emendationem vel
 interpretamentum corrupti illius ἐν τοίσιν: debebat enim Alex. scribere ἐν οἷς . . . ἐποίήσατο
 6 τὸν λόγον MTVAN: om. a 9 τοῦ] τὸν V 10 ἦν] ἦ V χρήσιμον
 TVN: χρήσιμος Aa αὐτοῦ V 12 ἐκ] ύπὸ V ἦν] om. V: est T
 14 αἱ om. V τῶν ἄλλων] omnium aliarum T (cf. p. 4,11): τῶν ἄλλων ⟨δυνάμεων⟩
 exspectes, sed v. p. 11,13 πλείστων ἀεὶ] π spatio xii litt. relichto V
 δὲ TVAN: τε a 15 τῷ] τῷ a (corr. M) αἰσθητὸν] αἰσθητῶν V τίνι]
 τίσι V ὄντι αὐτῷ in lac. xii litt. om. V 16 τὸ αἰσθητῷ ANa: τῷ αἰσθητῷ
 M: τὸ αἰσθητὸν V: sensibile T ὑπάρχει] ύπ . . . V 16. 17 τοῖς αἰσθητοῖς]
 τὸ αἰσθητὸν V: sensibile T 17 καὶ τὸ αἰσθητοῖς Va (cf. p. 87,7 Tb.): καὶ τὸ τοῖς
 αἰσθητοῖς (!) M: καὶ τὸ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς AN: καὶ τὸ αἰσθητῷ ex T Thurot 18 αἰσθη-
 τῶν] sensibus T

Δηλοῖ δὲ καὶ ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ βιβλίου τὴν πρόθεσιν τῆς κατ' αὐτὸν πραγματείας. λέγων δὲ περὶ αἰσθητηρίων τε καὶ αἰσθητῶν ἐν αὐτῷ Περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν ἐπέγραψεν αὐτό, ώς καὶ τοῦ περὶ τῶν αἰσθητηρίων λόγου εἰς τὴν περὶ τῶν αἰσθήσεων συντελοῦντος θεωρίαν· κοινὴ γάρ 5 δὴ αἰσθησις ψυχῆς καὶ σώματος. ἡ αἰσθήσεων ἀντὶ τοῦ ‘αἰσθητηρίων’· | 15 αἰσθήσεις γάρ καὶ τὰ αἰσθητήρια καλοῦσιν.

Αρχόμενος δὲ τοῦ βιβλίου πρῶτον λέγει, ὅτι ἐστὶν ἀκόλουθος τῇ περὶ ψυχῆς θεωρίᾳ [ὅτι] ἡ περὶ τῶν ζῴων καὶ τῶν ἐμψύχων πάντων καὶ [ἡ] περὶ τῶν ἐνεργειῶν αὐτῶν, τῶν τε κοινῶν καὶ τῶν ἴδιων καθ' ἔκαστον 10 εἰδῶς αὐτῶν· ἀρχὴ γάρ τῶν ψυχὴν ἔχόντων ἀπάντων ἡ ψυχή. λέγει δὲ 5 καὶ τίνες μὲν αὐτῶν κοιναί, τίνες δὲ ἴδιαι. τοῦ δὲ περὶ τῶν τῆς ψυχῆς ἐνεργειῶν λέγοντα εὐλόγως λέγειν περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν τε ζῷων καὶ τῶν ζωὴν ἔχόντων αἰτίαν ἀποδέδωκε τὴν ὅτι αἱ ἐνέργειαι αὐτῶν αἱ τε κοιναὶ καὶ αἱ καθ' ἔκαστον ἴδιοι σχεδὸν πᾶσαι κοιναὶ τῆς τε ψυχῆς καὶ 15 τοῦ σώματος· δι' οὖν καὶ αὐτοῦ βεβαιοῦται τὸ ἐντελέχειαν εἶναι τὴν ψυχὴν 10 σώματος φυσικοῦ δργανικοῦ. πίστιν δὲ παραθέμενος τοῦ τὰς τῶν ἐμψύχων ἐνεργείας κοινὰς εἶναι ψυχῆς τε καὶ σώματος τὸ πάσας ἡ δι' αἰσθήσεως ἡ μετ' αἰσθήσεως γίνεσθαι, ὅτι ἡ αἰσθησις καὶ ἡ κατ' αὐτὴν ἐνέργεια κοινὴ | ψυχῆς τε καὶ σώματος ὡς ἐναργὲς λαβῶν εὐλόγως τοῦ περὶ τῶν 8 αἰσθητηρίων ἀρχεται λόγου, ἐπειδὴ φύλανει μὲν εἰρῆσθαι αὐτῷ δὲ περὶ τῆς αἰσθητικῆς ψυχῆς λόγος, κοινὴ δὲ ἡ τε αἰσθησις καὶ ἡ κατ' αὐτὴν ἐνέργεια ψυχῆς τε καὶ σώματος, ἔδει δὲ τὸν περὶ τῶν κοινῶν λέγοντα πρῶτον 5 περὶ αἰσθήσεως λέγειν· κοινοτάτῃ γάρ αὐτῇ πᾶσι τοῖς ζῷοις καὶ φυνερωτάτῃ τῶν κατὰ ψυχὴν ἐνέργειῶν.

2 καὶ (post τε) om. V   3 αἰσθήσεων coni. Thurot. p. 397, cf. v. 4. 5 et ad p. 184,1 Th., sic Arist. codd. MSE¹; sed αἰσθήσεως Alexander citat ipse etiam Quaest. I 2 (II p. 7,18 Bruns)   3 ὡς om. V   τοῦ] τῆς V   περὶ om. AN   4 αἰσθητῶν a (corr. M)   περὶ τῆς αἰσθήσεως coni. Diels (cf. p. 8.27)   5 ἡ] καὶ V αἰσθήσεως recte commendat Usener, Jen. Litteraturzg. 1876 p. 536 a   αἰσθητηρίων MTN: αἰσθητηρίου VAA   7 πρῶτον λέγει hic posuit Diels: v. 8 post θεωρίᾳ habent libri addito iterum ὅτι: del. Usener et βιβλίου <δείκνυσιν> coni. (cf. p. 3,3)   λέγη a (corr. M)   ἀκόλουθος VN: ἀκόλουθον TAA: T anceps.   τῇ] ἡ V   8 ὅτι MTVAN: om. a   prius ἡ VAN: ἡ τε Ma   καὶ τῶν Ta: καὶ ἡ περὶ τῶν VAN: καὶ (post πάντων) om. A   ἡ delevi, cf. p. 3,5   10 ψυχὴν ἔχόντων TVAN: ἐμψύχων a   11 αὐτῶν TVAN: αὐτῷ a   τοῦ VAN: τὸν a   12 λέγοντος V: ambiguo comp. A   εὐλόγως VAN: εῦλογον Ta   13. 14 ὅτι ἐνέργεια αὐτῶν, tum sp. XII litt. rel., καὶ αἱ καθ' V   14 <εἶδος> ἴδιοι conicio, cf. v. 10 et p. 3,6 πᾶσι AN   τε om. V   15 ἐντελέχειαν] cf. Arist. de anima B 1   16 περιθέμενος V   τῶν om. AN   17 ἐνέργειας om. a (habet etiam M)   τε VAN: om. a   τὸ] om. V: τῷ M   ἡ TVAN: om. a   18 γίνεται V   19 τε post κοινὴ add. V   τε om. V   20. 21 τῆς αἰσθητικῆς MTVAN: om. a 22 κοινῶν] αἰσθητῶν M   post λέγοντα (!) add. αἰσθητῶν a   23 κοινὴ AN 24 τῶν] ὡν a (corr. M)

p. 436^a1 Ἐπεὶ δὲ περὶ ψυχῆς καθ' αὐτὴν διώρισται πρότερον 8
καὶ περὶ τῶν δυνάμεων ἐκάστης κατὰ μόριον αὐτῆς.

'Αρχόμενος τοῦ βιβλίου, δτι ἀκόλουθος ἡ ἐν αὐτῷ πραγματεία τῇ περὶ ψυχῆς δείκνυσιν, ως εἶπον· ἀκόλουθος μὲν γάρ τῷ περὶ ψυχῆς λόγῳ ὁ 5 περὶ τῶν ζφων τε καὶ ψυχὴν ἔχοντων λόγος καὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν τούτων, 10 τῶν τε ἰδίων καθ' ἐκαστὸν εἰδος τῶν ζφων καὶ τῶν κοινῶν. αἱ δὲ ἐνέργειαι αὐτοῖς οὐκ ἄνευ σώματος· διὰ γάρ αἰσθήσεως αἱ πλεῖσται σχεδόν, 9 ἡ δὲ αἰσθησις κοινὴ ψυχῆς | τε καὶ σώματος. καθ' αὐτὴν δὲ εἶπε περὶ 15 ψυχῆς διωρίσθαι ἀντὶ τοῦ ἰδίᾳ τε κοινῶς καὶ καθόλου περὶ δῆλης ψυχῆς καὶ ἰδίᾳ περὶ τῶν μορίων τε καὶ δυνάμεων αὐτῆς ἐκάστης. ἐν γάρ τοῖς Περὶ ψυχῆς πρῶτον μὲν καθόλου περὶ ψυχῆς ἐποιήσατο τὸν λόγον 5 καὶ ωρίσατο αὐτήν, ως ἦν οἶόν τε τὰ ἔχοντα ἐν αὐτοῖς τὸ μέν τι πρῶτον καὶ ἀτελέστερον τὸ δὲ δεύτερον καὶ τελειότερον δρίσασθαι· ἐπειτα περὶ 10 ἐκάστης τῶν δυνάμεων διεξῆλθε, περὶ τῆς θρεπτικῆς, περὶ τῆς αἰσθητικῆς, 15 περὶ τῆς φανταστικῆς, περὶ τῶν ἄλλων ἐκάστης. ἡ περὶ ψυχῆς καθ' ἑαυτήν, δτι μὴ καὶ περὶ τοῦ σώματος, σὺν φῇ τῇ ψυχῇ καὶ τὸ εἶναι· 10 διὰ τοῦτο γάρ νῦν περὶ τῶν αἰσθητηρίων ἐρεῖ. εἰπὼν δὲ περὶ τῶν ζφων ἐπόμενον εἶναι τὴν ἐπίσκεψιν ποιήσασθαι, προσέθηκε τὸ καὶ περὶ τῶν ζωὴν ἔχοντων, δτι μὴ πάντα τὰ ψυχὴν ἔχοντα ζφα, εἴ γε ὀρισται 20 τὸ ζφον, ως ἐν τοῖς Ηερὶ ψυχῆς εἴρηται, | αἰσθῆσει. ἡ δὲ θρεπτικὴ ψυχὴ 10 πρὸ τῆς αἰσθητικῆς οὖσα ἐν οἷς ἔστι μόνη, ταῦτα ἔμψυχα μέν ἔστι καὶ ζωὴν ἔχει, οὐ μὴν καὶ ζφά ἔστιν· ὅποια ἔστι τὰ φυτά. λέγοι δ' ἀν ζωὴν ἔχειν καὶ τὰ μόρια τῶν ζφων. τίς δὲ ἡ περὶ τε τῶν ζφων καὶ ἡ περὶ τῶν ζωὴν ἔχοντων πραγματεία, ἔδειξε διὰ τοῦ εἰπεῖν τίνες εἰσὶν ἴδιαι· 5

1 de lemmate codicis N nihil adnotavit Thurot p. 380 καθ' ἑαυτὴν V
πρότερον om. TA et Arist. codd. praeter LPSU 3 ἀκόλουθος om. T 4 εἶπον
VANa: εἰπὼν T; cf. p. 2,7 περὶ ψυχῆς om. T λόγῳ] λόγος V: sermonem T
5 καὶ τῶν MVAN: καὶ περὶ τῶν εκ T Thurot: τῶν α τῶν (ante τούτων) om. Na
6 ante καθ' hab. καὶ a 7 αὐτοῖς] ambiguo comp. V οὐκ ἄνευ σώματος sec.
Brandis om. M(?) διὰ γάρ αἰσθήσεως TV: διὰ γάρ σώματος MAN: διὰ—σώματος (8)
om. a 8 δὲ om. M 9 διωρίσθαι TAN: διώρισται Va
ἰδίᾳ] ἰδίως N 9 δὲ τε delebat Thurot, at tuerit Usener l. c. p. 537^b ante
κοινῶς add. καὶ T(?) VANa: om. A (delebat Usener) 10 τῶν VAN: om. a
δυνάμεων TVAN: δυνάμεως a 11 τοῖς] τῆς N prius ψυχῆς] ψυχὴν V καθόλου TV:
γάρ] δὲ V 12 οἶόν τε ἦν V 13 τὸ δὲ] ει T 14. 15 post θρεπτικῆς, αἰσθητικῆς, φανταστικῆς
om. ANa 12 οἶόν τε ἦν V 13 τὸ δὲ] ει T 14. 15 post θρεπτικῆς, αἰσθητικῆς, φανταστικῆς
μέν τι Va: μέντοι AN: om. T 14. 15 post θρεπτικῆς, αἰσθητικῆς, φανταστικῆς
τελεότερον N 15 ἐκάστων a (corr. M) 16 ἑαυτὴν
add. et T 16 ἐκάστων a (corr. M) 17 τῶν] om. V 18 τὸ
TVAN: αὐτὸν a 17 τῶν] om. V alt. καὶ om. T 19 ψυχὴν] ζωὴν coni. Thurot (cf. p. 5,31. 6,22), sed
cf. v. 21. 22 et p. 4,9. 10 γε] om. V spatio iii litt. rel. 20 Ηερὶ ψυχῆς] B 2
p. 413^b 21 μόνα V 22 λέγει Va 23 ζωὴν TVAA: καὶ ζωὴν N(?) Thurot
23 alt. ἡ del. Usener (cf. p. 4,9 et 2,8) 24 πραγμάτων N
1*

καὶ τίνες κοιναὶ πράξεις αὐτῶν. εἴη δὲ τὸ τίνες εἰσὶν ἴδιαι 10
καὶ τίνες κοιναὶ ἵσον τῷ περὶ τῶν ἴδιων καὶ τῶν κοινῶν· οὐ γὰρ διαι-
ρεσιν αὐτῶν προτίθεται ποιήσασθαι, ἀλλ’ εἰπεῖν περὶ αὐτῶν. τῷ δὲ τῆς
πράξεως δόνοματι καὶ νῦν, ὅσπερ οὖν καὶ ἐν ἄλλοις εἴωθε, κοινότερον ἀντὶ⁵
τοῦ τῆς ἐνεργείας κέχρηται· κυρίως γὰρ πράξεις λογικὴ ἡ ἐνεργειά ἔστιν, 10
ἥς οὐδὲν τῶν ἀλόγων οἶόν τε κοινωνεῖν.

p. 436a5 Τὰ μὲν οὖν εἰρημένα περὶ ψυχῆς.

Εἰρηκὼς ἀκολουθεῖν τοῖς περὶ ψυχῆς εἰρημένοις τὴν περὶ τε ζώων
καὶ τῶν ζωὴν ἔχοντων θεωρίαν (ἐκάστου δὲ τούτων δύναμις καὶ εἶδος ἡ
ψυχή), καὶ διελών τὸν περὶ | τούτων λόγον εἰς τε τὰς κοινὰς ἐνεργείας 11
αὐτῶν καὶ εἰς τὰς ἴδιους, περὶ τῶν κοινῶν πρῶτον ἐνεργειῶν ἡ πάντων
τῶν ἐμψύχων ἡ τῶν γε πλείστων ποιήσεται (τὸν λόγον), καὶ μετὰ τοῦτο περὶ⁵
τῶν ἴδιων ἐνεργειῶν ἐκάστου εἰδούς ἐρεῖ ζώων, πρῶτον περὶ ζώων ίστο-
ρήσας· χρήσιμος γὰρ ἡ περὶ ζώων ίστορία καὶ διαιρεσίς πρὸς τὰς ἴδιας
15 ἐνεργείας ἐκάστου τε εἰδούς ζώων καὶ τῶν μορίων αὐτῶν. αἱ γὰρ κοιναὶ⁵
τῶν ἐμψύχων ἐνέργειαι συνάπτουσί πως τῷ κοινῷ περὶ ψυχῆς λόγῳ· τίνες
δέ εἰσιν αὗται, ἔξῆς ἐρεῖ.

"Οσα, φησίν, ἡμῖν περὶ ψυχῆς εἴρηται, ταῦτα κείσθω ὡς ἀρχαὶ τῶν
μελλόντων λέγεσθαι. ὑποθέσεις γάρ ἔθος τοῖς ἀνδράσι τὰς ἀρχὰς λέγειν 10
20 τὰς ἀναποδείκτους, ἀς καὶ ἀξιώματα λέγουσιν. ὑποθέσεις δὲ λέγουσι καὶ
ἀ ἔχοντα ἀπόδειξιν χωρὶς τῆς οἰκείας ἀποδείξεως λαμβάνουσί τε καὶ ὑπο-
τίθενται, ὡς δεῖσοντες αὐτὰ οὐτερον, χρησόμενοι δὲ αὐτοῖς νῦν πρὸς ἄλλα
ώς ἀρχαῖς. {τὰ περὶ ψυχῆς} | οὖν, φησίν, εἰρημένα τε καὶ δεδειγμένα 12
νῦν ὡς ὑποθέσεις καὶ ἀρχαὶ τῶν μελλόντων λέγεσθαι κείσθω. φθάνει γάρ
25 δεδειγμέναι, καὶ οὐκέτι περὶ ἔκεινων νῦν ποιήσεται τὸν λόγον.

1 πράξεις—ἴδιαι om. TAN	αὐτὸν V	1. 2 ίδιαι καὶ τίνες κοιναὶ V: κοιναὶ καὶ
τίνες εἰσὶν ίδιαι a	2 τῷ Ta: τῷ τε AN: τότε V	τίνες εἰσὶν ίδιαι a
3 ἀλλ’ TVAN: δεῖ a: οὐδὲ δεῖ M: οὐδὲ ίδιά Usener, sed v. p. 5,1		4 καὶ νῦν om. a
(habet etiam M)	5 κέχρηται a: κεχρῆσθαι TVAN	λογικὴ ἡ VT? (ratio vel):
λογικὴ Aa: λοξικὴ ἐν N	8 εἰρηκῶς—εἰρημένοις a (suspecta habet Usener): εἰρηκῶς ut	λογικὴ Aa: λοξικὴ ἐν N
vid. T (cum dixisset) : εἰρημένου AN: εἰρήσθωσαν V	τε] τῶν coni. Usener (cf. p. 2,8	vid. T (cum dixisset) : εἰρημένου AN: εἰρήσθωσαν V
3,17): τε <τῶν> conicio (cf. p. 3,23)	10 τούτου N εἰς] ὡς V	11 ίδιους
VAN: ίδιας M, sed v. p. 2,14: ίδιου a	12 τὸν λόγον (sermonem) T: om. VANa	VAN: ίδιας M, sed v. p. 2,14: ίδιου a
τοῦτο a: τοῦτον TVAN	13 prius ζώων TVN: ζώου a: ζωὴν A	14. 15 τὰς
ιδίους ἐκάστου τε ἐνεργείας εἰδούς V	16 κοινῷ Va: κοινῇ AN: in communi T	ιδίους ἐκάστου τε ἐνεργείας εἰδούς V
post λόγῳ add. κοινὴ δὲ ἡ τε αἰσθησίς V	18 ἀρχὴ V	post λόγῳ add. κοινὴ δὲ ἡ τε αἰσθησίς V
20 λέγουσιν (utroque loco)] λέγει AN	19 λέγεσθαι] γίνεσθαι N	20 λέγουσιν (utroque loco)] λέγει AN
21. 22 ὑποτίθονται V	21 ἀποδείξεως] ἀποδεῖν N	21. 22 ὑποτίθονται V
χρησόμενοι Thurot: χρησάμενοι libri	23 ὡς] ἔξ a	χρησόμενοι Thurot: χρησάμενοι libri
T: ἀρχῆς libri	ἀρχαῖς	T: ἀρχῆς libri
τὰ περὶ ψυχῆς add. Usener, unde falsa terminatio		τὰ περὶ ψυχῆς add. Usener, unde falsa terminatio
vocis ἀρχῆς explicatur εἰρημένου a		vocis ἀρχῆς explicatur εἰρημένου a
δεδειγμένα AN (ostensa T): δεδειδαγμένα V		δεδειδαγμένα AN (ostensa T): δεδειδαγμένα V
(=δεδιδαγμένα recte ut vid. cf. p. 8,31): ἀποδεδειγμένον a: ἀποδεδειγμένα Thurot		(=δεδιδαγμένα recte ut vid. cf. p. 8,31): ἀποδεδειγμένον a: ἀποδεδειγμένα Thurot
24 ἀρχαῖς Aa	25 νῦν om. AN	ποιήσεσθαι V
κείσθωσαν a		

"Οτι δὲ περὶ ὧν προέθετο ως ἐπομένων τῇ περὶ ψυχῆς θεωρίᾳ εἰπεῖν 12 λέγει, τοῦτο δέ ἐστι τὸ περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν ζώων τίνες εἰσὶ καὶ διὰ 6 τί γένονται θεωρησαι, ἀλλ' οὐ προθέμενος περὶ ζώων λέγειν πρῶτον περὶ ἄλλων τινῶν τὸν λόγον ποιεῖται, ως τινες φήμησαν, νῦν μὲν περὶ αἰσθη- 10 τηρίων τε καὶ αἰσθητῶν λέγων, μετὰ ταῦτα περὶ ζωῆς τε καὶ θανάτου καὶ ὅπνου καὶ ἐγρηγόρεως καὶ τῆς καθ' ὅπνον μαντικῆς, εἰδί^τ ὅστερον 10 περὶ ζώων, ἀλλὰ καὶ ταῦτα τῆς προτετέσσης ἔχεται πραγματείας (ἔστι γάρ τῶν κοινῶν τὰ μὲν τοῖς ζώοις πᾶσι, τὰ δὲ καὶ τοῖς ζωὴν ἔχουσιν ὑπάρχοντα), αὐτὸς ἐδήλωσε δι’ ὧν ἐπιφέρει. εἰπὼν γάρ τὰ μὲν εἰρημένα 15 περὶ ψυχῆς ὑποκείσθω, περὶ δὲ τῶν λοιπῶν, φησί, λέγωμεν καὶ | πρῶτον περὶ τῶν πρώτων, εἰπὼν ἐπιφέρει· φαίνεται δὲ τὰ μέγιστα 13 καὶ τὰ κοινὰ καὶ τὰ ἴδια τῶν ζώων κοινὰ τῆς τε ψυχῆς δύντα καὶ τοῦ σώματος. 15 ἔστι δὲ δὲ διάλογος διτοῦ τὰ [μὲν] μέγιστα τῶν κατὰ τὰς τῶν ζώων ἐνεργείας τάς τε κοινὰς αὐτῶν καὶ τὰς ἴδιας ἐκάστου γένους φαίνεται κοινὰ εἶναι ψυχῆς τε καὶ σώματος, καὶ οὐ τῆς ψυχῆς αὐτῆς καθ' αὐτήν, 5 δεικνὺς ἡμῖν διτοῦ καὶ τὴν περὶ αὐτῶν θεωρίαν οὕτω γρὴ ποιεῖσθαι, συνεπισκεπτομένους καὶ τὰ τοῦ σώματος μόρια, ἐν οἷς καὶ δι’ ὧν αἱ τῶν ψυχὴν ἔχόντων ἐνέργειαι. διτοῦ δὲ αἱ πλεῖσται τῶν ψυχικῶν ἐνεργειῶν διὰ σώματος καὶ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς προείροκε.

20 Τίνα δέ ἐστι τὰ μέγιστά τε καὶ κοινὰ ἔργα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, ἔξῆς λέγει. αἰσθησις γάρ καὶ μνήμη καὶ θυμὸς καὶ ἐπιθυμία καὶ ὅλως ὅρεξις καὶ πρὸς τούτοις ἥδονή καὶ λύπη φανερώτατα μὲν καὶ τῶν ζώων σχεδὸν ἀπάντων ἐστὶν ἔργα καὶ | κοινὰ ἐνέργειαι 14 αὐτῶν. 25 ἔστι δὲ ταῦτα πάντα κοινὰ ψυχῆς τε καὶ σώματος, περὶ ὧν τῶν μὲν πλείστων ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς προείρηται, περὶ δὲ ἐνίναν ὅστερον ἐρεῖ. αἰσθησις μὲν οὖν καὶ ἐπιθυμία καὶ ἥδονή καὶ λύπη κοινὰ πάντων, θυμὸς δὲ καὶ μνήμη τῶν πλείστων. ἥρτηται δὲ ταῦτα πάντα τῆς αἰσθήσεως· 5 ἦ τε γάρ μνήμη, ως δείξει (ἐρεῖ δὲ περὶ μνήμης ἐν τοῖς ἔξης, οὐ γάρ προείρηκέ πω), * * * περὶ τε ὅρεξεως καὶ ἥδονῆς καὶ λύπης διτοῦ ἐπεται 30 ταῦτα τοῖς αἰσθησιν ἔχουσιν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς δέδειχε.

Πρὸς τούτοις δὲ ἀλλὰ τινά ἐστι τὰ μὲν πάντων τῶν ζωῆς μετεχόντων 10

1 ψυχῆς N	2 τε post τίνες add. a	4 μὲν VT: δὲ ANa	9 ἐδήλωσε
Va: ἐδίλου AN	10 φησί deleam	λέγομεν VA (Arist. codd. EΓ)	
11 post πρῶτον add. δὲ A, γε N	εἰπὼν del. vel ἐπειτα scrib. (cf. p. 9,19)	12 alt.	
τὰ om. Arist. codd. LPSU	τε om. Arist. cod. E (alii?) et edd.	13 μὲν del.	
Usener 14 ἴδιους V	έκαστου] ἔκατέρου a	15 εἶναι κοινὰ a	αὐτῆς Ta:
αὐτὴν VAN	16 δεικνὺς Va: δείκνυσι A: δείκνυσι N: ostenditque T (unde δείκνυσι τε Thurot); δεικνὺς fort. ad ἐπιφέρει (v. 11) referendum, ut v. 13 — 15 in parenthesis ponantur καὶ a: κατὰ TAN: om. V	16. 17 συνεπισκεπτομένους VAN: συνεπισκεπτομένου a: συνεπισκεπτομένων M	18 ante
ψυχὴν add. τὴν V	20 δὲ om. T	17 τὰ] τῶν M μορίων M	
Arist. codd. EΜΥ	23 τῶν] om. V	τε om. N 22 tertium καὶ] τε καὶ	
τε om. a	25 μὲν om. Ta	24 κοινὰ om. ANA τῆς ψυχῆς V	
30 δέδειχται V	31 τῶν τῆς ζωῆς AN	μετασχόντων V	post

κοινά, τὰ δὲ τῶν ζώων τὰ μὲν πάντων τὰ δὲ τῶν πλείστων, καὶ περὶ ὧν 14 ἐφεξῆς τὴν θεωρίαν κατὰ τὴν πρόθεσιν ποιήσεται, ὅμοίως τοῖς εἰρημένοις κοινὰ ψυχῆς τε καὶ σώματός ἔστι. διὸ καὶ ἀμα περὶ ἑκατέρου αὐτῶν ποιήσεται τὸν λόγον. | τίνα δέ ἔστιν αὐτὰ ἔξῆς ἑκτίθεται λέγων· τυγχά- 15 νουσι δὲ τούτων τὰ μέγιστα τέτταρες οὖσαι συζυγίαι τὸν ἀριθμόν, καὶ καταριθμεῖται αὐτάς, περὶ ὧν μετὰ τὸν περὶ αἰσθητηρίων τε καὶ αἰσθητῶν λόγον τὴν θεωρίαν παραδίδωσι. πρῶτον δὲ περὶ τούτων λέγει, καὶ δι’ ᾧν αἰτίαν ἐρεῖ. τὸ δὲ καὶ γὰρ ταῦτα σχεδὸν ὑπάρχει πᾶσι τοῖς 5 ζῷοις εἴπε διὸ προσθήσει· οὐ γὰρ μόνον τάδε κοινά, ἀλλὰ κάκεινα. λέγει 10 δὲ φυσικοῦ εἶναι τὸ περὶ ὑγιείας καὶ νόσου τὰς πρώτας ἰδεῖν ἀρχάς, τουτέστιν ἐκ τίνων πρώτων ἀρχῶν τε καὶ ἐν τίσι πρώταις ἡ ὑγίεια καὶ ἡ νόσος, ὅτι ἐν συμμετρίᾳ τῶν πρώτων δινάμεων, ἔηρῶν ὑγρῶν, θερμῶν ψυχρῶν, καὶ ὅτι οἰκεία ἡ περὶ τούτων θεωρία τῇ περὶ ζώων ἔδειξεν 15 εἰπών· οὕτε γὰρ ὑγιείαν οὕτε νόσον οἷόν τε γίνεσθαι τοῖς ἐστε- 20 ρημένοις ζωῆς.

Περὶ μὲν οὖν τῶν τεττάρων συζυγιῶν ὧν προείρηκε φέρεται ἐν τῇ πραγματείᾳ τῇ Φυσικῇ αὐτοῦ βιβλίον, δι’ ὧν περὶ αὐτῶν ἐπραγματεύσατο, λέγω δὲ Περὶ ἐγρήγορσεως καὶ ὅπνου καὶ νεότητος καὶ γήρας καὶ ἀναπνοῆς 16 καὶ ζωῆς καὶ θανάτου· τὰ δὲ Περὶ ὑγιείας καὶ νόσου, εἰ ἐγένετο, οὐ σώ- 25 ζεται. ἔστι δὲ καὶ τούτων κοινὰ μὲν πάντων τῶν ζώων ἐγρήγορσις καὶ ὅπνος, εἰ μή που γένος ἴχθυών ἔστι τι ἄγρυπνον, διὰ ζητεῖ ἐν τῇ Περὶ ζώων ιστορίᾳ, ἡ δὲ νεότης καὶ τὸ γῆρας πάντων τῶν ζωῆς μετεχόντων 5 κοινά, οὐ τῶν ζώων μόνον (καὶ γὰρ ἐν τοῖς φυτοῖς ἡ τε νεότης καὶ τὸ γῆρας, ὡσπερ οὖν καὶ ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος), ἀναπνοὴ δὲ καὶ ἐκπνοὴ 25 κοινὰ τοῖς πλείστοις τῶν ζώων δσα πνεύμονα ἔχει.

"Οτι δὲ τὸ περὶ ὑγιείας τε καὶ νόσου τὰς πρώτας ἀρχὰς ἐπισκέψασθαι, 10 τίνες εἰσί, τοῦ φυσικοῦ καὶ φιλοσόφου, συνίστησι καὶ ἐκ τοῦ τῶν τε φυσικῶν τοὺς πλείστους περὶ αὐτῶν πεποιησθαι λόγον καὶ ἐν τούτοις παύεσθαι

1 prius δὲ om. T	2 ὅμοια a	3 ἔστι ante ψυχῆς a	έκατέρου VAN
(cf. p. 7,23): ἐκατέρας a: ἐκατέρων ex T (<i>utrisque</i>) Thurot			αὐτῶν TVA: αὐτοῖς N:
αὐτῆς a	4 τὸν om. V	αὐτὰ TVA: αὐτῶν AN	5 τέσσαρες V
οὖσαι om. Arist. codd. EMY		8 τὸ δὲ T: τόδε VANa	9 προσθήσει (sc. τὰς συζυγίας)] προστίθησι ex T (<i>apponit</i>) Thurot, sed v. p. 8,25
τάδε M: τὰ (T)VANa	10 ὑγείας V	τὰς] τοῦ V	μόνα Ta
τε suspectum habet Usener	prius ἡ om. V		11 πρῶτον V
A Na: fort. συμμετρία (& ἀσυμμετρία); cf. Bonitzii Ind. p. 117 ^b		12 συμμετρία TV: συμμέτρω	16 τεττάρων MTVN:
δ' A: λόιων a	17 τῆς φυσικῆς a	βιβλίον AN	ἐπραγματεύσατο περὶ
αὐτῶν Aa	18 καὶ ἀναπνοῆς post θανάτου ponere debebat, sed etiam p. 5,5 ordinem		
non tenuit	19 ὑγείας Aa	21 ζήτει V	22 ζώων] γένους V
ζώων ιστορίᾳ] Δ 10	22 τῶν] τῆς a	23 μόνον TVA: μόνων La	21. 22 Περὶ
24 δὲ T: τε VANa	26 ὑγείας Aa	τε om. a (habet etiam M)	τε om. V
(habet etiam M)	27 καὶ φιλοσόφου vid. del.	prius καὶ TN: om. V Aa	ἀρχὰς om. a
ἐκ] εἰς V	τοῦ τῶν τε N (coni. Usener, cf. Arist.): τούτων τε A: τούτων γε τῶν a:		
τοῦ ἔστι τε V	28 πεποιεῖσθαι a: ποιεῖσθαι (cf. p. 7,2) aut infra πεπαῦσθαι coni. Usener		
ἐν] τῶν AN	post τούτοις spatium iv litt. A	post παύεσθαι spat. i litt. N	

τὴν φυσικὴν θεωρίαν καὶ τῶν ἱατρῶν τοὺς χαριεστάτους ἀπὸ τούτων τὴν ἀρχὴν | τῆς τῶν ἱατρικῶν θεωρίας ποιεῖσθαι ὡς φυσικῶν ὅντων. ἂμφι 17 καὶ δείκνυσιν ἡμῖν, κατὰ τί συνηπται ἡ ἱατρικὴ τῇ φυσικῇ, καὶ ὅτι ἔστιν ὑπὸ τὴν φυσικὴν τὰς ἀρχὰς παρ' ἐκείνης ἔχουσα, ὡς διπλικὴ μὲν παρὰ 5 γεωμετρίας, ἀρμονικὴ δὲ παρ' ἀριθμητικῆς, κυβερνητικὴ δὲ παρὰ ἀστρο- λογίας.

"Οτι δὲ πάντα τὰ λεχθέντα κοινὰ τῆς φυσικῆς ἔστι καὶ τοῦ σώματος, προειπὼν τὸ φαίνεται δὲ τὰ μέγιστα καὶ τὰ κοινὰ καὶ τὰ ἕδια τῶν ζφων κοινὰ τῆς φυσικῆς ὄντα καὶ τοῦ σώματος καὶ 10 μετὰ ταῦτα τινὰ ἔξ αὐτῶν τούτων παραθέμενος (ἥν δὲ ταῦτα αἰσθήσις, μνήμη, θυμός, ἐπιθυμία, ἥδονή, λύπη), πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἄλλα εἰπὼν εἶναι τὰ μὲν κοινὰ τῶν ζωὴν ἔχόντων πάντων τὰ δὲ ζφων τινῶν, καὶ τὰ μέγιστα καὶ φανερώτατα τῶν κοινῶν ἐκθέμενος καὶ τὰς συζυγίας δείξας τὰς πέντε, περὶ ὧν καὶ ποιήσασθαι πρῶτον λόγον ἐπηγγείλατο, ἐπειδὴ 15 καὶ κατὰ φύσιν ἔστι πρῶτα, ὅτι δὲ ταῦτα κοινὰ τῆς τε φυσικῆς ἔστι καὶ τοῦ σώματος δείκνυσι διὰ τοῦ | μηδὲν αὐτῶν χωρὶς αἰσθήσεως γίνεσθαι. 18 πάντα γάρ μετ' αἰσθήσεως, τὰ δὲ μετ' αἰσθήσεως διὰ σώματος. ὅτι δὲ οὐδὲν αὐτῶν χωρὶς αἰσθήσεως δείκνυσι λέγων πάντα γάρ τὰ μὲν μετ' αἰσθήσεως συμβαίνει, τὰ δὲ δι' αἰσθήσεως. ἐγρήγορσις μὲν γάρ 20 μετ' αἰσθήσεως, εἴ γε διακρινομένης τῆς τροφῆς καὶ τῶν αἰσθήσεων διε- γειρομένων καὶ ἔξ ἀργίας εἰς ἐνέργειαν μεταβαλλουσῶν ἡ ἐγρήγορσις. ὅμοίως καὶ μετὰ αἰσθήσεως ἥδονή τε καὶ λύπη, ἔτι δὲ ὑγίεια τε καὶ νόσος. δι' αἰσθήσεως δὲ νεότης τε καὶ γῆρας· ἐκάτερον γάρ τούτων ἐν τῷ πως ἔχειν τὰς αἰσθήσεις.

25 Πάθος δὲ τῆς αἰσθήσεως ὅπνος ἀν εἴη· ταύτης γάρ τι πασχούσῃς ὁ ὅπνος· ἡ γάρ ἐκ τῆς τροφῆς ἀναθυμίασις δταν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀθρόα ἀνενεχθεῖσα καὶ καταψυχθεῖσα ὑπὸ τῶν περὶ τὸν ἐγκέφαλον εἰς τὸ κάτω πάλιν, δθεν ἀνηγέχθη, κατενεγχθῆ, βαρούμενη ἡ αἰσθησις ὑπὸ τῆς ἐν αὐτῇ

4 ἐκείνης Τα: ἐκείνων VAN μὲν] δὲ V παρὰ Ta: περὶ VAN 5 γεωμετρίας —παρὰ om. V παρὰ Ta: περὶ AN 7 πάντα Arist. restituendum cum LP τῆς] τε Arist. codd. LPS: τῆς τε Arist. EMYU 9 καὶ τοῦ σώματος ὄντα a 10 τινα] que T αὐτῶν om. T παραθέμενος a 11 καὶ om. T ἄλλοις à (corr. M) 12 ζωὴν] ζώων N ζώων] ζωὴν AN 13 φανερότητα a: φανερότατα M 14 τὰς om. M: τῶν AN πέντε TVANA: τέτταρας M, sed numeravisse vid. etiam ὑγίειαν et νόσον. 15 prius καὶ om. N πρῶτα] primum eorum T δὴ Thurot, vix recte, cf. ad p. 8,24 et p. 40,12. 77,11 Th.; repetitur prior protasis (v. 6), ipsa quoque pendens a δείκνυσι. 16 τοῦ alterum] τὸ AN 17 τὰ δὲ μετ' αἰσθήσεως—μετ' αἰσθήσεως (19) om. AN τὰ δὲ μετ' αἰσθήσεως om. a 18 αὐτῶν οὐδὲν V 20 μετ?] δι? AN εἴτε Na: γάρ M 20—22 cf. Arist. p. 458 a 10 ss. 20 τροφῆς] τροπῆς V καὶ om. a 20. 21 διαγειρομένων M: διεγειρόμενος a 21 καὶ om. a μεταβαλλομένων AN(T?) 22 αἰσθήσεως] αἰσθησιν V δὲ T: τε VNAA τε VA: om. Na 23 τε TVAN: om. a 25 ss. cf. Arist. p. 456 b 17 ss. 25 γάρ] δὲ a τι scripsi: τῆς VAN: om. a 26 τροφῆς] τροπῆς V τὴν om. a 27 καὶ φυγθεῖσα M: om. a 28 ἀνηγέχθη] κατηγέχη N βαρούμενος a αὐτῇ VAN: αὐτῷ a

ὑγρότητος αὐτή τε | ἐμποδίζεται πρὸς τὸ ἐνεργεῖν καὶ ἡσυχάζει καὶ αἰτίᾳ 19
τοῖς ζῷοις ὅπου γίνεται. ἔξις δὲ ἡ αἰσθησις ἀν εἴη· ἐν γὰρ τῷ αἰσθησιν
ἔχειν τὸ εἶναι τοῖς ζῷοις. φυλακαὶ δὲ καὶ σωτηρίαι αἱ μνῆμαι καὶ αἱ
ἀναμνήσεις, φθοραὶ δὲ καὶ στερήσεις αἱ λῆθαι τε καὶ ὁ θάνατος. διτὶ⁵
ὅ μὲν οὖν μετ' αἰσθησεως καὶ οὐκ ἄνευ αἰσθησεως αἱ προειρημέναι συζυγίαι,
διὰ τούτων γνώριμον. κοινότερον δ' ἀν λέγοιτο ἐπὶ τῶν φυτῶν τὸ γῆρας
καὶ ἡ νεότης· ἡ δὲ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος καὶ ἐν τοῖς οὐκ ἔχουσιν αἰσθησιν
τῶν ἐμψύχων ἐστίν, ἀλλ' ἐν γε τοῖς ζῷοις καὶ ταῦτα μετ' αἰσθησεως.

"Οτι δὲ ἡ αἰσθησις διὰ τοῦ σώματος γίνεται καὶ διὰ λόγου,¹⁰
φησί, γνώριμον καὶ χωρὶς τοῦ λόγου ἐναργές. καὶ γὰρ αὐτόμεν ἐναργὲς
τὸ τὰς αἰσθησεις διὰ σωματικῶν ὀργάνων γίνεσθαι, καὶ διὰ τοῦ λόγου ῥᾶσιν
δεῖξαι· τὸ γὰρ αἰσθάνεσθαι ἐστι τὸ τῶν αἰσθητῶν ἀντιλαμβάνεσθαι διὰ τῶν
αἰσθητηρίων, ἃ ἐστι σώματα.

p. 436b8 'Αλλὰ περὶ μὲν αἰσθήσεως καὶ τοῦ αἰσθάνεσθαι, τί τέ
15 ἐστι καὶ διὰ τί συμβαίνει τοῖς ζῷοις τοῦτο τὸ πάθος, εἴρηται
πρότερον ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. |

Δείξας δτὶ δι' αἰσθησεως τὰ κοινὰ ἔργα τε καὶ πάθη τῶν ζώων,²⁰
ἔχων δὲ καὶ τὸ τὴν αἰσθησιν κοινὸν ἔργον εἶναι ψυχῆς τε καὶ σώματος,
ἔχει μὲν ἐπόμενον τοῖς εἰρημένοις τὸ δεῖν περὶ αἰσθησεως εἰπεῖν πρὸ τού-⁵
20 τῶν ἢ δι' αἰσθησεως ἡ μετὰ αἰσθησεως ὑπὸ τῶν ζώων γίνεται· πρῶτον γὰρ τῶν κοινῶν, οὗ τὰλλα προσδεῖται. ἐπεὶ δὲ τὰ μὲν εἴρηται περὶ αἰσθή-
σεως τὰ δὲ ῥηθήσεται, τῶν μὲν εἰρημένων ἡμᾶς ὑπομιμήσκει (εἴρηται
δὲ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς περὶ τῆς αἰσθητικῆς ψυχῆς καὶ δυνάμεως καὶ περὶ
τῆς ἐνεργείας τῆς κατ' αὐτήν)· τούτων δε ως εἰρημένων καὶ ἐν οἷς εἴρηται
25 ὑπομιμήσκει ἡμᾶς, προσθήσει δὲ νῦν τὸν περὶ τῶν αἰσθητηρίων λόγον¹⁰
(κοινὸν γὰρ ἦν ἡ αἰσθησις ψυχῆς τε καὶ σώματος, ὥστε ὁ περὶ τῶν αἰσθη-
τηρίων λόγος τῷ περὶ αἰσθησεως συνῆπται), ἔτι δὲ τὸν περὶ τῶν αἰσθητῶν,
ἐπειδὴ περὶ ταῦτα ἡ τῆς αἰσθησεως ἐνέργεια· περὶ ὧν καὶ αὐτῶν ἐπ'
δλίγον μὲν προείρηται καὶ ἐν | τοῖς Περὶ ψυχῆς, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ ἀκρι-²⁰
30 βέστερον νῦν ῥηθήσεται. ὑπομιμήσκει δὲ ἡμᾶς διὰ βραχέων τε καὶ σαφῶς
τῶν περὶ αἰσθησεως εἰρημένων τε καὶ δεδιδαγμένων ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς

2 ἡ om. a εἴη ἀν V 3 alt. αἱ om. a 4 τε TVAN: om. a 6 τούτου T
κοινώτερον AN 7 ἐν om. T 8 ταῦτα] hoc T 9 τοῦ om. Arist.
διὰ <τοῦ> λόγου ex Arist. vid. scrib., cf. v. 11 10 φημὶ a (φησὶ etiam M)
χωρὶς] ἄνευ a 11 post ῥᾶσιν add. τοῦτο V 12 prius τὸ] τοῦτο a: τοῦτο τὸ N(?)
14 τε om. Arist. codd. 16 τοῖς TVa: τῷ AN 17–20 τὰ κοινὰ—δι' αἰσθή-
σεως rep. a 18 δὲ] τε T εἶναι om. V 19 ἔχει Na: ἔχειν VA: est T
δεῖν cum T om. Thurot 21 περὶ a: δι' AN (per sensum T): om. V 21. 22 αἰσθή-
σεως om. V 23 post ψυχῆς add. τε V 24 δὲ VANT: δὴ a (cf. ad p. 7,15)
26 τε om. Aa 27 τὸν ANa: τῶν V: ὁ M αἰσθητηρίων AN 28 ἐπειδὴ¹
VN: ἐπεὶ Aa ταῦτα] hoc T post αὐτῶν add. μὲν V 31 Περὶ ψυχῆς]
cf. ad p. 3,20

αὐτῷ, ὅτι πᾶσι μὲν τοῖς ζώοις ἀνάγκη αἰσθησιν ἔχειν· ταύτη γάρ τὰ ζῶα 21
τῶν μὴ ζώων χωρίζεται. ἔδεικε δὲ ἐκεῖ ὅτι ἀπτὰ ὄντα καὶ μὴ ἀπλᾶ 5
ἄλλὰ σύνθετα καὶ ἐν συμμετρίᾳ τινὶ τῶν ὑποκειμένων τὸ εἶναι ἔχοντα, εἰ
μὴ ἀπτόμενα ἦν καὶ αἰσθανόμενα ως φυλάσσεσθαι τὰ φυλαρτικὰ αὐτῶν,
5 ὑπὸ τῶν ὑπερβολῶν ἀν τῶν ἐν τοῖς ἀπτομένοις αὐτῶν ἐψεύσετο. πάθος
δὲ τὴν αἰσθησιν εἶπεν, ὅτι αἰσθάνεσθαι διὰ πάθους.

Οὐκέτι μέντοι ἐν πᾶσι τοῖς ζώοις πᾶσαι αἱ αἰσθήσεις, ἀλλ᾽ ἐν πᾶσι 10
μὲν ἀφῇ τε καὶ γεῦσις. ἔδειχθη γάρ ἐπὶ τέλει τοῦ τρίτου Περὶ ψυχῆς
ὅτι τῆς ἀφῆς τὰ ζῶα στερηθέντα ἀμα καὶ τοῦ εἶναι παύεται (τῆς γάρ
10 μεσότητος καὶ συμμετρίας τῶν σωμάτων. ἐν ἦ τοῖς ζώοις τὸ εἶναι, φθορά
ἔστιν ἡ τῆς ἀφῆς φθορά), ἀλλὰ | καὶ δι τὴς τροφῆς οὖσα κρι- 22
τική τε καὶ ληπτική ἀναγκαία τοῖς ζώοις, εἴγε γωρὶς τοῦ τρέψεσθαι
ἀδύνατον αὐτὰ σφέσθαι. ἔστι γάρ ὁ χυμὸς τοῦ γευστικοῦ μορίου τῶν
ἐν ἡμῖν πάθος, τουτέστι τῆς γεύσεως. ἡ γάρ γεῦσις, δι' οὗ τρεψόμεθα
15 μόριον ἡμῶν οὖσα, τούτου ἀντιλαμβάνεται καὶ ὑπὸ τούτου πάσχει πως· τὸ
γάρ ἥδον διακρίνει ἡμῶν τὸ δι' οὗ γεύσεθαι, ὑπερ ἔστιν ἡ γλῶττα· αὕτη
γάρ ὑπὸ τοῦ χυμοῦ πάσχουσα αἰσθάνεται αὐτοῦ καὶ γεύεται.

Εἰπὼν δὲ τὸ γάρ ἥδον διακρίνει καὶ τὸ λυπηρὸν αὐτῇ περὶ
τὴν τροφήν, ὥστε τὸ μὲν φεύγειν τὸ δὲ διώκειν ἐπήνεγκε τὴν αἰτίαν
20 δι τὸ ὁ μὲν χυμός, οὐ αἰσθάνομεθα, πάθος ἔστι τοῦ γευστικοῦ μορίου. 10
διὸ εὐλόγως ἡμῖν εἴρηται τὸ τὴν γεῦσιν τὸ ἥδον καὶ τὸ λυπηρὸν διακρίνειν
τὸ ἐν τῇ τροφῇ ἐν τῷ πάσχειν· τὸ γάρ γευστικόν, δ ἔστι μόριον ἡμῶν,
ὑπὸ τοῦ γευστοῦ πάσχον τὸ ἥδον καὶ τὸ λυπηρὸν καὶ τὸ τρόφιμον καὶ μὴ
διακρίνει. γράφεται καὶ ἀντὶ τοῦ 'γευστικοῦ μορίου' τοῦ θρεπτικοῦ
25 μορίου πάθος', καὶ οὕτως ἀν λέγοιτο τῆς θρεπτικῆς δυνάμεως τῆς ψυχῆς 23
πάθος ὁ χυμὸς εἶναι, ώς ὑπὸ τοῦ χυμοῦ πασχούσης τῆς δυνάμεως ταύτης.
ἄτοπον δὲ τὸ λέγειν ὑπὸ χυμῶν πάσχειν τὴν θρεπτικὴν δύναμιν· τὸ μὲν
γάρ ὑπὸ χυμῶν πάσχειν τὸ αἰσθάνεσθαι χυμῶν ἔστι, τὸ δὲ θρεπτικὸν 5
ἄλλο τοῦ αἰσθητικοῦ. διὸ ἀμεινον, εἰ οὕτως εἴη ἔχουσα ἡ γραφή, μὴ ἐπὶ

1 ἔχειν αἰσθησιν α	2 ἔκει om. AN	cf. Arist. p. 424 a 28 ss. 435 b 7 ss.		
3. 4 habentia sunt tangentia et sentientia T	3 εἰ] ἡ AN	4 ἡν om. AN	5 ὑπὸ (γρ.)	
M: ἀπὸ VAna	αὐτῶν] ὄντων V: que ipsa T	6 αἰσθάνεται V, <τὸ> αἰσθά- νεσθαι conicio		
7 πᾶσα αἰσθησις a	8 ἐπὶ VAN: ἐν τῷ a (in fine T)	Περὶ		
ψυχῆς p. 435 b 4 ss.	11 τροφῆς] ἀφῆς a (corr. M)	12 τε om. a (habet etiam M)		
ἀντιληπτικὴ Thurot (receptivus T), cf. v. 15 et p. 10,4	post ζώοις addebat δῆλον Thurot,			
equidem aliter distinxī	13 possibile T	14 οὐ ex T Thurot (cf. v. 16 et p. 10,2);		
ἡς libri	15 μόριον] κύριον N	16 τὸ om. a	17 ὑπὸ N: ἀπὸ VAA	18 αὐτῇ VN: αὐτῇ AA
16 τὸ om. a	αὐτῇ libri	17 ὑπὸ N: ἀπὸ VAA	18 αὐτῇ VN: αὐτῇ AA	
ipse T	19 τροπὴν V	20 μὲν δ N		
21 τὸ δὲ τὴν AN	22 ἐν] τροφῇ (!) V	γευστικοῦ Arist. codd. LU (ceteri θρεπτικοῦ, cf. v. 24), μορίου om. Arist. codd. EMY		
ἡμῶν om. T	23 γευστικοῦ V	23 γευστικοῦ V	24 καὶ om. a	24. 25 τοῦ θρεπτικοῦ
om. T	πάσχον a: om. TVAN	πάσχον a: om. TVAN	24 καὶ om. a	μορίου om. T
	καὶ μὴ TVAN: om. a	25 λέγοι a	25 τοῦ θρεπτικοῦ	
		δυνάμεως om. T	26 εἰναι supra ras.	
extensis litteris scripsit V	ώς] καὶ a	28 χυμοῦ a	29 εἰ om. a	

τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς ἀναφέρειν τὸ θρεπτικόν, ὡς φησι δεῖ ἀκούειν τῆς 23
λέξεως Ἀσπάσιος, ἀλλ' ἐπὶ τὸ μόριον δι' οὐ τρεφόμεθα (τούτου γὰρ ὁ
χυμός), ἵν' ἡ τοῦ τρέφειν δυναμένου μορίου πάθος τὸν χυμὸν λέγων, οὐ
ἐστιν ἡ γεῦσις ἀντιληπτική. ἀμείνων δὲ ἡ πρότερον ῥηθεῖσα γραφή. 10
5 γράφεται καὶ οὕτως· καὶ ὅλως ὁ χυμός ἐστι τοῦ γευστικοῦ θρεπτι-
κοῦ μορίου πάθος. κανὸν ἡ οὕτως γεγραμμένον, εἴη ἀν τὸ λεγόμενον
διτὶ τοῦ γευστικοῦ μορίου δὲστι θρεπτικὸν ὁ χυμὸς πάθος, ἵν' ἡ τὸ μὲν
γευστικὸν ὡς γένος, διαφορὰ δὲ τοῦ γευστικοῦ τὸ θρεπτικὸν καὶ μή. τοῦ
δὴ γευστικοῦ θρεπτικοῦ, δὲστι μόριον ἡ | εἰδὸς τοῦ γευστικοῦ, πάθος 24
10 ἐστὶν ὁ χυμός, γευστικὸν δὲ ἡ αἰσθήσις ἡ γευστική. καὶ εἴη ἀν αὗτῇ ἡ
γραφὴ ἔχουσα ἀμφότερα τὰ εἰρημένα ἐν ταῖς πρὸ ταύτης δύο γραφαῖς.

‘Η μὲν οὖν ἀφή τε καὶ ἡ γεῦσις κοινὴ πᾶσι τοῖς ζῷοις· αἱ δὲ οιά 5
τινων μεταξὺ ἄλλων γινόμεναι αἰσθήσεις, οἵαί εἰσιν αἱ καταλειπόμεναι
τρεῖς, οὐκέτι πάντων εἰσὶ κοιναὶ τῶν ζῴων, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς Περὶ
15 ψυχῆς εἰρηκεν. ἐν οἷς μέντοι εἰσὶν, ὥσπερ πρὸς σωτηρίαν αὐτοῖς συντε-
λουσαί εἰσιν, ὡς καὶ τοῦτο ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς εἰρηκε. τῷ γὰρ κατὰ
τόπον εἶναι κινητικὰ καὶ μεταβλητικὰ τῆς τε ὄψεως δεῖται, ὅπως φυλάττηται 20
καὶ μὴ περιπίπτῃ τοῖς φθαρτικοῖς αὐτῶν, καὶ τῆς δισφρήσεως, ὅπως προ-
σισθάνηται τῆς τροφῆς. ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν ψόφων ἀντιληφτὶς εἰς σωτηρίαν
20 συντελεῖ· πολλοὶ γάρ ψόφοι † τῶν ζῷων εἰσὶ φθαρτικοί, οὓς φυλάσσεται.
ἀλλὰ καὶ ἐπιβουλὰς τὰς ἐξ ἄλληλων φυλάσσεται τὰ ζῷα διὰ τοῦ | ψόφου 25
προαισθανόμενα αὐτῶν. ὃν ποιεῖ ἡ προσιόντα ἡ ὑπογωροῦντα ἡ ὑφιστά-
μενα. ἀλλὰ καὶ τροφῆς † εὐπορίαν πολλάκις τοῦ ψόφου σημήναντος· πολλὰ
γοῦν τῶν σαρκοφάγων τῷ ψόφῳ † διαχρίνουσιν ἀλώσιμα αὐτοῖς ζῷα, καὶ
25 οὕτως αὐτοῖς ἐπιτίθεται.

Πᾶσαι μὲν οὖν αἱ αἰσθήσεις σωτηρίας ἔνεκα τοῖς ζῷοις ὑπάρχουσιν, 5
ἥδη δὲ καὶ εἰς φρόνησίν τινες αὐτῶν συντελοῦσι τοῖς φρονήσεως δεκτικοῖς,
ώς μὴ μόνον τοῦ ἀναγκαίου χάριν αὐτὰς ἐν αὐτοῖς εἶναι, ἀλλὰ καὶ τοῦ εὗ.

2 λέξεως] λεγούσης N   Ἀσπάσιος ΤΑα: ἀσπασίως N, in spatio viii-x litt. om. V
3 τοῦ] τὸ a   4 δὲ] δὲ καὶ V   πρότερον Αα (cf. p. 57,11 Th.): προτέρα VN (prior) T
6. 7 κανὸν—πάθος TV: om. ANa   7 ὅτι V: om. T   9 gustativi itaque et nuri-
nivi T   δὴ] δὲ M   10 alt. ἡ V(T): καὶ ANa   14 αὐτὸς om. T
τοῖς] τῷ N(?)a   15 εἰρηκεν] εἶπεν a, cf. Arist. Γ 12 p. 434^b 22 ss.   εἰσὶν, ὥσπερ
om. T, et ὥσπερ fort. del.   16 τοῦτο VAN: ἐν τούτῳ a: om. T   εἰρηκε TVA:
εἰρηται Na   16. 17 τὰ γάρ κατὰ τόπον κιν. κ. μ. ὅντα τῆς ex T Thurot, probante
Usenero p. 537^b, qui καὶ—ὅντα delebat   17 κινητὰ V   καὶ] γίνεται a   17 μετα-
βατικὰ V   18 αὐτοῦ Na   19 ante τῆς add. καὶ V   20 τῶν ζώων ψόφοι V
τῶν del. et φθαρτικῶν σημαντικοῖς, ἡ conicio   φυλάττεται V   21 φυλάττεται Αα
22 προαισθανόμενα N   ὃν] ὃν V   tertium ἡ T: καὶ VANa   22. 23 ὑφιστά-
μενα MT (subsistentia) NA: ἀφιστάμενα Va   23 ἀλλὰ—σημήναντος] sed et alimenti
habundantiam significantia T   τροφῶν a (sed v. Arist. p. 596^b 21).   εὐπορίαν MTN:
ἀπορίαν ΒΑα, εὐπορίαν ἔχει vel εὐπορία πολλοῖς (pro πολλάκις) coni. Thurot, an εὐπορεῖ vel
εὐπορίαν (πορίζεται) πολλάκις?   πολλάκις] om. a (habet etiam M)   ψόφου] πάρου a
σημάναντος a   24 ἀλώσιμα] ἐδώδιμα ex T (esipilia) Thurot: διαχρίνει τίν' ἀλώσιμα
conicio   26 ἔνεκεν AN   27 τινὸς NA   28 ώς MVAN: καὶ a
ἐν αὐτοῖς post ώς ponit M: om. a   καὶ] multi T (simul?)

πολλὰς γάρ, φησί, εἰσαγγέλλουσι διαφοράς, ἐξ ὧν ή τε τῶν νοητῶν ἐπιγίνεται φρόνησις καὶ η τῶν πρακτῶν. λέγει δὲ ταῦτα περὶ τε τῆς ὄψεως καὶ τῆς ἀκοῆς, ως καὶ αὐτὸς προϊὼν δηλοῖ. οὗτοι δὲ ἀρχαὶ πράξεως τε καὶ θεωρίας αἱ δι’ αὐτῶν ἀντιλήψεις καὶ διαφοραὶ τούτων ὡνδιαφοραὶ τούτων δηλοῦν. αἴ τε γάρ τῶν ὄρατῶν διαφοραὶ εἰς ἔννοιαν ἡμᾶς ἥγαγον | φωτός τε καὶ σκότους, τουτέστιν ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ἀφ’ ὧν δριμώμενοι τὰ ποιητικὰ τούτων ἐξητήσαμεν. οὗτοι ή περὶ τοῦ κόσμου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ θεωρίᾳ, ἢ ποιητικὰ νυκτός τε καὶ ἡμέρας ἀνὰ μέρος ὀρῶντες γινόμενα καὶ ἀριθμοῦ ἐπίνοιαν ἔσχομεν, ως φησι Πλάτων. ἀλλὰ καὶ τὸ 5 τὴν σελήνην μὴ δεὶ ὁμοίως πεφωτίσθαι εἰς ἔννοιαν ἡμᾶς ἥγαγεν, οὗτοι μὴ οὐκεῖον αὐτῆς τὸ λαμπρὸν τοῦτο φῶς. ἀλλὰ καὶ αἱ τῶν κινήσεων τῶν ἀστρων καὶ μεγεθῶν φαινόμεναι διαφοραὶ (καὶ γάρ τούτων ή ὄψις ἀντιλαμβάνεται μάλιστα, εἰ καὶ κοινὰ αὐτῇ ταῦτα τὰ αἰσθητὰ καὶ πρὸς ἄλλας πάντων γάρ τῶν σωμάτων τὰ μεγέθη καὶ αἱ κινήσεις καὶ ὁ ἀριθμὸς καὶ 10 τὰ σχήματα τῇ ὄψει αἰσθητά, ἐπεὶ καὶ ὄραται πάντα τὰ σώματα τῷ κεχρωσθαι. διὰ γάρ τῶν ἴδιων αἰσθητῶν καὶ μετὰ τούτων ή τῶν κοινῶν αἰσθησις ἑκάστη γίνεται· διὸ ή ἀκοή τοῦ ἐν ψόφῳ μεγέθους μόνου αἰσθάνεται καὶ τοῦ ἐν τούτῳ ἀριθμοῦ καὶ τῆς | ἐν τούτῳ κινήσεως, ὁμοίως δὲ 15 καὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων ἑκάστη) περὶ τε τῆς κατὰ κίνησιν ὄμαλότητος αὐτῶν εἰς ἔννοιαν ἡμᾶς ἥγαγε καὶ περὶ τῆς ἀιδιότητος αὐτῶν καὶ περὶ τοῦ μεγέθους τοῦ κατὰ ἀλήθειαν αὐτῶν ἐξετάσεως. προσήγαγε δὲ ἡμᾶς ή τούτων θέα καὶ ἐπὶ τὴν ζήτησιν τοῦ πρώτου αἴτιου, διὰ τῆς τοιαύτης ἀτάξεως τε καὶ φορᾶς αὐτοῖς αἴτιόν ἐστι. καὶ πρὸς τὰς πράξεις δὲ ἡμᾶς παιδεύει πως· περὶ γάρ τὰ καθ’ ἔκαστα αἱ πράξεις, ἢ ἐστιν αἰσθητά τε 20 καὶ ὄρατά, ἐκ δὲ τῆς περὶ ταῦτα ἐμπειρίας τὸ πλεῖστον τῆς φρονήσεως. παρατηρήσαντες γάρ ἐκ τῶν συμβαινόντων ἐν τοῖς αἰσθητοῖς τά τε ὀφέλιμα καὶ τὰ βλαβερά καθόλου περὶ αὐτῶν δέξαν λαμβάνομεν, τὰ μὲν τοιαῦτα 25 λέγοντες εἶναι φευκτά τε καὶ βλαβερά, τὰ δὲ τοιαῦτα αἱρετά τε καὶ ὀφέ-

1 πολλὰ N εἰσαγγέλλουσι cum Arist. (annuntiant T) scripsi: διαγγέλλουσι VANa, cf. p. 12,18 διαφορὰ N 2 ἐγγίνεται Arist., sed v. p. 13,2 περιγίνεται hoc T
 3 post ὄψεως add. τε a alt. τῆς om. a δηλοῖ] ἐρεῖ N(?)a 7 ἐξητήσαμεν VN (exquirimus T]: ἐξητάσαμεν A(?)a περὶ om. V 8 ἐνιαυτῶν a (ἐν αὐτῷ etiam M) τε ante νυκτός transpon. N: om. a post ἡμέρας add. γίνεται VAN: post ὅτεν v. 7 ut vid. T (non recepi, quod ἐγένετο Alex. scripsisset): om. a
 9 post ἀριθμοῦ add. ἐπὶ AN (et N τε s. s.) ἐπινοίας N ἔχομεν TV
 Πλάτων] Tim. p. 39B 10 ὁμοίαν a (corr. M) περιφωτίσθαι V 11 αὐτῇ V
 12 prius καὶ TVa: om. MAN 12 φαινόμεναι MTAN: γινόμεναι Va 13 αὐτῶν a (corr. M): ipsis T 14 τῶν om. a 17 ἑκάστη conicio ζόφῳ V μόνου μεγέθους a 19 αἰσθήσεων TVN: αἰσθήσει Λ: αἰσθητηρίων a 20 ἥγαγεν N: ἥγαγον bene coni. Thurot 20. 21 καὶ (εἰς τὴν) περὶ τῆς—ἐξέτασιν conicio 21 ἐξετάσεως TV: ἐξέ A` (i. e. ἐξέτασιν, fort. recte): ἐξέως N: ἐξετάσαι a 22 ή] ή περὶ a ἐπὶ τὴν—αἴτιου VANa (τὴν om. a): ἐπὶ τὸ πρώτον αἴτιον ex T Thurot 23 αἴτιόν ἐστι MT: ἐστιν αἴτιον VAN: αἴτιον a 24 καθέκαστον a τε om. a (habet etiam M) 25 δὲ a: om. TVAN 26 ἐκ] καὶ a (corr. M) συμβ. ἐν τοῖς αἰσθ. TVAN: ἐν τοῖς αἰσθ. συμβ. a 27 μὲν om. a (habet etiam M)

λιμα· ἐξ ὧν τὸ βουλεύεσθαι ἡμῖν περὶ τῶν μελλόντων. ἀλλὰ καὶ ἡ τοῦ 27
καλοῦ καὶ ἡ τοῦ αἰσχροῦ ἔννοια βεβαιοῦται ἡμῖν ὑπὸ τῆς ὄψεως· ὁράμενα
γάρ τὰ αἰσχρὰ μισητότερα, καὶ τὰ καλά τε καὶ σεμνὰ ζηλωτότερα. δτι 28
δὲ καὶ ἡ ἀκοὴ πρός τε πρᾶξιν καὶ θεωρίαν χρήσιμος, πρόδηλον, εἴγε
5 ἀκούοντες μανθάνομεν τὰ κατὰ τὰς ἐπιστήμας.

Συγχρίνων δὲ τὴν τε ὄψιν καὶ τὴν ἀκοήν, ὃς καὶ πρὸς φρόνησιν εἶπε
τοῖς φρονήσεως δεκτικοῖς συντελεῖν τὴν τε πρακτικὴν καὶ τὴν θεωρητικὴν, 5
λέγει πρὸς μὲν τὰ ἀναγκαῖα χρησιμωτέραν τὴν ὄψιν εἶναι καθ' αὐτὴν
(ῶν γάρ ἐστι καθ' αὐτὴν ἀντιληπτική, ταῦτα πρὸς σωτηρίαν τοῖς ἔχουσιν
10 αὐτὴν ἐστι χρήσιμα· καὶ γάρ ἂ δεῖ προφυλάξασθαι δείχνυσι, καὶ τίνα
αἴρεισθαι δεῖ), πρὸς μέντοι τὴν ἐπιστήμην τὴν ἀκοήν φησι κατὰ συμ-
βεβηκός πλέον συντελεῖν· διὰ γάρ ταύτης αἱ μαθήσεις τε καὶ ιστορίαι. 10
κατὰ συμβεβηκός δὲ εἰπεν, δτι προηγουμένως μὲν ἡ ἀκοὴ ψόφων ἐστὶν
ἀντιληπτική, κατὰ συμβεβηκός δὲ καὶ λόγων· δτι γάρ καὶ ὁ λόγος ψόφος
15 τίς ἐστι, [τούτων] ἀκοὴ ἀντιλαμβάνεται αὐτοῦ. |

"Οτι δ' ἡ μὲν ὄψις πρὸς τὰ ἀναγκαῖα χρησιμωτέρα καθ' αὐτὴν, ἡ 29
δὲ ἀκοὴ πρὸς νοῦν καὶ φρόνησιν κατὰ συμβεβηκός, δείχνυσι διὰ τοῦ τὴν
μὲν ὄψιν πολλὰς εἰσαγγέλλειν διαφορὰς τῷ πάντα τὰ σώματα μετὰ χρώ-
ματος εἶναι ὄρατά, μὴ εἶναι δὲ τὰ χρώματα καθ' αὐτά. πάντα οὖν τὰ 5
χρώματα ἡ ὄψις ὄρωσα αἰτίᾳ γίνεται τοῦ τὰ μὲν οἰκεῖα αἴρεισθαι, τὰ δὲ
ἀλλότρια φεύγειν τε καὶ ἀποστρέψεσθαι· πλεῖσται δὲ αἱ τῶν χρωμάτων
διαφοραί. αἰσθανομένη δὲ πάντων τῶν σωμάτων τῷ κεχρῶσθαι αὐτὰ
τῶν κοινῶν αἰσθητῶν μάλιστά ἐστιν αἰσθητική· μάλιστα γάρ τοῖς σώμασι
παρακολουθεῖ, ὅν αἰσθάνεται. μέγεθος γάρ καὶ σχῆμα καὶ κίνησις καὶ 10
25 ἀριθμὸς ἐν τούτοις πρώτως τε καὶ κυρίως. ἀπὸ γάρ τῶν ἀριθμητῶν καὶ
καὶ ἡ τοῦ ἀριθμοῦ ἐπίνοια, ἀριθμητὰ δὲ τὰ αἰσθητά, ἀ τῷ κεχωρισμένα
ἀλλήλων ὄρᾶσθαι καὶ ἀριθμητά ἐστιν. ἡ δὲ αἰσθησις αὕτη καὶ μεγέθους
καὶ κινήσεως καὶ σχῆματος καὶ ἀριθμοῦ αἰσθάνεται διὰ τῆς τῶν χρω-
μάτων ἀντιλήψεως. πλείστας οὖν διαφορὰς ἡ ὄψις ἡμῖν μηγύει, ἐξ ὧν τὸ 30

1 post ὧν cum T (evenit) add. συμβαίνει Thurot   2 ἡ τοῦ VAN: om. a   ἡμῖν
βεβ. TVNA: βεβ. ἡμῖν a   3 σεμνότερά τε καὶ ζηλωτότερα cum T Thurot, recte ut
vid.   ζηλωτότερα] βελτιώτερα a   5 ἀκούοντος N   7 τῷ ετ δεκτικῷ a

8 τὰ μὲν a   ὄψιν MTVAN: γνῶσιν a   10 αὐτὰ ἡν N: ipsa T
ἐστι MTVAN: om. a   χρησίμη a   προσφυλάξασθαι VB, προσφυλάξεσθαι N
11 αἴρεισθαι ex T (querere) Thurot (cf. v. 20): αἰτεῖσθαι libri   μέντοι Ta: μὲν
τοίνυν VAN   12 τε om. a   13 ἐστὶν om. a (habet etiam M)   14 λόγων
Va: λόγον AN: λόγου T   15 τίς ἐστι, τούτων VANA: τίς ἐ. ἀκοὴ T: ἐστιν M:
τίς ἐστι, τούτῳ καὶ ἡ a   16 πρὸς τὰ om. a   17 καὶ] τε καὶ AN
18 μὲν ὄψιν] μέρψιν V   ἀγγέλλει Arist. cod. E (male Biehl)   21 τε om. a

θ

24 παρακολουθεῖ N: παρακολου Β: παρακολουθοῦσιν Aa   καὶ κίνησις om. T
25 τούτῳ V   26 δὲ om. V   κεχωρισμένω N: κεχρωσμένα a   27 ἀλλήλων]
εἶναι a   ὄρᾶται τε καὶ M   28 διὰ TVA: μὲν, διὰ δὲ M: δὲ διὰ AN: <αἰσθάνεται>
δὲ διὰ coniciebam   28. 29 τοῦ χρώματος T

χρήσιμον ἡμῖν. τὸ κατὰ τὰς αἰρέσεις μὲν τῶν ὀφελίμων φυγὰς δὲ τῶν 30 βλαβερῶν περιγίνεται, οὐ τοῖς λογικοῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἔχουσιν αὐτήν.

‘Η δὲ ἀκοὴ διαφορῶν μὲν οὐ πολλῶν ἐστιν αἰσθητική· τὰς γὰρ τῶν 5 φύφων διαφορὰς διαγιγνώσκει καθ’ αὐτὴν μόνας, ὅστε τοῖς πλείστοις τῶν ἔχοντων αὐτὴν ὀλίγον παρέχεται τὸ χρήσιμον· τοῖς δὲ λογικοῖς καὶ λόγου αἰσθησίν τε καὶ σύνεσιν ἔχουσιν οὐ τὰς τῶν φύφων μόνον διαφοράς, ἀλλ’ ἥδη καὶ τὰς τῆς φωνῆς σημαίνει. ἐπεὶ δὲ ὁ λόγος αἴτιος τῶν μαθήσεων 10 ἀκουστὸς ὁν (φόφος γὰρ καὶ αὐτὸς ἦ διὰ φόφου· κατὰ συμβεβηκός γὰρ 10 ἡ ἀκοὴ τοῦ λόγου αἰσθητική· οὐ γὰρ ὡς λόγου, ἀλλὰ ἐπεὶ συμβέβηκεν αὐτῷ φόφῳ εἶναι), αἴτια ἡμῖν ἡ ἀκοὴ ἐπιστήμης τε καὶ θεωρίας γίνεται. διὰ τί δὲ γίνεται ἡ ἀκοὴ, τοῦ λόγου οὖσα ἀκουστική, μαθήσεως ἡμῖν | αἴτια, ἔδειξε· διὰ γὰρ τὸ τὸν λόγον ἐξ ὀνόματων συγκεῖσθαι, τὰ δὲ ὄντα 31 ματα σύμβολά τινων εἶναι καὶ σημεῖα· φωναὶ γὰρ σημαντικαὶ τὰ ὄντατα (ὄνόματα γὰρ καὶ τὰ ῥήματα λέγει νῦν), ὁ λόγος γὰρ ἐκ τούτων ἔχει τὴν σύνθεσιν. διειδήτης δὲ κατὰ συμβεβηκός ἡ ἀκοὴ ἡμῖν αἴτια τοῦ ἀντιλαμβάνεσθαι 5 λόγου, δῆλον ἐκ τοῦ τῶν μὴ ὄμοιώνων ἡμᾶς ἀκούειν μὲν ὄμοιώς, ἀλλὰ μὴ ὡς λόγου τῶν λεγομένων συνιέναι· οὐ γὰρ ἐν τῷ ἀκούειν τὸ συνιέναι, ἀλλὰ διὰ τὸ ἀκούειν. εἴη δ’ ἀν τὸ ἀκόλουθον τῆς λέξεως· ‘ὁ γὰρ λόγος 20 αἴτιος τῆς μαθήσεως, ὁν κατὰ συμβεβηκός, ἀλλ’ οὐ καθ’ αὐτὸν ἀκουστός’· οὐ γὰρ ἡ λόγος ἀκουστὸς καθ’ αὐτόν, ἀλλ’ ἡ φόφος. 10

“Οτι δὲ πρὸς φρόνησιν καὶ ἐπὶ πλέον ἡ ἀκοὴ τῆς ὄψεως συντελεῖ, σημεῖον ἐτίθετο τὸ καὶ τῶν ἐστεργμένων ἑκατέρας τῶν αἰσθησεων τούτων ἐκ γενετῆς τοὺς τυφλοὺς τῶν | κωφῶν <καὶ ἐνεῶν> φρονιμωτέρους εἶναι, ώς 32

1 φυγὴν α (corr. M) 2 μόνον TVAa: δὲ μόνον MN 4 ἐστιν ομ. a (habet etiam M)
5 γινώσκει a καθ’ αὐτὴν V (secundum se T): καθ’ αὐτὰς ANa 7 οὐ τὰς MTVAN:
αὐτὰς a μόνον a 8 τὰς] τὰ M σημαίνει VN (σῆμα^μ A): σημεῖα Ma: σημασίας
Thurot (significationes T) ἐπειδὴ ὁ a 9 διὰ] cum T φόφου] φόφον V:
φόφου <κατὰ συμβεβηκός> coni. Thurot 10 ἐπεὶ ομ. T 11 αἴτια VAN: αἴτιον Ma
ἡμῖν ομ. a (habet etiam M) τε ομ. a (habet etiam M) 12 τῷ τὸ AN
ἀκουστή a (ἀκουστική etiam M) 13 αἴτιαι V 14 cf. Vahlen ad Arist. Poet.
p. 47 15 λέγω a γὰρ] δὲ bene coni. Thurot 16 ἡμῖν] verbi T (corr.
nobis?) 17 τούτων N ὄμοιωνεῖν AN ἡμῖν M post μὲν add.
ἡμᾶς M ὄμοιώς ομ. a (habet etiam M) 17. 18 ἀλλὰ μὴ Ma: ἀλλ’ ἡ TVAN
18 λόγων T οὐ a: om. TVAN συνιέναι Ta: . . . . . ναι AN: ναι V
19 ante ἀλλὰ spat. vii litt. T δ’ ομ. AN λέξεως] . . . . . ως AN 21 prius
ἡ VANa alt. ἡ T: ἡ a: ἡ VAN 22 ὅτι] τοῦ a καὶ MVAN: ομ. Ta
ἐπὶ πλέον] plus T ἡ ἀκοὴ ex T Thurot: τὴν ἀκοὴν libri; ceterum T alibi coniunctionem pro infinitivo ponit; sed hic ei fido, cum etiam VAN ὅτι praestent, v. ad v. 22
συντελεῖ ex T Thurot: συντελεῖν libri 23 ἔθηκε Thurot (posuit T): ἔθετο conicio (παρέθετο dicere solet) ὃν ἐστέρη AN τούτων ομ. a 24 τοὺς ἐκ γενετῆς transpon.
a (sed v. Arist.) καὶ ἐνεῶν addidi (v. Arist. et p. 14,1 ss.): inde corruptum ἐκ γενετῆς
(a necessitate) hic rep. T: spatium iii litt. N: ομ. VAA φρονιμωτέρους V (prudentiores
T), et sic Arist.: σοφωτέρους MN(?): συνετωτέρους AA 24. p. 14,1 ως—ἔχοντας VANa
(cf. v. 11ss.): tamquam habentes auditum, qui magis est causa prudentie T: ως τὴν ἀκοὴν

τὴν τῆς φρονήσεως αἰτίαν ἔχοντας. λέγει δὲ [ἐννεοὺς] τοὺς μὴ δυναμένους 32 τῇ ἀκοῇ κεχρῆσθαι κωφούς, <ἐνεοὺς δὲ τοὺς μὴ λαλοῦντας> μηδὲ ἀκούοντας· ἀκόλουθον γάρ κωφοῖς τε καὶ ἐνεοῖς εἶναι. εἴη δ' ἀν πρὸς μὲν τὴν ἐξ ἀρχῆς ζήτησιν καὶ αἰσθησιν τῶν ἐν θεωρίᾳ ἡ ὄψις συμβαλλομένη πλέον, 5 πρὸς δὲ τὴν τῶν εὑρημένων μάθησιν ἡ ἀκοή.

p. 437a17 Περὶ μὲν οὖν τῆς δυνάμεως, ἣν ἔχει τῶν αἰσθήσεων ἑκάστη, πρότερον εἴρηται.

"Οτι δ' ἀναγκαῖος ὁ περὶ αἰσθήσεως λόγος τῷ περὶ τῶν κοινῶν ἐνεργειῶν τῶν ζώων τὸν λόγον ποιουμένῳ, ητις θεωρία τῇ περὶ ψυχῆς 10 συνῆπται, φανερόν. κοινότατόν τε γάρ τοῖς ζώοις πᾶσιν ἔργον τὸ αἰσθά- 10 νεσθαι, καὶ προσέτι καὶ τῶν ἄλλων ἔκαστον ἔργων τῶν κοινῶν δι' αἰσθήσεως ἡ μετ' αἰσθήσεως γινόμενον δέδεικται. ἀλλ' ἐπεὶ ἡ | αἰσθησις, 33 ὥσπερ οὖν καὶ τῶν ἄλλων ἐνεργειῶν αἱ πλεῖσται τῶν ὑπὸ τῶν ζώων ἐνεργουμένων, κοινὴ σώματός τε καὶ ψυχῆς ἐστι, φθάνει δὲ περὶ τῆς 15 αἰσθητικῆς δυνάμεως τῆς ψυχῆς ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς εἰρησθαι, τοῦτο μὲν ἡμᾶς ὑπομιμήσκει τοῦ μὴ νῦν πάλιν περὶ τούτου λέγειν τὴν αἰτίαν ἀπο- 5 διδόος, περὶ δὲ τοῦ σώματος δι' οὐ ἡ αἰσθησις γίνεται (ἔστι δὲ τοῦτο τὰ αἰσθητήρια) νῦν προτίμησι. λέγει δέ τινας τῶν περὶ αἰσθήσεων εἰρηκότων ζητεῖν ἑκάστην αἰσθησιν ἐξ ἑκάστου τῶν σωματικῶν στοιχείων ποιεῖν, καὶ 20 [πέντε τῶν αἰσθήσεων οὐσῶν] οὐκ εὐποροῦντας συνάγειν εἰς τέσσαρα στοιχεῖα πέντε οὖσας αὐτὰς ζητεῖν περὶ τῆς πέμπτης, ἐκ τίνος αὐτὴν χρὴ 10 λέγειν εἶναι σώματος. λέγοιτο δ' ἀν τοῦτο περὶ τῆς ἐν τῷ Τιμαιῷ δόξης, ητις ἀναφέρεται μὲν εἰς τὸν Πυθαγορείους, εἴρηται δ' ἐν τῷ Τιμαιῷ. ἔκει γάρ τὴν ὅσφρησιν ὁ Τίμαιος φησι καὶ τὸ τῶν ὀσμῶν γένος ἡμιγενὲς

ἔχοντας, ἡ μᾶλλον ἔστιν αἰτία φρονήσεως secundum T coni. Thurot: ὡς τὴν <ἀκοὴν τὴν μᾶλλον τῆς> φρονήσεως αἰτίαν ἔχοντας malim, sed Usener interpolatum censem T 1 αἰτ'. . . . . ἔχοντ . . . . λέγει N ἔχοντα V ἐννεοὺς V: spat. vi litt. TAN: καὶ ἐννεοὺς a: delevi: λέγει δὲ κωφοὺς τοὺς μὴ δυναμένους τῇ ἀκοῇ κεχρῆσθαι καὶ ἐννεοὺς τοὺς μήτε λαλοῦντας μήτε ἀκούοντας coni. Thurot 2 κωφοὺς TVa: σοφοὺς AN: σοφοὺς κωφοὺς M ἐννεούς—λαλοῦντας e. gr. addidi (cf. ad p. 13,24 et Bonitzii Ind. p. 250b) μηδὲ Va: om. N, spatio (iv litt. T) relichto TA 3 ἀκόλουθον—εἶναι om. T in spatio xii litt. γάρ τοῖς κωφοῖς ἐκ γενετῆς τὸ καὶ coni. Thurot γάρ om. VAN ἐνεοῖς AN: ἐννεοῖς Va 4 συμβαλλομένων V 9 θεωρεῖα AN 10 φανερόν ἔστι εκ T Thurot τε γάρ Aa: γε γάρ N: γάρ TV ζώοις om. AN 11 ἔργων TV: ἔργον ANa 12 γινομένων V δέδεικται] p. 7,16 ss. 14 κοινὰ a (corr. M) τε om. a (habet etiam M) ἔστι TVAN: εἰσι a 15 αἰσθητῆς V 15. 16 μὲν ἡμᾶς] enim T 16 post τοῦ add. δὲ a 16. 17 ἀποδιδωσι a 17 ante δι' add. ἡ T 17. 18 τὰ αἰσθητήρια TVN: τὸ αἰσθητήριον Aa 18 προστίθησι a (apponit T) ενιοι, quod legit Alex., Arist. restituendum contra Arist. codd. EMY αἰσθήσεων Ta: αἰσθήσεως VAN 19 αἰσθησιν] sensuum T 20 πέντε—οὐσῶν Ta: πέντε τῶν αἰσθήσεων VAN: haec potius quam v. 21 interpolata censeo Aristotelicum verborum ordinem secutus 21 πέντε οὖσας αὐτὰς om. T 23 ἡ a (ητις etiam M) δ'—Τιμαιῷ om. T 23 Τιμαιῷ] p. 66 D. E 24 post γένος add. καὶ ANa: om. TV ὁμογενὲς V

εἶναι καὶ μικτόν πως· ‘μεταβάλλοντος γὰρ ὅδας εἰς δέρα η̄ δέρος εἰς
ὅδωρ ἐν τῷ μεταξὺ τούτων’, | φησί, “γεγόνασι.” καὶ εἴη δὲ η̄ συφροσύνη 34
αὕτη ⟨ἡ⟩ πέμπτη ‘περὶ η̄ ἐγλίχοντο’. τῶν γὰρ ἄλλων πυρὸς μὲν τὴν
ὄψιν ἐποίουν, δέρος δὲ τὴν ἀκοήν καὶ τὴν γεῦσιν ὅδατος, τὴν δὲ ἀφήν γῆς. 5

5 Πλὴν τὴν ὄψιν φησὶ ποιεῖν ἐκ πυρὸς πάντας, η̄τοι τοὺς εἰς τὰ στοι-
χεῖα ἀνάγοντας τὰ αἰσθητήρια η̄ καὶ τοὺς ἄλλως περὶ τούτων εἰπόντας·
καὶ γὰρ πάντες ἀπλῶς πυρὸς εἶναι εἰπον, Δημόκριτος δὲ ἐξ ὅδατος. η̄ τὸ
πάντας ἀντὶ τοῦ πάντως. η̄τοι εἰρηκεν οἱ πάντα τὰ αἰσθητήρια * * *,
ώς εἶναι τὸ πάντες ἀντὶ τοῦ πάντες πάντα. καὶ διὸν ὄρυμαντες
10 ὑπολαμβάνουσι τὴν ὄψιν πυρὸς εἶναι, λέγει· διὰ τὸ πάθος τινὸς γινο-
μένου περὶ τὴν ὄψιν ἀγνοεῖν τὴν αἰτίαν. τὸ δὲ πάθος, οὐ τὴν αἰτίαν
ἀγνοοῦσι καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐκ πυρὸς αὐτὴν εἶναι φασιν, ἐπιφέρει· θλιβο- 10
μένου γὰρ καὶ κινουμένου τοῦ διφθαλμοῦ φαίνεται πῦρ ἐκλάμ-
πειν.

15 Τὸ γινόμενον καὶ τὸ ἀναπεῖσαν αὐτοὺς ἐκ πυρὸς λέγειν προθεῖς προσ-
τίθησι καὶ τὸ χρήσιμον αὐτῷ εἰς τὸ δεῖσαι δτι μὴ διὰ τὸ εἶναι ἐκ πυρὸς
η̄ ὄψις διὰ τοῦτο λάμπει. | λέγει γάρ· τοῦτο δὲ ἐν τῷ σκότει πέφυκε 35
συμβαίνειν η̄ τῶν βλεφάρων ἐπικεκαλυμμένων· γίνεται γάρ καὶ

1 η̄ δέρος] δέρος τε Plato 3 αὕτη TMVVN: om. a η̄ add. Thurot, v. Arist.
p. 437a22 ἐγλίχοντο V (coni. Thurot, v. Arist.): ἐγλίχοντο TAN: ἐγλίχοντο a
5 verumtamen ait facere .... ex igne, scilicet T φησὶ om. AN ποιεῖν ἐκ
πυρὸς πάντας Va: ποιεῖν .... ἐκ πυρὸς TAN, unde ποιεῖν πάντας ἐκ πυρὸς fort. scrib.
τοὺς a: τὰς V: om. AN τὰ V: spat. iii litt. AN: om. a: τέτταρα T, fort. recte
(cf. p. 14,20) 6 τὰ] τὰς AN 6. 7 η̄—εἰπον] aut et dicentes aut ipsorum et
dicentes simpliciter ignis esse T ἄλλως Va: ἄλλους MAN 6 περὶ τούτων] om.
A: τοὺς N 7 καὶ] η̄ a γάρ πάντες ἀπλῶς V: spat. vi litt., tum ἀπλῶς AN:
γάρ ἀπλῶς πάντες a εἶναι TANa: om. V εἰπον V(T?): εἰπεν a: spat. viii
litt. AN, in hoc eodem spatio om. Δημόκριτος δ̄ AN Δημ.—ὅδατος TV: ἐξ
ὅδατος AN: η̄ τὸ αἰσθητήριον a (cf. ad v. 8) 7. 8 η̄—πάντως V: spat. viii litt. AN,
xi litt. T 7—9 η̄ τὸ—πάντα om. a 8 πάντως scripsi: πάντες V οἱ πάντα
om. N, in spatio A, in spatio x litt. T non intellego, an suppl. αἰσθητήρια (εἰς
τὰ στοιχεῖα ἀνάγοντες)? post αἰσθητήρια spat. viii litt. N 9 ώς—πάντα
V: ώσει .... τὸ πάντες ἀντὶ τοῦ ... AN (A om. etiam τὸ): ut dicebant omnes per
hoc ..... T δρυᾶ ... N, δρυᾶ A, post δρυμέντες spat. vii litt. T 10 τὴν
ὄψιν Va: spat. vii litt. AN, v litt. T τὸ Va: spat. v litt. N, om. A πάθος AN
10. 11 γινόμενον AN, tum spat. vii litt. 11 ἀγνοεῖν τὴν αἰτίαν TV (Arist.): ....
αἰτίαν AN: τὴν αἰτίαν ἀγνοεῖν a τὸ δὲ πάθος TANa: τί τὸ δὲ πάθος V
11. 12 οὐ—φασιν om. Aa, in spat. iv litt N 11—13 οὐ—γάρ καὶ om. T in spatio
v litt. 13 γάρ καὶ] spat. iv litt. AN διφθαλμοῦ] spat. vi litt. AN
post διφθαλμοῦ spat. xi litt. T 13. 14 ἐκλάμπειν T (Arist.): ἐκλάμπον V: ἐκ ....
AN: om. a 15 ut τὸ γινόμενον intellegas, v. v. 10. 11 15. 16 τὸ γιν.—εἶναι ἐκ
in spat. LXXXIV fere litt. om. T ἀνάπαλιν ANa (sed v. p. 43,5 Th.) 15 αὐτοὺς]
.... τοὺς AN: om. a λέγειν προθεῖς scripsi: λέγειν προστιθεῖς V: spat. iii litt. AN:
om. a 15. 16 προστιθ ... τὸ AN: προστιθησι τὸ a 16 αὐτοῦ (αὐτῷ scripsi,
v. p. 16,1)—δεῖσαι V: spat. vi litt. AN: om. a μὴ ANa: μὲν V: δὲ M διὰ τὸ
V: διὰ τοῦ AN: διότι Ma εἶναι V: .... καὶ AN: om. a 17 λάμπει TVAN:
λάμπει δῆλον M: λάμπει δοκεῖ coniciebat Usener (cf. p. 16,9) 18 η̄ a, s. s. V: εἰ
prius V: τὴν AN: om. T

τότε σκότος. πῶς οὖν αὐτῷ τὸ ἐν τῷ σκότει τοῦτο γίνεσθαι περὶ τὴν 35
ὅψιν χρήσιμον, προειλθὼν δλίγον ἔρει· τὰ γάρ λεῖα πέφυκεν ἐν τῷ
σκότει λάμπειν.

Τὸ δὲ θλιβομένου τοῦ ὀφθαλμοῦ φαίνεσθαι πῦρ ἐκλάμπειν 5
ἢ ἐξ αὐτοῦ φησιν ἔχειν καὶ ἑτέραν ἀπορίαν, ὡς καὶ τοῦ προειρημένου ἀπορίαν
παρέχοντος τοῖς μὴ λέγουσιν ἐκ πυρὸς τὴν ὅψιν εἶναι ἢ τὴν ἀρχὴν διὰ τὴν
ἀπορίαν ταύτην κατενεχθέντων τινῶν ἐπὶ τὸ ἐκ πυρὸς λέγειν τὴν ὅψιν
εἶναι· ὡς γάρ λυτικὸν τοῦ ἀπορουμένου τοῦτο φέρουσιν. ἀπορεῖται γάρ 10
τί αἴτιον τοῦ δοκεῖν ἐν τῇ θλίψει τοῦ ὀφθαλμοῦ πῦρ ἐκλάμπειν. ἔστι δὲ
10 ἣν προστίθησιν ἀπορία αὕτη, εἰ μὴ ἔστι λανθάνειν αὐτὸν αἰσθανό-
μενον καὶ ὄρῶντα, ὡς δοκεῖν μὲν ὄρᾶν, | μηδὲν δὲ ὄρᾶν ὄρώμενον. 36
ἄν γάρ ἡ ὅψις τότε ὄρᾶ τι, ὅτιλον ὅτι ἔαυτὴν ὄρᾶ· οὐ γάρ δὴ ἄλλο γέ
τι ἔστι τότε ὄρώμενον ὑπὸ αὐτῆς. εἰ δὲ αὕτη ἔαυτὴν ὄρᾶ, ἀπορήσαι ἄν
τις διὰ τί ἡρεμοῦσα καὶ μὴ θλιβομένη ἔαυτὴν οὐχ ὄρᾶ, καὶ ἔτι μᾶλλον
15 πῶς ἔαυτὴν· οὐ γάρ αἰσθάνεται τὰ αἰσθητήρια, εἰ μὴ αἰσθησις πρός τι
καὶ ἄλλου τινός.

Προαπορήσας δὲ τῷ ἑξῆς λύσιν ἀμφοτέρων πειρᾶται, τὴν τε τοῦ
δοκεῖν πῦρ εἶναι τὴν ὅψιν καὶ τὴν τοῦ αὐτὴν ὄρᾶν, δταν θλίβηται καὶ
παράγηται, ἡρεμοῦσαν δὲ μηκέτι. τὸ δὲ αἴτιον τούτου τε καὶ τοῦ ἡρε-

1 τότε σκότος TNAa, prius V (Arist. codd. EMYP): τότ⁷ ἐν σκότει M, ἐ corr. V (Arist.
codd. LSV), sed v. p. 37,7 Th. πῶς—γίν. τὸ οὖν αἴτιον τοῦ ἐν σκότει τοῦτο γίνεσθαι
coniciebat et χρήσιμον (cf. p. 15,16) delebat Usener πῶς scripsi (cur T): ποῦ VANa:
πόθεν Thurot αὐτῷ eum T om. Thurot τὸ ἐν τῷ σκότει scripsi (cf. p. 15,17):
τῶ ἐν τῶ σκότῳ V: τὴν τῶ σκότῳ AN: τὸ ἐν σκότει a: τὸ σκότος ὕστε Thurot (oportune
sunt tenebre ut hoc fiat T) 2 πεφύκασιν V 4 φαίνεσθαι Usener (cf. p. 15,13):
γίνεσθαι libri (accidit T) 5 αὐτῆς V 6 παρέχοντος ut vid. T ἢ τὴν—
εἶναι (8) om. a (habet etiam M) 8 φέρουσιν TV: φέρει ANa 9 δοκεῖν om. a
(habet etiam M) 10 προτίθησιν conicio ἀπορία TA: ἀπορίαν VNa εἰ
γάρ μὴ Arist.] γάρ Alex. non legit aut neglexit αὐτὸν VAA: αὐτοῦ N 11 ὡς
δοκεῖν μὲν ὄρᾶν V: ὡς δοκεῖν ὄρῶν a: est ut quidem videre T: ὡς ὄρᾶν AN: ὡς ὄρᾶν μὲν
(del. δοκεῖν) conicio ὄρώμενον scripsi, eadem corruptio p. 63,7 Th. (cf. Arist.): ὄρῶν
VA: videns T: ὄρᾶν a: ὄρῶσα MN 12 ἀν γάρ VA: ἂν N et ut vid. T: γάρ a: δὲ M
ἢ om. N τότε V (sc. θλιβομένου τοῦ ὀφθαλμοῦ): τότε δὲ TANA: ὅτε M: τότε γε
coni. Thurot ὄρω τι a ὄρᾶν οὐ A(?)a (corr. M) γέ] τε V 13 τότε]
τὸ a: τότε <τὸ> conicio ἔαυτὴν V: αὐτὴν N: αὐτὴν AA . . . ὄρω a (corr. M)
ἀπορήσαι scripsi: ἀπορήσοι VAN: ἀπορήσειν a 14 ἔαυτὴν V: αὐτὴν AN: αὐτὴν a
15 fort. ἔαυτῆς <αἰσθάνεται> οὐ γάρ αἰσθάνεται scrib. sic enim defectus codicium (v. infra)
facilius explicatur οὐ γάρ T (cf. Thurot p. 452 et ἢ γάρ, quod modo commemorabo):
om. VANa τὰ αἰσθητήρια TAN: om. AA εἰ μὴ TAN: ἢ γάρ Va πρός τι
TVa: om. AN 17 προαπορήσας Usener: προσαπορήσας libri (cum dubitationem movit T)
τῷ V: τοῦ AN: om. a λύσιν ἀμφοτέρων AA: λύειν ἀμφότερα TVN πειρᾶται]
an προτίθεται? 18 πῦρ εἶναι TVa: εἶναι πῦρ AN αὐτὴν VAN 19 μηκέτι]
non T τὸ δὲ αἴτιον Va: δταν γάρ τὸ δὲ (τόδε N) αἴτιον AN: cum enim scita fuerit
causa T, sed v. Arist. p. 437 a 29. 30 τὰ δὲ αἴτια, unde fort. commendatur V, refutatur T
et codicium AN lectio δταν γάρ

μοῦντι τῷ δρυθαλμῷ μὴ συμβαίνειν τοῦτο καὶ τῆς ἀπορίας καὶ τῆς διὰ τί 36
ὑλιβορένη ἡ ὄψις αὐτὴν ὁρᾷ, ἡρεμοῦσα δὲ οὖ, καὶ ἔλως τοῦ δοκεῖν πῦρ 11
εἶναι τὴν ὄψιν ἐντεῦθεν ληπτέον. καὶ λέγει, λύων τὰ εἰρημένα, διτὶ τὰ
λεῖα πέφυκεν ἐν τῷ σκότει λάμπειν, οὐ μέντοι γε φῶς ποιεῖν |
5 δ καὶ φθάνει εἰρηκέναι καὶ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. ἡσα γάρ αὐτὰ μὲν σκότου 37
διτοῖς ὁρῶμεν, οὐ μέντοι δι’ αὐτὰ καὶ ἄλλα, ταῦτα ἔστιν ἀ στήλβει μὲν,
φῶς δὲ οὐ ποιεῖ. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ τοῦ δρυθαλμοῦ μέλαν καὶ μέσον,
δι κόρην καλοῦμεν, λεῖόν τε καὶ διὰ τὴν λειότητα στήλβον. τῷ μὲν οὖν
στήλβειν σκότους καὶ αὐτό, ὡς τὰ λεῖα, ὀρατόν ἔστι σκότους· διὸ καὶ ὀρᾶται 5
10 τότε. προεῖπε γάρ διτὶ τοῦτο δὲ ἐν τῷ σκότει πέφυκε συμβαίνειν
ἡ τῶν βλεφάρων ἐπικεκαλυμμένων· γίνεται γάρ καὶ τότε σκότος.

Κινουμένου δὲ τοῦ δρυθαλμοῦ τοῦτο συμβαίνει, ἀλλ’ οὐκ ἡρεμοῦντος,
διτὶ ἡ αἰσθησις τῶν πρός τί ἔστι καὶ πρὸς ἄλλο. ἔως μὲν οὖν ἀν ἡρεμῇ 10
ἐπιμύουσα, μία ἔστι καὶ οὐδὲν ὁρᾷ· διταν δὲ θλιβηται καὶ κινηται, ἐν τῇ
15 ταχείᾳ παραγωγῇ μία οὖσα δύο πως γίνεται, ὀρωμένη τε καὶ ὀρῶσα, ὀρω-
μένη μὲν ἐν τῇ παραγωγῇ, ὀρῶσα δὲ ἐν τῇ εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἐπανόδῳ. |
στήλβει μὲν γάρ καὶ παραγομένη, καὶ ἔστιν δσον ἐπὶ τούτῳ ὀρατὸν τότε, 38
οὐχ ὁρᾶ δέ, διτὶ μία ἔστι καὶ αὐτὴ ἔστι δι’ ἡς ὁρῶμεν, ἀλλ’ οὐχ ἡν
ὁρῶμεν. διταν δὲ ταχέως κινηθῇ παραγθεῖσα καὶ ἐπανελθοῦσα εἰς τὴν
20 αὐτῆς χώραν, διὰ τὸ τάχος καὶ ὀρῶσα καὶ ὀρωμένη γίνεται, καταλαμβά-
νουσα τὴν ἐν τῇ παραγωγῇ στήλβοδόνα, ἡν ἐποίησεν αὐτὴ παραγθεῖσα πρὸ⁵
τοῦ παύσασθαι διὰ τὸ τάχος τῆς κινήσεως, καὶ ὀρῶσα ὡς ἀπ’ ἄλλου τινὸς
γινομένην. καὶ γάρ ἑώρα *(ἄν)*, εἰ ἡν ἀπ’ ἄλλου καὶ μὴ ἀπ’ αὐτῆς· ἡν δ’

1 hoc, hinc sumenda est (ex v. 3) causa dubitationis (τοῦτο, ἐντεῦθεν ληπτέον καὶ τὸ αἴτιον
τῆς ἀπορίας Thurot, sed v. Arist.) 1. 2 prius τῆς—οὖ suspecta habet Thurot 1 alt.
καὶ dele aut pro καὶ τῆς scribe ταύτης alt. τῆς om. a 2 θλιβουμένη om. T αὐτὴν AN
2. 3 εἶναι πῦρ a 3 ἐντεῦθεν ληπτέον (ληπτόν V) hic posuit etiam Arist. (de T
v. ad. v. 1) cf. V. Rose, Arist. Pseudop. p. 373 λέγων λύει a post prius
τὰ spat. iv litt. AN 4 σκότῳ ει ποιεῖ Arist. codd. EMY 5 prius καὶ om. a
Περὶ ψυχῆς] B 7 p. 419a2 ss. μὲν ante γάρ V: om. T σκότους a, fort. recte
6 δὲ] ὁ AN¹ 7 τοῦ δρυθαλμοῦ ante δι κόρην v. 8 transpon. T μέλαν καὶ μέσον T (Arist.):
μέσον τὸ μέλαν VANa 8 τε TAA: τι N: δὲ V τῷ] τὸ V 9 prius σκότους
M (cf. Alex. De an. p. 42,5. 43,17. 56,14 Br.): σκότει V: σκότος Na: σκότω A: tenebris T
alt. σκότους AN: in tenebris T: om. Va 10 δὲ om. T 11 σκότος om. T
12 ante τοῦτο add. καὶ T ἀλλ’ MTVAN: om. a 13 διτὶ ἡ V: τι ἡ N: τι
Aaa: διὰ τέ (quare) T, fort. recte αἰσθησις V: αἰσθησις οὖν TANA οὖν ἀν a:
ἀν οὖν VAN: igitur T 14 μύουσα V, sed v. p. 18,2 alt. καὶ Ta: τι καὶ VAN
κινεῖται V 15 ταχείᾳ] oculi T, corr. veloci τε TVANA: πως V 16 μὲν
om. AN τῷ τὰ N 17 post prius καὶ add. ἡ ὄψις T: spat. iii litt. AN: om. Va
παραγομένῃ] cecus factus (πηρουμένη?) et etiam . . . . . super hoc videt tunc T
δσον V: spat. iii litt. AN: om. a τούτου V ὀρατὸν a: ὁρᾶ TVAN: ὀρατὴ conicio
18 αὐτὴ ἔστι VAN (ipse et T, est scrib. pro et): ἡ αὐτὴ a ἡν VAN(T): δν a: δ Thurot
(ex M?) 20 αὐτῆς VAN: propriam T: αὐτὴν a 20. 21 καταλαμβάνουσα ANa:
apprehendens T: καταλαβοῦσα V 21 παραγθεῖσα VAN: κινηθεῖσα Ta 21—23 πρὸ⁵
—γινομένην] antequam ab alio aliquo factus cum videt T 22 τινὸς del. Thurot
23 γινομένην A¹Na: γινομένη MVA² prius καὶ M: ἡν VANa: om. T; ἡν ex γινομένην
ortum effecit, ut καὶ intercideret γάρ om. T ἄν T (utique): om. VANa

δὲν τοῦτο, εἰς αὐτῆς κατὰ χώραν μενούσης ἄλλο τι ἦν στίλβιον ἐνταῦθα 38
κείμενον, εἰς δὲ αὐτὴν παρήχθη * * * τὴν ἀπὸ αὐτῆς στιλβηδόνα ἐπιμύουσα 10
οὖσαν ἐντὸς τῶν βλεψάρων ἔώρα ἀν (οὐ γάρ δὴ φωτὸς χρεία πρὸς τὴν
τῶν στιλβόντων ὅψιν, ἀλλ’ ἵκανα αὐτὰ τὴν αἰτίαν αὐτοῖς τὰ τοιαῦτα τοῦ
5 ὄρασθαι παρέχειν, ἀν ἥ μόνον ἐν διαφανεῖ). ταύτην δῆ, ἐπεὶ μὴ ἀπὸ
ἄλλου ἐστὶν ἀλλ’ ἀφ’ αὐτῆς, ἀεὶ μὲν ἐπιμύουσα | οὐχ ὄρασθαι δὲ οὗτως 39
κινηθῆ, ὡς γίνεσθαι τρόπον τινὰ διὰ τὸ τάχος τῆς κινήσεως δύο σημεῖα,
(ἐπεὶ) ἐστὶ διαφανὲς καὶ ἐντὸς τοῦ ὄφθαλμοῦ, διὰ τοῦτο στίλβουσα ὄραται.

Τί δή ποτ’ οὖν τὸ μέσον τοῦ ὄφθαλμοῦ, περὶ οὗ λέγει δτι (λάμπει). 5
10 οὐχ ὄραται νυκτὸς καὶ ὑπὸ τῶν εἰς αὐτὸν ἀποβλεπόντων, ὥσπερ τὰ ἄλλα
τὰ στίλβοντα, ὃν ἔνια καὶ αὐτὸς παρατίθεται (κεφαλαὶ γάρ ἵχθύων
τινῶν καὶ ὁ τῆς σηπίας θολός, ἀλλὰ καὶ ὄφθαλμοὶ λεόντων καὶ λαγωῶν
δὲ καὶ ἄλλων τινῶν ζώων, τούτων δέ ἐστι καὶ ἥ πυγολαμπίς); ἥ αἰτιατέον
τούτου τὸ ἐπικείμενον δέρμα· ἐπισκοτεῖ γάρ ὁ ὑμὴν οὗτος τῇ κόρῃ στιλ- 10
15 βούσῃ πρὸς τὸ {μὴ} ὑπὸ τῶν ἔξωθεν ὄρασθαι. οὐ γάρ δμοιος πάντων τῶν
ὄφθαλμῶν ὁ ἐπικείμενος ὑμὴν αὐτοῖς· ἀλλ’ οὐδὲ ἥ στιλβηδῶν δμοία τῶν
λείων πάντων. τὰ μὲν οὖν ἄλλα τὰ λεγόμενα εὔλογα, ἵσως δ’ ἐκεῖνο
δυσπαράδεκτόν τισι δόξει τὸ δύνασθαι αὐτὸν {καὶ} ὄρῶντα καὶ ὄρωμενον 40
γίνεσθαι διὰ τὸ τάχος τῆς παραγωγῆς ὡς ἄλλον γινόμενον καὶ ἄλλον. εἰ
20 μὲν γάρ ὑπομένειν ἐδύνατο καν ἐπ’ ὀλίγον ἥ στιλβηδῶν ἥ ἐπὶ τῇ παρα-
γωγῇ γενομένη καὶ † ἄλλο τι μόριον ἀπὸ τῆς κόρης † ἐν τινὶ ἄλλῳ γινο-
μένη ἐστὶ τὸ διαφανές, ἥν πιθανὸν τὸ ἐν τῇ οἰκείᾳ χώρᾳ γενομένην τὴν 5

2 κινούμενον α αὐτὸν AN παρήχθη Usener (cf. p. 19,1, *emitteret cum proximis
coniunctum T*): παραχθῆ VAN: παραχθῆ a: παραχθείη coni. Thurot e. gr. ἀλλὰ
καὶ τοῦτο οὐ χαλεπὸν λύειν, εἴ τις λέγοι δτι μὴ supplet Thurot, fort. sententia erat haec:
εἰ οὖν κατ’ ἄλλο τι μόριον ἐν τινὶ ἄλλῳ γινομένης τῆς κόρης ἐντὸς τοῦ ὄφθαλμοῦ ἥν (cf.
v. 8 et adnot. ad v. 21) τὸ διαφανές, εἰς δὲν παραχθῆ ἀπ’]. ἐπ’ V ἐπιμύουσα
οὖσαν a: ἐπιμύουσαν οὖσαν VAN: *interclusum T* 3 ἔώρα ἀν om. T 4 αὐτοῖς
MVANa τὰ τοιαῦτα MTVAN: om. a 5 ἥ μόνον AN: ἥ μόνον V: ἥ μόνον a:
μόνον ἥ T, fort. recte (cf. M): μὴ ἥ M δῆ] δὲ a 6 ἀφ’ ἑαυτῆς a: ἀφ’ αὐτῆς
(ποιεῖ) aut ἀπὸ αὐτῆς conicio 7 ως] ὕστε a 8 ἐπεὶ add. Thurot, cf. e. gr.
p. 26,11 διάφορα MN: διαφορᾶς A τοῦτο στίλβουσα TV: τοῦ στίλβοντος ANa
9 περὶ MTVAN: om. a δτι ΜTAN: om. Va λάμπει addidi 10 ὄραται—
ώσπερ om. T ὑπὸ a: ἀπὸ VAN (M teste Thuroto) ὕσπερ VAN: ως a
11 κεφαλαῖ] καὶ φασὶ in compendio N 12 τινὲς Arist. codd. EMYU tertium
καὶ om. a 13 prius δὲ] τε a: om. T τινῶν MTVAN: om. a τούτων TV:
τοῦτο ANa ἐστι om. T καὶ alt. om. a (habet etiam M) ἥ] ἥ AN
πυγολαμπίς V (cf. Alex. De an. II p. 128,6 Bruns; Them. d. a. 60,9 H.): πυγολαμπεῖς AN:
πυγολαμπῆς a: πυρολαμπῆς T αἰτιατέον MTVAN: πρῶτον a 14 τούτου Ma: τοῦτο
TVAN οὐ μὴν a οὕτως TV 14. 15 στιλβούσῃ om. T 15 μὴ T: om. ceteri
17 εὔλογον a 18 δόξη a αὐτῶν a: τὸν αὐτὸν coni. Thurot prius καὶ
T: om. VANa 19 καὶ ante διὰ add. T παραγωγῆς a (παραγωγῆς etiam M)
20 ἥδύνατο ANa καν] καὶ Thurot καν ἐπ’ ὀλίγον om. T 21. 22 καὶ
ἄλλο—διαφανὲς sic corrupta ANa (γιγνομένης a): ἐσται τὸ διαφανὲς ceteris om. V: καὶ ἐγίνετο
ἐν τινὶ ἄλλῳ καὶ ἄλλο τι μόριον ἀπὸ τῆς κόρης τὸ διαφανές ε T Thurot: γενομένη καὶ ἄλλο
τι μόριον ἀπὸ τῆς κόρης, {ἥς} ἐν τινὶ ἄλλῳ γινομένης ἐσται τὸ διαφανὲς coni. Diels

ὅψιν καταλαμβάνουσαν ἔτι τὸ αὐτῆς πάθος ἐγγινόμενον ἐκεῖ ἔνθα παρήγει, 40
όραν. ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἀδύνατον (οὐδὲ γάρ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν στιλβόντων
τοιοῦτον γίνεται, ἀλλ' ἂμα τῷ παρενέχθηναι τὸ στιλβον καὶ ή ἀπ' αὐτῶν
πάνεται στιλβηδών· οὐ μόνον γάρ τοῦτο ἐπὶ τῶν στιλβόντων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ
5 πάντων τῶν ὄρωμένων γίνεται, τῷ μηδὲν χρῶμα τὸ διαφανὲς παλιγτεκτὸς 10
ἐν αὐτῷ δέχεσθαι, θτι μηδὲ τὴν ἀρχὴν τὸ φῶς· καὶ γάρ ἐκεῖνο ἐκ(στὰν)
τοῦ διαφανοῦς συμπαύεται τῷ φωτίζειν πεφυκότι), εἰ δὲ ἐπὶ πάντων οὕτω,
πῶς δὲ η κόρη ἐν τῷ κατὰ φύσιν γινομένη, εἰ καὶ ταχέως κινηθείη.
δύναιτο καταλαμβάνειν τὸ στιλβον, δὲν αὐτῇ ἐστι καὶ συμμεταφέρεται
10 αὐτῇ; ὡς γάρ οὐ δύναται | ἄμα καὶ ἐν τῇ οἰκείᾳ χώρᾳ εἰναι καὶ μὴ εἰναι, 41
καν ταχέως κινηθείη, οὕτως τὴν στιλβηδόνα τὴν ἀπ' αὐτῆς ὄραν ὡς οὕταν
κατ' ἄλλο. μήποτ' οὖν οὐχ οὕτω χρή δύο γίνεσθαι τὴν ὅψιν ὑπολαμβάνειν
ἐν τῇ κινήσει, ὡς δύο ὄλοκλήρων γινομένων καὶ τοῦ αὐτοῦ κατὰ τὸ αὐτὸ⁵
ὄρωντος τε ἄμα καὶ ὄρωμένου, μορίου δὲ ὄρωμένου. θταν γάρ οὕτω 5
15 παραχθῆ, ὡς μήτε τῆς οἰκείας χώρας πάντῃ, ἔξω εἰναι πᾶσα μήτε πάντῃ,
μένειν κατὰ φύσιν ἔχουσα (παρήγθη δὲ ἐπὶ τι οὕτως, ὡς τὸ καταλειπό-
μενον ὑπ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκείᾳ χώρᾳ ὄραν ἔτι δύνασθαι, τῷ ἐπ' εὐθείας
εἰναι τοῖς φλεβίνις, δι' ἣν ἐγένετο τὴν κατὰ τὸ ὄραν γινομένην κίνησιν δια-
πέμπειν ἐπὶ τὴν πρώτην αἰσθησιν τὴν στιλβηδόνα τὴν ἐπὶ τοῦ παραχθέντος 10
20 μέρους ὡς ἀπ' ἄλλου τινὸς γινομένην), ὄρᾳ τὸ μέρος τὸ αὐτῆς ὡς ἄλλο,
τῷ ὄρατὸν ἐν τῷ παρὰ φύσιν αὐτὸ γινόμενον τόπῳ ἀντὶ ὄρωντος γεγο-
νέναι. | τοιοῦτον γάρ καὶ τὸ ὄρωμενόν ἐστι τότε· οὐ γάρ ὄλοκληρός τις η 42
ὅψις γίνεται. δύναται δὲ καὶ πᾶσα μὲν παρηγθαι· ἐν δὲ τῇ εἰς τὸ κατὰ
φύσιν ἐπανόδῳ τὸ φθάσαν μόριον αὐτῆς [οὐ] ἐπανεληγυθέναι τὸ [γάρ]

1 ἔτι scripsi: ἐπὶ VANa: om. T αὐτῇ M: αὐτῆς TVAN: αὐταῖς a 2 ὄραν
p. 18,22 post χώρᾳ T ἐπεὶ om. et τοῦτο δὲ transpon. M ἐπὶ] ἐπεὶ V alt.
τῶν om. a 3 τοῦτο a (τοιοῦτον etiam M) τῷ] τὸ V 6 αὐτῷ libri
ἐκ(στὰν) scripsi: ἐκ libri 7 τοῦ] τῶν V δὲ] δὴ coni. Thurot (cf. ad
p. 7,15) 8 κινηθῆναι a (corr. M) 10 οἰκείᾳ om. a 11 οὕτως οὐδὲ
conicio δρᾶν MVAN: om. Ta 12 τὴν ὅψιν om. T 13 πολαμβάνειν
TVa: ὑπολαμβάνεσθαι MAN 14 μορίου—όρωμένου om. a μορίου] μόνου T
θταν γάρ TAN: θτι γάρ V: ἀλλ' θταν M: θταν a 15 χώρας om. a πᾶσα TVa:
πᾶσι AN: πᾶσαν M teste Thuroto 16 μὲν η κατὰ AN 17 ἔχουσαν Αα
ἐπὶ τι VAN: ἐπὶ τούτω a: om. T 16. 17 καταλαμπόμενον a 17 ὑπ' αὐτῆς
scripsi: ὑπὸ τῆς VAN: om. Ta ἐν—χώρᾳ] iuxta debitum T δρᾶν a: δρῶν
TVAN 18 ἐγένετο om. a; ἐγένετο η κατὰ τὸ ὄραν κίνησις, (έκεΐνα δὲ) coni. Thurot
γινομένη a: γινομένη η VAN: recte om. vid. T κίνησιν a: κίνησις TVAN 18. 19 δια-
πέμπειν Thurot: διαπέμπειν VA: διαπέμπει N: transmittat T: διαλέμπει A 19 alt. ἐπὶ] ἡπὸ^π
Thurot 20 γινομένου M: γινομένων a δρᾶν V (video T, videt corr. Thurot) αὐτῆς
libri ως T: δρᾶσα VANa; an δρῶσα ως? ἀλλωρ a: om. M 21 prius τῷ] τὸ a
δραντὸν V ἐν τῷ—τόπῳ post γεγονέναι T (Thurot) παρὰ] περὶ V
αὐτῷ a: om. T, fort. recte 21. 22 γεγονός M 22 ὄλοκληρος om. T η a: om. VAN
24 φθάσον a: oī del. M teste Thuroto: θτε coni. Thurot ἐπανεληγυθε T,
quo recepto fort. oī servari potest γάρ delevi: γε coni. Thurot

καταλειπόμενον ἔτι καὶ ἐν τῇ παραγωγῇ ὃν ὄρᾳ· οὐ γάρ ἀμέγεθες σῶμα 42
δι' οὐ ὄρωμεν. τοῦτο δὲ καὶ τοῦ πῦρ εἶναι αὐτὴν ὅδέσαι τισὶν αἴτιον. ὅτι 6
γάρ τὸ πῦρ στύλβει, ὑπέλαβον καὶ πᾶν τὸ στύλβον πῦρ εἶναι, φανερῶς κατὰ
τὴν ἀντιστροφὴν διαμαρτάνοντες· πολλὰ γάρ στύλβει οὐχ ὅντα πῦρ, ὡς τὰ
5 πρὸ δλίγου εἰρημένα.

Τὸ δὲ ἔκεινως δὲ αὐτὸς αὐτὸν ὄρᾳ ὁ δρυθαλμὸς ὥσπερ καὶ 10
ἐν τῇ ἀνακλάσει ἵσον ἔστι τῷ ‘οὗτῳ δὲ ἐν τῇ τοιαύτῃ κινήσει καὶ
θλίψει τοῦ δρυθαλμοῦ αὐτὸς αὐτὸν ὄρᾳ ὁ δρυθαλμός, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς
κατόπτροις καὶ ἐν πᾶσιν, ἐν οἷς κατὰ ἀνάκλασιν αὐτὸν ὄρᾳ? καὶ γάρ ἐπ'
10 ἔκεινων ὥσπερ δύο ὁ εἰς γίνεται, ὁ μὲν κατὰ τὴν ἔμφασίν τε καὶ ὄρωμενος
ἐν τῷ κατόπτρῳ, ὁ δὲ ἀφ' οὐ ή ἔμφασις, δις ἔστιν ὁ | ὄρων. ὅτι δὲ ὄρᾳ 43
ὁ δρυθαλμὸς καὶ μὴ πάντη ὧν ἐν τῇ αὐτοῦ χώρᾳ, δηλοῦσιν οἱ τὴν ὅψιν
διάστροφοι.

p. 437b10 'Επεί, εἴ γε πῦρ ἦν, καθάπερ 'Εμπεδοκλῆς φησιν καὶ
15 ἐν τῷ Τιμαίῳ γέγραπται.

Δείξας τοῦ γινομένου πάθους ἐν τῇ τοῦ δρυθαλμοῦ θλίψει τὴν αἰτίαν, 5
ὅφ' οὖ πάθους ἀνεπείσθησάν τινες ἐκ πυρὸς εἶναι τὴν ὅψιν λέγειν, νῦν δτι
μὴ οἵον τε αὐτὴν εἶναι ἐκ πυρὸς δείκνυσιν ἀντιλέγων 'Εμπεδοκλεῖ τε καὶ
Πλάτωνι, οἱ ταύτης ἐγένοντο τῆς δόξης καί φασιν ἐκ πυρὸς οὗσαν αὐτὴν,
20 τῷ ἐκπέμπειν ἔξ αὐτῆς φῶς, ὡς ἀπὸ τῶν λαμπτήρων φῶς ἐκπέμπεται,
οὗτως ὄρων. εἰ γάρ οὕτως τὸ ὄρων γίνεται, διὰ τί, φησίν, οὐχὶ καὶ ἐν 10
τῷ σκότει ή ὅψις ὄρᾳ, εἴγε ἐν τῷ φωτὶ μὲν ὄρᾳ, φῶς δὲ αὐτὴ ἔαυτῇ
παρέχειν ἐκπέμπουσα ἔξ αὐτῆς;

Ἐπίδην δὲ τοῦτο, ἦν αἰτίαν ὁ Πλάτων τοῦ μὴ δύνασθαι τὴν ὅψιν
25 ὄρων ἐν τῷ σκότει φέρει, ταύτην δείκνυσιν οὗσαν κενήν. λέγει γάρ το
φῶς τοῦτο τὸ ἀπὸ τῆς ὅψεως | ἔξιόν, δταν μὲν φωτὸς ὅντος ἔξιη, σφύζεσθαι 44

1 ἐπαγωγῇ V	ἀμέγεθος AN	2 δι' οὗ om. T	πῦρ MTVAN: om. a	αἴτιον]
αἴτια a: <i>fuit causa</i> T (male ἐγένετο add. Thurot)	3 alt. πῦρ om. V			φανερῶς
om. a: post ἀντιστροφὴν transpon. Thurot	5 πρὸ δλίγου] p. 18,11 ss.			6 ἔκεινως
M (Arist. codd. LPSU): ἔκεινος VANa (Arist. codd. EMY): om. T	αὐτὸς om. Arist.			
codd. EMY αὐτὸν VAA	6–8 ὁ δρυθαλμὸς—ὄρᾳ om. AN	6. 7 ὡς ἐν a:		
quemadmodum in T	7 ἵσον ἔστι τῷ] tantum videlicet T	post τοιούτῃ add. τε V, fort.		
post κινήσει transpon.	8 αὐτὸν Va	ώσπερ καὶ AN: ὡς καὶ a: ὡς V: quemad-		
9 αὐτὸν libri: ad se ipsum T	11 ἐν τῷ κατόπτρῳ om. T	modum T		
om. V, sed v. p. 25,10	12 πάντη Ta: πάντα VAN	11 alt. ὁ		
ὅτι] ὁ AN	ών om. V	om. V		
ἐν τῇ αὐτοῦ χώρᾳ T (<i>propria</i>) a (αὐτοῦ): ἐν τῇ αὐτῇ χώρᾳ V: ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ AN				
14 εἴ γε AN (Arist.): εἴτε V: si T	17 ἐκ τοῦ πυρὸς λέγειν τὴν ὅψιν νῦν εἶναι ANa, nisi			
quod εἶναι νῦν a	18 αὐτὴν—πυρὸς om. T			
post ὅτι add. δὲ N	19 οἱ Ta: οἱ ἐπὶ VAN	18 ἐκ πυρὸς		
21 prius ὄρων] ὄρᾳ V	τοῦ πυρὸς a	20 αὐτῆς libri		
22 σκότῳ V	22. 23 εἴ γε—ἔξ αὐτῆς] emittens autem			
ex se ipso lumen ipsum ipsi exhibet T cet. om.		22 αὐτῇ ἔαυτῇ Ta: αὐτῇ VAN		
23 παρέχει ex T Thurot	24 εἰπον V	24 εἰπον V		
25 σκόδ' V	τοὺς N			
26 τὸ om. V	ἔξιη Thurot: ἔξ ἵσης TVAN: ἔξεισι a			

τε καὶ μιγνύμενον συγγενεῖ ὄντι τῷ ἔκτῳ φωτὶ αὐτὸν ἡμῖν γίνεσθαι τοῦ 44
όρᾶν, ὅταν δὲ σκότος ἦ, πρὸς ἀνόμοιον τὸ περιέχον ἐκπίπτον ἀποσβέννυσθαι.
ἡ δὲ λέξις ἡ ἐκ τοῦ Τιμαίου δι' ἣς ταῦτα λέγει αὕτη· “τοῦ πυρὸς διον 5
τὸ μὲν καίσιν οὐκ ἔσχε, τὸ δὲ παρέγειν φῶς ἡμέραν οἰκεῖον ἐκάστης ἡμέρας,
5 σῶμα ἐμηχανήσαντο γίνεσθαι. τὸ γάρ ἐντὸς ἡμῶν ἀδελφὸν τούτου πῦρ
εἰλικρινὲς ἐποίησαν διὰ τῶν ὀμμάτων ῥεῖν λεῖον μὲν καὶ πυκνὸν δλον μέν,
μάλιστα δὲ τὸ μέσον συμπιλήσαντες τῶν ὀμμάτων, ὥστε τὸ μὲν ἄλλο διον
παχύτερον στέγειν πᾶν, τὸ τοιωτον δὲ μόνον αὐτὸν καθαρὸν (ἢ ημέν). διον 10
οὖν μεθημερινὸν ἡ φῶς περὶ τὸ τῆς ὅψεως ῥεῦμα, τότε ἐκπίπτον διοιον
10 πρὸς διοιον, ξυμπαγὴς γενόμενον, ἐν σῶμα οἰκειωθὲν ἐυνέστη κατὰ τὴν
τῶν ὀμμάτων εὐθυωρίαν, ὅπηπερ ἀν ἀντερεῖδη τὸ προσπίπτον ἔνδοθεν |
πρὸς δ τῶν ἔξωθεν συνήντησεν. διοιοπαθὲς δὴ δι' διοιοίστητα πᾶν γενό- 45
μενον, διου τε ἀν αὐτό ποτε ἐφάπτηται καὶ δ ἀν ἄλλο ἐκείνου, τούτου
τὰς κινήσεις διαδιδὸν εἰς ἄπαν τὸ σῶμα μέχρι τῆς ψυχῆς αἰσθησιν παρέ-
15 σχετο ταύτην, ἢν δὴ ὄρᾶν ἐφαμεν, ἀπελθόντος δὲ εἰς νύκτα τοῦ συγγενοῦς
πυρὸς ἀποτέμνεται. πρὸς γάρ ἀνόμοιον ἔξιδὸν ἀλλοιοῦται αὐτὸν καὶ κατα-
σβέννυται, ξυμφυὲς οὐκέτι τῷ πλησίον ἀέρι γινόμενον ἀτε πῦρ οὐκ ἔχοντι·
παύεται οὖν ὄρῶν, ἔτι δὲ ἐπαγωγὴν ὅπνου γίνεται”. διοι δὲ τοῦτο κενῶς
λέγεται τὸ ὑπὸ τοῦ σκότους ἀποσβέννυσθαι τὸ ἔξιδὸν ἀπὸ τῶν διφθαλμῶν
20 φῶς, δείκνυσι. τίς γάρ διοις ἐστὶν ἀπόσβεσις φωτός; τὸ γάρ θερμόν 10
τε καὶ ἕγρον, τοιτέστι τὸ πῦρ, πέφυκεν ἀποσβέννυσθαι ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ τε
καὶ ψυχροῦ, ὥσπερ διοῶμεν τὸ ἐν τοῖς ἀνθραξὶ καὶ ἔύλοις πῦρ καὶ τὴν
φλόγα· ὡν τῷ φωτὶ οὐδέτερον ὑπάρχειν φησί, τὸ ἀνθρακῶδες πῦρ ἡ φλόγα
εἶναι. | εἰ δὲ τοῦτο, οὐδὲ ἀποσβεννύσιτο ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ ἢ τοῦ ὑγροῦ. 46

1 συγγενεῖ] *eiusdem* T (add. *generis*) φωτὸς a (corr. M) 2 ἐμπίπτον V

3 Τιμαίου] p. 45 B—D λέγω αὕτη V 4 ἡμερον Plato: ἡμέτερον VAN: nobis
T: ἡμέρας a ἐκάστης Plato: ἐκ δὲ τῆς libri 5 ἐμηχανήσατο a ἔκτος
a (corr. M) τούτου] τοῦτο V: δν τούτου Plato 6 εἰλικρινέστατον a

sincerum sincerum (*sic*) *huius faciens* T ἐποίησαν a: εἰς ποιησαν V: ἐκποιησαν AN
ὅμματων] διφθαλμῶν a prius μὲν ομ. Plato, alt. T 7 τὸ μέσον ομ. AN
ἄλλων a διον ομ. T 8 στέγειν N Plato: στέγειν V: στένειν A: στέλγειν a:
obsistat T διηθεῖν Plato: ομ. libri 9 οὖν] μὲν οὖν V 10 ἐμπίπτον V

10 πρὸς διοιον ομ. a (habet etiam M) ξυμπαγὴς N: συμπαγὴς V: ξυμπαθὲς a:
συμπαθὲς A: *simul totum* T γινόμενον V συγέστηκε A: *constat* T

11 τῶν ομ. a διοουπερ V ἀντερείση N ἔνδοθεν a: ἔξωθεν MVAN:
exiens T 12—18 πρὸς δ—γίνεται ομ. a 12 πρὸς δ τῶν Plato: πρόσω τῶν
V: πρόσω τῷ AN: *antequam defectus* T ἔξω Plato συνέπεσεν Plato

similitudines T 12. 13 παραγενόμενον AN 13 τε ἀν Plato (T): τ' ἐὰν VAN
ἐφάπτηται Plato (T): ἐφῆπται VAN τούτων Plato 14 διδὸν AN

14. 15 *exhibit propter causam quam videre* T 15 ἦν] ἢ cum Platone vid. scrib.
φαμέν Plato 16 ἀποτέμνεται V (ἀποτέμηται Plato), cf. p. 69,10 Th. διοιον VAN
ἄλλοι τοῦ αὐτὸν AN ante αὐτὸν add. τε Plato (sic Alex. p. 69,10 Th.) καὶ

T (v. p. 69,11 Th.): ομ. VAN 17 ξυμφυὲς T (v. p. 69,11 Th): ξυμφύει VAN
τῷ Plato (v. p. 69,11 Th.): τοῦ VAN 18 οὖν] τε οὖν meliores Platonis

prius δὲ] τε Plato ὅτι] τί a (ὅτι etiam M) 19 τῆς σκοτίας AN δεξιὸν V
23 ait, sed carbonalem ignem T post φλόγα add. τοῦτο a

ἡ οὐδέτερον ὑπάρχειν τῷ φωτί φησι τῶν οἷς τὸ πῦρ σβέννυται· οὔτε γὰρ 46
ὅπδο τοῦ ὑγροῦ οὔτε ὅπδο τοῦ ψυχροῦ σβέννυται. ἡ μᾶλλον ἡ γραφή ἐστι
τοιαύτη· ‘οἵον δικεῖ τὸ ἐν τοῖς ἀνθρακώδεσιν εἶναι πῦρ καὶ ἡ φλόξ ἐν τῷ 5
φωτί. οὐδέτερον δὲ φαίνεται ὑπάρχον περὶ τὸ σκότος. τοῦτο γὰρ οὔτε
ὅγρον οὔτε ψυχρόν, οἷς ἀποσβέννυται’. φὶ καὶ τὸ ἐπιφερόμενον ἀκόλουθόν
ἐστιν.

p. 437b19 Εἰ δ' ἄρα ὑπάρχει μέν, ἀλλὰ διὰ τὸ ἡρέμα λανθάνει.

Εἰ γάρ τις λέγει ‘ὑπάρχει μὲν τῷ σκότει ἡ ἄμφω ταῦτα ἡ τὸ ἔτερον, 10
διὰ δὲ τὸ ἡρέμα αὐτῷ ὑπάρχειν ἡμᾶς μὲν λανθάνει, σβέννυσι μέντοι τὸ
φῶς τῇ ἐνούσῃ μὲν ἐν αὐτῷ δυνάμει, ἡμῖν δὲ ἀδήλῳ ως ἀν λεπτὸν ὃν
καὶ εὐπαθέες’, ἔδει τούτῳ τῷ λόγῳ μεθ’ ἡμέραν ἀποσβέννυσθαι ὅπδο τού- 47
των, ὡφ’ ὃν καὶ τὸ ἰσχυρότερον, φλόξ, ἀποσβέννυται, ἐν τε τῷ ὅδατι διὰ
τὴν ὑγρότητα καὶ ἐν τοῖς πάγοις διὰ τὴν ψυχρότητα, ως γίνεσθαι ἐν τοῖς
πάγοις σκότος τὸ γοῦν ἐν τοῖς ἀνθραξι πῦρ καὶ ἡ φλόξ ταῦτα πάσχοντα
ὅρᾶται. οὐδὲν δὲ τοιοῦτον ὄρωμεν γινόμενον. εἰ δὲ ὅπδο τούτων μὴ ἀπο- 5
σβέννυται τὸ φῶς, οὐδὲν δὲν ἐν τῷ σκότει τὸ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἐκπεμπό-
μενον ἀποσβενύοιτο. εἰ δὲ μὴ σβέννυμένου αὐτοῦ ἔδει ὄρᾶν ἡμᾶς, εἰ
ἔξεπέμπετο, οὐχ ὄρωμεν δέ, οὐδὲν δὲν ἐκπέμποιτο τὴν ἀρχήν, ως ὁ Τίμαιος
λέγει. δτι δὲ μή ἐστι τὸ σκότος ὑγρὸν καὶ ψυχρόν, ἀπερ ἐστὶ σβεστικὰ
πυρός, καὶ ἐντεῦθεν δῆλον. γίνεται γὰρ καὶ ἐν τοῖς ἔγροις καὶ θερμοῖς 10
τόποις, οὐ μόνον ἐν τοῖς ἀντικειμένοις. ἔτι εἰ ἡν τῷ ἐκπέμπειν φῶς τὸ
ὄρᾶν, οὐκ ἔδει τὰ ἐν τῷ ὅδατι ὅντα ὄρᾶν. πῶς γὰρ οἱόν τε ἐν ὅδατι πῦρ
τε καὶ φῶς τοιοῦτον διαμένειν καὶ μὴ σβέννυσθαι; ἔτι εὐλογώτερον ἡν
τὸ ὀλίγον φῶς τοῦτο ἐκπεμπόμενον | ἡμέρας ἀποσβέννυσθαι μᾶλλον ἡ 48

1 ἡ] ἡ τὸ a φημὶ a (corr. M) τῶν] τῶ N 2 ἡ γραφή MTVAN: ὑγρά a
3 τὸ] τε a πῦρ MTVAN: om. a 4 τὸ σκότος Ta: τε τοῦ σκότους VAN
5 φῷ] ὃν V διαφερόμενον a 8. 9 εἰ γὰρ—λανθάνει om. a (habet etiam M)

8 λέγοι AN (λέγει etiam M) ὑπάρχει TN: ὑπάρχειν ^χ VA: ὑπάρχ... M σκότ' V
9 αὐτῷ MTAN: αὐτὸ V λανθάνειν MAN σβέννυμεν τοῦτο φῶς AN: extinguuit
quidem igitur tale lumen T 10 μὲν om. Ta ἀδήλῳ scripsi ex T (occulta,
ἀφανεῖ Thurot): ἀτε δὴ VANa 11 ἀπαθέες a cf. Theophr. De sens.
p. 504, 15 ss. D. 12 ἰσχυρότερον TV: ἰσχυρότατον ANa: ἰσχυρὸν M φλόξ scripsi,
v. Arist. p. 437b22: φῶς MTVAN: om. a: πῦρ coni. Thurot : ἀποσβέννυσθαι a
(corr. M) 12. 13 διὰ—πάγοις om. T 14 πῦρ TVa: om. AN . an τοῦτο? πάσχοντα
MTV: παρασχόντα AN: παρέγοντα a 15 μὴ post δὲ a 16. 17 τὸ φῶς—ἀποσβεν-
νύοιτο om. a (testatur M) 16 σκότῳ V 17 ἀποσβενύοιτο Thurot: ἀποσβέννυται
MTVAN alt. εἰ om. a 18 ἔξεπέμπετο om. M 19 μὴ δὲ N ἐστι a:
ἔσται TVAN σβεστικὰ V 20 ἐνταῦθα V θερμοῖς καὶ ἔγροις a 21 ss. cf.
ad p. 31,1 21 τῷ TVAN: τῷ a: ἐν τῷ ex T male Thurot, T enim saepe praeposi-
tionem in vertendo instrumentalis ponit v. ad p. 23,3 22 τῷ om. a . post γὰρ
add. καὶ a 23 διαμένειν V: διαβαίνειν MTAN: μεταβαίνειν a 24—p. 23,4 cf.
Alex. De an. II p. 128,3—5 Bruns

σκότους· ὅρῶμεν γάρ τὸ πλεῖον πῦρ καὶ τὸ πλεῖον φῶς τοῦ ὀλίγου φθαρ- 48
τικά. ἂν γάρ νυκτὸς φωτίζει, ταῦτα ἡμέρας οὖσης ἐξασθενεῖ· ὥστε εὐλο-
γώτερον, εἰ τῷ ἐκπέμπειν φῶς τὸ ὄρᾶν, νυκτὸς μᾶλλον ὄρᾶν τὰ ζῆται ἢ
μεθ' ἡμέραν.

5 Εἰπὼν δὲ ταῦτα περὶ τῆς δύσης τοῦ Ηλίου ἐπὶ τὴν Ἐμπεδοκλέους 5
μέτεισι δύξαν. λέγει δὲ αὐτὸν ποτὲ μὲν τὸ ἀπὸ τῆς ὄψεως ἐκπεμπόμενον
φῶς αἰτιᾶσθαι τοῦ ὄρᾶν, ποτὲ δὲ ἀπορροίας τινὰς ἀπὸ τῶν ὄρωμένων.
καὶ πρῶτον γε παρατίθεται αὐτοῦ τὰ ἔπη δι' ὧν ἥγειται καὶ αὐτὸς πῦρ
εἶναι τὸ φῶς καὶ τούτο ἐκ τῶν ὄρθυλων προχειτθεί τε καὶ ἐκπέμπεται 10
10 καὶ τούτῳ τὸ ὄρᾶν γίνεσθαι. ἀπεικάζει γάρ διὰ τῶν ἐπῶν τὸ ἐκπεμπό-
μενον ἀπὸ τῆς ὄψεως φῶς τῷ διὰ τῶν λυχνούχων φωτί. ὡς γάρ ὁ δοι-
πορεῖν τις νυκτὸς μέλλων λύχνον παρασκευασάμενος ἐντίθησιν εἰς λαμπτήρα
(ό γάρ λαμπτήρ τὰ μὲν ἔξωθεν πνεύματα | ἀπείργει τε καὶ κωλύει, τοῦ 49
δὲ πυρὸς τὸ λεπτότατον εἰς τὸ ἔξω διένσιν, ὅπερ ἐστὶ φῶς), οὕτω, φησί,
15 καὶ ἐν ταῖς μήνιγξι καθειργόμενον τὸ πῦρ ὑπὸ λεπτῶν ὑμένων περιέχεται,
οὐ τὰ μὲν ἔξωθεν προσπίπτοντα λυμαντικὰ τοῦ πυρὸς ἀπείργουσι καὶ οὐκ
ἔωσιν ἐνοχλεῖν τῇ κόρῃ, τὸ δὲ λεπτότατον τοῦ πυρὸς εἰς τὸ ἔξω διέστιν. 5
ἀμουργοὺς δὲ τοὺς λαμπτῆρας λέγοι ἀν τοὺς ἀπειρκτικοὺς ἀπὸ τοῦ ἀπε-
ρύκειν τὰ πνεύματα καὶ σκέπειν τὸ περιεχόμενον ὑπ' αὐτῶν πῦρ. Ἡ
20 ἀμουργοὺς τοὺς πυκνοὺς καὶ διὰ πυκνότητα ἀπερύκοντας τὰ πνεύματα,
ταναδὸν δὲ τὸ πῦρ τὸ διὰ λεπτότητα τεινόμενόν τε καὶ διεκπίπτειν διὰ
τῶν πυκνῶν δυνάμενον. κατὰ βηλὸν δὲ κατὰ τὸν οὐρανόν· "Ομηρος· 10
„βίπτεσκεν τεταγῶν ἀπὸ βηλοῦ, ὅφερ' ἀν ἵκηται γῆν ὀλιγηπελέων“. λεπ-
τῆσι δὲ δύονησιν ἐχεύατο κύκλοπα κούρην εἰπεν ἀντὶ τοῦ Ἀπειροῦς

1 σκότος A	videmus enim sine die extinguiri amplius lumen paucioris corruptivum T
	(interpolata ex eis quae praecedunt emissum die extinguiri)
	πλεῖστον α δόλιον]
ἡλίου V	1. 2 φθαρτικόν Ta
5 <τῆς> τοῦ conicio	3 τῷ] τὸ a: ἐν τῷ εκ T Thurot, v. ad p.22,21
	6 τὸν αὐτὸν a
	7 δὲ] δὲ καὶ V
	τινὰς TVa: τινὸς AN: τὰς
Usener (cf. Arist. p. 438a4 et Alex. p. 24,4)	8 πρῶτά γε V αὐτὰ τὰ V
8. 9 εἶναι πῦρ AN	10 καὶ τούτῳ scripsi (et hiis T): καὶ τούτων VAN: κάκ τούτων a:
	καὶ οὕτω Usener (cf. p. 24,6. 20)
	prius τὸ a: om. VAN ἀπεικάζει Ta: ἀπει-
	κάζειν VAN
	11 λυχνούχων φωτί MTVAN: λυχνείων φώτων a
	12 τις TAN
(Emped.): τῆς Va	εἰς οὐ. a (habet etiam M)
τὸ om. AN	13 γάρ om. AN
	14 prius
	εἰς M(T)VA: ως Na
18 ἀμουργούς δὲ] spat. vi litt. T: ἀμοργούς δὲ Arist. codd. EMY	διέστιν Thurot: διειστιν libri
om. AN	τοὺς λαμπτῆρας
λέγοι ἀν hic habet TV: post δὲ ANa	ἀπειρκτικοὺς MN: ἀπειρητικοὺς
VA(?): παρεκτικοὺς a	16 προσπίπτοντα] ostendentia T corr. in offen-
19 αὐτῶν om. T	dentia
	17 ὀχλεῖν V εἰς] ως a (corr. M)
	διέστιν Usener: διειστιν libri
21 τανδὸν N: spatium x litt. T	18 ἀμουργούς δὲ] spat. vii litt. T
litt. om. T	19. 20 καὶ σκέπειν—πνεύματα om. AN
	20 ἀμουργεῖς a
καὶ TV: om. a	21 τανδὸν N
	22 κατὰ βηλὸν in spatio xv
	alt. κατὰ om. a (habet etiam M)
23 versum om. in spatio T	23. 24 λεπτήσι V (ll. XV 23)
τησι V: subtilissimis T	24 χθονίσαι λοχάζετο Arist. codd. EMY
add. κυκλοτερὴν V	ante κύκλοπα
	εἰπεν—κόρην (p. 24,1) om. Va
	τοῦ om. A

ὅμεσι περιέλαβε τὴν κυκλοτερῆ κόρην¹, πρὸς τὸ ὄνομα τῆς κόρης χρησά-
μενος ποιητικῶς ταῖς διδόναις ἀντὶ τῶν ὑμένων. δεῖξας δὲ αὐτὸν διὰ 50
τούτων τῶν ἐπῶν ταῦτα λέγοντα, προστίθησι τὸ ὅτε μὲν οὔτως ὁρᾶν
φησιν, ὅτε δὲ ταῖς ἀπορροίαις ταῖς ἀπὸ τῶν ὄρωμάνων ἀπορρεῖν
5 τινά, ἢ προσπίπτοντα τῇ ὄψει, ὅταν ἐναρμόσῃ τοῖς ἐν αὐτῇ πόραις τῷ 5
εἶναι σύμμετρα, εἴσω τε χωρεῖν καὶ οὔτως τὸ ὁρᾶν γίνεσθαι. ταύτης τῆς
δόξης καὶ Πλάτων μνημονεύει ὡς οὕσης Ἐμπεδοκλέους ἐν Μένωνι, καὶ
ὅρίζεται κατὰ τὴν δόξαν τὴν ἐκείνου τὸ χρῶμα ἀπορροήν σωμάτων ὄψει
σύμμετρον καὶ αἰσθητήν.

10 p. 438^a5 Δημόκριτος δ' ὅτι μὲν ὅδωρ φησὶν εἶναι, λέγει καλῶς,
ὅτι δὲ οἴεται τὸ ὁρᾶν εἶναι τὴν ἔμφασιν, οὐ καλῶς.

Ἄντειπών τοῖς ἐκ πυρὸς τὴν ὄψιν ποιοῦσιν ἐπὶ τὴν Δημοκρίτειον 10
δόξαν μετελήλυθε, καὶ τὸ μὲν ἐξ Ὅδατος τὴν ὄψιν λέγειν αὐτὸν εἶναι ἐπαινεῖ,
τὸν δὲ τρόπον καθ' ὃν γίνεσθαι τὸ ὁρᾶν λέγει οὐκ ἀποδέχεται. λέγει γὰρ
15 Δημόκριτος τὸ ὁρᾶν εἶναι τὸ τὴν ἔμφασιν τὴν ἀπὸ τῶν ὄρωμάνων δέχεσθαι. 51
ἔστι δὲ ἡ ἔμφασις τὸ ἔμφαινόμενον εἰδος ἐν τῇ κόρῃ, ὅμοίως δὲ καὶ ἐν
τοῖς ἄλλοις τῶν διαφανῶν, ὅσα οἷά τε τὴν ἔμφασιν φυλάττειν ἐν αὐτοῖς.
ἥγειται δὲ αὐτός τε καὶ πρὸ αὐτοῦ Λεύκιππος καὶ ὅστερον δὲ οἱ περὶ τὸν
Ἐπίκουρον εἰδῶλά τινα ἀπορρέοντα ὅμοιόμορφα τοῖς ἀφ' ὧν ἀπορρεῖ (ταῦτα 5
20 δέ ἔστι τὰ ὄρατά) ἐμπίπτειν τοῖς τῶν ὄρώντων διφθαλμοῖς καὶ οὔτως τὸ
ὑρᾶν γίνεσθαι. οὖ τεκμήριον παρατίθεται τὸ ἀεὶ τῶν ὄρώντων ἐν τῇ κόρῃ
εἶναι τὴν τοῦ ὄρωμένου ἔμφασιν καὶ εἰδῶλον· δὲ δὴ καὶ τὸ ὁρᾶν εἶναι.
ἀντιλέγει δὲ πρὸς τὴν δόξαν τοῦ Δημοκρίτου ταύτην τοῦτο μὲν συμβαίνειν
(λέγων τὴν ἔμφασιν) διὰ τὸ τὸ ὄμμα λεῖον εἶναι· τὰ γὰρ λεῖα πάντα 10
25 πέφυκε τὴν τοιαύτην ἀπὸ τῶν ὄρατῶν ἔμφασιν δέχεσθαι, οὐχ ὁ διφθαλμὸς
μόνος. ὅτι δὲ οἴεται τὸ ὁρᾶν εἶναι τὴν ἔμφασιν, οὐ καλῶς τοῦτ'
ἔστιν ‘ὅτι δὲ οἴεται τὴν ἔμφασιν αἰτίαν εἶναι τοῦ ὁρᾶν, οὐ καλῶς.’

1 κυκλοτερῆ Thurot: κυκλοτερὴν AN: *circularem* T; lusisse Graecos saepe in homonymo
κόρη notum est, v. Περὶ ὅψους c. 4,4   3 τούτων om. T   τῶν om. V   ὅτως V
4 *defluxibus. ab hiis enim quae videntur* T   ἀπορροίαις MTV: ἀπορίαις ANa
alt. ταῖς MVAN: om. a   ἀπὸ γὰρ ex T Thurot   ἀπορεῖν AN: ἀπορρεῖν
(γὰρ) conicio (cf. quod modo adnotavi)   5 αὐτῷ a   6 τε χωρεῖν] accipit
suscipi T   7 οὖσαν AN   ἐν Μένωνι Thurot (p. 76 C): etiam Mennone T:
ἔμμένων εἰ MAN: εἰ Va   8 alt. τὴν V: τε N: om. Aa   ἀπορροήν] ἀπὸ V
σωμάτων libri: corpori T: συγμάτων Plato vulg.: χρημάτων Plato γρ. T cf. Diels Berl.
Sitzungsber. 1884, 348 sqq.   9 αἰσθητόν N   10—12 δ' ὅτι—Δημοκρίτειον om. V
10 ὅτι] ὁ τὸ N   εἶναι φησι Arist.   12 Δημοκρίτου AN   16 ἡ (sic) M: τὸ a:
om. VAN   κόρει V   ὅμοιον a   17 οἷά τε scripsi: οἴεται VANa (*putantur* T),
cf. ad p. 29,5   αὐτοῖς libri   21 παρετίθετο V   23 ἀντιλέγει a: ἀντι-
λέγων TVAN, quod servari potest, si v. 24 scribas (λέγει) λέγων   *τὴν* conicio
(v. ad v. 8)   post μὲν add. γὰρ V   συμβαίνει TVN   24 alt. τὸ om. AN
25 non quia oculus T   26 μόνον V (v. p. 26,5): om. T   26. 27 τὸ—οἴεται
om. V   27 οὐ Va: om. TAN

p. 438^a7 Καὶ ἔστιν οὐκ ἐν ἐκείνῳ, ἀλλ' ἐν | τῷ ὄρῶντι· ἀνά- 52
κλασις γὰρ τὸ πάθος.

Διοκεῖ μοι σφόδρα βραχέως εἰρῆσθαι τὸ λεγόμενον, διὸ καὶ ἀσυρῆς
εἶναι. ἔστι γὰρ δὲ λέγει· ‘καὶ ἔστιν οὐκ ἐν ἐκείνῳ τὸ ὄρᾶν, τουτέστιν οὐ
5 διὰ τὴν ἔμφασιν οὐδὲ ἐν τῇ ἔμφασει ἔστι τὸ ὄρᾶν, ἀλλ' ἐν τῷ ὄρῶντι,
τουτέστι τῷ ἔχοντι τὴν ὑρατικὴν δύναμιν· ἡ γὰρ ἔμφασις ἀνάκλασις τίς
6 ἔστι καὶ πάθος’. ἡ τὸ καὶ ἔστιν οὐκ ἐν ἐκείνῳ, ἀλλ' ἐν τῷ ὄρῶντι
ἀνάκλασις γὰρ τὸ πάθος ἵσσον ἔστι τῷ ‘καὶ ἔστιν οὐκ ἐν τῇ ἔμφασει
τὸ ὄρᾶν, ἀλλ' ἐν τῷ ὄρῶντι ἡ ἔμφασις’· οὐ δεικτικὸν τὸ ἐπενεχθὲν τὸ ἀνά-
10 κλασις γὰρ τὸ πάθος. ἐν γὰρ τῷ διφθαλυῷ, διὸ ἔστιν ὁ ὄρῶν, ἡ
ἔμφασις, διύτι λεῖος. ἡ γὰρ ἔμφασις πάθος τί ἔστι κατὰ ἀνάκλασιν γινό- 10
μενον ἐν τοῖς λείοις τε καὶ σύστασιν τινα ἔχουσιν, ώς δύνασθαι σφέσιν
τὸ ἔμφανόμενον διὰ τοῦ μεταξὺ διαφανοῦς γινόμενον, ὅποιόν ἔστι καὶ ὁ
διφθαλυός. διὸ πάλιν ως τὸ ὑρατὸν ἔχοντος ἐν αὐτῷ, τοῦτο δέ ἔστιν ἡ
15 ἔμφασις, ἐπ' ἄλλο τι διάδοσις τῆς ἔμφάσεως γίνεται καὶ ἐπ' αὐτὸν τὴν
ὑρῶντα. τῷ οὖν | καὶ τὸν διφθαλυὸν τοιοῦτον εἶναι (λεῖος γάρ) γίνεται 53
καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἔμφασις κατὰ τὴν τῶν ὑρωμένων ἀνάκλασιν διὰ τοῦ μεταξύ
διαφανοῦς, διὰ τοῦ μεταξύ διαφανοῦς γινόμενον, διὰ τοῦ μεταξύ διαφανοῦς τοιοῦτον γάρ. κοινότερον δὲ χρῆται τῷ τῆς
ἀνακλάσεως ἐπὶ τῆς ἔμφάσεως δημόσιον, ως καθηματικόν τοῦτον· 20
20 ἐπεὶ διὰ τοῦ μεταξύ διαφανοῦς τοιοῦτον γίνεται, ως διοκεῖ τοῖς ἀπὸ τῶν μαθη- 5
μάτων, ἀλλὰ τῇ τοῦ διαφανοῦς διακονίᾳ, δὲ πάσχον πως ὑπὸ τοῦ ὑρωμένου
διαδίδωσιν δὲ πάσχει πάθος τοῖς λείοις τε καὶ στέγειν αὐτὰ καὶ σφέσιν δυνα-
μένοις, διὰ τοῦ μεταξύ διαφανοῦς τοῦ ὑρωμένου κείμενα, ἀπὸ τούτων
πάλιν πάσχον ως ἀπὸ ἀρχῆς τυνος τὸ πάθος διαδίδωσιν ἐπὶ ταῦτα ἀφ' 10
25 ὃν τὴν ἀρχὴν ἔπαθεν, εἴρηκεν, διὰ τοῦ μεταξύ διαφανοῦς τοῦ πάθους περὶ τοῦ
πῶς ὑρωμένον. εἰπὼν δὲ τὴν ἔμφασιν οὐ τὸ ὑρωμένον εἶναι ἀλλὰ πάθος
τι καὶ ἀνάκλασιν, προστίθησιν διὰ μηδέπω περὶ τῶν ἔμφάσεων τε καὶ
ἀνακλάσεων δῆλον <ἢ> τῷ | Δημοκρίτῳ ἴσως, μήτε τί εἰσιν αἱ ἔμφάσεις 54

1 ὄρᾶν τι N	5 ἀλλ' a: om. TVAN	7 ἡ τὸ Va: ἦτοι AN: que T	8 τῷ
Ta: τὸ V: τοῦ AN	9 prius τὸ] τοῦ AN	ἔμφάνεια AN	10 γὰρ τὸ πάθος
MT: πάθος γὰρ Va: πάθος γὰρ τὸ AN		ἐν γὰρ TVAN: τὸ ἐν M: ἐν a	
11 prius ἔμφάνεια M	διότι VAN: διότι Ma	post κατὰ add. τὴν a	13 δια-
12 φύρως a (διαφανοῦς etiam M)	γινομένου AN	14 ἔχοντος AN: ἔχοντες Va:	
habens T	αὐτῷ libri	15 τὸν om. A ¹ N	16 γίνεται MTVAN: om. a
17 ἀνάκλησιν N	18 ss. cf. Alex. in Meteor. p. 141 Hayduck	19 καθηματι-	
V	τούτῳ a	20 γίνεται ταῦτα a	μένων V
21 ante διάδοσιν add. καὶ Thurot, sed v. ad v. 22	ne hic et v. 24 ἀπὸ mutes, v. Alex. in	22 δια-	
22 Meteor. p. 141,27. 28	23 ante διάδοσιν ex T scrib.?	24 πάσχον Thurot: patiens T: πάσχουσα Va: πάσχει AN ἀπ'] ἐπ'	23 ante διάδοσιν Thurot (διάδοσιν ex T scrib.?)
25 διάδοσιν V	25 διάδοσιν Thurot: patiens T: πάσχουσα Va: πάσχει AN ἀπ'] ἐπ'	26 πάσχει AN	25 διάδοσιν V
26 πάσχει AN	27 πάσχει AN	28 πάσχει AN	26 πάσχει AN
item inscripserat libello, quo hoc caput tractaverat: quem ipse commemorat De an. p. 43,16	29 πάσχει AN	30 πάσχει AN	29 πάσχει AN
Br., Alexandri interpolator ut vid. (V. Rose, Arist. Pseudop. p. 374) in Comm. in Meteor.	31 πάσχει AN	32 πάσχει AN	30 πάσχει AN
p. 141,11); ceterum cf. Arist. p. 435 ^a 5 ss.	33 πάσχει AN	34 πάσχει AN	31 πάσχει AN
(οὐδέν πω Arist. codd. PS, ceteri οὐδέπω)	35 πάσχει AN	36 πάσχει AN	32 πάσχει AN
	37 πάσχει AN	38 πάσχει AN	33 πάσχει AN

μήτε πῶς γίνονται μήτε ὅτι τὰ λεῖα καὶ στέγειν δυνάμενα πάντα τῶν 54 τοιούτων ἐμφάσεων δεκτικά; οὐχ αἱ ὄψεις μόνον. εἰπὼν δὲ ταῦτα προστίθησιν ὅτι καὶ τοῦτο ἀτοπὸν τὸ μὴ ἐπελθεῖν αὐτῷ ἀπορῆσαι διὰ τί 5 πλειόνων ὄντων τῶν τὰς ἐμφάσεις καί, ως αὐτὸς ἡγεῖται, τὰ εἰδώλα δεχομένων μόνος ὁ ὀφθαλμὸς ὥρᾳ. εἰ γάρ ἐπέστησε τούτῳ, οὐκ ἂν ἔδοκει αὐτῷ ἐμφασίς ἡ ὥρωσα εἶναι. πολλὰ γάρ ἄψυχα δέχεται τὴν τοιαύτην ἐμφασιν, ἀλλ’ οὐχ ὥρᾳ.

p. 438a12 Τὸ μὲν οὖν εἶναι τὴν ὄψιν ὅδατος, ἀληθές μέν, οὐ μέντοι συμβαίνει τὸ ὥραν ἢ ὅδωρ.

10 Ἀληθὲς μέν φησι τὸ ὑπὸ Δημοκρίτου λεγόμενον εἶναι, τὸ ὅτι ἡ ὄψις 10 ὅδατος ἔστιν· οὐ μὴν διότι ὅδωρ ἔστι καὶ ἐξ ὅδατος, διὰ τοῦτο ὥρᾳ, ἀλλὰ καθότι συμβέβηκε τῷ ὅδατι διαφανεῖ εἶναι· διὰ γάρ διαφανοῦς τὸ ὥραν. διὸ καὶ δι’ ὅδατος· διαφανὲς γάρ καὶ τοῦτο. | ἔτης δὲ προστίθησι καὶ τὴν 55 αἰτίαν δι’ ἣν, ὀφεῖλοντος διαφανοῦς εἶναι τούτου φῶν ὥρωμεν, ὃντος δὲ διαφανοῦς οὐκ ἔλαττον τοῦ ἀέρος ἢ τοῦ ὅδατος, ἔστιν ὅδατος ὁ ὀφθαλμός. λέγει γάρ· διὰ τὸ εὑφυλακτότερον εἶναι τὸ ὅδωρ τοῦ ἀέρος καὶ δύνασθαι μᾶλλον σιφέεσθαι ἐν φῶ ἀν ἀποληφθῆ (ό γάρ ἀήρ εὐδιάπνευστός τε καὶ ὁ δυσαπόληπτος τῷ διαπνεῖσθαι ῥάδίως) εἴη ἀν ἐξ ὅδατος, καὶ διὰ τὸ φυλακτικώτερον εἶναι τοῦ τόπου τὸ ὅδωρ τοῦ ἀέρος καὶ μᾶλλον συνεστάναι 20 (τούτου γάρ τὸ εὑποληπτότερον ὄνομα, φῶ κέχρηται, σημαντικόν). σύστασιν γάρ μᾶλλον ἔχει, εὑρίπιστος γάρ ὁ ἀήρ. καὶ ἔστιν ὁ μὲν ἀήρ διαφανῆς μόνον διὰ λεπτότητα, τὸ δὲ ὅδωρ καὶ διαφανὲς καὶ ἐμφανές. 10 δι’ οὐ μὲν οὖν ὥρωμεν ἀρκεῖ τοῦτο διαφανὲς εἶναι, φῶ δὲ ὥρωμεν, τοῦτο καὶ ἐμφανὲς καὶ τοιοῦτον οἷον δέχεσθαι δύνασθαι τε καὶ σφίζειν τὰ 25 τῶν ὥρωμένων εἰδῆ· ἢ οὐδὲν ἡ ἐμφασίς πρὸς τὸ ὥραν συντελεῖ, ἀλλ’ ἵκανὴ ἡ διαφάνεια, ως εἶπεν. ἔτι δύο ὑπεροχῶν οὐσῶν ἐν τῷ διαφανεῖ καὶ | ὃντος ἄκρως μὲν ἀραιοῦ τοῦ ἀέρος, στερεῶν δὲ πάλιν τῶν ώρισμένων 56 διαφανῶν (ταῦτα δέ ἔστι τὰ ἕδιον πέρας ἔχοντα, ως ὕελός τε καὶ τῶν

1 ὅτι TVa: τὸ τί VN   2 οὐχί Aa   μόναι a (cf. ad p. 24,26)   2. 3 προστίθησιν om. T   3 ante ὅτι et post τοῦτο spat. in a   4 τῶν om. V   ἡγεῖται] ait V
6 ἡ ὥρωσα] τὸ ὥραν coni. Thurot (cf. p. 24, 22. 26), vix recte   6. 7 cf. Theophr. De sens. p. 509,23 D.   8 τὴν ὄψιν εἶναι A(?)a Arist.   9 ἢ TV   10 Δημοκρίτω V
11 μὴν] μὲν V   ὥρᾳ om. V   12 καθότι] κάτω N   13 δι’ om. AN
et per hoc T   14 φῶ V: τοῦ AN: om. a: ut (= φῶ) T   ὥρωμένου AN   15 alt.
ὅδατος om. a (habet etiam M)   16 εὑφυλακτότερον M(T) (Arist.): εὑφυλακτικώτερον VAN:
ἀφυλακτότερον a cf. p. 75,8 Th.   post εἶναι add. τοῦ τόπου V (cf. v. 19)   18 δυσαπόλειπτος N   τῷ] τὸ V   ῥάδιον a   19 εἶναι om. a (habet etiam M)
20 εὑποληπτότερον Arist. codd. EMY   ως AN   21 εὑρίπιστος A: εὑρίπιστος N
γάρ TVAN: δὲ a   22 λεπτότητος N   prius καὶ] om. a   23. 24 δι’ οὐ—ἐμφανὲς om. T   23 ante δι’ οὐ add. διὸ a   μὲν οὖν scripsi: μόνον libri   ὥρωμεν
A(?)a: ὥρωμένον VN   φῶ δὲ VAN: δὲ νῦν a   24 τε καὶ ante δύνασθαι a
25 εἰδῆ] ydola T   συντελεῖ om. T   26 ως εἶπεν om. T   27—p. 27,6 cf. Alex.
De an. p. 142,24—143,1 Br.   27 ἄκρους N   ἀρεοῦ AN   27. 28 ὥρωμένων ANa
28 ὕελός V   τε] τις A

λίθων οἱ τοιοῦτοι), μέσον ἔστιν ἑκατέρους τῶν ἄκρων τούτων τὸ ὅδωρο· 56
ἔδει δὲ τὴν ἑκατέρων ἀντιληφόμενον τῶν ὑπερβολῶν ἐν μέσῳ εἶναι ἑκατέρους 5
(εἰ γάρ ἡνὶ ἐκ τοῦ ἑτέρου τῶν ἄκρων, οὐκ ἂν ἀντελαμβάνετο τοῦ ἑτέρου
πόρρω ὅντος καὶ κατὰ πολὺ διεστῶτος, ἐπειδὴ, ὡς αὐτὸς εἴρηκεν ἐν τῷ
5 ὅευτέρῳ Περὶ ψυχῆς, δεῖ εἶναι τὸ δι' οὗ αἰσθανόμεθα). ἔστι δὲ τοιοῦτον
τὸ ὅδωρο πρὸς τὰ ἄλλα διαφανῆ· εἰκότως οὖν ἐκ τούτου ἡ ὅψις.

"Οτι δὲ ἡ ὅδατός ἔστιν ἡ κόρη δι' ἣς ὥρωμεν, καὶ ἡ αὐτῶν δεῖ· 10
κνυσι τῶν ὁφθαλμῶν· διαφθειρομένων γάρ τούτων τὸ ἄκρον ὅδωρ φαίνεται
ὅν. ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς παντελῶς ἔτι τῶν ἐμβρύων νεογνοῖς φησι τῇ τε
10 ψυχρότητι καὶ τῇ λαμπρότητι ὑπερβάλλειν τὸ ἐν τοῖς ὁφθαλμοῖς ὅγρον. τὸ δῆλον
ἔστι καὶ ἐκ τῶν ἀνατομῶν | τὰ τοῦ ὁφθαλμοῦ· οὐ γάρ ἄλλο τί ἔστιν ἡ 57
ὑγρὸν τὸ περιεχόμενον ἐν ἐκείνῳ τῷ χιτῶνι, ἔνθα ἡ κόρη. λέγει δὲ καὶ διὰ
τούτο ἐν τοῖς ἐναίμιοις τῶν ζῴων τὸ λευκὸν τοῦ ὄμματος λιπαρὸν εἶναι μάλιστα,
διποιησιανή τὸ ὅγρὸν τὸ αὐτόθι ἀπηκτον θαλπόμενον διὰ τούτου. διὸ
15 ἀρριγότατος ὁ ὁφθαλμός ἔστι. τὰ μὲν οὖν τῶν ζῴων ἔναιμα ταύτην τὴν 5
βιοήθειαν ἔχει πρὸς τὸ μὴ πήγνυσθαι αὐτῶν τὸ ἐν τοῖς ὁφθαλμοῖς ὅγρον·
τὰ δὲ ἄναιμα πιμελήν μὲν οὐκ ἔχει, σκληρόφθαλμα δέ ἔστι διὰ τὴν τῶν
περικειμένων χιτώνων τῷ ὅγρῷ δι' οὗ ὥρωσι στερέοτητα καὶ ὑπὸ τούτων
σκέπονται.

20 p. 438a 25 "Ἀλογον δ' ὅλως τὸ ἐξιόντι τινὶ τὴν ὅψιν ὥρᾶν.

Εἰπὼν μεταξὺ τὴν Δημοκρίτου δόξαν ἐπάνεισι πάλιν ἐπὶ τὴν πρότερον 10
ρηθεῖσαν. καὶ ἐπεὶ οἱ ἐκ πυρὸς τὴν ὅψιν ποιοῦντες ἔλεγον τὸ ὥρᾶν γενέσθαι
ἐξιόντος τινὸς φωτὸς ἀπὸ τῶν ὁφθαλμῶν, καθόλου ἐνστὰς πρὸς τὸ ἐξιόντι
τινὶ ἀπὸ τῶν ὁφθαλμῶν τὸ ὥρᾶν γίνεσθαι, ἀνελὼν τοῦτο συναναιροῖται. 58
25 αὐτῷ καὶ ὁ τούτῳ εἴπετο· εἴπετο δὲ καὶ τὸ ἐκ τοῦ πυρὸς τὴν ὅψιν εἶγαι.
τῷ δὲ μὴ ἐξιόντι τινὶ ἀπὸ τῶν ὁφθαλμῶν τὸ ὥρᾶν γίνεσθαι συναναιροῖται'
ἄν καὶ τὸ ἀνάκλασιν γίνεσθαι. ἀλογον γάρ, φησίν, ὅλως τὸ ἐξιόντι τινὶ
ἀπὸ τῶν ὁφθαλμῶν τὸ ὥρᾶν γίνεσθαι. ἐπεὶ δὲ τῶν ὄμοιώς λεγόντων τὸ 5

1 ἑκάτερον a 2 prius ἑκάτερον a: ἑκατέρας conicio (*susceptivum utrumque T*) 4 πόρου V
4. 5 ἐν τῷ ὅευτέρῳ Περὶ ψυχῆς] c. 2 p. 423b 7 8 ὁφθαλμῶν Ta: ὁφθαλμῶν τῶν
περὶ αὐτῶν V: περὶ αὐτῶν AN διαφθειρομένου γάρ τούτου V 10 aut cum
Thuroto δῆλα (*patent T*) scrib. aut v. 11 τῶν pro τὰ et <ώς> δῆλον 11 ἔστι καὶ VN:
ἔστιν A: δέ ἔστιν a (Thurot): *etiam T* 13 ante τοῦ add. τὸ AN αἷματος TAN
14 διαμένει AN αὐτόθιν V: om. T διὸ a: δι' οὗ VAN: *quod T*
15 ἀρριγότατος V(T): ἀρριγώτατος a: . . . γότατος A: . . . γότατα N: fort. ἀρριγότατον
cum Arist. scrib. ἔναιμα τῶν ζώων a(T?) τὴν om. AN 16 αὐτῶν
τὸ αἷμα καὶ τὸ ἐν T 18 ὥρωμεν T στερρεότητα N: στερρότητα a
19 σκέπτονται V 20 ὅλως] ὄντως V τὸ] τῷ V 21 τὴν] τοῦ V
22 οἱ om. AN γίνεσθαι a 23 φωτὸς MTVAN: om. a ἐξιόν a (corr. M)
24 ἀνελὸν A'N 25 καὶ ὁ τοῦτο AN alt. καὶ TANa: om. V τοῦ om.
N, fort. recte 26 ἀπὸ τῶν ὁφθαλμῶν TV: om. ANa 26—p. 28,1 συναναιροῖται'
— alt. γίνεσθαι om. V 26 ἐναναιροῖται' a 27. 28 ἀλογον — γίνεσθαι om. a
(habet etiam M) 27 ἀνάλογον A 28 ἐπεὶ a: ἐπὶ AN: om. T

όραν γίνεσθαι οἱ μὲν μέχρι τοῦ ὄρωμένου ἡγοῦντο τὸ ἔξιὸν ἀπὸ τῶν 58 ὁφθαλμῶν ἀποτείνεσθαι, ὥσπερ οἱ μαθηματικοί, οἵτινες δι’ ἀκτίνων ἔξιουσῶν ἀπὸ τῶν ὁφθαλμῶν καὶ μέχρι τῶν ὄρωμένων ἀποτεινομένων ὄραν ἡμᾶς λέγουσι (κῶνον γάρ τινά φασιν ἐκ τῶν ἀκτίνων γίνεσθαι κορυφὴν 5 δέχοντα τὴν ὄψιν, βάσιν δὲ τὸ ὄρώμενον, καὶ τούτῳ τῷ κώνῳ περιλαμβά- 10 νεσθαι τε τὰ ὄρώμενα καὶ οὗτος ὄρασθαι, τῆς τοῦ κώνου βάσεως περιλαμβανούσης αὐτά), οἱ δὲ μέχρι τινὸς τὸ ἐκπεμπόμενον ἀπὸ τῶν ὁφθαλμῶν φῶς προϊέναι φασίν, ἔπειτα συμβιῃὲς γίνεσθαι τῷ ἔξιῳ φωτὶ καὶ τούτου τοῦ ἔξι ἀμφοῖν συστάντος τε καὶ συμφύντος φωτὸς | κατὰ τὸ πέρας τοῖς 59 10 ὁφθαλμοῖς προσπίπτοντος καὶ διαγγέλλοντος τὸ πάθος τῷ ὁφθαλμῷ τὸ ὄραν γίνεσθαι, ὡς Πλάτωνι δοκεῖ, ἀμφοτέρας φησὶ τὰς δόξας ἀτόπους, πρὸς μαθηματικοὺς οὐδὲν ἀντιλέγων ἄλλο, πρὸς δὲ τοὺς τὸ φῶς ἔξιέναι λέγοντας, 15 ἔπειτα συμφύεσθαι τῷ ἀπὸ τῶν ὄρωμένων φωτὶ λέγει, ἐπειδὴ τῶν πῦρ τὴν ὄψιν εἶναι λεγόντων αὕτη ἡ δόξα ἐστίν, ἢν αὐτῷ προηγουμένως ἀνελεῖν πρόκειται.

Λέγοιτο δ’ ἀν καὶ πρὸς ἐκείνους πρῶτον μὲν δτι ἀνάγκη σῶμα εἶναι τὸ ἐκπεμπόμενον· οὐ γάρ δὴ οἶν τε ἀσώματόν τι κινηθῆναι καθ’ αὐτὸ τοπικῶς. ὅντος δὲ σώματος τοῦ ἐκπεμπομένου, πῶς οὐκ ἀναλίσκεται τὰ 10 ὄρῶντα τοσοῦτον ἀφεστῶτα τοῦ ὄρωμένου, οὔτον ὁ οὐρανὸς ἡμῶν; καὶ γάρ 20 εἰ λεπτότητι τὸ ἐκπεμπόμενον σῶμα διαφέροι, ἀλλ’ οὖν τὸ πλῆθος τοῦ διαστήματος ἕχανὸν καὶ μεῖζον καταναλῶσαι σῶμα οὐ τὰ ζῆτα ἔχει, καὶ εἰς λεπτότατόν τις αὐτὸ ἀναλύσῃ. | νῦν δὲ οὐδὲν ἐλάττον’ ὄραται τὰ ζῆτα 60 γινόμενα, οἵτε τὰ ἀπὸ τοσούτου διαστήματος ὄρᾶ ἡ ὑπότε ἐπιμύει. ἔτι εἰ λεπτὸν οὗτος τὸ προχεόμενόν ἐστιν, ὡς δύνασθαι ἐπὶ τοσοῦτον ἀποτεινό- 25 μενον μηδὲν φανερῶς ἀπαναλίσκειν τοῦ ἀφ’ οὗ προχέεται σώματος, πῶς 5 οὐκ εὔφθαρτόν ἐστιν ὑπὸ τοῦ τυγχόντος; τὰ γάρ λεπτότατα τῶν σωμάτων εὑπαθῆ. φαίνεται δὲ τοῦτο μηδὲ ὑπὸ τῶν βιαιοτάτων ἀνέμων ἐκτρέπεσθαι δυνάμενον τῆς ἐπ’ εὐθείας τάξεως. ἔτι εἰ οὗτος ἐστὶ λεπτόν, διὰ τί δὴ

2 ἀποτίνεσθαι V 2 ss. cf. Alex. in Meteor, p. 141,3 ss. H. 2 μαθητικοὶ V
οἵτινες MVAN: οἱ a 4 τινά MTVAN: om. a φησιν a (corr. M) κορυφὴν V
5 τὸ ὄρώμενον] idem quod videtur T 6 τε om. AN 6. 7 παραλαμβανούσης AN
8 τοῦτο a (τούτου etiam M) 9 cf. Alex. De an. p. 127,32. 129,10 Br.

10 προσπίπτοντά καὶ διαγγέλλον^τ V τῷ ὁφθαλμῷ MTVAN: τῶν ὁφθαλμῶν a
11 πρὸς] om. AN: πρὸς *(μὲν)* conicio 12 μαθητικοὺς V πρὸς M: προστίθησι
TVANa 13 ὄρωμένων] oculis T λέγει a: λέγειν TVAN τῶν] τοῦ N
14 αὐτὸ V 16 cf. Alex. De an. II p. 127,28 ss. Br. ὅτι οω. V
17 τι om. a καθ’ αὐτὸ a: κατ’ αὐτὸ VAN 18 σώματος post ἐκπεμπομένου a
20 εἰ om. V λεπτό . . . N διαφέρει V τοῦ] εἶναι V 21 οὗ]
δ MT ἔχει T: ἔχει VANa καὶ] et T 22 τις TV: τι ANa ἐλάττον'
scripsi: ἐλάττον TVANa post ἐλάττον add. αὐτὸ a, αὐτὴν M 23 γιγνόμενα Aa
δ γε V 23—26 cf. De an p. 129,20—24. 128,26. 27 23 ὄραν a: videntur T
23. 24 εἰ λεπτὸν εἴη τοῦτο τὸ a 24 προχεόμενον οὗτος ως M ἐστὶν om. a 25 τοῦ
a: τὸ TVAN πρόχειται V: προχειται Thurot (v. p. 29,1) 26 εὔθηρτόν V τὴν γάρ
λεπτότητα N 27 εὐπαθῆ MTAN: ἐνπαθῆ V: ἀπαθῆ a μηδὲ V: μηδὲ a: μηδὲν MTAN
28 τ εξεις (!) V δὴ Diels: μὴ MTVANa, sed recte p. 29,2 οὐκ ponit, cf. p. 29,8

καὶ ἐπιμυσόντων ἡμῶν οὐ προχεῖται διὰ τῶν ἐν τῷ βλεφάρῳ πόρων; καὶ 60
διὰ τί οὐχ ὄρῶμεν καὶ τότε; πολὺ γάρ λεπτότερον τὸ ρέῦμα τὸ τῶν ἀκ- 10
τίνων τῶν ἴδρωτων οὐ ἐκκρίνονται δι' αὐτοῦ. ἀλλ' οὐδὲ τὰ βλέφαρα ἐπι-
μυσόντων οὕτως ἡρμοσται πρὸς ἄλληλα, ώς μὴ δύναται τὰς ἀκτῖνας οὕτως
5 οὖσας λεπτὰς προχεῖσθαι. καὶ γάρ εἰ διὰ τῶν στερεῶν διαφανῶν οἵαί τέ
εἰσι διέρχεσθαι (όρῶμεν γάρ διὰ τῶν τοιούτων τὰ ἐπέκεινα, ώς διὰ τῶν
σπέκλων τε καὶ τῶν φεγγιτῶν | λίθων), δῆλον ώς καὶ διὰ τοῦ δέρματος 61
τοῦ βλεφάρου δύναιτ' ἀν προχεῖσθαι. ἔτι διὰ τί οὐκ εἰς στενὸν ἀπολή-
γουσιν αἱ ἀκτῖνες ἐκπεμπόμεναι, ὥσπερ καὶ πάντα τὰ ἀπό τινων; ἀπορρέον
10 γάρ ὅδωρ ἐν τῇ προόδῳ στενούμενον ὄρωμεν, ἀλλὰ καὶ ἡ φλόξ εἰς οὗ
ἀπολήγει. ταύτας δὲ τούναντίον ἐκχειριμένας πλατύνεσθαι φασι καὶ ἀπο- 5
λήγειν εἰς κώνου βάσιν. ἔπειτα εἰ σῶμα ἔστι τὸ ἐκπεμπόμενον, δῆλον
ώς καὶ τόπον καθέξει. εἰ δὲ μηδέν ἔστι κενόν, ἔτοι σῶμα διὰ σώματος
γωρήσει καὶ δύο σώματα ἄμα ἐν τῷ αὐτῷ ἔσται τόπῳ ἦ, καὶ πλείω, εἰ
15 πλείους ἄμα εἰεν οἱ ὄρῶντές τι ταῦτον, ἢ ἀντιπερίστασις ἔσται, εἰ μὲν ἐν
ἀέρι ὄρωμεν, ἀέρος, εἰ δὲ ἐν ὅδατι, ὅδατος. εἰς τί οὖν ἡ ἀντιπερίστασις; 20
οὔτε γάρ εἰς τὸν ὀφθαλμὸν καὶ τὴν κόρην οἴνον τε δέχεσθαι τὸ ἀντι-
μεθιστάμενον ταῖς ἀκτῖσιν ὅδωρ, ὅταν δὴ ἐν ὅδατι βλέπωμεν, οὔτε διὰ τῆς
ἀναπνοῆς ἡμᾶς δέχεσθαι αὐτό· οὐδὲ γάρ ἀναπνέομεν τὴν ἀργὴν | ἐν ὅδατι 62
25 ὄντες. ζητητέον οὖν ⟨ἐν⟩ τῇ τοῦ ὅδατος ἀντιπεριστάσει τὸ πρὸς τί ἀντι-
περισταται τοῦτο τὸ σῶμα τὸ δι' οὐ φέρεται ὁ κῶνος. ἐνὸς μὲν γάρ
ὄρῶντος τῷ ἐκείνου κώνῳ ἀντιπεριστατο· εἰ δὲ καὶ δεύτερος ὄρφη
καὶ τρίτος τὸ αὐτό, πῶς ἔτι, καθ' ὃ συμβάλλουσιν ἄλληλοις οἱ κῶνοι,
ἀντιπεριστασις ἔσται; εἰ γάρ τὸ μόριον τοῦ κώνου τῷ μορίῳ τοῦ κώνου
25 ἀντιπερισταται, εἰς ἀν μόνος ὄρφη, οὐ τοῦ κώνου τὸ μόριον κατέχει τὸν
τόπον ἐκείνον τὸν πρὸς τῷ ὄρωμένῳ. ὅν γάρ ἀντιπεριέστη τὰ μέρη τῶν
κώνων, πῶς ἀν ἔτι ὄρφεν οὕτωι; ἀλλὰ μὴν πάντες ἄμα ὄρῶσιν. ἀνάγκη
ἄρα δι' ἄλληλων γωρεῖν τοὺς κώνους καὶ πολλὰ σώματα ἔνα καὶ τὸν αὐτὸν 10

1 prius καὶ om. a (habet etiam M)   ἡμῶν MVAN: om. a (clausis oculis T)   οὐ om. Ma
2 prius τὸ om. a   3 sudoris qui segregatur T   αὐτῆς V   4 alt. οὕτως om. T
5 λεπτοὺς V   οἱεται AN   6 διέρχεται AN cf. De an. p. 129,25   alt. τῶν om. a
7 σπλέκων V   τε καὶ—λίθων om. T   φεγγιτῶν N: φεγγιτῶν τῶν M: φεγγίων VA:
φεγγιῶν τῶν a   ως a: om. TVAN: δηλονότι conicio   8—11 cf. De an. p. 128,27—33
8 εἰς om. T   9 ως a   τινων ⟨ἀπορρέοντα>; ἀπορρέον conicio (cf. De an.)   10 τὸ
ὅδωρ a   ἡ om. V, ut testatur Mau   δέστητα a: δέστατα M   11 λήγει a   φησι V
12—20 cf. De an. p. 128,34—129,5   12 ἔστι om. a (habet etiam M)   15 ἀντιπαρά-
στασιν V   16 ὅδωρ N (dubium, quo pertineat)   17 τὸ a: τὸν AN: om. V   18 ταῖς]
ἐν ταῖς V   ὅταν δὴ scripsi: ὅταν δ' VAA: ὅταν δ' N: quandoque T   19 ἡμᾶς om. a
οὔδε Thurot (T?): οὔτε libri   20 ζητητέος V   οὖν ἐπὶ τοῦ ὅδατος, εἰς τί T (Thurot)
ἐν addidi   21 τοῦτο M: τοῦ a: ποῦ VAN: om. T   μὲν γάρ scripsi: μὲν MVAN:
γάρ Ta   22 τῷ om. a (habet etiam M)   ἀν ἀντιπεριστατο VAN: ἀντιπεριστατο a:
ἀντιπερισταται T   ὄρφη a: ὄρῶν TVAN   23 τὸ om. a   πῶς om. a
καθὸ libri   ἔτι a: ἔστι VAN: igitur T: om. M   ἄλληλοις om. T   24 τῷ—
κώνου om. T   25 εἰς ἀν a: ίσα ἡ VAN (forte aut T)   ὄρφη a: ὄρῶν TVAN
οὐ a: ἡ οὐ TVAN   26 ἐκείνων V   τῶν ὄρωμένων AN   ἀντιπεριστη AN:
depelluntur T   27 ἄμα om. a   28 ἔνα TVAN: ἐν a: εἰναι ἄμα M

κατέχειν τόπον, ὅν καὶ τὸ τοῦ ἑνὸς κώνου μόριον κατέχει. ἔτι εἰ πᾶσα 62 κίνησις ἐν χρόνῳ, κατὰ δὲ τὴν τῶν ἀκτίνων ἔκχυσιν τε καὶ τάσιν ἐπὶ τὸ ὄρώμενον τὸ ὄρᾶν, ἐν χρόνῳ δύσμεθα. ἀλλὰ | μὴν ἀδύνατον τὸ αὐτό τι 63 καὶ ισοταχῶς κινούμενον ἐν τῷ ἵσῳ χρόνῳ κινηθῆναι τόδε τι τὸ διάστημα 5 καὶ τὸ τούτου πολλαπλάσιον. ὄρῶμεν δὲ ἀμα τῷ ἀναβλέψαι, εἰ φῶς εἴη, τά τε ἐγγὺς καὶ τὰ πορρωτάτω. ἔτι εἰ πολλοὶ ἀμα τὸ αὐτὸ δρῶμεν ἐκ διαιφόρων τόπων καὶ φέροιντο οἱ κῶνοι ἦ δ τι δὴ καὶ ἔστι τὸ φερόμενον 5 ἀπὸ τῆς ὄψεως ἐπὶ τὸ ὄρώμενον ἀπὸ πάντων τῶν ὄρώντων, ἀνάγκη δι’ ἀλλήλων φέρεσθαι τὰ φερόμενα καὶ περιλαμβάνοντα τὸ ὄρώμενον. οὗτος 10 δὲ τέμνοιντο ἀν δι’ ἀλλήλων οἱ κῶνοι. οὗ γινομένου ἀνάγκη λύεσθαι τὴν τῶν ἐκπέμπομένων σωμάτων ἐπὶ τὸ ὄρώμενον συνέχειαν, διαιρουμένης δὲ ταύτης οὐδό δὲ ὄρᾶν ἔτι δυνατὸν εῖη. τὸ δ’ αὐτὸ τοῦτο ἀνάγκη 10 γίνεσθαι καὶ εἰ δύο τινὲς εἰν οἱ ὄρῶντες ἀντικρυς ἔστωτες ἀλλήλων, εἴη δὲ ἐπ’ εὐθείας ἐκατέρῳ τῶν ὄρώντων δρατόν τι κείμενον, οἱ δὲ δρῶμεν | 15 μὴ τὰ καθ’ αὐτοὺς ἀλλ’ ἐκάτερος αὐτῶν τὸ τῷ ἐτέρῳ ἐπ’ εὐθείας κεί- 64 μενον· καὶ γὰρ οὗτος ἀνάγκη κατὰ τὸ μέσον συμβάλλειν τε τοὺς κώνους ἀλλήλοις καὶ τέμνεσθαι ὑπ’ ἀλλήλων, ἦ τὸν ἐτέρον διὰ τοῦ ἐτέρου χωρεῖν. οὗτος δ’ ἀν πάλιν δύο σώματα γένοιτ’ ἐν τῷ αὐτῷ. ἔτι οἱ ἔξ ἐναντίας 5 ἀλλήλους ὄρῶντες πῶς ὄρᾶν δυνήσονται; ἦ γὰρ οἱ κῶνοι ἀπαντῶντες ἀλλή- 20 λοις οὐ προελεύσονται, εἰ εἰεν ισοσθενεῖς, ὥστε οὐδέτερος οὐδέτερον ὄψεται, ἦ δὲ τερος τὸν ὄψεται, οὐκέτι δὲ καὶ δὲ τερος τὸν ὄψεται. ἔτι εἰ σῶμα ἔστι τὸ ἀπὸ τῶν δρυμαλιῶν ἀπορρέον φόρων, ἤτοι ἀήρ ἔσται ἦ πῦρ· ταῦτα γὰρ λεπτότατα τῶν ἐν ἡμῖν σωμάτων. ἀλλ’ ἀέρα μὲν οὐκ 10 εὑλογόν ἔστιν. ἔστι γὰρ καὶ πρὸ τῶν δρυμαλιῶν καὶ πρὸ τῆς κόρης ἀήρ· 25 μάτην οὖν ἔνδοθεν ἐκπέμποιτο ἀν. εἰ δὲ πῦρ τὸ ἐκπέμπομένον (τοῦτο γὰρ λεπτότερόν τε καὶ εὐκινητότερον), πυρὸς δὲ ἡ ἄνω κίνησις κατὰ φύσιν, πῶς οὐκ εἰς τὸ ἄνω μόνον ὄρῶμεν, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑφ’ ἡμᾶς καὶ κάτω, καὶ 65 ισοταχῶς γε καὶ ὅμοίως; ἦ τι ἔσται τὸ μετὰ τὸ προχυθῆναι ἐκ τῶν

1 δν] εἰ T τοῦ ομ. AN 1—6 v. De an. p. 130,6—10 2 cf. De an. p. 127,28 ἀκτίνων ἔκχυσιν καὶ πρόπτωσιν τε MVAN: om. a ἐπὶ a (super T): κάπειτα VAN 4 ἵσῳ om. a (habet etiam M) post τὸ add. δι V 5 cf. De an p. 130,2 τῷ] τὸ a 6 ἐγγύθεν a πορρωτέρω a πολλαὶ VAN τὸ αὐτὸ om. T δρῶμεν Ta: ὄρῶν VAN 7 τόπων] τούτων a (corr. M) prius καὶ om. M 7—10 ἦ δ τι—κῶνοι om. a (habet M) 7 ἦ δ τι δὴ V: ἦ εἰ τι δὴ AN: quacumque male T 8 ἀνάγκη scripsi (necessere T): ἀν ἀρκῆ VAN: .... ρη M: χρὴ Thurot 9 ὄρώμενον T (cf. ad p. 16,11): ὄρᾶν M: ὄρῶν VAN 10 ὑπ’] ἐπ’ V 11 διαιρούμενος a (διαιρουμένης etiam M) 13 ἔστωτες om. a post ἀλλήλων add. διεστῶτα a (om. etiam M) 14 ἀδρατόν a 15 τὰ TVA: om. N(?)a έαυτούς Αα 16 κώνου a (κώνους etiam M) 18 ἀν] αῦ a: om. T γένοιτ’ V: γένοιντο AN: γίγνοιτο a ἐν] ἀν V (om. teste Duemmlero) 18—21 cf. De an p. 130,2—6 18 οἱ om. V 19 ἀλλήλους De an. p. 130,3: ἀλλήλοις libri (invicem T) .. ἦ a: εἰ TAN: om. V οἱ γὰρ V 20 εἰ om. TV 21 καὶ om. V 22 φ om. V 23. 24 cf. Alex. De an. II p. 127,33. 34 Bruns 25 ἐκπέμποιντο AN 25—p. 31,1 cf. De an. p. 128,18 ss. 26 λεπτότερον cum T scripsi (sc. aere): λεπτότατον VANa εὐκινητότερον TV: εὐκινητότατον AN: ἀκινητότατον a πῦρ N κύνησις V 28 γε VAN: δὲ a: om. T: αὐτὸ M, quod ad vocem τὸ refert Thurot τὸ a: αὐτὸ TVAN προχειθῆναι a

δρφθαλμῶν τὸ πῦρ εἰς τὸ κάτω αὐτὸν θίᾳ κινοῦν; ἔτι πῶς τὰ κατὰ τοῦ ὅδατος 65
ὅρῶμεν; πῦρ γάρ πᾶν ἐν ὅδατι σβέννυται, καὶ δσω ἀν λεπτότερον τε ἦ
καὶ ἔλαττον, θᾶττον. ἀλλ' οὐδὲ διὰ τῆς ὄψεως εὐλογην φέρεσθαι πῦρ· 5
ὅδατος γάρ καὶ ἡ κόρη. ἔτι εἰ πῦρ ἔστι τὸ ἐκπεμπόμενον, ἔδει αὐτό, εἰ
5 καὶ μὴ μεθ' ἡμέραν, ἀλλὰ νυκτός γε ὅρᾶσθαι. ἀλλὰ ἐφωτίζετ' ἀν ὁ ἀλέρη
ὁ περὶ τοὺς ὄρωντας, εἴης πλείους ἀμα νυκτὸς ἑώρων ἐν δλίγῳ ἀέρι
συγκεκλεισμένοι· τὸ γάρ λέγειν ἀποσβέννυσθαι διὰ τὴν παχύτητα τοῦ
ἀέρος τοῦ σκοτώδους τὸ ἐκπεμπόμενον ἐκ τῆς ὄψεως νύκτωρ πῦρ εὕηθες· 10
πολὺ γάρ τὸ ὅδωρ παχύτερον ὃν οὐ σβέννυσιν αὐτό. εἰ δὲ λέγοιεν φῶς
10 τὸ ἐκπεμπόμενον εἶναι, δεικτέον αὐτοῖς ὅτι τε ἀσώματον καὶ οὐχ | οὗν τε 66
ἐκπέμπεσθαι καὶ προχεῖσθαι, ὡς φασι. γίνεται γάρ κατὰ σχέσιν τοῦ φωτί-
ζεσθαι πεφυκότος πρὸς τὸ φωτίζειν δυνάμενον· διὸ οὐδὲ κίνησις φωτής
ἔστιν. ἀμα γοῦν ὄρωμεν καὶ τὰ ἐγγὺς καὶ τὰ πόρρω τοῦ φωτίζειν πεφυ-
κότος φωτίζομενα, θσα ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ διαστήματος οἵα τε φωτίζεσθαι ὑπ' 5
αὐτοῦ· ὁ ἦν ἀν ἀδύνατον, εἰ ἦν τὸ φῶς σῶμα. ὅτι δὲ σχέσις τις καὶ
κατὰ σχέσιν τοῦ φωτίζοντος πρὸς τὸ φωτίζομενον καὶ μὴ οὐσία τις καὶ
σῶμα τὸ φῶς, δῆλον καὶ ἐκ τοῦ μηδ' ἐπ' δλίγον ὑπομένειν αὐτὸ τοῦ
φωτίζοντος παρενεχθέντος.

Καὶ ταῦτα μὲν καὶ τοιαῦτα λέγοιτ' ἀν πρὸς τοὺς ἐκπέμποντάς τι σῶμα
20 ἀπὸ τῶν δρφθαλμῶν ἔως τῶν ὄρωμένων. ἀλλ' οὐδ' ἀπὸ τῶν ὄρωμένων 10
εὐλογην ἀπορρέον τι προσπίπτειν τοῖς δρφθαλμοῖς, καὶ οὗτως τὸ ὅρᾶν γίνεσθαι.
σχεδὸν γάρ θσα ἔπειται ἀδύνατα τοῖς ἀπὸ τῶν δρφθαλμῶν λέγουσί τι ἀπορρεῖν,
ἔπειται καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν ὄρωμένων, πρὸς δὲ ἐκείνοις ἔτι καὶ τὸ μὴ οὗν
τε εἶναι τοῦ μεταξὺ διαστήματος τοῦ τε ὄρωντος καὶ τοῦ | ὄρωμένου 67
25 αἰσθησιν γίνεσθαι τινα, εἰ οὗτως γίνοιτο τὸ ὅρᾶν. πῶς δὲ ἔτι ἀνθρόον τι
δρφθήσεται; ἀνάγκη γάρ κατὰ τοσοῦτον ὅρᾶσθαι, θσον ἡ κόρη δέγεται·
τοσοῦτον γάρ καὶ δέξεται τῆς ἀπορροῆς. πῶς δὲ οὐ κάμνει ἡ ὄψις τοσού-
των καὶ οὗτως συνεχῶν ἐμπιπτόντων αὐτῇ σωμάτων, οὗτα οὗτως εὔπαθής; 5
ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν ἄλλοις ἐπὶ πλέον εἰρηται.

1. 2 cf. De an. p. 128,16. 17	1 κινούμενον V	κατὰ] κάτω a	τοῦ om. AN
2 δρώμενα V	πάντα AN	καὶ] ἡ a (καὶ etiam M)	τε om. Aa
3 οὐδὲ] οὐ a	τὸ πῦρ a	4 γάρ TAA: δὲ VN	4—7 cf. De an. p. 128,7—11
4 αὐτὸν a	4. 5 αὐτὸν νυκτὸς καὶ μεθ' M	4 alt. εἰ om. a	5 μὴ om. a
post ἀλλὰ add. καὶ a, ad quod ing. M	ἴσως μὴ adnotat	φωτίζετο VN	6 ὁ om. a
νυκτὸς MTVAN: om. a	ἐνεώρων M	7 συγκεκλεισμένοι Thurot: συγκεκλεισμένω	
Ta: συγκεκλιμένοι N: συγκεκλιμένω VA	τοῦ a: τοῦ αὐτοῦ TVAN	8 εὕηθες	
MTVAN: ἄηθες a	10 δείκνυται a (corr. M)	τε om. M	καὶ οὐχ om. M
12 πεφυκότως a	14 οἶάγε V	15 καὶ TVAN: ἔστι a: ἔστι καὶ M	
16 τοῦ φωτίζομένου πρὸς τὸ φωτίζον T (cf. v. 12)	πρὸς MTVAN: om. a	17 καὶ]	
et enim T	μηδ' a: μὴ TVAN	αὐτὸν TV: αὐτοῦ AN: αὐτὸν τῷ a	
18 παρενεχθέντος (T)N: παρεγχθέντος V: παρενεχθέντι A(?)a	21 ἀπορρεῖν T. quo recepto προσπίπτον servari potest	22 ἀδύ- νατον TAN	22 ἀδύ-
πάντος conicio	24 εἶναι om. AN	25 γένοιτο a	έτι δὲ
25. 26 argumentum etiam Theophrasteum, De sens. p. 509,19. 20 Diels	25. 26 cf. Theophr. p. 509,20	28 αὐτῇ TV: om.	
ANa	29 post ἀλλὰ add. γάρ V	29 εἰρηται De an. l. c.	

Ο δὲ Ἀριστοτέλης εἰπὼν ἀλογον δὲ δλως τὸ ἔξιόντι τινὶ τὴν 67
ὄψιν ὄραν καὶ ἀποτείνεσθαι μέχρι τῶν ἀστρων, η μέχρι τινὸς
ἔξιοῦσαν συμφύεσθαι, καθάπερ ἔλεγόν τινες, καὶ τῆς ἑτέρας δόξης
τὴν ἀτοπίαν ἐνδειξάμενος διὰ τοῦ εἰπεῖν ἀποτείνεσθαι μέχρι τῶν ἀστρων 10
5 (παραλογώτατον γάρ τοσοῦτον δύνασθαι ἐκπέμπεσθαι σῶμα ἐκ τινος τῶν
ὄρωντων, ὡς ἀποτείνεσθαι αὐτὸ μέχρι τῶν ἀστρων [δύνασθαι]), πρὸς τοὺς
συμφύεσθαι λέγοντας τὸ ἐκπεμπόμενον φῶς τῷ ἔκτὸς φωτὶ λέγων φησί·
τούτου μὲν γάρ βέλτιον τὸ ἐν ἀρχῇ συμφύεσθαι τοῦ ὅμματος,
ἀλλὰ καὶ τοῦτο εὕηθες. λέγει δέ, οὗτι βέλτιον τὸν τοῦ λέγειν τῷ
10 ἐκπεμφθέντι ἐκ τῆς ὄψεως φωτὶ | ἔκτὸς γινομένῳ τὸ ἐκτὸς φῶς συμ- 68
φύεσθαι τὸ λέγειν τὸ ἐκτὸς πρὸ τοῦ ἐκπεμφθῆναι συμφύεσθαι
πρὸς τῇ κόρῃ καὶ ἐν τῇ κόρῃ· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἐν ἀρχῇ συμ-
φύεσθαι τοῦ ὅμματος. διὰ τί δὲ τοῦτο βέλτιον; η ὅτι οὐδὲν ἐδεῖτο
τῆς ἀπὸ τῆς ὄψεως τοῦ φωτὸς ἀπορροίας, εἰ μὴ ἤμελλεν αὐτὸ περι- 15
λήψεσθαι τὸ ὄρατόν, ἀλλ' εἶναι μεταξὺ φῶς τὸ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ τοῦ ὄρασθαι
τὸ ὄρωμενον παρασχόν; δι γάρ τῷ ἐκπεμπομένῳ φωτὶ πρὸς τὸ ὄραν φασιν
αὐτὸ συντελεῖν, τοῦτο ἐδύνατο καὶ μὴ ἐκπεμφθέντι συντελεῖν πρὸς αὐτῇ
τῇ κόρῃ καὶ χωρὶς ἀπορροίας. πῶς γάρ τῷ ἐκπεμφθέντι φωτὶ η ὄψις
ὅρᾳ καὶ τί πάσχοντι ὑπὸ τοῦ ἐκτὸς φωτός; οὐδὲ γάρ οὐαδίδοντος τὸ τοῦ 10
20 ὄρατοῦ εἰδος· ἀμεινον οὖν τὸν λέγειν ἐντὸς ὅντι αὐτῷ οὐαδίδοσθαι ὑπ' αὐτοῦ.
καὶ γάρ εἰ μὲν πεφώτισται τὰ μέχρι τῆς κόρης, τί δεῖ δευτέρου φωτὸς
τοῦ ἐκπεμπομένου; εἰ δὲ σκότος μέν ἐστι περὶ τὴν κόρην, πορρωτέρω δέ
τὸ φῶς, τὸ ἔξιὸν φῶς | εἰς σκότος [ἔξιὸν] σβεσθήσεται πρὸ τοῦ συμφυεῖς 69
ἐκείνῳ γενέσθαι, εἴησε σβεστικόν ἐστιν αὐτοῦ τὸ σκότος, ὡς λέγουσί τινες·
25 οὗτως δὲ πρὸς οὐδὲν ἀν εἴη χρήσιμον. διὰ δὴ ταῦτα ἀμεινον, φησίν, τὸ
τὸ ἐκτὸς φῶς συμφύεσθαι λέγειν τῇ κόρῃ καὶ τῷ ἐν αὐτῇ φωτί.

Εὕηθες δὲ καὶ τοῦτο, φησί, καὶ διὰ τί εὕηθες προστίθησι. τό τε 5

1 τὸ] τῷ V   ἔξιόντι MTVN: ἔξιὸν N: δεξιόν τι a   4 ἀδοξίαν V   post
ἀστρων add. δύνασθαι a   5 παραλογώτατα V   6 post ἀστρων add. δύνασθαι
VANa: om. T   post πρὸς add. δὲ a   7 τὸ VN(T): οὗτο τὸ A: καὶ τὸ a
τῷ ἐκτὸς φωτὶ MTVAN: τὰ ἐκ φωτὸς a   cf. De an. p. 129,13.14   φασι V
8 γάρ] γάρ ἐστι N   τὸ A: τοῦ V   ὀνόματος N   9 καὶ om. TN   9—11 τῷ—
λέγειν om. T   10 φωτὶ ἐκ τῆς ὄψεως a   ἐκτὸς γινομένῳ om. T   γενομένῳ N
φῶς a: φωτὸς VAN: om. T   post alt. ἐκτὸς add. φῶς V   11 πρὸς τὸ V
13 τοῦ ὀνόματος AN: cum oculo T   οἵτε V   14 fort. ἔδει cum T scrib. (cf. v. 21
et ad p. 73,5 Th.)   τοῦ τῆς ὄψεως a   εἰμελλεν a   αὐτῇ V: visus T (legisse vid.
αὐτῇ)   14. 15 ἐπιλήψεσθαι AN   15 αὐτοῦ om. T   16 φησιν a   ηδύνατο a
17 <ἄν> καὶ Thurot   19 πάσχοντι Thurot: πάσχον TVANA   διαδίδοντος N:
διαδίδοντι TVAa   20 οὖν a: om. TVAN   ἐντὸς] ἐκτὸς T   post αὐτῷ lacunam
satuit Thurot, vix recte   21 τὰ] etiam T   τί δεῖ Ta: τὸ δὲ VAN   δεύτερον V
22 τοῦ om. V   τὴν κόρην M: τῇ κόρῃ TVANA (cf. ad p. 84,8. 85,7 Th.)   23 τὸ φῶς
VANa: om. T   alt. ἔξιὸν om. MT   24 ἐκείνῳ M: ἐκεῖνῳ VAN: ἐκείνῃ a: om. T
γενέσθαι Ma: γίνεσθαι VAN   τινες om. a   25 δὲ VANa: om. T: δὴ coni.
Thurot χρήσιμον] utile utrumque T (utique? i. e. ἄν)   δὴ om. N   ἦν] esse T
26 τὸ ἐκ φωτὸς φῶς V   <πρὸς> τῇ coni. Thurot   τῷ] τὸ AN (lumen T)
αὐτῇ TV: αὐτῷ ANa   27 καὶ διεύηθες AN   τί] τὸ V   τό τε VANa Arist.:
τὸ M: quomodo T

γὰρ συμφύεσθαι τί ἔστιν φωτὶ πρὸς φῶς; ὁ γὰρ Πλάτων σύμφυσιν 69
εἶπε γίνεσθαι τοῦ τ' ἐξιόντος ἐκ τῆς ὄψεως φωτὸς καὶ τοῦ ἐκτός. λέγων
γὰρ τὴν αἰτίαν τοῦ σκότους ὅντος μὴ ὄρᾶν ἔτι τὴν ὄψιν φησίν “ἀπελ-
θόντος δὲ εἰς νύκτα τοῦ ἑυγγενοῦς πυρὸς ἀποτέμνεται. πρὸς γὰρ ἀνόμαιον 10
ἔξιδὸν ἀλλοιοῦνται τε αὐτὸν καὶ κατασβέννυται, ξυμφυὲς οὐκέτι τῷ πλησίον
ἀέρι γινόμενον ἀτε πῦρ οὐκ ἔχοντι.” διότι οὖν [ἐν] ἐκείνῳ τῷ πῦρ καὶ
τὸ φῶς ἔχοντι ἀέρι συμφύεται τὸ ἐξιόν ἔξι ἡμῶν φῶς, διὰ τοῦτο ὄρᾶν
φησιν ἡμᾶς. τὸ | δὲ συμφύεσθαι λέγειν φωτὶ φῶς εὔηθες εἶναι λέγει. 70
τί γὰρ τὸ συμφύεσθαι σημαίνει; † οὐδὲ γὰρ ἀσωμάτων τὸ συμφύεσθαι
10 οὐδὲ τὸ τυχὸν τῷ τυχόντι συμφύεται, ἀλλὰ δεῖ πρῶτον μὲν σώματα εἶναι
τὰ συμφυόμενα, ἔπειτα οἰκειότητά τινα ἔχειν πρὸς ἀλληλα. τὸ δὴ λέγειν
τὰς ὄψεις καὶ τὸ ἀπ' αὐτῶν φῶς τῷ ἐκτός φωτὶ συμφύεσθαι ἀτοπώτατον· 5
ἀσώματόν τε γὰρ τὸ φῶς, καὶ προσέτι ἐναργὲς τὸ μηδεμίαν σύμφυσιν
φωτὸς πρὸς φῶς γίνεσθαι. ὄρῶμεν γὰρ διτι, δταν φῶς φωτὶ ἀπὸ διαφόρων
15 τῶν φωτιζόντων ἀμα γένηται, οὐδεμία αὐτῶν γίνεται σύμφυσις, ἀλλὰ πάλιν
διίσταται δισταμένων τῶν ἀφ' ὧν τὸ φῶς ἔστι. δύο οὖν λύχνων καισμένων 20
ἐν τῷ αὐτῷ ἀν τὸν ἔτερόν τις χωρίσῃ, συγχωρίζεται αὐτῷ καὶ τὸ ἀπ'
αὐτοῦ φῶς ἐπιδήλωσ. ἔλαττον γὰρ τὸ καταλειπόμενον γίνεται. πῶς δ'
οὐκ ἄλογον τὸ αὐτὸν ταῖς μὲν ὄψεσι μὴ δύνασθαι ὄρᾶν ἡμᾶς μηδὲ τῷ
25 φωτὶ τῷ ἐκπειμπομένῳ | διὰ τῶν ὄμμάτων, τῷ δὲ ταύταις ταῖς ὄψεσι καὶ 71
τῷ φωτὶ τούτῳ συμπεψυχότι, δταν προσπέσῃ τινὶ τῶν ὄρατῶν; ἔπειτα δὲ
πότερον, κἄν πλειόνων ὄψεις πρὸς τὸ αὐτὸν φῶς προσπέσωσιν, ἀπασαι
τούτῳ προσφύονται καὶ πάντες ὄρῶσι διὰ μιᾶς ὄψεως; ἢ τίς ὁ τῆς συμ-
φύσεως αὐταῖς τρόπος; καὶ τίς ἡ τοῦ φωτὸς τοῦ ἐκάστου ἐν τῇ συμφύσει 5
25 τῇ πρὸς † τὴν ἐκάστου τῶν ὄρώντων † ἰδίων διαιρέσις;

Απορήσας δὲ πῶς λέγειν οἵον τε φῶς φωτὶ συμφύεσθαι, προσαπορεῖ
καὶ πῶς τῇ κόρῃ καὶ τῷ ἐν αὐτῇ φωτὶ τὸ ἐκτός φῶς συμφύεται. πῶς

1 τί ἔστιν Va (Arist.): τ' ἔστι N: ἔστι A (accidit T, unde συμβαίνει Thurot)	1. 2 δ—
φωτὸς om. a (habet etiam M)	3 ὄντος N: ὄντος ἐν τῷ A
(cf. p. 21,15 – 17)	3 Tim. p. 45D
4 συγγενοῦς Na	ἀποτέμνεται scripsi (cf. p. 21,16): ἀποτεί-
VANa: ἀποδέννυται T	νεται VANa: ἀποδέννυται T
5 συμφυὲς a	6 ἀέρι] aliquando aeri T
ēn delevi	7 ἔχοντα V
τῷ om. V	8 φωτὶ] φωτὸς N
τὸ TVAN: τί γὰρ τί a: τὸ γὰρ M	9 τί γὰρ
συμφέρεσθαι VA	τὸ TVAN: τί γὰρ τί a: τὸ γὰρ M
οὔτε coni. Thurot, οὐ	συμφέρεσθαι VA
coniocio	οὔτε coni. Thurot: ἀσωμάτως TVANa
ἀσωμάτων Thurot: ἀσωμάτως TVANa	έμφυεσθαι a (corr. M)
10 γοῦν AN fort. recte	11 σύμφησιν a
12 σύμφησιν a	13 σύμφησιν a
14 δτε V	14 δτε V
φωτὸς a (φωτὶ etiam M): lumina T	φωτὸς a (φωτὶ etiam M): lumina T
15 ἀπὸ om. T (nisi leg. lumini a)	16 διαφορᾶς a (corr. M)
17 τὸ N	17 τὸ N
18 πάντες—ὄψεως TV:	18 πάντες—ὄψεως TV:
19 οὐκάλογος N	διὰ μιᾶς ὄψεως πάντες ὄρῶσιν AN
ταῖς] τῆς N	20 συμπέψυκεν δτι AN
ὄρᾶν ἡμᾶς V: ἡμᾶς ὄρᾶν ANa: ὄρᾶν T	ὄρατῶν om. a
(habet etiam M)	(habet etiam M)
21. 22 visibilium? ad quodcumque, et si T	21. 22 visibilium? ad quodcumque, et si T
23 δὲ om. V	23 δὲ om. V
24 φῶς om. a (habet etiam M)	24 φῶς om. a (habet etiam M)
25 πάντες—ὄψεως TV:	25 πάντες—ὄψεως TV:
26 πάντες—ὄψεως TV:	διὰ μιᾶς ὄψεως πάντες ὄρῶσιν AN
27 πριus πῶς Ta: πρὸς	27 πριus πῶς Ta: πρὸς
VAN: πῶς πρὸς ex T Thurot, sed v. p. 32,26	VAN: πῶς πρὸς ex T Thurot, sed v. p. 32,26

γάρ τὸ ἐντὸς τῆς ὄψεως τῷ ἐκτὸς φωτὶ συμφύεται; εἰ γάρ τῷ συμφύεσθαι 71 τὸ ἀφ' ἡμῶν τῷ ἐκτὸς τὸ ὄραν ἔστι, πῶς ἐκείνῳ τῷ ἐντὸς συμφύεται 11 τὸ ἐκτός; οὐ γάρ ἡ κόρη ἔστιν ἡ ὄρωσα οὐδὲ ὁ δρυθαλμός· οὐ γάρ ἐπὶ τῷ ἐσχάτῳ τοῦ ὅμιματος ἡ ψυχὴ οὐδὲ τὸ αἰσθητικόν, ὡς φησιν, 72 5 ἀλλὰ ἔστι τὸ αἰσθητικὸν ἐν ἀλλῳ, ὡς ἐδειξεν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. δῆλον οὖν ὅτι καὶ τῷ ἐντὸς δι' οὐ δρῶμεν ἐνδεῖ τοῦ ἐκτὸς φωτός· πᾶν γάρ ὅμοιώς δεῖ διατίθεσθαι τὸ μέχρι τῆς αἰσθητικῆς ἀρχῆς. ἀλλὰ μὴν οὐχ οἶόν τε λέγειν τὸ ἐκτὸς φῶς συμφύεσθαι τῷ ἐντὸς φωτί· μέση γάρ ἡ μῆνιγξ ἡ οὖσα κωλύει ταύτην τὴν σύμφυσιν, εἴγε σῶμα τὸ φῶς * * * διὰ τὸ 10 ἀσώματα μὴ ἀλλήλους συμφῦναι. εἰ δὴ δεῖ μὲν συμφῦναι τὸ ἐντὸς φῶς τῷ ἐκτὸς φωτί, οὐαί αἰσθηται ἡ ψυχὴ, τοῦτο δὲ ἀδύνατον μὴ εἰσιόντος φωτὸς πρὸς αὐτήν, οὐδὲ ἀν δρώῃ. εἰ γάρ τῷ μιχθέντι φωτὶ δρῶμεν, τὸ δὲ ἐντὸς οὐ μέγυνται τῷ ἐκτός, οὐδὲ ἀν δρώημεν ἐκείνῳ· οὐ γάρ δὴ 10 ἀκρᾳ δρυθείμα τῇ κόρῃ. μῆνιγγα δὲ ἀν λέγοι τὸν τὴν κόρην περιέχοντα 15 χιτῶνα· οὗτοι καὶ Ἐμπεδοκλῆς λέγων ἐδείχθη πρὸ διάγου ὡς δ' ὅπότ' ἐν μῆνιγξιν ἐεργμένον ὠγύγιον φῶς. ὅστε ἀμεινον μὲν τοῦ ἐκ- 73 πέμπεσθαι λέγειν τὸ ἐντὸς φῶς πρὸς τὸ ἐκτὸς εὐθὺς τῇ ἐντὸς τῷ χώρᾳ συμφύεσθαι, ἀδύνατον δὲ καὶ οὕτως· τὸ γάρ ἐκτὸς φῶς οὐκ ἀν συμφύοιτο τῷ ἐντὸς τῷ μέσην εἶναι τὴν μῆνιγγα. οὔκ⟨ουν⟩ ἀν διὰ τῆς συμφύσεως 20 τοῦ φωτὸς γίνοιτο τὸ ὄραν, εἰ εἴη τὸ φῶς σῶμα καὶ δέοι αὐτὸ ἀψασθαι τοῦ ᾧ συμφύεται.

1 τῷ MTAN: τὸ Va: ἐν τῷ male ex T Thurot, v. ad. p. 22,21 2 ⟨φῶς⟩ τῷ fort. T τῷ ἐκτὸς om. T alt. τὸ V: om. ANA ἔστι om. AN συμφύεται TAA: συμφύεσθαι VN 3 ὁ om. a 3. 4 ἐπὶ τοῦ ἐσχάτου (τοῦ add. SU) ὅμιματος Arist. et sic Alex. p. 36,5 4 οὐδὲ] ἡ Arist. ὥστε] ὁ V 5 ἀλλὰ] sed etiam T Περὶ ψυχῆς] B c. 11 p. 423 b 20 ss. 6 ὅτι] εἰ Na (corr. M) 6—8 δι' οὐ—φωτὶ om. a (habet etiam M) ἐνδεῖ T (indiget) VN: εἰ δεῖ A (V ut testatur Mau): δεῖ M, sed antea spatium rel. ut vid. 7 οὐχ] οὐδὲ T 8 intrinsecum lumen copulari et extrinsecum T τῷ M: καὶ τῷ VAN (καὶ τῷ T?) ἐντὸς] ἐκτὸς N post γάρ add. καὶ a (om. etiam M) 8. 9 ἡ μῆνιγξ οὖσα e corr. A: ἡ μέσουσα N 9 κωλύει a (corr. M) ταύτην τὴν σύμφυσιν MTVAN: τὸ συμφύεται a lacunam statui, e. gr. εἰ δὲ ἀσώματον, οὐδὲ ὀλως δυνήσεται συμφύεσθαι τὸ φῶς suppleo διὰ τὸ in spatio iv litt. om. T τὸ a: τὰ VAN 10 ἀσώματα scripsi (v. p. 33,9): ἀψυχα TVANA μῆνιγξ scripsi: μὲν VANa: om. T ἀλλήλοις a: ἀλλήλων VAN: invicem T prius συμφύεσθαι a εἰ δὲ δεῖ V: erit (et si Thurot) oportet T ἐντὸς] ἐκτὸς N 11 τῷ] τὸ a (corr. M) 12 ὄρων AN 13 δὲ om. a (habet etiam M) ἐκεῖνο a 14 ἀκρᾳ om. T δρυθείμα a 15 λέγων om. T ἐδείχθαι N πρὸ διάγου] Arist. p. 437 b 32 δ' ὅπότε M: δ' ὅπότε VANa (dopote T): δὲ τότε (ὅτε S) Arist. codd. 16 ἐν—φῶς om. in spatio T ἐν M: om. VANa μῆνιγξ V ἐεργμένον Arist.: ειργμένον N: ειργόμενον AA: ἐρυσμένον V τοῦ] τὸ a (τοῦ etiam M) 17 ἐκτὸς (τὸ) conicio εὐθὺς om. T τῇ] ἐν τῇ ex T Thurot τῷ ἐντὸς κόρης (cf. v. 1 et p. 32,26) aut τῇ ἐντὸς κόρη (cf. p. 35,18) conicio 19 μέσον a οὖν add. Thurot (non igitur per T), fort. 16 potius ὥστε εἰ scrib. 20 γίγνοιτο a δέοιτο a αὐτὸ TAN: αὐτοῦ Va

p. 438^b 2 Περὶ μὲν οὖν τοῦ μὴ δύνασθαι ὄραν ἄνευ φωτὸς εἴρηται 73
ἐν ἄλλοις.

Ἄντειπὼν πρὸς τοὺς λέγοντας ἔξιόντι τινὶ ἀπὸ τῆς ὄψεως τὸ ὄραν
γίνεσθαι καὶ δεῖξαι πῶς λέγουσιν ἄτοπα, λέγει αὐτὸς τὴν αὐτοῦ δόξαν.
5 καὶ περὶ μὲν τοῦ μὴ δύνασθαι ὄραν ἄνευ φωτὸς φῆσιν ἐν ἄλλοις 10
εἰρῆσθαι· εἴρηκε δὲ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. τὸ γάρ χρῶμα, δπερ ἐστὶν
ὄρατὸν καὶ αὐτό, εἰπε κινητικὸν εἶναι τοῦ κατ' ἐνέργειαν διαφανοῦς, καὶ
ἐνέργειαν δὲ διαφανὲς | τὸ πεφωτισμένον, ἐπειδὴ καὶ τὸ φῶς ἐτέθη ἐνέρ- 74
γεια εἶναι τοῦ διαφανοῦς η̄ διαφανές. εἴτε οὖν φῶς τὸ μεταξὺ τοῦ τε
10 ὄρωμένου καὶ τῆς ὄρώσης ὄψεως εἴτε ἀήρ πεφωτισμένος, η̄ διὰ τούτου
γινομένη κίνησις ὑπὸ τοῦ ὄρατοῦ ἐστιν η̄ τοῦ ὄραν αἴτια· κινητικὸν γάρ τὸ
ὄρατὸν τῆς τοιαύτης φύσεως. τὸ δὲ εἴτε φῶς εἴτε ἀήρ ἐστι τὸ μεταξὺ 5
εἰπεν, δτι τὸ φῶς μὲν αἴτιον, οὐ μὴν τοῦτο χωρὶς ἀέρος η̄ ἄλλου τινὸς
διαφανοῦς οἶον τε εἶναι· τῆς γάρ τοιαύτης φύσεως ἔδειξε τὸ φῶς εἰδός τε
15 καὶ ἐντελέχειαν ὅν. τὸ οὖν εἴτε ἀήρ ίσον ἐστὶ τῷ εἴτε σῶμα τι τοιοῦτον
οἷον ἔχειν ἐν αὐτῷ τὸ φῶς'.

Διὸ καὶ εὐλόγως, φησί, τὸ ἐντός ἐστιν ὅδατος (τουτέστιν η̄ κόρη· 10
αὗτη γάρ ἐντός, ἀλλ' οὐ μεταξὺ ἐστι τοῦ τε ὄρωμένου καὶ τοῦ ὄμματος)·
τὸ γάρ ὅδωρ διαφανὲς καὶ τοιοῦτον οἶον δέχεσθαι τὸ φῶς. δεῖ γάρ ὥσπερ
20 τὸ ἐκτὸς τὸ μεταξὺ πεφωτίσθαι, οὕτω καὶ τὸ ἐντὸς τὸ μέχρι τῆς αἰσθή-
σεώς τε καὶ τῆς αἰσθητικῆς δυνάμεως πεφωτίσθαι, εἰ μέλλει τι ὄραθή· 75
σεσθαι. ως γάρ ἔξω μὴ ὅντος φωτὸς ἀδύνατον ὄραθηναί τι, οὕτως οὐδὲ
ἐντός, εἰ μὴ φωτισθείη τὸ μέχρι τῆς αἰσθητικῆς ψυχῆς, οὐκ ἀν ὄραθείη τι.
διὸ καὶ τὸ ἐντὸς *(χρή)* διαφανὲς εἶναι καὶ τοιοῦτον οἶον φωτίζεσθαι.
25 ἀναγκαῖον ἄρα ὅδωρ εἶναι τοῦτο, ἐπεὶ μὴ ἀήρ ἐστιν. ἔλαβε δὲ μὴ εἶναι 5
(ἀέρα) τὸ ἐντὸς τοῦ ὄφθαλμοῦ, ητοι δτι μὴ λέγει τις τοῦτο, η̄ δτι μὴ
φαίνεται μήτε ἐν ταῖς ἀνατομαῖς μήτε ἐν ταῖς πληγαῖς ἀήρ ἐμπεριειλημ-
μένος ἔκει, η̄ δτι δεῖ μέν, ὥσπερ εἴρηκε, διαφανὲς εἶναι τὸ ἐντὸς τοῦ

1 τοῦ ἄνευ φωτὸς μὴ ὄραν Arist.	3 post λέγοντας add. καὶ V	4 ἄτοπον a
αὐτοῦ VAA	6 εἴρηται ε T Thurot	εἴρηκε] ἔστιν V Περὶ ψυχῆς] B 7
p. 418 ^b 2	σῶμα a (corr. M)	7 κινητικὸν a (Arist.): κινητὸν TVAN
8 prius τὸ a: τε TVAN	συνετέθη a	8. 9 ἐνέργεια] συνεργὸν V 9 η̄ N: η̄ V
φῶς om. a (habet etiam M)	τὸ (T) a: τοῦ VAN	10 εἴτε ἄλλο πεφωτισ- μένον a
11 ὄρατὸν TV: δρᾶν ANa		12 ὄρατὸν TV: δρᾶν ANa alt. εἴτε Aa (Arist. cf. v. 10. 15):
η̄ TVN	14 ἔδειξε] Περὶ ψυχῆς B 7 p. 418 ^b 9 ss.	15 ὅν TVa: εἶναι ὅν AN
ἀήρ] ἄκρον AN	σῶμά τι TAN: σῶματι a: σῶματος V	16 αὐτῷ VANa
17 καὶ om. T	ἀλόγως T	17 τουτέστιν] τοῦ τι AN
σῶματος V	20 alt. τὸ] τῷ V	18 ἐστι] ἔτι AN
21. 22 ὄραθησται a: <i>videri</i> T	22 φωτὸς om. a (habet etiam M)	24 χρή
M: om. TVANA: fort. si χρή conjectura sit (cf. ad. p. 30,8), v. 25 potius post φωτίζεσθαι scrib. <i>(ἀνάγκη)</i> ἀναγκαῖον	26 ἀέρα M: om. TVANA: fort. potius cum T μὴ εἶναι τοῦτο τὸ scrib., nisi verba <i>hoc non esse quod</i> periphrasi articuli τὸ inserviunt λέγει T:	λέγοι VAA: λέγη N
ώς a	27. 28 ἐνπεριειλημμένος V	28 δεῖ μὲν a: δίδομεν TVAN
εἴρηκε] cf. p. 438 ^a 14 ss. (supra p. 26,13 ss.)		ἐντὸς] γένος V

δρθαλμοῦ, εὐφυλακτότερον δὲ καὶ εὐποληπτότερον τὸ ὅδωρ τοῦ ἀέρος, 75
κατ' ἄμφω δὲ εὐφυλακτότερον, ὅτι τε οὐ μόνον διαφανὲς ἀλλὰ καὶ ἐμφανές, 10
ώς μᾶλλον τὰ εἴδη τῶν ὄρατῶν δέχεσθαι, καὶ δτι μᾶλλον στέγειν τι καὶ
φυλάσσειν δύναται· ὁ γάρ ἀήρ ρέυστός τε καὶ διαπνευστός. |

5 p. 438b8 Οὐ γάρ ἐπὶ τοῦ ἐσχάτου ὅμματος ἡ ψυχὴ ἢ τῆς ψυχῆς 76
τὸ αἰσθητικόν.

Εἰπὼν ὄρᾶται δὲ ὥσπερ καὶ ἔξω οὐκ ἄνευ φωτός, οὗτω καὶ
ἐπὶ τοῦ ἐντὸς τοῦ δεῖν καὶ τὸ ἐντὸς διαφανὲς εἶναι αἰτίαν παρατίθεται,
ὅτι μή ἐστιν ἡ ψυχὴ καὶ ἡ ὄρατικὴ δύναμις ἐν τῷ δρθαλμῷ. εἰ γάρ ἦν
10 ἐπ' ἄκρου τοῦ δρθαλμοῦ, οὐδὲν ἔδει τὸ ἐντὸς εἶναι διαφανές· αὕταρκες 5
γάρ ἀν ἦν τὸ ἔκτος. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐστιν αὐτοῦ (ἥν γάρ ἀν καὶ ἐπὶ τῶν
ἄλλων αἰσθητηρίων ὅμοίως· οὗτως δὲ οὐκ ἀν ἕν συναίσθησίς τις γινομένη,
ἄλλου μορίου τῆς ψυχῆς ἐν ἄλλῳ δύντος καὶ ἐπ' ἄλλου τεταγμένου, οὐδὲ
ἀν ἐδυνάμεθα ὅτι ἔτερα τὰ ὧν αἰσθανόμεθα ἀλλήλων τοῖς διαφόροις
15 αἰσθητηρίοις κρίνειν, μὴ ἔχοντες ἐν τῷ ἀντιλαμβανόμενον αὐτῶν, ὡς εἶπεν 10
ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς· τοῦ γάρ αἰσθανομένου τινῶν τὸ καὶ τὰς διαφορὰς
κρίνειν αὐτῶν. ὥσπερ γάρ, εἰ ἄλλος μὲν ἤκουεν, ἄλλος δὲ ἑώρα, οὐχ οἶν
τε ἦν κρίνειν τὸν ὄρῶντα τὰ τοῦ ἀκούοντος, οὗτως δὲ καὶ ἐφ' ἡμῶν
ἀπηρτημέναι ἀν ἥσαν | αἱ δυνάμεις ἀλλήλων), οὐχ οὗτως δὲ ἔχοντος 77
20 δρῶμεν (ὅτι δὲ οὐκ ἐπ' ἄκρου τοῦ δρθαλμοῦ ἡ ὄρατικὴ ψυχὴ καὶ ὅτι τὸ
μέχρι τῆς δυνάμεως ἔκεινης διαφανές ἐστι, δι' οὐ φωτιζομένου τὸ ὄραν
γίνεται, πιστοῦται καὶ ἐκ τῶν ἀποβαινόντων· τρωθεῖσι γάρ, φησίν, ἐν
πολέμῳ τισὶ περὶ τὸν κρόταφον οὕτως, ὥστε ἀποτυμηθῆναι τοὺς 5
τοῦ ὅμματος πόρους, ἐν οἷς τὸ διαφανές, ἔδοξεν ἔξαιρνης σκότος γίνεσθαι
25 ως ἀποσβεσθέντος λύχνου, διὰ τὸ ἀποτυμηθῆναι ἀπὸ τοῦ μετὰ τὴν κόρην
διαφανοῦς τὴν κόρην οὖσαν ὥσπερ τινὰ λαμπτῆρα φωτίζοντα, δι' ἦς τὸ

1 εὐποληπτότερον V δὲ] τε a ἐμφυλακτότερον AN 2 τε] δὲ V
3 στέγειν T: στέγεσθαι VAN: λέγεσθαι a, δέχεσθαι quod antecedit errorem scribae effecit
τι] τε a φυλάσσειν T: φυλάσσεσθαι VANa 5 in extreto oculi T. cf. p. 34,4
8 τοῦ om. a δεῖ ἄρα καὶ M καὶ om. T τὸ] τοῦ V αἰτίον a
περιτίθεται V 9 ἦν om. a (habet etiam M) 10 οὐδὲν] non T 11 γάρ ἀν
ἦν τὸ a: γάρ ἦν τὸ V: δὲ ἦν ἥτοι AN: autem esset T αὐτῷ V ἀν om. a
12 γινομένη T (N?): γινομένου VAA 13 τῆς ψυχῆς om. a (habet etiam M)
14 ἡδυνάμεθα N 15—18 μὴ ἔχοντες—κρίνειν om. T 15 ἔχοντα V
ἐν om. a 16 Περὶ ψυχῆς] Γ 2 p. 426b12 ss. τὸ om. a (habet etiam M)
17 ἤκουον N 18 ἦν V: om. ANa τὰ] τὸν V τοῦ om. a (habet etiam M)
ἀκούοντα a (corr. M.) δὲ TVAN (M teste Thuroto): δὲ δὴ a: δὴ coni. Thurot
post ἡμῶν male add. εἰ M 19 ἀπηρτισμέναι AN ἀλλήλων αἱ δυνάμεις AN
ἔχοντος TANA: ἔχοντες M: ἔχοντα V 20 οὐκ om. AN 22 φησὶ post πολέμῳ V
22. 23 ἐν πολέμῳ om. T 23 περὶ] παρὰ AN (Arist.) ἔχτυμηθῆναι Arist. codd.
EMYL τοὺς om. a. 24 post διαφανὲς cum T(?) add. ἦν Thurot 25 τοῦ διαφανοῦς
p. 438b16 legisse vid. 26 κόρην a post φωτίζοντα add. τὴν κόρην MTN

ἐντὸς πᾶν τὸ μέχρι τῆς ὄρατικῆς δυνάμεως ἐφωτίζετο ἀπὸ τοῦ ἔκτὸς φωτός, 77
οὗ τὴν συνέχειαν ἡ πληγὴ διελοῦσα καὶ κωλύσασα αὐτὸ φωτίζεσθαι 10
ῶσπερ ἔσβετε τὸ ἐν αὐτῷ φῶς), εἰ δὲ μὴ ἀκριψη τῷ ὄφθαλμῷ ὄρωμεν,
καὶ διὰ τοῦτο δεῖ καὶ τὸ ἐντὸς διαφανὲς εἶναι τὸ μέχρι τῆς αἰσθητικῆς
ἢ ψυχῆς. οὐδὲ διαφανὲς δὲ τὸ πῦρ, ὡς ἡ ὄψις. |

p. 438b16 "Ωστ' εἴπερ ἐπὶ τούτων συμβαίνει καθάπερ ἐλέγομεν. 78

Δείξας τὴν ὄψιν ὅδατος οὖσαν, εἰ οὕτως, φησίν, ἐπὶ τῆς ὄψεως ἔχει
καὶ διὰ τοῦτο, καθὰ ἐγλίχοντό τινες, ἔκαστον αἰσθητήριον ἐκάστῳ τῶν
στοιχείων ἀνατίθεται, τὴν μὲν ὄψιν ὅδατος εἶναι θετέον, τὴν δὲ ἀκοὴν
10 ἀέρος (αὗτη δὲ ἡ τῶν φόφων ἀκουστική), τὴν δὲ ὄσφρησιν πυρός. 5

Καὶ πῶς οἶν τε προσβιβάζειν καὶ δεικνύναι δτι ἡ ὄσφρησις πυρός,
λέγει· δ γὰρ ἐνεργείᾳ ἡ ὄσφρησις, τοῦτο δυνάμει τὸ ὄσφραντικόν,
διὰ τούτου δεικνὺς οὕτως ἐκ πυρός (τούγαντίον γάρ, ὡς δείξει ἄλλοθι, ἡ
ἐνέργεια (καὶ ἡ δύναμις, ἡ δὲ ἐνέργεια) περὶ τὴν ὄσφρησιν, ἀλλ' οὐ τὸ 10
15 ὄσφραντικόν), καίτοι ἐπὶ τῆς ὄψεως εἰπὼν τὸ ὄρατικόν | ὅδατος εἶναι 79
καὶ ἐπὶ τῆς ἀκοῆς ἀέρος τὸ τῶν φόφων αἰσθητικόν. ἔστι δὲ δ λέγει
"δ ἐστι κατ' ἐνέργειαν ἡ ὄσφρησις, τοῦτο δυνάμει ἔστι τὸ ὄσφραντικόν".
δυνάμει γάρ τὰ ὄρατὰ ἡ ὄψις πρὸ τοῦ ὄραν, καὶ δυνάμει τὰ ἀκουστὰ ἡ
ἀκοὴ πρὶν ἀκούειν, καὶ ἡ ὄσφρησις οὖν δυνάμει τὰ ὄσφραντὰ πρὶν 5
20 ὄσφρᾶσθαι. ἡ γάρ κατ' ἐνέργειαν ὄσφρησις τὸ ὄσφραντόν ἔστιν, ὥσπερ
ἡ κατ' ἐνέργειαν ὄψις τὸ ὄρατόν, εἴ γε τῇ τῶν εἰδῶν τῶν αἰσθητῶν λήψει

1 ἐντὸς] ἐν τῷ V τὸ om. a ὄρατικῆς T (visivae): ὁρ V: ὄρώσης MAN:
ὅρωμένης a ὑπὸ coni. Thurot ἐκτὸς] ἐντὸς a (corr. M) 2 κωλύουσα a
3 ἔσβεσαν N αὐτὸ AN δὲ] δὴ coni. Thurot, sed v. ad p. 7,15 et iam p. 36,19
δὲ in epanalepsi protasis positum est τοῦ ὄφθαλμοῦ (T)a 5 οὐ — ὄψις
suspecta habet Thurot, sed respicit opinionem, quam p. 15,15 ss. aliis argumentis redarguit
6 ἐπὶ τούτων] τούτων τι male Arist. codd. EMY λέγομεν Arist. 7. 8 aque esse
vel sicut in visu, ait, et ideo, sicut putaverunt quidam T εἰ a (cf. Arist.): ἡ TAN:
om. V φησίν] φησὶ καὶ V 8 διὰ τοῦτο Ta: δι' ἀ V: spatium in litt. AN
10 prius δὲ] γάρ a 11—13 καὶ πῶς—πυρός om. a (habet M, qui adnotat ad. v. 13:
haec verba minus quadrare hic videntur i(deo)que adhibui τὸ □ σημεῖον τοῦ) ἄλλο
τι λείπειν) 11 προσβιβάζειν Thurot: προβιβάζειν libri, sed v. p. 38,12 et p. 102,10 Th.:
affirmare T 12 δ γάρ] γάρ δτι MAN 13 τούτου scripsi: τοῦτο libri οὕτως]
τοῦτο ? ως δείξει V: ως δείξῃ a: ως δείξας AN: omnis T ἄλλοθι T (cf. e. gr.
p. 445 b 30. 449 a 1): ἄλλο τι VANa 14 lacunam statui et καὶ ἡ δύναμις, ἡ δὲ ἐνέργεια
addidi περὶ TV: παρὰ ANa οὐ non circa T 15 καὶ τι a
15. 16 καίτοι—αἰσθητικὸν v. 13 suum locum habere censem Thurot, parenthesin statui
<ἀπλῶς> εἰπὼν adde vel subaudi, oppositum est v. 13 δεικνὺς 17 δ] δτι a
ἡ a (v. v. 12): om. VAN post τοῦτο add. δ M δυνάμει—ὄσφραντικόν om. a
(habet etiam M) 18 ante δυνάμει lacunam statuit Thurot γάρ] μὲν γάρ V
19 ἀκούει N ἡ om. MV οὖν om. T τὰ ὄσφραντὰ T: τὰ ὄσφραντικὰ V:
ὄσφραντικὴ ANa 20 ὄσφραντόν TVa: ὄσφραντικόν MAN ἔστιν om. N
20—p. 38,1 ὥσπερ—ἄν δ om. Ta 21 εἰδῶν τῶν V: ιδόντων MAN: ιδίων coni. Usener
αἰσθητὸν M ἀντιλήψει coni. Usener (sed v. p. 41,13 et De an. p. 83,14. 91,7 Br.)

τὸ αἰσθάνεσθαι, καὶ εἴη ἀν τὸ λέγει δὲ γὰρ ἐνεργείᾳ η ὅσφρησις, 79
τοῦτο δυνάμει τὸ ὁσφραντικόν ἔστι. η δὲ ἐνεργείᾳ ὅσφρησις η αὐτὴ
τῷ κατ' ἐνέργειαν ὁσφραντῷ· τὸ γὰρ ὁσφραντὸν καὶ η κατ' ἐνέργειαν
ὅσφρησις τὸ αὐτό. ἀλλὰ μήν τὸ ὁσφραντὸν καὶ η δσμή, ης η ὅσφρησις
5 αντιλαμβάνεται, ἕηρά καὶ καπνώδης ἔστιν ἀναθυμίασις· η δὲ τοιαύτη 10
ἀναθυμίασις πυρώδης τε καὶ ἐκ πυρός (τοῦτο δὲ δῆλον ἐκ τῶν θυμιω-
μένων — δσμήν γὰρ τότε μᾶλιστα ποιεῖ —, καὶ τὰ ἄνθη δὲ ἐν θερμο-
τέρῳ πλείονα τὴν δσμήν ποιεῖ, ὥσπερ τινὸς ἀναθυμιάσεως γινομένης
ἀπ' αὐτῶν). | διὰ γὰρ τῆς τοιαύτης ἀναθυμιάσεως η εἰς πῦρ μεταβολή. 80
10 ἐρεῖ δὲ προϊῶν περὶ τοῦ τί ποτέ ἔστι τὸ ὁσφραντόν· τοιαύτη γὰρ καὶ η
κατ' ἐνέργειαν ὅσφρησις.

Προσβιβάζων δὲ πῶς ἀν τις τὴν ὅσφρησιν τοῦ πυρὸς εἶναι λέγοι 5
βιουλόμενος ἔκαστον αἰσθητήριον ἑκάστῳ τῶν στοιχείων ἀνατιθέναι (οὐ γὰρ
δὴ ἀρέσκοντα αὐτῷ λέγει· εἰπε γὰρ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς μήτ' ἐκ πυρὸς
15 μόνου μήτ' ἐκ γῆς εἶναι τι δύνασθαι αἰσθητήριον, καὶ τὴν γε ὅσφρησιν
ἐν ἐκείνοις ἀνέμηκεν η ἀρέι η ὅδατι) φησὶ δὴ καὶ κατὰ τοῦτο δύνασθαι
δείκνυσθαι τὴν ὅσφρησιν πυρὸς οὖσαν, δτι τὸ τῆς ὁσφρήσεως αἰσθητήριον 10
περὶ τὸν ἐγκέφαλον ἔστι. δεῖ μὲν γὰρ τὴν τοῦ θερμοῦ ὅλην ψυχρὰν εἶναι,
ψυχρότερος δὲ ὁ ἐγκέφαλος τῇ αὐτοῦ φύσει. τοιαύτη ἄρα καὶ η δυνάμει
20 ὁσφρησις καὶ τὸ δυνάμει δσφραντικόν. ἀλλ' εἰ τὸ δυνάμει τι ὃν ὅλη |
ἐκείνου δ δυνάμει, δυνάμει δὲ καὶ η ὁσφρησις τὸ ὁσφραντὸν (ἢν) εἴη ἀν 81
ὅλη τοῦ ὁσφραντοῦ, ὅλη δὲ τὸ ψυχρὸν τοῦ θερμοῦ καὶ ἔστι ψυχρὸν τὸ
ὁσφραντικὸν τῷ ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου τε καὶ περὶ τὸν ἐγκέφαλον εἶναι, τὸ
25 ὁσφραντὸν ἄρα θερμόν. εἰ δὲ τοῦτο, η κατ' ἐνέργειαν ὁσφρησις θερμή τε
καὶ διὰ θερμοῦ γινομένη παρουσίαν, καὶ οὕτως ὁ λέγων τὴν ὁσφρησιν

1 ἀν (ἀληθὲς) conicio, neque enim interpretatio loci Aristotelici sequitur   δ λέγει δ γὰρ V:
δν τὸ γὰρ MAN: ἐπεὶ δ μὲν Ta: ὅπερ δν coni. Usener   post ὁσφρησις add. ἔστι Ta
2 ante τὸ ὁσφραντικόν add. τὸ ὁσφραντὸν ἀρέι ἐνέργεια η ὁσφρησις ἔστι, τοῦτο δυνάμει M
ἔστι om. MN, tum add. δυνάμει τὸ ὁσφραντόν ἔστιν ἐπεὶ δ μὲν ἐνέργεια (η ἐνέργεια N) ὁσφρησις
ἔστιν, τοῦτο δυνάμει τὸ ὁσφραντικόν (ἔστιν add. N) AN, i. e. plenum textum (= V) et
decurtatum (= Ta) iuxta ponunt   3 ὁσφραντικὸν V   4 ὁσφρησις MTVAN:
αἰσθησις a   δσφραντικὸν V   5 ἔστιν] ἔστι καὶ V   5. 6 η δὲ — πυρός post αὐτῶν
v. 9 transpon. Thurot, equidem parenthesin posui   6. 7 τεθυμιαμένων a   7 δὲ
om. V   7. 8 θερμοτέροις τόποις πλείονα a   8 γενομένης a   9 ἀπ'] ἔξ a
10 ἐρεῖ] p. 444a 24   ante τοιαύτη sine causa lacunam statuit Thurot et δτι η τῆς
δσμῆς δύναμις θερμὴ τὴν φύσιν ἔστι. η ὁσφρησις οὖν πυρός, εἰ πυρὸς τὸ ὁσφραντόν add.
11 ἐνέργεια V   12 προσβιβάζων V (coni. Thurot): προβιβάζων ANa: confirmans T
δὲ del. M teste Thuroto   λέγοι TV: λέγει ANa   14 αὐτῶν VN: αὐτὰ A
Περὶ ψυχῆς] Γ 1 p. 425a 4—8   15 δύνασθαι hic habet V: post αἰσθητήριον AN: post
γῆς Ta   γε] τε a   16 ἐν om. V   δὲ a (corr. M)   17 προσοῦσαν a
(πυρὸς οὖσαν etiam M)   18 ψυχρὸν VA (sed v. Arist.)   19 ψυχρότερον V
(anceps T), sed v. Arist.   αὐτοῦ VAA   20 ὁσφρησις VAN: αἰσθησις a: om. T
21 δ Thurot: οὖ libri (om. T)   alt. δυνάμει om. T   τὸ] καὶ τὸ T   21. 22 ὁσφραντὸν
—alt. τὸ om. V   δν add. Thurot   22 ὁσφραντικὸν a   alt. τοῦ om. AN
23 τῷ MTN: τὸ VAA   24 εἰ] η a (corr. M)   ὁσφρησις MTVAN: αἰσθησις a

πυρὸς εἶναι εὖ ἀν δοκοίη λέγειν. δυνάμει γὰρ θερμὴ ἡ τοῦ ψυχροῦ 81
ὕλη ἐστὶν ἀντὶ τοῦ ἡ ἐκ τοῦ ψυχροῦ¹. οὐ τὸ αἰσθητήριον οὖν δείκνυσι
πυρός, ἡτι δημεῖται τὴν ἀργῆν ἀδύνατον τοῦτο, ἀλλὰ τὸ δισφραντὸν καὶ τὴν
κατ' ἐνέργειαν δισφρησιν.

5 Λέγει δὲ καὶ τὴν τοῦ σύμματος γένεσιν τὸν αὐτὸν ἔχειν τρόπου· ἀπὸ 11
γὰρ τοῦ ἐγκεφάλου τὴν σύστασιν ἔχει, δις ὑγρότατός τε καὶ ψυχρό-
τατος τῶν ἐν τῷ σώματι μορίων ἐστί. τοιοῦτον δὲ τὸ | 82
οὖν ἡ ὄψις ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου τὴν γένεσιν ἔχουσα * * * οὐ πυρός, ἀλλὰ
ὑδατός εἰσι, δῆλον ὅτι οὐδὲ ἀν δημητρίου δισφρησις πυρός, εἴ γε ἐξ ἔκεινου, εὖη.
10 προελθόντων μέντοι λέγει διὰ τοῦτο εἶναι τὴν δισφρησιν καὶ τὸ αἰσθητήριον
τοῦτο περὶ τὸν ἐγκέφαλον, ὅπως εἰς συμμετρίαν αἰσθητήριος ἀγηται ὁ περὶ τὸν
τὸν ἐγκέφαλον τόπος. τὰ γὰρ δισφραντὰ καὶ ἡ δισμὴ θερμά· τοιαύτη γὰρ
ἡ καπνώδης ἀναθυμίασις. ἀλλ’ εἴ τις ἔποιτο τοῖς εἰρημένοις, λέγοι ἀν
ὅμοίως τῇ δισφρήσει καὶ τὴν ὄψιν εἶναι θερμοῦ τε καὶ πυρός, εὔγε τὸ μὲν
15 ψυχρὸν ὕλη ἐστὶ τῶν ὄρατῶν, τούτοις δὲ ἡ αὐτή ἐστιν ἡ, κατ' ἐνέργειαν
ὄψις, ὡς τοῖς δισφραντοῖς ἡ δισφρησις. ἀλλὰ δῆλον ὡς ἀλλως ἐπιγειρῶν 10
ταῦτα λέγει, οὐχ ὡς ἀρεσκόμενος αὐτοῖς. ἡ ἀμφότερα μὲν περὶ τὸν
ἐγκέφαλον ψυχρὸν ὅντα, ἀλλὰ τὸ μὲν δισφραντικόν, ἡ ψυχρόν ἐστιν, δισφρα-
ντικόν (οὐδὲ καί, ἡ τοιοῦτον, αἰσθητικὸν δυνάμει καὶ θερμόν), τὸ δὲ ὄρατικὸν
20 οὐχ ἡ ψυχρόν | ὄρατικόν, ἀλλ’ ἡ ὑγρόν τε καὶ διαφανές· διαφανοῦς γὰρ 83
ἐνέργεια τό τε φῶς καὶ τὸ χρῶμα.

Τὴν δὲ ἀργὴν ἀναθετέον, φησί, τῇ γῇ, ὅμοίως δὲ καὶ τὸ γευστικὸν
ὄργανον, ἐπεὶ ἡ γεῦσις ἀφῆς τι εἶδος, ὡς εἶναι τῶν τεσσάρων σωμάτων 5
γῆς μὲν τὰς δύο, ἀφὴν τε καὶ γεῦσιν, ὕδατος δὲ τὴν ὄψιν, ἀέρος δὲ τὴν
25 ἀκοήν, πυρὸς δὲ τὴν δισφρησιν. ὅτι δὲ μὴ ἀρεσκόμενος ταύτη τῇ δόξῃ,
ἀλλὰ πιθανολογῶν τίθησι, πρόδηλον· ἔδειξε γὰρ ὅτι μὴ οἷόν τε ἐκ γῆς
εἶναι τι αἰσθητήριον καὶ διὰ τοῦ τῶν ἐν ἡμῖν δσα πλέον γῆς ἔχει ἀναίσθητα
εἶναι, ὡς τρίχας, ὄνυχας, δστᾶ. ἀλλὰ καὶ τὴν γεῦσιν ἐν ὑγρότητι καὶ δὲ¹⁰
ὑγρότητος γινομένην ἔδειξεν. ἡ οὐδὲ νῦν τὰ αἰσθητήρια ἐκ γῆς φησιν

1 πῦρ N	δοκοίη a(T): δοκείη V: δεικνύη N: δείκνυσι A	δυνάμη V
2 ἀντὶ in spatio om. V	ἡ om. a τοῦ om. V	οὐ om. T
3 ἡγεῖται om. a	ἀδύνατα V	4 δισφρησιν MTVAN: αἰσθησιν a 5. 6 ἀπὸ γὰρ] εἰ δὲ ἀπὸ M
		6 τε om. N (Arist.)
		7 τῷ om. a
		8 post ὄψις e.
gr. ἀλλὰ μὴν ἐπεὶ δσα add. Thurot	ἔχουσα VT: ἔχει ANa lacunam statuo	
et e. gr. ἐπεὶ δὲ δσα αἰσθησις ἐντεῦθεν τὴν γένεσιν ἔχουσιν addam		9 ἔκεινου seripsi:
ἔκεινων TVAN: ἔκεινης a	10 λέγει] p. 444a28—b2	12 δισφραντικὰ a
13 εἰρημένοις Thurot: ὄρωμένοις libri	λέγει N	14 εἶναι om. AN 15 τῶν
om. V	τούτοις T: τούτων VANa	ἐστιν ἡ V: ἐστι ANa 16 ὡς TV:
καὶ a: om. AN	τοῦ δισφραντοῦ M	〈ὅτι〉 ὡς ἄλλοις coni. Thurot. ὡς Ta:
οὗτως VAN	17 λέγω V	ἀρέσκοντα αὐτῷ T (v. p. 38,14), sed etiam v. 25
ἀρεσκόμενος non intellexit	18 τὸν V	μὲν TVa: γὰρ AN 18. 19 ἡ—
δισφραντικόν om. N	19 ἡ V: erit T	20 τε om. a διαφανῆ AN
γὰρ] om. AN: δὲ T	25 alt. δὲ om. AN	26 ἔδειξε] De an. A c. 5 p. 410a30 ss.
27 τι] τὸ a	τοῦ Usener: τούτου V: τοῦτο TANA	οὐδὲν αὐτὰ N 29 ὑγρ-
τητα a	ἔδειξεν] De an. B 10 p. 422a17 ss.	έκ MTV:
ἐν ANa	φησιν M: εἰστι TVANA	

όντα, ἀλλὰ τὰς ἐνεργείας αὐτῶν τοιαύτας γίνεσθαι, ὃν τρόπον ἔδειξε καὶ ἐπὶ τῆς ὁσφρήσεως. |

"Ετι δὲ πιθανολογῶν καὶ δεικνὺς πῶς ἂν τις ἐπιχειρήσειεν πρὸς τὸ 84 ἔκάστην αἰσθησιν ἔκάστου τῶν στοιχείων εἶναι καὶ ἐξ οὗ, προστίθησι λέγων· 5 καὶ διὰ τοῦτο πρὸς τὴν καρδίᾳ τὸ αἰσθητήριον αὐτῶν, τῆς γεύσεως καὶ τῆς ἀφῆς· ἀντίκειται γὰρ τῷ ἐγκεφάλῳ αὕτῃ, καὶ ἐστιν θερμότατον τῶν μορίων. εἰπὼν γὰρ ἐκ πυρὸς τὴν ὁσφρησιν εἶναι καὶ διὰ τοῦτο περὶ τὸν ἐγκέφαλον εἶναι τὸ τῆς ὁσφρήσεως ἕδιον 5 αἰσθητήριον (ὅλη γὰρ τὸ ψυχρὸν τῷ θερμῷ, ἐπεὶ καθόλου τὸ ἐναντίον 10 τῷ ἐναντίῳ ὅλη· θερμὴ δὲ ἡ ὁσφρησις, εἴγε τῆς καπνώδους ἀναθυμιάσεως), πάλιν φησὶ διὰ τοῦτο τὰ τῆς ἀφῆς τε καὶ τῆς γεύσεως ὅργανα εἶναι περὶ τὴν καρδίᾳ, ὡς τούτων μὲν τῶν αἰσθητηρίων ὄντων θερμῶν τῇ αὐτῶν φύσει (ἡ γὰρ σάρξ οὐ τοιαύτη), τῆς δὲ ἐνεργείας αὐτῶν περὶ ψυχρὰ γινο- 15 μένης μᾶλλον. εἴγε γῆς καὶ τῶν ἀντιτυπίαν ἔχοντων γεωδῶν μᾶλιστα ἡ 15 ἀφὴ ἀντιλαμβάνεται. οὐδὲ τοῦτο δὲ ὑγιῶς δόξει λέγεσθαι· οὐδὲ γὰρ ἡ ἀφὴ γῆς (ώς | εἰπε πρὸς οὐδίγου περὶ τῆς ὁσφρήσεως λέγων πυρὸς δὲ τὴν 85 ὁσφρησιν), ἀλλ' εἰπε τὸ δὲ ἀπτικὸν γῆς, τὸ αἰσθητήριον οὗτῳ γῆς λέγων· οὐ θερμὸν δὲ ἡ γῆ. μήποτ' οὖν οὐχ ὡς ὄμοιών οὐσῶν τῶν αἰσθησεων καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον περὶ τὴν καρδίᾳ, καθ' ὃν [ἥ] περὶ τῷ 20 ἐγκεφάλῳ ἥ τε ὁσφρησις καὶ ἡ ὄψις, λέγει, ἀλλ' ὅτι ὄμοιώς ὡς περὶ ὁ ἐκείνῳ ὄντι ψυχροτάτῳ τῶν ἐν τῷ σώματι μορίων ἥ τε ὁσφρησις καὶ ἡ ὄψις, οὗτῳ περὶ τὴν καρδίᾳ ἥ τε ἀφὴ καὶ ἡ γεῦσις οὔσῃ θερμοτάτῃ τῶν μορίων. θερμὴ γὰρ ἡ καρδία καὶ κατὰ τοῦτο ἀντικειμένη τῷ ἐγκεφάλῳ· διὸ ἐκεῖνος μὲν ὅλη τῷ θερμῷ, ἡ δὲ καρδία τῷ ψυχρῷ. οὐκέτι περὶ τὸν 10 25 ἐγκέφαλον δὲ λέγων αἰσθητήριά τινα εἶναι ἥδη καὶ τὴν αἰσθητικὴν ψυχὴν τὴν διὰ τούτων αὐτοῦ λέγει εἶναι· διὰ γὰρ τοῦτο εἰπὼν διὸ καὶ περὶ τὸν ἐγκέφαλον προσέθηκε τῷ τόπῳ. μίαν | γὰρ τῷ ἀριθμῷ τὴν 86 αἰσθητικὴν ψυχὴν λέγει, καὶ ταύτην ἐν τῇ καρδίᾳ λέγει. διὸ οὐδὲ τὰ πρὸς

1 ὄντα]	εἶναι coni. Thurot	post αὐτῶν add. τῶν N	ἔδειξε]	v. p. 37,11 ss.
2 ἐπὶ]	etiam T	3 πιθανολογεῖ a (corr. M)	ἐπιχειρήσειεν MVA(T): ἐπιχειρήση N:	
ἐπιχειρήσαν a		5 τῆς τε Arist. codd. LSUP	6 τὸ ἐγκέφαλον V	
8 τὸ]	τοῦ V	10 δὲ] γὰρ AN	11 ante πάλιν spat. vi litt. A	πάλιν
om. a	φησὶ VAN: autem T: om. a	τε om. a (habet etiam M)	alt. τῆς om. V	
11.12 περὶ	τῇ καρδίᾳ VAN (πρὸς τῇ καρδίᾳ Arist. cf. v. 19): circa cor T: περὶ τὴν καρδίαν Ma	13 οὐ om. V	πενιχρᾶ V	
post καρδίαν add. φησὶν M	αὐτῶν VAN	14 τῶν] τὴν V	ἀντιτύπων a (corr. M)	15 prius οὐδὲ
13. 14 γενομένης a		14 τῶν] τὴν V	16 τῆς om. a	om. T
om. T	δὴ coni. Thurot	17 ὀπτικὸν V	17 ὀπτικὸν V	οὗτῳ
TVa: οὐ τὸ (τῆς add. N) AN		18 οὐ] καὶ a (οὐ etiam M)	19 prius περὶ	
VANa: πρὸς MT (apud)	ἡ del. Thurot	20 ὄμοιον a	21 τῷ	
γεῦσις] ὄψις a (corr. M)		ώς περὶ scripsi: ὥσπερ libri: ὥσπερ (πρὸς) coni. Thurot	22 ὄψις] γεῦσις T	
γεῦσις] ὄψις a (corr. M)		V: om. ANa, sed v. p. 39,7	περὶ VANa: πρὸς MT (apud)	
24 οὐκέτι ante ἥδη v. 25 ponit M v. Indicem		23 καὶ a: καὶ ἡ T (et qui) VAN		
λέγων MN(?): λέγει TVA		24 οὐσαι M: οὖσα Aa	25 δὲ post περὶ (v. 24) transpon. AN	
28 prius λέγων N cf. p. 469a5		26 αὐτῷ a	καὶ om. a (habet etiam M)	
εἶναι conicio		alt. λέγει Ta: λέγει καὶ VA: λέγειν καὶ N: λέγει		

τῷ ἐγκεφάλῳ ὅργανα αἰσθητικὰ ἀπὸ τούτου τὴν ἀργὴν ἔχει, ἀλλ' ἀργεται 86 μὲν ἀπὸ τῆς καρδίας, διὰ δὲ τούτου πρώτου ἡ ὁδὸς αὐτῶν· ἀπὸ γὰρ τῆς καρδίας πόροι τινὲς ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον διατείνουσι τρεῖς, εἴτα ἀπὸ τοῦ 5 ἐγκεφάλου ὁ μὲν αὐτῶν ἐπὶ τὴν ὄψιν, ὁ δὲ ἐπὶ τὴν ἀκοήν, ὁ δὲ ἐπὶ τὴν 5 ὅσφρησιν καθήκουσιν. οἵ δὲ τῆς ἀφῆς καὶ τῆς γεύσεως εὐθὺς ἐπὶ τὴν καρδίαν ἐπ' εὐθείας τέτανται, ἀλλ' οὐ διὰ τῆς ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον ὁδοῦ.

Εἰπὼν δὲ ταῦτα περὶ τῶν αἰσθητηρίων ἔξῆς ἐπὶ τὸν τῶν αἰσθητῶν 10 μέτεισι λόγον τῶν καθ' ἔκαστον αἰσθητήριον (οὐ γὰρ περὶ τῶν κοινῶν αἰσθητῶν νῦν λέγει). καθόλου μὲν οὖν τί τὸ ἔργον αὐτῶν ἐστιν ἔκάστου 10 ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς φησιν εἰρῆσθαι (τίνες δέ εἰσιν οἱ καθόλου περὶ αὐτῶν λόγοι προστίθησιν). δτι γὰρ τὸ διατιθέναι πως τὴν τε αἰσθησιν καὶ τὸ αἰσθητήριον, | καὶ δτι τὸ ἐνεργεῖν καθ' ἔκαστον τῶν αἰσθητηρίων 87 τό τε εἶδος τῶν αἰσθητῶν χωρὶς τῆς ὑποκειμένης ὅλης αὐτοῖς δέχεσθαι, καὶ δτι ἡ κατ' ἐνέργειαν αἰσθησις καὶ τὸ αἰσθητὸν τὰ αὐτά, περὶ τούτων 15 προείρηται. τί δέ ποτε ἔκαστον ⟨ὅν⟩ τῶν ἔκάστη αἰσθήσει αἰσθητῶν αἰσθητὸν τῇ οἰκείᾳ αἰσθήσει γίνεται, νῦν λέγει τε καὶ προστίθησι τὴν ἔκάστου αὐτῶν 5 φύσιν, τίς ποτέ ἐστι δεικνύς, ἐπεὶ μὴ ταῦτὸν αὐτοῖς τό τε εἶναι καὶ τὸ αἰσθητοῖς εἶναι. κοινὸν μὲν οὖν τὸ αἰσθητόν, περὶ οὖν εἰρηται (τὸ γὰρ αἰσθήσει ἀντιληπτόν), ἕδιον δὲ ἔκάστου ἡ οἰκεία φύσις τε καὶ οὐσία. καθ' 20 ἣν διαφέροντα ἔτερά τε ἀλλήλων ἐστὶ καὶ οὐ τῇ αὐτῇ αἰσθήσει αἰσθητὰ 10 πάντα. τὸ δὲ ὄμοίως καὶ περὶ ἀφῆς ἐπισκεπτέον εἰπεν ἀντὶ τοῦ ‘περὶ ἀπτοῦ’· τοῦτο γὰρ τὸ αἰσθητόν, ἡ δὲ ἀφὴ αἰσθησις. καὶ πρῶτον γε περὶ χρωμάτων εἰπεν προτίθεται, ἢ ἐστι τῇ ὄψει αἰσθητά.

p. 439a 12 "Ἐστι μὲν οὖν ἔκαστον διχῶς λεγόμενον, τὸ μὲν 88
25 ἐνεργείᾳ, τὸ δὲ δυνάμει [λεγόμενον].

Εἴρηται δὲ ἡ διαιρέσις αὕτη ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. τὸ μὲν οὖν ἐνερ-

τ'

2 πρώτου ΤΑα: πρω V: πρώτη N (M teste Thuroto) αὐτῶν scripsi: αὐτοῦ libri
(illuc T) ἀπὸ ΑΝα: αὐτοὶ V: ibi T 4 αὐτῷ a (αὐτῶν etiam M) 5 εὐθὺς
V: εὐθὺ AN: ἔξῆς M: om. a 6 ἐπ' εὐθείαν V: directum T τέτμηται V
7 ἔξης TVAN (fort. hue potius referenda erat nota, quam ad v. 5 addidit M): εὐθὲς a
(εὐθὺς Thuroti codd.) τὸν a: om. VAN 8 λόγων V αἰσθητήριον T:
αἰσθητηρίων VANa (Arist. cod. L) 9 ἔκάστῳ a 10. 11 τίνες—προστίθησιν
notam marginalem delet Thurot 11 disponi T 12. 13 cf. Περὶ ψυχῆς B 12
p. 424a 18 ss, 13 δέχεσθαι om. T post δέχεσθαι ex Arist. De an. καὶ ὅπ' αὐτῶν
πάσχειν κατὰ λόγον τινά add. Thurot 14 cf. Arist. p. 425b 26 αἰσθησις—τὸ om. ΑΝ
αἰσθητὰ A τὸ αὐτὸν conicio 15 τι] δτι M ποτε om. T ὅν add.
Thurot (cf. Arist. p. 439a 17 et infra p. 42,15) ἔκάστης M: ἔκάστων N
αἰσθήσει TVA: αἰσθήσεως Ma: αἰσθήσεων N αἰσθητὸν om. ΑΝ 16 αἰσθήσει
—αὐτῶν om. T αὐτῶν MN (Thuroti cod. B): αὐτοῦ VAA 17 ἐπεὶ μεταυτὸν N

ζ'

τὰ αὐτὰ a (corr. M) 18 αἰσθητοῖς Αα (cf. p. 1,17): αἰσθητὸν N: sensibilia T
αἰσθητήριον V γάρ ⟨αἰσθητὸν⟩ coni. Thurot 21 καὶ] δὲ καὶ Arist
22 γάρ ἐστι τὸ a πρῶτα V 25 alt. λεγόμενον del. Thurot. (om. Arist.)
26 Περὶ ψυχῆς] Γ 2 p. 426a 23 ss. 26. p. 42,1 ἐνέργειαν αἰσθητῶν V

γείᾳ αἰσθητὸν πῶς ταῦτὸν τῇ κατ' ἐνέργειαν αἰσθήσει καὶ πῶς ἔτερον ἐν 88 τοῖς Περὶ ψυχῆς φησιν εἰρῆσθαι· εἴρηται δὲ ὅτι τῷ μὲν ἀριθμῷ ἐν τῷ ἡ κατ' ἐνέργειαν αἰσθητὸν καὶ ἡ κατ' ἐνέργειαν αἰσθησις, τῷ λόγῳ δὲ ἔτερα. ἄλλο δέ ἐστι τῷ λόγῳ κατ' ἐνέργειαν αἰσθήσει εἶναι καὶ ἄλλο κατ' ἐνέρ- 5 γειαν αἰσθητῷ. ἀντὶ δὲ τοῦ ταῦτα εἰπεῖν φησι· τὸ μὲν οὖν ἐνεργείᾳ χρῶμα καὶ ὁ ψόφος (πῶς ἐστι τὸ αὐτὸν ἡ ἔτερον ταῖς κατ' ἐνέρ- 10 γειαν αἰσθήσεσιν). οὐδὲ γάρ τὸ κατ' ἐνέργειαν χρῶμα ταῦτὸν ἐστι τῇ κατ' ἐνέργειαν ὅψει οὐδὲ ὁ κατ' ἐνέργειαν ψόφος ὁ αὐτὸς τῇ ἀκοῇ· δύναται γάρ ἐνεργείᾳ ταῦτα εἶναι καὶ μὴ ὄρώμενα, ἀλλ' οὐκέτι οἷόν τε ἐνεργείᾳ 10 αὐτοῖς αἰσθητοῖς εἶναι χωρὶς αἰσθήσεως. ἔστιν οὖν τὸ λεγόμενον· ‘τὸ μὲν οὖν ἐνεργείᾳ χρῶμα αἰσθητὸν καὶ ὁ | ἐνεργείᾳ ψόφος αἰσθητὸς πῶς 89 ἐστι ταῦτα τὸ μὲν τῇ κατ' ἐνέργειαν ὅψει, τὸ δὲ τῇ κατ' ἐνέργειαν ἀκοῇ, καὶ κατὰ τί ἔτερα, ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς εἰρηταί’. ἐδήλωσε δὲ τοῦτο διὰ τοῦ εἰπεῖν ταῖς κατ' ἐνέργειαν αἰσθήσεσι· ταῦταις γάρ τὰ κατ' 15 ἐνέργειαν αἰσθητὰ ἀντίκειται. τί δὲ ὃν ἔκαστον αὐτῶν, τό τε χρῶμα καὶ 5 ὁ ψόφος καὶ ἔκαστον τῶν κατὰ τὰς ἄλλας αἰσθήσεις ὄμοιώς, δυνάμει ἔστιν αἰσθητὸν (διὰ γάρ τοῦ εἰπεῖν ποιήσει τὴν αἰσθησιν καὶ τὴν ἐνέρ- γειαν τὸ δυνάμει αἰσθητὸν ἐδήλωσεν), ὅπερ ἦν τὸ ἔτερον τῶν εἰς ἀ η διαίρεσις αὐτῷ τοῦ αἰσθητοῦ ἐγεγόνει, περὶ οὖν τοῦ οὕτως αἰσθητοῦ νῦν, 20 φησί, λέγωμεν, τουτέστι τοῦ δυνάμει.

10

p. 439^a 18 "Ωσπερ οὖν εἴρηται περὶ φωτὸς ἐν ἑκείνοις, ὅτι ἐστὶ χρῶμα τοῦ διαφανοῦς κατὰ συμβεβηκός.

'Ὑπομιμήσκει ἡμᾶς τῶν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς εἰρημένων περὶ φωτός, ὅτι ἐστὶ χρῶμα τοῦ διαφανοῦς κατὰ συμβεβηκός. ἐδείχθη γάρ ἐν 25 ἑκείνοις ὅτι τὸ φῶς ἐστιν ἐντελέχεια τοῦ διαφανοῦς, ἡ διαφανές, καὶ 90 ὥσπερ χρῶμα τοῦ διαφανοῦς, οὐχ ἀπλῶς, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός, ὅτι μὴ παθητικῶς ἀναδέχεται τὸ διαφανὲς τὸ φῶς, ἀλλὰ κατὰ σχέσιν τὴν πρὸς

1 ταῦτὸν T: τῇ κατ' αὐτὸν V: καὶ ταῦτὸν ANa	2 Περὶ ψυχῆς] Γ 2 p. 425 ^b 25 ss.		
φησιν om. a (habet etiam M)	2. 3 τὸ κατ' — καὶ η om. T	4 <τὸ> κατ' coni.	
Thurot αἰσθήσει a: αἰσθησις TVA: αἰσθησιν N	5 αἰσθητῷ VAA: αἰσθητὸν TN		
δὲ om. a (habet etiam M)	ταῦτα Ta: om. VAN	φησί a: om. TVAN	
post φησί spat. v litt. a	τὸ] τῇ AN	ἐνέργειαν V	post ἐνεργείᾳ spat. vii
litt. a, add. καὶ T	6 οὐ om. V (Arist. codd. SU)	6. 7 πῶς—αἰσθήσεσιν M:	
om. TVANA: spat. x litt. a (item Thuroti cod. C)	8 οὐ] ἡ V	9 prius ἐνεργείᾳ	
om. a (habet etiam M)	ταῦτα T	post ὄρώμενα add. μηδὲ ἀκούμενα Thurot, fort.	
recte			
alt. ἐνεργείᾳ om. T	10 ἔστιν a(T): ἔστι V: ἔστι μὲν AN	11 ἐνέρ-	
V	11 οὐ om. a	γειαν V	
12 αἰσθητὸν a	12 ταῦτα AN	13 ἐδήλωσε	
V (manifestavit T): ἐδήλου ANa (sed cf. v. 18)	13 ταῖς] τῇ N	14 τὰ om. V	
14 ταῖς] τῇ N	15 16 17 αἰσθητὰ a	16 17. 18 διὰ γάρ—αἰσθητὸν om. V	
17 ποιή N	18 αἰσθητὸν N	19 νῦν om. Arist. codd. PSU	20 τοῦ] τῇ V
22 ante κατὰ add. η TN	20 αἰσθητὸν N	21 συμβεβηκότος AN	22 Περὶ ψυχῆς] B 7 p. 418 ^b 2 ss.
24—26 ἐδείχθη — συμβεβηκός om. V	22 χρῶμα om. a (habet etiam M)		
διαφανῆ N	27 ἀναδέχεται MTVAN: ἀναδέχεσθαι a		

αὐτὸν ποιὰν τοῦ φωτίζειν πεφυκότος ποτὲ μὲν πεφώτισται, ποτὲ δὲ οὔ. 90
διὸ οὐκ οἰκεῖον αὐτοῦ χρῶμα τὸ φῶς ὥσπερ τῶν ἄλλων τῶν κεγρωσμένων· 8
ἐν ἐκείνοις μὲν γάρ μένει τὸ χρῶμα ώς οἰκεῖον ὅν, ἐπὶ δὲ τοῦ φωτὸς οὐχ
οὕτως· καὶ [ό] αὐτὸς ἐξηγούμενος προσέθηκε τὸ δταν γάρ η τι πυρῶδες
5 ἐν διαφανεῖ· καὶ τὸ μὲν κατὰ συμβεβηκὸς χρῶμα τοιοῦτον· πᾶς δὲ
γίνεται κατὰ σχέσιν πυρῶδους τινὸς ἐν διαφανεῖ προσέθηκεν (ἡ μὲν γάρ 10
παρουσία τοῦ τοιούτου ἐν διαφανεῖ φῶς, η δὲ ἀπουσία σκότος), πῶς
κατὰ συμβεβηκὸς φῶς τὸ χρῶμα τοῦ διαφανοῦς ὑπομιμήσκων. τῷ δὲ
ἥσπερ οὖν εἴρηται περὶ φωτὸς ἐν ἐκείνοις δτι ἐστὶ χρῶμα τοῦ
10 διαφανοῦς οὐδὲν δοκεῖ ἀνταποδεῖδόσθαι. εἴη δὲ ἀν ἀκόλουθον τὸ 'κείθω 91
τοῦτο καὶ μενέτω', μεθ' δὲ εἴη ἀν τὸ δὲ λέγομεν διαφανὲς οὐκ ἐστιν
ἴδιον ἀέρος η ὅδατος. μέλλων δὲ περὶ χρωμάτων λέγειν εὐλόγως
ὑπομιμήσκει ἡμᾶς δτι καὶ τὸ φῶς χρῶμα ὃν μάλιστά τε καὶ πρῶτον
(ὅρατόν), εἴγε δι' αὐτοῦ καὶ η τῶν ἄλλων χρωμάτων αἰσθησίς οὐκ ἐν 5
ἄλλῳ τινὶ γίνεται η ἐν διαφανεῖ, δεικνὺς καὶ συνιστάς διὰ τούτου δτι η
τοιαύτη φύσις χρωμάτων ἐστὶ δεκτική.

Λαβὼν δὲ τὸ φῶς χρῶμα ὃν ἐν διαφανεῖ γίνεσθαι, ἔξῆς τίς ἐστιν η
φύσις τοῦ διαφανοῦς η τῶν χρωμάτων δεκτικὴ καὶ ἐν τίσιν ἐστὶ καὶ τίς 10
η τῶν διαφάνειαν ἐχόντων σωμάτων πρὸς τὰ πεφωτισμένα δείξει διαφοράν, καὶ
δτι εὐλόγως τὰ μὲν οἰκεῖον ἔχει τὸ χρῶμα καὶ τοῦτο ἐν τῷ πέρατι, τὰ
δὲ πεφωτισμένα οὔτε οὗτως οὔτε ἐν τούτῳ. δ γάρ λέγομεν, φησί, δια-
φανὲς οὐκ ἐστιν ίδιον ἀέρος η ὅδατος, ὃν ἐστί τε καὶ γίνεται τὸ φῶς 92
χρῶμα κατὰ συμβεβηκός. εἰπὼν δὲ δτι μὴ ίδιον τὸ διαφανὲς ἀέρος η ὅδατος,
25 προσέθηκεν δτι μηδὲ ἄλλου τινὸς τῶν οὗτως λεγομένων σωμάτων·

1 πεφώτισται Thurot: πεφωτίσθαι libri
alt. τῶν] τοῦ N 4 δ̄ del. Thurot (*ipsemet T*) 4. 5 καὶ—διαφανεῖ post σκότος
v. 7 transpon. Thurot 4 η] ἐνη Arist. 5 post ἐν add. τῷ a (Arist. codd.
EMY) post χρῶμα add. τὸ φῶς εἰναι τοῦ διαφανοῦς Thurot 6 γίνεται Ta:
γίνεται τὸ πῦρ VAN (immo τὸ φῶς) πυρῶδες a τινὸς om. a 7 post
τοιούτου add. τινὸς M, quam notam fort. ad v. 6 referre debebat 7. 8 η δὲ—φῶς
om. T 7 ἀπόρᾳ V 8 τὸ φῶς transpon. Thurot τὸ δὲ AN: *hoc T*
9 errat Alex., v. Bieblii notam ad Arist. p. 439^a 18 10 δ̄ om. a 10. 11 *autem*

utique dicens sequens, erit autem utique quod dicit transparentia non est T 11 τοῦ V
ἀν] δ̄ δ̄ AN λέγεις ἐν διαφανεῖ AN 12 ίδιον om. V 13 color
existens maxime oportet et primo T ὃν TVAN: ἀν a πρῶτα V
14 post πρῶτον add. εἴη M; sed id conjectura inventum vid.: ὄρατόν addidi (v. p. 47,

1. 13 et De an. p. 89,1 Br.) 15 ἐν] ἐν τῷ V τούτου TAN: τοῦ V: τούτων M:
τούτων a 16 χρώματος a δεκτικὴ V 17 τὸ bis habet a (cf. p. 44,8)
19 διαφοράν AN 19. 20 ἐνδείκνυται. είτα om. T 20 είτα a: εἰναι VAN
τὴν] τὸ A 23. 24 ὃν—ὅδατος om. T 23 γίνεται MVAN: γίνεσθαι a
φῶς om. a 24 δτι MVAN: om. Ta 25 δτι om. a(T?)

λέγονται γάρ διαφανεῖς λίθοι τινές. οὐδὲ τούτων οὖν τίνος ἔδιον ἡ διαφά- 92 νεία, ὅλλ' ἔστι κοινὴ φύσις τις καὶ δύναμις οὐ χωριστὴ οὖσα οὐδὲ 5 καθ' αὐτὴν ὑφίστασθαι δυναμένη, ὥσπερ οὖν οὐδός ἄλλη τις δύναμις, ὅλλ' 10 ἐν τε τούτοις οὖσα ἡ διαφανῆ λέγομεν, ἀέρι λέγω καὶ ὅδατι, καὶ ὃν κατη- 5 γοροῦμεν τὸ διαφανές, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις πᾶσι σώμασι, τοῖς μὲν μᾶλλον, τοῖς δὲ ἡττον, τῷ πάντα τὰ σώματα ἔχειν τι τῆς δυνάμεως 15 ἐν αὐτοῖς.

Λαβὼν δὲ τὸ τὴν διαφάνειαν φύσιν τινὰ καὶ δύναμιν εἶναι ἐν πᾶσι 10 τοῖς σώμασι, τοῖς μὲν μᾶλλον, τοῖς δὲ ἡττον, προσλαμβάνει τούτῳ τὸ ὡς 10 τῶν σωμάτων, καθὸ σώματα, ἀνάγκη τι εἶναι ἔσχατον καὶ πέρας, ἐπειδὴ μηδὲν ἄπειρον σῶμα, ὡς δέδεικται, καὶ ἔστι τοῦτο ἐπιφάνεια, οὗτως φῆσιν ἔσχατόν τι | τοιοῦτον εἶναι καὶ τῆς διαφανείας. τοῦτο δὲ τὸ τῆς 93 διαφανείας πέρας οὐχ ὡς κεχωρισμένον τῆς ἐπιφανείας οὗτως ἔστι τοῦ σώματος πέρας, ἀλλ' ὡς ἐν ταύτῃ καὶ σὺν ταύτῃ ὅν· ὡς γάρ ἔχει πρὸς 15 ἄλληλα τό τε διαφανὲς καὶ τὸ σῶμα, οὗτως ἔχει καὶ τὰ πέρατα αὐτῶν πρὸς ἄλληλα. ἐπ' ἐκείνων δὲ οὐκ ἄλλο μέν ἔστι τὸ σῶμα, ἄλλο δέ τι 5 κεχωρισμένον αὐτοῦ τὸ διαφανές· ἀλλ' ἔστι τὸ σῶμα αὐτὸ διαφανές, κατὰ τὴν τοιαύτην δὲ δύναμιν χρωμάτων δεκτικόν. ἔστι δὲ καὶ τὸ πέρας αὐτοῦ 20 ἐπιφάνεια τοιαύτη κεχρωσμένη, ὡς εἶναι, καθὸ μὲν σῶμα, τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ πέρας, καθὸ δὲ τοιόνδε καὶ διαφανές, τὸ χρῶμα. [ἔστι ποιότης ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ, καθὸ μὲν σῶμα, ἐπιφάνειαν, καθὸ δὲ τοιόνδε, λευκήν]. 10 25 ἔστι γάρ φύσις ἐν τοῖς σώμασι δεκτικὴ χρωμάτων, ἥτις ἔστιν ἡ διαφάνεια. ὡς γάρ θερμότητος ἡ ψυχρότητος ἡ ὑγρότητος ἡ ἑγρότητος ἡ μανότητος ἡ πυκνότητος οἰόν τε τὰ μὲν μᾶλλον μετέχειν τῶν σωμάτων, τὰ δὲ ἡττον, 94 25 οὐκ οὐσῶν χωριστῶν δυνάμεων, οὗτως καὶ τῆς διαφανείας. ὡς γάρ πᾶσι τοῖς ἐν ἄλλῳ πεφυκόσι γίνεσθαι τε καὶ εἶναι ἔστι τι ὑποκείμενον ἐπιτη- δειότητα ἔχον πρὸς τὸ κατ' αὐτὸ εἰδοποιεῖσθαι καὶ ὅλη ἔστιν αὐτῶν (καὶ

1—7 cf. Alex. De an. p. 147,27—30 Bruns 1 οὐδενὸς οὖν τίνος τούτων ἡ α (om. ἔδιον, quod habet etiam M) τούτων] horum huius T τινες V 2 τις α (ante ἔστι Arist. codd. EMYLP, om. SU): γάρ VAN: om. T 3 ἑαυτὴν Αα ἐφί- στασθαι V 4 τε VAN: γε α: om. T (ut saepe τε non vertit) 5 ἄπασι AN 6 πάντα τὰ AN: πάντα MV: πᾶν τὰ α τῆς ANa: om. V: ταύτης τῆς conicio 7 αὐτοῖς libri 8 φύσει V 9 σώμασι] πᾶσι V δὲ ἡττον om. T προσλαμβάνουσι V τοῦτο T 11 ἐπειδὴ V: ἐπεὶ ANa ἔτι V ante οὗτως add. καὶ N(?)α οὗτως om. TA 12 dubito, utrum φῆσιν deleam an anacoluthon statuam εἶναι τοιοῦτον TAN fort. recte καὶ τῆς διαφανείας α: καὶ τῆς V: om. TAN 12. 13 διαφανείας— τῆς om. V 14 σὺν ταύτῃ] τοσαύτῃ V 16 τι scripsi: τὸ VAN(T?): om. a 17 post αὐτὸ add. τὸ V 18 prius δὲ om. T δεκτικὴ V καὶ om. a (habet etiam M) 19 κεχρωσμένη α: κεχρωσμένος V: κεχρωμένου AN: coloratum T 20. 21 ἔστι—λευκήν del. Usener 20 <τὸ δὴ χρῶμα> ἔστι coni. Thurot 21 ἐπι- φάνεια ετ λευκή T 22 ἔστι] ὡς V φύσις om. T 23 primum ἦ] καὶ T ἡ ἑγρότητος om. a (habet etiam M) 24 μᾶλλον om. T 25—p. 45,4 repetuntur De an. p. 148,25—30 (cf. 147,28 ss.) 26 καὶ om. V τι] τε AN 27 αὐτὸ libri et De an.: αὐτὰ conicio εἰδοποιεῖσθαι a (De an.): εἰδός ποιεῖσθαι VAN: fiat species T δ ante prius καὶ add. De an. αὐτῶν scripsi (sic De an.): αὐτῷ TVAN: ἐν αὐτῷ a

γάρ βαρεῖ καὶ κούφω καὶ μεγάλω καὶ μικρῷ καὶ θερμῷ καὶ ψυχρῷ καὶ 94 τοῖς ἄλλοις τοῖς ἀνάλογον τούτοις ἔχουσιν ὅλη τις ὑπόκειται), οὗτος δὲ καὶ ἡ τοῖς χρώμασι καὶ τῇ κατὰ ταῦτα ἐναντιώσει (καὶ γάρ ταῦτα τῶν ἐν ἄλλοις γίνεσθαι πεφυκότων), καὶ ἔστιν αὕτη ἡ ἐν τοῖς σώμασι διαφάνεια. καὶ 5 τὰ σώματα, καθόλικόν ἐστι διαφανῆ, καὶ τὸ χρῶμα ἔχει τε καὶ δέχεται· πᾶν γάρ σῶμα κατὰ τὴν τοιαύτην ὁύναμιν χρώματός ἐστι δεκτικόν. ἔστι δὲ 10 οὐκ ἐν πᾶσιν ἵση ἡ φύσις αὕτη τοῖς σώμασιν, ἀλλ᾽ ἐν οἷς μὲν μᾶλλον, ἐν οἷς δὲ ἥττον· καὶ τὰ μέν ἔστιν αὐτῶν ἀόριστα, τὰ δὲ διωρισμένα. κατὰ δὲ τὰς διαφορὰς ταῦτας καὶ ἡ τῶν χρωμάτων ἐν αὐτοῖς διαφορά. πάντα μὲν οὖν τὰ 15 σώματα τῆς φύσεως ταύτης τῆς διαφανείας κεκουνώντας, ἀλλὰ τὰ μὲν μᾶλλον, τὰ δὲ ἥττον. ἴδιως δὲ διαφανῆ, ως εἴθισται λέγεσθαι, τῶν σωμάτων μόνα 95 τὰ δίοπτα, ἀπὸ τοῦ * * * φαινόμενον μὲν κυρίως λέγεσθαι τὸ τῇ ὅψει ἀντιληπτὸν παρὰ τὸ φάσις (φάσις δὲ τὸ φῶς), ὃν δὴ τοῦτο χρῶμα, ταῦτα ἴδιως διαφανῆ. τὰ γάρ δεχόμενα τὸ φάσις ἥτοι φῶς, δι᾽ οὐ πάντα τὰ ὄρώμενα ὄραται, 5 ταῦτα λέγεται συνήθως διαφανῆ κατὰ ἄμφω, διὰ τε τὸ φῶς δέχεται, δὲ ἔστι φάσις, καὶ διότι τοῖς ἄλλοις πᾶσιν αἵτια ταῦτα τοῦ φαίνεσθαι τε καὶ ὄρατθαι· τὰ γάρ χρώματα διὰ τούτου ὄραται καὶ τούτου κινητικά. δέχεται δὲ τὸ φῶς τὰ ἀόριστα διαφανῆ τῷ μὴ ἔχειν οἰκεῖον χρῶμα· τὰ γάρ ἀόριστα, ὥσπερ τὸ πέρας ἵσχει παρὰ ἄλλου οὐκ ἔχοντα οἰκεῖόν τε καὶ ὠρισμένον, 10 οὗτος δὴ καὶ τὰ χρώματα. δι᾽ οὐ δὴ ταῦτα φαίνεται, τοῦτο δὲ ἴδιως καλοῦμεν διαφανές. οὐ πάντα γάρ, ως εἴρηται, τὰ ἔχοντα τὴν διαφάνειαν ὅμοιως ἔστι διαφανῆ· ἀλλὰ τὰ μὲν μᾶλλον αὐτῆς, τὰ δὲ ἥττον μετέχει. καὶ ἔστι τὰ μὲν ἀόριστα τῶν σωμάτων διὰ τὸ *(μηδεμίαν)* μοῖραν στερεοῦ τε καὶ γῆς ἔχειν ἐν αὐτοῖς [ἄ] καὶ μᾶλλον διαφανῆ καὶ ἐν τῷ βάθει, τὰ 95 20 δὲ ἔτερα ἥττον, διότι γῆς ταῦτα ἐν αὐτοῖς μετέχει, γῆς ἐλάχιστα διαφανῆς ἔστι· τὸ γάρ μᾶλλον τε καὶ ἥττον μέζει τοῦ ἐναντίου. μᾶλιστα μὲν γάρ

2 ἔχει AN δὴ a (δὲ etiam De an.): om. T 3 τοῖς χρώμασι MT (De an.):
 χρώμασι a: χρώματα V: τὸ χρῶμα AN 4 ἡ om. V (ut testatur Mau) 5 ἐκ-
 δέχεται a 5—11 cf. De an. p. 148, 31—149,2 7 αὕτη ἡ φύσις a αὕτη AN
 8 ἔστιν T: ἔνεστιν VAN a τὰ δὲ διωρισμένα om. T ὠρισμένα coni. Thurot, sed.
 v. De an. p. 149,36 tert. δὲ a: om. VAN: et (τε?) T, sed saepius sic vertit δὲ
 10 alt. τῆς a: om. VAN διαφανεία N 11—14 cf. De an. p. 148,7—9 11. 12 τῶν
 σωμάτων—λέγεσθαι om. V 12 a faneo fanomenon; proprie enim dicitur T (ἀπὸ τοῦ
(φαίνειν)· φαιν. μὲν *(γάρ)* κυρίως λέγεται Diels) φαινομένου AN 13 παρὰ] περὶ V
 παρὰ τὸ φάσις om. T τὸ φάσις· φάσις δὲ om. a δὲ pro δὴ T (Diels) τούτου V
 χρώμενα AN 14 ἥτοι] ἔστι V: sicut T post ταῦτα add. δὲ T 15 κατὰ ἄμφω
 om. a τὸ om. N 17 γάρ om. A τοῦτο ut vid. T post δὲ add. καὶ AN
 18 χρώμενα N 19 ὥσπερ] et sicut T ἔχει N 20 prius δὴ om. T: δὲ conicio
 alt. δὴ TVa: om. AN: δὲ M (cf. Alex. De an. p. 148,8 Br.) δὲ] δὴ M (teste Thuroto,
 δὲ teste Brandisio) 21 διαφάνειαν N γάρ πάντα a 22 post ἀλλὰ add. καὶ V
 23. 24 διὰ—γῆς] quandoque solidum neque terram T 23 διὰ τὸ μοῖραν a: om. VAN
 μηδεμίαν add. Thurot 23. 24 στερεοῦται καὶ V 24 ἔχει V αὐτοῖς V
 δὲ delevi 25 ἔτερα ἥττον om. N, in spatio A ante ἐν add. μὲν a αὐτοῖς V
 25—p. 46,6 cf. De an. p. 148, 12—22 (149,13—17) 26 τὸ] τὰ a, sed v. De an.
 p. 148,12 μὲν γάρ *(διαφανὲς τὸ)* coni. Thurot

όρατὸν καὶ διαφανὲς τῶν σωμάτων, διάτο τέ ἐστιν ὄρατὸν καὶ διαφανὲς καὶ τοῖς 96
ἄλλοις τοῦ ὄρασθαι αἰτίον γίνεται· τοιοῦτον δὲ σῶμα τὸ φωτίζειν πεφυκός, ὥσπερ 5
τὸ τε θεῖον καὶ τὸ πῦρ. κατὰ λόγον δὲ κατὰ τὴν πρὸς τοῦτο γειτνίασιν
καὶ οἰκειότητα καὶ τῶν ἄλλων ἔκαστον κεχοινώνηκε τῆς διαφανείας, ἀήρ
5 μὲν μᾶλλον (διὸ καὶ τάχιστα οὔτος φωτὸς ἀναπίμπλαται), δευτέρως δὲ τὸ
ὕδωρ, τελευταία δὲ ἡ γῆ· διὸ καὶ ἐλάχιστα αὕτη διαφανής· καὶ γάρ ὅσα 10
ἐκ γῆς εἶναι διοκοῦντά ἐστι διαφανῆ, ὅδας μᾶλλον ἡ γῆς ὄντα αὐτὰ εὔροι
τις ἄν· καὶ τῇ ταύτῃ δὲ μέξει τὰ ἔλαττον διαφανῆ τῶν σωμάτων οὕτως
διαφανῆ. καὶ γάρ ὅη ὁ μὲν ἀήρ οἰκεῖος πως τῷ πυρί· διὸ καὶ ταχέως
10 ἐμπίπλαται φωτός. τὸ δὲ ὕδωρ καὶ τροφὴ δοκεῖ τῷ πυρὶ εἶναι· καὶ γάρ ἐν 97
τοῖς καιομένοις δλοις ἡ ὑγρότης ἐστὶν ⟨ἡ⟩ ἐν αὐτοῖς καιομένη, καὶ ἐφ' ὅσον
ταύτην ἔχει, καίεται· τοιοῦτον γάρ καὶ ὁ καπνός. ἡ δὲ γῆ πορρωτάτῳ
ἀφέστηκεν αὐτοῦ (διὸ καὶ ἡκιστα αὕτη διαφανής)· διὸ καὶ εἰκότως τὴν τῆς
στερήσεώς πως τοῦ φωτὸς χώραν ἔχει, οὔτε αὐτὴ δεχομένη τὸ φῶς ἐν 5
15 αὐτῇ, ὅτῳ τὸ ἄν ἀλλω μιχθῆ, ἀντιφράττουσα αὐτῷ καὶ κωλύουσα φωτίζε-
σθαι δὲ δλού, ὡς ὄρωμεν ἐπὶ τοῦ ἀέρος ἐν φ καπνός ἐστι· πολὺ γάρ τὸ
γεῶδες ἐν τῷ καπνῷ. οὐδὲ ἡ φλόξ δίοπτος, διότι καὶ αὐτὴ γεῶδες τι ἔχει
μεμιγμένον, εἴγ' ἐστὶ καπνὸς καιόμενος καὶ ἡ φλόξ. διὸ οὐ κονιορτοῦ ὄντος
ἐν τῷ ἀέρι διαφανῆς ἔτι ὁ ἀήρ μένει. κέρας δὲ καὶ τὸ χελώνιον διαφανῆ 10
20 ἐργαζόμεντα πως γίνεται, ὅτι τὸ πλεῖστον ὅδας ἐν αὐτοῖς· δηλοῖ δὲ τῷ
μαλακτὰ εἶναι. τὰ μὲν οὖν μάλιστα διαφανῆ τῶν σωμάτων τὸ μάλιστα

1 ὄρατὸν ANa: ὄρατὸς V: ἀόριστον T τε om. a (habet etiam M) ὄρατὸν a:
ἀόρατον VAN: ἀόριστον T καὶ διαφανὲς M: καὶ διαφανὲς (δ ἐστι τε add. T) ὄρατὸν

τ'
TVAN: om. a 3 τοῦ V 4 τῆς] τὰς V 5 ἀναπίπλαται AN δεύτερα
AN τὸ om. VN 6 τελευταῖον V αὕτη Ta: αὐτῇ V: αὐτὸ AN 7 εὔροι VA:
εὑρή N: εὑρήσει Ma: *inveniet* T, qui fut. pro potentiali ponere solet 8 ἄν om. a
(habet etiam M) 8—12 repetuntur De an. p. 149,10—14 9 ταχέως VANa
(ταχὺ De an.): *perfecte* T (τελείως Thurot) 10 ἐμπίπλαται φωτός Na (cf. v. 5): ἐμπί-
πλαται VA: ἐμπίραται T: ἐκπίμπραται De an.: non potuit quasi novum praedicare ali
ignem aqua, si idem de aere dixisset; ideo ἐμπίραται sprevi post ὕδωρ add.
δευτέρως M 11 δλοις TVAN: ἔδλοις a (De an.), sed cf. [Arist.] Περὶ χρωμάτων

ἡ
p. 791 b 19 prius ἡ] καὶ V ἡ cum libro De an. p. 149,12 addidi
καιομένη Ta (De an.): καὶ δεομένη AN: καὶ δεομένου V 12 ταύτης AN γῆ] τῇ
N 13—15 repetuntur De an. p. 149,20—23 13 τὴν] τὰ N 14 πως om.
T De an. χωρὶς N δεχομένως a 15 αὐτῇ T De an: αὐτῇ a: αὐτῷ ἡ
VAN ὅτῳ τὸ ἄν De an.: τῷ ὅτε ἐν VAN: *aut quia quando in* T: καὶ ὅτε ἐν a: καὶ
ὅτῳ ἄν coni. Thurot, sed οὔτε... καὶ stare non potest αὐτῷ Va (om., sed post
κωλύουσα add. αὐτῷ De an.) 16 διότι ὡς a: διότι οὐχ M 16—22 cf. De
an. p. 149,23—29 16 ὁ καπνὸς a, sed. v. De an. p. 149,23 τὸ om. a
17 γαιῶδες V οὐδὲ] καὶ M δίοπτος e libro De an. corr. Thurot: δὲ libri
γαιῶδες V 18 εἴγ' Ta: εἴτ' VAN ἔτι a 18. 19 διὸ — μένει bene post
καπνῷ v. 17 transpon. Thurot, quod liber De an. commendare videtur 20 πλεῖον De
an., cf. p. 47,8 δηλοῖ cum T Thurot, sed δηλοῖ, quod male mutat Bruns, etiam
De an. 21—47,3 cf. De an. p. 149,32—35

όρατὸν | τῶν χρωμάτων δέχεται, τοῦτο δέ ἐστι τὸ φῶς, καὶ δὲ ὅλων αὐτῶν, 98 τῷ μὴ ἔχειν τὸ ἀντιφράττον καὶ τῷ ἀόριστα εἶναι· δὲ ὁ καὶ τῶν ἄλλων χρωμάτων ὄρατὸν ἔκαστον· τῷ δὲ εἶναι ὑγρά τε καὶ ἀόριστα καὶ μὴ δύνασθαι στέγειν τοῦτο δέχεται οὐ παθητικῶς χρώνυται. διὸ οὐκ ἀεὶ τὸ 5 χρῶμα τοῦτο ἔχει, ἀλλ’ ἀπελθόντος τοῦ πεφυκότος φωτίζειν αὐτὰ ἐν στερήσει 5 τούτου γίνεται· ως εἴρεται στέγειν ἐδύνατο τὸ χρῶμα, ἢν ⟨ἄν⟩ ἀεὶ φῶς ἐν αὐτοῖς. ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα χρώματα ὄμοίως δέχεται· κινεῖται γάρ ὑπὸ τούτων δὲ οἰκειότητα. δσα δὲ στερεὰ τῶν σωμάτων καὶ γῆς ἔχοντα πλεῖστα, 10 οὔτε διοπτα ταῦτα, διέτι μηδὲ ὄμοίως διαφανῆ, οὔτε τὸ φῶς ἔτι δέχεται· 10 οὐ γάρ τῶν τοιούτων σωμάτων οἰκεῖον χρῶμα τὸ φῶς. ἔχει μέντοι οἰκεῖον τι χρῶμα· στερεὰ γάρ ὅντα καὶ στέγειν δυνάμενα τοῦτο δὲ τὴν ἀρχὴν ἐδέξατο καὶ ἔσχεν ἐκ τῆς τῶν διαφανῶν | ἐν αὐτῷ ποιᾶς μίζεως, ὄραται 99 μὲν διὰ τοῦ φωτός, δὲ κυριώτατά τε καὶ μάλιστα ὄρατόν, οὐ μὴν αὐτὸν τὸ φῶς ως χρῶμα δεχόμενα· καθόσον δὲ μετέχει τῆς διαφανείας, κατὰ τοσοῦτον 15 καὶ οὕτως κέχρωσται. δσα μὲν γάρ μᾶλλον αὐτῶν ἐστι διαφανῆ φωτοειδὲς ἔχει τὸ χρῶμα, ἔχοντα μεμιγμένον ἐν αὐτοῖς τὸ τοιούτου χρώματος αἴτιον, 5 τὰ δὲ ἐγγὺς τούτοις λευκόν· τὰ γάρ μᾶλλον ὄρατὸν ἔχοντα τὸ χρῶμα μᾶλλόν ἐστι καὶ διαφανῆ· τὰ δὲ μέλανα στερήσει διαφανείας τοιαῦτα, ως τὸ σκότος ἀπουσίᾳ τοῦ φωτίζειν πεφυκότος. καὶ τοιαύτη μὲν ἡ τοῦ χρώματος φύσις 20 καὶ ἡ τῆς ἐν τοῖς σώμασι διαφανείας.

p. 439a 25 "Ωσπερ οὖν ἐπὶ τῶν σωμάτων ἀνάγκη τι εἶναι ἔσχατον. 10

Λαβὼν δτι τὸ χρῶμα ἐν τῷ διαφανεῖ (καὶ γάρ τὸ φῶς ἐν τούτῳ καὶ τοῦτο δὲν κατὰ συμβεβηκὸς χρῶμα — τοῦτο γάρ τῆς τῶν χρωμάτων φύσεως δεκτικόν — καὶ τούτῳ συμβεβηκὸς ως ὑποκειμένῳ τῷ χρώματι τούτου 25 ἐστὶ τὸ χρῶμα, λέγω | δὴ τοῦ διαφανοῦς) * * * ως γάρ τοῦ σώματος, 100

1. 2 et quae per totum ipsorum non habent T αὐτῶν] οὖν εἶναι V 2 τῷ μὴ ἔχειν a: τὸ μὴ ἔχον VAN 2 τὸ VAN: om. a ἀντιφράζον V διὸ libri
2. 3 δι' ὁ — ἔκαστον bene pōst φῶς v. 1 transpon. Thurot, quod commendare vid. liber De an. p. 149,34 4 παθητικὰ Α: παθητικὸν N 6 τοῦτο a ὥστε a στέργεται V ἡδύνατο a ἀν add. Thurot 7 ἀλλὰ om. T post ὄμοίως add. δὲ V, & T 8—19 cf. De an. 149,36—150,12 8 πλεῖστον T (πλεῖστον etiam De an. p. 150,1) 11 τι om. a (habet etiam M) τοῦτο δτι χρόαν a τοῦ διαφανοῦς T 12 αὐτοῖς conicio (cf. v. 16) 13 κυριωτάτως a μάλιστα καὶ a (καὶ μ. etiam M) 15 οὗτος AN 16 αὐτοῖς Αα: αὐτῷ V 17 τὰ] τὸ V τούτοις De an. p. 150,8: hoc T: τούτου οἰς VN: τούτου οἰον A (?) a τὸ a: om. VAN (De an.) 18 καὶ om. T διαφανὲς N δὲ om. T 19 τῶν χρωμάτων a 20 ἡ τῆς om. a ἐν τοῖς om. AN διαφάνεια a 21 εἶναι om. T 23 prius τοῦτο TVAN (cf. p. 102,3 Tb.): τούτου Thuroti codd. BC: τούτῳ a δὲ AN alt. τοῦτο a: ταυτὸν TVAN χρωμάτων a: σωμάτων TVAN 24 δεικτικὸν TV τούτῳ a: τοῦτο Χατά N: τούτῳ Χατά M τῷ χρώματι VANa: τῷ σώματi T: om. M 25 δῆ] δὲ T: καὶ V (δὲ καὶ ut testatur Mau) φησιν add. Thurot, maiorem suspicor lacunam

καθὸς σῶμα ἔστιν, ἀναγκαίως ἔστιν ἔσχατόν τι καὶ πέρας (οὐδὲν γὰρ ἄπειρον 100 σῶμα ἔστι, παντὸς δὲ σώματος ἔσχατον ἡ ἐπιφάνεια), οὗτος καὶ τῆς ἐν τοῖς σώμασι διαφανείας καὶ τῶν σωμάτων, καθό ἔστι διαφανῆ, ἀναγκαῖον εἶναι τι πέρας, ταῦτὸν μὲν ὅν τῷ ἀριθμῷ τῷ τοῦ σώματος πέρατι, διτὶ καὶ 5 τὰ ὡν πέρατα ταῦτα ἐν κατ' ἀριθμόν, οὐ ταῦτὸν δὲ τῷ λόγῳ, διτὶ μηδὲ ταῦτὸν ἦν τό τε σώματι εἶναι καὶ τὸ διαφανεῖ· σώματα μὲν γὰρ διλήγουν οὐκ ἔστι μᾶλλον καὶ ἡττον, διαφανῆ δὲ τὰ μὲν μᾶλλον, τὰ δὲ ἡττόν ἔστι. τοῦ μὲν οὖν σώματος, ὡς σώματος, πέρας ἡ ἐπιφάνεια, τοῦ δὲ διαφανοῦς, 10 ὡς διαφανοῦς, τὸ χρῶμα· διὸ καὶ ταῦτὸν πως καὶ οὐ ταῦτὸν ἐπιφάνειά τε 10 καὶ χρῶμα. τὸ δὲ πέρας τοῦ διαφανοῦς χρῶμα· κατὰ δὲ τὸ πέρας ὄραται τὰ κεχρωσμένα, ὥστε πέρας τὸ χρῶμα. καθὸς μὲν γὰρ ὄραται, | κατὰ 101 τοῦτο καὶ χρῶμα ἔχει· κατὰ δὲ τὸ πέρας ὄραται· κατὰ τοῦτο ἄρα ἔχει τὸ χρῶμα, καὶ τοῦτό ἔστιν αὐτῶν, ὡς διαφανῶν, πέρας. οὐκέτι γὰρ τὰ οὕτω διαφανῆ καὶ διὰ βάθους ἔστι τοιαῦτα· τῶν γὰρ ἀορίστων διαφανῶν 15 ἡ διαφάνεια διὰ βάθους.

p. 439a26 'Η μὲν οὖν τοῦ φωτὸς φύσις ἀορίστῳ διαφανεῖ ἔστι.

'Αόριστον μὲν γὰρ διαφανὲς τὸ ὑγρὸν καὶ μὴ ἔχον οἰκεῖον δρον, φ 5 ἀντιδιαιρεῖται τὸ στερεὸν σῶμα, σῶμα ἀπλῶς λέγων αὐτό, ὡς ἐμφαινομένης τῆς στερεότητος ἐν τῷ σώματι, ἐπεὶ οὐδὲν γε ἔλαττον καὶ τὸ ἀόριστον 20 σῶμα σῶμα. τὴν διαφορὰν δὲ φωτός τε καὶ χρώματος καὶ τῶν ἐν 10 οἷς ταῦτα διαφανῶν δείκνυσι διὰ τούτων. τὸ μὲν γὰρ φῶς ἐν τῷ ἀορίστῳ διαφανεῖ καὶ οἰκεῖον οὐκ ἔχοντι τέλος. ὡς γὰρ οὐκ ἔχει τὰ | τοιαῦτα 102

1 post σῶμα add. εἶναι M	1. 2 ἀναγκαίως — ἔστι ομ. T	1 ἀναγκαῖον a ἔστι ομ. a: post τι AN
2 δὲ V: γὰρ AN: om. T	1—4 οὐδὲν — πέρας ομ. a (habebat M, sed desectus est unus versus, ut restet δεν γ (= v. 1), plenus sit inde a voce διαφανῆ v. 3)	τῆς ἐν TAN: om. V (sed v. p. 47,20)
3. 4 ἀναγκαίως εἶναι τὸ πέρας M	4 ταῦτὸν] τοῦτο M	δὲν a: ἔστι (ταῦτὸν add. M) MAN: ἔσται TV alt. τῷ ομ. AN
5 post ταῦτα add. εἶστιν T	4 καὶ ομ. a	4. 5 corporis et quia et quorum termini T
6 σώματα et διαφανῆ a	5 post ταῦτα add. εἶστιν T	ἀριθμόν]
7 τὰ μὲν VANa: om. T	6 σώματα et διαφανῆ a	όρισμόν (terminum) T
8 ως σώματος ομ. V	7 τὰ δὲ MAN: καὶ TVa	σώματα] σώματι V
9 διαφανῶς V	8 ως σώματος ομ. V	10 alt. χρῶμα] χρώματα TV alt. δὲ] γὰρ conicio
10—13 cf. De an. p. 150,13 — 18	11 κεχωσμένα V: ώρισμένα male coni. Thurot	11 12. 13 κατὰ δὲ—χρῶμα ομ. a (habet M)
post διαφανῶν add. καὶ MN (?)	12. 13 κατὰ δὲ—χρῶμα ομ. a (habet M)	12 alt. κατὰ] καὶ MN
17 γὰρ ομ. a	13 αὐτῶν] οὐ τῶν a: τῶν M	14 βάθος V
post δρον add. δ ἀντιδιαιρεῖ a	14 βάθος V	post διαφανῶν add. καὶ MN (?)
18 ne λέγω conicias, v. p. 105,15 Th. et Arist. p. 439a28	15 διαφανῆ a: σώματος TVAN	16 ἀορίστῳ libri (minato T, corr. interminato): ἀορίστῳ τῷ Arist. codd. EY: ἐν ἀορίστῳ (τῷ) ceteri Arist. codd. et E ³ (cf. Alex. v. 21)
19 post τῷ add. στερεῷ M	17 διαφανῆ a: σώματος TVAN	17 γὰρ ομ. a
20 alt. σῶμα ομ. T	18 ἀντιδιαιρεῖται MTVAN: ἀντιδιαιρεῖ a	post δρον add. δ ἀντιδιαιρεῖ a
τε ομ. a	19 post τῷ add. στερεῷ M	20 alt. σῶμα ομ. T
22 διαφανῆ a	20 διαφανῆ a: σώματος TVAN	21 τούτου T
ἐν ομ. T	21 τούτου T	γὰρ ομ. V
	22 διαφανῆ a	22 διαφανῆ a: σώματος TVAN
	οὐκ ἔχοντι οἰκεῖον Ta	

σώματα, καθὸ σώματα, οἰκεῖόν τι πέρας, ἀλλ' ἀεὶ ὑπὸ ἄλλου ὥρίζεται καὶ 102 περιτοῦται, οὗτος οὐδὲ χρῶμα οἰκεῖον ἔχει τῷ τὸ μὲν χρῶμα πέρας καὶ τοῦτο εἶναι τοῦ σώματος, καθὸ διαφανές τε καὶ χρώματος δεκτικὸν καὶ ὅρατόν, ταῦτα δὲ μὴ ἔχειν οἰκεῖον πέρας. ἐπεὶ δέ ἐστι καὶ ἐν τοῖς στερεοῖς 5 5 ἡ διαφάνεια καὶ οἰκεῖον ἔχει πέρας ταῦτα καὶ ὠρισμένου, τοῦ ἐν τοῖς στερεοῖς σώμασι διαφανοῦς ἀνάγκη μὲν εἶναι ἔσχατόν τι καὶ τοῦτο ὠρισμένου, ὥσπερ καὶ καθὸ σώματα ἦν· συνοδεύει γάρ καὶ ἐν τῷ ὑποκειμένῳ τό τε ὡς σώματος καὶ τὸ ὡς διαφανοῦς πέρας.

Τοῦτο δὲ ὅτι τὸ χρῶμα ἐστι προσβιβάζει ἀπὸ τῶν συμβεβηκότων. τὸ 10 γὰρ χρῶμα ἡ ἐν τῷ πέρατι τοῦ σώματός ἐστι ἡ πέρας τοῦ σώματός ἐστι. καὶ ὅτι τοῦτο οὗτος ἔχει, παρατίθεται τὴν τῶν Πυθαγορείων δόξαν, ὅτι τὴν ἐπιφάνειαν, δὲ ἐστι πέρας τοῦ σώματος, χρόνον ἔλεγον. παραθέμενος δὲ τὴν ἐκείνων δόξαν, ἐπανηρθίῶν αὐτὴν λέγει εἶναι μὲν ἐν τῷ πέρατι τοῦ 103 σώματος, ὥπερ ἐστὶν ἡ ἐπιφάνεια, τὸ χρῶμα, οὐ μὴν εἶναι τὸ τοῦ σώματος 15 πέρας. καὶ * * * ὡς σώματός ἐστι πέρας τὸ χρῶμα· τὸ μὲν γάρ χρῶμα ποιότης, ἡ δὲ ἐπιφάνεια ποσόν, εἴησε μέγεθος ἐπὶ δύο διεστώς· καὶ πᾶν μὲν σῶμα ἐπιφάνειαν ἔχει, οὐ πᾶν δὲ κέχρωσται. καὶ οὔτε, εἰ 5 μία (κατ' ἀριθμὸν ἐπιφάνεια), ἐξ ἀνάγκης ἐν κατ' ἀριθμὸν χρῶμα (δύναται γάρ ἐν τῇ μιᾷ κατ' ἀριθμὸν ἐπιφανείᾳ καὶ τὰ ἐναντία εἶναι χρώματα), 20 οὔτε, εἰ ἐν κατ' ἀριθμὸν χρῶμα, ἀνάγκη καὶ ἐπιφάνειαν κατ' ἀριθμὸν εἶναι μίαν. ὅτι δὲ μὴ τοῦ σώματος, καθὸ σῶμα, πέρας τὸ χρῶμα, ἀλλὰ τοῦ διαφανοῦς, καὶ αὐτὸς διὰ τῶν ἑξῆς δείκνυσι, καὶ ὅτι τὸ διαφανές ἐστι τὸ 10 ἐν τοῖς σώμασι χρώματων δεκτικόν.

p. 439a33 Ἀλλὰ τὴν αὐτὴν δεῖ φύσιν νομίζειν.

25 Προθέμενος δεῖξαι ὅτι τὸ χρῶμα οὐ τὸ τοῦ σώματος πέρας ἐστίν, | ἀλλ' ἐν τῷ τοῦ σώματος πέρατι, πέρας δὲ οὐχ ὡς σώματος, ἀλλὰ τοῦ 104 διαφανοῦς, καθὸ διαφανές, πρῶτον δείκνυσιν ὅτι τὸ ἐν τοῖς στερεοῖς σώμασι διαφανές ἐστι τὸ χρωμάτος δεκτικόν. τὴν γάρ αὐτὴν, φησί, δεῖ

1 καθὸ σώματος V   ἄλλου om. T   3 καθὸ] καὶ AN   4 τοῦτο T   post στερεοῖς add. σώμασιν a   5 ἡ om. V   6 καὶ οἰκεῖον—διαφανοῦς in spatio xviii litt. om. a   5 ταῦτα hic habent TV: post ὠρισμένον MAN   ἐν om. T   6 μὲν] μὴ a: om. M   τι om. N . . . 7 prius καὶ om. a   σώματος V   alt. καὶ om. T τό] τῷ a   7. 8 τε ἡ σώματα V   8 τὸ] τῷ M   10 prius ἡ] τὸ AN(T) τοῦ—πέρας om. N   11 ἐστι TVA: om. a   post τοῦτο add. οὐχ a (om. etiam M) περιτίθεται V   post δόξαν add. καὶ T   12 περιθέμενος V   13 αὐτὴν λέγει Ta: αὐτὸν λέγει N: λέγει αὐτὴν VA   14 χρῶμα] σῶμα V   14. 15 οὐ μὴν—τὸ χρῶμα om. T   15 post καὶ add. οὐχ M: δῆλον ὅτι οὐ τοῦ σώματος addam (cf. p. 48,8 et vv. 21,26) ως] δ AN σώματος] σῶμα τί V ut testatur Mau   γάρ om. AN   16 διεστός A(?)a 17 εἰ a: ἡ VAN(T)   18 κατ' ἀριθμὸν ἐπιφάνεια add. Thurot (cf. Alex. De an. I p. 46,15 Br.)   19 τῇ om. a   20 εἰ Ta: τὸ VAN   καὶ MTVN: om. Aa 21 σῶμα Ta: σώματος V: σώματα AN   24 φύσιν δεῖ Arist.   25 alt. τὸ MVN: om. Aa   26 δν N   27 πρῶτα V   τὸ V: om. ANa   28 χρώματος Ta: χρωμάτων V: χρῶμα AN   post αὐτὴν add. δεκτικὴν V   φησί om. T   δεῖν V

νομίζειν φύσιν καὶ ἐν τοῖς στερεοῖς εἶναι τε καὶ συνθέτοις σώμασι τὴν 104 τοῦ χρώματος δεκτικήν, ητις καὶ ἔξω τῶν στερεῶν σωμάτων ὄρᾶται χρω- 6 ματιζομένη· τοιαύτη δὲ ἀήρ τε καὶ ὅδωρ. δείκνυσι δὲ διὰ τούτων ὅτι τὸ διαφανὲς χρώματος δεκτικόν. ἔξω δὲ εἰπε ταῦτα χρωματίζεσθαι, ὅτι ὑπό 5 τίνος ἔξωθεν φωτίζεται τε καὶ χρώνυνται οἰκεῖον οὐκ ἔχοντα (χρῶμα) (τὰ γάρ ἐξ αὐτῶν καὶ οἰκεῖον ἔχοντα χρῶμα ἐντὸς κεχρῶσθαι λέγει, διότι 10 οἰκεῖον ἔχει καὶ ἐν αὐτοῖς τὸ χρῶμα καὶ τὸ αἴτιον τοῦ χρώματος). ἡ γάρ αὐγὴ καὶ τὸ φῶς τὸ ἐν τοῖς ἀορίστοις διαφανέστι γινόμενον, οὐλά ἔστιν ἀήρ καὶ ὅδωρ, ἀλλὰ καὶ κίνησις | ἡ ὑπὸ τῶν χρωμάτων τούτων † ἔστι χρωματί- 105 10 ζεται· ἐν γάρ τούτοις αὐγὴ τις γίνεται, καὶ ἐν τῷ ἀέρι καὶ ἐν τῷ ὅδατι, ὑπό τινων ἀνθῶν, ὡς χρώνυνυσθαι δοκεῖν αὐτά. ἡ αὐγὴν τὸ φῶς εἰπε τὸ γινόμενον ἐν αὐτοῖς, χρῶμα ὃν πως αὐτῶν. καὶ ἐν τοῖς στερεοῖς ἄρα ἡ φύσις ἡ αὐτή ἔστιν ἡ τὰ χρωμάτα δεχομένη. 5

Ἐξῆς δὲ προστίθησι, κατὰ τί αὐτοῖς ἡ διαφορά, τούτοις τε τοῖς ἀορίστοις 15 διαφανέστιν, ἢ εἰπεν ἔξω * * * ὅντα χρωματίζεσθαι, καὶ τοῖς ὥρισμένοις. ἐπὶ μὲν γάρ ἔκεινων διὰ τὸ ἀορίστα αὐτὰ εἶναι καὶ μὴ παθητικῶς ἀναδέχεσθαι τὰ χρωμάτα οὐ τὸ αὐτὸ φαίνεται χρῶμα οὐδὲ ἡ αὐτὴ αὐγὴ 10 ἐγγύς τε προσιόντων καὶ ἀφισταμένων πορρωτέρω (κατὰ γάρ ποιὰν σχέσιν καὶ θέσιν τῶν δι' αὐτῶν ὄρωμένων πρὸς τὰ ὄρῶντα καὶ ποσὴν ἀπόστασιν 20 διάφορον τὸ ἐν αὐτοῖς χρῶμα φαίνεται καὶ μεταβάλλον τῷ μὴ αὐτὰ ἀνα- δέχεσθαι τὸ χρῶμα τὸ ὄρωμενον· κινούμενα δέ πως ὑπ' αὐτῶν αἴτια τοῖς ὄρῶσι τοῦ ὄρᾶσθαι ταῦτα γίνεται), ἐν δὲ τοῖς σώμασι (πάλιν δὲ σώματα 15 τὰ στερεὰ λέγει) | τὸ αὐτὸ μένει τὸ ὄρωμενον, ἐγγύς τε καὶ πορρωτέρω 106 ἀποχωρούντων, ἀν γε ἡ τὸ διάστημα σύμμετρον· οὐ γάρ τὸ ἐν τούτοις 25 χρῶμα ἐν τῷ γίνεσθαι τὸ εἶναι ἔχει, ἀλλ' ἔστιν ἐν αὐτοῖς τοῦτο δι' οὐ αὐτὰ ὄρᾶται, ἀλλ' οὐ διὰ τούτων. ἀλλ' ἐπειδὴ πολλάκις καὶ ἐν τοῖς οἰκεῖον ἔχουσί τι χρῶμα καὶ στερεοῖς τὸ περιέχον ἡ πυκνότερον ὃν ἡ λεπτότερον, 5

1 τε] τι N: del. Thurot alt. καὶ] et in T (καὶ ἐν τοῖς Thurot) 2 τῶν χρω-
μάτων V extra corpus videtur T 3 prius δὲ Na: om. TVA 3. 4 ostendit
quia hoc quod dyafanum T 5 ἔξωθεν om. V ἔχοντος V χρῶμα add. Thurot
6 αὐτῶν VAA καὶ om. M ἔχει M 6—8 κεχρῶσθαι—ἀορίστοις om. a
6 λέγει om. T 7 prius καὶ om. T αὐτοῖς MVA 8 διαφανὲς a: διαφανέστι
διαφανὲς M οἷα om. TV 9 ante ἀλλὰ lacunam statuit Thurot, (cf. Alex. De an.
II. p. 145,32 ss.) ἡ Thurot σωμάτων AN τούτοις (αἴτια) ἔστι (τοῦ) χρωμα-
τίζεσθαι dubitanter conicio (cf. v. 21) 9. 10 χρωματίζεσθαι a: coloratus T 10 καὶ
ἐν τῷ ὅδατι om. AN 11 ἀνθῶν om. V ώς VAN: καὶ a εἰπε τὸ φῶς V
12 ἀέρα V 14 αὐτοῖς ἡ (ἡ om. V) διαφορά TVN: ἡ διαφορὰ αὐτοῖς A(?)a
15 (χρῶμα οἰκεῖον οὐκ ἔχοντα suppleam (sim. Thurot) 16 ὄριστα AN 17 οὐ] non
enim T ἡ αὐτὴ om. T αὐγὴ] αὐτὴ N 18 προσιόντων T: προϊόντων VANa
20 μεταβάλλον] permittatur T μὴ om. T αὐτὰ TVa: τὰ αὐτὰ MAN: παθητικῶς
αὐτὰ conicio 20. 21 ἀναδέχη V 21 τὰ χρωμάτα τὰ ὄρωμενα conicio propter αὐτῶν
τῶν ὄρωμένων coni. Thurot 21—23 κινούμενα—ὄρωμενον om. AN 21 αἴτια a:
αἴτια ut vid. T: αἴτιαν V 21. 22 τοῖς ὄρῶσι om. V 22 alt. δὲ om. V 23 τὰ
om. V λέγων T μένειν T (V ut testatur Mau) τε Ta: δὲ VAN τε (προσ-
ιόντων) e. v. 18 conicio 24 ἄν] ἦν a (ἄν etiam M) γε a: τε MVAN(T)
ἢ MTANA: ἦν V 25 τοῦτο (τὸ) conicio 26 οὐχ (οὐ) conicio 27 δν AN: om. T

μᾶλλον πεφωτισμένον ἥ ἡττον, κατὰ ποιὰν τοῦ φωτὸς σχέσιν πρὸς τὰ γρά- 106
ματα καὶ τὴν μὲν τὴν πρὸς ταῦτα ἄλλοτε ἀλλοῖα ποιεῖ φαίνεται τὰ ὄρώ-
μενα, ὡς ἐπὶ τοῦ τῆς περιστερᾶς τραχήλου, διὰ τοῦτο ἀσφαλῆς προσέθηκεν
τὸ ἔὰν μὴ τὸ περιέχον ποιῆ μεταβάλλειν, ὕρισται καὶ ἥ φαν- 10
τασία τῆς χρόας. ἥ τὸ ἔὰν μὴ τὸ περιέχον ποιῆ μεταβάλλειν
εἶπεν ἐπὶ τῶν σωμάτων, λέγων τὰ στερεά· πολλάκις γὰρ καὶ τούτων τὸ
χρῶμα ἀλλοῖον ὑπὸ τοῦ περιέχοντος γίνεται ἥ θερμοτέρου ἥ ψυχροτέρου
ἢ ὅλως τοιούτου ὄντος, ὡς ὑπὸ αὐτοῦ πάσχειν τὸ κεχρωσμένον καὶ μετα-
βάλλειν. |

10 Προσθεὶς δὲ τὴν διαφορὰν τῶν τέ ἐν τοῖς ἀδρίστοις διαφανέσι γρά- 107
μάτων καὶ τῶν ἐν τοῖς ὄρισμένοις, τὴν αἰτίαν ἀποδιδοὺς (χρήσιμον γὰρ
ἥν αὐτῷ πρὸς τὸ μὴ ἡγεῖσθαι τινας διὰ τοῦτο τὰ μὲν ἀδρίστα διαφανῆ
εἶναι, τὰ δὲ ὄρισμένα μηκέτι) δῆλον, φησίν, ὅτι ἥ αὐτὴ φύσις καὶ τὸ 5
αὐτὸν καὶ ἐν τοῖς στερεοῖς καὶ ἐν τοῖς ἔκτος τε *(χρωματιζομένοις)* καὶ
15 ἀδρίστοις χρώματός ἐστι δεκτικόν, καὶ ἐστι τοῦτο διαφανές. καθ' ὅσουν
ἄρα ὑπάρχει καὶ ἐν τοῖς σώμασιν ἥ διαφάνεια, κατὰ τοιοῦτον αὐτοῖς
καὶ χρώματος μέτεστιν. ὅτι δὲ τοῖς μὲν μᾶλλον τοῖς δὲ ἡττον ὑπάρχει ἥ
φύσις αὗτη οὖσα ἐν πᾶσι, προειρήκαμεν.

Εἰπὼν δὲ τοῦτο καὶ λαβὼν ὅτι ἐν τῷ διαφανεῖ, νῦν προστίθησιν ὅτι 10
20 ἐν τῷ πέρατι τούτου, ἀλλ' οὐκ ἐν τῷ τοῦ σώματος, ὡς ἐδόκει τοῖς Πυθα-
γορείοις. ὅτι μὲν γὰρ ἐν πέρατι ἥ χρόα ὡς ἐναργὲς λαμβάνει· ὄρατὰ γὰρ
τὰ σώματα κατὰ τὸ πέρας. καθ' ὁ γὰρ ἔκαστον τῶν ὄρατῶν ὄρατόν ἐστι,
τοῦτο τὸ χρῶμα ἐστιν αὐτοῦ· κατὰ δὲ τὸ πέρας τὰ ὄρισμένα διαφανῆ, 108
ἐστι· τὸ πέρας ἄρα τοῦ ὄρισμένου διαφανοῦς, καθόδη διαφανές, χρῶμα ἐστι.
25 τὰ γὰρ ἐν βάθει τῶν σωμάτων λέγοιτ' ἀν δυνάμει χρῶμα ἔχειν, ὕσπερ
καὶ ὄρατὰ εἶναι· ὡς γὰρ τὸ ὄρατὰ εἶναι ἔχει, οὕτως ἔχει καὶ τὸ κεχρῶσθαι.
πᾶν γὰρ χρῶμα ὄρατὸν τῇ αὐτοῦ φύσει, εἰ καὶ μὴ τὸ εἶναι αὐτῷ ἐν 5

1 περιπεφωτισμένον V   1.2 secundum aliquam circumdantis habitudinem habens ad colores T
2 ἄλλοτε ἄλλο τὰ ποιὰ τὰ ὄρώμενα N (*alius alia qualia videntur T*)   3 περιστερᾶς
τραχήλου] exemplum Carneadeum   ante διὰ add. καὶ a   4 post ποιῆ add. τὸ
Arist. codd. EMYL   4.5 ὕρισται—χρόας del. Thurot   4 καὶ om. T   5 prius
τὸ a: om. TVAN   6 σωμάτων Thurot: χρωμάτων libri   λέγων a: λέγει TVAN
7 θερμότερον ἥ ψυχρότερον a   10 post δὲ add. καὶ V   ἀδρίστοις om. T
11 ante τὴν add. καὶ a   ἀποδιδοὺς (T)AN: ὑποδιδοὺς V: ἀποδοὺς a   12 αὐτὸν V
τινὸς V: quedam T   μὲν om. AN   13 εἶναι om. T   μηκέτι a: δ μηκέτι
TVAN   φησιν] ἐστιν T   ἥ αὐτὴ TV: αὐτά A: αὐτά N: ἥ τοιαύτη a
φύσις] φησι N   14 alt. ἐκ AN: om. a   χρωματιζομένοις add. Thurot
15 χρώματα δὲ ἐστὶ V   διαφάνεια AN   16 καὶ Ta: om. VAN   τὸ τοῦτον a
(τοιοῦτον etiam M)   17 χρώματος] σώματος V   18 προειρήκαμεν] p. 44,5 ss. al.
17—19 ἡττον—διαφα τυποθetae errore post p. 52,1 τὸ δὲ φῶς habet a (corr. M)
20 ἐν τῷ TV: ἐν Λ: ἐντὸς Na   20. 21 Πυθαγορίοις N   21 λαμβάνει om. T
λαμβάνειν ὄραται V   22 γὰρ] ἄρα Usener   23 prius τὸ a: om. VAN
24 διαφανῆ a (διαφανοῦς etiam M)   25 λέγει τ' N   26 ὄρατὸν V
ὄρατὸν V   οὕτως ἔχει om. a (habet etiam M)   27 πᾶν] πῶς V   σῶμα a
(corr. M)   τῆς αὐτοῦ φύσεως; V   ἐν om. V

τούτῳ. τὸ δὲ φῶς οὐκ ἀν εἶη χρῶμα τι ἀπλῶς οὐδὲ ὑπὸ τὸν τοῦ χρώ- 108 ματος λόγον, διτι μὴ παθητικῶς αὐτὸ δέχεται τε καὶ δέχεται τὰ διαφανῆ. προστίθησι δέ, βεβαιῶν τὸ πέρας εἶναι τὸ χρῶμα, διτι καὶ αὐτῶν τῶν δια- φανῶν εἰ τι οἰκεῖόν ἐστι τινος χρῶμα, καὶ τοῦτο κατὰ τὸ πέρας ὄρατόν 105 ἐστι· τὸ γάρ φῶς οὐ χρῶμα ἦν αὐτῶν· οὐ γάρ τίσιν.

Εἰπὼν δὲ ταῦτα ἔξῆς προστίθησι καὶ τὴν αἰτίαν τῆς τῶν χρωμάτων τῶν ἐν τοῖς σώμασι διαφορᾶς | λέγων· ἐστι μὲν οὖν εἶναι ἐν τῷ 109 διαφανεῖ τοῦθ' διπερ καὶ ἐν τῷ ἀέρι ποιεῖ φῶς. ἐστι δὲ τὸ λεγό- μενον τὸ φῶς τὸ ἐν τοῖς ἀνορίστοις γινόμενον διαφανέστι χρῶμα πως ὅν· 110 καὶ γάρ αὐτὸ παρουσίᾳ φωτὸς ἡ τινος φύσεως φωτίζειν τε καὶ χρωνύναι δυναμένης γίνεται, ἡς ἀπελθούσης σκότος ἐν τῷ διαφανεῖ γίνεται, στέρησις 5 φωτὸς ὅν. ὡς οὖν ἐπὶ τῶν ἀνορίστων διαφανῶν ἔχει τὸ ἐν ἐκείνοις χρῶμα παρουσίᾳ γινόμενον τοῦ φωτίζειν δυναμένου, οὕτως φησὶν ἔχειν καὶ ἐπὶ τῶν ὥρισμένων τὸ χρῶμα τὸ οἰκεῖον αὐτῶν ἔκαστου. ἐν οἷς μὲν γάρ 115 αὐτῶν οὖσι διαφανέστι ἐστὶ καὶ τὸ ὑψ' οὖ χρωνύνυσθαι πέφυκε τὸ διαφανὲς (τοιαύτη δὲ ἦν ἡ λαμπρὰ καὶ πυρώδης φύσις), ταῦτα ὄρατά τε μᾶλλον 120 καὶ μᾶλλον χρωνύνται ἔχοντα τὸ χρῶμα ὥρισμένον τε καὶ μένον, διτι καὶ τὸ παρεκτικὸν καὶ αἴτιον τοῦ χρώματος ἐν αὐτοῖς ἔχει, καὶ ταῦτ' ἐστὶ τὰ λευκὸν ἔχοντα τὸ χρῶμα· καὶ γάρ ἡ χιών, διότι πλεῖστον ἀέρος ἔχει, | 125 ἐτι δὲ καὶ [ἔξ] ὅδατος, διαφανῶν ἀμφοτέρων, μᾶλιστα τὸ διαφανῆς καὶ 130 λευκὴ διὰ τὴν κίνησίν τε καὶ τρῆψιν τοῦ ἀέρος (δι) κινούμενος τοῦ λευκοῦ καὶ ἀφρώδους χρώματος αἴτιος· ἡ γάρ κίνησις αὐτὸν συνάγουσα διὰ τὴν περιέχουσαν τοῦ νέφους ψυχρότητα παχύτερον ποιεῖ θερμαίνουσα καὶ συνί- 5 στησι, καὶ οὕτως κρατηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἔκτος ψυχροῦ πήγνυται. ἐν οἷς δὲ 25 μὴ ἐστιν ἡ ἡττόν ἐστιν ἡ τοιαύτη φύσις, ταῦτα μέλανά τε καὶ ἐν στέρησι χρώματος ἀνάλογον τῷ σκότῳ (τῷ) ἐν τοῖς διαφανέσιν ὅντι, ὅπόταν μὴ παρῇ τὸ φωτίζειν τε καὶ χρωνύναι αὐτὰ δυνάμενον. καὶ τὰ μεταξὺ δὲ

1 χρῶμα τι ἀπλῶς ΤΑ: χρώματι ἀπλῶς Ν: χρώματος ἀπλῶς Β: ἀπλῶς χρώματι Μ: χρώ-
ματι ταυτόν α post οὐδὲ add. γάρ Μ τὸν] τῶν ΑΝ 2 post λόγον
add. πίπτει Μ 3 βεβαιοῦν Τ prius τὸ α: τὸ τε ΒΑΝ 4 ἐστι Τα: εἶναι ΒΑΝ

6 hoc T (sic saepe errat) 7 τῶν] τῆς α λέγων] λογ' V ἐτι T
μὲν] μὴν V εἶναι ΒΑΝ: ἐνεῖναι A(?) a Arist. 8 καὶ] ἐστὶν V φῶς] τὸ φῶς V
9 ὅν] ὅν ἐστι a: ἐνεστι male coni. Thurot 10 παρουσίας V ἡ om. T
φύσει V 11 ἡς] ως a (ἡς etiam M) ἐν] τὸ ἐν T γίνεται ΒΑΝ:
γίνεσθαι πέφυκε a στέρησιν V: privatio habens T 12 ἔχει] ἐστι V
13 ἔχει Aa 14 οἰκείων ΑΝ αὐτῶν ΜΤΑΝ: αὐτοῖς V: αὐτοῦ a 15 prius
τὸ om. N alt. τὸ om. ΑΝ 16 ἡν] est T 17 ἔχοντι N τε καὶ
μένον om. T 18 σώματος ΑΝ αὐτοῖς libri 19 λευκὸν om. T
post χρῶμα add. ἡ N ἀέρος scripsi: ἀέρα libri 20 ἐτι ΤΑΝ: ἐστι Va
ἔξ delevi δὲ ΒΑΝα: ἐστι e T Thurot: δὴ conicio διαφανὲς V 21 ante
alt. τοῦ add. ἡ a, ἡ M δὲ addidi κινούμενος scripsi: κινουμένου libri
22 αὐτὸ V συνέλκουσα a (συνάγουσα etiam M): congregatis T: συναγόμενον coni. Thurot
22. 23 διὰ—ψυχρότητα v. 24 post οὕτω transpon. Thurot 23 τοῦ νέφους Τα: τὸ
νέφος ΒΑΝ 23. 24 συνίστη V 25 ἡ Τα: om. ΒΑΝ ἡττων N 26 τῷ
addidi ὅντα a 27 αὐτὸ V alt. καὶ om. T

γρώματα δῆλον ἔτι κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν τῆς ποιῆς τοῦ ἐν τούτοις 110 παρουσίας τε καὶ μίξεως γένοιτο ἄν, οὐδὲ φερόμενος ζητήσει. ἔσικε δὲ οὐ τῇ 11 τοῦ διαφανοῦς ἐπιτάσσει τε καὶ ἀνέσει τὴν τῶν γρωμάτων ἀνατιθέναι διαφοράν, ἀλλὰ τῇ τοῦ φωτίζειν καὶ γρωνύναι πεφυκότος αὐτὸ παρουσίᾳ τε 5 καὶ ἀπουσίᾳ. Ηὐ δέ ἀμφοῖν | ἀν γένοιτο· καὶ γάρ τῇ διαφανείᾳ καὶ τῇ 111 παρουσίᾳ τοῦ γρωνύναι πεφυκότος τὸ μᾶλλον ηὔτον εἶναι εἴη ἄν καὶ τὸ διαφανέσι μᾶλλον <ηὔτον> τοῖς στερεοῖς ἐν τῇ ποιᾷ μίξει τῶν προειρημένων.

p. 439^b 18 Περὶ δὲ τῶν ἄλλων γρωμάτων ηὔδη διελομένοις πο-
10 σαχῶς ἐνδέχεται γίνεσθαι λεκτέον.

'Ἐν τοῖς στερεοῖς σώμασι τὴν μὲν μίξιν καὶ παρουσίαν τοῦ φωτίζειν 5 πεφυκότος ἐν τῷ διαφανεῖ τὸ λευκὸν γρῶμα ποιεῖν εἰπών, τὴν δὲ ἀπουσίαν τούτου τὸ μέλαν ἀναλόγως τῷ ἐν τῷ ἀօρίστῳ διαφανεῖ γινομένῳ φωτί τε καὶ σκότῳ, ἐφεξῆς ζητεῖ περὶ τῶν μεταξὺ γρωμάτων τοῦ τε λευκοῦ καὶ τοῦ 15 μέλανος, πῶς γίνεται. ἐπεὶ δὲ δοκεῖ μίξει γίνεσθαι τῶν ἐναντίων, ἐκτίθεται 10 τοὺς τρόπους, καθ' οὓς δύναται ἡ κατὰ τὰ γρώματα διαφορὰ γίνεσθαι ἐκ τῆς τοῦ λευκοῦ τε καὶ μέλανος μίξεως.

'Ἐνδέχεται μὲν γάρ, φησί, καὶ παρ' ἄλληλα τιμέμενα τό τε μέλαν καὶ τὸ λευκόν, ὡς ἑκάτερον μὲν αὐτῶν εἶναι διὰ μικρότητα ἀόρατον, τὸ δὲ 20 ἐκ τῆς συνμέσεως αὐτῶν ὄρατὸν γίνεσθαι, ποιεῖν ἄλλου τινὸς ὅψιν γρώμα- τος.' ἔστι γάρ τινα ἂ κατ' ἴδιαν μὲν | ὅντα ἐκφεύγει τὴν ὅψιν, συντεθέντα 112 δὲ ἄλλήλοις ὄραται. ἀπὸ γοῦν διαστήματός τινος πυρὸν μὲν ἐνα κείμενον οὐκ ἄν τις ἴδοι· εἰ δὲ σωρὸς πυρῶν γένοιτο, ὄρφτο ἀν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ δια- στήματος. ὡς δὲ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ διαστήματος τούτων τὸ μὲν ὄρατόν, τὸ 25 δὲ οὖ, οὕτως δύναται τινα διὰ μικρότητα μηδ' ὅλως κινεῖν τὴν ὅψιν καθ' αὐτά. τὸ δὴ ἐκ τῆς τοιαύτης τῶν προειρημένων γρωμάτων παραμέσεως ὄρώμενον οὐδετέρῳ μὲν ταῦτὸν ἔσεσθαι τῶν παρακειμένων ἄλλήλοις, ἔσεσθαι

1 γρώματος V	ἀνάλογον V:	ἀναλόγως AN	τοῦ] τῆς V	2 post ὁ add.
καὶ a	3 τοῦ om. a (habet etiam M)	ἀντιτιθέναι AN		4 γρωνύναι
Ta: γρώνυνθαι VAN	αὐτὰ T	5 η] εἰ T	γένοιτο a	6 post
γρωνύναι add. τι Va	πεφυκότι V	εἶναι om. a	7 διαφανέσι V:	δια-
γρωνής TANa	ηὔτον addidi (καὶ ηὔτον add. Thurot)		9 ηὔδη om. T	φανὲς
διελομένους Arist. codd. praeter L (T? dividentem)		12 διαφανεῖ τὸ om. V in fine versus		
spatio apto relicto, item v. 13 τῷ ἐν τῷ, v. 14 τῶν μεταξὺ		ποιεῖν om. a (habet M)		
εἰπών om. AN	τὴν δὲ ἀπουσίαν Thurot: τῇ δὲ ἀπουσίᾳ libri	13 ἐν om. T		
διαφανοῦς N	14 σκότῳ MVA: τῷ σκότῳ N(?)a	μεταξὺ] ἐφεξῆς a (μεταξὺ etiam M)		
ante prius τοῦ cum T add. μεταξὺ λέγω Thurot	καὶ] τε καὶ AN	alt. τοῦ om. N		
15 δὲ om. AN	16 δύναται] γίνεται V	τὰ om. VA	χρώματος V	18 locum
Aristotelicum habet etiam M	20 ante ποιεῖν add. καὶ T			
ἐκφεύγοντα AN (om. τὴν)	22 δὲ] γάρ V	23 ἄν τὰ ἴδη N	μένοντα TVA	
24 ώς—διαστήματος om. AN	25 οὖ om. N	σμικρότητα a	26 δὲ T	
τῆς om. a εἰρημένων V	27 ὄρώμενον om. T	δευτέρῳ TV	prius ἔσεσθαι	
serripsi (ἔσται Thurot): ἔστι (οὖ add. A) VAA: οὖ NT		alt. ἄλλήλων V (—οις etiam M)		
27, 54, 1 alt. ἔσεσθαι—χροιᾶς om. a	ἔσται T, qui saepe verbum finitum pro inf. ponit			

μέντοι τὶ χρῶμα, εἴγε καὶ ὄρατόν· ἄλλο ἄρα τι εἶδος χροιᾶς. ἔσεσθαι δὲ 112
κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν παρατιθεμένων τε καὶ συντιθεμένων ἄλλήλοις 10
λευκῶν τε καὶ μελάνων τῶν διὰ σμικρότητα ἀνοράτων πλείω καὶ διαφέροντα
ἀπογεννώμενα χρώματα· ἄλλο | μὲν γὰρ ἵσων ἵσοις παρατιθεμένων, ἄλλο 113
5 δὲ κατὰ τὴν ἑκατέρου τε ὑπεροχῆν καὶ τὴν τῆς ὑπεροχῆς ἀναλογίαν· οὐ
γὰρ ὅμοιον διπλασίων τε τῶν λευκῶν ὄντων καὶ ἡμιολίων ἢ ἐν ἄλλῃ τινὶ
ὑπεροχῇ. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ μέλανος ὑπεροχῆς. καὶ τὰ
μὲν ἐν λόγῳ τινὶ καὶ σύμμετρα τῶν ὑπαρχόντων πρὸς ἄλληλα ἔσεσθαι, τὰ δὲ
δὲ ἐν ὑπεροχῇ ἀπλῆ, καὶ ἔσεσθαι αὐτῶν ἡδεῖα μὲν καὶ προσηγῆ τὰ ἐν
10 λόγῳ τῆς ὑπεροχῆς ὄντα σύμμετρα, οὐ τοιαῦτα δὲ τὰ ἀσύμμετρα ἀνάλογον
τοῖς κατὰ τὰς συμφωνίας· καὶ γὰρ ἐν ἔκείνοις ἡ διαφορὰ κατὰ τοὺς ἐν τοῖς
ἀριθμοῖς τῆς ὑπεροχῆς λόγους. ἡ μὲν γὰρ ἔχουσα ώς δύο πρὸς ἐν δια-
πασῶν καλεῖται τε καὶ ἔστιν, ἡ δὲ τῶν τριῶν πρὸς τέσσαρα διατεσσάρων· 10
διταν δὲ μηδένα λόγον ἔχωσιν οἱ φύσιγγοι πρὸς ἄλλήλους, ἀνάρμοστον καὶ
15 ἀσύμμετρον τὸ ἀκουόμενόν ἐστιν, ἀκουόμενον μέντοι. οὗτως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς
τῶν λευκῶν τε καὶ μελάνων παραθέσεως τῶν διὰ μικρότητα | ἀνοράτων 114
ἔξειν τὰ ἀπογεννώμενα χρώματα, οἷον τριῶν δυσὶν ἢ τεσσάρων δυσὶν ἢ
τριῶν τέτταροι παρατιθεμένων τε καὶ μιγνυμένων, καὶ τῶν μὲν ἐν ἀναλογίᾳ,
τῶν δε ἔξω ταύτης, καὶ ἡδεῖα μὲν τὰ ἐν ἀναλογίᾳ τῶν συντιθεμένων, ώς
20 τὸ ἀλουργὸν καὶ τὸ φοινικοῦν καὶ τὰ τοιαῦτα, τὰ δὲ δσα πληκτικὰ δ
καὶ ἀηδῆ οὐκ ἐν ἀναλογίᾳ. καὶ διάγα φησὶν ἔσεσθαι τὰ ἡδεῖα διὰ τὴν αὐτὴν
αἰτίαν, δι' ἣν καὶ τὰ συμφώνως ἡμιοσμένα τοιαῦτα, ἢ καὶ πάσας μὲν τὰς
χρόας ἐν ἀριθμοῖς τισι τῶν παρατιθεμένων ἄλλήλοις γίνεσθαι, ἀλλὰ τὰς
μὲν τεταγμένας παραθέσεις αὐτῶν εἰναι, ἐξ ὧν τὰ ἡδεῖα χρώματα, τὰς δὲ
25 ἀτάκτους, γίνεσθαι δὲ τὰς ἀτάκτους οὐκ ἐν τῇ τῆς ὑπεροχῆς ἀσύμμετρίᾳ, 10
ἄλλ' ἐν τῇ τῆς παραθέσεως ἀταξίᾳ. ἔστι γὰρ τὰ δέκα τοῖς πέντε ποικίλως
παρατιθέναι, καθ' ἃς διαφορὰς παραθέσεων διαφορὰν ἔσεσθαι καὶ τῶν
χρωμάτων.

1 μέντοι MTAN: μὲν V prius τι] τε τὸ V ut testatur Mau ἄρα om. M εἶδος
om. T χρείας M, tum (ἔσ)εσθαι add. M, ἔσται Thurot ἔσεσθαι VAN: ἔσται MTA
3 τῶν om. a (habet etiam M) μικρότητα N ἀνοράτων] non videntur omnino T
4 ἀπογεννώμενα ANa ἵσων MVAN: ἵσον Ta ἵσος AN παρατιθεμένων
om. T 5 ἑκατέραν V τε] τε καὶ V ἀναλόγως N 6 ὅμοιον
scripsi: ὄμοιων TV: ὄμοιως ANa τε a: τε καὶ VAN καὶ ἡμιολίων a:
7 μειώνων VAN: ἢ μειζόνων T 8 τῶν om. a (habet etiam M) ἄλλη AN
ἔσται e T Thurot, sed v. ad p. 53,27 9 ἔσται e T Thurot τὰ] τὸ V
10 συμμέτρω A: σύμμετρω N ἀσύμμετρα a: σύμμετρα V(T): συμμέτρω AN
12 λόγοις AN: rationem T ἔχουσα om. T 13 τῶν MAN: om. Va
τριῶν] τρίτη a 15 ἀκουόμενον μέντοι om. T δὲ om. T τῆς om. N
16 τε om. V σμικρότητα a 17 ἔξει e T Thurot post τριῶν add. καὶ N
τεττάρων AN 18 τεσσάρων V: τέσσαροι conicio καὶ ἢ T ἐν om. Ta
ἀλογία N 20 ἀλουργὸν V: ἀλουργοῦν a (Arist. codd. EMY): ἀλευρον TAN prius
καὶ om. T alt. τὸ om. Arist. codd. EMYL καὶ τὰ τοιαῦτα om. T πληκτικὰ
MVAN: inepta T: om. in spat. xviii litt. a 21 ante οὐκ add. καὶ AN 22 ἢ] ει T
23 χροιᾶς V γενέσθαι V 24 χρήματα V 25 συμμέτρια Ta 26 ἄλλη]
et T (corr. set) 27 διαφορὰς om. T διαφορὰ ἔσται e T Thurot

Μὴ καθαρὰς δ' ἀν λέγοι παραθέσεις τὰς μὴ ὄμοιών. καθαρὰ μὲν γάρ, εἰ παρὰ δύο φέρε εἰπεῖν ἐν | εἴη κείμενον ἐν πάσῃ τῇ μίζει, οὐδὲν 115 καθαρὰ δέ, ὅταν τὰ μὲν παρὰ δύο, τὰ δὲ παρὰ τρία, τὰ δὲ παρὰ ἐν. εἰς μὲν οὖν τρόπος οὗτος τοῦ πλήθους τῶν χρωμάτων, δύο μὲν ὄντων κατὰ 5 τὸ ὑποκείμενον τῶν χρωμάτων, ποιλῶν δε γινομένων τῷ λόγῳ καὶ τῇ μίζει τε καὶ παραθέσει τῇ ποιῆᾳ τούτων, ἐν φαντασίᾳ τὸ πλῆθος τῶν 5 χρωμάτων ἐγόντων, οὐκ ἐν ὑποστάσει. οὗτως τινὲς καὶ τὰς κράσεις γίνεσθαι λέγουσιν.

p. 440^a 7 Εἰς μὲν οὖν τρόπος τῆς γενέσεως τῶν χρωμάτων οὗτος,
10 εἰς δὲ τὸ φαίνεσθαι δι' ἄλλήλων.

Εἰπὼν τὴν δόξαν τὴν τῇ ποιῆᾳ παραθέσει τοῦ λευκοῦ τε καὶ μέλανος τὴν τῶν ἄλλων χρωμάτων φαντασίαν γίνεσθαι λέγουσαν, δευτέραν πάλιν ἔκτιθεται δόξαν, καθ' ἣν δοκεῖ καὶ αὐτὴν δύνασθαι μὴ ὄντων ἄλλων χρω- 10 μάτων φαντασίαν γίνεσθαι, μόνων ὄντων ἐν ὑποστάσει τοῦ τε λευκοῦ καὶ 15 τοῦ μέλανος. ἔστι δὲ αὕτη ἡ τῷ δύνασθαι δι' ἄλλήλων τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλανον ὄρασθαι τὴν τῶν μεταξὺ χρωμάτων φαντασίαν ἀνατιθεῖσα. πῶς δὲ διαφαίνεσθαι δι' ἄλλήλων τὰ χρώματα δύνανται καὶ φαντασίαν διαφορούν 116 ἀποτελεῖν δεικνὺς παρέθετο τοὺς γραφεῖς. οὗτοι γάρ ὑπαλείφοντές τινα ἐναργεστέραν χρόαν, εἶτα ἐπαλείψαντες ἔξωθεν αὐτῇ τινα ἔλαττον ἔχουσαν 20 τὸ ἐναργὲς ποιοῦσιν ἄλλην φαίνεσθαι καὶ οὐγένοια ἦν· τοῦτο δὲ ποιοῦσιν, δταν ὡς ἐν ὅδατι ἡ ἐν ἀέρι βιόλωνταί τι ποιῆσαι φαινόμενον. 5 ἄλλὰ καὶ ὁ ἥλιος διὰ μὲν καθαροῦ τοῦ ἀέρος λευκὸς φαίνεται, δταν δὲ δι' ἀγλύνος ἡ καπνοῦ βλέπηται, φοινικοῦ ὄραται. τὸ γάρ ἐπιτιθέμενόν χρῶμα δταν διαφέρον ἡ τοῦ ὑποκείμενον, οὐδετέρου φαντασία διάκλητος σήζεται, 25 ἄλλ' ἄλλο τι παρ' ἐκάτερον αὐτῶν τὸ φαινόμενόν ἔστιν. ἔστι δὲ καὶ τοῦτο 10 τὸν τρόπον πλῆθος χρωμάτων κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν τε διορωμένων καὶ τῶν δι' ὧν διορᾶται, ὄντων γε λευκοῦ τε καὶ μέλανος. εἰ μὲν γάρ εἴη 15 ὑπερέχον τὸ ἐν βάθει δὲ λευκὸν τοῦ ἐπιπολῆς ὄντος μέλανος, ἄλλου χρώ-

1 ante τὰς add. καὶ AN μὴ] οὐδὲ V ὄμοιών Thurot: ὄμοιώς TANa: ὄμοιας V
 3 καθαρὰς N prius τὰ δὲ] ἡ καὶ a (τὰ δὲ etiam M) 4 οὖν om. AN οὗτος Thurot: αὐτὸς libri (iste T) <τῆς γενέσεως> τοῦ conicio (v. Arist.) 4. 5 δύο—
 χρωμάτων om. V 5 πολλὰ N 6 τε] περὶ V post καὶ add. τῇ AN
 τούτων] τῶν a 10 τὸ] τῷ TN (Arist. codd. SU) ἄλληλα V 11 τῇ a:
 τῶν VAN θέσει τοῦ λευκοῦ om. in spatio V καὶ] καὶ τοῦ V 12 λέγει AN
 13 ἔκτιθεται om. in spatio V 13. 14 δύνασθαι μὴ ὄντων φαντασίαν γίνεσθαι λέγουσι μὴ
 ὄντων ἄλλων χρωμάτων, μόνων a 13 μὴ ὄντων M (cf. a): μὴ τῶν VAN: om. T
 ἄλλων om. M 14 μένων V ὄντων om. V 15 δὲ] δὲ καὶ a ἡ] om. V: ὡ N
 καὶ VAN: τε καὶ a alt. τὸ om. a 19 ἐνεργεστέραν a ἐπαλείψαντος V
 ἔξωθεν om. T ἔξω θανατὴ τινὰ AN ἔχοντα AN 20 καὶ om. T
 21 ὡς—ἡ om. T βιόλονταί a: βάλωνταί N τινα AN: τι post ὅδατι Arist. codd. EMYL
 23 βλέπηται] φαίνεται V 25 ἐκάτερον Thurot (*alterum* T): ἔτερον libri ἔστιν] εἰ V:
 om. T ἔσται δὲ conicio (v. Arist.) 26 ὄρωμένων a(T?) 27 τῶν om. a ὄραται
 a(T?) γε scripsi: τε TVAN: om. a post εἴη add. ὁ a, τὸ M 28 ἐπὶ πολλῆς V

ματος ἡ φαντασία, εἰ δε ἴσαζοι, ἄλλη, | καὶ εἰ ἀνάπαλιν λαμβάνοιτο, ἄλλη 117
καὶ διάφορος κατὰ τοὺς λόγους τῶν ὑπεροχῶν ἡ τοῦ ἐν βάθει ἡ τοῦ ἐπι-
πολῆς. ὅτι δὲ μὴ ἡ αὐτὴ δόξα αὐτῇ τῇ πρὸ ταύτης, δῆλον· ἔκει μὲν
γάρ παράθεσις ἦν ἀποράτων κατ’ αὐτά, ἐνταῦθα δὲ ὄρατῶν σύνθεσις, τῶν
5 μὲν ὑποτιθεμένων, τῶν δὲ ἐπιτιθεμένων.

5

p. 440^a15 Τὸ μὲν οὖν ὕσπερ οἱ ἀρχαῖοι λέγειν ἀπόρροιαν εἶναι
τὴν χροιάν.

⁹Ἐκθέμενος τὰς δόξας τὰς δύο, καθ’ ἀς αἱ τῶν πλειόνων χρωμάτων
φαντασίαι κατὰ μᾶς τῶν ἐναντίων, τοῦ τε λευκοῦ καὶ τοῦ μέλανος, γίνε-
10 σθαι † δοκεῖ ἐν ἡ ἦν δόξα προκαταβεβλημένη περὶ τοῦ ὄραν ὑπὸ τῶν ἀρ-
χαίων, ως ἄρα τοῦ ὄραν κατὰ τὴν ἀπὸ τῶν ὄρωμένων ἀπόρροιαν γινο- 10
μένου· εἴδωλα γάρ τινα δμοιδμορφα ἀπὸ τῶν ὄρωμένων συνεχῶς ἀπο-
ρέοντα καὶ ἐμπίπτοντα τῇ ὅψει τοῦ ὄραν γήτιῶντο. τοιοῦτοι δὲ ἥσαν οἱ
τε περὶ Λεύκιππον καὶ Δημόκριτον, οἱ καὶ ἐκ τῆς τῶν ἀποράτων διὰ | μι- 118
15 κρότητα παραθέσεως τὴν τῶν μεταξὺ χρωμάτων φαντασίαν ἐποίουν· ἀλλὰ
καὶ Ἐμπεδοκλῆς οὕτω τὸ ὄραν γίνεσθαι λέγει, ως πρὸ δλίγου ἐμνημόνευσεν.
ὅτι δὲ μὴ ὑγιῆς ἡ δόξα μηδὲ οὕτως οἷόν τε τὸ ὄραν γίνεσθαι, ἀλλ’ ως
αὐτὸς ἔδειξεν, ὑπομιμήσκει ήμᾶς καθόλου δεικνὺς δτι μὴ κατὰ τὰς ἀπορ- 5
ροιάς τὰς ἀπὸ τῶν ὄρωμένων τὸ ὄραν γίνεσθαι οἶόν τε. εἰ γάρ οὕτω, δι’
20 ἀφῆς ἡ ἀντιληψις τῇ ὅψει ἔσται, εἴγε τὰ ἀπορρέοντα σώματα δῆτα τῷ
ἐμπίπτειν αὐτὰ † ἡ ὄραθεισῶν * * * οὐκέτι προσέθηκεν τὸ ἐπόμενον
ἄτοπον. εἴη δ’ ἄν, εἰ εἴη δι’ ἀφῆς, δεῖν αὐτὴν ψυχροῦ θερμοῦ, ὑγροῦ ⟨ξηροῦ⟩
καὶ τῶν ἀπτῶν ἐναντιώσεων ἀντιλαμβάνεσθαι· οὐδὲν δὲ τούτων ἀντιληπτική. 10

1 ἡ] ἐν V	ἴσα AN	λαμβάνει V	2 τὸν λόγον V	2. 3 ἐπὶ
πολῆς V	4 ἀποράτων Thurot: ἀόρατος libri		κατ’ αὐτά AN: κατ’ αὐτήν V:	
καθ’ αὐτά a: per se T	5 τῶν δὲ ἐπιτιθεμένων Ta: om. VAN		6 post ὕπερ add.	
καὶ Arist. codd. EMY	ἀπείροιαν VA: ἀπόρροιας Arist. codd. EMYL item 7 τὰς χροιὰς			
9. 10 γίνονται ε T Thurot	10 δοκοῦσιν conicio	ἐν ἡ ἦν VAA: ἐνιην N: περιην Diels:		
ἀναλαβεῖν (resumere T) τὴν ex T Thurot: δοκεῖ δλίγον τι ἐκβαίνειν, ἐπεὶ ἦν e. gr. Usener:				
ἐναντιοῦται (vel ἀντιλέγει) δόξῃ προκαταβεβλημένη conicio		δόξαν προκαταβεβλημένην		
TN(?)	11 ώς] οἱ M	ἄρα τοῦ ὄραν om. M	τὴν] τῶν N	ἀπὸ om. T
11. 12 γιγομένων a	12 γάρ om. a	13 πίπτοντα a	γήτιῶντο a: γήτεων N:	
αἰτίων A: αἰτία ἦν V: αἰτία T		τοιοῦτον N	14 τε om. a	post περὶ
add. τὸν a	ὄρατῶν a	14. 15 σμικρότητα ANa	16 πρὸ δλίγου] p. 438 ^a 4	
17 δὲ MTV: om. ANa	17—19 τὸ ὄραν—οἶόν τε om. a (habet etiam M)			
18 (αὐ)τῷ M	ἔδοξεν MAN	20 ad ἔσται, εἴ γε „hic desunt nonnulla“ adnotat M		
σώματα δῆτα om. V	21 εἰ πίπτειν V	ἡ ὄραθεισῶν om. MT (spat. xiii litt. T)		
in fine lacunae verba Aristotelica p. 444 ^a 15—17 excidisse videntur		αὐτὰ <τοῖς		
δρθαλμοῖς αἴτια τοῦ ὄραν τῶν δρθαλμῶν ἀπτεται. ἀλλ’ οὐκέτι coni. Thurot		οὐκέτι]		
καὶ M	22 ἄτοπον a: om. TVAN, sed v. p. 59,16. 62,7	alt. εἴη om. a	δέον	
coni. Diels	ψυχροῦ—ὑγροῦ om. TV	ξηροῦ add. Thurot	23 καὶ M: om. ceteri	
τῶν <ἄλλων> conicio, cf. p. 163,10 Th.		ἀπτῶν a (v. Alex. De an. II 128,23):		
αἰτιῶν VA: αἰτίων N: causam T	23—57,10 cf. Alex. De an. II p. 134,31—135,2			
Brunns	23 post ἀντιληπτικὴ add. ἡ ὅψις a			

ἔτι εἰ συνεγής ἀπὸ τῶν ὄρωμένων ἀπόρροια, πῶς οὐκ ἀναλίσκεται ταχέως τοσαύτης σωματικῆς ἀποκρίσεως ἀπ' αὐτῶν γινομένης; εἰ δὲ ἀντιπροσκρίνεται αὐτοῖς ἄλλα, πρῶτον μὲν διὰ τί | τοῦτο οὐκ ἀεὶ γίνεται ἐπ' αὐτῶν, 119
ῶστε ἵσα [τε] αὐτὰ διαμένειν; τίς τε αἰτία τοῦ ὠρισμένως αὔξεσθαι
5 καὶ πάλιν ὠρισμένως μειῶσθαι; ἔπειτα πῶς ὅμοιοσγέμουνα διαμένει; τὰ
μὲν γάρ ἀπορρέοντα ὅμοιόμορφα (διὰ τοῦτο γοῦν καὶ χρωμάτων ἡ ὄψις
ἀντιλαμβάνεται). τὰ δὲ προσκρινόμενα διὰ τί τοιαῦτά ἔστι; καὶ εἰ συνεγής ἡ
ἡ ἀπόρροια ἀφ' ἑκάστου καὶ κατὰ πάντα τὰ μόρια, πῶς οὐκ ἐμποδίζει τὰ
10 ἀποκρινόμενα τοῖς φερομένοις, ἵνα *(μὴ)* προσκριθῇ, ἢ ἐκεῖνα τούτοις, ἵνα μὴ
φέρηται; πῶς δὲ λεπτὰ ὄντα οὐ σκεδασθήσεται ἀνέμων ὄντων; ὄρωμεν γάρ,
καὶ ἄνεμος ἡ μεταξύ. ἔτι πῶς διαστήματος ἀντίληψις γίνεται, εἰ τὰ ἐμ-
πίπτοντα ὁ ὄφθαλμὸς ὄρᾶ; πῶς δὲ καὶ μύοντες οὐκ ὀψόμεθα, εἰ οὖτως 10
ἔστι τὰ φερόμενα λεπτά; δυνήσεται γάρ καὶ μυόντων διὰ τῶν πόρων εἴσω
χωρεῖν. διὰ τί δὲ καὶ ἐπιτεθέντος τοῦ ὄρωμένου *(τοῖς ὄφθαλμοῖς)* οὐκ ὄψ-
15 μεθα; καὶ γάρ τότε ἀπορρέεται τὰ εἰδώλα καὶ δέξεται αὐτὰ ὁ ὄφθαλμός.
ἡ διὰ τί φωτὸς γρεία πρὸς τὸ ὄραν, δεγομένου τὸ ὄρωμενον τοῦ | ὄφθαλ- 120
μοῦ, γίνεται; ἔτι ἡτοι τὰ ἀπορρέοντα παράκειται τῷ ὄφθαλμῷ ἡ τότε
φέρεται, διταν εἰς αὐτὰ ἐπιστραφῇ. εἰ μὲν οὖν παράκειται, οὐδὲ ὅλως
διαστήματος ἀντίληψις ἔσται· εἰ δὲ τότε φέρεται, πρῶτον μὲν ἐν πλείονι
20 χρόνῳ τὰ πλεῖον ἀφεστῶτα ὀψόμεθα, ὅπερ οὐχ οὖτως γινόμενον ὄρωμεν. ἡ
εἶτα εἰ τῷ τοῦ ἀέρος τοῦ πρότερον ἀπορρέοντός τε καὶ ἐμπίπτοντος τοῦ
εἰδώλου τῇ ὄψι ποσῷ, δις καὶ αὐτὸς ἐμπίπτει τῇ ὄψι, κατ' αὐτοὺς τὸ
διάστημα ὄραμέσθεται, πρῶτον μὲν πῶς τοσοῦτον ἀέρα ἡ ὄψις δέξεται (καὶ)
25 ἑκάστην γάρ φορὰν εἰδώλου τοσοῦτον ἀέρα δέξεται, δοσος ἔστιν ὁ μεταξύ
αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ὄρωμένου); εἶτα ἔξει τινὰ ἴσχυν τὰ ἀπορρέοντα εἰδώλα, 10
ώς τοῦτον προωθεῖν δύνασθαι; εἶτα πῶς, διταν ἄνεμος ἡ, τοῦτο ἔτι σωθήσεται;
ὁ γάρ ἄνεμος ὄρᾶται παρασύρων τὸν μεταξὺ ἀέρα. εἰ δὴ τὰ εἰδώλα λεπτό-
τερα ὄντα διαδύεται τὴν τῶν ἀνέμων βίαν, πῶς οὐχὶ διὰ τοῦ ἀέρος δια- 121

2.3 ἀντιπροσκρίνεται T (De an.): ἀντιπροκρίνεται V: ἀντιπροκρίνηται MAN: ἀντεισκρίνηται a
3 πρῶτα V 4 τε om. T, del. Thurot 5 πῶς om. V 6 χρώματα V
7 καὶ εἰ a: om. VAN: ἔτι εἰ T, fort. recte 8 ἑκάστης a καὶ om. V 9 prius
μὴ T: om. VANa 10 cf. De an. p. 136,3—5 σκεδασθήσεται a: σκεδασθή-
σονται VAN post ἀνέμων add. γε a 11 ἄνεμος ἡ μεταξύ in spatio om. V
11. 12 cf. De an. p. 135,2. 3 et Theophr. De sensu p. 515,1 Diels 11 διαστήματι V
εἶτα VN 11. 12 ἐμπίπτοντα Ta: ἐμπίπτων διτι V: ἐμπίπτοντος AN 12 ὄρω V
καὶ—ὄψο in spatio om. V 14 χωρεῖν διὰ τί δὲ in spatio om. V 15 ἀπορρέεται scripsi: ἀπορεύεται
a: καὶ πορεύεται VAN αὐτὰ ὁ ὄφθαλμός in spatio om. V 17—28 cf. De an.
p. 136,11—24 17 τότε om. T 18 αὐτὸν V 19 τότε φέρεται] referuntur T
τότε] τοῦτο V πρῶτα V 20 πλεῖστον a ὄρωμεν TV: ἔσται ANa
21 πρότερον Usener: πρῶτου VANa: πρῶτον (*primo*) T? (cf. etiam De an. p. 135,4)
τε om. a 22 ποσῷ] πῶς a τῇ ὄψι ἐμπίπτει AN 23. 24 καθ'—δέξεται om. V
24 φορὰν Usener: διαφορὰν libri δις a 25 αὐτῆς conicio εἶτα] ἔπειτα coni.
Usener τίνα ἔξει coni. Thurot 26 πῶς om. T 27 δὲ coni. Thurot et Usener
27. 28 λεπτότατα a, sed v. De an. 136,22 28 διαδύεται] spat. vii litt. T
ἡ ... βίᾳ coni. Thurot (T?) 28. 58,1 διαδύεται om. T

δύσεται; τί δὲ ἔσται καὶ τὸ ἀναμετροῦν τὸν εἰσιόντα εἰς τὴν ὄψιν ἀέρα; πῶς δὲ 121 καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὸ σχῆμα τοῦ ὁρωμένου ἡ ὄψις κρινεῖ, κατὰ τὸ τῆς κόρης μέγεθος δεχομένη ἀπὸ τοῦ φερομένου εἰδώλου μέροιν; καὶ γάρ εἰ πολλάκις 5 καὶ πολλὰ δέχεται, πῶς καὶ διὰ τί ἄλλο μέρος τοῦ εἰδώλου δέξεται, 5 καὶ οὐχὶ ἀεὶ τὸ αὐτὸν καὶ ἐκ διαστημάτων; εἰ δὲ καὶ ἀεὶ τὸ παρακείμενον, τίς ἡ σύνθεσις τούτων ἐν τῇ ὄψει, ὡς θέατρον ἢ ναὸν δοκεῖν ἑωρακέναι διὰ οὗτοι μικρῶν μορίων τῶν ἐμπιπτόντων ἀπὸ τοῦ ἀπ’ αὐτὸν εἰδώλου φερομένου; πῶς δὲ οὐ μεταξὺ ἀπ’ ἄλλων τινῶν εἰδώλων ἐμπιπτόντων τῇ ὄψει τινὰ 10 διασπάσει τὴν ὄψεως τῆς τοῦ πρώτου συνέχειαν, εἰ δεῖ τοσαυτάκις καὶ 10 τοσαῦτα εἰδώλα ἐνεγκύρναι ἀπό τινος πρὸς αὐτήν, ὡς κατὰ τὸ τῆς κόρης μέγεθος δεχομένην ἀπ’ αὐτῶν τι ὅλον ἀεὶ δέξασθαι, ἄλλο ἀπ’ ἄλλου εἰδώλου μέρος λαμβάνουσαν; πῶς δὲ καὶ ἀπὸ τῶν λείων ὡς ἐσχηματισμένα τὰ εἰδώλα λαμβάνει, οὐκ ἐχόντων ἔξογάς; ἢ πῶς ἀπὸ τῶν κατόπτρων; 122 ἢ πῶς αἱ ἔξογαι ἀφ’ ὧν δύναται φέρεσθαι μένουσιν ἐν τῇ ὄψει, εἰ οὕτως 15 ἔστι λεπτὰ καὶ ἀσθενῆ τὰ εἰδώλα, καὶ οὐ συγχέονται; διὰ τί δὲ καὶ ὅλγον ἀπελθόντος τοῦ ὁρωμένου, ταῦτα μένει τὸ ἔξι ὧν ἐν τῇ ὄψει; τὸ δὲ λέγειν μυωπίζεσθαι τὴν ὄψιν ὑπὸ τῶν φερομένων ἐπ’ αὐτήν εἰδώλων καὶ διο- 5 ρίζεσθαι καὶ πρὸς τὸ ὄραν παρασκευάζεσθαι οὐκέτι τηρούντων ἔστι τὸ διὰ τῶν εἰδώλων γίνεσθαι τὸ ὄραν. ὅπλον γάρ διτι μυωπισθεῖσα ἡ ὄψις ὑπὸ 20 τοῦ εἰδώλου ἄλλο τι ὄψεται, εἰ μὴ τὸ εἰδωλον. τί οὖν ταῦτα καὶ πῶς; καὶ ταῦτα μὲν καὶ τοιαῦτα λέγειν ἔστι πρὸς τοὺς ἀπὸ τῶν ὄρατῶν ἀπορρεῖν 10 τι λέγοντας καὶ οὕτως ὄρᾶσθαι τὰ ὄρωμενα.

Αὐτὸς δὲ μόνον ὑπομνήσας ἦτι μὴ εὔλογον οὕτως τὸ ὄραν γίνεσθαι, ἔχων δεδειγμένον ἐν τοῖς ἐμπροσθεν διτι μηδὲ ἀπὸ τῆς ὄψεως οἰόν τε 25 λέγειν ἀπορρεῖν τι καὶ οὕτως ἡμᾶς ὄραν, τίμησι | τὴν αὐτοῦ δέξαν, ἣν ἐν 123 τοῖς Περὶ ψυχῆς κατεσκεύασε, λέγων· ὥστ’ εὐθὺς κρεῖττον φάναι τῷ κινεῖσθαι τὸ μεταξὺ τῆς αἰσθήσεως ὑπὸ τοῦ αἰσθητοῦ γίνεσθαι

- 1—12 cf. De an. p. 135,5—15   2 κρινεῖ Thurot: κρίνει libri   4 ante ἄλλο add. καὶ αδέχεται V   5 τὸ αὐτὸν ἀεὶ α   7 σμικρῶν α   ἀπ’ om. V   φερομένων V
 8 πιπτόντων α (ἐμπ. etiam M)   τινὰ hic habet AN: ante τῇ Va: om. T   9 τοῦ πρώτου om. T   συνεχείας AN   δεῖ MTV: δὴ ANa   10 εἰδώλα om. T
 τὸ om. V   11 δεχομένου V   ὅλον Usener: ὅλων libri   ὅλον ἀεὶ δέξ.]
 eo quod suscipiat T   12 λαμβάνου AN: om. T   12. 13 cf. De an. p. 135,24—26
 13 ante τὰ add. ἔστι ε T Thurot sed cf. De an. πῶς δὲ καὶ ἀπὸ τῶν λείων τοίχων ὡς ἐσχηματισμένα λαμβάνει τὰ εἰδώλα οὐκ ἐχόντων ἔξογάς καὶ εἰσογάς;   λαμβάνομεν V
 13. 14 cf. De an. p. 135,22—24   13 ἔξοχον V   14 εἰ om. V   15 De an. p. 135,30 διὰ τί δὲ καὶ μένοντα οὐγὶ καὶ ἀπελθόντος τοῦ ὁρωμένου καὶ ἐπ’ ὅλγον μένει; unde δὲ οὐχὶ καὶ ἔπειρος conicio aut v. 16 μένειν οὐγὶ οἰόν τε ἐν καὶ V   16 ταῦτα μένοι καὶ ἔξι coni. Thurot, ἡ ἔξω ἡ ἐν coni. Diels   μὲν εἴη ἔξι a (μένει etiam M, qui ἡ ἔξι ὧν del.)   16—18 cf. De an. p. 136,6—11   16 post λέγειν spat. xiii litt. T
 17. 18 διεγείρεσθαι conicio (De an. p. 136,10)   20 τι] τε V   post τι cum T add. οὐκ Thurot εἰ] καὶ coni. Diels   ταῦτα om. T   21 ὄρατῶν Usener: ὄρώντων libri   22 λέγοντα V   23 μόνος VA   οὕτως] ὅτω a   24 ante ἔχων add. καὶ M   ἐν τοῖς ἐμπροσθεν] p. 437 b 10 ss.   μηδὲ T: μηδὲν VANa
 25 λέγειν] dicere et T   αὐτοῦ libri   26 Περὶ ψυχῆς] B 7   27 post αἰσθήσεως add. τὸ αἰσθητὸν AN

τὴν αἰσθησιν ἡ ἀφῆ καὶ ἀπορροίᾳ. δοκεῖ γὰρ αὐτῷ πάσχουσα μὲν 123
καὶ ἡ ὄψις ὑπὸ τῶν ὄρατῶν αἰσθάνεσθαι, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων
ἐκάστη, ἀλλ’ οὐχὶ ποιοῦσά τι καὶ ἐκπέμπουσα, πάσχουσα δὲ οὐ τῷ δέχε-
σθαι ἀπορρέοντά τινα ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν, ἀλλὰ τῷ μεταξὺ τῆς τε ὄψεως 5
καὶ τοῦ ὄρωμένου διαφανές, ὅταν κατ’ ἐνέργειαν ἡ τοιοῦτο (τοιοῦτον δέ
ἐστι τὸ πεφωτισμένον), κινεῖσθαι ὑπὸ τῶν ὄρατῶν, τουτέστι τῶν χρωμάτων
(κινητικὸν γὰρ τὸ χρῶμα τοῦ κατ’ ἐνέργειαν διαφανοῦς). τὸν αὐτὸν δὲ
τρόπον ὑπὸ τῶν χρωμάτων κινεῖσθαι τὸ κατ’ ἐνέργειαν διαφανές, ως κινού- 10
μενον ὑπὸ τῆς τοῦ φωτίζειν πεφυκότος παρουσίας τὸ δυνάμει φῶς δέχεται
10 τε καὶ φωτίζεται. κινούμενον γάρ πως καὶ διατιθέμενον τὸ κατ’ ἐνέργειαν
διαφανές ὑπὸ τῶν ὄρατῶν τὸ εἶδος αὐτῶν διαδίδωσι τῇ κόρῃ, ὁμοίως ως ἔλαζεν,
οὕσῃ καὶ αὐτῇ διαφανεῖ. καὶ | οὗτος διὰ ταύτης δεχομένης διὰ τοῦ διαφανοῦς 124
τοῦ μεταξὺ (τὸ) εἶδος τοῦ ὄρωμένου καὶ μέγρι τοῦ πρώτου αἰσθητικοῦ δια-
διδούσης αὐτὸ τῷ τὸν μεταξὺ πόρον τοῦ τοιούτου σώματος εἶναι πλήρη, τὸ ὄραν
15 γίνεσθαι εὔλογον, καὶ διὰ τοῦ κατὰ τὰς ἀπὸ τῶν ὄρατῶν ἀπορροίας. ἔξῆς
λέγει καὶ τὸ ἐπόμενον ἀτοπὸν τοῖς ἀμα μὲν τῇ παραθέσει τῶν ἀοράτων διὰ
μικρότητα [τῶν] χρωμάτων τὴν μᾶτιν τῶν παρὰ τὸ λευκόν τε καὶ μέλαν
χρωμάτων γίνεσθαι λέγουσιν, ἀμα δὲ τὴν ἀπόρροιαν τοῦ ὄραν αἰτιωμένοις.

p. 440^a 20 Ἐπὶ μὲν οὖν τῶν παρ’ ἄλληλα κειμένων ἀνάγκη ὥσπερ
20 καὶ μέγεθος λαμβάνειν ἀόρατον οὗτον καὶ χρόνον ἀναίσθητον.

"Εστι δὲ ὁ λέγει ὅτι τοῖς τῇ παραθέσει ταύτῃ τὴν ὄρατὴν τῶν χρω- 10
μάτων μᾶτιν τε καὶ φύσιν ἀνατιθεῖσιν, ἔτι δὲ τὸ ὄραν τῇ ἀπὸ τῶν ὄρωμένων
ἀπορροίᾳ γίνεσθαι λέγουσιν ἐπεται, ὥσπερ σῶμά τι καὶ μέγεθος λαμβάνουσιν
ἀόρατον τῇ αὐτοῦ φύσει, οὗτος λέγειν καὶ χρόνον τινὰ ἀγαίσθητον εἶναι.
25 πᾶσα μὲν | γάρ κίνησις ἐν χρόνῳ. διὸ καὶ ἡ ἀπὸ τῶν ὄρωμένων ἀπόρ- 125
ροια διὰ κινήσεως ἐπὶ τὰς ὄψεις ἀφικνουμένη δηλονότι ἐν χρόνῳ ἢν τινι
ἀφικνοῖτο. τοῦ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον ἀναίσθητον αὐτοῖς ἀναγκαῖον εἶναι
λέγειν καὶ τὴν αἰτίαν παρατίθησιν.

1 ἡ—ἀπορροίᾳ TV (cf. p. 61,12 et Arist. codd. LSUP): ἀφ’ ἡς καὶ ἡ ἀπόρροια AN: ἀφῆ
καὶ μὴ ταῖς ἀπορροίαις Arist. codd. EMY (ταῖς ἀπορροίαις Alex. p. 61,11 sed v. ibid. 14)
1—10 cf. Alex. De an. p. 141,30—142,4 Bruns 1 αὐτὸ N: om. T μὲν post
δοκεῖ V 2 prius zai om. T 4 τὸ om. V 5 prius τοιοῦτον AN a
7. 8 τὸν—τρόπον in spatio om. V 9 τοῦ φωτίζειν in spatio om. V 9. 10 δέχεται
τε M[†]VAN: φαίνεται a 11 διδωσι V 11—14 cf. De an. p. 142,31—143,1
12 διὰ om. a τοῦ MT: τὸ VANa 13 τὸ add. Thurot αὐτὸ VAN:
αὐτῷ a: om. T 14 τοῦ M: om. VANa 15 διὰ del. Thurot 16 λέγει—
διὰ om. AN ἀοράτων Thurot: ὄρατῶν libri 17 σμικρότητα a τῶν del. Thurot
σωμάτων eoni. Thurot; cf. p. 60,9. 14, sed fort. postea a coloribus (v. p. 53,19) invisibilis
ad corpora transit τὴν MVAN(T): μὲν a παρὰ] περὶ VN: ab T 18 λέγει AN
αἰτιωμένου V 19 ἐπεὶ AN 21 τοῖς om. A ταύτῃ τὴν TVA: ταύτην Na
22 ἀνατιθῆσι N: ἀνατίθησιν A 23 λέγει A σώματι a: τι σῶμα V: om. T
24 αὐτοῦ ANa: αὐτῇ V 25 ἐν om. VA διότι a ἀπὸ om. a 26 ad visum T
ἐν χρόνῳ om. AN 27 ἀφικνεῖτο N τοῦ δὲ τοῦτον scripsi: τοῦτον δὲ TANA: τοιοῦτον δὲ V
ἀναίσθητον Na: οὐκ αἰσθητὸν V: αἰσθητὸν TA 28 λέγειν om. N(?)a καὶ Na: οὐ TVA

p. 440a22 "Ινα λανθάνωσιν αἱ κινήσεις ἀφικηνούμεναι καὶ ἐν δοκῇ 125
διὰ τὸ ἄμα φαίνεσθαι.

'Επεὶ γὰρ κατὰ βραχὺ γίνεται τῇ ὅψει κατὰ τοὺς οὗτοις λέγοντας τὸ ὄρᾶν 5
(ὅσον γὰρ οὐαὶ τε δέξασθαι ἡ κόρη τοῦ εἰδώλου, τοσοῦτον καθ' ἑκάστην
5 ἔμπτωσιν δρᾶ), δοκεῖ δὲ ως ἀπαῖς καὶ μιᾷ προσβολῇ καὶ ως ἐν ὄρᾶν τὸ
ὄρώμενον, δεῖ ἐν ἀναισθήτοις γρόνοις τὰς τῶν τηλικούτων ἔμπτώσεις γινο-
μένας διαλανθάνειν, οὐαὶ μὴ κατὰ μικρὰ ἀλλ' ἀθρόου αὐτὸς ὄρᾶν δοκῇ. 10
πᾶσι μὲν οὖν τοῖς οὗτοις τὸ ὄρᾶν λέγουσι γίνεσθαι ἀναισθήτων γρόνων γρείᾳ.
τοῖς δὲ καὶ τὴν τῶν χρωμάτων διαφορὰν τῇ τῶν ἀναισθήτων σωμάτων
10 παραθέσει ἀνατιθεῖσιν, εἴης καὶ τῇ ἀπορροίᾳ λέγοιεν τῇ ἀπὸ τῶν | ὄρω- 126
μένων τὸ ὄρᾶν γίνεσθαι, διπλασιάζεται τὸ ἀτοπον. οὐ γὰρ μόνον ἀναισθήτα
μεγέθη τούτοις ἀνάγκη λέγειν, ἀλλὰ καὶ χρόνους ἀναισθήτους. δύναται
καὶ ως ἰδίως ἐπόμενον τὸ δεῖν λέγειν ἀναισθήτους χρόνους εἶναι τοῖς καὶ
τῇ τῶν σωμάτων κατὰ μικρὰ παραθέσει τὴν τῶν χρωμάτων διαφορὰν ἀνα-
15 τιθεῖσιν εἰρηκέναι. οὗτως δ' ἀν τὸ πολλὰ ἀν τὰ ὄρώμενα ως ἐν ὅψεται τις,
εἰ λανθάνοι ἡ ἀφ' ἑκάστου αὐτῶν ἀπόρροια καθ' αὐτὴν ἔμπιπτουσα τοῖς
διφθαλμοῖς καὶ δοκεῖ ως μία ἀπαῖς καὶ τὸ ἀφανὲς τοῦ ὄρωμένου γίνεσθαι.

p. 440a23 'Ενταῦθα δὲ οὐδεμία ἀνάγκη.

'Ενταῦθα λέγει ἐπὶ τῆς δόξης τῆς δι' ἀλλήλων τὰ χρώματα ὄρᾶσθαι 10
20 λεγούσης καὶ οὗτος αὐτῶν τὴν μῆτιν ποιούσης. τὸ γὰρ ἐπιπολῆς χρῶμα
κινούμενον ὑπὸ τοῦ ὑποκειμένου αὐτῷ ἀλλοίαν τὴν φαντασίαν ποιήσει τοῦ
ὄρωμένου, καὶ κατὰ τὰς τῶν ὑποκειμένων διαφορὰς ἔσται | καὶ ἡ τοῦ ὄρω- 127
μένου φαντασία διάφορος. δτι δὲ βελτίων ἡ δόξα αὕτη ἡ περὶ μίεως χρω-

1 οὐαὶ λανθάνωσιν om. TA λάθωσιν Arist. codd. EMYL, sed cf. v. 16 δοκεῖ TVA:
αὶ δοκῇ εἶναι cum Arist. ? v. p. 62,3 3 ἡ ὥψις AN 4 δοσι V τοιοῦτον N
5 ἔμπιπτουσιν N 6 δεῖ Ta: δὴ V: δοκεῖ AN αἰσθήτοις TAN 7 διαλανθά-
νουσιν V: percipere T μικρὰ TV: σμικρὰ A: μικρὸν AN: σμικρὸν M, sed v. v. 14
8 οὖν om. N 9 καὶ om. T καὶ τὴν] κατὰ V τῇ om. M
αἰσθητῶν a (corr. M) 10 ἀνατιθησιν AN 11 διπλασιασθήσεται T, fort. recte
(v. p. 61,18) 11. 12 ἀναισθήσον μέγεθος V 12 χρόνοις a: χρόνος A ἀναισθήτος A
δύναται TVAN: διὰ τοῦτο a 13 ως a: ὡς VAN: cum T τὸ a: τοῦ VAN:
τῷ T ἀναισθήτου χρόνου AN 13. 14 καὶ τῇ ... παραθέσει Thurot (cf. v. 9):
(δὲ add. T) κατὰ τὴν ... παράθεσιν libri 14 σωμάτων T: χρωμάτων VANa
σμικρὰ a τῇ ... διαφορᾶ a (corr. M) 14. 15 ἀνατιθεῖσιν Ta: ἀνατιθησιν VAN
15 εἴρηκεν a prius ἀν fort. del. aut ἄμα scrib.; neque enim Alex. ἀν cum futuro
coniunxit (δὲ ἄμα πολλὰ ὄντα (τὰ) Diels) πολλὰ ἀν om. T alt. ἀν del. Thurot,
fort. recte ὥψεται διφθείη Thurot, sed v. p. 62,2 15. 16 τις εὶ seripsi:
τισὶ libri: εὶ M 16 λανθάνει T et Thuroti cod. B ἀφ'] ἀφ' V 16. 17 τοῖς
διφθαλμοῖς MT: τῶν διφθαλμῶν VANa 17 δοκοῖ coni. Thurot, sed v. p. 62,3
ἀφανῆς AN: ἀφ' ἐνὸς conicic. v. 5 et p. 62,2 19 λέγω T ἐπὶ] περὶ M:
super T 20 ἐπὶ πολλῆς V 21 αὐτοῦ V 22 ἔσται seripsi: τε V et
Thuroti codex B: om. TANa 23 alt. ἡ V: τὰ AN: om. Ma περὶ VAN(T):
τῶν a: περὶ τῆς M 23. 61,1 τῶν χρωμάτων M, sed v. Arist. p. 440a28

μάτων τῆς πρὸ αὐτῆς ἔδειξεν ἐπενεγκὼν τὸ θέατρον εἰ μὴ ἐνδέχεται 127
μηδὲν εἶναι μέγεθος ἀόρατου, ἀλλὰ πᾶν ἐκ τινος ἀποστήματος
ὄρατόν. ταύτη γάρ ἐκείνης αὕτη πλέον ἔξει, θτὶ οὐκ ἔστι κατὰ ταύτην ἃ
ἀόρατόν τι σῶμα. περὶ μέντοι τοῦ ἀναισθήτους χρόνους μὴ ἔσεσθαι ἐπὶ⁵
ταύτης οὐδὲν εἶπεν, θτὶ ἀνάγκη τοῦτο ἐπὶ ταύτης γίνεσθαι, εἰ κατὰ ἀπορ-
ροίας τῶν ὄρωμάνων λέγοι τις γίνεσθαι τὸ ὄραν.

Δύναται τὸ λεγόμενον οὕτως εἰρῆσθαι. ἐκθέμενος τὰς δύο δύξας, καθ' 10
ἄς οιόν τε πλείω φαίνεσθαι τὰ γρώματα, τίγν τε κατὰ παράλιεσιν τῶν διὰ
μικρότητα ἀράτων, ητις ἦν δύξα τῶν πρὸ αὐτοῦ, καὶ τὴν κατὰ ἐπιπρόσθησιν,
10 ἔξῆς εἶπε πῶς γινομένου τοῦ ὄρᾶν δύναται σφίζεσθαι τὸ τὴν τῶν γρωμάτων
μῖξιν κατά | τινα γίνεσθαι τούτων τῶν τρόπων· οὐ γάρ ταῖς ἀπορροίαις, ὡς 128
φῶντο οἱ πρὸ αὐτοῦ (ἀφὴ γάρ οὕτω καὶ ἡ ὅψις ἔσται), ἀλλὰ τῇ τοῦ με-
ταξὺ τῆς ὅψεως καὶ τοῦ ὄρωμένου διαφανοῦς κινήσει ὑπὸ τῶν ὄρατῶν.
εἰπὼν δὲ ὅτι ἄτοπον τὸ τῇ ἀπορροίᾳ τὴν ὅψιν γίνεσθαι λέγειν καὶ δεικνὺς
15 πῶς, παρατίθεται καὶ δείκνυσι τὸ συμβαῖνον ἄτοπον τοῖς παραθέσει τῶν
ἀράτων τὴν τῶν γρωμάτων μῖξιν (γίνεσθαι) λέγουσιν, εἰ ἀπορροίῃ γίνε-
σθαι λέγοιεν τὸ ὄρᾶν. οὐ γάρ μόνον αὐτοῖς ἀναγκαῖον ἔσται ἀόρατά τινα
μεγέθη λέγειν, ἀλλὰ καὶ ἀναίσθητον χρόνον, καὶ διπλασιασθήσεται τὸ
ἄτοπον, εἴγε μήτε ἀναίσθητον τῇ αὐτοῦ φύσει μέγεθός ἔστιν, ὡς ἔρει, 10
20 μήτε ἀναίσθητος χρόνος. πᾶσι μὲν γάρ τοῖς ἀπορροίαις αἰτιωμένοις ἀκο-
λουθεῖ τὸ ἀναίσθητον χρόνον εἶναι λέγειν. εἰ δέ τινες τῇ τῶν ἀράτων
παραθέσει τὴν μῖξιν τῶν γρωμάτων αὐτῶν γίνεσθαι λέγοιεν, ὡς ἔλεγον
οἱ πρὸ αὐτοῦ, τούτοις ἀκολουθήσει ἀμα μὲν μεγέθη ὑποτίθεσθαι ἀόρατα 129
εἶναι, δ καὶ αὐτὸ ἄτοπον, ἀμα δὲ καὶ χρόνον ἀναίσθητον, ὡς ἵσον εἶναι
25 τὸ ἐπὶ μὲν οὖν τῶν παρ' ἄλληλα κειμένων τῷ 'ἐπὶ μὲν γάρ τῶν
παρ' ἄλληλα κειμένων, ὡς μεγέθη τινὰ ὑποτίθεσθαι ἀόρατα εἶναι, οὕτως
ἀνάγκη ἔσται καὶ χρόνους ἀναίσθητους λέγειν.' οὕτως γάρ τὰ κατὰ μικρὸν 5

ἐμπίπτοντα μόρια τῇ κόρῃ καὶ κατὰ τοσοῦτον, ὅσον ἡ κόρη δέξασθαι δύνα- 129
ται, ώς ἐν τε καὶ συνεχὲς ὀραθήσεται, εἰ λανθάνοι ἡ διαφορὰ τῶν χρόνων
καθ' οὓς ἐμπίπτει τῇ κόρῃ τὰ ὄρώμενα εἴδωλα καὶ εἰς δοκεῖ εἶναι ἐν ᾧ
τὸ πᾶν ὄρα. δύο δὲ ἄτοπα ἀκολουθήσει τῇ τοιαύτῃ δόξῃ, τό τε μεγέθη
5 τινὰ λέγειν ἀόρατα καὶ χρόνους ἀναισθήτους, ὃν οὐδέτερον ἀληθές, ώς 10
προελθόντα δεῖξει.

Εἰπὼν δὲ τὸ ἔπομενον ἄτοπον τοῖς τὸ ὄραν ταῖς ἀπὸ τῶν ὄρωμένων
ἀπορροίαις ἀνατιθεῖσι καὶ δεῖξας αὐτὸν ἐπὶ παραδείγματος τοῦ τὴν τῶν χρω-
μάτων μῆτριν ἐκ τῆς τῶν ἀοράτων παραθέσεως γίνεσθαι (ἔπειται γάρ καὶ
10 χρόνους | ἀναισθήτους τίθεσθαι), διτι μὴ τοῦτο ἔπειται τὸ ἄτοπον τοῖς διὰ 130
τῆς τῶν μεταξὺ κινήσεως τὸ ὄραν γίνεσθαι λέγουσιν ἐπιφέρει, πάλιν ἐπὶ
τούτου παραδείγματι χρώμενος τῇ δόξῃ τῇ κατὰ τὴν ἐπιπρόσθησιν τῶν
χρωμάτων τὴν μῆτριν αὐτῶν γίνεσθαι λεγούσῃ. λέγει γάρ ἐνταῦθα 5
οὐδεμίᾳ ἀνάγκη, τὸ ἐνταῦθα λέγων ἐπὶ τῆς δόξης τῆς διὰ τῆς κινή-
15 σεως τοῦ μεταξὺ τὸ ὄραν γίνεσθαι λεγούσης, ἣν προέκρινεν αὐτός. οὐκέτι
γάρ τοῖς οὗτω λέγουσι γίνεσθαι τὸ ὄραν ἀνάγκη λέγειν ἀναισθήτον τι μέγε-
θος ἡ ἀναισθήτον τινα χρόνον εἶναι, καὶ διὰ τί δείκνυσιν ἐπὶ τῶν χρω-
μάτων τῶν ἐπαληλιμένων ἀλλήλοις· οὔτε γάρ ἀναισθήτα οὗτως τὰ κεχρω- 10
σμένα λαμβάνουσιν οὔτε χρόνου δεησόμενα πρὸς τὸ τὰς ἀπὸ τούτων ἀπορ-
ροίας πρὸς τὴν ὄψιν ἐνεχθῆναι. ἀλλὰ τὸ ἐπιπολῆς χρῶμα τῷ διαφανεῖ
τῷ μεταξὺ τῆς τε ὄψεως καὶ ἑαυτοῦ γειτνιῶν ἀλλως μὲν διαθήσει τὸ δια-
φανὲς τὸ μεταξὺ ἀπλοῦν τε καὶ καθ' | ἑαυτὸν ὅν, ἀλλως δέ, εἰ εἴη τι αὐτῷ 131
ὑποκείμενον ὑφ' οὖς πάσχοι. οὐ γάρ ως ἀπλοῦν ἔτι διατίθησι τὸ μεταξὺ
διαφανές, ἀλλ' ως μεμιγμένον καὶ ἔτερόν τι ὃν διὰ τὴν τοῦ ὑπαληλιμένου
25 χρώματος αὐτῷ διαφορὰν καὶ τὸ ὑπ' αὐτοῦ πάθος γινόμενον ἐν αὐτῷ.
εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ δεῖξας ἐπιφέρει· φαστοῦ εἰ μὴ ἐνδέχεται μηδὲν 5
εἶναι μέγεθος ἀόρατον, ἀλλὰ πᾶν ἔκ τινος ἀποστήματος ὄρατόν,

1. 2 δύναται δέξασθαι V	2 τε] γε a	συνεχῆς AN	3 inciderunt T
εἰς V: εἰ δ ANa: non T (unum?)	δοκοῦ coni. Thurot, sed v. p. 60,17	4 τὸ πᾶν]	
esse T	μέγεθος a	5 ἀόρατον V	6 προϊὼν a, v. ad p. 61,19
τῆς V	8 αὐτὸν TV: αὐτὰ Aa: αὐτοῦ V	9 δρατῶν a	7 τοῖς
καὶ> conicio	10 χρόνος ἀναισθήτος AN	καὶ (μεγέθη ἀόρατα	
	tίθεσθαι Thurot (ponere T): ἐντίθεσθαι V:		
ἐκτίθεσθαι Aa: γάρ τιθεσθαι N	post ὅτι add. δὲ a	τοῖς διὰ Ta: om. VAN	
11 τῶν] om. a (habet etiam M): τοῦ conicio	λεγούσης AN	12 τοῦ V	
παραδείγματος VN	χρώματος V	post παραδείγματι add. τινι T	τὴν om. AN
ἐπιπρόσθεσιν AN	13 αὐτῶν Ta: αὐτῆς V: αὐτοῖς AN	λεγούση Ta: λέγουσι VAN	
λέγεται V	13. 14 enim hoc neque nullam necessitatem T	13 post ἐνταῦθα cum Arist.	
add. δὲ a	16 γάρ om. AN	18 ἐπαλειλιμένων V	19 λαμ-
βάνει N	χρόνον N	δεησόμενα Ta: δεησόμεθα VAN	βάνει N
		τὸ] τοῦ V	
19. 20 defluxum T	20 ἐλεχθῆναι V	ἐπὶ πολλῆς VN	21 τῷ] τὸ V
έαντω V	γειτνιῶντι a: movens T	διαθήσει scripsi (T? disponet): διαθέσει VAN:	
διαθείη a (T?): <ἄν> διαθείη coni. Thurot		22 τε om. V	
ἡν AN	αὐτῶν V	αὐτὸν V	ὄν]
μεμιγμένα V	23 πάσχει Va	24 ἀλλως T	ώς om. V
ὑπαληλιμένου AN: ὑπαλειλιμένου V: ἐπαληλιμένου Ta		25 αὐτῆς V	
τὸ repetit a	ὑπ' αὐτῆς V, tum τὸ add. VAN	26 μὴ ἡ δέχεται AN	
27—63,2 ἀλλὰ—ἀόρατα om. V			

καὶ αὕτη τις ἀν εἴη χρωμάτων μῖξις, λέγων ὅτι εἰ μὴ εἴη μεγέθη 131 τινὰ ἀόρατα, ἡ ἐκείνως λεγομένη μῖξις γίνεσθαι τῶν χρωμάτων κατὰ τὴν τῶν ἀόρατων παράθεσιν οὐκ ἀν εἴη, εἴγε μηδὲν μέγεθος ἀόρατον, αὕτη δὲ ἡ δευτέρα δόξα ῥηθεῖσα γίνοιτ' ἀν καὶ αὐτὴ τῆς τῶν χρωμάτων μῖξεως 10 5 αὐτία, ἡ κατὰ τὴν ἐπάλεψιν καὶ ἐπιπρόσθησιν ἄλλου ἄλλω. ἔρει γάρ καὶ ἄλλην τινὰ καὶ τήνδε κυριωτέραν.

Καὶ μὴ ὅντων δὲ μεγέθην ἀόρατων τινῶν, ὅμως φησὶ μηδὲν κωλύειν 132 καὶ τῇ παραθέσει τῶν χρωμάτων δόξαι τινὰ μῖξιν γίνεσθαι τοὺς ἀπὸ πλείσιον διαστήματος ὄρῶσι τὰ τοῦτον τὴν τρόπον παρακείμενα. περὶ γάρ τοῦ μηδὲν 10 εἶναι μέγεθος ἀόρατον τῇ αὐτοῦ φύσει μηδὲ οὔτως δύνασθαι τὴν μῖξιν τῶν χρωμάτων γίνεσθαι, ως ἐκ τῆς τῶν ἀόρατων πυρῶν παραθέσεως, ἐν ὑστέρῳ, 5 φησί, δειχθήσεται.

p. 440a 31 Εἰ δέ ἐστι μῖξις τῶν σωμάτων μὴ μόνον τὸν τρόπον τοῦτον ὅνπερ οὖνται τινες, παρ' ἄλληλα τῶν ἐλαχίστων τιθε-
15 μένων, ἀδήλων δὲ ἡμῖν διὰ τὴν αἰσθησιν.

Διὰ τούτων τίθησι τὴν αὐτοῦ δόξαν, ἡ συγκατατίθεται μᾶλλον τῶν προειρημένων. αἱ μὲν γάρ προειρημέναι οὐ μῖξιν χρωμάτων, ἀλλὰ φαντασίαν μίξεως εἰσάγουσιν· διὸ οὐδὲ ὑπόστασίν τινα διδόσαι τοῖς ἄλλοις χρώμασιν. *(καθ.)* ἡν δὲ αὐτὸς νῦν τίθησι δόξαν, μῖξις τε ἀληθῶς ἐστι χρωμάτων, καὶ ὅπαρξις ἔστι δὲ ἡ κατὰ μῖξιν τῶν σωμάτων γινομένη. εἰ γάρ ἔστι μῖξις τῶν σωμάτων, οὐ κατὰ παράθεσιν μόνον, ως φόντο οἱ πρὸ αὐτοῦ, παρ' ἄλληλα τιθεμένων τῶν | ἐλαχίστων καὶ ἀδήλων ἡμῖν διὰ τὸ 133 ἀναίσθητα εἶναι, ἀλλὰ καὶ δλων δι' δλων τρεπομένων, ως ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως δέδειχε περὶ μίξεως λέγων (τοῖς μὲν γάρ παραθέσει τὴν μῖξιν γίνεσθαι λέγουσιν ἀκολουθεῖ ταῦτα μόνον μάγνυσθαι λέγειν ἀλλήλοις. ὅτα 25 ἐνδέχεται διελεῖν εἰς τὰ ἐλάχιστα. ἔστι δὲ ταῦτα ἐφ' ὃν οἶν τε τῶν 5

1. 2 τινὰ μεγέθη AN 2 τινὰ om. T 3] ἡ V: ἡ TN λέγομεν ἡ TAN
μῖξιν V 3 ὄρατῶν a περίθεσιν V 4 ἡ δευτέρᾳ] sive T ῥηθεῖσα
om. T γένοιτ' V αὐτὴ AN 5 ἡ N ἐπάληψιν a prius
καὶ Ta: om. VAN ἄλλω T: ἄλλως VANa 6 ἔρει MTVAN: τὸ εἰ a
ἔρει] p. 440b 14 ss. 6 τῆσδε coni. Thurot κυριωτάτην V 7 post
μεγέθην add. καὶ VAN μηδὲ V 8 τὴν παράθεσιν V δόξαι scripsi
(cf. Arist. φαίνεσθαι): δόξει VAN: δοξάζει a: om. T πλέον V 9 διαστήματος
MTVN: om. A(?)a περικείμενα V 10 αὐτοῦ libri 11 πυρῶν T (cf.
p. 53,22 ss.): πόρων ANa: πόρρων V 12] et in T ἐν ὑστέρῳ] v. ad p. 61,19
14 περὶ ἀλλήλοις V 15 ἀδήλων T: ἀδηλον VA: ἀδηλα N 16 ante τὴν add.
nobis T αὐτοῦ ANa: αὐτῶ V συνεκτίθεται N 18 ἄγουσι V 19 καθ'
add. Thurot αὐτὸ N γῦν om. T νῦν τίθησι] συντίθησι V
ἀληθῶς Λα: ἀληθῆς TV: ἀληθῶν N 20 δὲ om. a post κατὰ add. τὴν a
χρωμάτων a 20. 21 γινομένη - σωμάτων rep. N 21 χρωμάτων a οὐ a:
om. TVAN 21. 22 οἱ πρὸ αὐτοῦ] quidam T 22 διὸ V 23 ἀναίσθητον AN
ἄλλ' V καὶ A¹a: δι' N, εἰ e corr. A: om. TV δλων] δλου ἡμῖν a
23. 24 Περὶ γενέσεως] A 10 p. 327b 31 ss. cf. Philop. p. 192,22 ss. Vit. 24 δέδεικε N:
δέδεικται V παραθέσεως V

όμοειδῶν ἐν τι κατ' ἀριθμὸν λαβεῖν, δι μηκέτι εἰς ὅμοια διαιρεῖται· διὸ 133 καὶ ἀδιαιρέτον ταύτη. ἔστι δὲ τοῦτο ἐπὶ τῶν στερεῶν τε καὶ ἀνομοιομερῶν, οἷον ἀνθρώπων, ἵππων, κυνῶν, βοῶν, σπερμάτων. ἐν ἑκάστῳ γὰρ τούτων ἔστι τι τὸ κατ' ἀριθμὸν ἐν, δι καὶ ἐλάχιστον ἔστι τῶν ἐν τῷ αὐτῷ γένει, 134 τῷ μηκέτι εἰς ὅμοια διαιρεθῆναι δύνασθαι· οὔτε γὰρ δι μηκέτι ἀριθμὸν 10 ἀνθρώπως εἰς ἀνθρώπους ἔτι διαιρεῖται οὔτε δι πίπος οὔτε ἄλλο τι τῶν τοιούτων. τῶν δὴ τοιούτων καὶ οὕτως ἀδιαιρέτων ἑκάστων κατὰ παρά-
θεσιν μᾶξις. ἵπποι γὰρ κυσὶ καὶ | ἀνθρώποις καὶ κριθαὶ πυροὶ καὶ κέγχροις 135 οὕτω μίγνυνται τῇ τῶν ἐλαχίστων ἐν αὐτοῖς σωζομένων παραθέσει, διαν
10 πολλὰ ἦ· οὐ γὰρ δὴ εἰς ἵππος ἐνὶ ἀνθρώπῳ παρατεθεὶς μεμιχθαι λέγεται
ἡ εἰς πυρὸς κριθῆ μιᾶ. δοσα δὲ ὑγρά τε καὶ ὅμοιομερῆ καὶ μὴ οἷόν τε
αὐτῶν τὸ ἐλάχιστον λαβεῖν, ταῦτα οὐκέτι οἷόν τε τῇ παραθέσει τῶν 5
ἐλαχίστων μίγνυσθαι λέγειν, ἀλλ' ἐν τούτοις διὰ παντὸς ἡ μᾶξις, ἀ καὶ
κυρίως μεμιχθαι λέγεται· ἔστι δὲ ταῦτα ἐφ ὃν τὸ κεχρᾶσθαι κατηγοροῦ-
15 μεν. πῶς δὲ τοῦτο δυνατὸν δλον τι δι' δλου μίγνυσθαι ἔδεικεν ἐν τοῖς
Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς, δτε περὶ μᾶξεως ἐλεγε· διὸ καὶ λέγει ἐν τοῖς
Περὶ μᾶξεως εἰρηκέναι. εἶπε γὰρ ἔκει τὸ τὴν ὅλην [δι'] ἀμφοτέρων τῶν
μεμιγμένων εἶναι τὴν αὐτήν, καὶ διὰ τοῦτο ἑκάτερον αὐτῶν καὶ ποιητικὸν
τοῦ φι μίγνυται καὶ παθητικὸν ὑπ' ἐκείνου εἶναι, δταν ἴσαζωνται ταῖς δυ-
20 νάμεσι τὰ μιγνύμενα [ἢ], ως μὴ τὸ ἔτερον αὐτῶν κατισχῦσαν θάτερον εἰς
τὸ ἕδην εἶδος | αὐτοῦ μεταβάλλειν, ἀλλ' ως ἑκάτερον ἀμα ποιοῦν τε καὶ 135
πάσχον, ἀποβάλλοντα τὰς ὑπεροχάς, ὃν παρουσῶν ἦν ἀλλήλων διαφέροντα,
καὶ τὸ μὲν ὅδωρ φέρε εἰπεῖν, τὸ δὲ οἶνος, ἐν μέσῳ καταστῇ, καὶ ἐν τι
εἶδος ἐξ ἀμφοτέρων γένηται καὶ τὸ ἡνωμένα, ἀλλ' οὐ παραθέσει τῷ εἶναι 5
25 εὑόριστα καὶ ὑγρὰ τὸ τε δι' δλων τι μεμιχθαι. καὶ ἡ τοιαύτη μᾶξις

1 ἐν]	ἔστι N	λαβεῖν]	λέγειν V	ὄνομα V	2 ταῦτα V	ἀδιαιρέτον
TV:	ἀδιαιρέτα	α	3 κυνῶν]	et canibus T	4 τὸ A(?)a: om.	VN,
fort. recte	ἐν δι MTVAN:	ἐν φι a	καὶ om. T	ἔστι om. V		
6 εἰς]	est (et?) in T	ο om. V	alt. οὔτε Ta: ἡ δτι AN: ἡ V	7 τῶν		
δὴ τοιούτων	om. Ta	διαιρετῶν V	έκαστων M: ἔκαστα VANa: om. T			
8 μᾶξις AN	κέγχρω V: spat. iv litt. AN	9 μίγνυται V	αὐτῷ σωζομένων V			
περιθέσεις V	10 περιτεθεὶς N	11 ὅμοιομερῆ καὶ om. T	14 ἔστι MTVAN:			
γίνεται a	τὸ κεχρᾶσθαι] spat. v litt. T	15 τοῦτο] om. T: τούτων N				
τι om. T	16 quod et de mixtura horum diximus T	17 εἴρηται cum Arist. T				
ἔκει]	De gen. et corr. A 10 p. 328a19 ss.	τὸ Va: τῷ AN: del. Thurot				
δι' a: διὸ V: δὲ AN: om. T	18 prius καὶ om. T	19 τοῦ]	τῶν N			
post ἔκείνου lacunam statuit Thurot, in qua exposita esse censet quae apud Aristot.						
328a24—28 leguntur	εἶναι scripsi: ἵνα MTVAN: om. a	ἰσάζονται ANa				
20 ἡ delevi	κατισχῦσαν om. T aut possit vertit	21 αὐτοῦ T: αὐτὸ VANa				
21. 22 ποιεῖν τε καὶ πάσχειν conicio	21 ποιοῦντα καὶ a	22 πάσχοντα M				
ἀποβαλόντα conicio (cf. De mixtione p. 230,31 Br.)	ῶν—ἢν] spat. xxii litt. T					
ῶνπερ οὐσῶν a	post ἀλλήλων add. τὰ N	23 φέρει V	τὰ δὲ VA:			
τὰδε N	24 γένηται in spatio om. V	ἡνωμένον conicio: ἡνωμένα ἡ coni.				
Thurot	ἀλλ' οὐ a: om. TVAN	παριθέσεως (!) V	τῷ Ta: τὸ VAN			
εἶναι]	sicut T	25 εὑόριστα T: ἀόριστα VANa, sed v. Arist. p. 328a24 et Alex. De				

ἄμα καὶ κρᾶσις καλεῖται), οὗτος δὴ μιγνυμένων τῶν σωμάτων ἀνάγκη 135 καὶ τὰ χρώματα τὰ ἐν τοῖς σώμασι τοῖς μιγνυμένοις μίγνυσθαι ἀλλήλοις ὅλα δι' ὅλων.

"Ωσπερ οὖν καὶ τὰ ἄλλα αὐτῶν πάθη, οὗτος δὴ καὶ ἡ τῶν ἐναντίων 10 5 χρωμάτων μῖξις ἔστιν, ἣν καὶ αἰτίαν φησὶ τοῦ πολλὰς εἶναι χρήσις· οὐ γάρ τὴν ἐπιπόλασιν οὐδὲ τὴν παράθεσιν πολλὰ ποιεῖν χρώματα, ἀλλὰ μόνον φαντασίαν πλειόνων. ἐπὶ δὲ τῆς τοιαύτης μίξεως πρὸς ἀλήθειαν πολλὰ τὰ χρώματα γίνεται. οὗτοι γάρ μὴ τῷ φαίνεσθαι μόνον τὸ πλῆθος τῶν χρωμάτων, ἀλλὰ | τῇ ὑποστάσει, ἔδειξε διὰ τοῦ εἰπεῖν οὐ γάρ πόρρωθεν 136 10 μὲν ἐγγύθεν δὲ οὐ φαίνεται μία χροιά. τὰ γάρ τῇ φαντασίᾳ πολλὰ καὶ διαφέροντα, οὐ τῇ ὑποστάσει, πόρρωθεν μὲν ὄρώμενα ἀλλα φαίνεται, ἐγγύθεν δὲ τὰ αὐτά, ὥσπερ καὶ τὰ ἔξω τὴν τῶν ἄλλων μῖξιν ποιοῦσι. πολλὰς 5 δέ φησι διαφορὰς ἔσεσθαι χρωμάτων τῶν κατὰ τὴν τοιαύτην μῖξιν τῇ κατὰ διαφέροντας λόγους αὐτῶν τὴν μῖξιν γίνεσθαι, καὶ τὰ μὲν ἐν ἀναλογίᾳ τινὶ 15 καὶ λόγῳ τῶν μιγνυμένων γίνεσθαι, τὰ δὲ καθ' ὑπεροχὴν μόνον, ὥσπερ ἐλέγετο καὶ ἐπὶ τῆς παρ' ἄλληλα τῶν ἀράτων θέσεως ἡ τῶν ἐπιτιθεμένων ἄλλων ἄλλοις. ως γάρ ἐπ' ἐκείνων λέγεσθαι ἐδύνατο τὸ πλῆθος γίνεσθαι 10 τῶν χρωμάτων τῇ ποιᾷ σχέσει τῶν παρακειμένων ἡ ἐπιπροσθιούντων, οὗτος καὶ ἐπὶ τῆς μίξεως τῇ ποιᾳ τῶν μιγνυμένων σχέσει πρὸς ἄλληλα. διὰ 20 γάρ τὴν τοιαύτην τῶν μιγνυμένων διαφορὰν ἔσται καὶ τὰ μὲν ἡδέα | μᾶλλον, 137 τὰ δὲ ἦττον τῶν χρωμάτων.

Εἰπὼν δὲ ταῦτα, διὰ ποίαν αἰτίαν τὰ εἰδή τῶν χρωμάτων ἔστιν ὡρισμένα, ἀλλ' οὐχὶ ἀπειρα, ὅμοιώς δὲ καὶ τῶν ἄλλων αἰσθητῶν, γυμῶν τε καὶ φύσων καὶ τῶν ὁσφραντῶν τε καὶ ἀπτῶν, ὕστερόν φησιν ἐπισκεπτέον· 5 25 ἐρεῖ δὲ τὴν αἰτίαν προϊών. ων γάρ ἔστι τὰ πέρατα καὶ τὰ ἔσχατα ὡριμένα, τούτων ἀνάγκη καὶ τὰ μεταξὺ ὡρίσθαι. ἐν οἷς δὲ γένεσίς ἔστιν

mixtione p. 228,36 Br. ἐν τοῖς εὐορίστοις τε καὶ ὑγροῖς ἡ ὡς κρᾶσις μῖξις, et εὐόριστα scrib. Quaest. p. 5,13 Br. τότε T: τῷ δὲ conicio (τῷ iam Thurot), v. eandem oppositionem p. 63,23 ss., fort. gravior corruptela statuenda 1 μιγνυμένων (ut vid. T) a: μιγνύμενα VAN, tum καὶ add. N 2 alt. τὰ a: τοῦ AN τὰ ἐν τοῖς σώμασι in spatio om. V μιγνυμένοις] visibilibus T 4 οὖν—δὴ om. T τὰ om. V πάθη—δὴ καὶ in spatio om. V 4. 5 τῶν χρωμάτων τῶν ἐναντίων V 5. 6 οὐ γάρ—ἐπιπόλασιν in spatio om. V 6 ἐπιπόλευσιν a 7 ante πρὸς add. καὶ a 8 πράγματα V ὅταν V τῷ] τὸ V 9 τῇ] τὶ V τοῦ] τῶν N 10 μὲν a (Arist.): om. TVAN ante μία add. ἡ a μία om. AN χρόα a (Arist.) 12 δὲ τὰ V (τὰ T): δὲ οὐ τὰ a: om. AN ώσπερ *{οὐ}* κατὰ τὰ ἔξω coni. Diels 13 τῶν T: τὰ VAN: τὰς a 13. 14 κατὰ . . . λόγους] male πολλοῖς λόγοις Arist. codd. LSUP 14 διαφέροντι V λόγους om. V ἐναντιολογίᾳ a (corr. M) 15 λόγῳ] λέγει V τὰ MV: τὸ A: τί Na 16 ἡ τῆς ἐπιπροσθήσεως T? cf. p. 63,5 17 post γάρ add. καὶ T post ἐκείνων add. μὲν V (ut testatur Mau) ἐλέγετο δύνασθαι ex T Thurot 19 τῇ ποιᾳ om. V 23 post ἄλλων add. τῶν AN ἀναισθήτων N 24 ὁσφραντῶν a: ὁσφρητῶν VAN 25 ων γάρ T (cf. Arist. p. 445 b 23): τὶ γάρ ων V: ὅτε γάρ ων AN: ὅτι γάρ ων a 26 ἀναγκαῖον Arist. codd. EYM τὰ om. a ὡρισται V γένεσις] spat. pi litt. AN

έναντια, πέρατα τούτων τὰ έναντια· τὰ μὲν γάρ έναντια πλεῖστον ἀλλήλων 137
διέστηκε, τὰ δὲ πλεῖστον διεστῶτα πέρατα, ὅταν ἐν ταῦτῳ ἡ διάστασις αὐτῶν
ἡ γένει. πάντα δὲ τὰ αἰσθητὰ έναντίωσιν ἔχει, ὥστε πάντων τῶν αἰσθη- 10
τῶν τὰ πέρατα ὥρισται, καὶ διὰ ταῦτα καὶ τὰ μεταξύ. καὶ τί μέν ἐστι τὸ
5 χρῶμα καὶ διὰ τίνα αἰτίαν πολλὰ χρώματα καὶ διαφέροντα ἀλλήλων ἔστιν
εἰρῆσθαι φησιν, δπερ ἦν προκείμενον. |

p. 440b27 Περὶ δὲ ψόφου, φησίν, εἴρηται πρότερον ἐν τοῖς Περὶ 138
ψυχῆς.

Προθέμενος περὶ αἰσθητῶν λέγειν, περὶ μὲν χρωμάτων, ἂντανταί,
10 εἴρηκε, περὶ δὲ ψόφου καὶ φωνῆς ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς φησιν αὐτάρκως
εἰρῆσθαι. εἴρηκε δὲ ἐν ἑκείνοις ὅτι ψόφος μέν ἐστι τοῦ ψιφητικοῦ ἐνέργεια,
ἔστι δὲ ψιφητικὸν μὲν ὁ ἀήρ, ἡ δὲ ἐνέργεια αὐτοῦ γίνεται ως ψιφητικοῦ 5
ὑποκειμένου, ὥστε καὶ πληγῇ τοιαύτῃ τε καὶ ὑπὸ τοιούτων ὑφ' ὧν θρύ-
πτεσθαι φερόμενος κωλύεται· γίνεται δὲ τοῦτο, ὅταν θᾶττον ἡ ἀπὸ τῆς
15 πληγῆς κίνησις ἐν αὐτῷ γένηται τῆς οἰκείας αὐτοῦ θρύψεως. φωνὴ δὲ
πληγῇ τοῦ ἀναπνεομένου ἀέρος ὑπὸ τῆς ἐν τοῖς μορίοις τούτοις ψυχῆς πρὸς 10
τὴν καλουμένην ἀρτηρίαν μετά τίνος φαντασίας.

p. 440b28 Περὶ δὲ ὀσμῆς καὶ χυμοῦ λεκτέον· σχεδὸν γάρ ἐστι τὸ
αὐτὸν πάθος, οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς δέ ἐστιν ἔκατερον αὐτῶν.

20 Περὶ ὀσμῆς καὶ χυμοῦ προθέμενος λέγειν, ὃν τὸ μὲν τῇ ὀσφρήσει
αἰσθητὸν ἐστι, τὸ δὲ τῇ γεύσει, τοῦ ἀμα αὐτῶν μυημονεῦσαι τὴν αἰτίαν 139
παρέθετο εἰπὼν σχεδὸν γάρ ἐστι τὸ αὐτὸν πάθος, οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς
δέ, τὸ μὲν αὐτὸν πάθος, ὅτι δοκεῖ αὐτῷ καὶ ὁ χυμὸς καὶ ἡ ὀσμὴ ἐναπο-
πλυνομένου καὶ ὥσπερ ἀποματτομένου τοῦ ἐν χυμοῖς ἕτηροῦ ἐν τῷ ὑγρῷ 5
25 γίνεσθαι, οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ δέ, ὅτι ὁ μὲν χυμὸς ἐν τῷ ὄδατι, ἡ δὲ ὀσμὴ
μάλιστα μὲν ἐν τῷ ἀέρι, γίνεται δὲ καὶ ἐν τῷ ὄδατι. ἀλλὰ περὶ μὲν

1 primum έναντία VAN: ἐν αἰτίᾳ a: om. T   2. 3 διάστασιν ἐν γένει ἡ a   3 γένει post ταῦτῳ
e T posuit Thurot   2. 3 διάστασιν ἐν γένει ἡ a   3 πάντα] differentia T
4 τοῦτο T   alt. τὰ a: om. VAN: τὸ T   4. 5 τί—prior καὶ om. T   5 τίνα
om. T   6 εἰρήσεσθαι V   7 post ψόφου add. καὶ φωνῆς Arist., ipse Alex. v. 10
τοῖς] τῆς N   9 μὲν om. a (add. etiam M)   10 φωνῶν N   τοῖς] τῆς N
11 ἐν ἑκείνοις] De an. B 8   13 ὑποκειμένης V   13. 14 ὥστε—δὲ τοῦτο] infra
lineam duxit et ἐνταῦθα ἤτοι λείπει τι (ἢ τὸ) τῇ γραμμῇ σημειωθὲν περισσεύει adnotat M
13 πληγῇ τοιαύτῃ e T (plaga tali) scripsi: πληγῆς τοιαύτης (τοιαύτα V) VANa   ὑπὸ¹
τούτων V   15 πληγῆς] γῆς a (corr. M)   οἰκίας V   16 τούτοις TVNa
(Arist. p. 420b28): τοῖς φωνητικοῖς M: τοῖς φωνητικοῖς τούτοις A (cf. Alex. De an. p. 49,
10 Br.)   17 μετά] ab T   18 post χυμοῦ add. νῦν A(?)a (Arist. codd. EMYL), sed
v. p. 184,4 Th.   19 οὕκουν τοῖς V   20 ὀσφρήσει] αἰσθήσει AN   21 τοῦ]
τῶν N   22. 23 οὐκ—πάθος om. AN   23. 24 ἐναποπλυνομένου Ta: ἐναποπλυνο-
μένη NVA   25 γίνεσθαι a: γενέσθαι VAN (facta esse) T   ὅτι a: om. TVAN
26 prius μὲν om. a (habet etiam M)

τούτων προϊών δεῖξει. εἰπόν δὲ σχεδὸν τὸ αὐτὸν πάθος εἶναι, τουτέστι δι¹ 139
δμοίου πάθους ἐκατέραν τῶν ποιητήτων τούτων γίνεσθαι, τοῦ δμοίων δύντων
αὐτῶν καὶ δμοίως γινομένων ἐναργέστερον τὸν χυμὸν ἡμῖν τῆς δσμῆς εἶναι 10
τὴν αἰτίαν προστίθησιν, διτι γάρ χειρίστην [τε] ἔχομεν αἰσθησιν τὴν
5 δσφρησιν τῶν τε ἄλλων ζώων καὶ πασῶν τῶν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς αἰσθή-
σεων, ἀκριβεστάτην πάλιν τὴν ἀφῆν τῶν τε ἄλλων αἰσθήσεων καὶ τῶν
ἄλλων ζώων (διὰ τοῦτο γοῦν οὐδὲ τὰς ὑπερβολὰς τὰς κατὰ τὸν γειρῶνα καὶ
θέρος φέρειν | δμοίως τοῖς ἄλλοις δυνάμεθα). καὶ ή γεῦσις δὲ ἀφῆς. εἴρηκε 140
δὲ περὶ τούτων καὶ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς.

10 p. 441a3 'Η μὲν οὖν τοῦ διδαστος φύσις βούλεται ἄχυμος εἶναι.

Πρῶτον τοῦ περὶ χυμῶν ἄρχεται λόγου, καὶ τὸ μὲν *{τὸ}* διδωρ ἄχυμον
εἶναι καθ' αὐτὸν καὶ μὴ αἰσθητὸν τῇ γεῦσει ὡς ἐναργὲς λαμβάνει (τὰ γάρ 5
μάλιστα καθαρὰ καὶ εἰλικρινῆ διδαστα τοιαῦτα), οὐδὲ ἄλλο δὲ τι τῶν ἀπλῶν
σωμάτων ἔγχυμον καθ' αὐτό, ὡς ἐρεῖ. ἐπεὶ δὲ δοκεῖ ἐν τοῖς διδαστώνεσιν
15 δὸ χυμὸς εἶναι καὶ ή γεῦσις διὰ τοῦ τοιούτου ὑγροῦ γίνεσθαι (ἄγει γάρ
τοιαύτης ἐγρύτητος οὐχ οἶν τε γεῦσιν γίνεσθαι, *{ώς}* ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς 10
εἴρηται, ἀλλ' ἔστι παρὰ τὰς τῶν ὑγρῶν μεταβολάς), πῶς δ' ἐν τούτῳ
γίνεται ζητεῖ, καὶ πρῶτον γε ἐκτίθεται τὰς προκαταβεβλημένας δόξας περὶ
τούτων, αἵς ἀντειπῶν ἐκτίθεται τὴν δόξαν τὴν ἔσωτοῦ. ή γάρ ὡς Ἐμπε-
20 δοκεῖ δοκεῖ, ἀνάγκη τὸ διδωρ ἔχειν ἐν | αὐτῷ πάντα τὰ γένη πάντων 141
τῶν χυμῶν, τουτέστι πάντα τὰ εἴδη τῶν χυμῶν, ἐγκαταμεμιγμένα,
ἀναίσθητα δὲ διὰ μικρότητα, τουτέστι διαφεύγοντα τὴν αἰσθησιν διὰ
τὴν μικρότητα, καὶ δηλονότι διεσπάρθαι καὶ διάγον ἔγχυμον μεμιχθαι, διαν

1 προϊών] p. 441b15 ss. 2 ἐκατέρων V τούτων om. V 2. 3 τοῦ δμοίων
δύντων αὐτῶν καὶ V: *quare similibus et eisdem* T: τοῦ δμοίου (δι¹ A) δν αὐτῶν καὶ AN:
τῶν δμοίων αὐτῷ καὶ a 3 χυμὸν ἡμῖν in spatio om. V 4 προσέθηκεν a
γάρ ερεχεγετικον esse vid. cf. ad. p. 238,2 Tb. τε delevi αἰσθησιν om. a
5 ἄλλων om. T et Arist. codd. PSU (cf. p. 218,3 Th.) πασῶν om. a αὐτοῖς a
(v. p. 218,4 Th. et Arist.): om. TVAN 5. 6 post αἰσθήσεων add. τῶν δὲ λοιπῶν
αἰσθήσεων a 6 prius τῶν — καὶ om. T 7 alt. τὰς] τῶν V 8 ἀφῇ coni.
Thurot (ἀφή τις Arist.), cf. p. 195,12 Tb., an (δι¹) ἀφῆς? 9 καὶ om. a (habet etiam M)
Περὶ ψυχῆς] B 9 p. 421a9 ss. 11 τοῦ] τῆς N χυμῶν TN: χυμοῖς V: χυμοῦ Αα
τὸ add. Diels 12 post εἶναι add. et rursus del. λέγεται V ἐνεργὲς V 12—14 τὰ—
ἐρεῖ om. a (habet etiam M) 13 καθαρὰ om. V δ' ἔτι N: *aliquid adhuc* T
14 ἔγχυμα N ὡς om. T 15 τοῦ om. a (habet etiam M) φαίνεσθαι T? (*apparere*)
16 γεῦσιν] χυμὸν V ὡς add. Thurot Περὶ ψυχῆς] B 10 p. 422a17 ss.
17 παρὰ] περὶ VN δηλονότι VN corporum T δ' del. aut δηλονότι Thurot
18 γίνεται om. T καταβεβλημένας V 19 ἐκτίθεται V (*inducit* T): περὶ ANa
post ἔσωτοῦ add. στρέψεται a 20 bis τὸ habet A αὐτῷ ΒΛα: ἔσωτῷ N πάντων
post χυμῶν AN: om. T (Arist. et πάντα et πάντων om.) 21 τουτέστι bis habet V
τουτέστι—χυμῶν om. T 22 post διὰ add. τὴν V σμικρότητα Αα: σμικρότητος N
23 σμικρότητα a δηλονότι VN ἔγχυμα AN 23—68,2 *cum autem a sapo-*
ribus et plantis que putantur aliquem habere tactum fiunt et congregati fuerint T

δὲ ὑπὸ τῶν φυτῶν ἡ ὅλως ὑπὸ τῶν χυμόν τινα ἔχειν δικούντων ἐλκυσθῆ¹ 141
καὶ αἰσθητή² τε καὶ ἄμα γένηται πλείω ὅμοια ἀλλήλοις, τότε αἰσθητὰ ἐν τούτοις αὐτὰ γίνεσθαι καὶ διαφέροντα <τὰ> ἀπὸ τοῦ ὅδατος ἐλκυσθέντα
ἀναίσθητα.

5 "Η δεῖ τοὺς χυμοὺς οὕτως ἐκ τοῦ ὅδατος ἀεὶ γίνεσθαι, ἡ μὴ ἔχειν μὲν τὸ ὅδωρ τοὺς χυμοὺς ἥδη κατ' ἐνέργειαν, εἶναι δὲ αὐτὸς ὅλην τῶν χυμῶν. 10
τὸ δὲ οἷον πανσπερμίαν χυμῶν εἶπεν ἀντὶ τοῦ πάντων τῶν χυμῶν
ἔχειν ἐν αὐτῷ τὰ γεννητικά, οὐ μὴν κατὰ ταῦτὸ μόριον δεκτικὸν εἶναι. καὶ
γάρ οἱ πάντα ἐν πᾶσι μεμιγθαι λέγοντες, ως Ἀναξαγόρας, ἐκ πάντων μὲν 142
10 πάντα ἐκκρίσει γεννῶσιν, οὐ μὴν δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ μορίου διαφέροντα. ἐκ
γάρ τοῦ αὐτοῦ μέγιματος τῇ μὲν ἐκκρίσει τῶν δστῶν καὶ τῇ πρὸς ἄλληλα
συγκρίσει δστοῦν φησι γίνεσθαι, τῇ δὲ τῶν νεύρων νεῦρον, ἀλλ' οὐ τῇ
τῶν δστῶν νεῦρον. τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον καὶ τὸ ὅδωρ φησὶν ὅλην τῶν
χυμῶν εἶναι, οὐχ ως ἐκ τοῦ τυχόντος τὸν τυχόντα χυμὸν γίνεσθαι, ἀλλ'
15 ως ἐκ τοῦδε τόνδε κατ' ἐπιτηδειότητα τοῦ λαμβανομένου ὅδατος πρὸς
ἔκαστον τῶν χυμῶν, ως ἀπαντας μὲν ἐξ ὅδατος γίνεσθαι, ἀλλον δὲ ἐξ
ἄλλου μέρους καὶ κατὰ τὰς τῶν διαφόρων διδάτων πέψεις τε καὶ συστάσεις
τὴν τῶν χυμῶν διαφοράν, τῷ εἶναι μὲν ἐν τῷ ὅδατι τὰ πάντων γεννη- 143
τικὰ τῶν χυμῶν σώματα, οὐ μὴν ἐν πᾶσι ταῦτά, ἀλλ' ἐν μὲν τῷδε τινι
20 τὰ τούτων, ἐν δὲ τῷδε πάλιν τὰ ἄλλου τινός, καὶ οὕτως γίνεσθαι μὲν τοὺς
χυμοὺς ἐκ τοῦ ὅδατος πάντας <ώς> ἐξ ὅλης, <ώς>, ἐξ ὧν τὸ ὅδωρ ἐστίν, | ἐκ
τούτων γίνεσθαι τοὺς χυμούς, οὐ μὴν τὸν τυχόντα χυμὸν ἐκ τοῦ τυχόντος
ὅδατος τῷ μηδὲ ἔχειν πᾶν μόριον ὅδατος τὰ πάντων τῶν χυμῶν γεννη-
τικὰ σώματα ἐν αὐτῷ. εἴη δ' ἀν διὰ τούτων μνημονεύσας τῆς δόξης τῶν
25 περὶ Δημόκριτον, οἱ τὰς ἀτόμους στοιχεῖα πάντων ἔθεντο. δτι δὲ ή δόξα
αὗτη ἄλλη τῆς Ἐμπεδοκλέους δῆλον· κατὰ μὲν γάρ τὴν Ἐμπεδοκλέους δόξαν
προϋπάρχουσιν ἐνέργειά οἱ χυμοὶ ἐν τῷ ὅδατι, κατὰ δε ταύτην γίνονται
[καὶ] κατ' ἐπιτηδειότητα τὴν πρὸς αὐτοὺς τῶν τοῦ ὅδατος μορίων.

1 prius τῶν ομ. a (habet etiam M)	alt. τῶν] τὸν V	2 τε ομ. a
αἰσθητὰ a: αἰσθητὸν TVAN	3 αὐτὸν γενέσθαι TVAN	τὰ T (cf. notam proximam):
om. VANa post ὅδατος add. ἐν τοῖς διάφορα τὰ (διαφόροις τοῖς a) ἀπὸ τοῦ ὅδατος VAA:	om. TN	5 η δεῖ MVA (sed oportet T): εἰδη a: η δεῖ γοῦν N (e corr. Thuroti B)
om. VANa	έλκυσθεῖσιν a	6 αὐτὴν V
post ὅδατος add. ἐν τοῖς διάφορα τὰ (διαφόροις τοῖς a) ἀπὸ τοῦ ὅδατος VAA:	7 οἷον σπέρμα χυμοῦ V	7 οἷον σπέρμα χυμοῦ V
αἰσθητὰ a: αἰσθητὸν TVAN	8 ἔχειν ομ. T	8 ἔχειν ομ. T αὐτῷ libri
αἰσθητὰ a: αἰσθητὸν TVAN	9 οἱ εἰ AN	9 οἱ εἰ AN πάντων T (Alex. apud Simpl. in Phys. p. 173,20 D.): παντὸς VANa
αἰσθητὸν TVAN	10 πάντα T: πᾶν τῇ VANa	10 πάντα T: πᾶν τῇ VANa
11 δόπων a (corr. M)	12 συγκινήσει V	11 δόπων a (corr. M)
νεῦρον] νεῦρα a	13 δὴ] δὲ T	12 συγκινήσει V
νεῦρον] νεῦρα a	φησὶν TAN: φασὶν V: φησὶ post τρόπον a	13 δὴ] δὲ T φησὶν TAN: φασὶν V: φησὶ post τρόπον a
15 τοῦ ομ. AN	λαμβανόμενον AN: accipere T	16 ἄπαντα V: ἄπαντα Aa
ἄλλα a	17 στάσεις V	17 στάσεις V
ταῦτα a	18 τὴν ομ. N	18 τὴν ομ. N
20 prius τὰ om. V	19 ταῦτη V: sed in hoc quidem quedam horum, in hac autem iterum qui huius aut que alicuius alterius iterum et sic fieri T	19 ταῦτη V: ταῦτα a
21 prius ως T: om. VANa	20 prius τὰ om. V	21 prius ως T: om. VANa
alt. ως (tamquam) T: om. VANa	22 μὴ Ta (μηδὲ etiam M)	22 μὴ Ta (μηδὲ etiam M)
τῶν ομ. AN	23 μὴ Ta (μηδὲ etiam M)	23 μὴ Ta (μηδὲ etiam M)
recordatur T	24 αὐτῷ VAA	24 αὐτῷ VAA
τῆς] τοῖς AN	εἴη δ' ἀν] non tamen in omnibus eadem T	εἴη δ' ἀν] non tamen in omnibus eadem T
25 αἱ] οἷον N	δόξης τῶν ομ. AN	δόξης τῶν ομ. AN
δεῖ.... ἔθετο T	τῶν a: τῆς V(T?)	τῶν a: τῆς V(T?)
πάντα V	26 μὲν ομ. a (habet etiam M)	26 μὲν ομ. a (habet etiam M)
οἱ χυμοὶ a	in aquis T	27 ἐνέργειά
οἱ χυμοὶ ομ. T	28 καὶ εἰ μ T del. Thurot	post χυμοὶ a

Τρίτην προστίθησι δόξαν ταῖς προειρημέναις τὴν λέγουσαν τὸ μὲν 143
ῦδωρ αὐτὸν μηδεμίαν ἔχειν διαφορὰν ἐν αὐτῷ, ὡς ἐκ τοῦδε μὲν τοῦ μέρους 11
αὐτοῦ τόνδε γίνεσθαι τὸν χυμόν, ἐκ τοῦδε δὲ ἄλλον, ἀλλ' θυμὸς παντὸς
χυμοῦ ὅλην εἶναι, αὐτὸν δὲ τὸ ποιητικὸν τῶν ἐν τῷ ῦδατι χυμῶν γινομένων
5 τῆς τῶν ἐν αὐτῷ γινομένων χυμῶν διαφορᾶς αἴτιον γίνεσθαι, οἷον εἰ τις
τὸν ἥλιον ἢ ὅλως τὸ θερμὸν | λέγοι ποιητικὸν τῶν χυμῶν. τῷ γάρ μαλλον 111
ἢ ἡττον [τῷ] θερμαίνειν καὶ τῇ τῆς θερμότητος διαφορᾷ καὶ τῆς πέψεως
τῆς ἀπὸ τῆς θερμότητος γινομένης τὴν τῶν ἐν τῷ ῦδατι χυμῶν διαφορὰν
ἀνάπτουσιν.

10   Εἰς τὸ δὲ τὰς προειρημένας δόξας, πρῶτον πρὸς τὴν Ἐμπεδοκλέους 5
ἐνίσταται καὶ δείκνυσιν αὐτὴν ψευδῆ τε καὶ ἐπιπόλαιον. εἰ γάρ ἐν τῷ
ῦδατι οἱ χυμοὶ καὶ τῷ ἔλκειν αὐτοὺς τὰ φυτὰ οὐ τε ἐν τοῖς καρποῖς
χυμοὶ καὶ οἱ ἄλλοι καὶ αἱ διαφοραὶ αὐτῶν ἐν τῷ ἔλκομένῳ ῦδατι καὶ
ἀπὸ τούτου, ἔδει, ὅτε μὴ ἔλκει τὰ φυτὰ τὸ ῦδωρ, μηκέτι μεταβολὴν τῶν
15 χυμῶν τῶν ἐν τοῖς καρποῖς αὐτοῖς γίνεσθαι, ἀλλὰ μένειν αὐτοὺς τοισύτους, 10
ὅποιοι ἀπὸ τοῦ ῦδατος ἐλήφθησάν τε καὶ εἰλκύσθησαν. νῦν δὲ ὄρῶμεν
μετὰ τὸ ἀφαιρεθῆναι τοὺς καρποὺς ἐκ τῶν φυτῶν καὶ τεθῆναι ἐν τῷ ἥλιῳ,
ἀφαιρεθέντων αὐτῶν τῶν σκεπόντων αὐτοὺς περικαρπίων, ὡς ἐπὶ τῶν κα-
ρύων, πλείστην αὐτοὺς μεταβολὴν ἐν τῷ θερμαίνεσθαι λαμβάνοντας. | καὶ 145
20 τὸ ἀλλ' ἐν αὐτῷ τῷ περικαρπίῳ μεταβάλλοντας ἵσον ἀν εἰη τῷ
‘ἀλλὰ παρὰ τὴν τοῦ περικαρπίου μονήν τε καὶ ἀφαιρεσιν ἀλλασσομένους
καὶ μεταβάλλοντας ἐν τούτῳ καὶ γινομένους ὅποιοί εἰσιν.’ οὖσι σημεῖον τὸ
περικαρπέντων αὐτῶν μεταβάλλειν κατὰ τοὺς χυμοὺς αὐτὰ δύναται. ἀλλὰ 5
καὶ τὸ ἀφαιρουμένων τῶν περικαρπίων εἰρηκεν ἀντὶ τοῦ ‘τῶν καρπῶν
25 ἀφαιρουμένων ἀπὸ τῶν φυτῶν’, οὐ ἀφαιροῦνται τῷ τὰ ἐν οἷς εἰσιν ἀφαιρε-
θῆναι. εἰσὶ δὲ ἐν τοῖς περικαρπίοις ἀπεπτά τέ τινα καὶ πικρά, ἀ ἀφαιρε-
θέντα μείναντά τινα χρόνον πέσσεται τε καὶ ἐδώδιμα γίνεται, ὡς τοῦ ὄντος
ἐν αὐτοῖς ὑγροῦ μεταβάλλοντας κατὰ τοὺς χυμούς, ἀλλ' οὐκ ἐκ τοῦ ἐκτῆς 10
ῦδατος τῶν χυμῶν σπωμένων. ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν καρπῶν διακριθέντες
30 τε καὶ χωρισθέντες οἱ χυμοί, ὡς ἀπὸ τῶν σταφυλῶν ὁ οῖνος καὶ τὸ ἔλαιον

1 προτίθησι N	opinionem aliam a predictis T	2 αὐτὸν om. T	αὐτῶν libri
3 ὄμοιως a	4 τῶν] τῷ a (τῶν etiam M)	5 ante τῆς add. καὶ T, fort. recte	
αἴτιον] tamen T	6 ἢ om. V	7 ἢ] καὶ T	τῷ del. Thurot cum T
τῇ om. AN	8 ὑπὸ AN	χυμῶν om. a (habet etiam M)	10 εἰπὼν δὲ
coni. Diels	δὲ] δὴ a	τὸν Ἐμπεδοκλέα a	11 ἐπιπόταν V
μηκέτι MAN	15 αὐτοῖς T: αὐτῶν VANa	17 καὶ om. AN: τῷ ?T	14 μὴ]
δεθῆναι V	18 περικαρπέων V	19 μεταβολῶν a (corr. M)	ἐν] etiam T
20 τὸ] τόδε N	αὐτῷ] τῷ V	μεταβάλλοντες A: μεταβάλλον N: permutable T	
τῷ V: τοῦ AN: om. a	20. 21 τῷ ἀλλὰ in spatio vi litt. om. T	21 παρὰ	
scripsi (cf. p. 74,20): περὶ TVAN: κατὰ M: om. a	τὴν τοῦ (T)Va: τοῦ τὴν AN		
21. 22 ablationem sed salvatos (= ἀλλὰ σωζομένους) el permulatos hoc factos T	22 prius		
καὶ T: ἢ VANa	ἐκ τούτου V	23 δύνασθαι Thurot (T?):	
δύναται VANa	ἄλλὰ om. V	24 τὸ καὶ V	πυρικαρπίων V
τοῦ om. N	26 ἀ a: om. TVAN	27 πέτεται AN	εἰρηκέναι V
29 σπωμένων Thurot: σπομένους V: σπωμένου TANa	καὶ om. T	28 κατὰ] καὶ V	
30 τε om. a	τε καὶ om. T	διακριθέντος TAN	
	χωρισθέντος TAN	χυλοί coni. Thurot	

ἀπὸ τῶν ἐλαιῶν, πολλὰς ἵσχουσι διαφορὰς κατὰ τοὺς χυμοὺς καὶ μεταβολάς. 145
ἔξ ὧν δῆλον ὅτι μὴ τῷ ἀπὸ τοῦ ὄδατος αὐτοὺς ἐγγίνεσθαι ἐνυπάρχοντας
αὐτῷ ἐνεργείᾳ τὴν οὐσίαν ἔχουσιν. ἀλλὰ καὶ ἐψόμενοι οἱ χυμοὶ παντο- 146
δαποὶ γίνονται· καίτοι γε οὐκέτι σπῶνται ἐκ τοῦ ὄδατος. οὗτως ἐψόμενος
5 ὁ οἶνος καὶ τὰ ἄλλα τοὺς χυμοὺς ἐν τῇ ἐψήσει παντοδαποὺς ἴσχει.

Εἰπὼν δὲ ταῦτα πρὸς τὴν δόξαν τὴν Ἐμπεδοκλέους, ὁμοίως τούτῳ 5
φησὶν ἀδύνατον καὶ τὸ πανσπερμίας ὄλην εἶναι τὸ ὄδωρ τῷ ἔξ ἄλλου
μορίου αὐτοῦ ἄλλον γίνεσθαι χυμόν. ὅρῶμεν γάρ ὅτι ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὄδατος
10 διαφέροντες χυμοὶ γίνονται, ὥσπερ καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς τροφῆς διαφέροντα
σώματα· καὶ γάρ νεῦρον καὶ ὀστοῦν καὶ σάρκα καὶ φλέψ. ή γάρ τῷ τὰ
λαμβάνοντα τὸ ὄδωρ διαφέρειν ἄλλήλων, ὡς τὰ φυτὰ ἐγγὺς ἄλλήλων 10
ὄντα, εἰ τὸ μὲν εἴη ἄμπελος, τὸ δὲ συκῆ, τὸ δὲ ἐλαία, τὸ δὲ ἄλλο τι·
ἄλλὰ καὶ ἐν ἑκάστῳ φυτῷ <δῆλον> ἄλλον μὲν χυμὸν <εἶναι> τοῦ φύλλου,
ἄλλον δὲ τοῦ περικαρπίου, καὶ αὐτοῦ τούτου ἄλλον μὲν ὄντος ἀπέπτου,
15 ἄλλον δὲ πεπεμένου. ἀλλὰ καὶ δλῶς πλασματώδης ή δόξα καὶ οὐδὲν
πιθανὸν ἔχουσα. |

Δεῖξας δὲ καὶ ταύτην τὴν δόξαν ἄτοπον, ἐπὶ τὴν τρίτην μέτεισιν, 147
ἥτις αὐτὸ μὲν τὸ ὄδωρ ἀδιάφορον ἔλεγεν εἶναι, αἵτιον δὲ τὸ πάντων ποιη-
τικὸν καὶ κινητικὸν αὐτοῦ, τοῦτο δε ἦν τὸ θερμόν, <φ> τῆς ἐν αὐτῷ τῶν
20 χυμῶν γενέσεως τε καὶ διαφορᾶς τὴν αἰτίαν ἀνατίθησιν. αἰτιᾶται δὲ καὶ
ταύτης τῆς δόξης τὸ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ λέγειν μόνου ἐν τῷ ὄδατι γίνεσθαι
χυμούς· συνεργὸν μὲν γάρ καὶ τὸ πῦρ καὶ τὸ θερμὸν τῇ τῶν χυμῶν γενέσει,
ώς γῆ, ἐν τῷ ὄδατι, ὡς καὶ αὐτός φησιν, οὐ μὴν μόνον αὐτὸ δύναται
ποιητικὸν εἶναι τῶν χυμῶν. ὁ δεικνὺς λαμβάνει δτι λεπτότατον πάν- 10

1 ἐλαῶν a post ἐλαιῶν add. κειμένων VA, κειμένοις N πολλὰ a 2 ἐνυπάρ-
χοντας V: ἐνυπάρχοντος TANa, quo servato αὐτοῖς coni. Thurot 3 ἔχουσῶν a:
ἔχει AN χυλοὶ coni. Thurot 4 οὐκ ἐπισπῶνται a post σπῶνται add. γε VN
5 ἴσχει TVAN: ἔστιν ὅτε ἔχει a 7 πανσπερμίας (T)a (Arist. codd. EMSP): πανσπερμίαν
AN (Arist. LUY): πᾶν σπέρμα V εἶναι τὸ ὄδωρ ὄλην Arist. codd. praeter PS τῷ]
τὸ A 8 prius αὐτοῦ TAN: αὐτῷ V: αὐτῶν a 9 prius διαφέροντα V καὶ om. TV
10 ή] καὶ a (Thurot): si T οὐ γάρ τοι τὰ . . . διαφέρει μόνον expectem, aut fort.
post διαφέρειν lacuna statuenda est: εἰ γάρ τῷ λαμβάνειν τὸ ὄδωρ διαφέρουσιν ἄλλήλων T?
11 διαφέρειν <διαφέρουσιν> Thurot τὰ om. a (habet etiam M) 13 καὶ om. T
ἐν] εἰ N φυτῷ om. T δῆλον (palam) et εἶναι T: om. VANa ἄλλων V
χυμὸν MTVAN: om. a φύλου V 15 πεπεμένον N οὐδὲν TAA: οὐδὲ VN
16 ἔχουσα Ta: ἔχουσαν V: ἔχει AN 17 et cum ostendisset hanc T δὲ om. AN
18 αἵτιον δὲ τὸ πάντων a (cf. Arist. p. 441a9): πάντων δὲ TVAN 18. 19 ποιητικῶν
καὶ κινητικῶν A: ποιητικὰ καὶ κινητικὰ N 19 φ Thurot: δ T: om. VANa 20 αἰτίαν]
αὐτὴν V ἀνατίθησιν T: ἀνατίθεσι Va: ἀνατίθει AN 21 cave mutes ταύτην
τὴν δόξαν (sic T) τοῦ ὑπὸ (v. p. 74,22) τῷ T μόνους N (μόνον Aristoteli
restituendum cum LP, v. p. 71,14. 20) 22 συνεργὸν TAN (cf. p. 71,14): συνεργεῖν
Va: συνεργεῖ Thurot μὲν om. T καὶ—καὶ om. T post πῦρ add. τε AA
τῇ] τῷ a (τῇ etiam M) 23 ως γῆ om. a alt. ως Ta: om. VAN, quos neque
hic neque infra (δύνασθαι) secutus sum, ne cogerer vocem γῆ in γῆν mutare
δύναται T: δύνασθαι VANa 24 ὅτε N 24. 72,1 τῶν πάντων male Arist.
codd. EMY

των τῶν οὕτως ὑγρῶν, τουτέστι τῶν ἀναπληστικῶν, τὸ ὅδωρ ἐστί. διὸ 147 οὐδὲ παχύνεται θερμαινόμενον καθ' αὐτό. εἰ δὲ μὴ παχύνεται, οὐδὲ χυ-
μόν τινα λαμβάνει αὐτὸν καθ' αὐτὸν θερμαινόμενόν τε καὶ ἔψόμενον· πάντες
γάρ οἱ χυμοὶ πάχος ἔχουσι. εἰπὼν δὲ λεπτότατον εἶναι πάντων τῶν τοι-
ούτων ὑγρῶν τὸ ὅδωρ, τὸ ἔλαιον ἐπιπολάζειν τῷ ὅδατι φρέσι οὐ διὰ λεπτό- 15
τητα, ἀλλὰ | διὰ γλισχρότητα, καὶ ταύτη καὶ ἐπεκτείνεται: ἐπὶ 148
πλέον καὶ ἀναπληστικὸν μᾶλλον τοῦ ὅδατος εἶναι διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.
τὸ δὲ ὅδωρ φαθυρὸν καὶ εὔθυρπτον· διὸ καὶ οὐκ εὐφύλακτον οὐδὲ ἀνα-
πληστικὸν ὄμοιώς. λαβὼν δὲ τὸ εἶναι λεπτότατον τὸ ὅδωρ, πιστοῦται 5
τοῦτο καὶ διὰ τοῦ θερμαινόμενον αὐτὸν καὶ αὐτὸν [τῷ] μηδεμίαν σύστασιν λαμ-
βάνειν· διὰ δὲ τὴν λεπτότητα οὐ παχύνεται ἔψόμενόν τε καὶ θερμαινόμενον.
πάντες δὲ οἱ χυμοὶ ἐν συστάσει τινί, ὥστ' εἰ μὴ τὸ ὅδωρ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ
συνίσταται καθ' αὐτό, οὐδὲ ἀν τῶν ἐν αὐτῷ γινομένων χυμῶν τὸ θερμὸν
μόνον αἴτιον εἴη, ἀλλὰ συναίτιον.

10

15   Εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ δεῖξας ὅτι τὸ θερμὸν συναίτιον μὲν τῆς τῶν χυ-
μῶν ἐν τῷ ὅδατι γενέσεως ἐστιν, οὐ μὴν αἴτιον, ἐφεξῆς τὴν αὐτοῦ δόξαν
προστίθησι λέγων· φαίνονται δὲ οἱ χυμοὶ δσοιπερ καὶ ἐν τοῖς περι-
καρπίοις οὗτοι ὑπάρχοντες καὶ ἐν τῇ γῇ. λαμβάνει δὲ διὰ τούτων
τὰς τῶν | χυμῶν ποιότητας πάσας καὶ ἐν τῇ γῇ εἶναι. δι’ οὖν πιστοῦται 149
τὸ μὴ μόνον τὸ ὅδωρ αὐταρκεῖ πρὸς χυμῶν σύστασιν τε καὶ γένεσιν εἶναι.
ἀλλὰ τῷ παρὰ τῆς γῆς τι λαμβάνειν γίνεσθαι τοιοῦτον. τούτου δὲ μαρ-
τυρίοις χρῆται τῇ τε τῶν ἀργαίων φυσιολόγων τῶν πλείστων δόξῃ. οἱ 5
τοιοῦτον φασι τὸ ὅδωρ εἶναι, δι’ οἵας ἀν γῆς πορεύηται, ὡς παρὰ
τῆς γῆς τοῦ ὅδατος τὸν χυμὸν λαμβάνοντος, ἀλλὰ καὶ [ἐκ] τῇ ἐναργείᾳ. τὰ τε
25 γάρ ἀλμυρὰ τῶν ὁδάτων τῷ διὰ τῆς τοιαύτης γῆς διηγεῖσθαι τοιαῦτά
ἐστιν (οἱ γάρ ἀλλες εἰδός τι τῆς γῆς εἰσι, δι’ ἀν τὸ διηθούμενον ὅδωρ ἀλ-
μυρὸν γίνεται), καὶ καθόλου ὅποια ἀν ἡ τῆς γῆς ποιότης γῆ, τοιοῦτος καὶ 10
ὁ χυμὸς τοῦ δι’ αὐτῆς ἡρόντος γινόμενος δρᾶται. διὰ μὲν ἀσφαλτώδους
ἀσφαλτώδης, διὰ δὲ πικρᾶς πικρός· τὰ γοῦν διὰ τῆς τέφρας διηθούμενα

1 οὕτως] ομ. a (Arist.): ὄντως V, cf. v. 4

4 πάχος] πάντος Α: πάντως N   8 δὲ] τε a

prius καὶ ομ. T   9 alt. τὸ ομ. AN

θερμαινοντος VANa

5 αἰσθόμενον V

6 προτίθησι T: αὐτὴν AN

7 καὶ om. a (propriam T): αὐτὴν AN

8 καὶ om. a (habet M): αὐτῆς ΑN

9 καὶ om. a (habet M): αὐτῆς ΑN

10 καὶ om. a (habet M): αὐτῆς ΑN

11 καὶ om. a (habet M): αὐτῆς ΑN

12 καὶ om. a (habet M): αὐτῆς ΑN

13 καὶ om. a (habet M): αὐτῆς ΑN

14 καὶ om. a (habet M): αὐτῆς ΑN

15 καὶ om. a (habet M): αὐτῆς ΑN

16 καὶ om. a (habet M): αὐτῆς ΑN

17 καὶ om. a (habet M): αὐτῆς ΑN

18 καὶ om. a (habet M): αὐτῆς ΑN

19 καὶ om. a (habet M): αὐτῆς ΑN

20 καὶ om. a (habet M): αὐτῆς ΑN

21 καὶ om. a (habet M): αὐτῆς ΑN

22 καὶ om. a (habet M): αὐτῆς ΑN

23 καὶ om. a (habet M): αὐτῆς ΑN

24 καὶ om. a (habet M): αὐτῆς ΑN

25 καὶ om. a (habet M): αὐτῆς ΑN

26 καὶ om. a (habet M): αὐτῆς ΑN

27 καὶ om. a (habet M): αὐτῆς ΑN

28 καὶ om. a (habet M): αὐτῆς ΑN

29 καὶ om. a (habet M): αὐτῆς ΑN

3 πάντες Va (Arist.): πάντως TAN

4 φαθυρὸν (T)a: φαθαρὸν V: ψαρὸν AN

5 θερμαινόμενον T: θερμαινόμενον T:

6 θερμαινοντος VANa

7 αἰσθόμενον V

8 προτίθησι N

9 λέγων] εἰπὼν AN

10 τούτου Thurot: τούτοις TVANa

11 δέ] γάρ a

12 ἐψόμενον]

13 εἶστιν om. a (habet etiam M)

14 αὐτῷ Va (propriam T): αὐτῷ AN

15 προτίθησι N

16 λέγων] εἰπὼν AN

17 προτίθησι N

18 λέγων] εἰπὼν AN

19 προτίθησι N

20 λέγων] εἰπὼν AN

21 προτίθησι N

22 λέγων] εἰπὼν AN

23 λέγων] εἰπὼν AN

24 προτίθησι N

25 λέγων] εἰπὼν AN

26 λέγων] εἰπὼν AN

27 λέγων] εἰπὼν AN

28 λέγων] εἰπὼν AN

29 λέγων] εἰπὼν AN

πικρὰ γίνεται. διὰ τοῦτο γάρ καὶ πλεῖσται πηγῶν καὶ κρηνῶν εἰσὶ διαφοραί· | αἱ μὲν γάρ πικραὶ τῶν κρηνῶν εἰσιν, αἱ δὲ ὁξεῖαι παρὰ τὰς 150 τῆς γῆς δι’ ἡς ύρουσι διαφοράς. ιστόρηται δὲ τὰ τοιαῦτα Θεοφράστῳ ἐν τοῖς Περὶ ὄντος. διὰ τοῦτο οὖν φησιν εὐλόγως καὶ τοὺς χυμοὺς ἐν τοῖς 5 ἐκ τῆς γῆς φυομένοις, τουτέστιν ἐν τοῖς φυτοῖς, καὶ ταύτῃ τρεφομένοις μετὰ ὑγρότητος ἐγγίνεσθαι μάλιστα. λαμβάνει γάρ καὶ σπῆ τὸ ἀπολαῦσαν 10 τῆς γῆς ὄντος, ἐν ᾧ καὶ δι’ ἡς ύρον αὐτὰ τὰ φυτὰ δέχεται αὐτό. οὐχ ὡς τῆς γῆς δὲ ἐγχύμου κατὰ τὴν αὐτῆς φύσιν οὔσης λέγοι ἂν (οὐδὲν γάρ τῶν ἀπλῶν σωμάτων τῇ αὐτοῦ φύσει ἔγχυμον εἶναι δοκεῖ), ἀλλ’ ὡς πρώτης 15 αὐτῆς κατὰ τὴν [ώς] πρός τινα ὑγρότητα ὑπὸ θερμότητος μῆιν πασχούσης 10 τε καὶ δεχομένης ταῦτα. οὐ γάρ τοῦτο λέγει, ὅτι παρὰ τῆς γῆς ἔχούσης ἥδη τοὺς χυμοὺς πάντας ἐνεργείᾳ τὸ ὄντος λαμβάνει· οὐκέτι γάρ ἀν ἦν ὁ λόγος αὐτῷ καθόλου περὶ γενέσεως χυμῶν, ἀλλὰ περὶ τῶν ἐν τῷ ὄντι 15 σωμάτων τῇ αὐτοῦ φύσει ἔγχυμον εἶναι δοκεῖ). Εἰπὼν δὲ τοῦτο, καὶ κατὰ τί εὔλογον πάσχειν τι τὸ ὄντος γῆς 5 λέγει. πάσχειν γάρ πέφυκε τὸ ὑγρὸν ὑπὸ τοῦ αὐτῷ ἐναντίου, 20 ὕσπερ καὶ τὰ ἄλλα ἐναντία ὑπὸ τῶν ἐναντίων αὐτοῖς. ἐναντίον δὲ τῷ ὑγρῷ τὸ ἔηρόν· ἔστι δὲ ἔηρὸν ἡ γῆ μάλιστα. ἔστι μὲν γάρ καὶ τὸ πῦρ ἔηρόν, διὸ καὶ ὑπὸ τούτου πάσχει τὸ ὑγρόν· ἀλλ’ ἔστι τὸ μὲν πῦρ μάλιστα εἰδοπεποιημένον κατὰ τὸ θερμόν, εἰ καὶ ὅτι μάλιστά ἔστι καὶ ἔηρόν, ἡ δὲ 10 γῆ κατὰ τὸ ἔηρόν, εἰ καὶ ψυχρά ἔστιν. εἰπε δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ πυρὸς πάσχειν 25 αὐτό, οὐκ ἀργῶς· εἰς γάρ τὴν τῶν χυμῶν τῶν γινομένων ἐν αὐτῷ γένεσιν καὶ τὸ θερμὸν συντελεῖ, οὐχ ἡ γῆ μόνη. εἰρῆσθαι δέ φησι ταῦτα ἐν τοῖς περὶ | στοιχείων, λέγων τὰ Περὶ γενέσεως καὶ φύσεως. ἐν ἐκείνοις γάρ 152 μάλιστα τὸν περὶ τῆς φύσεως τε καὶ οὐσίας τῶν τεσσάρων σωμάτων, ἀ καὶ στοιχεία λέγεται, λόγον πεποίηται. ἐν οἷς εἴρηκε καὶ κατὰ τί μάλιστα 30 εἰδοποιεῖται τῶν σωμάτων τῶν ἀπλῶν ἔκαστον, ὅτι γῆ μὲν μᾶλλον ὑπὸ 5

1 ss. cf. Alex. in Meteor p. 88,24 ss. H. πλεῖσται καὶ α πλεῖσται om. AN
 ante πηγῶν add. καὶ V πηγῆς N 3 τροφάστω N 4 Περὶ ὄντος]
 cf. Oder, Philologus, Suppl. vii p. 280 εὐλογία V χυμοῖς V 5 τῆς om. a
 ταῦτα V 8 δὲ] δι’ N: om. T αὐτῆς ANa (*proprium T*): αὐτὴν V οὔσα V
 10 ως om. T θερμότητος N: τῆς θερμότητος V: θερμότητα Αα 11 παρὰ] περὶ V
 ἔχει AN 12 ἀν om. A 13 αὐτοῦ V 14 ἐκ τῶν ὑγρῶν AN
 15 καὶ τὸ a καὶ om. T 16 ὄντος om. N πεψυκώς V 17 ἡ om. V
 δεχομένη Ta 18 καὶ om. T καὶ κατὰ τί in spatio om V 18. 19 ὑπὸ τῆς
 γῆς a 19 αὐτῷ ἐναντίου in spatio paullo minore om. V αὐτῷ Thurot (T?):
 ἐν αὐτῇ AN: ἐν αὐτῷ a 20. 21 τὸ ὑγρὸν τῷ ἔηρῷ a 21 δὲ] γάρ TAN
 22 μὲν τὸ V 23 εἰδοπεποιημένον (T)a: εἰδοποιούμενον VAN καὶ τὸ ἔηρόν AN
 24 ψυχρά (T)a: ψυχρόν VAN εἰπε] εἴτα AN alt. καὶ om. V ἀπὸ V
 25 alt. τῶν om. V 27 λείων N ἐκείνη V 28 τῆς om. V 29 εἴρηκε]
 De gen. et corr. II 3 p. 331^a3—6 (cf. Quaest. p. 14,4 ss. Br.; Philoponi comm. p. 229.
 230 V., in quo agnosces frustula Alexandri) alt. καὶ om. T

τοῦ ἔηροῦ ἢ τοῦ ψυχροῦ, ὅδωρ δὲ ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ μᾶλλον ἢ ὄγροῦ, ἀήρ 152 δὲ ὑπὸ τοῦ ὄγροῦ μᾶλλον ἢ θερμοῦ, πῦρ δὲ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ μᾶλλον ἢ ἔηροῦ.

Εἰπὼν δὲ τὰ ἐναντία ὑπὸ τῶν ἐναντίων πάσχειν, διὸ καὶ τὸ ὄγρὸν 5 ὑπὸ τοῦ ἔηροῦ καὶ ἔμπαλιν (τὸ γάρ πλεονάζον ποιητικόν [εἶναι]), εἶναι δὲ 10 καὶ τὸ πῦρ ἔηρόν, μᾶλιστα δὲ τὴν γῆν, προστίθησι τούτοις ὅτι καθὸ τὸ μὲν πῦρ ἔστι τῶν στοιχείων, τὸ δὲ ὅδωρ, τὸ δὲ γῆ, τὸ δὲ ἀήρ, οὐδὲν οὔτε ποιεῖν οὔτε πάσχειν πεφύκασιν· οὐσίᾳ γάρ αὐτά, οὐσίᾳ δὲ οὐσίᾳ οὐκ ἔστιν ἐναντία, ἐν δὲ τοῖς ἐναντίοις τὸ ποιεῖν τε καὶ πάσχειν. διὸ καὶ προσέμηχεν 15 οὐδ' ἄλλο | οὐδέν· οὐδὲν γάρ σῶμα, καὶ τὸ σῶμα, ποιεῖ ἢ πάσχει, ὅτι 153 μηδ' ἐναντιότης ἐν αὐτοῖς· καθὸ δὲ ἐν ἐκάστῳ αὐτῶν ἐναντιότης ἐνυπάρχει, κατὰ τοῦτο ποιητικά ἔστιν ἀλλήλων καὶ παθητικά. ἐναντιότης δὲ ἐν τῷ ὅδατι πρὸς μὲν τὴν γῆν κατὰ τὴν ὄγρότητα (ἔηρα γάρ ἡ γῆ, μᾶλιστα), πρὸς δὲ τὸ πῦρ κατ' ἄμφω μέν (καὶ γάρ κατὰ τὴν ἔηρότητα 5 15 καὶ θερμότητα, τὸ γάρ ὅδωρ ὄγρὸν καὶ ψυχρὸν [ὄν]), μᾶλλον δὲ κατὰ τὴν ψυχρότητα, ἐπεὶ τούτῳ μὲν τὸ ψυχρὸν οἰκειότερον, τοῦ δὲ πυρὸς οἰκεῖον τὸ θερμὸν μᾶλιστα.

Μάθοι δ' ἄν τις ἐκ τούτων τὴν Ἀριστοτέλους δόξαν περὶ τῶν ποιούντων τε καὶ πασχόντων. οὔτε γάρ τὰ σώματα αὐτῷ δοκεῖ ποιεῖν τε καὶ 10 πάσχειν, ως ἀρέσκει τοῖς ἀπὸ Στοᾶς, οὔτε πάλιν τὰ ἀσώματα, ως ἐδόκει τοῖς περὶ Πλάτωνα, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐν αὐτοῖς ἐναντιώσεις οὖσας ἀσωμάτους. πῶς οὖν, εἰ τῷ μὲν ὅδατι τὸ εἶναι ὅδατι ἐν ὄγρότητι καὶ ψυχρότητι, τῷ δὲ πυρὶ ἐν θερμότητι καὶ ἔηρότητι, οὐκ ἐναντίον τὸ ὅδωρ τῷ πυρὶ καὶ καθὸ 154 ὅδωρ καὶ πῦρ; ἢ εἰ καὶ ὅτι μᾶλιστα κατὰ ταῦτα εἰδοποιεῖται ἐκάτερον αὐτῶν, ἀλλ' οὐ ταῦτα ἔστι τὸ πῦρ καὶ τὸ ὅδωρ· οὐ γάρ ἔστιν εἰδὴ μόνον, ἀλλ' ἔστι καὶ ὑποκείμενόν τι αὐτοῖς ἔχον ταύτας τὰς ποιότητας, σὺν ᾧ τὸ μὲν ὅδωρ ἔστι, τὸ δὲ πῦρ. ἡ γοῦν ροπὴ αὐτοῖς οὐκ ἔστι πρώτως 5 ἐναντία· οὐ γάρ ὥσπερ τὸ πῦρ κουφότατον, οὕτως καὶ τὸ ὅδωρ βαρύτατον· ἀλλὰ καὶ μεθ' ὅλης τὸ εἶναι αὐτοῖς, ἦτις ἔστιν ἡ αὐτὴ ἐν πᾶσιν 30 αὐτοῖς.

Εἰπὼν δὲ ὅτι εὐλογὸν πάσχειν τὸ ὄγρὸν ὑπὸ τοῦ ἔηροῦ (ἥν δὲ τὸ μὲν ἐν τῷ ὅδατι, τὸ δὲ ἐν τῇ γῇ), πῶς ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ γῇ ἔηροῦ πάσχει 10

1 ὄγροῦ μᾶλλον ἢ ψυχροῦ T	5 τὸ] ὦ AN	ἐπλεόναζεν AN: <i>humidius</i> T
prius εἶναι del. Usener: ἔστιν coni. Thurot	6 καθὸ V(T): καθότι a: om. AN	
7 τὸ δὲ ἀήρ, τὸ δὲ γῆ T	8 αὐτὴ V	οὐσίᾳ a: om. TVAN <i>nihil</i> T
9 ἐναντίον TV	alt. καὶ Aa: om. TVN	10. 11 ὅταν δὲ AN
ἐναντίον a	12 κατὰ τοῦτο] καὶ τὰ τούτων V	11 μηδὲν
T om. Thurot	13 γάρ] δὲ A	14 μὲν εἰπ
post γάρ add. καὶ N	14. 15 θερμότητα καὶ ἔηρότητα T	
(cf. v. 23): ὄγρότητα καὶ ψυχρότητα coni. Thurot	15 γάρ MTVAN: om. a	δὲν del.
Usener μᾶλλον Usener: μᾶλλον, μᾶλιστα T (Thurot): μᾶλιστα ceteri, sed δὲν vesti-gium genuinae lectionis	16 τὸν ψυχρότατον A	16 μὲν
δὲ] μὲν N	15. 16 τὸν ψυχρότατον A	
om. A	20 ἀρέσκειν V	22 καὶ] τε καὶ V
τῆς Στοᾶς AN	24 πυρὶ AN	23 καὶ καθὸ]
κατὰ V: καθὸ T	ἢ a: om. TVAN	εἰδοποιῆσαι V
25 ταῦτὸν V	τὸ ὅδωρ] τῷ πυρὶ V	26 τι αὐτοῖς om. T
om. Ta	εἶναι] ὅδωρ a (corr. iam M)	29 καὶ MVAN:
εἶναι] ὅδωρ N		32 ἔηρω N: καιροῦ V

τὸ ἐν τῷ ὅδατι ύγρὸν ἐν τῇ τῶν χυμῶν γενέσει λέγει. ὡς γὰρ οἱ ἐνα- 154 ποπλύνοντες ἐν τῷ ὑγρῷ τὰ κεχρωσμένα χρωματίζουσι καὶ τὸ ὅδωρ τῷ τοῦ ἐναποπλυνομένου χρώματι, ὁμοίως δὲ καὶ οἱ τὰ τοὺς χυμὸν ἔχοντα (ἀπολαύει γὰρ τὸ | ὅδωρ τῶν χυμῶν τῶν ἐν τοῖς ἀποπλυνομένοις ἐν αὐτῷ), 155 ὁ οὗτος φησὶ καὶ ὑπὸ τῆς φύσεως γίνεσθαι· τὸ γὰρ ἔηρὸν καὶ γεῶδες ἐνα- ποπλύνουσαν τῷ ὑγρῷ καὶ διὰ τούτου διηθοῦσαν αὐτὴν τὸ ὑγρόν, χρω- μένην τῷ θερμῷ καὶ διὰ τούτου κινοῦσαν αὐτὸν γεννᾶν ἐν αὐτῷ τὸν χυμόν. τῷ δὲ οὗτῳ καὶ ἡ φύσις τὸ ἔηρὸν καὶ γεῶδες λείποι ἀν τὸ 'ἐνα- 5 ποπλύνει τῷ ὑγρῷ?' τοῦ δὲ καὶ διὰ τοῦ ἔηροῦ καὶ γεῶδους διηθοῦσα 10 ἐξηγητικὸν ἀν εἴη τὸ 'ἐναποπλύνουσα καὶ χρωμένη ἐν τῇ διηθήσει τῷ θερμῷ καὶ κινοῦσα αὐτό, τουτέστιν ἀλλοιοῦσα αὐτὸν καὶ συνιστῶσα καὶ πέσσουσα, ποιὸν παρασκευάζει· ἔγχυμον γάρ?' ἀνατίθησι δὴ τὴν γένεσιν 15 τῶν χυμῶν τῇ διηθήσει τοῦ ὑγροῦ ἐν τῷ ἔηρῷ τῷ ἐν τῇ γῇ δύντι κινοῦν- τος αὐτὸν καὶ μεταβάλλοντος καὶ συνιστῶντος τοῦ θερμοῦ. ἐν γὰρ τῇ δι' 156 15 ἐκείνου διηθήσει καὶ τῇ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ γινομένῃ ἐν αὐτῷ πέφει τε καὶ συστάσει ἡ γένεσις τοῦ χυμοῦ, οὐ τῆς γῆς ἔχούσης τὸν χυμὸν ἐν αὐτῇ, ὡς ἐδόκει πρὸ διλέγου λέγειν βουλόμενος συστῆσαι τὸ | ἀπολαύειν τινὸς τὸ ἐν αὐτῷ 20 τῷ ὅδατι ὑγρὸν ἀπὸ τῆς ἐν τῇ γῇ ἔηρότητος διηθούμενον δι' αὐτῆς. εἰ γὰρ ἡν ἡ γῇ ἔχουσα ἐνεργείᾳ τοὺς χυμὸν καὶ παρ' αὐτῆς τὸ ὅδωρ ἀπε- 25 μάττετο, οὐκ ἔδει αὐτοὺς παρὰ τὴν τῶν δεχομένων τὸ τοιοῦτον ὅδωρο δια- φορὰν φυτῶν ἀλλάσσεσθαι, ἀλλ' αὐτοὺς ποιεῖν ἐν αὐτοῖς τοὺς ὄμοίους 5 χυμὸν τὸ δμοιον. τοῦτο γὰρ ἥτιάσατο καὶ τῶν πανσπερμίαν τὸ ὅδωρ λε- γόντων εἶναι τῶν χυμῶν καὶ οὗτως ὅλην. εἰ δὲ ἡ γένεσις τῶν χυμῶν ἐν τῇ διηθήσει τοῦ γεῶδους ἔηροῦ τοῦ ἐν τῇ γῇ ἐν ὅδατι διὰ τὴν ὑπὸ θερ- 25 μότητος κίνησιν, καὶ εἰεῖν ἀν καὶ οἱ ἐν τῇ γῇ χυμοὶ τοῦτον ἐγγινόμενοι τὸν τρόπον ἐγκαταμέζει τινὸς ὕδατώδους ὑγροῦ καὶ θερμότητος ποιᾶς· ἔχει 10 δὲ ἡ γῇ ἐν αὐτῇ καὶ θερμότητα καὶ ὑγρότητα ἐγκαταμεμιγμένας.

1 τῷ ομ. a	λέγω V	1. 2 ἐναποπλύναντες V	2 – 4 alt. τῷ—ὅδωρ ομ. AN
2 καὶ ομ. T	alt. τῷ] τοῦ V	3 χρώματος V	4 ἀπολαύει V (v. 17 et Alex. in Meteor. p. 84,16 H.): ἀπολαμβάνει M: <i>assumit</i> T (eadem corruptela p. 196,3 Th.): ἀποπλύνει a
	τῶν χυμῶν VAN (<i>sapores</i> T): τὸν χυμὸν a	έν τοῖς ομ. MT	
ἀποπλυνομένοις ANa: ἐναποπλυνομένοις V: ἀποπλυνομένων MT		5 καὶ ὑπὸ ομ. N	
γὰρ ομ. a (habet etiam M)	5. 6 ἐναποπλύνουσα V	6 τοῦτο VA: τούτω N	
διηθούσης N: <i>et per penetrantem</i> T	7 τοῦτο V	8 τῷ] τὸ T	καὶ οὗτως AN
καὶ τὸ γ. Arist. codd. EMYL	ante λείποι spat. v litt. T		8. 9 ἐναποπλύνοι V
9 prius τοῦ M: τὸ TVNa	διηθοῦσα e corr. N et Thuroti codd. BC: διηθοῦσαν TVAN ^{1a}		
10 τὸ a: τοῦ TVAN	χρώμενα VA: χρωμένους N ¹	12 πεσοῦσα N	post γένεσιν
add. <i>humidi et</i> T	14 τῇ] τοῖς A δι'] ab T	15 θερμῷ A	γενομένη Va
16 ἡ γένεσις—χυμὸν ομ. AN	χυμοῦ TV: θερμοῦ a	αὐτῇ VAN	17 πρὸ διλέγου] v. p. 72,8 ss.
VAN	τὸν χυμὸν a	αὐτοῦ VN	18 αὐτῆς Ta: αὐτοῦ
τὸ] καὶ V	21 ἀ... σσεσθαι N: ἀλα, tum spat. A	20 παρὰ] περὶ V	αὐτοῖς libri
22 ἥτιάσατο] p. 70,6 ss.	καὶ ομ. T	23 prius τῶν ομ. a	
(add. etiam M)	prius τὸν χυμὸν e corr. V	εἰ] ἡ V: ἔστι a (probat Usener)	
24 ἔηρὼ N	25 prius καὶ vid. del.	alt. καὶ ομ. T	26 ποιεῖς N
27 αὐτῇ VAA	prius καὶ ομ. a	alt. καὶ] τὸ N	ὑγρότατον N

Εἰπὼν δὲ πῶς γίνεται ὁ χυμός, ὀρίζεται αὐτόν. λέγει γὰρ χυμὸν εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ γῇ ἔηροῦ γινόμενον πάθος ἐν τῷ ὑγρῷ τῆς γεύσεως τῆς κατὰ δύναμιν ἀλλοιωτικὸν εἰς ἐνέργειαν. διὰ μὲν | οὖν τοῦ τὸ πάθος λαβεῖν καὶ τὸ θερμὸν συμπαραλαβὴν δι’ οὐ τὸ ἐγγι- 157
5 νόμενον πάθος ὑπὸ τοῦ ἔηροῦ ἐν τῷ ὑγρῷ· τὸ δὲ τῆς γεύσεως τῆς κατὰ δύναμιν ἀλλοιωτικὸν εἰς ἐνέργειαν σημαίνει μὲν αὐτὴ τὸ κινοῦν οὕτω τὴν γεῦσιν καὶ ἀλλοιοῦν, ὡς ἄγειν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ δυνάμει εἰς τὸ ἅ
ἐνέργειᾳ· ποιητικὸν γὰρ ὁ χυμὸς τῆς κατ’ ἐνέργειαν γεύσεως.

"Οτι δὲ προϋπαρχούσης τῆς αἰσθητικῆς δυνάμεως ὁ χυμὸς εἰς ἐνέργειαν 10 κινητικὸς γίνεται, ἀλλ’ οὐκ αὐτὸς τῆς δυνάμεως τῆς γευστικῆς αἴτιος, δηλοῦ δι’ ὃν προστίθησι λέγων· οὐ γὰρ κατὰ τὸ μανθάνειν, ἀλλὰ κατὰ τὸ θεωρεῖν ἐστι τὸ αἰσθάνεσθαι. ὁ ἵσον ἐστὶ τῷ οὐ γὰρ ἐγγίνεται ἡ αἰσθητικὴ δύναμις ἐν τῷ αἰσθάνεσθαι, ὡς ἡ ἐπιστήμη ἐν τοῖς μανθάνουσιν, 10
15 ἀλλὰ προϋπάρχουσα καὶ οὖσα δυνάμει ἐνέργει, ὡς ὁ ἔχων πρότερον τὴν ἐπιστήμην, ἔπειτα ἐνεργῶν κατὰ ταύτην? τίς δὲ ἡ δυνάμει αἰσθησις καὶ τίς ἡ κατ’ ἐνέργειαν εἰρηκεν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. τὸ δὲ ἄγει γὰρ τὸ 158
αἰσθητικὸν εἰς τοῦτο δυνάμει προϋπάρχον ἵσον ἐστὶ τῷ ἄγεται γὰρ τὸ αἰσθητικὸν ὑπὸ τοῦ αἰσθητοῦ εἰς ἐνέργειαν, ὃν τοιοῦτον δυνάμει πρὸ τούτου'. φῶ προσέθηκε καὶ τὰ ἔξῆς δηλωτικὰ δύντα τοῦ εἰς ποίαν ἐνέργειαν 20 ἄγεται καὶ ἐκ ποίας δυνάμεως. ἔπειτα δὲ μὴ μόνον τὸ κατὰ τὸν χυμὸν πάθος ἐν τῷ ὑγρῷ ὑπὸ τοῦ ἔηροῦ ἐγγίνεται (καν γὰρ χρῶμα ἐναποπλυθῆ, ὁμοίως καὶ τὸ ὅδωρ χρώνυνται), ἀλλὰ καὶ δσμαὶ ὁμοίως ἐν αὐτῷ γίνονται, διὰ τοῦτο εὐλόγως προσέθηκε τὸ ἴδιον τοῦ ὡς χυμοῦ * * * πάθος ἐστὶ τῆς γεύσεως τῆς κατὰ δύναμιν ἀλλοιωτικὸν εἰς ἐνέργειαν.

25 "Οτι δὲ ἡ ἔηρότης ἡ ἐν τῇ γῇ τῆς τῶν χυμῶν γενέσεως αἴτια, δηλον 10 καὶ ἐκ τῆς τῶν ἐψιμένων ὑδάτων διαφορᾶς, ἡ γίνεται παρὰ τὴν ἐγκατά- μειν τῆς γεώδους ἔηρότητος· τῶν γοῦν ὅμβριών ὑδάτων τὸ μὲν | τοῦ χει- 159

1 ὀρίζει AN	λέγει γὰρ] <i>dicens T</i>	3 συνέργειαν AN	3—6 διὰ—ἐνέρ- γειαν om. a
	3. 4 propter quod hoc quidem passionem T	3 διὰ TV: φασὶ M:	φησὶ A: φαμὲν N μὲν om. N 4 alt. τὸ om. MAN συμπαραλαβών]
	conferre T δι’ οὐ Thurot (cf. p. 76,28): διὸ VAN: διὰ T	5 πάθος] πολὺ M	ὑπὸ V (cf. p. 76,27): ἀπὸ AN δὲ TV: γὰρ MAN 6 post ἐνέργειαν τερ. διὰ μὲν οὖν—ἐνέργειαν (v. 3—6) V, ut, quae modo ex eo notavi bis testetur μὲν TV:
	γὰρ AN αὐτῷ Va	7 ἀλλοιεῖν N	γὰρ ANα αὐτῷ Va 7 ἀλλοιεῖν N 9 post δὲ add. καὶ V
	εἰς om. V ἐνέργεια V .	10 αὐτὸ V τῆς δυνάμεως om. a (habet etiam M)	εἰς om. V ἐνέργεια V . 10 αὐτὸ V τῆς δυνάμεως om. a (habet etiam M)
12 τῷ] ταῦ.. N	ἡ] γὰρ AN	14 προυπάρχει AN	οὔται δυνάμεις N
ἐνέργεια TN	ώῃ] quod T	προτέραν V	15 ἔπειτα] ἐπὶ τῶν TAN
ἐνέργεια AN: ἐνέργειῶν T	κατὰ a: καὶ TVAN	16 Περὶ ψυχῆς] B 5 p. 417a 6 ss.	ἐνέργεια AN: ἐνέργειῶν T κατὰ a: καὶ TVAN 16 Περὶ ψυχῆς] B 5 p. 417a 6 ss.
ἄγει] δεῖ T	17. 18 εἰς—αἰσθητικὸν om. V	17 τοῦτο MTAN: τὸ a	ἄγει] δεῖ T 17. 18 εἰς—αἰσθητικὸν om. V 17 τοῦτο MTAN: τὸ a
δυνάμει om. T	19 τούτου] τοῦ AN	καὶ MAN: om. TVa	δυνάμει om. T 19 τούτου] τοῦ AN καὶ MAN: om. TVa 20 ἔπειτα]
ἐπὶ N	δὲ om. Va (habet etiam M)	τῶν χυμῶν AN	ἐπὶ N δὲ om. Va (habet etiam M) τῶν χυμῶν AN 21 γίνεται T? (fil)
ἐναπολυθῆ Va	23 διὰ τοῦτο om. V	εὐλόγως] οὐ λόγος vel οὐ λόγον V τούτου	ἐναπολυθῆ Va 23 διὰ τοῦτο om. V εὐλόγως] οὐ λόγος vel οὐ λόγον V τούτου
ώς χυμὸς e T Thurot	lacunam statuo (v. proximam notam) et πάθους ώς addam		ώς χυμὸς e T Thurot lacunam statuo (v. proximam notam) et πάθους ώς addam
25 αἴτιον AN	26 ἡ γίνεται Thurot: αἱ γίνονται TVANA	24 ἀλλοιωτικὴν N	25 αἴτιον AN 26 ἡ γίνεται Thurot: αἱ γίνονται TVANA παρὰ] περὶ V
26. 27 ἐγκατάμειν V	27 ss. cf. Alex. in Meteor. p. 84,4 ss. II.		26. 27 ἐγκατάμειν V 27 ss. cf. Alex. in Meteor. p. 84,4 ss. II.

μῶνος γλυκύτατον, τὸ δὲ τοῦ θέρους ἡπτον, ἥκιστα δὲ τὸ μετοπώρου. 159
 πάλιν δ' αὖ βορείοις μὲν ποτιμώτερον τὸ ύδρευν, νοτίοις δὲ ἀλυκώτερον,
 καὶ ταῖς μὲν ἐπομβρίαις γλυκύ, τοῖς δὲ αὐχμοῖς ἀλυκόν· χειρῶνος μὲν γὰρ
 ὑγρῶν τῶν περὶ τὴν γῆν ὄντων ἀμικτοὶ αἱ ἀναθυμιάσεις ἀνάγονται τῆς 5
 5 γεώδους ἔηρότητος, θέρους δὲ ἡπτον ὄντων ὑγρῶν τῶν περὶ τὴν γῆν συν-
 αναφέρεται τι τῇ ἀναθυμιάσει συνεπισπώμενον τοῦ γεώδους· ἔτι δὲ μᾶλλον
 τοῦ μετοπώρου πλέον ἀνασπᾶται τοῦ γεώδους διὰ τὸ μάλιστα τότε πάντα
 ἀνεξηράνθαι ύπὸ τοῦ ἐν τῷ θέρει καύματος. πάλιν τοῖς μὲν βορείοις ἀτε
 πνέουσιν ἀπὸ τῶν ἐνύγρων πολὺ τὸ πότιμον, νοτίοις δὲ διὰ τὸ ἀπὸ 10
 10 ἔηρος κατακεκαυμένων πολὺ τὸ γεῶδες. οὕτω δὲ καὶ ἐν τοῖς αὐχμοῖς· καὶ
 γὰρ ἐν τούτοις ἀνάγεται τὸ γεῶδες καὶ ἀλυκὸν πολύ, ἐναντίον δὲ ἐν ταῖς
 ἐπομβρίαις. οὕτως οὖν εὔλογον καὶ τοὺς χυμοὺς ἀπαντας γίνεσθαι τῇ | τε 160
 ἐγκαταμίζει τῆς γεώδους ἔηρότητος καὶ τῇ ύπὸ τοῦ θερμοῦ γινομένη πέψει
 αὐτῶν [ἥγεται] διὰ τῆς συμμέτρου θερμότητος. φθείρονται γοῦν οἱ χυμοὶ
 15 πολλάκις, ὅταν ύπὸ τοῦ ψύχους αἱ πέψεις αὐτῶν ἀναλυθῶσι καὶ ἔξυγραν-
 θῶσιν, ὥσπερ διακρινομένης τῆς ἐγκαταμεμιγμένης τῷ ὑγρῷ ἔηρότητος. 5
 μετὸ δὲ γὰρ τὴν ύπὸ τοῦ ψύχους γινομένην πῆξιν ἐν αὐτοῖς λυόμενα ἔξυγρανθεῖται
 τε καὶ ἔξαεροῦται· ἐνυπάρχει γὰρ τὸ ὑγρὸν ἐν τοῖς χυμοῖς. οὐδὲ γὰρ ἐκκρίσει
 τινὶ τοῦ ύγρου ἀπὸ τοῦ ἔηρος ύπὸ τοῦ θερμοῦ γινομένη οἱ χυμοί, ἀλλὰ
 20 πέψει καὶ συστροφῇ· διτὶ γὰρ ἐνυπάρχει τὸ ὑγρὸν ἐν τοῖς πεττομένοις, δῆλον
 ἐκ τοῦ λυθείσης τῆς πέψεως ἔξυγρανθεῖται αὐτά. πολλοὶ δὲ τῶν καρπῶν 10
 τὴν ἀρχὴν ἐν τοῖς ψυχροῖς τόποις οὔτε πεπαίνονται οὔτε τὸν ἔοικον χυμὸν
 λαμβάνουσιν, ὡς τοῦ θερμοῦ ποιητικοῦ γινομένου τῆς πέψεως αὐτῶν καὶ
 τῶν ἐν αὐτοῖς χυμῶν. |

25 p. 441^b23 "Οτι δὲ οὐ παντὸς ἔηρος ἀλλὰ τροφίμου οἱ χυμοὶ ἦ 161
 πάθος εἰσὶν ἢ στέρησις, δεῖ λαβεῖν ἐντεῦθεν.

Εἰπὼν τὸν χυμὸν εἶναι τὸ ύπὸ τοῦ ἔηρος τοῦ ἐν τῇ γῇ ἐν τῷ ὕδατι
 γινόμενον πάθος διὰ θερμότητος τῆς γεύσεως τῆς κατὰ δύναμιν ἀλλοιωτικὸν

1 γλυκύτερον α	alt. τὸ α: om. TVAN	2 τὸ ύδρευν om. a (habet etiam M)
4 ύγρων post γῆν AN	6. 7 ἔτι—γεώδους om. AN	7 πάντα τότε V
8 ἐν τῷ θέρει] ipsius T	8. 9 ἀτε πνέουσιν TVAN: ἀναπνέουσιν a	9 ἀπὸ a:
ὑπὸ VAN: om. T	ἐνύγρων A: ἐνύγρων a: ἐνύδρων N: ύγρων V(T?) prius τὸ	om. a (habet etiam M)
οὐτοῦ VAN: om. T	10. 11 οὕτω—γεῶδες om. V	10 δὲ TN: om. Aa
καὶ] κἄν N	post δὲ add. καὶ N	11. 12 τοῖς ἐπομβρίοις V
11 ύλεικὸν N		13 τοῦ θερμοῦ] τούτου AN
12 τοῦ θερμοῦ] τούτου AN	πέμψει a	14 ἥγεται om. T: ἥ γίνεται M, fort. recte
13 τοῦ θερμοῦ] τούτου AN		(ἥ—θερμότητος del. Diels): vix puto vocem ἥγεται stare posse, si scribas v. 12 εὐλόγως.
14 τοῦ θερμοῦ] τούτου AN		coniunxisset enim, ut solet εὐλόγως ἥγεται οὖν AN
15 ἀκολουθῶσι a (corr. iam M)		15 ἀκολουθῶσι a (corr. iam M)
16 ἐγκαταμεμιγμένης Ta: ἐγκατατεμιγμένης AN: ἐγκαταμιγνυμένης V		16 ἐγκαταμεμιγμένης Ta: ἐγκατατεμιγμένης AN: ἐγκαταμιγνυμένης V
17 τὴν—ψύχους a: ύπὸ τοῦ ψύχους AN: τοῦ ψύχους τὴν ύπὸ V		17 τὴν—ψύχους a: ύπὸ τοῦ ψύχους AN: τοῦ ψύχους τὴν ύπὸ V
18 τε] τῆς N	ἔξαεροῦται a: ἔξαεροῦται VAN: separatur T	18 τε] τῆς N
19 γενομένης N	γάρ om. TV	19 γενομένης N
20 δταν . . . ἐνυπάρχῃ a	22 τὴν ἀρχὴν hic habet TV: post	20 δταν . . . ἐνυπάρχῃ a
τόποις ANa	23 ως] a si T, corr. quasi	21 τοῦ τροφίμου
Arist. (cf. p. 77,6 ss.), sed deest τοῦ etiam p. 172,13 Th.	24 αὐτῷ V	22 τοῦ τροφίμου
Th.): ἔστιν VAN: om. T	25 τοῦ τροφίμου	23 ως] a si T, corr. quasi
	26 εἰσὶν Arist. (cf. p. 172,13 Th.): ἔστιν VAN: om. T	24 αὐτῷ V
	27 τῇ γῇ ἐν om. a (habet etiam M)	25 τοῦ τροφίμου

εἰς ἐνέργειαν, δτι εὐλόγως προσέθηκε τῷ λόγῳ τὸ τῆς γεύσεως τῆς κατὰ 161
δύναμιν ἀλλοιωτικὴν εἰς ἐνέργειαν νῦν δείκνυσιν. οὐ γάρ πᾶν πάθος 5
ἐν τῷ ὑγρῷ ὑπὸ τοῦ ἔηροῦ γινόμενον γυμός· καὶ γάρ ἡ δσμὴ ὑπὸ ἔηρό-
τητος ἐν ὑγρῷ γίνεται, ως προϊῶν δεῖξει, ἀλλ' οὐ γυμὸς τοῦτο. ἔτι δὲ
5 καὶ ἀπτή ἡ τροφή, ἀλλ' οὐ, καθὸ ἀπτή, τρέψει, ἀλλὰ κατὰ τὸ πάθος τὸ
γευστόν. Θ δηλῶσαι βουληθεὶς εἰπεν ἀλλὰ τοῦ τροφίμου, τῷ τροφίμῳ
ἀντὶ τοῦ γευστοῦ γρηγσάμενος.

Εἰπὼν δὲ τοῦ τροφίμου πάθος εἶναι τοὺς γυμοὺς προσέθηκεν ἡ στέ-
ρησις, λέγων τοῦ τροφίμου στέρησιν, τουτέστι τοῦ γλυκέος· τοῦτο γάρ τὸ
10 τρόφιμον, ως δεῖξει. δοκεῖ γάρ αὐτῷ ὡς μὲν γλυκὸς γυμὸς τρόφιμος εἶναι,
στέρησις δὲ τούτου ὁ πικρός τε καὶ ἀλμυρός, γευστοὶ δὲ | ἀμφότεροι ως 162
γάρ ἐπὶ τῶν χρωμάτων τὸ ἐναντίον τῷ μάλιστα ὄρατη (τοῦτο δέ ἐστι τὸ
λευκόν), δπερ ἐστὶ τὸ μέλαν ὄρατὸν δν καὶ αὐτό, οὗτος καὶ ἐπὶ τῶν χυ-
μῶν τὸ ἐναντίον τῷ μάλιστα γευστῷ (μάλιστα δὲ γευστὸν τὸ τροφιμώτατον,
15 τοιοῦτον δὲ τὸ γλυκό) στέρησις τούτου. καὶ γάρ καθόλου τῶν ἐναντίων δ
δοκεῖ αὐτῷ τὸ ἐν τῇ γείρονι συστοιχίᾳ στέρησις εἶναι. ἐπεὶ τοίνυν καὶ τὸ
γλυκὸν καὶ τὸ τούτῳ ἐναντίον, τὸ πικρόν, γευστά τε καὶ γυμοὶ καὶ ἐκ τῆς τού-
των ποιᾶς μίξεως πάντες οἱ ἀλλοι χυμοί, ὥσπερ τὰ χρώματα ἐκ τε τοῦ λευκοῦ
καὶ τοῦ μέλανος, τὸ γευστὸν καθόλου ἐδήλωσε τὰ ἐν τοῖς χυμοῖς ἐναντία
20 εἰπών, ἐξ δν οἱ πάντες χυμοί· ταῦτα δέ ἐστι τὸ γλυκὸν καὶ τὸ πικρόν. ως 10
ἐπεὶ τὸ γλυκὸν τρόφιμον, τοῦ τροφίμου ἔηροῦ πάθος εἰπεν ἐν τῷ ὑγρῷ τὸν
γυμὸν ἡ τῆς τούτου στέρησεως ἀντὶ τοῦ πικροῦ· τούτου γάρ ἐναντίον,
ἐναντίον δὲ τῷ γλυκεῖ καὶ ἡ στέρησις αὐτοῦ. δτι μὲν γάρ οὔτε τὸ | ἔηρὸν 163
αὐτὸν καὶ αὐτὸν οὔτε τὸ ὑγρὸν τρέψει, ως γνώριμον λαμβάνει· ἐν γάρ τῇ
25 τούτων μίξει ποιῆι ἡ τροφή. λείπει δὲ τῷ δτι οὔτε τὸ ἔηρὸν ἀνευ τοῦ
ὑγροῦ οὔτε τὸ ὑγρὸν ἀνευ τοῦ ἔηροῦ τὸ 'χυμὸς καὶ τροφή'· τούτῳ
γάρ ἀκολουθεῖ τὸ τροφὴ γάρ οὐχ ἐν μόνον.

"Οτι δὲ μὴ πᾶν πάθος τὸ γινόμενον ἐκ τῆς τῶν τοιούτων μίξεως 5

1. 2 δτι—ἐνέργειαν om. V	2 πλῆθος a	4 δεῖξει] p. 442b 28 ss.	in voce
δεῖξει incipit P, v. Praef.	5 post καὶ add. ἡ AN	alt. τὸ om. N	8 πάθους V
8. 9 στέρησιν P	9 στέρησιν APa: στέρησις TVN	τουτέστι om. P	alt. τοῦ om. a
10 δεῖξει] p. 442a 2 ss.	δέξει P	11 τε om. P	13 post δπερ add. δ' V
καὶ αὐτὸν a	αὐτοὶ V	post αὐτὸν add. στέρησις τοῦ λευκοῦ Thurot, sed	
fort. consulto v. 15 τούτου (non τοῦ γλυκέος) scripsit, ut etiam ad v. 13 referri posset			
15 post γλυκὸν add. δπερ ἐστὶ τὸ πικρὸν γευστὸν δν καὶ αὐτὸν Thurot		στέρησιν ut	
vid. T	16 αὐτῶν A	τὸ] τῷ a (corr. M)	17 prius τὸ om. a (habet
etiam M)	alt. τὸ om. ANP	πικρόν om. P	gustabiles habet actus et sapores ex T
19 ἐδήλων AN	20 εἰπών om. T	post δν add. sunt V	ώς] ὥστε Thurot;
sed v. p. 82,1 et p. 218,9 Th.	21 ἐπὶ TV	21. 22 τῶν γυμῶν AN	22 τὸ ἐναν-
24 γνώριμα V	25 δτι] οὔτι V	23 καὶ ὑστέρησις V	τί] δ V
26. 27 τούτου τῷ γάρ AN (huis huic enim T)	τὸ om. a	26 οὔτε a: οὐδὲ VAN	
cum Alex. et Arist. codice S (cf. UP) restituendum: οὐδ' αὐτοῖς Arist. codd. EMY:		27 οὐχ ἐν μόνον (αὐτῶν) Aristoteli	
οὐδὲν αὐτῶν Arist. L	28 πᾶν] πῆ N	ἐκ τῆς τῶν] αὐτῶν V	τῶν om. A
τούτων AN			

χυμός ἔστιν, ἔξῆς δείκνυσιν· ἡ γὰρ προσφερομένη τροφὴ τοῖς ζῷοις καὶ 163 ἀπτή ἔστι. διὸ τοῦτο γοῦν καὶ τὴν γεῦσιν εἰδός τι ἀφῆς λέγει εἶναι, διτὶ καὶ τῶν ἀπτῶν ἐναντιοτήτων ἔστιν ἀντιληπτική. ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἡ τροφὴ τροφή, καθὸ ἀπτή ἔστιν. οὐ γάρ, καθὸ θερμὴ ἡ ψυχρὰ ἡ μαλακὴ ἡ τινα ὅλην 10 5 ἀπτὴν ἐναντίωσιν ἔχει, τρέφει· ὅλλα καθόσον μὲν ἀπτή ἔστι, κατὰ τοσοῦτον αὐξήσεώς ἔστι τοῖς τρεφομένοις καὶ φθίσεως αἴτια. καθὸ γὰρ θερμὸν ἡ ψυχρόν ἔστι τὸ τρέφον, ἡ προσκρίνεται ἡ ἀποκρίνεται· | τὸ γὰρ θερμὸν καὶ 164 10 τὸ ψυχρὸν πέψεως καὶ ἀπεψίας αἴτιον, ὃν ἡ μὲν πέψις προσκρίσεως τε καὶ αὐξήσεως αἴτια, ἡ δὲ ἀπεψία φθίσεως τε καὶ ἀτροφίας. συνεργεῖ δὲ πρὸς 15 τὴν σύμφυτον ἐν τοῖς ζῷοις θερμότητα, δι’ ἣς αἱ πέψεις, τῇ θρεπτικῇ ψυχῇ (τούτῳ γὰρ ὁργάνῳ πρὸς τὴν πέψιν ἡ δύναμις αὗτη χρῆται) καὶ ἡ 5 τῶν προσφερομένων θερμότης τε καὶ ψυχρότης. ὥστε κατὰ μὲν τὸ πάθος τοῦτο τὸ ἀπτὸν γινόμενον καὶ αὐτὸν ὑπὸ τοῦ ἑηροῦ ἐν τῷ ὑγρῷ (ἐκ τούτων γὰρ ἡ τροφὴ οὖτα καὶ ἀπτή ἔστιν) οὔκ εἰσιν οἵ χυμοί. δύναται γὰρ ἡ 20 15 τροφή, καθόσον ἀπτή ἔστιν, αὐξήσεως εἰρῆσθαι αἴτια, διτὶ τὸ σῶμα ἀπτόν· ἡ γὰρ ἀντιτυπία ἀπτόν, ἐν ᾧ τῷ σώματι τὸ εἶναι· ὅλλα καὶ ἀφ' ὃν εἰδο- 10 ποιεῖται τὰ πρῶτα σώματα, ἐν οἷς αὐτοῖς τὸ εἶναι, ἀπτὰ καὶ ταῦτα. κατὰ δὲ σώματος προσθήκην τε καὶ ἀπουσίαν αἱ αὐξήσεις τε καὶ αἱ μειώσεις. ὥστε ἡ τροφή, καθὸ μὲν σῶμα, αὔξει, ὡς ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως εἶπε | 20 (καθὸ γὰρ σῶμα ἔστι, ποσόν ἔστι), καθόσον δὲ γλυκεῖα, τρέφει, καὶ κατὰ 165 τοῦτο δὲ καὶ κινητικὴ τῆς κατὰ δύναμιν γεύσεως εἰς ἐνέργειαν.

p. 441b29 Τούτων μὲν γὰρ αἴτιον ἡ θερμὸν ἡ ψυχρόν.

Τούτων, λέγει αὐξήσεως καὶ φθίσεως, αἴτιαν τὴν τροφὴν εἶναι, κανὸν θερμή ἔστι καὶν ψυχρὰ καὶ ὅλως ἀπτή. ταῦτα γάρ, φησί, ποιεῖ καὶ 5 25 αὔξησιν καὶ φθίσιν, ἥτοι λέγων τὰ ἀπτὰ ἀπλῶς ἡ τῶν ἀπτῶν τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρόν. καθ' ὃ πάθος ἄρα ἐγγινόμενον τῷ ὑγρῷ ὑπὸ τοῦ ἑηροῦ

1 γὰρ] δὲ a (γὰρ etiam M) προσφερομένη] τροφὴ φερομένη a (corr. M) 2 λέγει] p. 441a3 3 καὶ om. T ἐναντιώτατον V alt. τροφή om. T 4 ἔστιν om. P post alt. καθὸ add. ἡ A, ἡ N ἡ μαλακὴ om. a 5 ἀπτὴν TP: ἀπτὸν V: om. A(?)a: post ἐναντίωσιν transpon. MN 6 καὶ φθίσεως] ante τοῖς a: καθίσεως V καθὰ V 7 prius τὸ om. N 7. 8 frigidum enim calidum digestionis T 8 αἴτια a 9 τε om. V 10 τὴν om. AN 12 τῶν τρεφομένων a (corr. M) τε καὶ ψυχρότης suspecta habet Thurot 13 τὸ om. P 14 εἰσὶ δὲ χυμοί Pa γὰρ Pa: om. TVAN: δὲ conicio 15 ἀπτή] αὐτὴ V αἴτια N 16 ἀντιτυπία] spat. vi litt. T ἀπτή APA καὶ om. T 16. 17 εἰδοποιεῖσθαι a (corr. M) 17 τὸ εἶναι αὐτοῖς AN 18 alt. αἱ om. Pa 19 μὲν om. a (habet etiam M) ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως] A 5 p. 322a25–28 (cf. Olympiodori Comm. p. 120,14 ss. V.) 20 ποσή Pa καθὸ δὲ Pa γλυκυτὰ a τρέφει Pa: θρέψει TVAN (αὔξει causa erroris est) 21 δὲ om. T καὶ om. Pa 22 τοῦτο N prius ἡ om. T ἡ θερμὸν καὶ ψυχρὸν Arist. codd. EMY 23 λέγει] δὲ a αἴτιαν om. V κανὸν] καὶ Pa (corr. M) 24 ἔστι] ἡ Thurot (sunt T) καὶ MAN: ἀν V: καὶ Pa prius καὶ om. T 25 ἥτοι om. T ἀπτὰ a: ἀπλᾶ TVANP 26 ἐγγινομένων AN ἀπὸ a

τό τε γεύεσθαι τοῖς ζώοις καὶ τὸ τρέφεσθαι, κατ' αὐτὸν τοῦτο ὁ χυμός. 165
κατὰ τί οὖν τρέφει; καὶ δὴ γευστόν εἶται δηλούντει, ἀλλ' οὐ καὶ ἀπτόν.

‘Απλῶς οὖν δεικτικὸν παρέθετο *(τούτου)* τὸ πᾶν τὸ τρεφόμενον ἢ γλυκεῖ 10
χυμῷ ἀπλῶς ἢ μεμιγμένῳ τρέφεσθαι, ἢ ἐστι γευστά, ἀλλ' οὐχ
5 ἀπτά, ὡς ἄνευ γλυκέος μὴ δυναμένης τροφῆς εἶναι. ή δὲ μικτή εἴη ἀν 166
ἔκ τε τῆς γλυκείας καὶ τῆς ἐναντίας ταύτη τῆς πικρᾶς, *(ῶσπερ αἱ λιπαρό-*
τητες)· τῷ γάρ, ὡς προϊόν ἔρει, τὸ γλυκὺ καὶ τρόφιμον ἐπιπολαστικὸν εἶναι,
τούτῳ καὶ μίξεώς τινος ὁ τοιοῦτος χυμὸς πρὸς τὸ τρέφειν δεῖται. ἐπι-
πολαστικὸν δὲ τὸ γλυκὺ τῷ κοῦφον τε εἶναι καὶ ἄνω φέρεσθαι· διὰ τοῦτο 5
10 γάρ καὶ τρόφιμον.

Εἶναι μὲν οὖν φῆσι τὸν περὶ τοῦ τίσι καὶ πῶς τρεφόμεθά τε καὶ
αὐξόμεθα τοῖς περὶ γενέσεως λόγοις οἰκεῖον. εἰρηκε δὲ περὶ μὲν αὐξή-
σεως ιδίως ἐν τοῖς Περὶ γενέσεως καὶ φυσικᾶς, περὶ δὲ τροφῆς ἐν τοῖς 10
Περὶ ζώων γενέσεως. διὸ τὸν μὲν ἀκριβῆ περὶ αὐτῶν λόγον εἰς ἔκεινας
15 ἀνατίθεται ὡς οἰκειοτέρας τὰς πραγματείας, νῦν δὲ ὅσον ἀναγκαῖον πρὸς
τὴν τοῦ προκειμένου | δεῖξιν ἐπιμηγσθῆναι φῆσι δεῖν αὐτῶν. λέγει δὲ τὸ 167
Θερμὸν τῆς τε αὐξήσεως τοῖς σώμασιν αἴτιον διὰ τῆς πέψεως τῆς τροφῆς
γίνεσθαι καὶ τῆς δημιουργίας τε καὶ γενέσεως τῆς τροφῆς· ποιητικὸν γάρ
αὐτῆς τοῦτο τῷ φύσιν ἔχειν ἀπὸ τοῦ ὑγροῦ τοῦ χυμὸν ἔχοντος ἥδη τὸ κοῦφον 5
20 μὲν καὶ γλυκὺ ἔλκειν, τὸ δὲ ἀλμυρὸν καὶ πικρὸν καταλείπειν διὰ
τὸ βάρος· τὸ γάρ κουφότερον αὐτῷ συναναφέρει κινούμενον εἰς τὸν ἄνω
(τόπον) κατὰ φύσιν, τὸ δὲ βαρὺ καταλείπει.

Τοῦτο δὲ ὡς γνώριμον ἀπὸ τῶν ἀναθυμιάσεων λαμβάνει· οὗτοι γάρ

- 1 κατ' αὐτὸν T: καθ' αὐτὸν VNP: καθ' ἔαυτὸν Αα 2 τι οὖν VANPa: τι μὲν T 3 τούτου
add. Diels 4 ἀπλῶς] post μεμιγμένῳ Pa: om. T μεμιγμένως Arist. codd. EMYL
lacunam post τρέφεσθαι statuit et τοῦ τοῖς προσφερομένοις τρέφεσθαι add. Thurot (v. Arist.)
ἄλλον η coni. Thurot 5 ἀπτά Thurot: ἀπλῶς Na η δὲ μικτὴ]
η δεικτικὸν Pa: τὸ δὲ μεμιγμένον falso Thurot ex T. in quo, cum praecedat *alimento*
(= τροφῆς), fuisse η δὲ μικτὴ censeo 6 ταύτης VA τῆς om. N
6. 7 ὡσπερ αἱ λιπαρότητες ε T add. Thurot 7 τῷ VAN: τὸ Pa: καὶ M
τῷ—προτῶν om. T τὸ τῷ M καὶ om. AN τρόφιμον καὶ trans-
ponam (Arist. p. 442 a 11 τρόφιμον εἶναι τὸ γλυκὺ καὶ λίαν ἐπιπολαστικόν) τρόφιμον
del. Thurot 8. 9 ἐπιπολαστικὸν—φέρεσθαι ante τούτῳ transponit Thurot 9 τῷ]
τὸ N 9. 10 γάρ τοῦτο Pa 9 post τοῦτο add. τὸ γλυκὺ Thurot 11 λόγον
post τὸν add. T, fort. recte τοῦ τοῦ σίτου α: τοῦ σίτου λόγον M τίσι om. M
τε om. P 12 τοῖς] τῆς V οἰκείων V δὲ] οὖν P post μὲν
add. οὖν N μὲν om. P 13 Περὶ γενέσεως καὶ φυσικᾶς] A 5 δὲ om. N
14 Περὶ ζώων γενέσεως] locus non reperitur (II 5. 6 dubitanter neque recte confert Thurot),
cf. Simpl. In libros Arist. De an. p. 116 Hayduck et Trendelenburgum ad Arist. De an.

- libros² p. 296 18 γίνεσθαι α: γίνεται VAN: γινούμενης T? (*per alimentum*
digestione facta et operatione) 19 αὐτοῖς V τῷ Ta: τοῦ VP: τὴν A: om. N:
τῷ τὴν coni. Thurot ἔχειν] ταύτην Thurot ex T (sed *hanc fort. corruptum ex habere*)
alt. τοῦ N 20. 21 διὰ βάρος α (Arist. codd. EMYS) 21 αὐτῷ P συμφέρει
α (corr. M) 22 τόπον T: om. VANPa (potest antea scribi τὸ ἄνω) 23 δὲ om. N
ἀπὸ om. T οὗτῳ] οὖν ANP 23. 80,1 γάρ—γίνονται om. P

αἱ ἀναθυμιάσεις γίνονται. τοῦτο δὴ οὖν δὲν τοῖς ἔξω σώμασι τὸ θερμὸν 167
όρᾶται ποιοῦν, ποιεῖν φησιν αὐτὸ καὶ ἐν τῇ φύσει τῶν ζώων τε καὶ φυτῶν,
ἔλκειν μὲν τὸ ἔνδον θερμὸν ἀπὸ τῆς τροφῆς τῆς ἐνεθείσης τὸ κοῦφον καὶ
γλυκὺ καὶ προσκρίνειν, καταλείπειν δὲ τὸ βαρὺ τῷ εἶναι πικρόν τε καὶ ἀλ-
5 μυρόν, δὲστι τὸ περίττωμα. εἰ γὰρ ταῦτα βαρέα ὅντα καὶ πικρὰ ὑπο- 168
μένει, δῆλον ὡς τὸ κοῦφον καὶ ἐναντίον τούτοις γλυκύ. καὶ εἴη ἀντία
τις καὶ αὕτη τοῦ τοῖς γλυκέσι τρέφεται τὰ τρεφόμενα. δτι δὲ γλυκὺ τὸ
ἀναφερόμενόν τε καὶ τὸ τρέφον ὑπὸ τοῦ θερμοῦ καὶ οὐχ ἀπλῶς κοῦφον,
ἀλλ’ ἔστι τὸ κοῦφον καὶ γλυκύ, δῆλον καὶ αὐτὸ ἐκ τῶν ἀναθυμιάσεων· 5
10 πᾶν γὰρ τὸ ὅμβριον γλυκύ, καίτοι τοῦ πλείστου ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀτμι-
ζομένου οὔσης ἀλμυρᾶς· εἴρηται δὲ περὶ τούτων ἐν τοῖς Μετεωρολογικοῖς.

Προηγουμένως μὲν οὖν ὁ γλυκὺς χυμὸς τρόφιμος· οἱ δὲ ἄλλοι χυμοὶ
ἀναμίγνυνται εἰς τὴν τροφήν, ἣν ἔξωθεν προσφερόμεθα, ἀντὶ τοῦ ἡδύσματος, 10
φησίν, οὐχ ὡς τρόφιμοι καθ’ ἔσωτούς, ὥσπερ τὸ ἀλμυρὸν καὶ τὸ δέν· ὡς
15 γὰρ τούτους τοὺς χυμοὺς ἡδύσματος χάριν τοῖς γλυκέσι παραμεμιγμένους
ὅρημεν παραμυθουμένους τὴν καθ’ ἔκαστην γεῦσιν ὑπερβολὴν τῆς γλυκύτη-|
τος, οὗτως καὶ τοὺς ἄλλους χυμοὺς τῆς χρείας χάριν ταύτης τοῖς γλυ- 169
κέσιν ἀναμίγνυσθαι ἀντισπῶντας τὸ τοῦ γλυκέος ἐπιπολαστικόν, ἀλλ’ οὐχ
ώς τροφίμους καθ’ αὐτούς. ἀφ’ ὧν δῆλον δτι τὸ ἔνδον θερμὸν τοῖς γλυ-
20 κέσι τρέφει καθ’ ὃν καὶ προείρηκε τρόπον.

p. 442^a-12 "Ωσπερ δὲ τὰ χρώματα ἐκ λευκοῦ τε καὶ μέλανος ἢ
μίξεώς ἐστιν.

Εἰπὼν τρόφιμον μὲν εἶναι χυμὸν τὸν γλυκύν, ἐναντίον δὲ καὶ κατὰ
στέργησιν τούτου τὸν πικρόν, δείκνυσιν δτι πάντες οἱ χυμοὶ ἐκ τῆς τούτων
25 τῶν ἐναντίων ποιᾶς μίξεως, ὥσπερ καὶ τὰ χρώματα ἐκ λευκοῦ τε καὶ μέ-
λανος, καὶ κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς μίξεως τῶν ἐναντίων χυμῶν πρὸς 10
ἄλληλους γίνεσθαι τὴν τῶν μεταξὺ διαφοράν, ὡς ἐπὶ τῶν χρωμάτων, εἴτε

1 hoc enim in T	δ om. NP	2. 3 φησιν—θερμὸν om. AN	2 ante ἐν
habent τὸ Arist. codd. PSU	(om. etiam Sophoniae Paraphrasis in libros De an. p. 96,5 H.)	τε om. a	3 ἔλκειν TV: ἔλκει Pa
τε om. a		τῆς ἐνεθείσης om. T	ἐνεθείσης VN:
3 ἔλκειν TV: ἔλκει Pa		4—9 καὶ προσκρίνειν—γλυκύ om. V	4 προ-
τε om. a		5 hoc T (hec corr. Thurot)	κρίνει, καταλείπει M teste Thuroto
τε om. a		6 τούτου AN	6 τούτου AN
τε om. a		7 καὶ om. P	7 καὶ om. P
τε om. a		8 τρέφον τε καὶ ἀναφερόμενον coni. Thurot	τούτοις a
τε om. a		9 alt. καὶ om. P	τρέφον] τρεφόμενον NP: προσκρινόμενον conicio
τε om. a		10 τούς πλείστους V	10 τούς πλείστους V
τε om. a		11 post οὔσης add. γε a	11 post οὔσης add. γε a
τε om. a		12 προηγουμένης V	Μετεωρο-
τε om. a		13 τοῦ om. a (Arist.)	λογικοῖς] B 3 (cf. Alex. Comm. p. 81,17—87,23 H. passim)
τε om. a		14 αὐτοὺς V	14 αὐτοὺς V
τε om. a		15 παρα- μεμιγμένους T: παραμεμιγμένοις a: παραμεμιγμένοι VANP	15 παρα- μεμιγμένους T: παραμεμιγμένοις a: παραμεμιγμένοι VANP
τε om. a		16 περιμυθουμένους V	16 περιμυθουμένους V
τε om. a		17 ἀντισπῶντας TVa: ἀντειπῶν AN: κολάζοντας, sed supra	καθ’ om. a (habet iam M)
τε om. a		18 ἀντειπόντας P (ἀντισπῶν τῷ Arist. cum Bekkero restituendum e LSVF, Sophonia p. 96,8 H.)	18 ἀντισπῶντας TVa: ἀντειπῶν AN: κολάζοντας, sed supra
τε om. a		19 τὸ om. a (habet etiam M)	19 τὸ om. a (habet etiam M)
τε om. a		20 καὶ om. Ta	20 καὶ om. Ta
τε om. a		21 δὲ om. T	21 δὲ om. T
τε om. a		22 τε om. A(?)a (Arist.), sed cf. v. 25	22 τε om. A(?)a (Arist.), sed cf. v. 25
τε om. a		23 καὶ om. AA	23 καὶ om. AA
τε om. a		24 prius	24 prius
τε om. a		25 τῶν om. N	25 τῶν om. N
τε om. a		26 δείκνυμεν N	26 δείκνυμεν N
τε om. a		27 ἄλληλα N	27 ἄλληλα N
τε om. a		28 διαφθορὰν V	28 διαφθορὰν V
τε om. a		29 εἴτε AN (sive in T): εἴγε VP: εἴ τι a	29 εἴτε AN (sive in T): εἴγε VP: εἴ τι a

πάντων τῶν χυμῶν κατ' ἀριθμούς τινας ώρισμένους καὶ ἀναλογίας ἐκ τῆς 169 τῶν ἐναντίων μίζεως γινομένων, εἴτε τῶν μὲν τὴν ἡδονὴν ποιηύντων οὕτως, τῶν δ' ἄλλων ώς ἔτυχεν. |

'ΕἜῆς δὲ καὶ τὰ εἰδή τῶν χυμῶν ἔκτιθεται καὶ λέγει τίνας αὐτῶν 170 5 τοῖς ἄκροις τε καὶ ἐναντίοις συντάσσειν δεῖ, τίνας δὲ ἐκ τῆς μίζεως τῶν ἐναντίων γίνεσθαι λέγειν. τὸν μὲν οὖν λιπαρὸν χυμὸν τῷ γλυκεῖ φησι τὸν αὐτὸν εἶναι (τρόφιμος γάρ οὗτος), τὸν δ' ἀλμυρὸν τῷ πικρῷ, τὸν δὲ δριψὸν 5 καὶ αὐστηρὸν καὶ στρυφὸν καὶ οὖν ἐν μέσῳ εἶναι, γινομένους ἐκ τῆς ποιῆς τῶν ἄκρων μίζεως.

10 Εἰπὼν δὲ ὅμοιώς γίνεσθαι τοὺς μεταξὺ χυμοὺς ἐκ τῆς τῶν ἐναντίων, τοῦ τε γλυκέος καὶ τοῦ πικροῦ, μίζεως, ώς καὶ τὰ χρώματα τοῦ λευκοῦ 10 καὶ τοῦ μέλανος μιγνυμένων, νῦν κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν τὴν ὁμοιότητα δείκνυσιν οὖσαν· ἐπτὰ γάρ εἰδή εἶναι ἀμφοτέρων, τῶν μὲν χυμῶν ἀ κατηρίθμηκε· καὶ γάρ τὸ ἀλμυρὸν ώς εἰδός τι ἄλλο καὶ οὐ πάντη 15 ταῦτὸν τῷ πικρῷ εἶναι. ώς δὲ τὸ λιπαρὸν τῷ γλυκεῖ συνηῆσεν, οὕτω φησὶ καὶ ἐν τοῖς χρώμασι δεῖν | τὸ ξανθὸν ἐν τῷ λευκῷ καταριθμεῖν, 171 τὸ δὲ φαιὸν ἐν τῷ μέλανι πως εἶναι, ὥσπερ ἦν καὶ ἐν τοῖς χυμοῖς τὸ ἀλμυρὸν ἐν τῷ πικρῷ. ώς δ' ἐπ' ἐκείνων ἦν μέν πως τὸ ἀλμυρὸν ἐν τῷ πικρῷ, ἄλλο μὴν εἰδος, καὶ διὰ τοῦτο ἐπτὰ χυμῶν εἰδή, οὕτως καὶ ἐπὶ 20 τῶν χρωμάτων ἔσεσθαι κατὰ τὸ φαιὸν εἰδός τι χρώματος· οὕτω γάρ λέ- ἁ γοντος αὐτοῦ σώζοιτο ἀν τὸ τὰ εἰδή τῶν χρωμάτων ἐπτὰ εἶναι. τὸ γάρ φοινικοῦν καὶ τὸ ἀλουργὲς καὶ τὸ πράσινον καὶ τὸ κυανοῦν, ἀ λέγει μεταξὺ τῶν τριῶν ἐκείνων, τοῦ τε λευκοῦ καὶ τοῦ μέλανος καὶ τοῦ φαιοῦ, τὰ ἐπτὰ εἰδή ποιήσει τῶν χρωμάτων. εἰ μὲν οὖν φυλάσσοι τις τὸ μὲν ξανθὸν ἐν 10 25 χρώμασι καὶ συνάπτοι τὸ φαιὸν καὶ τὸ μέλαν, ἐν δὲ τοῖς [πικροῖς] χυμοῖς τὸ * * * πικρὸν καὶ τὸ ἀλμυρόν, ἐπτὰ εἰδή ἐκατέρου αὐτῶν ἔσται, ώς

1 ἀναλόγως AN   ἐκ τῆς scripsi (v. p. 80,24 et v. 5. 8. 10): τῆς κατὰ VANPa: τῆς ἐκ ut vid. T   2 γενομένων P, e sil. Dueummleri V (Thurot, e BC?)   alt. τῶν om. T
3 (cf. v. 6) p. 442a16 recte cum LSUP ἐν ἀριθμοῖς μόνον. δ μὲν οὖν legisse vid.
6 λέγει V   οὖν post λιπαρὸν N: om. A   τῷ γλυκεῖ TAPa: τὸ γλυκὺ VN, e corr. A
6. 7 τὸν αὐτὸν om. AN   7 τὸν et δριψὸν om. T   8 ante αὐστηρὸν add. τὸν P
στριφὸν V   γινομένης V   10. 11 εἰπὼν—μίζεως om. P   11 alt. τοῦ om. a
12 καὶ] τε καὶ a   τοῦ om. a   μιγνυμένων Va: γινομένων AN: μιγνυμένου P:
μιγνυμένους T   13 εἶναι εἰδή TAN   τῶν μὲν χυμῶν del. Thurot   μὲν om. a
13 μὲν] respondet liberius ώς δὲ κτλ. (15)   14 prius καὶ] τὸ V   πάντα V   15 τὸν VP
γλυκύ V   16 τὸ Pa: τὸν VAN   17 καὶ om. N   18 ώς—ἐν (in spatio xxx
litt. a) om. TPa (habet etiam M), TP om. etiam τῷ πικρῷ   19 ἄλλος οὐ μὴν εἰδεσι AN:
ἄλλοις μὲν εἰδεσι P   καὶ—εἰδή om. T   εἰδή χυμῶν AN   19—21 οὕτω—
εἰδῇ] ὥσπερ καὶ P   20 ἔσεσθαι κατὰ in spatio xvii litt. om. a (habet etiam M)
τι] τι τοῦ N   21 prius τὸ in spatio vii litt. om. a (habet etiam M)   21. 22 εἶναι—
primum καὶ in spatio xiv litt. om. a (habet etiam M)   22 ἀλουργὸν prius P (alurgum T)
Arist.   alt. et tert. τὸ a: om. VANP   μεταξὺ] ἀνὰ μέσον Arist. codd. EMY
23 ante τὰ add. καὶ a   24 ποιοῦσι N   φυλάσσει ANP   ἐν om. V
25 συνάπτοι TPa: συνάπτει VAN   τοῖς χυμοῖς πικροῖς χυμῶν P, sed χυμοῖς rursus del.
πικροῖς delevi   26 τὸ <μὲν λιπαρὸν καὶ τὸ ἤδη διαιροίη, συντιθείη δὲ τὸ> πικρὸν conicio
ἔσται post εἰδῇ a

εἰρήκει· ώς, εἰ δή τις ἣ μήτε ταῦτα συντιθείη καὶ τὰ πρῶτα | διαιροίη, 172
ἴσα μὲν καὶ οὕτως ἔσται τά τε τῶν χυμῶν εἰδὴ καὶ τὰ τῶν χρωμάτων,
οὐ μὴν ἐπτά, ἀλλ’ ἡ ἔξι ἡ δκτώ. ἐπεὶ δὲ γίνεται τινα χρώματα οὐ μόνον
κατὰ τὴν τοῦ λευκοῦ τε καὶ μέλανος μῖξιν, ἀλλὰ καὶ τῶν μεταξὺ πάλιν
5 μιγγυμένων ἀλλήλοις (οἷος καὶ ἄπειρά πως εἰναι δοκεῖ τὰ χρώματα), τὰ 5
ἄλλα φησὶν ἐκ τῆς τούτων γίνεσθαι μίξεως, τῶν πρώτων χρωμάτων ὅντων
ὅσων εἰρήκεν.

Εἰπὼν δὲ τὴν μῖξιν ὁμοίως τῶν τε χρωμάτων καὶ τῶν χυμῶν γίνεσθαι,
καὶ τὰ εἰδὴ ἴσα εἰναι αὐτῶν κατ’ ἄλλην τινὰ ὁμοιότητα δείκνυσιν αὐτῶν
10 (ώς γάρ τὸ μέλαν ἐναντίον ⟨δύν⟩ τῷ λευκῷ στέρησις ἐν διαφανεῖ λευκοῦ, 10
οὕτως τὸ ἀλμυρὸν καὶ τὸ πικρὸν στέρησις τοῦ γλυκέος ἐν τῷ τρο-
φίμῳ ύγρῳ), ἀμα διὰ τούτων ἐξηγούμενος ἡμῖν, πῶς ἐπει τὴν πρὸ⁵
δλέγου λέξιν τὴν “ὅτι δὲ οὐ παντὸς ἔνηρος, ἀλλὰ τροφίμου οἱ χυμοὶ ἡ
πάθος εἰσὶν ἡ στέρησις”. τὴν γάρ στέρησιν | λέγει τοῦ γλυκέος, δ καὶ 173
τρόφιμον δέδειχε, τὸ πικρόν τε καὶ ἀλμυρόν. ἐξ ὧν ἡ τῶν ἄλλων γένεσις
ἀπάντων. δ μὴ νοήσαντες οἱ ὑπομνηματισάμενοι τὸ βιβλίον ἀλλοκότως
τὴν λέξιν ταύτην ἐξηγήσαντο. σημεῖον δὲ τοῦ στέρησιν εἰναι τοῦ γλυκέος
τὸ πικρὸν παρέθετο τὸ καὶ τὴν τέφραν τῶν κατακαιομένων πικρὰν εἰναι. 5
τοιαύτη γάρ γίνεται τῷ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τὸ γλυκὸν πᾶν καὶ πότιμον ἐξικα-
20 ζεσθαι.

p. 442 a 29 Δημόκριτος δὲ καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν φυσιολόγων ὅσοι
λέγουσι περὶ αἰσθήσεως ἀτοπώτατον ποιοῦσι.

Δείξας ὅτι ἡ τροφή, καίτοι ἀπτὴ οὖσα, οὐ καθὸ ἀπτὴ ἔστι τροφή
ἔστι, διὰ τούτων αἰτιᾶται τόν τε Δημόκριτον καὶ τῶν φυσιολόγων τοὺς
25 πλείστους ώς πάσας τὰς αἰσθήσεις ἀφὰς ποιοῦντας καὶ πάντα τὰ αἰσθήτα 10
ἀπτά τε καὶ δι’ ἀφῆς γνωρίζεσθαι λέγοντας. πῶς δὲ ἀφὰς ἐποίουν

1 *dixit* T sensus hic est: εἰ δή τις ἡ ἀμφότερα ταῦτα συντιθείη ⟨ἢ καὶ τὰ δεύτερα⟩ καὶ
μήτε] ἡ coni. Thurot συντεθείη a (fort. V) καὶ] ἡ coni. Thurot διαιροίη
T: διαιρεθῆ VANPa 2 post μὲν add. οὖν V 3 prius ἡ om. T alt. ἡ
om. a (habet etiam M) 4 τοῦ om. V 5 δοκεῖ om. a (habet etiam M) post alt.
τὰ add. δ' P 6 φασὶν N γίνεται P 8 prius τῶν om. a (habet etiam M)
9 ⟨τὸ⟩ τὰ coni. Usener εἰδὴ MT (fort. cum T post αὐτῶν pon. τὰ εἰδῆ): om. VANPa
εἰναι] τῶν V: ὄντα coni. Thurot 10 ὄν add. Thurot στέρησι AN: καὶ
στέρησις P ἐν] ἡ μὲν ANP: γάρ ἐν T: ἐν τῷ Arist. . . φανεῖ N λευκῶ
ANP: τοῦ λευκοῦ fort. cum Arist. scrib. 11 alt. τὸ om. Arist. codd. EMYP
ἐν M: a T: om. VANPa 12. 13 πρὸ δλέγου] p. 441 b 23 13 δὲ om. a τοῦ
τροφίμου Arist., cf. ad p. 76, 25 14 εἰσὶν] ἔστιν a (corr. M) δ MAN: ω P:
ὄν V: quoniam T: ἦν a 15 τὸ πικρόν Thurot: τὸν πικρὸν VANP: τῶν πικρῶν a
τε] γε P ἀλμυρῶν a 18 καὶ om. Ta, sed v. Arist. καομένων Arist. codd.
EMP πικρὰν TPa (Arist.): πικρὸν VAN 21 δὲ] τε NP πλεῖστοι T
(Arist.), cf. v. 25: λοιποὶ VANP 22 post ἀτοπώτατόν add. τι Arist. codd. EMYP
23 καίτοι] om. T: καὶ τὴν a (corr. M) 25 πάντα] ταῦτα V 26 γνωρίζεσθαι]
γινώσκομεν PN. abhinc fere quin N e P descriptus sit, dubium non est, v. Praef.; ut
alii indicare possint, usque ad p. 84, 10 N adhibere pergo, tum abicio δὲ] enim T
ἀφῆν A: ἀφῆς PN ἐπεὶ οὖν APN

πάσας τὰς αἰσθήσεις, λέγει· τῷ γὰρ πάντα τὰ αἰσθητὰ ἀπτὰ ποιεῖν, τῶν δὲ ἀπτῶν ἀφῆν | αἰσθησιν, ἀπάντων δὲ τῶν αἰσθητῶν ἀφὴ αἰσθάνοιτο 174 καὶ γίνοντο δὲ πᾶσαι αἱ αἰσθήσεις ἀφαῖ. ἄπτὰ δὲ ἐποίουν πάντα τὰ αἰσθητά, διτὶ τῇ ἀπορροίᾳ τῇ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν καὶ τῇ τούτων ἐμπιώσει 5 εἰς τὰ αἰσθητήρια τὴν ἀντίληψιν ἔλεγον γίνεσθαι, τῶν αἰσθητηρίων κινουμένων ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὰς τῶν ἐν αὐτοῖς συγημάτων τε καὶ μεγεθῶν 5 καὶ λειοτήτων καὶ τραχυτήτων διαφοράς. ἔτι τὸ λευκὸν καὶ τὸ γλυκὺν καὶ τὸ εὐώδες καὶ τῶν ἄλλων δὲ ἔκαστον αἰσθητῶν οὐδενὶ ἔτερῳ φασὶν ἀλλήλων οἱ περὶ Δημόκριτον διαφέρειν ἢ τοῖς συγήμασι καὶ τοῖς μεγέθεσι 10 καὶ ταῖς λειότησί τε καὶ τραχύτησι. ταῦτα γὰρ τοῖς αἰσθανομένοις τοιαῦτα 10 φαίνεται, ὅποια φαίνεται, παρὰ τὸ τὴν ἀφὴν τὴν καθ' ἔκάστην αἰσθησιν ὑπ' αὐτῶν ἐμπιπτόντων οὕτω πάσχειν τε καὶ διατίθεσθαι.

Ἔπιπλων δὲ γίνεσθαι πάσας τὰς αἰσθήσεις ἀφὰς κατὰ τὸν οὕτω λέγοντας, τοῦτο δέ, φησίν, διτὶ ἀδόνατον ἐστιν οὐ χαλεπὸν συνιδεῖν. λέγοι 15 δ' ἀν τοῦτο, διτὶ, εἰ πᾶσαι ἀφαῖ, ἔδει τῶν ἀπτῶν αὐτὰς ἐναντιώτες | ἀντιλαμβάνεσθαι, ὃν ὄρωμεν τοὺς ἀπτημένους τινῶν ἀντιλαμβανομένους· 175 ἔστι δὲ ταῦτα σκληρὰ μαλακά, τραχέα λεῖα, θερμὰ ψυχρά, ὑγρὰ ἔηρα καὶ τὰ δσα ἀπτά· νῦν δὲ τούτων ἀν τις ἀφάμενος αἰσθηταί, οὐδενὸς ἀντιλαμβάνεται δέξιώδους καὶ γλυκέος καὶ πικροῦ καὶ λευκοῦ καὶ μέλανος. ἔτι 20 δὲ εἰ ἀφὴ ἢ ὄψις ἦν, ἔδει αὐτὴν ἐπιτιθεμένων αὐτῇ τῶν ὄρων ἀντιλαμβάνεσθαι, ὅμοιας καὶ τὴν ὁσφρησιν διεργαίνεσθαι καὶ τὴν ἀκοὴν ἀκούειν· νῦν δὲ ἀν μὴ ἔξ ἀποστήματος καὶ διὰ μέσου τινός, οὐκ αἰσθάνονται. ἔτι εἰ πᾶν αἰσθητὸν τῇ ἀφῇ προσπίπτοι, τοῦτο οὐκ ἔδει πικρόν, ἀν οὕτω τύχῃ, τῇ γεύσει δοκεῖν ἢ μέλαν τῇ ὄψει ἢ δυστῶδες τῇ ὁσφρήσει. ἀλλὰ 10 καὶ ταύταις λεῖον ἢ πάντας γε τοιοῦτον δικατάληγον ἀν τῷ λείφειν, καὶ πᾶν τὸ λεῖον ἀεὶ ἢ πικρὸν ἢ γλυκὸν ὅμοιας εἶναι, ἀλλ' οὐ τὸν λείων τὸ μὲν πικρὸν τὸ δὲ γλυκὸν ἢ τὸ μὲν λευκὸν τὸ δὲ μέλαν· ἐκ γὰρ τῆς

1 τῷ] τὰ P	2 tangibilia autem tactus sensum T	ἀν] ἄρα PN	αἰσθά-	
νοιντο VA	3 ἐπτὰ V	πάντες TVA	τὰ] ipsa T	4 ἀπορίᾳ a
(corr. M)	τούτων] ab his T	5 αἰσθητηρίων MT: αἰσθητῶν VAPNa		
6 καὶ μεγεθῶν om. V	7 καὶ λειοτήτων om. T	8 εὐώδες in spatio om. V		
ἐκάστων V	9 post περὶ add. τὸν A	10 γὰρ VAA: δὲ TPN	11 παρὰ	
PNa (apud T): περὶ VA	alt. τὴν] τῶν PN	12 ὑπὸ τῶν conicio	14 φησί ante	
τοῦτο a	διτὶ ἐστὶ δυνατὸν APN	ἔστιν om. Arist. codd. EMYP, ante ἀδόνατον habent		
LSU		I.SU συνιδεῖν ante οὐ PN	15 post πᾶσαι add. αἱ VAA	ἔδει scripsi (cf. v. 20.
23 et p. 84,3): αἱ δεῖ PN: δὲ δεῖ TVNa: πάσας δεῖ Thurot			16 ἀντιλαμβάνεσθαι om. T	
17 ante λεῖα add. καὶ A	frigida calida T	18 τὰ om. a (T?)	αἰσθηται scripsi:	
(si) tangat T: αἰσθοιτο VAPNa	18. 19 ἀντιλαμβάνεται Thurot: ἀντιλαμβάνονται libri			
19 εὐώδους conicio, cf. vv. 8. 24	post γλυκέος add. καὶ χυμοῦ PN	20 εἰ] ἢ A		
ἔδει] δι' A	τούτων PN	ἐπιτιθεμένων TAPa: ὑποτιθεμένων V: ἐπιτιθέντων N		
20. 21 ἀναλαμβάνεσθαι V	22 καὶ om. T	διὰ om. a (habet etiam M)		
23 ἔτι—αἰσθητόν] αἴτιον ὃν (ἀν om. A) APN: enoprop (sic) T		εἰ πᾶν] εἰπεν V		
προσπίπτοι Ta: προσπίπτει VA: προσπίπτη PN	25 ταῦτα A	ἡ] εἰ TAPN		
γε om. TPN	τοιοῦτον om. T	κατάληγον ἀν] spatium iii litt. T		
26 εἶναι ὅμοιας A(?)a				

διαφορᾶς τῆς τοιαύτης δῆλον ὡς ἄλλων | τινῶν φύσεων περὶ τὰ ὑποκεί- 176
μενα αἱ αἰσθήσεις αὗται ἀντιληπτικαὶ καὶ οὐ τῶν αὐτῶν. ἔτι τε εἰ πᾶσαι
ἄφαί, τί πλειόνων αἰσθήσεων ἔδει; ἐξήρκει γάρ καὶ μίαν εἶναι.

p. 442b4 "Ετι δὲ τοῖς κοινοῖς τῶν αἰσθήσεων πασῶν χρῶνται ὡς
5 ἴδιοις· μέγεθος γάρ καὶ σχῆμα καὶ τὸ τραχὺ καὶ τὸ λεῖον.

Καὶ τοῦτο φησιν ἀμαρτάνειν ἐν τῷ περὶ αἰσθήσεων λόγῳ τοὺς περὶ 5
Δημόκριτον, ὅτι τὰ κοινὰ αἰσθητὰ ἴδια ποιοῦσι τῶν αἰσθήσεων. φθάνει
δὲ εἰρηκέναι καὶ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς τίνα μέν ἐστι κοινὰ αἰσθητά, τίνα δὲ
ἴδια, καὶ ὅτι αἱ αἰσθήσεις ἐν τοῖς ἴδιοις ἐκάστη αἰσθητοῖς ἀληθεύει, περὶ 10
10 δὲ τὰ κοινὰ διαφεύδεται. καὶ νῦν δέ τινα τῶν κοινῶν παρατίθεται, δεικνὺς
ὅτι τὰ κοινὰ αἰσθητὰ ἴδια ποιοῦσι. μέγεθος γάρ καὶ σχῆμα κοινὰ αἰσθητά,
ῶν νῦν μνημονεύει, ὥσπερ καὶ κίνησις καὶ ἀριθμὸς καὶ | στάσις καὶ διά- 177
στημα. προστίθησι δὲ τῷ μεγέθει καὶ τῷ σχήματι ὡς κοινὰ καὶ αὐτὰ
αἰσθητὰ νῦν τό τε τραχὺ καὶ τὸ λεῖον καὶ τὸ δέρν καὶ τὸ ἀμβλὺ
15 τὸ ἐν ὅγκοις, ὡς οὐκ ὅντα ταῦτα σχήματα διὰ τὸ μὴ ὑποπίπτειν ἵσως τῷ
ὅρῳ τοῦ σχήματος. τὸ δὲ ἐν ὅγκοις προσέμηκεν, ἐπεὶ τὸ τραχὺ καὶ τὸ
λεῖον καὶ δέρν καὶ ἐν ψόφῳ, ἔστι δὲ δέρν καὶ ἐν χυμῷ. ὃν τὰ μὲν ἀκοῆς
ἴδια αἰσθητά, τὰ δὲ γεύσεως.

Τὰ δὲ ἐν ὅγκοις φησίν, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα τὰ εἰρημένα, κοινὰ εἶναι
20 τῆς τε ἀφῆς καὶ τῆς ὅψεως, καὶ εἰ μὴ πασῶν. ὡς γάρ σχημάτων ἡ
ὅψις ἐστὶν ἀντιληπτική, οὕτω καὶ τοῦ ἐν ὅγκοις τραχέος τε καὶ λείου καὶ 10
δέρνος καὶ ἀμβλέος. σημεῖον δὲ τοῦ κοινὰ αὐτὰ εἶναι παρέθετο τὸ περὶ
ταῦτα ἀπατᾶσθαι αὐτάς, οὐκ ἀπατωμένας περὶ τὰ ἴδια. ἡ γάρ ὅψις οὐκ
ἀπατωμένη περὶ τὰ ἴδια χρώματα ἀπατᾶται περὶ ταῦτα.

25 Διαφορὰν δὲ τοσαύτην τῶν | ἴδιων αἰσθητῶν ἐχόντων πρὸς τὰ κοινά, 178
ἐκεῖνοι τὰ ἴδια τοῖς κοινοῖς συνάπτουσι. πῶς δὲ τοῦτο ποιοῦσιν, ἐξῆς λέγει.
Δημόκριτος γάρ τὰ χρώματα, τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν, ἴδια ὅψεως ὅντα,

1 τῆς supra lineam habet P, om. N

δεῖ T

4 αἰσθητῶν TAPN

6 αἰσθήσεων TVA: αἰσθήσεως PNa

(v. v. 11)

8 Περὶ ψυχῆς] B 6 p. 418a 10 ss.

om. V

ἀληθεύειν PN

10 prius δέ] γάρ α

περιτίθεται PN:

disponitur T, abhinc omitto N, v. ad. p. 82,26

om. Pa

15 prius τὸ MVA (Arist.): καὶ τὸ Pa: que (τὰ?) T

ὅγκοις A (coni. Thurot, ἐν τοῖς ὅγκοις Arist.):

ὅγκω VPa (mobile T, mole Thurot)

alt. τὸ

om. VP

tert. τὸ om. VAP

17 alt. καὶ TVA: om. Pa

18 post ἴδια add. καὶ a

σχήματα V

ἡ om. Pa (habet etiam M)

λείου om. T

22 δέρνως καὶ ἀμβλέως a

κοινὰ P

25 τῶν]

οινοῖ P

τοῦτο om. T

τὸ μέλαν καὶ τὸ λευκὸν Pa (sed v. Arist.)

2 τε] δὲ a: om. T

χρῶνται T: χρώνυται V: χρώνυνται APN

7 τῶν αἰσθήσεων cum T del. Thurot, fort. recte

PN

9 ἔτι PN

ἐν τοῖς ἴδιοις

τινων (om. τῶν) APN

10 prius δέ] γάρ a

τινων (om. τῶν) APN

16 primum τὸ] τὰ T

τραχέως a: ταχέος V

καὶ

21 τραχέως a: ταχέος V

καὶ

22 δέρνως καὶ ἀμβλέως om. V

εἶναι αὐτὰ

26 τοῖς

27 γάρ VAP: δὲ a: μὲν γάρ T: om. M

εἰς τὸ λεῖον ἄγει καὶ τὸ τραχύ, τὸ μὲν λευκὸν λεῖον, τὸ δὲ μέλαν τραχὺ¹⁷⁸ λέγων, ἀ κοινὰ τῇ ὄψει πρὸς τὴν ὄψήν ἔστιν, ὥστε γένεται αὐτῷ τὸ κοινὸν αἰσθητὸν τῷ ιδίῳ τῆς ὄψεως ταῦτόν. πάλιν τῆς μὲν γεύσεως ἕδια αἰσθητὰ οἱ χυμοὶ· οἱ δὲ περὶ Δημόκριτον τοῖς σχήμασι τοὺς χυμοὺς ἀνατιθέασι· 5 παρὰ γάρ τὴν τούτων διαφορὰν τὴν τῶν χυμῶν φασι διαφορὰν γίνεσθαι, δέεις μὲν χυμοὺς λέγοντες εἶναι τοὺς ἐκ τῶν τοιούτων σχημάτων συγκει- 10 μένους, γλυκεῖς δὲ τοὺς ἐκ λείων τε καὶ περιφερῶν. αἱ γὰρ ἄτομοι κατὰ τὰς τῶν σχημάτων ὥν ἔχουσι διαφορὰς διαφέροντας τοὺς χυμοὺς τῶν ἐκ τῆς συμπλοκῆς αὐτῶν γινομένων ποιοῦσι. γίνεται οὖν πάλιν τὰ σχήματα 15 κοινὰ ὅντα αἰσθητὰ ἕδια τῆς γεύσεως κατ' αὐτούς. |

Δεῖξας δὲ ὅτι τὰ σχήματα κοινὰ αἰσθητὰ ὅντα ἕδια κατ' αὐτοὺς 179 [ἐπὶ] τῆς γεύσεως γίνεται, ἐπιφέρει ὅτι [καίτοι] τὰ κοινὰ ἡ οὐδεμιᾶς ἀν εἴη ἕδια ἡ μᾶλλον τῆς ὄψεως (ἐπιζητήσαι δ' ἂν τις διὰ τί μᾶλλον τῶν σχημάτων ἡ ὄψις τῆς ἀφῆς εἴη ἀν κριτική). ἡ ἐπεὶ πάντων τῶν 5 15 κοινῶν ἡ ὄψις ἀντιληπτική, κατὰ τοῦτο ἀν εἴη μᾶλλον ταύτης τὰ κοινά· πλήθισις γάρ καὶ διαστήματος οὐκ ἔστιν ἡ ἀφὴ ἀντιληπτική). εἰ δὲ τὴν γεῦσίν τις λέγοι μᾶλλον τῶν κοινῶν ἀντιληπτικὴν εἶναι (τῆς γάρ ἀκριβεστάτης περὶ τι αἰσθήσεώς ἔστι τὸ τῶν κατ' αὐτὸν ἐλαχίστων ἀντιλαμβάνεσθαι τε καὶ διαχρίνειν αὐτά· τῶν δὲ ἐλαχίστων σχημάτων τὴν γεῦσίν 10 20 φασιν ἀντιλαμβάνεσθαι. ὡν γάρ οὐδεμίᾳ αἰσθησις ἀντιλαμβάνεσθαι ὅγκων ὡς δέειν ἡ λείων, τούτων ἡ γεῦσις αἰσθάνεται κατ' αὐτούς, εἴγε οἱ χυμοὶ ἐκ σχημάτων), (ἔχρην αὐτὴν καὶ τῶν) ἄλλων κοινῶν μάλιστα αἰσθάνεσθαι. εἰ οὖν τῶν μὲν σγημάτων μὴ μόνον ἐν τοῖς χυμοῖς ἀλλὰ καὶ ἐν 180 25 πᾶσι τοῖς ἄλλοις ὅντων, αἰσθάνεται δὲ τῶν ἐλαχίστων καὶ δυσαισθητώτων ταύτης, καὶ τῶν ἄλλων ὁρδίων αἰσθανθήσεται. νῦν δὲ οὐκέτι τῶν ἄλλων

1 alt. τὸ om. Pa	1. 2 τὸ μὲν—ἀ om. et δὲ post κοινὰ add. T	1 τραχὺν V
2 ἀ om. AP	γίνεσθαι α	3 τῷ] τὸ δὲ V
cf. Theophr. De sens. p. 517,19 D.	5 περὶ V	4 ἀνατιθεῖ P: ἀνατιθεῖσι
χυμῶν] τούτων T	φασι διαφορὰν VA(T?): διαφοράν φασι (φησι a) MPA	6 λέγων
χυμοὺς A	λέγοντες Thurot (<i>dicunt</i> T): λέγων VAPa	τῶν APa: om. V
8 ἔχει A	διαφέροντα V	9 γινομένους Ta
ἐπείπερ εἰ libri	καίτοι om. T, interpolatum ex Arist.	12 ἐπὶ delevi
ἡ (sic) VAP: ἡν a: οω. T	13 ἡ Arist. (<i>quidem</i> T = ἡ?): τι VP: διὰ τι Aa	ἐπιφέρει Thurot:
14 ἡ] εἰ P	15 ἀν εἴη om. T	16 ἐπὶ TAP
ταῦτα A	16 ἡ om. a (habet etiam M)	δὲ TVAPa: μὴ M (Thurot), sed v.
Arist. p. 442 ^b 14	18 περὶ τι om. T	17 αἰσθήσεως] visus T
αὐτὴν P: αὐτοῦ A: αὐτὴν αν αὐτὸ habeat T, dubium	19 αὐτὸ Va:	20 post ἐλαχίστων add. σχη-
αἰσθητὸν P	20 αἰσθήσεων a	μάτων P
εἴτε A	22 ἔχρην—τῶν addidi, ut apodosis illius εἰ v. 16 non deesset et αἰσθάνεσθαι	21 ώς] si T
haberet unde penderet, cf. Arist. p. 442 ^b 16	22. 23 μάλιστα αἰσθάνεσθαι TVA (Arist.):	22. 23 αἰσθάνεσθαι αἰσθάνεσθαι TVA (Arist.):
ἀντιλαμβάνονται Pa	23 σχημάτων τῶν conicio	24 αἰσθάνεται vid. subaudiri posse
καὶ MV: om. TAPa	23. 24 ἐν—ὅντων V: ἐπὶ τῶν πάντων M: ἐπὶ πάντων A: τῶν	αἰσθάνεσθαι δὲ V: ἀμα γάρ
πάντων TPa	24 αἰσθάνεται vid. subaudiri posse	Pa: τοῖς γάρ A: <i>enim</i> T
σχημάτων M	25 ταύτης VA (<i>huiusmodi</i> T): αἰσθάνεται Pa: αἰσθάνεται	25 ταύτης VA (<i>huiusmodi</i> T): αἰσθάνεται Pa: αἰσθάνεται

σχημάτων ἐστὶν ἡ γεῦσις ἀντιληπτική. πῶς γάρ κύθου ἡ γεῦσις, καθὸ 180 γεῦσις, κριτική; δύο δὲ γραφῶν φερομένων μᾶλλον σφύζει τὴν τῶν λεγο- 5 μένων διάνοιαν ἡ οὐτως ἔχουσα· τὰ γοῦν ἐλάχιστα τῆς ἀκριβεστάτης αἰσθήσεως ἐστιν διακρίνειν περὶ ἔκαστον γένος. ὅστε ἔχρην 5 τὴν γεῦσιν καὶ τῶν ἄλλων κοινῶν αἰσθάνεσθαι.

p. 442b 17 "Ετι τὰ μὲν αἰσθητὰ ἀπαντα ἔχει ἐναντίωσιν.

Καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐπιχειρήσεως δείκνυσιν δτι μή ἐστι τὰ σχήματα 10 μήτε ὄρατὰ μήτε γευστὰ μήτε ὅλως ἴδια αἰσθητά. πάντα μὲν γάρ τὰ 100 ἴδια αἰσθητὰ ἔχει ἐναντίωσιν, τὰ τῆς ὅψεως λευκόν τε καὶ μέλαν, τὰ τῆς γεύσεως γλυκὺν καὶ πικρόν, τὰ τῆς ἀκοῆς ὅὲν καὶ ἀμβλύ, τὰ τῆς ἀφῆς 181 θερμὸν καὶ ψυχρόν, ὑγρὸν καὶ ἔηρὸν καὶ δσων ἡ ἀφή ἐναντιώσεων, ἄλλα καὶ ἐν τοῖς ὀσφρητοῖς ἐναντίωσίς ἐστι. σχῆμα δὲ σχήματι οὐκ ἐστιν 185 ἐναντίον. ὅστε εἰ ἐν τοῖς γευστοῖς ἐστιν ἐναντίωσις, ἐν δὲ σχήμασιν 5 οὐκ ἐστιν, οὐκ ἀν τὰ σχήματα εἴη γευστά, οὐτως δὲ οὐδὲ ὅλως αἰσθητὰ 25 ὡς ἴδια τινος αἰσθήσεως. ἐπεὶ δὲ φαντασίαν ἀποτελεῖ τὸ περιφερὲς ἐναντίον εἶναι τῷ γωνίας ἔχοντι, διὰ τοῦ εἰπεῖν τίνι γάρ τῶν πολυγωνίων τὸ περιφερὲς ἐναντίον; ἔδειξεν δτι μηδὲ ἐστιν ἐν αὐτοῖς ἐναντιότης. δεῖ μὲν γάρ ἐν ἐνὶ ἐναντίον εἶναι. ποιὸν δὲ ἐσται τῶν πολυγωνίων σχη- 10 μάτων ἐναντίον τῷ κύκλῳ; οὐ γάρ μᾶλλον τόδε ἢ ἄλλο τι. * * * οὐκ 20 ἐστιν ἄλλήλοις τὰ αὐτά. ἔτι δτι τῷ κύκλῳ οὐδέν ἐστιν ἐναντίον, διὸ οὐδὲ τῇ κύκλῳ κινήσει, διὰ πλειόνων ἐν τοῖς Περὶ | οὐρανοῦ δέδεικται καθόλου. 182 ὅστε εἰ τὰ μὲν ἴδια αἰσθητὰ ἐναντίωσιν ἔχει, τὰ δὲ σχήματα οὐκ ἐχει 100 ἐναντίωσιν, οὐκ ἀν εἴη τὰ σχήματα ἴδια αἰσθητά. ἔτι ἀπείρων ὅντων τῶν σχημάτων ἀναγκαῖον καὶ αὐτοὺς ἀπείρους εἶναι, εἰ οἱ χυμοὶ 25 [τὰ] σχήματα. ἀπειρα δὲ τὰ σχήματα διαφέροντα ἄλλήλων κατὰ Δημό-

1 σχημάτων om. a post γάρ add. ἀν MA 2 δύο δὲ γραφῶν] nostri codd. unum consonum textum praebent 3 εἰ οὐτως ἔχει A 4 ἐστὶν αἰσθήσεως Pa (Arist.) ἔκαστου γένους V 5 τῶν ἄλλων] μᾶλλον V ante αἰσθάνεσθαι add. μᾶλιστα a (om. Thuroti codd.) 6 πάντα Arist. praeter S 7 καὶ δείκνυσιν om. P ταῦτα A 8. 9 πάντα—αἰσθητὰ om. T 8 μὲν om. Pa 9 bis ante τῆς add. μὲν M τε] τι a 10 bis ante τῆς add. δὲ M 11 primum καὶ om. V(A?) alt. καὶ om. VAP δσον V 12 σχήματος V 15 ἴδια Thurot: διὰ libri ἐπὶ AP φαντασίαν Va: φαντασίας AP: φαντασία T ἀποστελεῖ AP: innuit T τὸ VAP: τι τὸ a: τὸ τὸ male Thurot, cf. Alex. in Meteor. p. 34,33 16 εἶναι om. T τοῦ] τὸ V τινὲς TP τῷ πολυγωνίῳ TAP 17. ἔδειξεν A 18 post ἐν add. ἐν A πολυγώνων a Arist. 19 οὐ] ἐν a (corr. M) τόδε] hoc est contrarium T οὐ γάρ ἐναντία ταῦτα, δτι e. gr. add. Thurot. cf. Theophr. De sens. p. 513,14 D. 20 post δτι add. εἰ MA 21 ante διὰ add. ὡς M Περὶ οὐρανοῦ] A 4 (cf. Alex. in Simplicii Comm. p. 153,19 ss. H.) 22 ὅστε εἰ Va: ἐνὶ A: ἔτι P: igitur T post μὲν add. οὖν P τὴν ἐναντίωσιν M 24 post εἰ add. δὲ a 25 prius τὰ del. Thurot alt. τὰ VPa: om. A σχήματα <τὰ> coni. Thurot p. 425 post κατὰ add. τὸν a

κριτον· ἔδει ⟨οὖν⟩ καὶ ἀπείρους διαφορὰς εἶναι χυμῶν. εἴτα ἐπεὶ ἔδύνατο¹⁸² τις λέγειν, φεύγων τὸ ἄτοπον, τὸ εἶναι μὲν ἀπείρους χυμῶν διαφοράς, μὴ μέντοι πάσας αἰσθητὰς εἶναι, πρὸς τὸ ὥριθὲν ἀνθυπήγνεγκεν· διὸ τί γάρ
οὐ μὲν τῶν χυμῶν αἰσθησιν ποιήσει, οὐδὲ οὖ; δεῖται γάρ τοῦτο λόγου.

5 p. 442 b 23 Καὶ περὶ μὲν τοῦ χυμοῦ καὶ γευστοῦ εἰρηγται· τὰ δ'
ἄλλα πάθη τῶν χυμῶν.

Περὶ χυμοῦ, οὐ ἔστι γευστόν, εἰρησθαί φησιν ἡμῖν, τί ποτέ ἔστι καὶ¹⁰
τίς ἡ γεῦσις αὐτοῦ, οὐδὲν οἰκεῖον τῇ προκειμένῃ πραγματείᾳ. τὰ γάρ ἄλλα
πάθη τῶν χυμῶν, | τίνες τε αὐτῶν διαφοραὶ καὶ τίνες ἑκάστου χυμοῦ¹⁸³
οἰκεῖαι καὶ προσεγγεῖς γενέσεις, οἰκεῖα φῆσιν εἶναι τῇ περὶ φυτῶν φυσιο-
λογίᾳ. καὶ ἔστι Περὶ φυτῶν Θεοφράστῳ πραγματεία γεγραμμένη· Ἀριστο-
τέλους γάρ οὐ φέρεται.

1 οὖν ex T add. Thurot, fort. p. 86,23 potius ἔτι ⟨εἰ⟩ scrib.   ἐπεὶ οὐ δύνανται V
3 ἀνθυπήγνεγκεν Ta: ἀν ὑπήγνεγκε VAP   4 οὐ μὲν ἀν ποιήσειν αἰσθησιν Arist. codd.
EMY   τοῦτο] τοῦ P   5 γευστοῦ καὶ χυμοῦ Arist. praeter L   7 γευστοῦ a,
fort. recte   8 αὐτῇ a   11 ἐγγεγραμμένη P   12 οὐ φέρεται] v. V. Rose,
Aristoteles Pseudop. p. 263

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙ ΑΙΣΘΗΣΕΩΣ 184
 ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ Β'

p. 442b27 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον δεῖ νοῆσαι καὶ περὶ τὰς ὁσμάς.
 ὃ διπερ γάρ ποιεῖ ἐν τῷ ἔηρῷ τὸ ὄγρον, τοῦτο ποιεῖ ἐν ἄλλῳ γένει
 τὸ ἔγχυμον ὄγρον.

Μεταβέβηκε μὲν ἀπὸ τῶν χυμῶν ἐπὶ τὸν περὶ τῶν ὁσφραντῶν λόγον.
 ὃ δὲ φύσας εἴπε βραχέως, διε περὶ τῶν χυμῶν τὸν λόγον ἐποιεῖτο, νῦν
 διασαφεῖ. ὃ μὲν γάρ προεπεν ἔστι· “περὶ δὲ ὁσμῆς καὶ χυμοῦ λεκτέον·
 10 σχεδὸν γάρ ἔστι τὸ αὐτὸν πάθος, οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς δέ ἔστιν ἔκατερον ὃ
 αὐτῶν,” τοῦτο δὲ νῦν πῶς ἐν ἔκεινοις εἴπε δείκνυσι. τὸν αὐτὸν γάρ, |
 φησί, τρόπον δεῖ νοῆσαι γινομένην τὴν ὁσμήν, διν τρόπον ἐδείχθη γινόν- 185
 μένος καὶ ὁ χυμός. ὡς γάρ τὸν χυμὸν ἐποίει τὸ ἔηρὸν τὸ ἐν τῇ γῇ
 μιγνύμενόν πως καὶ ἐναποπλυνόμενον τῷ ὅδατι ὑπὸ θερμότητος συνεργού-
 15 μενον, οὕτω φησὶ τὸ ὄγρὸν τὸ ἔηρὸν χυμὸν ἔχον, τοῦτο δ’ ἔστι τὸ ἔηριψ 5
 μεμιγμένον, διν τρόπον εἴρηκεν, ἐν ἀέρι καὶ ὅδατι ἀποπλυθέν πως ποιεῖν
 τὴν ὁσμήν.

Ἐν ἄλλῳ δὲ γένει εἰπεν· οὕτε γάρ καθὸ ὄγρά ἔστι ταῦτα, γίνεται
 ἐν αὐτοῖς ἡ ὁσμή, οὕτε καθὸ διαφανῆ ἡ χυμοῦ δεκτικά, ἀλλὰ καθὸ ἄλλης

1 tit. om. Aa	τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ περὶ ὁσμῆς Ἀριστοτέλους P	Ἀφροδιζέως V
αἰσθήσεων T	3 βιβλίον β' M (secundus liber T): om. VP	4 δὲ T (Arist.):
δὴ VAP	5 γάρ] quidem enim T	ἐν τῷ ὄγρῷ τὸ ἔηρόν Arist. codd. praeter
S et sic vid. scrib. v. 13 et p. 90,5	8 δ om. T	βραχὺν P
TA, tum ἐν τοῖς ἐπάνω add. TP, ἐν τοῖς A	τὸν—ἐποιεῖτο om. T	ὅτε] ὡς
autem T	προεπε MA (sc. 440b28): εἴπε a: εἴπεν TVP	9 νῦν] nunc
δὲ om. a (habet etiam M)	καὶ om. P	ἔστι om. Ma
v. ad p. 66,18	post χυμοῦ add. νῦν Arist. codd. EMYL	
10 ἐκατέρας; V	11 post δὲ add. δν P	αὐτὸν om. V
12—14 γινομένην—ἐναποπλυνόμενον om. a (habet etiam M)	13 prius τὸ V: om. AP	
alt. τὸ] εἰ M	14. 15 cooperans P	15 alt. τὸ om. a
14. 15		τοῦτο Pa: τοῦτον TVA
δὲ] ἔστι τὸ Usener: δὲ] ἐπὶ τὸ VA (autem in T): δέ πως Pa		16 μιγνύμενον V: mixto
mixtum autem T	ἐν om. V	postrema
littera incerta in P: ποιεῖ A	ἀποπλυθέν V: ἀποπλυθέν APa	ποιεῖν] postrema
VPa	18 γένει δὲ a	καθόλου V
		ὄγρά TA: ὄγρὸν
19 δεκτικὴν P		

φύσεως κεκοινώνηκε τῆς δυναμένης δέγεσθαι τὰς ὁσμάς, ἦν ἀνάλογον ἢν 185
τις δίοσμον δηνομάζοι. καθὸ μὲν γάρ διαφανῆ τὸ ὑδωρ καὶ ὁ ἄήρ, χρω- 10
μάτων εἰσὶ δεικτικά· κατὰ δὲ τὴν ὑγρότητα τὸ ὑδωρ τὴν σωματώδη, καθ'
ἥν ἔστιν ὑπὸ τοῦ Ἑηροῦ παθητικόν, τοὺς χυμοὺς δέχεται, τὰς δὲ ὁσμὰς
5 κατ' ἄλλην τινὰ κοινὴν | δύναμιν παρὰ ταύτας, ἦν ἄλλο γένος ώνόμασεν· 186
ἥν ἐν ἄλλῳ γένει εἶπε 'τῷ δσφραντῷ'. οὐ γάρ ταῦτὸν γένος γευστόν τε
καὶ δσφραντόν.

Εἰπὼν δὲ ἐν δέρι καὶ ὑδατι γίνεσθαι τὴν ὁσμὴν ὑπὸ τῆς ἐγχύμου
Ἑηρότητος, ἐπεὶ κοινὸν αὐτοῖς καὶ τὸ διαφανές, δτι μή, καθὸ διαφανῆ ἔστι, 5
10 κατὰ τοῦτο τὰς ὁσμὰς δέχεται, δι' ὧν ἐπιφέρει ἐδήλωσε. κοινὸν μὲν γάρ
φησι κατ' αὐτῶν τὸ διαφανὲς κατηγορεῖσθαι, οὐ μὴν δέγεσθαι τὰς ὁσμὰς
καθὸ διαφανῆ ἔστιν, ἀλλὰ καθὸ πλυτικὰ καὶ ῥυπτικά ἔστιν ἐγχύμου Ἑηρό-
τητος ἀποπλυνομένης πως ἐν αὐτοῖς, ως ἐγένετο ὁ χυμὸς τῆς γεώδους 10
Ἑηρότητος ἐναποπλυνομένης ἐν τῷ ὑδατι. εἰπὼν δὲ πρότερον ἐγχυμον
15 ὑγρότητα εἶναι τὴν ἐν τῷ δέρι καὶ τῷ ὑδατι τὰς ὁσμὰς ποιοῦσαν, νῦν τὸ
αὐτὸ τοῦτο ἐγχυμον πάλιν ώνόμασεν Ἑηρότητα, δτι ὁ χυμὸς ἐξ ἀμφοῖν,
ἔκ τε ὑγρότητος ὑδατώδους καὶ Ἑηρότητος γεώδους, | ἐδείχθη. τὸ μὲν οὖν 187
Ἑηρὸν οὐδέπω χυμὸν ἔχον ἐν αὐτῷ, μιγνύμενον καὶ ἐναποπλυνόμενον τῷ
ὑδατι τοὺς χυμοὺς πεσσόμενον ὑπὸ θερμότητος ἐποίει· τὰς δὲ ὁσμὰς οὐκέτι
20 τὸ ἄχυμον Ἑηρόν, ἀλλὰ τὸ μεμιγμένον ἥδη τῷ ὑδατι καὶ χυμὸν ἔχον ποιεῖ.
δτι γάρ ὑπὸ τῆς ἐγχύμου ὑγρότητος ἡ Ἑηρότητος (οὐδὲν γάρ διαφέρει ὅπως δ
ἀν ῥηθείη) αἱ ὁσμαὶ γίνονται, δεῖξει μὲν καὶ αὐτός, δῆλον δὲ καὶ ἐκ τοῦ
πάντα ὅσα ἔστιν δσφραντὰ ταῦτα καὶ χυμὸν ἔχειν τινά. τῇ γοῦν δσφρήσει
πολλάκις πρώτη γνωρίζομέν *(τινας)* καὶ τῶν σηπομένων χυμῶν καὶ τῶν
25 προσκαιομένων καὶ τῶν δέέων γινομένων καὶ τῶν εἰς ἄλλον τινὰ χυμὸν ἐξ
ἄλλου διὰ τὴν ἐψησιν μεταβαλλόντων, μηδέπω φανερᾶς αὐτῶν τῆς μετα- 10
βολῆς τῇ γεύσει γινομένης, ως ἐκ τῶν χυμῶν τὴν γένεσιν τῆς ὁσμῆς

2 <i>dyafanum</i> T	δηνομάζει (I litt. erasa) V:	δηνομάζη P	καὶ τῶ μὲν διαφανῆ V
3 δεικτικὰ V	3. 4 τὴν—παθητικόν om. M	4 ἔστιν—χυμοὺς om. a	δέχεται V
5 δύναμιν om. P	περὶ VA	ώνόμασεν MTVΑ: om. Pa	8 ἔχει A post
καὶ add. ἐν V	9 καθὸ διαφανές ἔστι P	εἰσι Aa	10 κατὰ τοῦτο om. T
δέχεται T	communiter T	11 τὸ διαφανὲς κατ' αὐτῶν V	αὐτὸ P
12 διαφανές P	πλυντικὸν Arist.	12. 13 Ἑηρότητα a (corr. M)	13 ἀπο-
πλυνόμενα V	13. 14 πως—ἐναποπλυνομένης om. a (habet etiam M)	13 αὐταῖς P	πλυνόμενα V
ἐγίνετο Usener (<i>fiebat</i> T)	γαιώδους V	14 ἐν om. P	ἐγχυμον om. a (habet etiam M)
etiam M)	15 alt. τῷ om. P	16 τοῦτο om. TP	πάλιν ξ. ών. ἐγχυμον a:
πάλιν ώνόμ. ἐγχυμον Ἑηρότητα T	17 γαιώδους V	18 ἔχοι A	πάλιν ώνόμ. ἐγχυμον T
αὐτῷ VAP: ἐαυτῷ a	19 τοὺς χυμοὺς om. T	πεπτόμενον P: παυτόμενον A:	αὐτῷ VAP: ἐαυτῷ a
cooperans T (sic p. 88, 14. 15 συνεργούμενον vertit)		19. 20 ἐποίει — ποιεῖ] sic aut	cooperans T (sic p. 88, 14. 15 συνεργούμενον vertit)
humidum iam saporem habens T	21 ἀπὸ V	ἥ] οὖ V	humidum iam saporem habens T
22 ἐκ τοῦ] ἐν τῷ V	23 εἰσὶν a	24 πρώτου a	21 ἀπὸ V
De an. p. 53, 22 Br.: ὁσμὴν add. Usener	γυμῶν VAPa (De an.): <i>saporem</i> T:	τινας addidi ex Alex.	τὸν χυμὸν Thurot
25 προσκαιομένων] <i>dulcorem</i> T		τινὰ om. T	27 γεῦσιν a
(γένεσιν etiam M)			(γένεσιν etiam M)

έχουσης καὶ κατὰ τὴν ἐκείνων μεταβολὴν ὅλοιας γινομένης καὶ αὐτῆς καὶ συμμεταβαλλούσης ἐκείνη. |

p. 443a2 Οὐ γὰρ μόνον ἐν ἀέρι ἀλλὰ καὶ ἐν ὕδατι τὸ τῆς ὁσφρή- 188
σεώς ἐστιν.

5 Προειπών δπερ γάρ ποιεῖ τὸ ἔγχυμον ὑγρόν, ἐν τῷ ὑγρῷ, τοῦτο ποιεῖ
ἐν ἄλλῳ γένει τὸ ἔγχυμον ὑγρόν, ἐν ἀέρι καὶ ὅδατι δμοίως, νῦν
ὅτι ἐν ἀμφοτέροις δείκνυστιν. ὅτι γάρ μὴ μόνον ἐν ἀέρι τὰ δσφραντά, ως
ἔποιξέ τισι τῷ πλείστοις διὰ τῆς τοῦ ἀέρος ἀναπνοῆς τὴν ὁσφρησιν 5
γίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἐν ὅδατι, ἔδειξεν ἐπί τε τῶν ἴχθύων καὶ τῶν δστρα-
10 κοδέρμων, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ὅδατι ὅντα δσφράται καὶ πολλάκις πόρρωθεν ἐπὶ¹
τὴν τροφὴν ἔρχεται τῇ δσφρήσει ἐπόμενα, οὕτε ὅντας ἐν τῷ ὅδατι
ἀέρος (οὐ γάρ ἐν τῷ βάθει τοῦ ὅδατος μένει, ἀλλὰ ἐπιπολάζει. ἀνα-
τρέχει γάρ, καὶ ἐν βάθει γένηται, ὃ τε ἀήρ καὶ τὸ πνεῦμα· δηλοῦσι δὲ 10
καὶ οἱ ἀσκοὶ οἱ πεφυσημένοι τοῦτο, ἀν εἰς βάθος κατενεχθέντες τὸ λυθεῖν),
15 ἀλλ' οὐδὲ αὐτὰ δλως ἀναπνέοντα. ὅτι γάρ δσα πνεύμονα τῶν ζφων
οὐκ ἔχει οὐκ ἀναπνεῖ, | δέδεικται αὐτῷ ἐν ἄλλοις. εἰ δέ τις μὴ μόνον 189
λέγοι τὸ ὅδωρ ὑγρόν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀέρα (καὶ γάρ αὐτὸς ὑγρός), εἴη ἄν,
φησίν, δσμὴ ἡ ἐν τῷ ὑγρῷ τοῦ ἔγχυμου ἔηροῦ φύσις, τουτέστιν
δσφραντὸν ἀν εἴη τὸ ἔγγινόμενον ὑπὸ τοῦ ἔγχυμου ἔηροῦ πάθος, καθὸ
20 τοιοῦτον ἐστιν, ἐν τῷ ὑγρῷ.

Ἐέῆς δὲ ὅτι μὴ ἀπλῶς ἀπὸ Ἑηρότητος, ὡς ἐγίνετο ὁ χυμός, ἀλλ’ ἀπὸ ἐγχύμου Ἑηρότητος ἡ διμή γίνεται, δείκνυσι διὰ τοῦ τὰ δσμὴν ἔχοντα πάντα καὶ χυμὸν ἔχειν καὶ δσα ἄχυμα ἐστι ταῦτα καὶ ἄσμα εἰναι. τὰ μὲν γὰρ ἀπλᾶ σώματα ἄσμα, ὅτι καὶ ἄχυμα· οὔτε γὰρ γῆ καθ’ αὐτὴν 25 οὔτε πῦρ καθ’ αὐτὸν χυμὸν ἔχει τινά, καίτοι Ἑηρὰ ὄντα, οὔτε ὕδωρ ἢ ἀήρ 10 ὑγρὰ πάλιν ὄντα αὐτὰ καθ’ αὐτὰ χυμόν τινα ἔχει. δσα γὰρ δοκεῖ χυμόν τινα ἔχειν αὐτῶν, οὐκ ἐστιν ἀπλᾶ, ἀλλ’ ἥδη μέμικται. ἢ τε γὰρ θάλασσα

1 ἔχειν A	alt. καὶ om. V	2 συμμεταβαλλούσης Aa: <i>simul mutato</i> T: συμμεταβαλούσης V: συμμεταβαλλομένης P	5 τὸ ἔγραψαν post ὑγρῷ Arist.	6 καὶ TAPa (Arist.): καὶ ἐν MV	7 τὰ δισφραντὰ TVAPa: ἡ δισφρησίς γίνεται M, sed v. ad p. 94,4	8 ἔδειξε Aa	τι a	τῷ add. Usener (διὰ τὸ Thurot)	ante διὰ add. δὲ a	9 ἐν Thurot: σὺν libri	τε] τε		
τῆς P	10 ἀ MT: om. VAPa	post ὅδατι add. γάρ P	όσφραται VP:	όσφραντὰ A: ὀσφράσθαι a: ὀσφραίνεται M: <i>odoratum</i> T (<i>odorant</i> Thurot)	11 οὕτε]	οὐκ P (sed v. Arist. p. 443 ^a 4)	12 ἀέρος VPa: τοῦ ἀέρος MA	οὗ] οὕτε V	13 τὸ om. V	14 ἀν om. AP, fort. recte	ἐνβαθεῖ V λυθῶσιν Usener ante λυθεῖν add. οὕτε P, fort. recte		
		15 ἀλλ' οὐδὲ] οὕτε Arist.	16 αὐτὸ V										
ἐν ἄλλοις] De part. an. Γ 7 p. 670 ^a 29		17 λέγων a: <i>non dicat</i> T	τὸ om. a γάρ TVA: γάρ καὶ Pa	οὗτος coni. Usener	18 ἡ ὁσμὴ ἡ a	19 τὸ ἐγγινόμενον om. T	πάθους V	21. 22 bis ὑπὸ coni. Thurot	22 τὰ] τὴν P	25 καίτοι om. T	aer aut aqua T	26 ἔχει τινὰ AP	27 ἔχειν τινὰ P αὐτοῖς P

ὑγρὰ οὖσα χυμὸν ἀλμυρὸν ἔχει, ὅτι μέμικται τινὶ ἑγρότητι | (οὐ καὶ ὁσμὴν 190
ἔχει), ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλες δοκοῦντες εἰναι γῆς καὶ ὁσμὴν ἔχουσι καὶ χυμόν·
οὐ γάρ εἰσιν ἄμικτον ἔχοντες ὑγρῷ τὴν ἑγρότητα. καὶ μᾶλλον φησι τοὺς
ἄλας τοῦ νίτρου καὶ χυμὸν καὶ ὁσμὴν ἔχειν, ὅτι καὶ μᾶλλον οὗτοι τῷ
ὑγρῷ εἶσι μεμιγμένοι· τὸ μὲν γάρ νίτρου γῆς ἐστι μᾶλλον, οἱ δὲ ἄλες ἡ
πλείω τὴν ὑγρότητα ἔχουσιν, ὡς δηλοῦ τὸ ἐξικμαζόμενον ἔλαιον ἐξ αὐτῶν.
ἥτοι δὲ τοῦ ἔχειν ὑγρότητα τοὺς ἄλας σημείῳ ἔγρήσατο τῷ ἐξικμαζομένῳ
ἔλαιῳ, ἢ τοῦ χυμὸν αὐτοὺς ἔχειν· δοκεῖ γάρ πικρὸν εἰναι τὸ ἐξικμαζό-
μενον ἔλαιον ἐξ αὐτῶν. ἀλλὰ καὶ οἱ λίθοι ἄσματι, ὅτι καὶ ἄχυμοι. τὰ
10 δὲ ἔύλα ὄμοῦ ὁσμῆς τε φαίνεται κοινωνοῦντα καὶ χυμοῦ, καὶ ὅσα αὐτῶν 10
ὑγρότερα, ὄμοῦ τε ἀχυμότερα καὶ ἀσμότερα.

’Αλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν μεταλλευομένων δείχνυσι συνηδέουσαν τὴν ὁσμὴν
τῷ χυμῷ· καὶ γάρ ἐπ’ ἐκείνων τὰ μὲν ἄχυμα ἄσμα εἰναι ως χρυσόν,
ὁσμῆς δὲ μετέχειν τόν τε χαλκὸν | καὶ τὸν σιδήρον, ὅτι καὶ χυμοῦ. ὅτι 191
15 δὲ ὁ χρυσὸς ἔλαττον ὕδατος ἔχει, δῆλον καὶ ἐκ τοῦ μὴ σήπεισθαι αὐτόν·
οἱ γάρ Ἰός σῆψίς ἐστιν, ἥτις γίνεται δι’ ἀπεπτον ὑγροῦ μεταβολήν. δυσώδης
δὲ καὶ ὁ τοῦ χαλκοῦ καὶ ὁ τοῦ σιδήρου Ἰός τῷ ὑγροῦ πλέον ἔχειν. ὁ δὲ
χρυσὸς λειότερός τέ ἐστι καὶ ἔλαύνεται μᾶλλον [ἀλλὰ] τῷ καλῶς κεκράτευτοι
τε καὶ μεμῆχθαι· ὅτι δὲ ἄσματος καὶ ἄχυμος ὁ χρυσὸς ἡ αἰσθητική μαρ-
20 τυρεῖ· πρὸς δὲ νῦν αὐτῷ κέγρηται παραδείγματι. καὶ τὸ τὰς σκωρίας δὲ
ἀσμοτέρας γίνεσθαι τῶν μεταλλευομένων διὰ τὸ ἐκκαίεσθαι τὸ ἐν αὐταῖς
ὑγρόν τε καὶ τὸν χυμόν σημεῖον τοῦ τὴν ὁσμὴν ἐν χυμῷ ὑγρῷ εἰναι. 10
τὸν δὲ ἀργυρον καὶ τὸν καστίτερον τῶν μὲν ἀσμότερον φησιν εἰναι, τῶν
δὲ μᾶλλον ἔχειν ὁσμὴν, χρυσοῦ μὲν μᾶλλον ὁσμὴν ἔχειν, χαλκοῦ δὲ καὶ
25 σιδήρου ἀσμότερον εἰναι διὰ τὸ εἰναι ὕδατος πλέον ἐν αὐτοῖς καὶ μὴ
ὄμοιώς κεκράτευται τὸ ὑγρὸν τῷ ἑγρῷ ἐν | τούτοις, ὡς ἐν τῷ σιδήρῳ τε 192
καὶ χαλκῷ. πῶς οὖν, εἰ ἀμα δ τε χυμὸς καὶ ἡ ὁσμὴ ἐστιν, ἔτι εἴη ἀν-

1 χυμὸν ομ. T	διὸ ομ. a	2 εἰναι] τῆς V	3 φησι ομ. T
4 ἄλας MTVAP: ἄλλας a	tert. καὶ ομ. T	6 τὸ] τε a	ἐξικμάζον
male Arist. codd. EMYP	7—9 ἥτοι—έξ αὐτῶν ομ. V	7 ἄλλας a (corr. M)	
τῷ ομ. AP	10 ὄμοῦ ομ. a (habet etiam M)	11. τε] καὶ coni. Usener (cf. T?)	
10. 11 alt. καὶ —ὑγρότερα TAPa: καὶ τῆς αὐτῶν ὑγρότητος V		11 ἀχυμότερον καὶ	
ἀσμότερον V: ἀσμότερα καὶ ἀχυμότερα A		12 ἐπὶ ομ. Arist. codd. LSP	
12. 13 ἐπὶ τῶν—καὶ γάρ ομ. A	12 συνάδουσαν P	13 ἄσμα ομ. P	
15 καὶ ομ. T	16 ἀπέπτου M	17 post σιδήρου add. καὶ ἀργύρου καὶ κασσι- τέρου a	18 ἄλλὰ ομ. T
		19 ἄσματος καὶ ἄχυμος VAP: ἄχυμος καὶ ἄσματος a:	
ἄσματος T	19. 20 post μαρτυρεῖ add. δὲ T	20 πρὸς—νῦν] spat. vi litt. P	δ MVA:
δὲ ομ. T (V ut testatur Mau): δὲ a	καὶ ομ. T	τῷ] τῷ A (T?)	σκορέας A(?)a
δὲ ομ. TV	21 ἀσμοτέρους V	τῶν μεταλλευομένων MA (quam metallum T): τῷ μεταλλευομένων VPa	22 σημεῖον] et hoc signum T
Thurot			έγγινεσθαι Pa
ὑγρῷ ομ. V			τῶν μεταλλευομένων MA
23 δὲ ομ. a (habet etiam M): γε T			έγχυμῳ coni.
prius τῶν VA: τὸν TPa	ἀσμοτέρων V	φησιν MTA: φασιν VPa	
τὸν TPa		alt. τῶν VA:	
24 ὁσμὴν—ἔχειν ομ. V		τε VP	25 πλεῖον APA
26 τῷ ἑγρῷ τὸ ὑγρὸν Pa	ώς ομ. a (habet etiam M)		
δ τε MTVAP: ώς δ Pa	ἡ ομ. V	27 οὖν ομ. P	
		ἔτι Usener: ἐν τι libri (cf. p. 92,4)	

ἡ ὀσμὴ ὑπὸ τοῦ ἐγχύμου ἔηροῦ γινομένη; ἡ οὐ λέγει πρῶτον εἶναι τὸν 192 χυμόν, ἔπειτα τοῦτον ἐν τοῖσδε γινόμενον ποιεῖν τὴν ὀσμὴν, ἀλλὰ τὴν ἐγχύμον ἔηρότητα, οὐχ ἀπλῶς τὴν ἔηρότητα, αἰτίαν εἶναι τοῦ ἐν τῷ ἀρι 5 καὶ ἐν τῷ ὅδατι γινομένου πάθους, ὃ ἐστιν ὀσμὴ, ὡς [ἄν] ἀμα μὲν εἶναι 5 ἄμφω, αἴτιον δὲ τὴν ἐγχύμον ὑγρότητα τῆς ὀσμῆς γίνεσθαι, εἰ ποιητικὸν ὁ χυμός ἐστι τῆς ὀσμῆς. ὁ γάρ ἀὴρ ἄχυμος ὥν ὀσμῆς γίνεται δεκτικός, 10 ὥστε ποιητικὸν ἀν εἴη τῆς ἐν τούτῳ ὀσμῆς ἡ ἐγχύμος ἔηρότης οὖσα ἐν ἀλλω. ὅμοίως καὶ τὸ ὅδωρ αὐτὸν καθ' αὐτὸν ἄχυμον ὃν γίνεται ἀπὸ τῆς 10 ἐγχύμου ἔηρότητος * * * οὐ γινόμενον ἀμα καὶ γευστόν. εἰ δὴ ἐν τούτοις 15 ἡ ὀσμὴ οὖσιν ἀχύμοις, εἴη ἀν ὑπὸ τῆς ἐγχύμου ἔηρότητος ἡ ἐν τούτοις ὀσμὴ γινομένη ὡς ὑπὸ αἰτίου ποιητικοῦ. ὡς γάρ τὸ χρῶμα | τὸ διαφανὲς 193 διατίθησιν, οὗτοι καὶ ὁ χυμὸς τὰ ὑγρὰ τὰ προειρημένα· καὶ ὡς ἡ ὄψις οὐκ ἀν χωρὶς διαφανοῦς γίνοιτο, οὗτοις οὐδὲ ἡ ὅσφρησις χωρὶς τούτων. ὁ μὲν οὖν χυμὸς ἐν τοῖς ἔχουσιν αὐτόν ἐστιν, ἡ δὲ ὀσμὴ οὐκ ἐν τοῖς 15 ἔχουσι τὸν χυμόν ἐστιν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἐχόντων ἐν τούτοις γίνεται· διὰ γάρ 5 τούτων πᾶσα ὅσφρησις τε καὶ ὀσμὴ.

p. 443^a21 Δοκεῖ δὲ ἐνίοις ἡ καπνώδης ἀναθυμίασις εἶναι ὀσμὴ οὖσα κοινὴ γῆς καὶ ἀέρος, καὶ πάντες ἐπιφέρονται ἐπὶ τοῦτο περὶ ὀσμῆς.

20 Ἐνίους τῶν φυσικῶν φησιν ἐπὶ τῆς δόξης ταύτης γεγονέναι, ὅτι ἄρα ἐστὶν ἡ καπνώδης ἀναθυμίασις ὀσμὴ οὖσα ἐξ ἀέρος τε καὶ γῆς· ὧν εἶναι καὶ Ἡράκλειτον λέγοντα· 'εἰ πάντα τὰ ὅντα ἦν καπνός, ῥῖνες ἀν διεγίνωσκον' 10 καὶ ἐγνώριζον αὐτά, δηλονότι τῷ αἰσθάνεσθαι αὐτῶν, ὡς τοῦ καπνοῦ ὅντος ἰδίου αἰσθητοῦ ταῖς ρισίν. εἰπὼν δέ τινας τῶν φυσικῶν λέγειν ὀσμὴν εἶναι τὴν καπνώδη ἀναθυμίασιν, πάντων φησὶ τῶν φυσικῶν τὴν ὀσμὴν τοὺς μὲν ἀτμίδα ὑπολαβεῖν εἶναι, τοὺς δὲ ἀναθυμίασιν, τοὺς δὲ ἀμφότερα. τί δέ 25 ἐστιν ἐκάτερον αὐτῶν καὶ τίς αὐτοῖς ἡ | πρὸς ἄλληλα διαφορά, ἔξῆς λέγει. 194 ἡ μὲν γάρ ἀτμὶς ὑγρά τίς ἐστιν ἀναθυμίασις (ἐκ γάρ ἀέρος καὶ ὅδατος),

p. 91,27 ἡ ὀσμὴ om. T	2 γενόμενον coni. Usener	ποιεῖ V	3 ante οὐχ
add. καὶ P	αἴτιον V	ἐν τε] ἐντὸς ἐν a (corr. M)	post τε add. ἐν P
4 ἐν om. A	γενόμενου V	δ om. V	ἀν delevi μὲν εἶναι Usener:
μένειν TVA: μένη P: μένους a	5 δὲ om. V	εἰ] ἡ Usener	ποιητικὸς T (M
teste Thuroto), sed idem v. 7 ποιητικὸν	6 ἀὴρ] ἀκρον V	χυμὸς A	8 ἄλλω
⟨δὲ⟩ coni. Thurot	ἀπὸ APa(T): om. V: ὑπὸ coni. Thurot	9 οὐ (οὐ om. Pa)	
γενόμενον TVAPa: οὐ γενόμενον M: διφραντὸν γενόμενον coni. Thurot: ⟨όσμης δεκτικὸν, διφραν-			
τὸν⟩ οὐ<τω> γενόμενον conicio, cf. v. 6 ἀμα illis T (ilico ?)		9. 10 καὶ — ἀχύμοις	
om. M	9 εἰ δὴ Usener: ἤδη TAPa: ἀμα V	10 post ἀν add. ἄρα Pa	ἀπὸ
e corr. P, a (corr. M)	11 prius ως om. A	alt. τὸ om. a	12 τιθησιν V
ἡ A: om. VPa	13 γένοιτο VP	13. 14 ἡ—ἐστιν om. T	14 αὐτό Pa
18 γῆς] τῆς N (γῆς τε Arist. codd. EMY)		alt. καὶ om. T	inferunt hoc T
20 ἐπὶ fort. del. v. ad. p. 20,19 et 223,11. 260,4 Th.		ἄρα om. T	21 ante ὀσμὴ
add. εἶναι V	22 ante εἰ add. ως V	23 palam autem quod T	23 τῷ MTVA:
τὸ P: τοῦ a	23 fumali T	24 αἰσθητικὸν V	27 λεξομεν V

ἥς ἡ μεταβολὴ εἰς ὅδωρ· ἦν δὲ λέγουσιν ἀναθυμίασιν, καὶ πνώδης ἐστὶν 194 ἀναθυμίασις, καὶ αὐτὴ ἔχουσα τὸ δέρος τε καὶ γῆς, ἐξ ἥς φησι γῆς τι εἰδος συνίστασθαι· ἐκ ταύτης γὰρ ἡ τε αἰθάλη καὶ ἡ ἀσβόλη γίνεται. 5 εἰπὼν δὲ τί ἑκάτερόν ἐστιν, ἐπιφέρει· ἀλλ’ οὐδέτερον τούτων ἔστικεν δηλονότι ὅσμὴ εἶναι, ὡς φῶντο ἐκεῖνοι, καὶ δείκνυσι διὰ τί οὐδέτερον αὐτῶν ὁσμὴ εἶναι δύναται· ἡ μὲν γὰρ ἀτμὶς ὅδατός ἐστιν, ὥστε οὐκ ἀν ἐν τῷ ἀέρι ὁσμὴ εἴη, εἰ ἡ ἀτμὶς ὁσμὴ εἴη (τὸ δὲ ὅδωρ ἄσμόν ἐστι 10 καθ’ αὐτό). ἡ δὲ καπνώδης ἀναθυμίασις οὐχ οὐτα τε ἐν τῷ ὅδατι γίνεσθαι. ὁσμὴ δὲ γίνεται ἐν αὐτῷ· ὀσφρᾶται γὰρ ἐν αὐτῷ καὶ τὰ κατὰ τοῦ ὅδατος.

10 p. 443b1 "Ετι ἀναθυμίασις ὄμοίως λέγεται ταῖς ἀπορροίαις.

"Οτι μή ἐστιν ἀναθυμίασις | δείκνυσιν ἐκ τοῦ τὴν μὲν ἀναθυμίασιν 195 ἀφ’ οὗ ἀν γίγνηται ἀπόρροιάν τινα εἶναι. ὡς οὖν οἱ ἀπορροίαις εἶναι λέγοντες καὶ ταύτας αἰτιώμενοι ὡς αἰτίας τοῦ ὄραν οὐ καλῶς ἔλεγον (ἀνάγκη γὰρ ἦν σωματικῆς τοιαύτης ἀπορροίας ἀπὸ τῶν ὄρατῶν γινομένης 15 μηδὲ πρὸς ὀλίγον σιφίεσθαι τὰ ὄρώμενα, ἀλλὰ διαφορεῖσθαι), οὕτως εἰ καὶ 5 ἀπὸ τῶν ὀσφραντῶν ἀναθυμίασις τις καὶ ἀπόρροια γίνεται, ἔνει ταχέως αὐτὰ διαφορεῖσθαι καὶ μηδὲ πρὸς ὀλίγον αὐτὰ διαμένειν χρόνον. νῦν δὲ ὄρωμεν, ὅτι βραχέα τινὰ ὄντα πλεῖστον ὅσον χρόνον μένει τὴν εὐωδίαν 20 ἢ τὴν ὁσμὴν ὅλως φυλάσσοντα· ὡς γὰρ ἐφ’ ὃν φανερὰ ἡ ἀναθυμίασις ταχέως ἀναλίσκεται ταῦτα, ὡς τὰ ψυμιώμενα, οὕτως ἔδει καὶ τὰ ἄλλα. 10 οὐ γινομένου δὲ τούτου οὐδὲ ἀν τῇ ἀναθυμιάσει καὶ τῇ ἀπορροίᾳ τῇ ἀπ’ αὐτῶν ἡ ὁσμὴ γίνοιτο. ἔτι δὲ ἀφὴ ἀν γίνοιτο, ὡς προείρηται, ἡ τῶν αἰσθητῶν αἰσθησις· <ὅ> ὅτι μὴ ὑγέες προείρηται. ὄμοιος οὖν ὁ τῶν | ἀναθυ- 196 μιάσεων λόγος ὃν τῷ τῶν ἀπορροιῶν ὄμοίως ἀν ἐκείνῳ ἀτοπος ὃν δεικνύοιτο.

25 p. 443b3 "Οτι μὲν οὖν ἐνδέχεται ἀπολαύειν τὸ ὑγρὸν καὶ τὸ ἐν τῷ πνεύματι καὶ τὸ ἐν τῷ ὅδατι καὶ πάσχειν τι ὑπὸ τῆς ἐγχύμου ἐηρότητος οὐκ ἄδηλον.

Δεῖξας ὅτι μήτε ἀτμὶς μήτε καπνώδης ἀναθυμίασις ἡ ὁσμὴ διὰ τοῦ

1 λέγει Α 2 ἔχουσα TVPa: ἔχει MA πι] ἐξ P δέρος τι V
 τε ομ. V ἔξης T 3 ἡ τε—ἀσβόλη] spat. vii litt. T 5 δηλονότι
 om. T ὁσμὴν M 6 αὐτῶν] ἐκείνων a (corr. M) 7 εἰ om. AP ἡ om. V
 alt. εἴη] εἴπε AP 8 δὲ] γὰρ coniciam vel τὸ δὲ—αὐτὸ post ἐστιν v. 6 transponam
 γίνεσθαι V(T): γενέσθαι AP (Arist.): ἐγγίνεσθαι a 9 καὶ om. V 10 ἔτι TV: ἐστὶν
 AP: ἔτι ἡ Arist. ἀπορροίαις AP (Arist.): ἀπορροαῖς V 11 post ἐστιν add. ὁσμὴ ἡ a
 12 γίγνηται V 13 ταῦτα V ἔλεγον v. p. 57,1 ss.] ἔλεγεν V 15 μηδὲν P
 16 ὀσφραντῶν Pa: ὀσφρητῶν VA 17 μηδὲν P 18. 19 odorem et suavitatem T
 19 ἡ ἀναθυμίασις φανερὰ V 22 προείρηται] p. 82,24 ss. 23 ὀσφρητῶν coni. Thurot
 <ὅ> ὅτι scripsi: ὅτι libri (quod T): ὁ Thurot sane T ὄμοιος TP: ὄμοίως V Aa
 24 τῷ] om. P: τὸ τῷ A ἐκείνῃ P ὃν] ως V: ἀν P 25 ἀπολαβεῖν T
 καὶ om. V 26 quod in aqua et quod spiritu T 27 δῆλον T 28 ὅτι om. T
 alt. μήτε T: ἡ M: om. VAPa post καπνώδης add. ἡ Pa τοῦ] τὸ M

καὶ ἐν ὅδατι καὶ ἐν ἀέρι ὁσμὴν γίνεσθαι, ἔκεινων δὲ μηδέτερον ἐν ἀμφο- 196
τέροις (οὕτε γάρ ἡ ἀτμὶς ἐν τῷ ἀέρι οὔτε ἡ καπνώδης ἀναθυμίασις ἐν τῷ 6
ὅδατι), ὑπομιμήσκει ἡμᾶς δτὶ ἐν ἀμφοτέροις ἐδείχθη ἡ ὁσμὴ γινομένη
ὑπὸ τῆς ἐγχύμου ἐηρότητος διὰ τοῦ ἐν τῷ ἀέρι εἶναι τὰ ὀσφραινόμενα καὶ
5 ἐν ὅδατι· οὐ γάρ ὁ ἀήρ μόνος καὶ ἡ ἐν τούτῳ ὑγρότης, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν
τῷ ὅδατι κοινωνεῖ τοῦ πάθους τούτου. εἰπὼν δὲ τὴν ἐν τῷ πνεύματι 10
ὑγρότητα, λέγων τὴν ἐν τῷ ἀέρι, * * *, ὑπομιμήσκει ἡμᾶς τῶν ἐν ἄλλοις
εἰρημένων περὶ τοῦ ἀέρος δτὶ ὑγρὸς τὴν φύσιν καὶ αὐτός. εἴρηται δὲ 197
περὶ τούτου καὶ ἐν ἄλλοις μέν, ἐν δὲ τοῖς Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς
10 προηγουμένως.

Εἰπὼν δὲ τοῦτο ἐπιφέρει δτὶ, εἰ ὄμοίως ἐν τοῖς ὑγροῖς τὸ ἐηρὸν
ἐναποπλυόμενόν πως ποιεῖ τὰς ὁσμὰς καὶ ἐν τῷ ὅδατι τοὺς χυμοὺς (ἐν
μὲν γάρ τῷ ὅδατι ἡ ποιὰ τοῦ ἐηροῦ ἀπόπλυσίς τε καὶ διήθησις χυμὸς ἦν, 5
ἐν δὲ τοῖς ὑγροῖς πάλιν, ἀέρι τε καὶ ὅδατι, ἡ τοῦ ἐγχύμου ἐηροῦ πάλιν
15 ἀπόπλυσίς τε καὶ διήθησις ὁσμῆς), εἰ δὴ τὸ ἐηρὸν ἐν τῷ ὑγρῷ ποιητικὸν
ἀμφοτέρων, τοῦ τε χυμοῦ καὶ τῆς ὁσμῆς, καὶ *(τῆς ὁσμῆς)* ἐστι τὸ ἐν τοῖς
χυμοῖς ἐηρὸν ποιητικόν, φανερὸν δτὶ ἀνάλογον δεῖ εἶναι τὰς ὁσμὰς
τοῖς χυμοῖς. ἡ τὸ λεγόμενόν ἐστιν δτὶ, εἰ τὸ ἐγχύμον ἐηρὸν ἐναποπλυ- 10
νόμενον τῷ τε ὅδατι καὶ τῷ ἀέρι ὄμοίως ποιεῖ τὰς ὁσμάς, δῆλον ὡς ἀνά-
20 λογον ἔσονται καὶ αἱ ὁσμαὶ τοῖς χυμοῖς ὑφ' ὧν γίνονται. κατὰ γάρ τὰς
τῶν χυμῶν διαφορὰς ἔσονται καὶ ὁσμῶν διαφοραί, εἴγε ὑπὸ τούτων 198
ἔκειναι γίνονται, ώς ἐπεσθαι ἔκεινων δ φύλον ἔκεινων, εἰ οὕτως ἔχοι.
ἔτι δ' δτὶ καὶ οὕτως ἔχει δείκνυσι λέγων· ἀλλὰ μὴν τοῦτο γε ἐπ'
ἐνίων συμβέβηκε, καὶ πῶς λέγει. καὶ γάρ δριμεῖται καὶ γλυκεῖται
25 καὶ αὖστηραι καὶ στρυφναι καὶ λιπαραί εἰσιν ὁσμαί, ὥσπερ καὶ 5
χυμοί, ἀναλογίαν ἔκαστης ὁσμῆς πρὸς ἔκαστον τῶν χυμῶν τούτων σφιζού-
σης. ἀλλὰ καὶ αἱ τῶν διασεσηπότων ὁσμαὶ τοῖς πικροῖς τῶν χυμῶν ἀνά-
λογοι ἀν εἰεν. καὶ δεικνὺς τὴν ἀναλογίαν αὐτῶν εἰπεν· ώς οἱ χυμοὶ οἱ

1 prius καὶ om. V	alt. ἐν ὄμ. Aa (habet etiam M)	οὐδέτερον a	2 οὕτε γάρ
ἡ ἀτμὶς M: δὲ (δὲ om. TVA) οὐδέτερον ἡ (ἡ om. T)	τῶν TVAP (cf. p. 93,4)	οὐδὲ V	
4 ἐηρότητα a (corr. M)	ὀσφραντὰ cum T vid. scrib., cf. p. 90,7	5 οὐ] καὶ a	
ό om. V	7 πάσχειν ὑπὸ τῆς ἐγχύμου ἐηρότητος add. Thurot: ὑπὸ τῆς ἐ. Ἑ. πάσχειν		
ti malim, ut in duplice ὑπὸ causa erroris agnoscatur		8 καὶ om. Pa (habet etiam M)	
8. 9 εἴρη ... περὶ V	9 prius καὶ om. T Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς] B 3 passim		
11 εἰ] p. 443 ^b 6	ἔτι δ' εἴπερ (vel εἰ) cum Arist. codd. PSU(L) legit, cf. ad. v. 17		
12 ποιεῖ τὰς Thurot: ποιεῖται VAPA (facit T)	οὐδατι] δέρι Arist. τοὺς Va(T):		
τότε AP	13 διάθεσις Pa ἦν] v. p. 73,32 ss.	14 δέρι τε καὶ ὅδατι T:	
ἀήρ τε καὶ ὅδωρ VAPA	πάλιν ἐηροῦ a	15 διήθησις TVA: διάθεσις MPa	
ante ὁσμὴ add. ἡ MA	δὴ] δὲ Aa	ἐν τῷ ὑγρῷ om. A	16 τῆς ὁσμῆς
add. Thurot	ἔστι] etiam quod T	17 δτὶ] ἔτι Arist. codd. EMY	δεῖ
ἀνάλογον Arist.	18 ἡ] εἰ AP	ἔστιν om. T	19 τε om. V
ποιεῖται A	19. 20 ἀναλόγως Va	20 καὶ om. a (habet etiam M)	21 post εἴ-
ποιεῖται Pa	22 ἔκειναι] alii T (corr. illi)	όφελων V	γε add. καὶ TVA:
26 οἱ χυμοὶ a	ἔτι δ' Diels: τις libri, cum ἔχοι coniunctum	24 καὶ -λέγει om. a	
27 ταῖς πικραῖς Arist. codd. EMY		28 εἰπὼν V	

πικροὶ καὶ δυσκατάποτοι, οὗτω καὶ αἱ σαπραι ὅσμαι δυσανάπνευστοι. ἀ 198 λαβὼν ὡς φανερῶς οὕτως ἔχοντα, δι’ αὐτῶν πιστεῦται τὰ προειρημένα, 10 δτι *(ὅπερ)* ἐν τῷ ὅδατι ὁ χυμός ἐστι γινόμενος ὑπὸ τοῦ γεώλους ἔγροῦ, τοῦτο ἐν τῷ ἀέρι καὶ ὅδατι ἡ ὁσμὴ γινομένη ὑπὸ τῆς ἔηρότητος τῆς 5 ἐγχύμου. καὶ δτι γε ἔκατέρου αὐτῶν αἰτία ἡ θερμότης (ποιητικὸν | γὰρ 199 ἐδείχθη τῶν χυμῶν τοῦτο, ὥφ’ ὃν ἡ ὁσμὴ γίνεται), δείκνυσιν ἐκ τοῦ τὸ ψυχρὸν καὶ τὴν πῆξιν ἀμβλύνειν καὶ ἀφανίζειν ὄμοιώς τούς τε χυμῶν καὶ τὰς ὁσμὰς. τὸ γὰρ θερμόν, ὃ ποιητικὸν ἐστι τῶν χυμῶν, ἀφανίζουσί τε καὶ φθείρουσιν ἡ τε πῆξις καὶ τὸ ψυχρὸν τὸ δύο ὅντα τὴν διὰ τούτου 10 γινομένην μὲν τε καὶ πέψιν ἐν αὐτοῖς. ἡς φθειρομένης εὐλόγως πρῶτον μὲν οἱ χυμοί, δευτέρως δὲ καὶ αἱ ὁσμαὶ αἱ ὑπὸ τούτων γινόμεναι ἐν τῷ ὑγρῷ φθείρονται. τὸ δ’ ἐπ’ ἐνίων προσέθηκεν, δτι ἐδείξε τινας ὁσμὰς οὐδὲ τῷ ἐπεσθαι τοῖς χυμοῖς τὸ ἥδον καὶ τὸ λυπηρὸν ἔχοντας, ἀλλὰ καθ’ αὐτάς.

15 p. 443b 16 Εἴδη δὲ τοῦ ὁσφραντοῦ δύο ἐστίν· οὐδὲ γὰρ ὁσπερ φασί τινες, οὐκ ἐστιν εἴδη τοῦ ὁσφραντοῦ.

* Ήσάν τινες οἱ λέγοντες μὴ εἶναι εἴδη τοῦ ὁσφραντοῦ καθ’ αὐτά, 11 ὁσπερ ἦν εἴδη τῶν ὄρατῶν ἀλλὰ καὶ ἀκουστῶν καὶ ἀπτῶν καὶ χυμῶν. οὐχ | οὕτως γὰρ ἔλεγον εἶναι καὶ τῶν ὁσφραντῶν εἴδη· καθ’ αὐτὰς γὰρ 200 20 δοκούσας αὐτῶν διαφορὰς οὐ καθ’ αὐτὰς εἶναι, ἀλλ’ ἀπὸ τῶν χυμῶν μεταφέρεσθαι· γλυκεῖν γάρ ὁσμὴν καὶ αὐστηρὰν καὶ στρυφὴν καὶ τὰς τοιαύτας ἐν αὐταῖς διαφορὰς κατὰ τὴν ἀπὸ τῶν γευστῶν διαφορὰν λέγεσθαι, 5 ὡς καὶ αὐτὸς ἐδείξε γινόμενον ἐπ’ ἐνίων. δεικνὺς δὴ τοῦτο ψεῦδος ὃν φησι! δύο εἴδη εἶναι καὶ δύο διαφορὰς τῶν ὁσφραντῶν· τὴν μὲν γὰρ τῶν 25 ὁσφραντῶν διαφορὰν τοῖς χυμοῖς ἀκολουθεῖν, ἢ τό τε ἥδον καὶ τὸ λυπηρὸν

1 prius καὶ om. T, fort. recte 2 ποιοῦνται V 3 ὅπερ M (Arist.): om. TVPa
δὲ om. V γιγνόμενος a, tum γίνεται γὰρ ὁ χυμὸς add. V, δὲ δὲ χυμὸς APA (del. M),
et quod sapor T ἀπὸ τοῦ γαιώδους V 4 ante ἐν add. καὶ P ἀέρι καὶ
ὑδατὶ T (Arist.): ὅδ. καὶ δέρι VPa: δέρι A 5 γε VAA: δὲ P: om. T ἐκάτερα V
αὐτῶν om. a (habet etiam M) θερμότητα a (corr. M) 6 ἐδείχθη] v. p. 74,12 ss.
7 ψύξιν V ἀμβλύνειν V (Arist.): λαμβάνειν TAPa τε] Alex. καὶ τοὺς χυμοὺς
legisse vid. (τοὺς χ. Arist. codd. EY) 8 τὸ MTVN: τῶ Λα 9 δύο ὅντα TVAP:
διὸ ὅντα a: διὸ καὶ M: δύο ὅντα καὶ Thurot: κωλύοντα conicio, λύοντα Diels τούτου
MT: τούτων VAPa 11 ἀπὸ a ante ἐν add. αἱ V 12 ὁσμὰς om. V
13 οὕτω ΤΑ, prius P alt. τὸ om. V ἔχει A 13. 14 ἀλλὰ—αὐτὰς om. T
15 εἰ δὲ A τοῦ ὁσφραντοῦ P(T): ὁσφραντοῦ A: ὁσφραντῶν V ἐστίν AP (Arist. codd.
plerique): εἰσὶν V (Arist. LP) 15. 16 οὐ γὰρ—ὁσφραντοῦ om. A 15 τινές φασιν Arist.
codd. praeter LU 16 post ὁσφραντοῦ add. ἀλλ’ V, fort. olim exstabant Aristotelea
ἀλλ’ ἐστιν 18 post ἀκουστῶν add. ἀλλὰ VPa (om. MTA), fort. scrib. τῶν ὄρατῶν
ἀλλὰ καὶ ἀκουστῶν ἀλλὰ καὶ tertium καὶ om. a 21 φέρεσθαι P 22 γευστῶν]
χυμῶν a 23 καὶ om. a αὐτὸς VP γινόμενον AP (factum T): γενό-
μενον V: λεγόμενον Ma ἐπ’ ἐνίων om. a (habet etiam M) δὲ A 24 εἰδη
εἶναι TV: εἶναι εἴδη Pa: εἶναι A τῶν ὁσφραντῶν om. T ὁσφρητῶν A
τὴν] τὰ VP 25 ὁσφρητῶν AP ἢ VP: ἢ TAA 25—96,2 τὸ λυπηρὸν—εἴδη om. A

οὐ κατὰ τὴν αὐτῆς φύσιν ἔχει, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός· ὅμοίως δὲ καὶ τὰ 200 εἰδῆ τὰ καθ' αὐτὴν λεγόμενα κατὰ τὴν ἀπὸ τῶν χυμῶν μεταφοράν, ὡφ' 10 ὃν γίνεται, ἔχει, καὶ οὐ καθ' ἑαυτήν. ἔστι δὲ τὸ εἶδος τοῦτο τῶν δσφραντῶν, ὃσον τῷ τροφίμῳ τε καὶ θρεπτικῷ χυμῷ ἀκολουθεῖ, γινόμενον ὡφ' 5 ἔκεινου· κεῖται γὰρ δτι ἡ ὀσμὴ ὑπὸ | τοῦ ἐγχύμου ἔηροῦ γίνεται. δση 201 δὴ ὑπὸ τοῦ τροφίμου χυμοῦ γίνεται, αὐτῇ τὸ ἥδον καὶ τὸ λυπηρὸν ἔχει κατὰ συμβεβηκός· κατὰ γὰρ τὴν ἐπὶ τὴν τροφὴν ἀναφοράν, ὡφ' ἡς γίνεται, καὶ αὐτὴ ἡδεῖα ἡ ἀηδῆς γίνεται. ἐπιθυμούντων μὲν γὰρ τῆς τροφῆς ἡδεῖαι αἱ ἀπ' αὐτῶν ὀσμαί, αἱ αὐταὶ δ' αὐταὶ ἀηδεῖς κεκορεσμένων· καὶ 5 10 οἱς μὲν ἡδεῖαι τις τροφή, τούτοις καὶ ἡ ἀπ' αὐτῆς ὀσμὴ ἡδεῖα, οἱς δὲ προσκορής τις τροφή, τούτοις ἀηδῆς καὶ ἡ ἀπ' αὐτῆς ὀσμὴ. δσαι μὲν οὖν τοιαῦται τῶν ὀσμῶν, αὗται κατὰ συμβεβηκός ἔχουσι τὸ ἥδον καὶ τὸ λυπηρόν, ὡς εἰρήκαμέν τε καὶ λέγουσιν οἱ μὴ λέγοντες εἶναι καθ' αὐτὰ εἰδὴ τοῦ 15 δσφραντοῦ (οὐδὲ γὰρ ἀν ἡν, εἰ πάντα τὰ δσφραντὰ ἡκολούθει ταῖς τῶν χυμῶν διαφοραῖς καὶ εἶχε τὸ <ἥδον καὶ τὸ λυπηρὸν> κατὰ συμβεβηκός, ἀλλ' οὐ καθ' ἄτας τοιαῦται. ὥστε εἴη ἀν [αὐτῶν] εἰδὴ δύο διάφορα τῶν οὔτως δσφραντῶν). εἰσὶ δέ, φησίν, αἱ τοιαῦται ὀσμαί αἱ δσφρανταὶ ἐπὶ τοῖς τροφίμοις χυμοῖς κοιναὶ πάντων <τῶν> ζώων· πάντα γὰρ τρέφεται 202 καὶ πάντα τῆς ἐπὶ τροφῇ ὀσμῆς αἰσθησιν ἔχει.

20 "Ἄλλο δέ φησιν εἶδος ὀσμῶν εἶναι, ἐν ᾧ οὐκέτι κατὰ συμβεβηκός οὐδὲ ἀπὸ τοῦ τροφίμου χυμοῦ τὸ ἥδον, ἀλλὰ καθ' αὐτό. τοῦτο δέ ἔστιν 5 δ μὴ ἐπὶ ταῖς τροφαῖς μηδὲ ἀπὸ τοῦ τοιούτου χυμοῦ γίνεται μηδὲ παρακαλεῖ ἡμᾶς ἐπὶ τὰς τροφάς. τοιαῦται δ' εἰσὶν αἱ ἀπὸ τῶν ἀνθῶν ὀσμαί, αἱ οὐδὲν συμβάλλονται πρὸς τὴν τῆς τροφῆς ἐπιθυμίαν, ἀλλ' ὅμοίως καὶ 25 πεπληρωμένοις αὐτῆς καὶ μὴ εἰσὶν ἡδεῖαι. τοῦ δὲ <προσβιβάζειν> μηδὲν

1 αὐτῆς V   2 καθ' αὐτὴν Aa   αὐτὴν om. T   διαφορὰν Va   3 ἑαυτὴν
VA: αὐτὰ a: ipsum T: ἑαυτὰ P (Thurot)   τοῦτο om. V   3. 4 δσφραντῶν AP
4 ἀκολουθεῖν Va   5. 6 δση δὴ P: δε ἥδη VAA: que iam P   6 αὐτὴ VPa
ἔχει] ἡτοι V   8 καὶ αὐτὴ—γίνεται om. T   ἡδεῖα om. AP   ἡ om. P
μὲν om. a (habet etiam M)   9 prius αἱ om. VA   ἀπ' om. A   αὐτῆς
conicio (cf. v. 11)   αἱ ὀσμαί A   αὐταὶ] αὐτε V   11 πρόσκορός P
τις om. T   post τούτοις add. καὶ V   12 αὗται om. a (habet etiam M)
13 αὐτὰ scripsi: αὐτὸ VAPa: om. T   14 ἡν AP: ἡσαν Va   ἡκολούθησαν V
15 εἰχον a (Thurot)   ἥδον καὶ τὸ λυπηρὸν addidi: ἥδον καὶ λυπηρὸν αἱ ὀσμαὶ add.
Thurot   15. 16 ἀλλ' οὐ AP: non T: ἀλλ' αἱ V: ἀλλαι a   16 καθ' αὐτὰ <ἢ>
τοιαῦτα (aut τοιαῦται del. illatum ex v. 17) conicio   16. 17 ὥστε—δσφραντῶν suspecta
habeo, cf. p. 205,8 Th.   16 αὐτῶν om. T   δύο TVP: om. Aa   ante τῶν
add. τὰ εἰδῆ TAP   17 εἰσὶ δέ] ως εἰδῆ A: in species T   δσφρανταὶ αἱ P
ἐπὶ] ei T   18 τῶν addidi   20 ὀσμῶν εἶδος A   odoris T   οὐ ἔστι V
21 τοῦτο om. T   22 δ μὴ] δσμὴ V   τροφαῖς om. A   post χυμοῦ add.
τὸ ἥδον, ἀλλὰ καθ' αὐτὸ (ex v. 21) T   alt. μηδὲν P: μὴ ἐν A   23 τὰς τροφὰς MT:
ταῖς τροφαῖς VAPa   δ?] autem non T   24 τῆς om. V   25 πεπληρωμένοις
AP (replens T, repletis corr. Thurot): πεπληρωμένως V: πεπληρωμένης M: πληρωμένης a
αὐτοῖς AP   τοῦ δὲ Va: ὅτι μὲν A: ὅτι μὲν δεῖ P: πρὸς δὲ τὸ coni. Thurot
προσβιβάζειν ex T add. Thurot (ad confirmandum, sic saepius προσβ. vertit)

τὰς τοιαύτας εἰς τροφὴν συμβάλλεσθαι τῶν ὀσμῶν, ἀλλὰ μᾶλλον ἀθρώπους 202 τὸν χυμὸν ποιεῖν, ἐμνημόνευσε Στράτιδος τῷ κωμικῷ. δες σκώπτων 11 Εὐριπίδην ἐπὶ τῇ τῶν ἐπῶν ἀκαρίᾳ εἶπεν· ὅταν φακῆ ἔψηται, | μὴ ἐπι- 203 χεῖν μύρον, ὡς οὐδαμῶς τῶν μύρων εἰς τὸν τρόφιμον χυμόν τι συντε- 5 λούντων, ἀλλὰ καὶ τούναντίον ἄτροφον αὐτὸν ποιούντων. ὁ τινάς φησιν ὑπὸ φιληδονίας καὶ τῆς περὶ τὰ μύρα σπουδῆς βιάζεσθαι καὶ τοῖς πόμασι παραμήγνυσθαι, μύρον τὸν ἀπὸ τῶν τὸν χυμῶν ἐκ συνηθείας πότιμον 5 ποιοῦντας αὐτοῖς καὶ τὰς ἐκ δύο αἰσθήσεων ἥδονάς, τὴν τε ἀπὸ τῆς γεύσεως μίαν καὶ τὴν μίαν ἀπὸ τῆς ὀσφρήσεως γινομένην, ἐκδέγεσθαι βιαζομένους 10 αὐτούς. τοῦτο δὴ τὸ ὀσφραντὸν οὐκέτι κοινὸν τοῖς ζώοις φησὶν ἀπασιν εἶναι, ὡς τὸ ἀπὸ τῶν τροφίμων χυμῶν, ἀλλ’ ἵδιον ἀνθρώπου.

Ἐκείνων μὲν οὖν τῶν ὀσμῶν διὰ τὸ κατὰ συμβεβηκὸς ἔχειν τὸ 10 ἥδον διηρῆσθαι φησι τὰ εἰδη κατὰ τὸν χυμόν, τῆς δὲ τοιαύτης ὀσμῆς οὐκέτι κατὰ τὴν ἐπὶ τὸν χυμὸν ἀναφορὰν τὰ εἰδη διηρῆσθαι (οὐ 15 γάρ κατὰ συμβεβηκὸς ἐν αὐταῖς τὸ ἥδον | τε καὶ τὸ λυπηρόν), ἥτοι λέγων 204 ἔκείνης μὲν τῆς ὀσμῆς εἰδη εἶναι, ὅτι καὶ τῶν χυμῶν τῶν ἐφ' οἷς γίνονται, οἵς καὶ συνδιαιροῦνται, τῆς δὲ καθ' αὐτὴν ἥδείας ὀσμῆς οὐκέτι εἰδη εἶναι, 5 ὅτι μὴ ἔχουσιν οἵς συνδιαιροῦνται (προεῖπε γάρ διοριστέον πῶς ἔστιν εἰδη τῶν ὀσμῶν καὶ πῶς οὐκ ἔστιν), ἢ μᾶλλον ὅτι ἔκείνης μὲν οὐκ 20 ἔστιν εἰδη καθ' αὐτά, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός (καὶ γάρ τὸ ἥδον ὅλως καὶ τὸ λυπηρόν, αἱ πρῶται καὶ μέγισται διαφοραί, κατὰ συμβεβηκός εἰσιν ἐν αὐτῇ, ἀλλ' οὐ καθ' αὐτά), ταύτης δὲ καθ' αὐτὴν ἔχούσης τό τε ἥδον καὶ τὸ λυπηρὸν εἴη ἄν, καὶ ἡ καθ' αὐτά, πρῶτα μὲν ταῦτα, τὸ ἥδον τε καὶ τὸ λυπηρόν (κατὰ γάρ τὴν ἴδιαν φύσιν αὐταῖς ταῦτα ὑπάρχει), ἔπειτα τὰ 25 ἄλλα ἔστιν, αἵτινες ἐν τῷ ἥδει τε καὶ λυπηρῷ διαφοραί· εἰσὶ δὲ πολλαί,

1 εἰς τὴν τροφὴν V: om. P	2 Στράτηδος α (Στράττις Arist. codd. EMY)	3 Εὐριπίδην Arist. (sic fort. P): Εὐριπίδη VA(P?): Εὐριπίδης α
φανῆ V	τῇ om. A	τῇ om. P
φακῆν ἔψητε recte nonnulli Arist. libri	3. 4 μὴ ἐπιχεῖν μύρον (μύρου TV)	
TVPa: μὴ ἐπιχειρεῖν μύρων A	4 τῶν—εἰς] λέγων P	τὸν VA: om. Pa
τι MTVP: χυμὸν A: om. a	6 βιάζεσθαι] facere T	χυμόν
παραμήγνυσι VA: miscent T: παραμιγνύναι coni. Thurot	7 παραμήγνυσθαι Pa: παραμήγνυσι	μύρον T: μύρου
VAPA τὸν ἀπὸ τῶν χυμῶν MVAP ¹ (T): τὸν ἀποτον χυμὸν rec. m. P: τὸν ἀπόχυμον a:		
τὸ ἀποτον ἥμιν bene coni. Thurot	8 αὐτοῖς VAPA: ipsos T	9 τὴν
μίλιαν ἀπὸ τῆς M: τὴν ἀπὸ τῆς μιᾶς τῆς V: ab uno T: ἀπὸ μιᾶς τῆς AP: τὴν ἀπὸ μιᾶς τῆς a	10 αὐτοὺς VAPA	11 ἀνθρώπου] τῶν ἀνθρώπων
διαφορῆς] γεύσεως TA	δὲ V	
Arist. codd. EMUY, ἀνθρώπου etiam Sophoniae paraphrasis in libros De an. p. 91,17 II.		
12 κατὰ om. a (habet etiam M)	13 δὲ om. V	14 κατὰ om. T
τὰ εἰδη om. T	15 τε om. Pa	τοὺς om. V
διηρεῖσθαι V	alt. τὸ om. VA	ὅτοι om. T
17 συναναιροῦνται a (corr. M)	17. 18 τῆς—συνδιαιροῦνται om. V	17 οὐκέτι T:
οὐχ ² ὅτι APA	18 διαιροῦνται a (corr. M)	19 τῶν ὀσμῶν MTV: τῆς ὀσμῆς A:
τῶν χυμῶν Pa	20 ἥδη a (corr. M)	τῶν χυμῶν T: καθ' αὐτὴν VA: καθ' αὐτὸ Pa:
22 αὐτά scripsi (cf. ad v. 20): αὐτὸ Pa: αὐτὴν VA: se T	21 τὸ VA: om. Pa	εστιν a
λυπηρὸν om. T	δὲ om. VA	23. 24 εἴη—
23 καὶ ἡ—ταῦτα] καθ' αὐτὴ V	ἡ Thurot: ἡ APA: an εἰδη?	
24 ἴδιαν VPA: οἰκείαν MA	ἀυτῆς V	25 ἡ τινες TV differunt T
δὲ εἰσὶ A	ὑπάρχειν APA	

εἰ καὶ μή εἰσιν ὠνομασμέναι καθ' αὐτάς. κατὰ γάρ τὰς τῶν ἀνθῶν διαφορὰς πολλαὶ τῶν δσμῶν διαφοραὶ καὶ τὰς ἀπὸ τῶν μύρων τῶν τε αὐτοφυῶν καὶ τῶν σκευαστῶν. εἴδη οὖν λέγει τοῦ δσφραντοῦ δύο εἰναι, 205 τό τε κατὰ τοὺς χυμοὺς τεταγμένον, ὃ καὶ τὸ ἥδυν καὶ τὸ λυπηρὸν τῇ 5 πρὸς τούτους ἀκολουθίᾳ ἔχει (οἱδὲ καὶ κατὰ συμβεβηκός· οὐ γάρ, καθὸ δσμαῖ, τὸ ἥδυν, ἀλλὰ καθὸ τοιούτων χυμῶν μηνυτικά, ὃ μόνον τινὲς ἡγούμενοι εἶναι ἐν ταῖς δσμαῖς εἴδος τὸ τὴν ἀκολουθίαν ἔχον τὴν πρὸς τοὺς 5 χυμοὺς οὐκ ἔλεγον εἶναι πλείονα εἴδη τοῦ δσφραντοῦ)· τὸ δέ τι εἰδός ἐστι τῶν δσφραντῶν τὸ ἐν φῷ καθόλου τὸ ἥδυν καὶ τὸ λυπηρόν [τῶν δσμῶν] 10 ἐστιν, οὐ κατὰ συμβεβηκός οὐδὲ κατὰ τὴν ἐπὶ τοὺς χυμοὺς ἀναφοράν. ὅστε δύο εἴδη δσμῆς, ἀλλ' οὐχ, ὡς φόντο τινες, ἐν μόνον.

Εἰπὼν δὲ τὰς ἀπὸ τῶν τοιούτων δσμὰς ἀνθρώπου ἴδιας εἶναι, ἔξῆς 10 καὶ τὴν αἰτίαν τούτου προστίθησι· τῷ γάρ ψυχρὸν εἶναι τὸν ἐγκέφαλον, ὃν πλείστον κατὰ ἀναλογίαν παρὰ τὰ ἄλλα ζῷα ἔχειν τὸν ἀνθρωπὸν, καὶ 15 διὰ τοῦτο | ψυχρότερα τὰ περὶ τὸν ἐγκέφαλον ἔχειν μέρη. καὶ γάρ τὸ 206 περὶ αὐτὸν αἷμα ἐν στενοῖς ὃν φλεβίοις λεπτὸν μὲν καὶ καθαρόν ἐστιν, ἵνα ὑμεν εὐαίσθητοι, εὔψυκτον δὲ διά τε λεπτότητα καὶ δλιγότητα· διὸ δεῖσθαι ἔξωθεν τινος ἐπικουρίας πρὸς τὴν τῶν μερῶν τούτων ψυχρότητα. διὰ τοῦτο γάρ γίνεσθαι καὶ τὰ ρεύματα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῖς ἀνθρώποις, 5 20 τῆς ἀναφερομένης ἐπὶ ταῦτα τὰ μέρη ἀναθυμιάσεως ψυχομένης τε καὶ συνισταμένης καὶ ἐπιρρεούσης τοῖς ἐντός. τὴν δὴ φύσιν πρὸς τὴν τῆς ὑγείας βοήθησιν τὸ τοιοῦτον εἴδος τῆς δσμῆς ἐπιμηχανήσασθαι θερμότητος χάριν τῶν αὐτόθι μερῶν. οὐδὲν γάρ ἄλλο ἔργον τῆς τοιαύτης δσμῆς ἢ 10 τὸ θερμαίνειν τε καὶ διαχεῖν τοὺς περὶ τὸν ἐγκέφαλον ψυχροτέρους ὅντας 25 τόπους καὶ εἰς τὸ σύμμετρον ἄγειν· αἱ γάρ τοιαῦται δσμαὶ τῇ αὐτῶν φύσει

2 post καὶ add. κατὰ T ἀπὸ suspectum 3 οὖν V (*itaque* T): om. A Pa: δὴ Thurot
4 τεταγμένον] acceptam T 5 τοῦτο A: ταύτη V ἀκολούθως V 6 μηνυτικά
T: μικταὶ V: μηνυτικά Pa: μηνυτικὸν A δ] ἢ A 7 post εἶναι spat. xx litt. a,
εἴδος add. M εἴδος] om. a: post εἶναι M alt. τὴν om. a (habet etiam M)
8 τὸ τοῦτο V ἐστι V A Pa: εἶναι ex T Thurot 9 τὸ ἐν φῷ Thurot: τὸ ἐν τῷ MTVA:
ῶ ἐν τῷ P: ἐν ὦ a tert. τὸ om. V τῶν δσμῶν om. T 10 ἐπὶ χυμῶν a
(corr. M) 12 δσμῶν ἀς Pa (corr. M) ἀνθρώπων a 13 τοῦτο TAP: τούτω a: om. V
13. 14 cf. Arist. p. 444a 30 14 περὶ VP *habet homo* T, item verbum finitum
posuit v. 18. 19. 22 post ἀνθρωπόν add. φησι M 15 ἔχειν A: ἔχει TVP, sed
utrumque membrum causam significat, et καὶ (v. 14) lectionem ἔχει refellit, cf. p. 100, 11 ss.
16 αὐτῶν V καθαρώτερον V 17 ὕμεν] ἢ μὲν A εὐαίσθητον A
εὔψυκτον a (Arist.): ἄψυκτον V: εὔεκτον A: facile possibile T: εὐαίσθητον P τε om. a
19 διὰ τοῦτο] Alex. legit διὸ cum Arist. codd. LSUP καὶ om. V 20 ἀνα-
θυμιάσεως T (fort. τῆς τροφῆς add. v. Arist.): τροφῆς A Pa: spat. viii litt. V: Thurot τροφῆς
del., sed post ἀνθρώποις add. τῆς ἀναθυμιάσεως 21 καὶ om. V τοῖς] τῆς A':
τὰς a (corr. M) δὲ V 22 βοήθησιν V Pa: βοήθεια MA (Arist.), fort. recte
22. 23 χάριν θερμότητος TA 23. 24 ἢ τοῦτο legit cum Arist. codd. LSU
25 μέτρον V αἱ—φύσει ex T Thurot (nisi quod pro οἰκείᾳ scripsi αὐτῶν ex A):
τοιαῦται γάρ αἱ τοιαῦται φύσεις τῶν δσμῶν V: τοιαῦται γάρ αἱ τῇ αὐτῶν φῷ δσμῶν A:
τοιαῦται γάρ αἱ τῶν τοιούτων φυσικῶν δσμῶν διαφοραὶ Pa

εὐώδεις τε καὶ ἡδεῖαι· Ἑγραὶ γάρ | καὶ διακεκριμέναι μαλακῷ καὶ ἡδεῖ 207
τῷ θερμῷ, καὶ ὅσφ ἀν μᾶλλον ὥσι κατειργασμέναι τῷ θερμῷ, τοσούτῳ
εὐώδεστεραι. Θλως μὲν γάρ αὐτοῖς εὐώδία διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ πέψιν
(τοῦ) ἐν αὐτοῖς ὑγροῦ. διὰ τοῦτο γοῦν τὰ ἐν τοῖς θερμοῖς τε καὶ Ἑγροῖς
τόποις εὐώδεστερα, καὶ ἡ θερμή τε καὶ Ἑγρὰ γῆ, ὅταν πρῶτον ὕδωρ
δέξηται, εὐώδης διὰ τὴν ἐνυπάρχουσαν αὐτῇ θερμότητα· λεπτοὶ γάρ καὶ
Ἑγροὶ οἱ ἀπ' αὐτῆς χυμοὶ τότε. αἱ δὲ ἡδεῖς καὶ μοχθηραὶ τῶν ὄσμῶν
διὰ φυγρότητα καὶ ἀπεψίαν γίνονται τοῦ ἐνυπάρχοντος ὑγροῦ τῶν ἀφ' ὧν
αἱ ὄσμαι. ὅτι δὲ ὑγιείας χάριν αἱ ἀπὸ τούτων ὄσμαι τὸ δέχονται τοῖς
10 ἀνθρώποις ὑπὸ τῆς φύσεως καὶ οὐδενὸς ἄλλου, ἔδειξε διὰ τοῦ τὰς μὲν ἐπὶ 10
τοῖς χυμοῖς ὑγιείας ὄσμάς, μὲν κατὰ συμβεβηκός εἰπε, πολλάκις νοσώδεις
εἶναι (πληροῦσι γάρ τὰς κεφαλὰς αἱ ποτῶν τέ τινων καὶ βρωμάτων ὄσμα).
ἡ δὲ ἀπὸ τῶν τοιούτων ἡδεῖα ὄσμὴ δὲν σχεδὸν καὶ ὄπωσοῦν | ἔχουσιν 208
ὑγιεινή τε καὶ ὠφέλιμος· καὶ γάρ ἐν ταῖς λοιμώδεσιν ἡ ἀπὸ τούτων ὄσμὴ¹
15 ὑγιεινοτέρους πεπίστευται φυλάσσειν.

Εἰπὼν δὲ ἵδιον ἀνθρώπου τὸ τῶν ὄσμῶν τούτων ἀντιλαμβάνεσθαι,
πῶς ἵδιον ἔδήλωσεν· οὐ γάρ ὅτι μόνον, ἀλλ' ὅτι μάλιστα, ἐπεὶ καὶ τὸν ἃ
ἐναιμών τινά φησι τῆς τοιαύτης ὄσμῆς αἴσθησιν ἔχειν, ὡς τὰ τετράποδα καὶ
ὅσα ἀναπνεῖ (ταῦτα γάρ λέγοι ἀν μετέχειν μᾶλλον τῆς τοῦ θέρος φύσεως).
20 ἀναφερομένων γάρ τῶν ὄσμῶν διὰ τῆς ἀναπνοῆς πρὸς τὸν ἐγκέ-
φαλον, διὰ τὴν ἀπ' αὐτῶν θερμότητα καὶ κουφότητα ὑγιεινότερον διατίθεται
ταῦτα τὰ μέρη. ἡ γάρ εὐώδης ὄσμή, καθάπερ εἰρήκαμεν, θερμὴ τὴν 10
φύσιν· καὶ γάρ ἡ γένεσις αὐτῶν τοιαύτη. ὅσπερ δὲ ἐπ' ἄλλων τινῶν ἡ
φύσις τῷ αὐτῷ πρὸς πλείω χρῆται (τῇ γοῦν γλώττῃ καὶ ἐπὶ τῇ τῶν
25 χυμῶν διακρίσει καὶ ἐπὶ τῇ τῆς φωνῆς τε καὶ τοῦ λόγου προφορᾷ ἐπὶ²
τῶν ἀνθρώπων | φανερῶς φαίνεται χρωμένη), οὕτω φησὶ καὶ τῇ ἀναπνοῇ 209
[ὅτι τῶν ἀναπνεόντων] πρὸς δύο αὐτὴν χρῆσθαι, ὡς μὲν ἔργῳ καὶ

2 ἀν Thurot: δὴ VAPa (*utique T, sic et ἀν et δὴ vertit*) κατειργασμέναι V, prius P
τοσοῦτον a 3 εὐώδεστεραι T: εὐώδεις τε καὶ VA: εὐώδεις τε καὶ ἡδεῖαι Pa
et totaliter quidem T γάρ om. V γάρ—τὴν et πέψιν om. T εὐ. αὐτ. A
εὐωδίαν a 4 τοῦ add. Thurot ὑγροῖς V 5 prius καὶ] τε καὶ Va 6 εὐώδεις A:
om. T ὑπερέχουσαν V 7 αἱ δὲ] *rursum autem* T = πάλιν δὲ αἱ? καὶ
VAP: τε καὶ M: om. a post μοχθηραὶ add. τε a (om. etiam M) 8 τῶν
MTVA: om. Pa: τοῖς coni. Thurot: an τῷ ἀφ' οὖ? 9 ὑγιείας a αἱ V: om. APA
ὄσμαι VA: αἱ ὄσμαι Pa παρέχονται coni. Diels 10 ἀπὸ coni. Thurot 12 πλη-
ρῶσιν a γάρ V: *enim* T (*sic interdum γοῦν vertit*): γοῦν AP: οὖν a 12 capita
quarundam escarum odores T αἱ ποτῶν τε MA: ἔγνωνται V: ἔγνωσται Pa 13 τῶν
a: τοῦ τῶν V: τούτων TAP 14 ταῖς VAP: τοῖς a (cf. p. 109,8) 15 ὑγιεινοτέρους
MTP: ὑγιεινοτέρα V: ὑγιεινότερα A: ὑγιεινοτέροις a φυλάττειν V 16 τὸ
om. V τούτων om. AA 17 post πῶς add. ἔδήλου ετ ἔδήλωσεν om. A
μόνος coni. Thurot, sed ζῷων iam hic subaudiri vid. (Vahlen, Poet.³ p. 103*) 18 ἀνα-
μων a τινῶν A ἔχειν TVP: ἔχει AA 21 ὑπὸ V 21. 22 ταῦτα διατί-
θεται V 22 εὐώδια V εἰρήκαμεν] v. 2 ss. 23 αὐτῆς conicio 24 καὶ om.
Pa (habet etiam M) 25 prius καὶ om. T προσφορᾶ a 26 χρώμενος V
τὴν ἀναπνοὴν a (corr. M) 27 ὅτι τῶν ἀναπνεόντων del. M (cf. ad p. 100,1) αὐτὴν
M: αὐτῇ VAPa: αὐτῇ T χρῆται T ἔργα A: ἔργον a (corr. M): *ad necessitatem* T
7*

προηγουμένως † τε καὶ εἰς σωτηρίαν μάλιστα τῶν ἀναπνεόντων συντελοῦντι 209 πρὸς τὴν ἔμψυχιν τὴν ἐν τῷ θώρακι, ἡ γίνεται ὑπὸ τοῦ ἀναπνεομένου ἀέρος, ὡς παρέργῳ δὲ καὶ δευτέρως ἐπὶ τὴν ὁσμήν ἀναπνεόντων 5 γάρ ὥσπερ ἐν παρόδῳ τὸ πνεῦμα κινοῦν καὶ ἀνοίγον τὰ δι' ὃν ἡ ὁσμὴ 5 γίνεται αἴτιον τῆς ὁσφρήσεως γίνεται.

Μάλιστα δὲ ἵδιον τῶν ἀνθρώπων φησὶ τὸ τοιοῦτον εἶδός τε καὶ γένος τῶν ὁσμῶν εἶναι, καὶ μάλιστα τὸν ἄνθρωπον χαίρειν ταῖς ἀπὸ τῶν τοιούτων 10 ὁσμαῖς διὰ τὸ πλεῖστόν τε τὸν ἄνθρωπον ἐγκέφαλον ἔχειν κατ' ἀναλογίαν τῶν ἄλλων ζῴων καὶ διὰ τοῦτο θυγρότερα ἔχειν τὰ περὶ αὐτὸν 10 μέρη καὶ μάλιστα δεόμενα τῆς θύραθεν ἐπικουρίας. τοῖς δ' ἄλλοις φησὶ τῶν ζῴων δσα ἀναπνεῖ | μὲν τῷ πνεύμονα ἔχειν καὶ δεῖται τῆς διὰ τοῦ 210 ἀέρος τοῦ ἀναπνεομένου ἔμψυχεως καὶ ἀναπνέοντα δσφράται, οὐκ αἰσθάνονται δὲ [τῶν δὲ] ἄλλων τινῶν ὁσμῶν ἡ τῶν ἀπὸ τῶν τροφίμων χυμῶν, καὶ τούτοις, ἐπεὶ δλως ἀναπνεῖν αὐτοῖς, τὴν αἰσθήσιν τῆς ὁσμῆς ἡ 15 φύσις ἀπέδωκεν, δπως μὴ δύο αἰσθήτηρια ποιῆῃ, ἐν μὲν δι' οὗ ἡ ἀναπνοή, ἔτερον δὲ δι' οὗ ἡ ὁσμή· αἰσθήτηριον εἰπὼν καὶ τὸ ἀναπνευστικόν. ὡς γάρ τοῖς ἀνθρώποις διὰ τῆς ἀναπνοῆς τὸ διττὸν εἶδος τῶν ὁσμῶν αἰσθητόν, οὕτως ἔκείνοις τὸ ἔτερον, τὸ ἀπὸ τοῦ τροφίμου χυμοῦ, οὗ καὶ μόνου εἶδους ἡ ὁσμὴ αἰσθάνεται.

20 Τὰ δὲ μὴ ἀναπνέοντα τῶν ζῴων ὅτι μὲν ὁσφράται, δῆλον (ἔρχεται 10 γάρ ἐπὶ τὴν τροφὴν πόρρω οὖσαν καὶ τὸ τῶν ἰχθύων γένος καὶ τὰ ἔντομα). δι' οὗ δέ, οὐ δῆλον. |

p. 444 b 5 'Απόγρη γάρ, ἐπείπερ καὶ ὡς ἀναπνέουσιν.

211

'Επεὶ καὶ τὰ τοῦ ἔτερου τῶν ὁσμῶν εἶδους αἰσθανόμενα ἀναπνεῖ,

1 προηγουμένως Ta: προηγουμένω VAP τε καὶ] τε post ἔργῳ ponit, καὶ del. Thurot <τι> τῶν e. p. 99,27 conicio (v. p. 97,4 et p. 249,11 Th.) τῶν ἀναπνεόντων Pa: om. TVA συντελούσῃ coni. Thurot 2 ἔμψυχον ἀ θώρακι] σώματι T 3 ὡς παρέργῳ δὲ MA: ut praeter necessitatem autem T: ὡς πάρεργον δὲ V: ὥσπερ ἔργῳ δὲ P: ὥσπερ ἔργον α δεύτερον a (corr. M) 6 φησὶ] post ἵδιον a: om. T 8 ὁσμῶν VA τε om. a 9 ἄλλων legit cum Arist. codd. EMY 10 δεόμεθα a (corr. M) 11 καὶ TVP: οὐ A: om. Ma δεῖται scripsi: δεῖθαι MTVAP: om. a τῆς διὰ scripsi: τῆσδε TVAPA: om. M: τῆσδε <τῆς> coni. Thurot 12 τοῦ MVP: om. Aa ἀναπνέοντος δσφραντοῦ V 12. 13 respirantia odorem non sentiunt, alios autem quosdam odores qui a cibalibus saporibus T αἰσθάνεται conicio (ex εται δὲ supra scripto fort. τῶν δὲ interpolatum est) 13 τῶν δὲ VAP: τῶν a: del. Thurot (om. T?) alt. τῶν om. V tert. τῶν om. a 14 post τούτοις add. αὐτοῖς M ἀναπνεῖ M αὐτὰ a: del. M 15 ἀποδέδωκεν Arist. codd. praeter P ὥπως a (Arist.): οὕτως TVAP αἰσθ. δύο Arist. EMY αἰσθητικὰ a (corr. M) ποιῆ M (Arist.): ποιεῖ TAA: ποιεῖν VP 16 αἰσθητικὸν a (corr. M) κατὰ MA τὸ om. A 17 τὸ διττὸν] dicitur T 19 μόνου εἶδους cum T scripsi: μονοειδοῦς VAPA 20—22 τὰ—δῆλον post 101,6 γραφή recte transp. Thurot 20 δσφραντὰ V 21 τὴν] τῷ τὴν A οὖσαν om. T ἄτομα V 22 δι—δῆλον] om. in spatio xii litt. a (habet etiam M) 23 γάρ V: γάρ καὶ TAPA ἐπείπερ om. Arist. codd. EMY ὡς om. a (Arist. codd. EMY) 24 τὰ om. M ἐκατέρου M αἰσθανόμενα TV: αἰσθανόμεθα APA ἀναπνεῖ TVA: ἀναπνεῖ Pa: τῷ ἀναπνεῖ M

ἥρκει αὐτοῖς ἡ ἀναπνοή καὶ πρὸς τὴν τῶν δσφραντῶν, δν δσφρᾶται, ἀντί- 211
ληψιν. τὸ δὲ εἰς τὸ καὶ δλως, ὥσπερ τοῖς ἀνθρώποις ἀμφοτέρων δ
τῶν δσφραντῶν, τούτοις μόνον τῶν ἑτέρων ὑπάρχουσα ἡ αἰσθησις
ἀπὸ κοινοῦ εἴρηται τοῦ ἀπόχρη. καὶ φέρεται ἐν τισιν ἀντιγράφοις ἡ
5 γραφὴ χωρὶς τοῦ καὶ δλως, καὶ ἔστιν οὕτως ἔχουσα καταλληλοτέρα καὶ
φανερώτερον ἔχουσα ἡ γραφὴ.

p. 444^b 15 Διὸ καὶ δπορῆσειέ τις, τίνι αἰσθάνονται τῆς δσμῆς.

Δεῖξας δτι καὶ τῶν μὴ ἀναπνεόντων ζφων τινὰ τῆς ἐπὶ τῇ τροφῇ 10
δσμῆς αἰσθάνεται (πόρρωθεν γάρ ἐπ' αὐτὴν ἔργεται ὅποισα γενόμενα),
10 ἀπορεῖ, μήποτε ἄρα ἄλλην τινὰ αἰσθησιν παρὰ τὴν δσφρησιν ἔχει. ἡ γάρ
δσφρησις ἀναπνέοντων γίνεται, οὐκ ἀναπνεῖ δὲ ταῦτα. δόξαι δν *(οὖν)* μηδ'
ἔχειν | τὴν δσφρησιν ταύτην, ἀλλά τιν' ἄλλην παρὰ τὰς πέντε αἰσθή- 212
σεις, ἡ αἰσθάνεται ἐκεῖνα τῶν δσφραντῶν. δ ἀπορήσας ἐπιφέρει ἀδύνατον
λέγων εἶναι τὸ ἄλλην τινὰ αἰσθησιν ἔχειν αὐτὰ παρὰ τὰς πέντε, καὶ
15 προστίθησι τὴν αἵτιαν τούτου· τοῦ γάρ δσφραντοῦ ἡ αἰσθησις δσφρησίς 5
ἐστι, καὶ οὐκ ἄλλη τις. ὥστε καὶ ταῦτα τούτων αἰσθάνεται + δσφρησαν
αὐτῶν. αἰσθάνοιτο δ' δν ἡ δσφρησις *(οὖ)* τὸν αὐτὸν τρόπον πᾶσιν, ἀλλὰ
τοῖς μὲν ἀναπνέουσι διὰ τοῦ ἀναπνεομένου ἀέρος ἀφαιροῦντος τὸ τῷ δσφραν-
τικῷ πόρῳ ἐπικείμενον ὥσπερ πῶμα καὶ ἡ ἀποκαλύπτοντος αὐτὰ ἡ
20 ἐπαγείροντός τε καὶ ἀνευρύνοντος· διὸ μηδὲ δύνασθαι τὰ ἀναπνευστικὰ τῶν 10
ζφων ἄλλως δσμῶν ἀντιλαμβάνεσθαι, εἰ μὴ ἀναπνέοι.

Οὐ γάρ δπου φέρεται τὸ ἀναπνεόμενον πνεῦμα, ἐκεῖ καὶ αἱ δσμαί,
ἀλλ' ἐν τῇ παρόδῳ τὸ πνεῦμα τὸ ἀναπνεόμενον τὸ | μόριον τοῦτο ἐπιτή- 213
δειον πρὸς τὴν οἰκείαν ἐνέργειαν ποιεῖ. δτι γάρ μὴ ἐκεῖ, δπου φέρεται τὸ

1 δσφραντῶν (M)a: δσφρητῶν VAP δν ΜΤVA: ὡς P: om. a 1. 2 ἀντί-
ληψις P 2 prius τὸ] τοῦ coni. Thurot εἰς τὸ καὶ TVAP (i. e. enuntiatum, quod
p. 100,23 attulit, continuatum usque ad verba καὶ δλως κτλ.): ἀπόχρη a post ὥσπερ
add. ἐν V 3 τῶν ἑτέρων μόνον a (τῶν ἑτέρων μόνων Arist. codd. EMYS, τ. ἐ. μόνον
LP, μόνων τ. ἐ. U) 4 τοῦ ἀπόχρη] spat. iii litt. T
τοῦ VAP: τὸ a 5 καὶ δλως TVA (cf. v. 2): δλως Pa, ceterum deest καὶ δλως etiam
in nostris Arist. codd. ἔχούσης P καταλληλοτέρα T (καταλληλότερα V):
καταλληλότερον ΛPa 7 ἀπορήσει καὶ τῷ τίνι V αἰσθάνεται Arist. codd. EMYU
9 αἰσθάνονται V γάρ TVAP: καὶ a: καὶ γάρ M ἐπ'] δν' V αὐτὴν AP(T):
αὐτῆς V: αὐτὸν a(M) ἔποισμα a (ceterum cf. De an. p. 421^b 12) 10 ἄρα erasit
et post ἄλλην scripsit V, fort. recte: ἄρα om. T αἰσθησιν Thurot (e codice B? cf.
Arist. p. 444^b 19): ὁσφρησιν libri περὶ V ὁσφρησιν Ta (δ. ταύτην M): δσφρη-
τικὴν VAP 11 οὖν add. Thurot 12 ὁσφρησιν] αἰσθησιν coni. Thurot ταῦτα V,
fort. recte 13 δσφρητῶν AP 15 ἡ a: om. VAP 16 καὶ ταῦτα om. M
τούτου M δσφρησαν VA: δσφρησις δν Pa: δσφρησις καὶ M: odorantia T: an δσφρη-
σάμενα ? 17 αὐτῶν om. M οὐ ex B² (Arist.) add. Thurot πᾶσιν TAA:
πᾶσα VP 18 τὸ om. V 18. 19 δσφραντικῶ ΜΤΛΡ: δσφραντῶ Va
19 πόρων VP πτῶμα A αὐτὸν V: αὐτὸν conicio 20 ἐπαγείροντος corr.
ex ἐπαγείραντος P τε καὶ] aut T 21 ἄλλως Thurot: ἄλλων libri 23 τῇ
fort. del. cf. p. 100,4 24 ante γάρ add. μὲν V

ἀναπνεύμενον πνεῦμα, αἱ ὀσφρήσεις, δῆλον ἐκ τοῦ ἀναπνεῖν ἡμᾶς καὶ τῷ στόματι, φέρεσθαι δὲ καὶ τοῦτο τὸ ἀναπνεόμενον διὰ τοῦ στόματος διου καὶ τὸ διὰ τῶν ρινῶν, μηδένα δὲ τῷ στόματι ἀναπνέοντα ὀσφραίνεσθαι, 5 ὡς τῆς διὰ τῶν ρινῶν ἀναπνοῆς παρ' ἐκείνους τοὺς πόρους τοὺς ὀσφραντικοὺς γινομένης. τὰ μὲν οὖν ἀναπνέοντα ἐπικεκαλυμμένον ἔχοντα τὸ μόριον τοῦτο δεῖται τοῦ ἀποκαλύψοντος αὐτό, διοιεῖ τὸ διὰ τῶν ρινῶν ἀναπνεόμενον πνεῦμα ἐν τοῖς τῶν ζῷων ἀναπνευστικοῖς· τῶν δὲ μὴ ἀναπνεόντων ἀσκέπαστον ἀν εἴη τοῦτο καὶ ἀνεῳγμένον καὶ οὐ δεόμενον τοῦ ἀνοίξοντος 10 αὐτὸ πνεύματος. οὐδὲν γάρ ἄτοπον τοιαύτην διαφορὰν ἔχειν τὰ ζῷα τὰ ὀσφραινόμενα περὶ τὸ ὅργανον τῆς ὀσφρήσεως, ὅποιαν ἔχοντα ἔραται. καὶ γάρ τούτων καὶ περὶ τὴν ὅψιν τὰ μὲν ἔχει βλέφαρα, ὃν μὴ | ἀπο- 214 καλυψθέντων οὐχ οἶόν τε ἐστιν ὅρᾶν, τὰ δὲ οὐκ ἔχει οὐδὲν ἐπικάλυμμα, ὥσπερ τὰ σκληρόφθαλμα· διὸ οὐδὲ δεῖται τινος τοῦ ἀποκαλύψοντος αὐτά, ἀλλ' ἄνευ ταύτης τῆς βιογένεσίς ὅρᾶται τὰ ὅρατὰ αὐτοῖς.

15 p. 444v 28 'Ομοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων ζῷων ὅτι οὖν οὐδὲν δυσχεράνει τῶν καθ' αὐτὰ δυσωδῶν.

Διελόμενος τὰ ὀσφραντὰ εἰς εἴδη δύο καὶ τὰ μὲν τῷ τροφίμῳ χυμῷ ἀκολουθεῖν εἰπών, ἐν οἷς ἔδειξε κατὰ συμβεβηκός οὖσαν τὴν τε ἡδείαν δσμὴν καὶ τὴν λυπηράν (τῇ γάρ ἐπὶ τὴν τροφὴν ἀναφορᾷ), ὃν καὶ πάντα 20 τὰ ὀσφρησιν ἔχοντα τῶν ζῷων αἰσθάνεται, τὰ δὲ καθ' αὐτὰ δείξας τὸ τε ἥδον καὶ τὸ λυπηρὸν ἔχοντα, ὃν μόνον τὸν ἀνθρωπὸν ἀντιλαμβάνεσθαι διὰ τὸ καὶ δεῖσθαι μάλιστα τοῦτον τῆς ἀπὸ τῶν τοιούτων εὐωδίας θερμῆς οὔσης τὴν φύσιν καὶ ἐπικουρούσης τῇ περὶ τὸν ἐγκέφαλον ψυχρότητι πλείονι οὕσῃ ἐν τοῖς ἀνθρώποις διὰ τὸ καὶ | πλείονα καὶ ὑγρότερον τῶν 215 25 ἄλλων ζῷων κατὰ ἀναλογίαν τοῦ μεγέθους τοῦ σώματος ἐγκέφαλον αὐτὸν ἔχειν, καὶ εἰπών τῶν καθ' αὐτὰς ἡδείῶν δσμῶν, δσαι ἀπὸ τῶν ἀνθῶν, τὰ ἄλλα ζῷα μὴ αἰσθάνεσθαι, εἰ μὴ καὶ τρόφιμα αὐτοῖς εἴη, νῦν προστίθησιν δτι οὐδὲ τῶν ἀντικειμένων ταῖς ἀπλῶς ἡδείαις δσμαῖς δυσωδῶν, 5

1 πνεῦμα om. a (habet etiam M) 2 τὸ MAP: om. Va 3 καὶ—ρινῶν om. T τῶν om. a (habet etiam M) μηδὲν et ἀναπνέον Thurot ex T, sed is modo mutilus erat 4 τῆς om. a δσφραντικοὺς MTA: δσφραντοὺς VPa 5 γινομένους Aa (corr. M) 6 ἀποκαλύψοντος Thurot (cf. v. 8 et 13): ἀποκαλύπτοντος Ta: ἀποκαλυψθέντος VAP τὸ om. V διὰ τὸ A 8 ἀνοίγοντος T 10 περὶ TP: παρὰ Va: om. M τῆς om. V αἰσθήσεως a (corr. M) ὅποιας V ὅρᾳ coni. Thurot, sed fort. καὶ περὶ τὴν ὅψιν add. vel e lin. 11 transpon. post ὅρᾶται 11 τούτων MTVA: τούτω P: τοῦτο a 11. 12 ἀποκαλυψθέντα a 12 ἐπικάλυμμα scripsi: ἀποκάλυμμα libri (revelamen T) 13 ἀποκαλύπτοντος T 17 δσφραντὰ Thurot: δσφραντικὰ TPa: δσφρητικὰ VA 18 ἀκολουθεῖ V 19 prius καὶ] ἢ T τῇ VA: ἔχει T: τίς Pa ἀναφορᾶ V (prius διαφορὰν?), A: ἀναφορὰ Pa: ἀναφοράν T ὃν καὶ] quoniam T (quorum etiam?) 21 ὃν] τὰ ὃν T 23 ἐπικυρούσης P 24 prius καὶ] ipse T alt. καὶ om. V ὑγρότητα V 26 αὐτὰς scripsi: αὐτὰ libri (T anceps) ἡδέων οἶον δσα coni. Thurot δσαι scripsi cum T: δσα ἢ VA: δσα ἢ MP: om. a ἀπὸ] ἐκ a 28 οὐδὲ Thurot: οὐδὲν libri ἐγκειμένων V

αἰτίνες καὶ αὐταὶ καθ' αὐτὰς ἀηδεῖς ὡς ἔκειναι ἥδεῖαι, οὐδὲν τῶν ἄλλων 215
ζῷων αἰσθάνεται. οὔτε γάρ τῶν καθ' αὐτὰ ἥδειῶν αἰσθήσιν ἔχει οὔτε
τῶν ἀηδῶν, εἰ μὴ εἴη, τί φησι, τῶν καθ' αὐτὰ ἀηδῶν τε καὶ δυσωδῶν
τινα φθαρτικὰ αὐτῶν. ὡς γάρ τῶν τροφίμων καὶ σωστικῶν καὶ κατὰ
5 συμβεβηκός ἥδειῶν δυσιῶν αἰσθάνεται, οὕτω καὶ *(τῶν)* φθαρτικῶν ἑαυτῶν, 10
αἱ πάλιν αὐτοῖς κατὰ συμβεβηκός εἰσιν ἀηδεῖς, διότι φθείρουσιν αὐτά. |

'Εξῆς δὲ πῶς οἵν τε φθείρεσθαι αὐτὰ ὑπὸ δσμῶν τινων λέγει. ὡς 216
γάρ οἱ ἄνθρωποι δσφραινόμενοι τῶν ἀνθράκων οὐχ ὑπὸ τῆς δεμῆς αὐτῆς,
ἄλλ' ὑπὸ τῆς *(ἀπ')* αὐτῶν φερομένης ἀτμίδος διὰ τῆς ἀναπνοῆς καρη-
10 βαροῦσί τε καὶ φθείρονται, οὕτω κάκεῖνα ὑπό τε τῆς τοῦ θείου ἀ-
ἀναθυμιάσεως καὶ τῆς ἐν αὐτῷ δυνάμεως καὶ ὑπὸ τῆς τῶν ἀσφαλτωδῶν
φθείρεται· διὸ καὶ φεύγειν δοκεῖ τὴν ἀπ' αὐτῶν δσμήν. οὕτω καὶ οἱ
ὄφεις κερατίων θυμιωμένων (τοιαύτη καὶ ἡ βιτάνη ἢ πόλιον λέγουσιν),
οὐ καθὸ δυσώδη ἐστὶ φεύγοντες τὴν ἀπ' αὐτῶν δσμήν, ἀλλὰ καθόσον
15 ἐστὶν αὐτῶν φθαρτικά. εἰκότως δὲ περὶ αὐτῶν ἐποιήσατο τὸν λόγον· 10
ἐπειδὴ γάρ δοκεῖ τινα τῶν ζῷων φεύγειν τινὰς δυσωδίας, αἱ εἰσιν οὐκ
ἀπὸ τροφῆς ἀλλὰ καθ' αὐτάς, ἢν δὲ ἀκόλουθον τῷ φεύγοντι τὰς καθ'
αὐτὰς ἀηδεῖς τὸ καὶ διώκειν τε καὶ αἰσθάνεσθαι τῶν καθ' αὐτὰς ἥδειῶν, 217
ἔδειξεν δτι ταύτας, οὐχ ἢ ἀηδεῖς ἀπλῶς, ἀλλ' ἢ φθαρτικαὶ αὐτῶν, φεύ-
20 γουσιν. ὅστε κάκείνων [*ἐστὶν*] ἀστινας διώκοιεν, ὡς τροφίμους ἀν καὶ
ἥδειας διὰ τὴν τροφὴν διώκοιεν.

1 καὶ αὐταὶ TV: κατὰ A: καὶ ἄτε Pa: om. M post αὐταὶ add. *velut* T post αὐτὰς
spat. xiii litt., tum ἔκειναις a: ἀντίκεινται ἔκειναις M: ἔκειναι A: ἔκειναις P, sed omnia haec
additamenta ex genuinis codicis V verbis facile explicantur ὡς—ἥδεῖαι V: om. TAP:
spat. xv litt. a 2 οὔτε Thurot: οὐδὲ VA: οὐδὲν Pa: οὐ T ἥδεων coni. Thurot
3. 4 εἴη—τινα] *si non fuerint alica secundum indelectabilia et fetentia* T 3 τί φησι VA:
om. T: τίθησι Pa: φησὶ coni. Thurot: ἢ φησι vel φύσει conicio 4 αὐτῶν MTV: αὐτὰ Pa
5 αἰσθάνεσθαι Aa (corr. M) καὶ om. T τῶν add. Thurot φθαρτικαὶ V
ἔαυτῶν TVA: αἱ αὐτῶν αἰσθήσεις P: ἔαυτῶν αἰσθήσεις a: ἔαυτῶν δὲ αἰσθήσεις M 6 αἱ πάλιν
om. M διότι MV: διότι γάρ TAP: διὸ a 7 ὑπὸ VA: ὑπὸ τῶν Pa τινων om. a
(habet etiam M) 9 ἀπ' T: om. MVAPa αὐτῶν om. a (habet etiam M) διὰ
om. V 9. 10 καρηβαριῶσί a 10 καὶ om. A ὑπὸ A: ἀπὸ VPa
11 ὑπὸ Thurot: ἀπὸ libri alt. τῆς MVAP(T): om. a 12 ἀπ' om. T
13 κερατίων scripsi: κεράτων libri 14 οὐ TVa: om. AP δυσώδη scripsi:
δυσώδης APa: δυσώδεις V ἐστὶ om. T φεύγοντες scripsi: φεύγοντ̄ VP: φεύγοντα
Ta: φεύγουσι M (sed v. 12 ad οὕτω potest subaudiri ποιοῦσι) αὐτῆς Pa
15 φθαρτικόν APa 16 ἐπειδὴ] spat. v litt. V τὴν δυσωδίαν ἢ ἐστιν T
17 ἀποστροφὴ a (corr. M) δὲ om. T ἀκόλουθῶν a: ἀκόλουθον M τῷ φεύγοντι]
εἰ φεύγουσι ex T Thurot 18 τὸ] τε Pa διώκειν scripsi: δοκεῖν libri τε καὶ
VAP: τε a: ἀπλῶς M: om. T ἔαυτὰς P ἥδειῶν om. T 19 ταύτας MTVa:
ταύ̄ P: ταύτη a οὐχ] χ erasum P φθαρτικὰς a αὐτῶν M: ipsorum
sunt T: ἀπλῶς καὶ αὐτῶν VAP: ἀπ' a 20 κάκείνας T ἐστὶν (εἰσὶν M) om. T
(ex dittographia vocis ἀστινας ortum) ἀστινας APa(T): ... τινας V 20 ἀν
MTVA: om. Pa 21 διὰ τὴν τροφὴν MVAP: om. Ta διώκοιεν VAP (inse-
quebantur T): om. Ma

Σημεῖον δὲ παρέθετο τοῦ τὰς μὲν καθ' αὐτὰς δυσώδεις δσμὰς μὴ 217 φεύγειν αὐτὰ τὸ πολλὰς τῶν βοτανῶν δυσώδεις οὖσαις τὰ μὲν μὴ φεύγειν, 6 τὰ δὲ καὶ νέμεσθαι, τὸ ἐν ταῖς δσμαῖς ἥδον καὶ λυπηρὸν τῷ τροφίμῳ μόνον καὶ τῷ φθαρτικῷ παραμετροῦντα. ταῦτα γάρ αὐτοῖς ἥδεα μόνα τῶν 5 δσφραντῶν, ἃ πρὸς γεῦσιν ἦ πρὸς τὴν τροφὴν ὅλως συμβάλλεται τι. 10

'Απορήσεις δ' ἄν τις εὐλόγως ἐκ τῶν νῦν εἰρημένων ὀρμώμενος, πῶς 218 ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ ψυχῆς περὶ δσφρήσεως λέγων χειρίστην εἶπε τὸν ἄνθρωπον ταύτην | ἔχειν τὴν αἰσθησιν, ἐν τε τῷ πρὸ διάγου μέλλων περὶ τῶν χυμῶν λέγειν ἀποδιδοὺς αἰτίαν τοῦ ἐναργεστέρους ἡμῖν τοὺς χυμοὺς 10 εἶναι τῶν δσφραντῶν εἶπε: "τούτου δὲ αἰτίου δτι χειρίστην ἔχομεν τῶν ζψών τὴν δσφρησιν καὶ τῶν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς αἰσθήσεων." πῶς γάρ χειρίστην τῶν ἄλλων ζψών, εἰ ἡμεῖς μὲν τῶν ἥδέων τῶν ἐν τοῖς δσφραντοῖς 5 ἀπάντων αἰσθανόμεθα, τὰ δὲ ἄλλα μόνων τῶν ἐπομένων τῷ τροφίμῳ χυμῷ; δτι τούτων ὅν καὶ τὰ ἄλλα ζψα δσφραίνεται δσμῶν, ἀς εἶπε κατὰ συμβολὴν 20 διαστήματος ἵσου οὔτε δμοίως πληκτικῶς. ὡς εἰ καὶ τῶν ἄλλων ἔκεινα 5 ἥσθαντο, καὶ ἐν ἔκεινοις ἀν ἐπλεονέκτει τὸν ἄνθρωπον· οὐκ αἰσθάνεται δὲ τὰ ἄλλα ἔκεινων, δτι μηδὲ δεῖται αὐτῶν. |

p. 445a4 "Εοικε δὲ ἡ αἰσθησις ἡ τοῦ δσφραίνεσθαι περιττῶν 219
20 οὐσῶν τῶν αἰσθήσεων.

Διὰ τούτων δείκνυσιν δτι ἡ δσφρησις μεταξύ πώς ἔστι τῶν τε ἀπτικῶν αἰσθήσεων, αὶ εἰσιν ἀφή τε καὶ γεῦσις, καὶ τῶν διά τινος ἄλλου μεταξύ γιγνομένων, οἷαί εἰσιν ἦ τε δψις καὶ ἡ ἀκοή. πάνυ δὲ γλαψυρῶς ἐπεχείρησε πρὸς τὸ μέσην αὐτὴν εἶναι· ἐπειδὴ γάρ πᾶς ἀριθμὸς περισσὸς 5 μέσον τι ἔχει, περιττὸς δὲ καὶ ὁ τῶν αἰσθήσεων ἀριθμός, διὰ τοῦτο εὐλογὸν καὶ ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν οὖσαις περισσαῖς εἶναι τινα μέσην αἰσθησιν, καὶ ἔστιν αὐτῶν δσφρησις. πῶς δέ ἔστι μεταξύ ἀμφοτέρων πως μετέχουσα

1 σημείωσαι V 2 αὐτὰ TP: αὐτὸ V: αὐτὰς a: om. A τὸ P: τῶ V: sed eo quod T:
τὰς a: om. A πολλὰς] ἀπὸ A φυσώδεις AP μὴ TV: om. APA 3 prius
καὶ om. Ta ἐν supra ser. P λιπαρὸν Pa (corr. M) 4 μόνον TV: μόνων A:
μόνω Pa 5 συμβάλλεται] λαμβάνεται P 6 ἀπορήσοι V 7 δευτέρῳ
Περὶ ψυχῆς] B 9 p. 421a10 9 ἐναργέστερον A 10 εἶπε] v. supra p. 67,4
τῶν (ἄλλων) conicio, cf. v. 12 11 αἰσθησιν AP αὐτοῖς om. T 11. 12 χει-
ρίστην T: χωρὶς VAPa 12 εἰ] ἦ V ἥδέων TAA: ἥδειῶν VP 13 μόνον T
χυμῶν Aa 14 ante δτι add. καὶ A ante δσμῶν spat. vi litt., item post
δσμῶν II—III litt. P, sed chartae difficultas causa fenestrarum ἀς MTVAP: οὐς a
15 αἰσθανόμεθα M: αἰσθάνεται TVAPa 16 ως εἰ] sicut T καὶ τὰ ἄλλα ζψα
ἔκεινων ex T Thurot, recte ut vid. 17 sentiunt T 18 post ἄλλα add. ζψα T
19. 20 περιττῶν οὐσῶν] μεταξύ P: om. T 19 περὶ τῶν VA¹ 20 οὐσῶν A:
δσμῶν V τῶν V (Arist.): om. A 21 τούτου Ta 21. 22 τε ἀπτικῶν A:
τε ἀστικῶν V: ἀπτικῶν τε Pa 23 γιγνομένων A 24 μέσον ut vid. A
γάρ om. V 25 τι om. T τοῦτο om. T 26 οὖσι V περιτταῖς Pa
27 αὐτῶν] αὐτῇ coni. Thurot πῶς] καὶ πῶς M, T (et quomodo participat) πως
μετέχουσα leguisse potest

λέγει· καθόσον μὲν γάρ τὸ δισφραντὸν τῶν γευστικῶν χυμῶν ἔστι πάθος 219
τι, οὐ εἰσὶ γευστοὶ καὶ διὰ τοῦτο ἀπτοί, κατὰ τοιούτους κοινωνοί ἀν ταῖς 11
δι' ἀφῆς αἰσθήσεσιν, *(ὅτι δι' ἀφῆς)* αἰσθανόμεθά πως καὶ αὐτῶν τῶν
γευστῶν. ἐν γάρ τῷ ἀπτῷ γένει τὰ θρεπτικά· | καὶ γάρ ή γεῦσις ἐδείχθη 220
5 ἐν τοῖς Περὶ φυχῆς ἀφῆ τις οὖσα. μετέχει δὲ πάλιν καὶ κοινωνεῖ ταῖς
διὰ μέσων τινῶν γινομέναις αἰσθήσεσιν, ὡν ἔστιν ή τε ὅψις καὶ ή ἀκοή,
τῷ καὶ ταύτην δι' ἀέρος καὶ ὄδατος γίνεσθαι, δι' ὧν καὶ ἐκείνων ή ἀντί-
ληψις. εἰπὼν δὲ τῷ ἀκουστῷ, ἀντὶ τοῦ προσθεῖναι 'καὶ τῷ ὄρατῷ' εἶπε 5
τῷ διαφανεῖ· διὰ γάρ τοῦ διαφανοῦς τοῦ κατ' ἐνέργειαν ή ὅψις.

10 Εἰπὼν δὲ ταῦτα, προστίθησιν δτι ἄρα καὶ εὐλόγως ἐκ τοιούτων
καὶ οὗτο γίνεσθαι τὰς ὥσμας εἰρήκαμεν· ἀμφότερα γάρ ἐν τῷ λόγῳ περι-
έχεται, τά τε ἀπτὰ καὶ τὰ μεταξύ, δι' ὧν αἱ ἀλλαι αἰσθήσεις. κεῖται γάρ 10
ἡμῖν ή ὥσμη γίνεσθαι ὑπὸ τῆς ἐγγύμου ἐγρότητος (τοῦτο γάρ προσυπα-
κούειν δεῖ τῇ ἐγρότητι) ἐν τῷ ὄγρῳ, οἷον βαφὴ τις καὶ πλύσις οὖσα.
15 εἶπε δὲ εὐλόγως τὸ 'παρεικάσθαι' διὰ τὴν βαφὴν τε καὶ πλύσιν· οὐ γάρ
ἄντικρυς τοῦτο ἔστιν, | ἀλλὰ μετενήγενται ἀπὸ τῶν διὰ τῆς πλύσεως 221
βαπτόντων τὸ ὄγρὸν ἐν τῷ τοῦτοντι· οὐ γάρ δὴ ἐν ἀέρι γίνεται πλύσις
ἢ κυρίως λεγομένη. χυτὸν δὲ καὶ ὄγρὸν ἐκ παραλλήλου ἀν λέγοιτο· καὶ
γάρ τὸ ὄδωρ καὶ ὁ ἀήρ ὄγρα τε καὶ χυτά. η εἴη ἀν ὄγρὸν μὲν τὸ ὄδωρ,
20 χυτὸν δὲ τὸν ἀέρα λέγων, ἐπειδὴ ἐξ ἀναθυαιάσεως ὁ ἀήρ, ητις γειομένων
τῶν ἐξ ὧν ή μεταβολὴ εἰς τοῦτον γίνεται. χεῖται γάρ ἐπὶ πλέον τὸ ὄδωρ
εἰς ἀέρα μεταβάλλον τῷ ἀραιότερον εἶναι καὶ λεπτότερον τὸν ἀέρα. διὸ
καὶ ἐπὶ μείζονος ὅγκου· μείζων γάρ τὸν ὅγκον ὁ ἐκ τοῦ ἵσου ὄδατος ἀήρ.

- 1 γευστικῶν TVP: γευστῶν A: θρεπτικῶν coni. Thurot (Arist.)
κοινωνοή scripsi: κοινωνεῖ V: κοινῶς MA: κοινὸν Pa: *velut* T 2 γευστικοὶ V
αἰσθάνομεθα] *sensibus quia* (qui Thurot) *per tactum sentimus* T 2. 3 ταῖς — αἰσθα-
(cf. T) 3. 4 αὐτῶν τῶν γευστῶν T: αὐτὰ ἀπτῶν V: αὐτοὶ ἀπτῶν A: αῦτως ἀπτῶν P:
αὐτῶν ἀπτῶν a 4 ἀπτῷ] πύτῳ Arist. libri EMYS 5 Περὶ φυχῆς] B 10
p. 442^a 8 5 πάλιν καὶ κοινωνεῖ scripsi: πάλιν καὶ ὧν οἱ VA: πάλιν καὶ ὧν ἐν P:
καὶ ὧν πάλιν ἐν a: πάλιν καὶ τῶν ἐν M 5. 6 καὶ κοινωνεῖ—αἰσθήσειν om. T
6 γινομέναις αἰσθήσειν VA (sic etiam T vid. habuisse; defectus enim homoeoteleuto-
νοειν πάλιν et αἰσθήσειν explicatur): αἰσθήσεις γινομέναις a: αἰσθήσεις γινομέναις P
8 ἀκουστῷ ex Arist. Thurot: ἀκουστικῷ libri τοῦ V προσθεῖναι VP
8. 9 εἶπε τῷ (τῷ om. Arist. codd. LSUP) διαφανεῖ ante ἀντὶ Pa 10 τοῦτο T
ἄρα om. T καὶ om. Arist. codd. EMYS 11. 12 περέχεται Pa (*comprehendit*
T): περιέχονται A: παρέχεται V 13 ἡμῖν MVA: *in nobis* T: om. Pa
13. 14 προσακούειν a (corr. M) 14 post οἴον rep. ὑπακούειν—οἴον (13. 14) TP
τις] τε P 15 τὸ] τε a παρεικάσθαι MTPA: παρεικάσαι Pa: παρεικασται
Thurot 16 μετήγενται a 17 ἐν τῷ πλύνοντι] *in abluente* T: τῷ ἐναποπλυ-
νομένῳ conicio (v. p. 74,3): ἐν τῷ πλυνομένῳ coni. Thurot 18 λεγομένῃ T: γινομένῃ
libri, cf. Simpl. in libros De an. p. 154,1 ss. χυτὸν TPa (Arist.): χυμὸν MVA
19 χυτὴ A η a (idem inest in χυτὴ A): om. TVP (M teste Thuroto) 21 εἰς
τοῦτον A, V? (τοῦ V), idem coni. Thurot: εἰς τοῦτο Pa: *in hūs* T 22 μεταβάλλων V
τῷ] ὧν V 23 ἔστι μείζων ὁ ὅγκος coni. Thurot (ἔστι fort. recte) μείζων]
μείζον Pa (corr. M) τὸν ὅγκον MTPA: τῶν ὅγκων VA δ ἐπὶ ἵσου ὄδατος a:
δ ἐκ τοῦ ὄδατος τοῦ ἵσου MA

καθόσον μὲν οὖν ὑπὸ ἔηρότητος ἡ γένεσις, αὗτη δὲ ἀπτή, κατὰ τοσοῦτον 221
ἄν ἀπτόν τι ἔχοι· καθόσον δὲ ἐν ὑγροῖς γίνεται, δούλων ἡ τε ὄψις καὶ ἡ 11
ἀκοή, κατὰ τοῦτο δὲ εἴη ἄν ταῦτὸν ἔχουσα τοῖς διὰ μέσου τινὸς ἐκτὸς
ὄντος γινομένοις αἰσθητοῖς. |

5 p. 445^a14 Πῶς μὲν οὖν εἴδη δεῖ λέγειν καὶ πῶς οὐ δεῖ τοῦ 222
δσφραντοῦ, ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω.

Τούτη δὲ προέθετο. καὶ ἔστι τὸ εἰρημένον ἡτοι δτι εἴδη ταῦτα τῶν
δσφραντῶν ἔχοι ἄν, δὲ ἔστιν ἀπὸ τῶν τροφίμων χυμῶν (ὅσα γάρ εἴδη τῶν
χυμῶν ἔκεινων, τοσαῦτα καὶ τῶν δσφραντῶν τῶν ἀπ' αὐτῶν, οὐχ ἀπλῶς
10 δέ, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός· κατὰ γάρ τὴν ἐπὶ τοὺς χυμοὺς ἀναφορὰν δια- 5
φέρειν λέγομεν καὶ τὰς δσμάς), τὰ δὲ ἀπλῶς δσφραντὰ καὶ καθ' αὐτὰ
ἡδέα ἡ λυπηρὰ οὐκέτι ἔκεινα εἰς εἴδη διαιρεῖται· ἡ μᾶλλον δτι ἐν ἔκεινοις
οὖν ἔστι τοῖς δσφραντοῖς εἴδη καθ' αὐτά, δτι μηδὲ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν
τὴν ἀρχήν ἔστιν ἐν αὐτοῖς καθ' αὐτά (τοῦτο γάρ καὶ ἔλεγόν τινες), ἐν οἷς
15 δὲ καθ' αὐτὰ τὸ τε ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρόν, ὃν εἶπε μόνον τὸν ἀνθρωπὸν 10
αἰσθάνεσθαι, ἐν τούτοις ἄν εἴη καθ' αὐτὰ καὶ εἴδη δσφραντῶν. τὸ γοῦν |
ἡδὺ καὶ λυπηρὸν ἐν τούτοις κατὰ τὴν τῶν δσφραντῶν φύσιν διακέριται 223
καὶ τῷ εἴδει ἀλλήλων διαφέρει. ἐφ' ὃν μὲν γάρ τὸ αὐτὸ τὸ νῦν μὲν
ἡδὺ αὐθιμέναις καὶ λυπηρόν, οὐ κατ' εἴδος ταῦτα ἀλλήλων διαφέρει (ἀδύνατον
20 γάρ αὐτό τι αὐτοῦ τῷ εἴδει διαφέρειν). ἐφ' ὃν δὲ διήρηται ταῦτα τῇ
οἰκείᾳ φύσει, ταῦτα ἀνάγκη κατ' εἴδος ἀλλήλων διαφέρειν. ὥστε εἰ μέν 5
τις λαμβάνοι τὰς κοινὰς δσμὰς τοῖς ζώοις (αὗται δέ εἰσιν αἱ ἀπὸ τῶν
τροφίμων χυμῶν γινομέναι), οὐκ ἄν εἴδη τῶν δσμῶν εἴη· εἰ δέ τις λαμ-
βάνοι (τὰς) ἀνθρώποις ὡς ἴδιας ὑπαρχούσας, γίνοιτο τὸ ἀνάγκη τῶν δσμῶν.

1 γεῦσις V   2 .ἄν MTAP: γάρ V: om. a   3 ἔχοι TVA: ἔχη P: ἔχει a
ἀκοή in spatio om. V   δὲ om. T (M teste Thuroto)   τοῖς VAP: ταῖς a(T?)
3. 4 ἐκτὸς ὄντος om. a (habet etiam M)   4 γινομένοις αἰσθητοῖς (αἰσθητῶν A) VAP:
αἰσθανομέναις αἰσθήσεσιν a: γινομέναις αἰσθήσεσιν (sensibus) ut vid. T   5 οὐ δεῖ Αα
(Arist.): οὐ TP: δεῖ V   6 ἐπεὶ A   7 τούτῃ Ta: ταῦτην VAP   καὶ om. M
δτι om. V   8. 9 ἔχοι—δσφραντῶν om. a (habet etiam M)   8 ἔχοι ἄν in spatio om. V
ἀ ἔστιν] τὸ εἴναι M   11 alt. καὶ om. V   12 ἔκεινα a   13 δσφρητικοῖς V: δσφρητοῖς P:
13. 14 δτι—καθ' αὐτά om. A   13 alt. τὸ om. V   15 λυπηρὸν MT: δσφραντὸν
VAPa   19 καὶ TVAP: δὲ a   20 αὐτόθι Αα   αὐτοῦ VP   ταῦτα
διήρηται a   22 λαμβάνει VP   αἱ om. V   εἴδη τῶν δσμῶν V: ἡ τῶν
δσμῶν A: etiam odorum T: om. Pa   23. 24 εἰ—δσμῶν om. V   23. 24 εἴη·
εἰ δέ τις λαμβάνοι Diels (ante εἴδη add. εἴη Thurot): εἰ τις λαμβάνοι a: εἰ τις λαμβάνει P:
τις λαμβάνοι T: τις λαμβάνοι ἡτις λαμβάνοι A   24 τὰς addidi   ἀνάγκη TAPa:
ἄν εἴδη bene coni. Thurot   post δσμῶν add. ἡ διαιρεσίς M cum nota: τοῦτο γάρ
δοκεῖ μοι λείπειν

p. 445 a 16 "Ο δὲ λέγουσί τινες τῶν Πυθαγορείων, οὐκ ἔστιν 223 εὔλογον.

Τὴν μὲν δόξαν τὴν δτι τὰ δσφραντά τινα, καθὸ δσφραντά ἔστι, 10 τρέφει, λέγει τῶν Πυθαγορείων εἶναι. Υδη μέντοι καὶ λατροί τινες ἐγένοντο 5 τῆς δόξης ταύτης. δτι δὲ μὴ | εὔλογον τὴν δσμὴν τρέφειν δείκνυσι διὰ 224 τοῦ δεῖν μὲν τὴν τροφὴν σύνθετον εἶναι (τοιαῦτα γάρ καὶ τὰ κυρίως τρεφόμενα). οὔτε γάρ ἀπλοῦν τι σῶμα τρέφει οὔτε ἀπλῶς, ώς εἰπε καὶ 10 ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς· οὐδὲ γάρ τὰ φυτὰ ὄδατι τρέφεται μόνω. καὶ τοῦ μὴ εἶναι τὴν τροφὴν ἀπλοῦν σημεῖον παρέθετο τὰ περιττώματα ὅντα 5 καὶ ἔηρά καὶ ὑγρά. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ζώων δηλόνοτι τὰ περιττώματα ταῦτα ἐντὸς γινόμενα οὖτως ἐκκρίνεται, ἐπὶ δὲ τῶν φυτῶν ἔξω φησὶ γίνεσθαι τὰ περιττώματα. εἰη δ' ἀν τὸ ἐπ' ἐκείνων περίττωμα ἦτοι τὸ δάκρυον τὸ ἀπορρέον ἀπ' αὐτῶν ἡ καὶ ἡ πρὸς ταῖς ρίζαις εύρισκομένη τεφρώδης καὶ γεώδης σύστασις· καὶ ἡ τῶν φύλλων ἔξω γινομένη μεταβολὴ 10 15 εἰς γεώδη σύστασιν περιττωματική· ἀλλὰ καὶ ὁ φλοιὸς ἐν αὐτοῖς τοιοῦτον. καὶ ἡ πέψις δὲ τῶν καρπῶν ἐκτὸς αὐτῶν γίνεται, καὶ οὐχ ὕσπερ τοῖς ζώοις ἐντός· εἰεῖ δ' | ἀν καὶ πεστομένων τῶν καρπῶν αἱ ἀποκρίσεις αἱ 225 γινόμεναι ἐκτὸς αὐτῶν γινόμεναι. εἰ δὴ οὐχ ἀπλοῦν μὲν σῶμα ἡ τροφὴ, τὸ δὲ ὄδωρ ἀπλοῦν καὶ ὁ ἀήρ, δι' ὧν ἡ δσφρησις γίνεται, οὐκ ἀν εἰη τοῖς 20 25 δσφραντοῖς τρεφόμενά τινα· ἀπλοῦν γάρ ἀέρα οἷον ἀναπνέοντες καὶ δσφραινόμενοι δέχονται. τούτοις δὲ προστίθησιν δτι μηδὲ τὸ ὄδωρ (ἀπλοῦν δὲ τὸ 5 ὄδωρ μόνον ἀμικτὸν ὃν ἄλλοις τισί) τροφὴ γίνεται τῷ [δὲ] δεῖν μὲν τὴν τροφὴν σύστασίν τινα ἐν τῇ θρέψει τε καὶ κατεργασίᾳ λαμβάνειν, μὴ δύναται δὲ αὐτὸ καθ' αὐτὸ τὸ ὄδωρ συνίστασθαι· δεῖ γάρ παχύτητά τινα ἔχειν σωματώδη τὸ συστησόμενον καὶ διὰ πέψεως μεταβληθησόμενον. διὸ

1 δὲ V (Arist.): εἰ δὲ δ TAP 3 τὴν μὲν δόξαν τὴν (τῶν Α) TAPa: τὰ μὲν δόξαντα V τὰ VAPa: del. Thurot τινα om. V 4 τρέφει λέγει T: τρέφειν λέγει MA, e corr. P: τρέφει λεγόντων V: λέγει τρέφειν P¹: τρέφειν λέγων α Πυθαγορείων εἶναι om. V (τῶν inest in λεγόντων) 5 μὴ δὲ A: δὲ T 6 τὴν om. V συνθετὴν Arist. codd. EMPSU¹ 7 τρέφοντα T, sed v. Arist. τρέφειν Pa 8 Περὶ ψυχῆς] Γ c. 12 p. 434 b 19? Thurot relegat ad librum De gen. et corr. II 8 p. 335 a 10—14 (cf. Philoponi Comm. p. 280,2 ss. V.) τοῦ a (T?): τῶν VAP 9 (σῶμα) σημεῖον conicio ὅντα TVA: πάντα ὅντα Pa 10 prius καὶ TV: ἡ M: om. APA alt. καὶ TVAPa: ἡ M οὖν om. T 11 ταῦτα] πάντα a 13 καὶ MVA: om. TPA 14 τὲ ἀφρώδης P γαύώδης V 15 γαύώδη V σύστασις V τοιοῦτος APA. 16 ἐντὸς a 17 alt. αἱ om. Thurot 18 alt. γινόμεναι om. MT (Thurot) μὲν om. TA 19 τὸ δὲ ὄδωρ ἀπλοῦν V: om. TAPa καὶ ἀλλ' Pa (corr. M) ὧν VAPa: οὗ MT 20 δσφραντοῖς MV: δσφρητοῖς APA γάρ om. a ἀναπνέοντα V 21 an δεχόμεθα? τούτοις V (huic T): τοῦτον MA: τοῦτο Pa προτίθησιν P δτι TV: δ A: ὡ Pa 22 μόνον post ὄδωρ lin. 21 transpon. Thurot (solum autem aqua simplex T cum codicibus graecis congruere vid.) δν ex. Arist. codd. LSUP (om. EMY) Thurot: ἐν libri τῶ δὲ TV: τὸ δὲ A: τόδε Pa: δὲ del. Thurot ἴδειν V: δεῖ a μὲν om. T 23 κατεργασίαν Pa 24 ἔαυτὸ P

καὶ κόπρον παραμιγνύουσιν οἱ γεωργοὶ καὶ ἀναταράσσουσι ταῦτη ὑδρεύοντες 10
τὰ φυτά· οὐδὲ γάρ ἄλλως πρέμνον ἀν ἡ ῥίζα ἡ φλοιὸς | ἡ καρπὸς 226
γένοιτο. εἰ δὲ μηδὲ τὸ ὅδωρ μόνον τρέφειν οἶον τε, ἡττον ἔτι ὁ ἀήρ
τρέφοι ἄν· λεπτότερος γάρ οὗτος καὶ ἡττον σωμάτων σύστασιν δεχόμενος.
5 τὰ δὲ πλεῖστα τῶν ὁσφραινομένων διὰ τούτου ὁσφρᾶται.. εἴη δ' ἀν ἡ
ἐπιχείρησις κατὰ τὸ μᾶλλον τε καὶ τὸ ἡττον.

p. 445^a 23 Πρὸς δὲ τούτοις δτι πᾶσιν ἐστι τοῖς ζῷοις τόπος
δεκτικὸς τῆς τροφῆς.

Καὶ διὰ ταῦτης τῆς ἐπιχειρήσεως δείχνυσιν δτι μὴ τῇ ὁσμῇ τρέφεται 6
10 τινα ζῷα. πᾶσι γάρ τοῖς ζῷοις ἐστί τις τόπος ἀποκεκριμένος ἐν τῷ
σώματι, εἰς δν δέχεται τὴν τροφήν. οὗτος δέ ἐστιν ἡ κοιλία· αὕτη γάρ
ὑποδέχεται τὴν πρώτην τροφήν, ἐξ ἣς καὶ κατὰ μεταβολὴν πᾶν τὸ σῶμα 10
τὴν χορηγγίαν ἔχει, πρώτης τῆς καρδίας πετεούσης τὸ αἷμα καθαρῶς καὶ
χορηγούσης αὐτὸ τοῖς ἄλλοις μέρεσιν. εἰ δὴ ἡ μὲν κοιλία δεκτικὴ τῆς
15 τροφῆς (ἀπὸ ταῦτης γάρ ἡ χορηγία καὶ ἡ μεταβολή τε καὶ | ἀνάδοσις τῆς 227
τροφῆς τοῖς τρεφομένοις), τὸ δὲ πνεῦμα καὶ ἡ ὁσμὴ οὐκ εἰς τὴν κοιλίαν
ἔρχεται, οὐκ ἀν εἴη τῶν τρεφόντων τοῦτο. δτι δὲ μὴ εἰς τὴν κοιλίαν
ἡ ὁσμὴ μηδὲ ἔνθα ἡ τροφή, ἔδειξεν ἀπό τε τοῦ τὸ τῆς ὁσφρήσεως
αἰσθητήριον περὶ τὴν κεφαλὴν εἶναι καὶ γίνεσθαι τὴν ὁσφρήσιν μετὰ 5
20 πνεύματος καὶ τοιαύτης ἀναθυμιάσεως· τὸ δὲ πνεῦμα τὸ ἀναπνεόμενον οὐκ
εἰς κοιλίαν οὐδὲ ἔνθα ἡ τροφὴ φέρεται, ἀλλ' εἰς τὸν πνεύμανα. Ὡστε
εἴτε εἰς τὴν κεφαλήν, ἔνθα τὸ αἰσθητήριον τῆς ὁσφρήσεως, φέροιτο, εἴτε
εἰς πνεύμανα, ἔνθα τὸ ἀναπνεόμενον πνεῦμα, οὐκ ἀν εἴη τῶν τρεφόντων.
εἰ δέ τινα τῶν ζῴων ἐκλυόμενά ποτε ὑπὸ τινῶν ὁσμῶν ἐπανίσταται, οὐκ ἀν 10
25 εἴη σημεῖον τοῦτο τοῦ τρέφεσθαι. οὐ γάρ μόνον ἡ τροφὴ ἐπανίστησιν
ἄλλ' οὐδὲ ἡ ὁσμὴ μόνη, ἀλλὰ καὶ τοῦ ψυχροῦ ὅδατος πρόσκλυσις τονώσασα,
καὶ ἀν πληγῇ τις· ἀ οὐδεὶς ⟨ἀν⟩ εἴποι τρέφειν. |

1 παραμιγνύουσιν MA: περιμιγνύουσιν P: ἀναμιγνύουσιν V: μιγνύουσιν a (T?) ταῦτη
TPa: ταῦτην VA ὑδρέσοντες a: ὑδρεύσοντες M 2 ἄλλως MTVA: ἀπλῶς Pa
πρέμνον ἀν Thurot: πρέμνον δὲ V: πρέμνον TA: πρέμνος a 3 μηδὲν TV: μηδὲν
Pa: μὴ A 4 οὕτως a ἡττων V 5 τούτου TAA: τοῦτο VP
6 τε καὶ τὸ V: τε καὶ A: καὶ Pa 7 πᾶς V 9 ταῦτα V τῆς om. V
τρέφεσθαι a (corr. M) 10 τινα] τὰ A πᾶσι—ζῷοις om. a (habet etiam M)
τις om. V post τόπος add. καὶ a 11 δέχεται prius P ut vid., a: δέχονται
VA, e corr. P: anceps T 12 πρώτην τροφήν TVP: πρώτην A: τροφήν a
ἐξ ἣς AP: ἐξης TV: καὶ ἐξ ἣς a πᾶν om. V 13 πρῶτον V 14 δὲ a
15 χορήγησις V ἡ ἀνάδοσις A 18 prius ἡ om. Pa (habet etiam M) μηδὲ
TVAP: μὴ a: om. M τε om. a 19 καὶ] et sic T 22 τὴν om. a
φέροιτο post πνεῦμα T 25 τοῦτο om. T ἐπανίσταται Pa 26 ἄλλ' om. T
τοῦ ψυχροῦ ὅδατος MA: τοῦ ὅδατος ψυχροῦ TV: τοῦ ὅδατος Pa πρόσκλυσιν Aa
27 πληγὴ Pa (percussura T) ἀν add. Thurot εἴπη a: εἴ, cetera in extremo
versu evanuerunt P (om. ND)

'Αλλ' δτι μὲν τὸ δσφραντόν, καθὸ δσφραντόν ἔστιν, οὐ τρέφει, δῆλον 228 εἰναὶ φησι. προσέθηκε δὲ τὸ ἡ δσφραντόν, ἐπεὶ κατὰ συμβεβηκὸς δύναται καὶ τὸ δσφραντὸν τρέφειν· τῇ γάρ τοι φῆ συμβέβηκεν δσφραντῇ εἶναι, ως προείρηται. δτι μέντοι τὰ δσφραντὰ τὰ ἀπλῶς καὶ τῇ έστων 5 φύσει τοιαῦτα εἰς ὑγίειαν συμβάλλεται τοῖς ἀνθρώποις, καὶ διὰ τῆς αἰσθήσεώς φησιν εἶναι γνώριμον· ὑγιεινότερον γάρ διάγουσιν οἱ ἐν ταῖς τοιαύταις δσμαῖς ἀναστροφὰς ποιούμενοι καὶ ἡττον ἀλίσκονται πάθεσί τισιν, ως γνώριμον γίνεται μάλιστα ἐν τοῖς λοιμώδεσι καταστήμασιν. ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων δῆλον τοῦτο· ἡ τε γάρ τῶν τοιούτων εύωδία διὰ 10 θερμότητα εὔχρατος, δι' ἣν καὶ ὑφ' ἣς ἡ πέψις ἡ ἐν αὐτοῖς, καὶ ὁ περὶ τὴν κεφαλὴν τόπος, μάλιστα τοῖς ἀνθρώποις ψυχρὸς ὥν διὰ τὴν τοῦ ἐγκεφάλου ὑγρότητα καὶ δεόμενος τοιαύτης ἐπικουρίας. καὶ ἔστι, φησίν, ἀνάλογον ως ὁ χυμὸς πρὸς τὸ θρεπτικὸν καὶ τὰ τρεφόμενα ἀναπληρῶν αὐτῶν τὴν κατὰ | τοῦτο ἔνθειαν τῇ προσκρίσει, οὗτον τὸ δσφραντὸν πρὸς 229 15 ὑγίειαν· πάλιν γάρ αὖ τοῦτο εἰς τὴν ὑγίειαν συντελοῦν ἀναπληροῦ τῇ οἰκείᾳ θερμότητι τὴν περὶ τὴν κεφαλὴν πλεονάζουσαν ψυχρότητα.

p. 445b3 'Απορήσεις δ' ἀν τις, εἰ πᾶν σῶμα εἰς ἄπειρον διαιρεῖται, ἀρα καὶ τὰ παθήματα τὰ αἰσθητά;

Εἰπὼν περὶ τε τῶν αἰσθητηρίων καὶ περὶ τῶν ἔκαστη αἰσθήσει 5 20 ὑποκειμένων αἰσθητῶν, τίνα ποτὲ ὅντα ἔστιν αἰσθητά (περὶ γάρ τοῦ ἀπτοῦ αἰσθητοῦ, δτι γάρ τὸ σύγκριμα τούτου ὅφεσι τοῦτο, ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς εἰρηται· διὸ νῦν τὸν περὶ αὐτοῦ παρείσασε λόγον), ἀπορεῖ τινα ἀπορίαν ἡρήμενην τῶν αἰσθητῶν. ζητεῖ γάρ εἰ, ὅσπερ τὰ σώματα ἐπ' ἄπειρον τέμνεται, οὗτον καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάθη τὰ αἰσθητά. ἔστι δὲ τὰ αἰσθητὰ πάθη 10 25 τῶν σωμάτων χρώματα, γυμοί, δσμαί, ψόφοι, βάρη κουφότητες, θερμό-

1 οὐ om. V   2 ἡ a: om. VAP   2. 3 ἡ—καὶ τὸ om. T   3 ἡ... τροφὴ ... δσφραντὴ P   5 τοιαῦτα MTVΛ: αὐτὰ Pa   ὑγείαν Pa   6 γνώριμα V   7 ἀναλίσκονται V (prioris A)   10 εὔχρατος P: bone contemporantie T: ἀκρατος a: εὔχρατον MVA   13 ἐν τῷ θρεπτικῷ Arist.   καὶ τὰ τρεφόμενα om. A

15 prioris ὑγείαν a   alt. ὑγείαν Pa   ἀναπληροῦ a: ἀναπληροῦν TA: ἀναπληρῶν V, fort. συντελεῖ ἀναπληροῦν scrib.   16 ψυχρότητα MTVΛ: θερμότητα ψυχρότητα P: θερμότητα καὶ ψυχρότητα a   17 ἄπειρα Arist. codd. EMYUP
18 alt. τὰ Pa: om. MVA   19 εἰπὼν περὶ T (sed post αἰσθητὰ add. erunt = εἴη): εἴη τῶν περὶ V: εἴη ὧν περὶ MA: ὧν περὶ Pa   τε om. a   sensibus T   τῶν περὶ V   20 ποτὲ om. T   ἔστιν om. MA   21 αἰσθητοῦ TP: αἰσθητηρίου VΛα σύγκριμα—τοῦτο om. T, corrupta esse vidit Thurot   δτι γίνεται συγκρίματι τῆς ἀψεως τοῦτο coni. Diels   τούτου] τοῦ V   Περὶ ψυχῆς] B 11   22 post ἀπορεῖ add. δὲ TPa (δὴ coni. Thurot) ἀπορίαν om. a (habet etiam M)   23 ώς εἰπερ a (corr. M) τέμνεται TA: τέμνεσθαι V, e corr. ut vid. P, a   24 τὰ ἐν αὐτοῖς πάθη TAPa: τὰ (τὰ om. teste Duemmlero) ἐν τοῖς πάθεσιν V   τὰ add. Thurot   prius αἰσθητὰ VT: om. APa (de T v. infra)   ἔστι (δὲ ex V addidi) τὰ αἰσθητὰ πάθη APa: ἔστι δὲ καὶ πάθος αἰσθητὸν V: passiones T (lacuna explicatur ex duplii αἰσθητὰ, ut archetypum codicis T utrumque αἰσθητὰ testetur)   25 ante τῶν add. ἀρα ex lin. 18 TAPa χυμοί, χρώματα T   25. 110,1 κουφότητες—ξηρότητες om. T

τητες φυγρότητες, ὑγρότητες ἔγροτητες, μαλακότητες σκληρότητες, καὶ 230
ὅσαι ἄλλαι ἀπταὶ ἐναντιώσεις. πάντα γάρ ταῦτα αἰσθητὰ ὅντα πάθη τῶν
σωμάτων ἔστιν· ἐκείνοις γάρ συμβέβηκεν. ἀπορεῖ δή, πότερον καὶ ταῦτα
5 συγδιαιρεῖται τοῖς σώμασι καὶ ἐπ' ἄπειρόν ἔστι διαιρετὰ ἢ ἵσταται ἡ τούτων
αἰσθητά ἔστι τε καὶ λέγεται. ἀπορεῖ δὲ περὶ τούτου, διότι δοκεῖ ἔκατέρου
ὑποτεθέντις ἀτοπόν τι ἔπεισθαι. εἰ μὲν γάρ συγδιαιρεῖται τοῖς σώμασι τὰ
πάθη, τῷ ἔκαστον τῶν παθῶν τούτων κινητικὸν εἶναι τῆς αἰσθήσεως
(ἔκαστον οὐκ ἀντὶν ἀμα τέ ἔστι τοῦτο ὃ ἔστιν, οὗν λευκὸν ἢ μέλαν ἢ
10 θερμὸν ἢ ψυχρὸν ἢ γλυκὺν ἢ πικρὸν ἢ τι τῶν ἄλλων, καὶ αἰσθητόν ἔστιν· 10
τὸ δὲ αἰσθητόν ἔστι τῷ δύνασθαι κινεῖν τὴν αἰσθησιν, τουτέστι τῷ δύνα-
σθαι ἐνέργειᾳ αἰσθησιν αὐτοῦ γίνεσθαι. οὐ γάρ πᾶν αἰσθητὸν ἐνέργειᾳ 231
ἔστιν αἰσθητόν, οὐδ' εὐθὺς τῷ αἰσθητὸν εἶναι καὶ αἰσθησίς ἔστι κατ'
ἐνέργειαν αὐτοῦ· ἀμα μέντοι αἰσθητόν ἔστι καὶ δύναμιν ἔχει τοῦ κινεῖν
15 αἰσθησιν· εἰ γάρ μὴ τοῦτο, οὐδ' αἰσθητόν), εἰ δὴ ἐπ' ἄπειρον συγδιαι-
ρεῖται τοῖς σώμασι τὰ πάθη, καὶ ἡ δύναμις, καθ' ἣν κινητικὰ τῶν
αἰσθήσεών ἔστιν, ἐπ' ἄπειρον καὶ ἡ κατ' ἐνέργειαν αἰσθησίς αὐτῶν
διαιρεθήσεται· πάντα γάρ ἔσται μέγεθος, τουτέστι σῶμα αἰσθητόν· ἀλλ'
εἰ πᾶν σῶμα αἰσθητόν, πᾶν μέγεθος ὄρατόν ἔστι καὶ αἰσθητόν. καὶ
20 διιοῦν μόριον τοῦ σώματος ὄρατόν· πᾶν δὲ τὸ ὄρωμενον μετὰ μεγέθους
ὄρᾶται· πᾶν μέγεθος ἄρα ὄρατὸν ἔσται καὶ αἰσθητόν. οὐ γάρ οἶνον τε 10
λευκὸν μέν τι ὄρᾶν, οὐ ποσὸν δέ· ὁστε ἐν ὄπηλικῳ διαμερίσθαι μεγέθει χρωμά
ἔστι καὶ ὄρατόν, καὶ τὸ μέγεθος ἀν εἴη αὐτὸν ὄρατόν τε καὶ αἰσθητόν·
οὗτο τε οὐδὲν ἀν εἴη σῶμα διὰ μικρότητα ἀναίσθητον. | ἀλλὰ μὴν δοκεῖ 232
25 ἔνια μεγέθη καὶ μόρια τοῦ σώματος ἐκφεύγειν τὴν αἰσθησιν. εἰ δὲ
τοῦτο, οὐδ' ἀν πᾶν μόριον τοῦ σώματος ἐν αἰσθητῷ πάθει εἴη· εἴπετο
γάρ τῷ ἔχειν πάθος αὐτὸν τὸ καὶ αἰσθητὸν αὐτοῦ τὸ μέγεθος εἶναι.

'Αγαγὼν δὲ τὴν πρώτην ὑπόθεσιν τὴν εἰ συγδιαιρεῖται τὰ πάθη τοῖς 5

2 ἀπλαῖς α	3 ἀπορρεῖς V	δή TAP: δὲ Va	ἐνταῦθα a	5 οὐκέτ' ἔχει
Usener: οὐ κατέχει VAPa: non habent T		〈τὰ〉 πάθη coni. Thurot	τοιαῦτα conicio	
6 τούτων P	6. 7 ἔκα ^{τρο} (ἔκατέρω A) ὑποταθέντι VA	7 ἀπορον V	συγδιαιροῖτο	
VA, sed v. 15. 16. 28	8 ἔκαστα P	τῶν] εἶναι V	9 δὲ cum T scripsi:	
τε VA: τε γάρ Pa	τούτω P: τούτων a	10 ψυχρὸν ἢ θερμὸν P	γλυκὺν ἢ	
ψυχρὸν T	11 τὸ δὲ αἰσθητόν ἔστι libri (T anceps): αἰσθητὸν δέ ἔστι Thurot			
prius τῷ MTV: τὸ APa	alt. τῷ Ta: τὸ VAP	12 actum sensitivi ipsius fieri T		
13 εὐθὺς VA(T): ἔνθα Pa: εὐθὺς Thurot	τῷ TVA: καὶ τῷ Pa: καὶ τὸ M			
αἰσθησιν V	16 κινεῖται a (corr. M)	18 πᾶν A	αἰσθητόν del. Thurot	
19 post σῶμα add. ὄρατὸν Thurot (malim addere ὄρατὸν καὶ)		• post alt. αἰσθητόν add.		
καὶ γάρ αἰσθητὸν Thurot	καὶ 〈εἰ〉 conicio	19. 20 alt. καὶ—όρατόν om. T		
20. 21 μόριον—ἄρα om. Pa (habet etiam M)	21 ὄρατὸν ἄρα V	22 μέν om. T		
μέντοι P	οὐ ποσὸν δέ TVAP: ποσὸν δέ a: ποσὸν δέ μὴ M: μὴ ποσὸν δέ ex Arist.			
Thurot	24 οὐδὲν TVA: οὐδὲ Pa	σμικρότητα Aa	25. 26 ἐκφεύγειν—	
σῶματος om. T	25 εἰ δὲ] οὐδὲ V	26 post ἀν add. πᾶν μόριον τοῦ σώματος		
ἐκφεύγη (sic)—οὐδὲ ἀν, sed rursus del. P		πᾶν errore del. P	27 τῷ M(T)VP:	
τὸ Aa	28 συγδιαιρεῖται a (v. ad v. 7): συγδιαιροῖτο TVAP			

σώμασιν ἐπ' ἄπειρον ἐπὶ τὸ ἀτοπὸν τοῦτο τὸ παντὸς μορίου σώματος ἐπ' 232
ἄπειρον τεμνομένου πᾶν μέγεθος αἰσθητὸν τε καὶ ὑρατὸν ἔσεσθαι, μέτεισιν
ἐπὶ τὴν ἀντικειμένην ταύτην ὑπόθεσιν, τὴν λαμβάνουσαν μὴ συνδιαιρεῖσθαι
τὰ πάθη τοῖς σώμασιν ἐπ' ἄπειρον, καὶ φῆσιν· εἰ γάρ μὴ οὗτως, ἐνδέ- 10
5 γοιτ' ἂν τι σῶμα μηδὲν ἔχον γρῦπμα μηδὲ βάρος μηδὲ ἄλλο τι
τοιοῦτον πάθος. ἔστι γάρ δὲ λέγει· εἰ γάρ μὴ συνδιαιροῦτο τὰ πάθη ἐπ'
ἄπειρον καὶ αὐτὰ τοῖς σώμασιν, εἴη ἂν τινα μόρια τοῦ σώματος τοῦ τεμνο-
μένου σώματα καὶ αὐτὰ ὅντα μηδὲν ἔχοντα | μήτε γρῦπμα μήτε βάρος 233
μήτε ἄλλο τι πάθος αἰσθητόν· ἀλλ' εἰ τοῦτο, ἔσται καὶ τὸ ἄλλο ὅλον
10 μέγεθος συγκείμενον ἐξ οὐκ αἰσθητῶν οὐδὲ ἔχοντων πάθος.

Ταῦτ' εἰπὼν ἐπιφέρει· ἀλλ' ἀναγκαῖον· οὐ γάρ δὴ ἐκ γε τῶν 5
μαθηματικῶν. τὸ γάρ φυσικὸν καὶ αἰσθητὸν σῶμα ἀναγκαῖον καὶ
διαιρεῖσθαι εἰς μέρη φυσικά. πᾶν δὲ φυσικὸν σῶμα σὺν πάθεσι καὶ
15 σύγκειται ἐκ τοιούτων. εἰ γάρ μὴ ἐκ τοιούτων εἴη συγκείμενον καὶ εἰς
τοιαῦτα διαιρούμενον, εἴη ἂν ἐκ μαθηματικῶν σωμάτων τὰ φυσικὰ συγκεί-
μενα· ἀπαθῆ γάρ τὰ μαθηματικά. ἀλλὰ μὴν ἀδύνατον ἐκ τοιούτων λέγειν 10
συγκεῖσθαι σώματα φυσικά τε καὶ αἰσθητά, τῷ ταῦτα, λέγω δὲ τὰ μαθη-
ματικὰ σώματα, μηδὲ ἐν ὑποστάσει εἰναι καὶ ἀντά, ἀλλὰ τῇ ἐπινοίᾳ γωριζό-
μενα τῶν παθῶν λαμβάνεσθαι. |

20 p. 445b15 "Ετι τίνι κρινοῦμεν ταῦτα η γνωσόμεθα; η τῷ νῷ; 234
ἀλλ' οὐ νοητά.

Ταῦτά φησι τὰ ἀπαθῆ τε καὶ ἀναίσθητα σώματα. εἰ δὲ εἴη τινὰ
τοιαῦτα εἰς ἀ διαιρεῖται τὰ αἰσθητὰ σώματα, τίνι κρινοῦμέν τε καὶ
γνωσόμεθα; πάντα μὲν γάρ ἀ γινώσκομεν, η νοητὰ ὅντα η αἰσθητά,
25 γινώσκομεν η διὰ τοῦ νοεῖν αὐτὰ η διὰ τοῦ αἰσθάνεσθαι αὐτῶν· δύο γάρ 5
ταῦτα κριτήρια η φύσις ἡμῖν δέδωκεν ἐπὶ τὴν τῶν ὅντων γνῶσιν τῷ καὶ
τὰ ὅντα ταύταις ταῖς διαφοραῖς διαιρεῖσθαι. ἀλλὰ μὴν τὰ μέρη τῶν

1 τοῦ σώματος a	ἐπ' ἄπειρον—ἄτοπον TVA: ἐπὶ τὸ ἄπειρον Pa	τοῦτο τὸ		
VAP(T): τοῦτο a: om. M	2 μέτεισιν] μέν τισιν T	3 ταύτην VP		
4 εἰ] ἐὰν V	5 τι] εἶναι τι Arist.	ἄλλο om. T		
αὐ τις V: ἔαυτὰ a: om. MT	7. 8 εἴη—μηδὲν om. V	7 τινα μόρια TPa: μόριά		
τινα A	8 σώματα MT: σώματος A: om. Pa	prius μήτε om. T		
9 τὸ VAP: om. a	ὅλον MV: ὅλως A: om. TPa	10 ἐξ οὐ καὶ αἰσθητὸν V		
οὐδὲν TV: οὐδὲν APA	πάθη V	11 ταῦτ' P: ταῦτα a: hoc T: om. VA		
γάρ δὴ] utique T: γάρ Arist. codd. LSU	γε AP: τε V: om. T	12 alt. καὶ om. T		
13 δὲ] γάρ a	σὺν πάθεσι TVP: σὺν πάθει A: συμπάρεστι a	14 σύγκειται APA:		
συγκεῖσθαι TV	τούτων a	εἰ] ἐὰν V	15 τοιαῦτο P	17 τὰ σώματα A
τε om. V (τε φυσικὰ testatur Mau)	εἴη τῷ ταῦτα MVA: om. Pa	δὲ Ta: δὴ VAP		
18 μηδὲν TV: μηδὲν APA	possunt esse T	20 iudicamus T	prius η TV:	
καὶ A: τε καὶ P	cognoscimus T	21 ἀλλ' οὐ] si enim T	22 πάθη Pa	
δὲ Pa: om. TVA	23. 24 iudicamus et cognoscimus T	24 γινόμενα V		
26 καὶ om. T	27 ταῦτα V			

σωμάτων ταῦτα τὰ ἀναίσθητά τε καὶ ἀπαθῆ οὐδετέρῳ τούτων ὑποπεσεῖται. 234
οὔτε γάρ τῷ νῷ· οὐ γάρ νοητὰ καθ' αὐτά. οὐδὲν γάρ ὁ νοῦς τῶν ὑπο-
κειμένων καθ' αὐτὸς ἐκτὸς ὄντων χωρὶς αἰσθήσεως νοεῖ· ἔστι γάρ τιν' ἀλλα 235
ἐκτὸς ὄντα καθ' αὐτὰ [καὶ ἐκτὸς ὄντων χωρὶς αἰσθήσεως νοῖ] ὑφεστηκέναι
οὐ πέφυκεν, ἀτομοὶ οὐσίαι ὄντα (τὰ γάρ εἴδη τὰ τούτων καὶ τὰ κοινὰ οὐκ
ἐκτὸς | ὑφεστηκεν οὐδὲ καθ' αὐτά· ἐν γάρ τῷ νοεῖσθαι τὸ εἶναι τοῖς 235
κοινοῖς, ὥστε καὶ ὑπόστασις αὐτῶν ὡς τοιούτων ἐν τῷ νῷ καὶ οὐκ ἐκτός).
εἰ δὲ μηδὲν τῶν οὕτων χωρὶς αἰσθήσεως ὁ νοῦς νοεῖ, ταῦτα δὲ
οὐκ αἰσθητά, οὕτ' ἀλλ' ὁ νοῦς αὐτὰ οὔτε ἡ αἰσθήσις κρίνοι. νοεῖ δὲ ὁ
10 νοῦς τὰ αἰσθητὰ μετ' αἰσθήσεως, τῷ δύνασθαι αἰσθήσεως αὐτῶν γε- 5
νομένης τὸν νοῦν αὐτῶν θεωρεῖν τὴν τε πρὸς ἄλληλα διαφορὰν καὶ τὸ τί
ἥν εἶναι ἐκάστου αὐτῶν καὶ πῶς ἔχει τὰ τοιαῦτα πρὸς τὸ καθόλου, καὶ
τῷ διαλαμβάνειν ἀπάντων τῷ λόγῳ τό τε συμβεβηκός αὐτοῖς καὶ τὸ εἴδος
τὸ ὑποκείμενον.

15 p. 445 b 17 Ἐλλ' εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει, ἔοικε μαρτυρεῖν τοῖς τὰ
ἀτομα ποιοῦσι.

Καὶ τοῦτο ἀτοπὸν προσφέρει τῇ δόξῃ τῇ εἰς ἀπαθῆ διαιρούσῃ τὰ αἰσθητὰ 10
σώματα, τὸ ἔσεσθαι σύμφωνον τὸ λεγόμενον τοῖς τὰ ἀτομα μεγέθη ὑπο-
τιθεμένοις. φῶ γάρ | ἐκεῖνοι χρῶνται λόγῳ, ἀνάγκη καὶ τοὺς ταῦτα 236
20 λέγοντας χρῆσθαι καὶ λύειν τὰ ἀπορούμενα πρὸς αὐτούς. λέγουσι δὲ οἱ
τὰς ἀτόμους ὑποιθέμενοι ἀπαθῆ τὰ ἀτομα σώματα ὄντα ἐν τῇ ποιᾷ πρὸς
ἄλληλα συνθέσει τε καὶ σχέσει τὰ πάθη καὶ τὰς τοιαύτας ποιότητας ἀπο-
γεννᾶν. τὸ αὐτὸς δὴ ἐξαναγκασθήσονται καὶ οὗτοι λέγειν· καὶ γάρ τούτοις 5
ἐν τῇ ποιᾳ συνθέσει τῶν ἀπαθῶν μερῶν τὰ πάθη τὰ ἐν τοῖς σώμασιν ὄντα
25 γεννηθήσεται.

1 τὰ om. V   οὐδετέρῳ scripsi: οὐδενὶ τρόπῳ V: οὐδὲ πρὸ A: οὐδέπω Pa: οὐδέ τῷ
M: neque hiis T   2 οὐδὲν om. T   2. 3 ὑποκειμένων TVA: ἐν ὑποκειμένῳ Pa
3 αὐτὰ conicio   νοεῖσθαι Pa   3. 4 ἔστι—ὑφεστηκεν MA (partim T): om. VPa,
nisi quod V ὑφεστηκεν habet   3 τιν' ἀλλα Diels: τινὰ libri   4 καὶ ἐκτὸς—πέφυκεν
om. T   καὶ—νοὶ interpolatum ex lin. 3 del. Diels   νοῖ A: νοή . . M (νοήσει)
ὑφεστηκέναι scripsi: ὑφεστηκεν MVA   5 ante οὐ add. . . . σθαι M (cf. ad v. 3)
οὐ πέφυκεν om. V   post πέφυκεν add. ἀλλ' οὐχὶ Pa   6 ἐντὸς V   ἐν γάρ
om. T   7 prius καὶ MVA(T): ἡ Pa: καὶ ἡ Thurot   alt. καὶ om. a   8 δὴ
coni. Thurot.   οὕτως om. a (habet etiam M)   9 αὐτὸς V   αὐτὰ—αἰσθησις om. T   κρίνοι
scripsi: κρίνει TA: κρίνη V: κρίνη P: ἔτι κρινεῖ a   10 αὐτῶν Λα   10. 11 γινο-
μένης V ut testatur Mau   11 αὐτὸν Pa   12 ἐκάστω Pa, sed v. Alex. De an.
p. 87,24. 88,11 Br.   ἔχει Pa: ἔχοι TVA   13 prius τῷ] τὸ P   ἀπάντων τῷ λόγῳ
om. T   15 ἀλλ'] ἅμα δ' Arist. codd. EMY: om. T   εἰ] δεῖ A   ἔχει οὕτως P
post ἔχει add. ὡς A   17 διαιροῦσι a   18 prius τῷ] ὡς M   τὸ ἔσεσθαι] quod
sicut T (sit Thurot)   19 τοὺς] τί P   22 τε om. V   23 δὴ om. a: δὲ M
ἐξαναγκασθήσονται a (M)   24 μερῶν om. T   post ὄντα add. καὶ VA
25 γεννηθήσεται Thurot (generabuntur T): γενηθήσεται MVA: γενησθήσεται P: γενήσονται a

"Α εἰπὼν ἐπιφέρει ἀλλ' ἀδύνατα τὸ ὅν ἔστι τὰ ἄλλα δυνατὰ τὰ ὑπὸ 236
ἐκείνων λεγόμενα. ή καὶ αὐτοὶ εἴποιεν δὲν λύειν τὰ ἀπορούμενα θέλοντες·
ἀδύνατα γάρ ἔροῦσι· καὶ αὐτοὶ ταῦτα γε ἐκείνοις λέγοντες. φησὶ δὲ εἰρῆσθαι 10
περὶ τῶν τὰ ἄτομα ὑποτιθεμένων σώματα ὅτι ἀδύνατα λέγουσιν ἐν τοῖς
5 Ηερὶ κινήσεως λόγοις, Ηερὶ κινήσεως λέγων τὰ τελευταῖα τῆς Φυσικῆς
ἀκροασεως, ἐν οἷς ὅτι μὴ οἶν τε ἄτομον εἶναι τι μέγεθος δέδειχε. |

p. 445 b 20 Περὶ δὲ τῆς λύσεως αὐτῶν ἄμα δῆλον ἔσται [τε] καὶ 237
διὰ τί πεπέρανται τὰ εἰδη.

Ηερὶ τῆς λύσεως τῶν ἡπορημένων, μὴ ἦν, εἰ τὰ πάθη συνδιαιρεῖται
10 τοῖς σώμασιν ἐπ' ἄπειρον διαιρουμένοις, ἄτοπον ἔσεσθαι τὸ πᾶν σῶμα καὶ
μέγεθος αἰσθητὸν γίνεσθαι, καὶ μὴ συνδιαιρουμένων τὸ ἐξ ἀπείρων καὶ
ἀπαθῶν συγκεισθαι τὰ σώματα, ἄμα, φησί, λύσομέν τε τὰ ἡπορημένα καὶ 5
διὰ τῆς λύσεως τούτων δῆλον ποιήσομεν καὶ τὸ διότι πεπέρανται τὰ εἰδη
τῶν καθ' ἔκαστην αἰσθητῶν, οἷον χρωμάτων, χυμῶν, ψύσιμων
15 φθόγγων, δισμῶν καὶ τῶν ἀπτῶν ἀπάντων. τοῦτο γάρ πρότερον μὲν
προέλαβε καὶ αὐτὸς ὡς ὀφεῖλον ζητηθῆναι, νῦν δὲ συνάπτει τῶν ἡπορη-
μένων τὴν λύσιν καὶ τὴν τούτου δεῖξιν ὡς οἰκείαν. εἰ γάρ ἐπ' ἄπειρον 10
ἡ τομὴ τῶν παθῶν, πότερον καθ' αὐτὰ οὕτως ὡς τὰ εἰδη αὐτῶν
ἄπειρά τέ ἔστι καὶ καθ' αὐτὰ διαιρετὰ τὰ πάθη ἐπ' ἄπειρον, η̄ οὖ |
20 καθ' αὐτὰ οὐδὲ τῷ εἰδεῖ η̄ ἐπ' ἄπειρον αὐτῶν τομὴ καὶ δλως η̄ εἰς μεγέθη, 238
ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός, τῷ γάρ ἐν οἷς ἔστι διαιρουμένοις συνδιαιρεῖσθαι
καὶ αὐτά; καὶ πρῶτον μὲν δι' ἦν αἰτίαν ἀνάγκη ώρίσθαι τὰ εἰδη τῶν
αἰσθητῶν λέγει· ἔπειτα τοῦτο συνάψει τῇ τῆς προκειμένης ἀπορίᾳς 5
λύσει καὶ δεῖξει πῶς χρήσιμον τὸ ἔτερον εἰς τὸ ἔτερον. η̄ δὲ δεῖξις
25 αὐτη· ὃν ἔστιν ἔσχατά τινα, τουτέστιν ἐν οἷς τὰ πέρατα ὥρισται,
ἀνάγκη τούτοις καὶ τὰ μεταξὺ τῶν τε ἔσχατων καὶ τῶν περάτων ώρίσθαι.

1 ἀλλ' ἀδύνατον TV (Arist. codd. MP)   ὃν—δυνατὰ V: ὃν ἔστι τῶ ἀλλ' ἀδύνατα A: τὸ ἀλλ'
ἀδύνατα Pa: om. T, fort. scrib. ως ἔστι (ἢ ἔστι Diels) τὰ ἀλλ' ἀδύνατα   2 δ TVAP: ἀ a
ἔθελοντες a   3 ἀδύνατον a   ταῦτα Thurot: ταῦτα VAPa: hoc T   δὲ om. V
4 τὰ om. A   σωμάτων APA   6 τι om. a   δέδειχε in spatio om. V,
v. Phys. VI 1 (cf. Simpl. p. 925 D.)   7 δὲ] τε AP   τε delevi cum Arist. codd.
an τὸ scrib? v. v. 13   8 τι] τὸ VA   9 ἀ ἦν TAPa: η̄ ἦν M: ἀ μὲν V   erant
ad impossibilia(?) simul dividi (= ἐπὶ τὰ ἀπαθῆ συνδιαιρεῖσθαι) T   εἰ τὰ scripsi: ἐπτὰ A:
ἐπεὶ τὰ Pa: οὖν τὰ V   10 post ἄτοπον add. enim T   11 διαιρουμένοις P: διαιρου-
μένης a: συνδιαιρουμένης M   τὸ] τῷ a   13 ποιήσοματ V   15 φθόγγων]
gustabilium T   ἀπάντων om. T   μὲν αὐτε γάρ V   17 τῇ λύσει V
καὶ] τε καὶ a   τούτων a   εἰ om. TA   19 ἄπειρά τε] ἄπειρατα V
ἔστι T: εἶναι VAPa   ἔαυτὰ P   ἀδιαιρετα T   20 εἰδεῖ] ηδη a (corr. M)
η̄ om. V   21 τῷ] τὸ Pa (corr. M)   γάρ om. T (habet etiam M), sed cf. p. 115,7
et p. 312,9 Th.   22 πρῶτα a (corr. M)   η̄ om. T   αἰτίαν] αὐτὰ V
23 τῆς τῆς(!) a   24 εἰς τὸ ἔτερον] om. V: εἰς ἔτερά τινα A   δὲ om. T   25 ἔσχατά]
ἔτερα TA   post τινα add. δὲ V   26 ἀναγκαῖον Arist. codd. EMY, cf. p. 114,10
τὰ] τῶν V   τε om. V (ut testatur Duemmler), a   καὶ τῶν περάτων om. T   ώρισται V

ἔσχατα δὲ ἐν παντὶ γένει τάναντία· καὶ ὅρισται τὰ ἐναντία, εἴγε τὰ 238 πλεῖστον διεστῶτα ἄλληλων ἐναντία, τὸ δὲ πλεῖστον ὥρισμένον τι· ὅστε 10 ἐν οἷς ἐναντία, ἐν τούτοις τὰ ἔσχατα ὅρισται. ἐν δὲ τοῖς αἰσθητοῖς πᾶσιν ἐναντίωσίς ἐστι, καὶ τοῦτο δείκνυσι καθ' ἔκαστον αἰσθητὸν προχειρίζομενος. τὰ ἄρα αἰσθητὰ ἀπαντα κατὰ τὸ εἶδος πεπέρανται. εἰ γάρ ὅν τὸ ἔσχατα πεπέρανται, τούτων καὶ τὰ μεταξὺ πεπέρανται, | ἐν οἷς δέ 239 ἐστιν ἐναντία, τούτων τὰ ἔσχατα πεπέρανται, ἐν οἷς ἄρα ἐστὶν ἐναντίωσις, ταῦτα πεπέρανται· ἐν δὲ τοῖς αἰσθητοῖς πᾶσιν ἐστιν ἐναντίωσις· τὰ αἰσθητὰ ἄρα πάντα πεπέρανται. τὸ δὲ ὅν τὰ ἔσχατα πάντα πεπέρανται, τούτων 10 ἀνάγκη καὶ τὰ μεταξὺ πεπεράνθαι¹ νῦν μὲν ὡς γνώριμον λαμβάνει, ἔδεικε δὲ δὲ αὐτὸν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὑστέρων Ἀναλυτικῶν. εἰ γάρ μὴ εἴη γε αὐτὰ πεπερασμένα, ἄλλὰ ἐπ' ἄπειρον, οὐδόν ἀν τὰ ἔσχατα εἴη πεπερασμένα, μηδέποτε δυναμένων ἡμῶν ἐπὶ τὸ πέρας ἐλθεῖν τῷ τὰ μεταξὺ ἄπειρα εἶναι. ἔνεστι δὲ καὶ οὕτως ἐπιχειρήσαντας δεῖξαι ὅτι μὴ εἰς ἄπειρα εἶδη τέμνεται τὰ αἰσθητά· 15 εἰ γάρ ἄπειρων τῶν εἰδῶν ὄντων πᾶν εἶδος κατὰ ἄπειρων ἀτόμων κατηγορεῖται, ἀπειράκις ἄπειρα ἐσται τινά· εἰ δὲ κατὰ πεπερασμένων, πολλὰ ἄπειρα ἀμφά ἐσται. τοῦτο δὲ ἀδύνατον· ἡ γάρ παράθεσις τῶν ἑτέρων | τοῖς ἑτέροις περαίνοι ἀν αὐτά, καὶ ἔτι γίνοιτ² ἀν ἄπειρον ἀπειρου πλέον καὶ 240 ἔλαττον.

20 p. 445b27 Τὸ μὲν οὖν συνεχὲς εἰς ἄπειρα τέμνεται ἄνισα, εἰς δὲ 10 ἵσα πεπερασμένα, τὸ δὲ μὴ καθ' αὐτὸν συνεχὲς εἰς πεπερασμένα εἶδη.

Διὰ τῶν νῦν εἰρημένων εἴπεν ἀμα τε λυθῆσθαι τὴν ἀπορίαν καὶ δειχθῆσθαι ὅτι τὰ εἶδη τῶν αἰσθητῶν πεπέρανται. λύσει μὲν γάρ τὴν 25 ἀπορίαν δεῖξας, πῶς τῇ ἐπ' ἄπειρον διαιρεσει τῶν συνεχῶν συνδιαιρεῖσθαι

1 καὶ—ἐναντία om. a (habet etiam M) γε] τε a (corr. M) 2 πλεῖστα V
 τι TVP: τί ἐστιν A: om. a 3 tert. ἐν] prius ἀν P 4 πᾶσιν M: πάθεσιν TVAPa,
 sed. v. v. 5 et 8 et Arist. 6 alt. τὰ om. V 6. 7 δέ—ἐν οἷς om. TPa (habet
 etiam M) 7 ἐναντίωσις V 8 πεπέρανται ταῦτα a πάθεσιν a
 ἐστι πᾶσιν V 9 prius πάντα om. a τὰ ἔσχατα om. T 10 καὶ
 ἐναντία A 10 εἶδεις a 11 δέ] enim T τῶν] τῶν V
 μὲν ως] autem T 12 ἄπειρον (τέμνοιτο) coni. Thurot, sed v. e. gr. Arist.
 ὑστέρων Ἀναλυτικῶν] A 19—22 13 τὰ om. a (habet etiam M)
 p. 1074 a 29 ἀν τὰ VP(T): ἀν αὐτὰ A(?): αὐτὰ a

14 ἐπιχειρήσαν³ P: ἐπιχειρήσαντα a: argumentantes T 15 εἰ γάρ—κατηγορεῖται M: εἰ γάρ πᾶν εἶδος κατὰ πλειόνων ἀτόμων κατ. V: εἰ γάρ πᾶν εἶδος κατὰ πλειόνων ἀπειρων τῶν εἰδῶν ὄντων εἰ μὲν καὶ ἔκαστον εἶδος κατὰ ἄπειρων ἀτόμων (ἀτ. ἀπ. A) κατ. (κατηγορηθῆσεται T) AT: εἰ γάρ πᾶν εἶδος κατὰ ἄπειρων ἀτόμων κατ. Pa: plures excogitari possunt textus constituendi rationes vix codici M praeferendaes 17 ἀμφά om. A 18 περαίνοι—
 εἴτι om. T 19 ἄπειρον om. TPa (habet etiam M) 20 ἄπειρον V 21 τὸ] quorum T
 αὐτὰ VA 22 συνεχὲς] in continuum T 23 τῶν νῦν εἰρημένων a: τοῦτο τὸ νῦν
 εἰρημένον TVAP: τούτου τοῦ νῦν εἰρημένου conicio 24 solvitur T 25 βῆθησθαι prius V
 μὲν om. T

δύναται τὰ πάθη, καὶ πῶς τῶν αἰσθητῶν τὰ μέρη πάντα αἰσθητά τε καὶ 240 οὐκ αἰσθητά. τὰ δὲ εἶδη τῶν αἰσθητῶν οὐκ ἔσται ἄπειρα, εἰ καὶ συνδιαιροῦτο ἐπ' ἄπειρον, διὸ τὰ προειρημένα· ἐν οἷς γάρ ἔστιν ἐναντία, τούτων 10 ἀνάγκη καὶ τὰ μεταξὺ εἶδη τῶν ἐναντίων ὠρίσθαι. οὐδὲ γάρ καθ' αὐτὰ διαιρεῖται οὖτος, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός, συνδιαιρούμενα τούτοις ὃν ἔστι 21 τὰ πάθη. ἄποπον γάρ ἦν τὸ εἶδη | τινὰ τῶν αἰσθητῶν μὴ λέγειν αἰσθητὰ 21 εἶναι, διὰ συνέβαντον ἐν τῇ ἐπ' ἄπειρον τῶν σωμάτων διαιρέσει, τῷ γάρ καὶ τὰ αἰσθητὰ συνδιαιρούμενα αὐτοῖς εἰς εἶδη διαφέροντα διαιρεῖσθαι. δείκνυσιν οὖν, τίνι διαφέρει ἡ τῶν συνεχῶν διαιρεσις τῆς τῶν μὴ συνεχῶν 10 διαιρέσεως, ὅποιά ἔστι καὶ τὰ πάθη τὰ ἐν τοῖς σώμασι. τὰ μὲν δὴ 5 συνεχῆ τέμνεται φησιν, εἰ μὲν εἰς ἵσα τέμνοιτο, εἰς πεπερασμένα, τὴν δὲ ἐπ' ἄπειρον αὐτῶν γίνεσθαι διαιρέσιν κατὰ τὴν εἰς ἄνισα τομήν, ὡς ἔδειξε 5 καὶ ἐν τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει, καὶ εἴναι ἀμφοτέρας τὰς διαιρέσεις καὶ' αὐτὰ τῶν συνεχῶν τὰς εἰρημένας, τῶν δὲ μὴ συνεχῶν, ὅποιά ἔστι τὰ αἰσθητὰ 15 καὶ διλαβεῖσθαι πάθη, τὴν καθ' αὐτὰ διαιρέσιν εἰς πεπερασμένα εἶδη 10 γίνεσθαι· εἰς γάρ εἶδη, ἀλλ' οὐκ εἰς μερίσθη, ἡ τῶν μὴ συνεχῶν διαιρεσις· τὰ δὲ εἶδη τούτων πεπέρανται, διτι καὶ ἐναντίωσίς ἔστιν ἐν αὐτοῖς. |

"Οτι μὲν οὖν πᾶν συνεχές, εἰ εἰς ἵσα διαιροῦτο, εἰς πεπερασμένα 242 διαιρεθῆσεται, δῆλον. πᾶν μὲν γάρ συνεχὲς πεπερασμένον (δέδεικται γάρ διτι 20 μηδέν ἔστιν ἐνεργεία ἄπειρον). τὸ δὲ πεπερασμένον πᾶν καταμετρεῖται ὑπὸ παντὸς μορίου αὐτοῦ. καὶ γάρ εἰ τὸ τελευταῖον καταμετροῦν αὐτὸ μὴ 5 συναπαρτίζοιτο αὐτῷ, ἀλλ' ὑπερβάλλοι αὐτό, οὐδὲν γίττον κατεμέτρησεν αὐτό· εἰ δὲ κατεμέτρησε, δῆλον διτι πεπερασμένα διν εἴη ἐν αὐτῷ τὰ τηλικαῦτα, γήλικον ἔστι τὸ καταμετροῦν αὐτό. εἰς μὲν οὖν ἵσα πεπερα- 25 σμένα πᾶν συνεχὲς τέμνεται διὰ τοῦτο· ἡ δὲ εἰς ἄπειρον διαιρεσις τῶν συνεχῶν γίνεται κατὰ τὰς ἀνίσους διαιρέσεις δεί. εἰς (γάρ) τοῦ ἀφαιρουμένου 10

2. 3 συνδιαιρεῖ τῶν V: διαιρεῖτο α (corr. M)   3 προκείμενα V   γάρ] δὲ V
 ἔστιν ἐναντίων P   τούτοις A   4 post μεταξὺ add. ωρίσθαι· ἐν δὲ τοῖς εἰδεσι τῶν αἰσθητῶν ἔστιν ἐναντίωσις· ἀνάγκη ἄρα καὶ τὰ μεταξὺ add. Thurot   ἐναντίων TVAP:
 αἰσθητῶν α (Thurot)   ωρίσθαι α: εἰρημέναι TAP: πεπέρανθαι V   οὐδὲν P: non T
 κατὰ ταῦτα VA   5 συνδιαιρούμενα] διαιρουμένοις α   6 αἰσθητικῶν APa   7 δ V:
 ut T: δ καὶ Pa: om. A   ταῖς et διαιρέσει A   τῷ T: τὸ VAPa   γάρ cf.
 p. 113,21.   8 αὐτῶν V   εἰς om. a (habet etiam M)   9 οὖν TVA: ἐν τῶν Pa
 9—12 τῆς τῶν—διαιρέσιν om. A   11 μὲν corr. ex μὴ P: μὴ a (corr. M)
 13 prius καὶ om. T   τῇ Pa: om. VA   Φυσικῇ ἀκροάσει] Θ 8 p. 263a? (Thurot
 dubitanter ad Z 2 p. 233a 10ss. relegat)   καθ' αὐτὰ Thurot: καθ' αὐτὸ VAPa: om. T
 14 τὰς εἰρημένας τῶν συνεχῶν T ut vid: unde defectus, quem infra adnotabo, facilius ex-
 plieatur   τῶν et μὴ συνεχῶν om. T   15 καθ' αὐτὰ Thurot: καθ' αὐτὸ libri
 16 γενέσθαι prius A: γίγνεσθαι α   μὴ om. T   18 συνεχὲς πᾶν V   εἰ—διαι-
 ροῦτο TVA: εἰς ἵσα διαιρούμενον Pa   19 μὲν om. T   alt. γάρ] μὲν γάρ Pa
 22 συναπαρτίζοιτο Λ: commensuretur T: συνδιαιρπάζοιτο V: συναρπάζοιτο P: συναρμύζοιτο α
 αὐτῷ] αὐτὸ V   ἀλλ?] sed neque T   οὐδὲν] vel T   24 εἰς MT: εἰ VA:
 ἡ Pa   μὲν οὖν MVAPa: enim T   ἵσα MT: εἰς ἵσα VAPa   26 συνεχῶς α
 εἰς (γάρ) τοῦ Diels: si igitur T: εἴτ' οὖν VAPa   ἀφαιρουμένου TV: ἀφαιρούμενος α:
 μὲν
 ἀφαιρούμενον Λ: ἀφαιρούμενος (!) P (ἀφαιρούμενος ND)

τοσοῦτον ἀφαιροῖτο ὅπόσον ἦν αὐτὸς ἀφ' οὗ ἀφηρέθη, εἶγε, καθ' ὃν λόγον
ἔφθασεν διηρῆσθαι τὸ ἄλον, κατὰ τοῦτον καὶ τὸ μόριον αὐτοῦ διήρηται
καὶ τὸ τούτου πάλιν μόριον ὄμοιώς, ἐπ' | ἀπειρον ἡ διαιρέσις ἔσται. τοῦ 243
μὲν οὖν συνεχοῦς ἡ διαιρέσις τοιαύτη· τοῦ δὲ μὴ καθ' αὐτὸς συνεχοῦς,
ὅποιαί εἰσιν αἱ αἰτιηταὶ ποιήτητες, αἱ διαιρέσεις εἰς πεπερασμένα εἰδη γίνονται,
εἰ διαιροῖντο καθ' αὐτάς, ὡς δέδεικται.

³ Ήν δὲ τὸ ἀπορούμενον, εἰ, ὥσπερ τὰ σώματα ἐπ’ ἄπειρον διαιρεῖται, ὁ
οὗτῳ καὶ τὰ πάθη αὐτῶν. τοῦτο δὲ δεικνὺς λέγει δτὶ καθ’ αὐτὰ μὲν ἡ
τῶν παθῶν διαιρεσίς εἰς πεπερασμένα γίνεται εἰδη. τὰ γὰρ πάθη τῶν
10 σωμάτων ταῦτα τὰ αἰσθητὰ εἰδη ἔστι, καὶ οὐ μεγέθη οὐδὲ συνεχῆ καθ’
αὐτά· διὸ καὶ ἡ διαιρεσίς αὐτῶν εἰς πεπερασμένα γίνεται. τῷ δὲ πάθῃ 10
εἶναι τῶν συνεχῶν καὶ ἐν τοῖς συνεχέσιν ὑπάρχειν καὶ ἐν τούτοις τὸ εἶναι
ἔχειν, κατὰ συμβεβηκός ἀν ἐκείνοις συνδιαιροῦτο, καὶ δῆλον δτὶ, ὡς ἀν
ἐκεῖνα | διαιροῦτο, καὶ ταῦτα αὐτοῖς συνδιαιρεθήσεται. ἐπεὶ τοίνυν δυνάμει 244
15 ἐπ’ ἄπειρον διαιρετὸν τὸ συνεχές ἔστι, εἴη ἀν καὶ τὰ πάθη κατὰ συμβεβηκός
ὅμοίως ἐκείνῳ διαιρετὰ ἐπ’ ἄπειρον δυνάμει. δεῖ οὖν, φησίν, ἐν τοῖς
αἰσθητοῖς τοῖς ἐν συνεχείᾳ οὖσι λαμβάνειν δτὶ τὸ δυνάμει καὶ τὸ ἐνερ- 5
γείᾳ ἔτερον (ἄλλο γὰρ τὸ ἐνεργείᾳ αἰσθητῷ εἶναι καὶ ἄλλο τὸ δυνάμει),
καὶ ὡς τὰ μέρη τοῦ συνεχοῦς ἐν τῷ δλῳ δυνάμει, καὶ τὰ τῶν μορίων
20 πάθη ἃ ἔστιν αἰσθητὰ δυνάμει ἔστιν αἰσθητά, ὅντων τῶν μορίων ἐν τῷ
δλῳ. δλη μὲν οὖν ἡ κέγχρος αἰσθητὴ καθ’ αὐτήν (καθ’ αὐτὴν γὰρ καὶ
ἔστι), τὸ δὲ μοριοτὸν μέρος τῆς κέγχρου δυνάμει ἔστιν αἰσθητὸν τῷ
μὴ εἶναι καθ’ αὐτό, ἀλλ’ ἐν τῇ κέγχρῳ οὔσῃ συνεχεῖ. ἐπέρχεται μὲν
γὰρ καὶ τοῦτο ἡ ὄψις, ὅταν τὴν κέγχρον βλέπῃ, οὐ μὴν καθ’ αὐτὸ αὐτὸ
25 ὄρα, ἀλλὰ ὡς ἐν τῷ δλῳ ὄν. δμοίως ἔγει καὶ περὶ τοῦ ἐν τῇ διέσει

φθόγγου· τοῦ μὲν παντὸς | μέλους συνεχοῦς ὄντος, οὗ μόριον ὁ ἐν τῇ 245
διέσει φθόγγος, καθ' αὐτὸν ἀκούει ἡ ἀκοή, δυνάμει δὲ τοῦ ἐν τῇ διέσει,
ὅτι μόριον ἔκείνου. εἰπὼν δὲ συνεχοῦς ὄντος τοῦ μέλους ἀκούει
παντὸς ἡ ἀκοή, τὸ δὲ διάστημα φησι τοῦτο τὸ τῆς διέσεως, ὃν μόριον τοῦ
5 μέλους καὶ μεταξὺ ὃν τῶν ἐσχάτων, τουτέστι τοῦ ὅλου διαστήματος τοῦ
μέλους (τοῦτο γάρ ἔστι τὸ τοῦ μεταξὺ πρὸς τοὺς ἐσχάτους) λανθάνειν
(τὸ γὰρ μεταξὺ ὃν τῶν ἐσχάτων φθόγγων μόριον ἔστι τοῦ ἀκουομένου
παντὸς μέλους) τῷ ἐν τῷ ὅλῳ εἶναι, αὐτὸν καθ' αὐτὸν οὐκ αἰσθητὸν τότε
ἐνεργείᾳ ὅν, διτι μηδὲ ἔστι καθ' αὐτό.

10 Εἰπὼν δὲ ἐπὶ τοῦ ὄρατοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀκουστοῦ τὰ μόρια τὰ ἐν τοῖς 10
ὅλοις λανθάνειν τῷ μὴ εἶναι ἐνεργείᾳ αἰσθητὰ μηδὲ καὶ⁵ οὔτα, διταν ἦν
τοῖς ὅλοις, ἀλλὰ δυνάμει, ὁμοίως φησὶν ἔχειν καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλων αἰσθητῶν.
τὰ γὰρ μικρὰ | μόρια τὰ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς δυνάμει εἶναι αἰσθητά, ἐνεργείᾳ 246
δὲ μὴ, διτι μηδὲ τὴν ἀρχὴν κεχώρισται μηδὲ ἔστι καθ' αὐτά. οὐδὲ γάρ
15 ἡ ποδιαία ἐνεργείᾳ ἔστιν ἐν τῇ δίποδι συνεγεῖ οὕτη, ἀλλὰ δυνάμει ἐνεργείᾳ
δὲ τότε γίνεται ἡ ποδιαία, διταν χωρισθῆ καὶ καθ' αὐτὴν ληφθῆ χωρι-
σθεῖσα τῆς πρὸς τὴν ἑτέραν συνεχείας.

Εἰπὼν δὲ τὰ μόρια τὰ ἐν τοῖς ὅλοις δυνάμει [τε] αἰσθητὰ εἶναι τῷ
δυνάμει καὶ εἶναι ἐν τῇ συνεχείᾳ τῇ τῶν ὅλων, ἐφεξῆς ζητεῖ, εἰ χωρι-
20 σθέντα τῆς συνεχείας πάντα δύναται καθ' αὐτὰ αἰσθητὰ γίνεσθαι, γέ, εἰ μὴ
τοῦτο, πῶς ἐν τῷ ὅλῳ ὄντα δυνάμει λέγοιτο⁵ ὃν εἶναι, καὶ φησὶν ἐνδέχεσθαι 10
μέν, εἰς τὰ τηλικαῦτα τῆς διαιρέσεως γινομένης, μηδὲ μένειν ἔτι τὰ μόρια
τὰ τηλικαῦτα ἐπὶ τῆς οἰκείας φύσεως, ως μὴ μένειν ἔτι ἀφαιρεθὲν τὸ
μυριοστὸν τῆς κέγχρου μέρος ἔτι μέρος κέγχρου καὶ τὸ πάθος ὃ εἴχεν ὃν
25 ἐν τῇ | κέγχρῳ, ἀλλ' ἀναλύεσθαι καὶ μεταβάλλεσθαι εἰς τὸν περιέχοντα 247
ἀέρα, ως μεταβάλλον ἐκίνου πάλιν γίνεσθαι συνεχὲς μόριον. ως γάρ ὁ

1 μὲν (γάρ) coni. Thurot

1—3 οὗ—ὄντος om. V

1. 2 ὁ ἐν—ἀκοή om. T

2 καθ' AP: οὐ καθ' α αὐτὸν ἀκούεται ἡ ἀκοή coni. Thurot ἀκούει ἡ ἀκοή
scripsi (cf. v. 3. 4): ὀκούεται ἀκοή APA autem qui in dyesi T 4 ante prius τὸ add.
ἡ TAP δὲ om. A (del. Thurot), sed v. Arist. φησὶ τὸ δὲ διάστημα V

διαιρέσεως TVP 5. 6 καὶ—μέλους om. T 5 τῶν ἐσχάτων Thurot: τοῦ ἐσχάτου
libri 6 τούτου α λανθάνειν v. 8 post μέλους transponit Thurot

7 ὄντων T 8 τῷ] τῶν APA post ὅλῳ add. καὶ Pa καθ' αὐτὸν om. T

9 ὃν V: om. TAPA 10 prius ἐπὶ om. a (habet etiam M) alt. ἐπὶ om. TV

11 λανθάνεται] ὑπὸ V 12 φησὶν om. T τῶν om. V 14 μὴ] μηδὲ V

ὅτι] spat. vii litt. V aut cum Thuroto μήτε . . . μήτε scrib. aut μὴ pro priore μηδὲ
cum T μηδέ ἔστι om. T οὐ a (οὐδὲ etiam M) 15 τῇ] τῷ A οὐσα A

16 p. 446^a6 μὴ cum EMYP legit 17 τὴν om. A ἐτέρας M 18 δὲ om. T

τὰ ἐν om. a (habet etiam M) ἄλλοις A τε del. Thurot 19 καὶ MVA:

om. TPA ἐν TV: εἰς τὸ ἐν A: οὐσα ἐν Pa ὅλων TV: ὅλων ἥ A: ὅλων ἥ Pa

εἰ] ἥ V 20 δυνάμει V γίνεσθαι MTVVA: εἶναι Pa 21 ἐνδέχεται a

22 γινόμενα a 23 μὴ om. a (habet etiam M) ἔτι del. Thurot ἀφερεθὲν a

24 alt. μέρος] μέρη V τὸ πάθος Pa: τοῦ πάθους MTVVA: τὸ πάθος μέρος τοῦ πάθους
fort. scrib., certe intellegendum 25 εἰς τὰ περιέχοντα Arist. 26 ως μετα-

βάλλον om. T μεταβάλλον VA: μεταβάλλον⁵ P: μεταβάλλοντος a πάλιν] tocius T:
cf. p. 116,3

κύανθος τοῦ οἴνου εἰς τὴν θάλασσαν ἐγχυθεὶς οὐ φυλάσσει τὴν αὔτου φύσιν, 247
ἀλλ' εἰς τὴν τῆς θαλάσσης οὖσαν μεταβάλλει, οὗτω καὶ τὰ τῶν αἰσθητῶν 5
μόρια τηλικαῦτα εὑλογον χωριζόμενα, εἰς οὗτω μικρὰ διαιρουμένου τοῦ
ὅλου, εἰς τὸ περιέχον ἀναλύεσθαι. ὥστ' οὐδὲ οὗτως ἀν εἴη καθ' αὐτά,
5 ἀλλὰ μέρη τούτων εἰς ἄνελύθη.

Οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ μὴ φιλέροιτο, ἀλλὰ μένοι, οὐδὲ οὗτως ἀν εἴη
ἐνεργείᾳ αἰσθητόν, ἀλλὰ καὶ τότε δυνάμει πάντα μὲν γὰρ τὰ ἐν τοῖς 10
ὅλοις μέρη, ἔστ' ἀν ἐν τοῖς ὅλοις ἦ, δυνάμει ἔστιν αἰσθητὰ καὶ οὐκ ἐνεργείᾳ·
καὶ γὰρ τὰ μέρη τοῦ ὅλου οὗτως ἔχει τὸ εἶναι. οὗτω δὲ καὶ τῶν μορίων
10 τὰ τηλικαῦτα, ὡς διὰ μικρότητα διαφεύγειν τὴν αἰσθησιν, καὶ χωρισμένα
τῶν ὅλων φυλάσσει τὸ δυνάμει, ὃσον μὲν ἐπὶ τῇ αὐτῶν φύσει αἰσθητὰ
ὄντα | καὶ ἔχοντα τὸ πάθος (καὶ γὰρ ἐν τῷ δλῳ ὄντα αἰσθητὰ ἦν, τὸ ἐπεὶ 248
οὖν ἡ ὄψις, εἰ καὶ μὴ καθ' αὐτά), διὰ δὲ σμικρότητα τὴν αἰσθησιν δια-
φεύγοντα. τούτου δὲ αἴτιον, διτι ἡ ὑπεροχὴ τῆς αἰσθησεως οὐ καθ' αὐτὴν
15 αἰσθητή, τουτέστιν οὐ πᾶν μόριον τοῦ αἰσθητοῦ αἰσθητόν ἔστι καθ' αὐτό· 5
ὑπεροχὴν γὰρ αἰσθησεως εἴη ἀν λέγων ἀντὶ τοῦ κατ' ἐνέργειαν. ὑπεροχὴ
δὲ τοῦ αἰσθητοῦ εἴη ἀν μόριον, οὐ διαιρεθέντος τὸ καταλειπόμενον ἔτι
αἰσθητὸν ἐνεργείᾳ μένει. εἰ τοῦτο οὖν τὸ μόριον τὸ ἀπὸ τοῦ αἰσθητοῦ
ἀδιαιρούμενον οὐ πᾶν ἔστι, μονωθὲν καὶ χωρισμὲν τοῦ ὅλου, καθ' αὐτὸ²⁰
20 αἰσθητόν, ἀλλὰ δυνάμει, *(δυνάμει)* μὲν εἴη ἀν καὶ τότε αἰσθητόν, ἐνεργείᾳ 10
δὲ οὐ. καὶ γὰρ καὶ διτι ἐν δλῳ ἦν τῷ ἐνεργείᾳ αἰσθητῷ, οὐ καθ' αὐτὸ²⁵
ἡν αἰσθητόν. ἀλλ' οὐ διὰ τοῦτο οὐδὲν αἰσθητὸν ἦν.

"Η τὸ λεγόμενον τοιοῦτόν ἔστιν· ὡς γὰρ ἡ ἀκριβεστέρα αἰσθησις 249
ὑπερέχει τινὶ δυνάμει αἰσθητικῇ τῆς ἡττον ἀκριβοῦς (οὐ γὰρ κατ' ἄλλο τι
25 ἡ ὑπεροχὴ τῆς ἀκριβεστέρας αἰσθησεως ἡ κατὰ δύναμιν αἰσθητικῆν), οὐ
μὴν καθ' αὐτὴν ἡ ὑπεροχὴ αὐτὴ γινομένη αἰσθησίς ἔστι (τὸ γὰρ αἰσθητὴ
εἶπεν ἀντὶ τοῦ αἰσθητική· οὐ γὰρ εἴ τις τοσαύτην ἔχουσα δύναμιν, δῆση
5 ἔστιν ἡ αἰσθητικὴ ὑπεροχὴ ἐν τῇ ἀκριβεστέρᾳ αἰσθησει, ἦδη καὶ αἰσθά-

1 θάλατταν α ἐκχυθεὶς Arist. φυλάσσει] servabit T αὐτοῦ libri
2 τῆς om. V θαλάττης a 3 μόρια *(τὰ)* coni. Thurot τηλικαῦτης a ἄλογον V
3. 4 διαιρουμένου—εἰς om. T, sed post ἀναλύεσθαι add. si possit per totum διαιρού-
μενα a (corr. M) 5 ἀνελήλυθε V 7 ἀλλὰ om. T 8 ἔστι] erunt T
ἡ T 9 γὰρ] πάντα a (corr. M) 10 τὰ om. V σμικρότητα a
11 τῶν] εἶναι a φυλάσσει A: φυλάσσοι V: φυλάσσειν Pa: φυλάξει T δσω Pa
αὐτῶν libri φύσιν a (corr. M) 12. 13 ἐπεὶ οὖν] ἔπεισι γοῦν conicio v. p. 116,23
et Arist. p. 446a1 13 ἡ ὄψις] τὰ αἰσθητά Pa καὶ om. a (habet etiam M)
13.14 διαφεύγειν M 14 αἴτιαν V 15 αἰσθητή TPa: αἰσθητὰ V: αἰσθητήν A 16 αἰσθη-
σίς A κατ' ἐνέργειαν corruptum censem Thurot, αἰσθητοῦ subaudi 18 αἰσθητήριον a
(corr. M) ἐναργεία V 19 οὐ πᾶν ἔστι] spat. vi litt. T καὶ] κάν V
20 δυνάμει addidi μὲν scripsi: μένει TVAP: μένειν a: om. M 21 καὶ γὰρ]
οὐ γὰρ a διτι a τῷ VA: τὸ P: om. a: τῶν M αἰσθητῷ VA: αἰσθητῶν M:
αἰσθητὸν Pa 22 οὐδὲ *(δυνάμει)* conicio ἦν αἰσθητόν V 25 ἡ om. V
26 κατ' αὐτὴν APA αὐτὴ MVA: αὐτῆ P: αὐτοῦ a: om. T: αὕτη Thurot
γενομένη A αἰσθητῇ TP (αἰσθητικὴ V huc refert Duemmler) αἰσθητικὴ V (ut
testatur Mau) A: αἰσθητικοῦ TPa 27 ἔχει MA 28 ἡ om. V αἰσθητικὴ²⁷
ὑπεροχὴ V: ὑπεροχὴ αἰσθητικὴ MA: ὑπεροχὴ T: αἰσθητικὴ Pa

νεσθαι ἀν δύναιτο· καίτοι αὔξει τὴν αἰσθησιν τῇ προσθήκῃ· δυνάμει γάρ 249
ἐν τῇ ἀκριβεστέρᾳ αἰσθήσει ἡ ὑπεροχὴ ἐνυπάρχει, καὶ ἔστιν αἰσθησις
δυνάμει, ἀλλ’ οὐχ οὕτως ὥστε καὶ χωρισθεῖσα καθ’ αὐτὴν αἰσθησις εἶναι),
οὕτως καὶ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ἔνια τῶν μορίων οὕτως ἔστιν, ἐν τῷ δλῳ 10
5 ὄντα, δυνάμει αἰσθητά, ως ὄντα μὲν ἐν τῷ δλῳ συντελεῖν τι αὐτῷ πρὸς
τὸ αἰσθητῷ εἶναι, χωρισθέντα μέντοι καὶ καθ’ ἔστα τὸν μηδένα μὴ εἶναι
αἰσθητὰ δι’ ὑπεροχήν. *(ὑπεροχὴν)* γάρ καὶ αἰσθήσεως λέγοι ἀν καὶ τὴν ἐν 250
τῇ ἀκριβεστέρᾳ γινομένην πρὸς τὴν ἡπτὸν ἀκριβῆ. ὅρᾳ μὲν γάρ τι πλέον ἡ
ἀκριβεστέρα αἰσθησις, ἀλλ’ οὐχ οὕτως ως ὑπερβάλλουσα οὐχ ὁμοίως αὐτῷ
10 οὐχ ὄραν τῇ ἀκριβείᾳ, ἀλλ’ ἀκριβέστερον. λίαν δὲ ἀνυσίμως ἔδειξε τὸ
προκείμενον τῇ τῆς αἰσθήσεως ὑπεροχῇ χρησάμενος καὶ τὴν ὁμοιότητα 5
δεῖξας αὐτῶν. ως γάρ ἡ ὑπεροχὴ τῆς ἀκριβεστέρας αἰσθήσεως συντελοῦσα
εἰς τὴν αἰσθησιν τῷ ἔχοντι χωρισθεῖσα οὐκ ἔστιν αἰσθησις καθ’ αὐτήν,
οὕτως οὐδὲ τὸ τηλικοῦτον μόριον τοῦ αἰσθητοῦ χωρισθὲν ἔσται καθ’ αὐτὸ¹⁵
15 αἰσθητόν, ἀλλ’ ὁμοίως μὲν αἰσθητόν, ως ἦν καὶ δῆτε ἦν ἐν τῷ δλῳ.
δυνάμει γάρ καὶ τότε· οὕτως γάρ ἡ ὑπεροχὴ τῆς ἀκριβεστέρας αἰσθήσεως 20
καθ’ αὐτὴν λαμβανομένη αἰσθησις δυνάμει τῷ προστεθείσῃς ἄλλης δυνά-
μεώς τινος αἰσθησις γίνεσθαι. οὐ μήν, ἐπεὶ μὴ καθ’ αὐτὸ αἰσθητόν ἔστι
χωρισθέν, διὰ τοῦτο ἀναίσθητον καὶ ἀπαθὲς | ἔσται· ἀλλ’ ἔσται καθ’ 251
20 αὐτὸ ὃν δυνάμει αἰσθητόν· ἔχει μὲν γάρ τὰ πάθη τὰ αἰσθητά, διὰ δὲ
συμικρότητα ἐκπέπτωκε τοῦ καθ’ αὐτὸ κινεῖν τὴν αἰσθησιν δύνασθαι.
ἐνεργείᾳ δὲ αἰσθητὸν ἔσται ἄλλοις ὁμοίοις προσγενόμενον. δταν γάρ
ἀθροισθῆ ταῦτα ἀ κατ’ ἵδιαν ὄντα καὶ κεχωρισμένα δυνάμει μόνον ἦν 5
αἰσθητά, δι’ ἀσθένειαν μὴ δυνάμενα τὴν αἰσθησιν κινεῖν ἐνεργείᾳ, καὶ
25 γένηται ἔξ αὐτῶν τηλικοῦτον ως δύνασθαι κινεῖν ταύτην, † δι’ ὃν ἡ κατ’

1 δύνατο Thurot: δύναται libri καὶ αὔξειν Pa (corr. M) 1—3 τὴν αἰσθησιν—
ώστε οἱ. a(M) 2 ἐνυπάρχει] ἐν ὑπεροχῇ V αἰσθησις ἔστι P 3 καὶ
est T (sit Thurot, corr. et) κατ’ αὐτὴν A Pa αἰσθησιν V Pa εἶναι οἱ. T
4 ante alt. ἐν add. ως a 5 αἰσθητὰ δυνάμει V 6 τὸ] τῷ Va καὶ οἱ. T
αὐτὰ a 7 adhuc ante δι’ interpungebant, quare δι’ ὑπεροχὴν suspecta habet Thurot
ὑπεροχὴν addidi καὶ αἰσθήσεως V: αἰσθήσεως Pa: καὶ αἰσθησιν MTA 7. 8 ἐν
τῇ ἀκριβεστέρᾳ Pa: ἐν τῷ ἀκριβεστέρᾳ V: ἐν τῷ ἀκριβεστέρῳ A: ἀκριβεστέρᾳ T
8 γενομένην P δρῶμεν a μὲν οἱ. MT 9 οὐχ οὕτως ως Pa: οὐ τοῦ ὡς
V: οὐ τούτῳ A: non hoc ut T ὑπερβάλλουσα—ἀκριβέστερον corrupta censem Thuret
οὐχ ὁμοίως οἱ. M αὐτὰ V 10 οὐχ οἱ. M ὄραν τῇ scripsi (cf. v. 3):
δρᾶ τῇ TVPa: δρατῇ A δὲ] γάρ A ἀνυσίμως οἱ. T 12 ἀκρι-
στάτης V 13 τοῦ ἔχοντος Pa (corr. M): om. T καθ’ αὐτὴν οἱ. T
αὐτὰ V 14 ante οὕτως add. καὶ A αὐτὰ V 15 μὲν οἱ. V
16 αἰσθήσεως οἱ. Ta (habet etiam M) 17 αὐτὰ V αἰσθησιν V δυνάμει
TVa: δυνάμει ἔστι Pa 18 τινὰ a (corr. M) αἰσθησιν Aa (T anceps)
αὐτὰ V 19 propter hoc et sensibilis T 20 alt. τὰ V: οἱ. A Pa 22 ἄλλοις
ὁμοίοις Thurot: ἄλλοις ὁμοίως MTV: ἄλλως ὁμοίως A: ἀλλ’ οὐχ ὁμοίως Pa προσγενό-
μενον prius V, Pa (Arist.): προσγενόμενον (T)V²A 23 καὶ οἱ. a 24 δυνάμει A
24. 25 καὶ γένηται VA (et fiat T): γίνεται Pa 25 τηλικοῦτον—ταύτην] actu T
ταύτην scripsi: ταῦτα VA: αὐτὰ Pa: αὐτὴν Thurot δι’ ἡνωμένων conicio, corruptum
δι’ ὃν alterius corruptelae γίνεται causa ή οἱ. a

ένέργειαν αἰσθησις γίνεται. οὐ γάρ ἐν ποιότητι μόνη, ἀλλὰ καὶ ἐν ποσότητι 251 τῆς δυνάμεως ἡ ὑπὸ τοῦ αἰσθητοῦ τότε κίνησις γίνεται ἐνεργείᾳ αἰσθητῇ, οὐχί ὡς ἔκατερον αὐτῶν κατ' ἴδιαν ὃν αἰσθητόν, ἀλλ' ὡς διὰ τὴν σύνθεσιν 10 συντελοῦντα τῷ δλῳ τῷ [τε] ἐξ αὐτῶν εἰς τὸ δύνασθαι κινεῖν τὴν κατ' 5 ἐνέργειαν αἰσθησιν. οὗτω γάρ καὶ ἐν τῷ δλῳ ὄντα δυνάμει αἰσθητά, οὐχί ως ἐνεργείᾳ δυνάμενά ποτε γίνεσθαι καθ' αὐτά, ἀλλ' ως μέρη. μέρη 252 γάρ ἦν τοῦ καθ' αὐτὸν αἰσθητοῦ, καὶ εἴη ἀν τῆς δυνάμεως αὐτῶν τῆς πρὸς τὴν αἰσθησιν, ἦν ἔχει κεχωρισμένα ἐνεργείᾳ, τὸ δὲ δύναμις, καθ' 10 ἦν ἐν τῷ δλῳ ὄντα καὶ μέρη δυνάμει ἐλέγετο αἰσθητὰ εἶναι. τότε γάρ 5 αὐτῶν ἡ αἰσθησις ἀντιλαμβάνεται πώς καὶ ἐνεργεῖ περὶ αὐτά, εἰ καὶ μὴ ως καθ' αὐτὰ ὄντα κεχωρισμένα.

Δεῖξας δὲ ταῦτα ἐπιφέρει· ὅτι μὲν οὖν ἔνια μεγέθη καὶ πάθη λανθάνει καὶ διὰ τίνα αἰτίαν καὶ πῶς αἰσθητὰ καὶ πῶς οὕτω, εἴρηται, τῷ μὲν μεγέθη καὶ πάθη προσθείσ· οὐ γάρ τῷ ἀπαθῆ εἶναι 15 ἔνια μεγέθη λανθάνει τὴν αἰσθησιν [οὗτως γάρ], ἀλλὰ καὶ τὰ πάθη, ως τὰ μεγέθη, λανθάνει τὸ δὲ καὶ διὰ τίνα αἰτίαν, ὅτι οὐ διὰ τὸ [μὴ] 10 ἀπαθῆ τε καὶ χωρίς τίνος αἰσθητῆς διαφορᾶς εἶναι λανθάνει τὴν αἰσθησιν (οὗτω γάρ γίνεται τὸ ἀπορηθὲν τὸ ἐξ ἀνασθήτων καὶ ἀπαθῶν τὰ πάθη 253 τε καὶ τὰ αἰσθητὰ γίνεσθαι, ως ἐδόκει τοῖς ἀτόμους ἀρχὰς ὑποτιθεμένοις), 20 ἀλλὰ τῷ ἔχειν μέν, ἐλάττω μέντοι εἶναι ἢ ως κινεῖν τὴν αἰσθησιν καθ' αὐτὰ ὄντα δύνασθαι. διὰ τοῦτο γάρ οὕτε πάντα αἰσθητά, εἰς ἄπειρον γινομένης τῆς διαιρέσεως, οὔτ' ἔστι τινὰ μόρια τῶν αἰσθητῶν ἀνασθῆτα καὶ 5 ἀπαθῆ τῇ αὐτῶν φύσει. ὅταν μὲν οὖν ταῦτα τὰ καθ' αὐτὰ διαλανθάνοντα τὴν αἰσθησιν ἐνυπάρχῃ τινὶ καὶ ἀμα τοσαῦτα ως ἥδη κινεῖν τὸ ἐξ

1 μόνη MTVA: μόνον Pa	2 τῆς om. A	ἡ om. a	ἀπὸ coni. Thurot
τότε om. T	3 συνήθειαν A	4 συντελοῦντα TVP: συντελοῦνται A: συντελοῦν a	
4. 5 τῷ τε—τῷ δλῳ om. Pa (habet etiam M)	τε delevi (v. p. 121,1), intercidit simul		
cum τῷ in margine desecto M	κινεῖν om. V	5 post αἰσθησιν add. ἐντιθεμένω M	
7 alt. τῆς Pa: τῇ V: τὴν A	8 κεχωρισμένην Pa	ἡ ὑστέρα] προτέρα ἡ coni. Thurot:	
πρεσβυτέρα ἡ conicio	aut ἐνέργεια ἡ (cf. v. 10)	9 καὶ om. a μέρει A ante εἶναι	
add. ὄντα Pa (om etiam M)	10 ἐνεργείᾳ (actu) T	καὶ εἰ V	11 post ὄντα
add. καὶ Thurot	14 τῷ μὲν μεγέθῃ MAPV (μεγεῖ V): τῷ μεγέθει a: magnitudinibus T		
καὶ πάθη TAA: ὅτι καὶ πάθη P: τὸ πάθος V: τὸ καὶ πάθη conicio	προσθεῖς		
VAP (apponent corr. in apponens T): προσέθηκεν a	14—16 οὐ γάρ—λανθάνει] sicut		
enim quedam magnitudines que sine passione sunt latent sensum, sed et passiones et magnitudines accipit T	enim quedam magnitudines que sine passione sunt latent sensum, sed et passiones et magnitudines accipit T		
14. 15 τῷ—γάρ] μόνα τὰ μεγέθη λανθάνει τὴν αἰσθησιν e. gr. coni.			
Thurot, traditam lectionem ex sequentibus interpolatam censens		14 ἀπαθεῖ V	
15 οὗτως γάρ (cf. v. 18) delevi	ἀλλὰ TPA: ἀν Va	16 λανθάνοι a	
τὸ] hec T	οὐ A ² Pa: μὴ A ¹ : om. TV	16. 17 propter ea que sine passione T	
16 μὴ del. Thurot (cf. T)	17 αἰσθητῆς τίνος TP	18 παθῶν a	20 τῷ
ἔχειν μέν Aa (τὰ πάθη subaudi): τῷ ἔχειν μὴ P: in humido (in habendo Thurot) T: τῷ			
ἔχειν V	ἔλαττον A	μέντοι a: quidem secundum T: μὲν τὸ VAP	
21 αὐτὰ V: αὐτὸν APa	δύνασθαι om. T ut vid.	22 οὔτ'	
ἔστι MTAP: οὕτε Va	23 τὰ bis habet P	24 ἐνυπάρχει V (Alex. vid. com-	
probare Arist. codd. LSU ἐνυπάρχη τούτω τοσαῦτα)		τοιαῦτα A	τὸ TV, v. 4:
τὰ APa			

αὐτῶν τὴν αἰσθησιν δύνασθαι καὶ μὴ μόνον ἡ αἰσθητὰ τὰ ἐξ αὐτῶν 253 δυνάμει, οὕτως ἔτι ἐν τῷ ὅλῳ ὅντα συντελεῖ τι τῷ ὅλῳ πρὸς τὴν ἐκείνου 10 αἰσθησιν, ἀλλ᾽ οὐ δυνάμει οὕτως ἐν τῷ ὅλῳ αἰσθητὰ ὡς, ἀν χωρισθῆ, δύνασθαι καὶ καθ' αὐτὰ αἰσθητὰ εἶναι.

5 "Οταν δὲ τὰ μόρια τοῦ συνεχοῦς τε καὶ αἰσθητοῦ μεγέθους τηλικαῦτα 254 ἥ, ὡς | μὴ μόνον συντελεῖν τῷ ὅλῳ πρὸς τὸ εἶναι αἰσθητῷ τῷ καὶ αὐτὸν εἶναι ὅντα ἐν αὐτῷ δυνάμει αἰσθητά, ἀλλὰ καὶ χωρισθέντα καθ' αὐτὰ 10 ἐνεργείᾳ αἰσθητὰ εἶναι, ἀναγκαῖον ταῦτα τὰ μεγέθη πεπερασμένα κατὰ ἀριθμὸν εἶναι ἐν τῷ μεγέθει· οὐ γάρ οιόν τε εἰς τηλικαῦτα ἀπειρα 15 μεγέθη διαιρεῖσθαι <τὸ> πεπερασμένον. αἱ γὰρ εἰς τοιαῦτα διαιρέσεις 5 δομοιαι τῇ εἰς ἵσα· οὐ γάρ ἔτι εἰς ἐλάττω ὁ οὕτω διαιρῶν διαιρεῖ. διττὸν γὰρ τὸ δυνάμει αἰσθητόν, τὸ μέν, δτι ἐν τῷ ὅλῳ ἐστὶ καὶ μηδέπω κεχώρισται, δυνάμενον καὶ χωρισθὲν ἐκείνου καθ' αὐτὸν αἰσθητὸν εἶναι, τὸ δὲ δτι συντελεῖ τῷ ὅλῳ πρὸς τὸ εἶναι αἰσθητῷ, οὐκ ὅν καθ' αὐτὸν ἐνεργείᾳ 10 20 αἰσθητὸν οὐδέποτε. τὰ δὴ οὕτως δυνάμει αἰσθητὰ ἐν τῷ ὅλῳ ώς καὶ καθ' αὐτὰ αἰσθητὰ δύνασθαι εἶναι πεπερασμένα γίνεται, ὡς ἐγίνετο καὶ ἡ εἰς ἵσα αὐτῶν διαιρεσίς. οὐ γάρ εἰς ἀπειρα αἰσθητὰ ἐνεργείᾳ οιόν τε τὸ συνεχὲς διαιρεῖσθαι, ὥσπερ οὐδὲ | εἰς ἵσα. ὡς οὖν τὰ ἀπειρα μέρη ἐν τῷ 255 συνεχεῖ δυνάμει μέν ἐστιν, ἐνεργείᾳ δὲ οὐδέποτε, οὕτως καὶ τὰ αἰσθητὰ 25 τὰ κατὰ τὴν ἐπ' ἀπειρον τομὴν διαιρούμενα δυνάμει μὲν ἔσται αἰσθητά, ἐνεργείᾳ δὲ αἰσθητὰ οὐδέποτε καθ' αὐτὰ γίνεται. ώς δὲ τὰ τηλικαῦτα μέρη τοῦ συνεχοῦς πεπερασμένα τῷ ἀριθμῷ, οὕτω καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς ὅντα 5 αἰσθητὰ πάθη, τῷ τὴν τούτων διαιρεσιν τὴν οὕτω γινομένην κατὰ συμβεβηκός γίνεσθαι καὶ οὐ καθὸ ἦν αὐτῶν ἡ κατ' εἰδή διαιρεσίς, συνδιαιρούμενα τοῖς μεγέθεσιν, ώς ἀν ἐκεῖνα ἔχοι τὸ ἀπειρόν τε καὶ πεπερασμένον, οὕτω καὶ αὐτὰ ἔχει, κατὰ συμβεβηκός μέντοι. ἔδειξεν οὖν δτι μήτε πᾶν 10 μόριον τοῦ αἰσθητοῦ αἰσθητὸν ἐνεργείᾳ μήθ' δτι ἐξ ἀναισθήτων καὶ ἐξ

1 καὶ μὴ om. M   ἡ VAPa: ἔστιν M: om. T: εἶναι conicio   αἰσθητὸν τὸ ἐξ conicio   τὰ om. a   ἐξ αὐτῶν om. M   2 ἔτι TVP: ἔστι A: ώς M: om. a
ἐκείνου Thurot (cf. p. 116,16): ἐκείνων libri   4 δυνάμει V   5 μεγέθη A
6 ἡ MTVA: καὶ Pa   μόνως Pa (corr. M)   πρὸς τὸ εἶναι M (cf. v. 14 et p. 119,5): τὸ εἶναι VAPa (quod sit T)   καὶ MVAP: om. Ta   7 ὅντα εἶναι V
8 αἰσθητὰ ἐνεργεία V   πεπερασμένως M   9 εἰς] εἰ a   10 τὸ add. Thurot
πεπερασμένα Pa   12. 13 κεχώρισται scripsi: κεχωρίσθαι libri   14 αἰσθητὸν
Pa(T)   ὃν M(T?): ὃν τὸ VA: ὅντω P: ὅντα a   αὐτὰ Pa (corr. M)
15 ώς om. a (habet etiam M)   16 ἐγένετο a   ἡ V, e corr. A: om. Pa: εἰ T
16. 17 καὶ εἰ εἰς ἵσα αὐτὰ ἦν ἡ conicio (esset add. T), ἡ iam Thurot add.   19. 20 ἔστιν
—μὲν om. T   20 τὰ om. a (habet etiam M)   ἔστιν V   21 ώς] οὐ a   23 πάθους
Pa (corr. M)   τῷ] κατὰ Pa (corr. M)   prius τὴν] spat. iv litt. V
γινομένων a (corr. M)   24 καὶ] δὲ Pa (corr. M)   αὐτῶ Pa: αὐτοῖς M
24. 25 συνδιαιρούμενα TA: συνδιαιρουμένη VPa   25 ἔχη a (sed v. p. 116,14)
26 αὐτὸν V   ἔχει TAP: ἔχοι V: ἔχη a   μέν τι A   πᾶν μήτε V
27 αἰσθητὸν MA: om. TVPa   μήθ'] μηδ' Pa   δτι del. Thurot   καὶ ἐξ
om. T

ἀπαθῶν τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰ πάθη, καὶ ἐτήρησε τὸ πᾶν μόριον τοῦ αἰσθητοῦ αἰσθητὸν εἶναι τῇ αὐτοῦ φύσει.

Οὐ μήν, εἰ | ἔστι τι ἀναίσθητον μέγεθος καθ' αὐτό, ἥδη ἔστι καὶ 256 μέγιστον τι ἀναίσθητον καὶ ἐλάχιστον αἰσθητόν. τῷ γὰρ ἐπ' ἄπειρον εἶναι 5 τοῦ μεγέθους τὴν διαιρεσιν, ὡς δέδεικται, καὶ τοῦ μεγέθους τὸ μέρος μεγέθος εἶναι, πᾶν μὲν τὸ ἀπὸ τοῦ ληρθέντος ὡς ἐλαχίστου αἰσθητοῦ ἀφαιρούμενον, *(ώς)* εἶναι ἀνεπαίσθητον μέγιστον τὸ μετὰ τὴν ἀφαιρεσιν, διαιρετὸν 5 ἔσται. διαιρούμενον δὲ αὐτοῦ καὶ προστιθεμένου καὶ¹ ἔκαστον τῶν μορίων αὐτοῦ τῷ *(ἀνεπαίσθητῳ γενομένῳ)* μετὰ τὴν ἀφαιρεσιν τούτου, εἰ μὲν 10 μένοι ἀνεπαίσθητον ἔστι προστιθεμένων τούτων, οὐκ ἦν μέγιστον ἀνεπαίσθητον τὸ μετὰ τὴν ἀφαιρεσιν. εἰ δὲ αἰσθητὸν γίνοιτο καθ' ἔκαστην 10 προσθήκην, ἐλάχιστον αἰσθητὸν ἀφ' οὗ ἀφαιρεθὲν τοῦτο τὸ τεμνόμενον καὶ προστιθεμένον ποιήσει τὸ ἀνεπαίσθητον· καὶ γὰρ τὸ μέρους αὐτοῦ ἀφαιρεθέντος προστεθὲν αὐτῷ καὶ οὕτω | ποιεῖ αὐτὸν αἰσθητόν. ὥστε² οὐκ ἦν 257 15 ὅλον τὸ μετὰ τοῦ ἀφηρημένου ἐλάχιστον αἰσθητόν. καὶ τοῦτο ἔνεστι δεικνύναι ἐπὶ πάσης ἀφαιρέσεως. ὥστε³ εἰ καὶ ἔστι τι ἀνεπαίσθητον, ἀλλ' οὐ μέγιστον, ὥσπερ οὐδέ τι αἰσθητὸν ἐλάχιστον, εἰ καὶ ἔστι τι ἀνεπαίσθητον· ἔτι δὲ εἰ πᾶν μέγεθος δυνάμει ἔστιν αἰσθητόν (τὸ γὰρ ἀνεπαίσθητον οὐ τῇ ἑαυτοῦ φύσει τοιοῦτον, ἀλλὰ διὰ τὴν τῆς αἰσθήσεως 20 ἀσθένειαν). οὐκ ἀνεπαίσθητόν τι μέγεθος τῇ αὐτοῦ φύσει. ὥστε οὐδὲ μέγιστον. εἰ δὲ μήτε ἐλάχιστον τί ἔστιν αἰσθητὸν τῇ αὐτοῦ φύσει μήτε μέγιστον ἀνεπαίσθητον, οὐδὲ ἀνεπαίσθητόν τι ὃν τῇ αὐτοῦ φύσει μέγεθος δεικνύοιτο, ὡς οἴεται ὁ Διόδωρος δεικνύναι.

10

1 τετήρηκεν α	2 ante αἰσθητὸν add. τὸ A	αὐτοῦ libri	3 ss. cf. Epicurea p. 17,1 ss. U.
3 τι om. Pa (habet etiam M)	αὐτὰ V	4 αἰσθητὸν om. T	5 μέρος om. Pa (habet etiam M)
6 μὲν TVPa: μὲν γὰρ A: om. M	7 ὡς addidi	εἶναι	om. M μέγιστον V: magnum T: μέγιστον γένηται A: μέγεθος Pa: om. M
τὸ VA (<i>quod . . . erit</i> T), cf. v. 11: τῷ Pa: om. M	7. 8 διαιρετὸν ἔσται MV: ἀδιαιρετὸν ἔσται T: διαιρετὸν εἶναι A: διαιρετῷ εἶναι P: διαιρετὴν εἶναι a	8 προστιθεμένων M	9 αὐτοῦ TAP: αὐτῷ Va ἀνεπαίσθητῳ scripsi: αἰσθητῷ libri γενόμενον V
10 μένοι e corr. A (<i>maneat</i> T): μένη V: μένει Pa, sed cf. v. 11	10 γίνοιτο AP: γίνοιτο Va	11 τοῦτο] habet T	11 ποιήσοι V: faciant T μέρος αὐτοῦ ἀφαιρεθὲν coni. Thurot: μέρος τοῦ ἀφαιρεθέντος conicio
12 ποιήσοι	12 τοῦτο] habet T	13 ποιήσοι	14 προστεθὲν TVPa, e corr. A: προστιθὲν prius A: καὶ προστεθέντος M καὶ om. M, fort. recte ipsi T
14. 15 ὥστ'—αἰσθητὸν om. A	14. 15 ὥστ'—αἰσθητὸν om. A	15 ὅλον τὸ TVP: τὸ ὅλον a μεταξὺ Pa	15 ὅλον τὸ TVP: τὸ ὅλον a μεταξὺ Pa
16 δείκνυσθαι TA	16 δείκνυσθαι TA	16 δείκνυσθαι TA	16 δείκνυσθαι TA
17 magnum T	17 magnum T	17 magnum T	17 magnum T
18 εἰ—ἀνεπαίσθητον del. Thurot			
19 αἰσθήσεως MTVP: φύσεως Aa			
20 αὐτοῦ libri post φύσει add. ἀνεπαίσθητον, tum spat. M	20 αὐτοῦ libri post φύσει add. ἀνεπαίσθητον, tum spat. M	20 αὐτοῦ libri post φύσει add. ἀνεπαίσθητον, tum spat. M	20 αὐτοῦ libri post φύσει add. ἀνεπαίσθητον, tum spat. M
21 μέγιστον V: μέγα MTA			
22 μέγα T οὐδὲ ³ Thurot: οὕτ' VAPA	22 μέγα T οὐδὲ ³ Thurot: οὕτ' VAPA	22 μέγα T οὐδὲ ³ Thurot: οὕτ' VAPA	22 μέγα T οὐδὲ ³ Thurot: οὕτ' VAPA
23 Διόδωρος] Cronus v. Zeller II 1 ⁴ p. 267 ² , eisdem verbis utitur Simpl. in Phys. p. 926,20 D.	23 Διόδωρος] Cronus v. Zeller II 1 ⁴ p. 267 ² , eisdem verbis utitur Simpl. in Phys. p. 926,20 D.	23 Διόδωρος] Cronus v. Zeller II 1 ⁴ p. 267 ² , eisdem verbis utitur Simpl. in Phys. p. 926,20 D.	23 Διόδωρος] Cronus v. Zeller II 1 ⁴ p. 267 ² , eisdem verbis utitur Simpl. in Phys. p. 926,20 D.
δεικνύσθαι A	δεικνύσθαι A	δεικνύσθαι A	δεικνύσθαι A

p. 446^a 20 Ἐπορήσειε δ' ἀν τις, εἰ ἄρα ἀφικνοῦνται τὰ αἰσθητὰ
ἢ αἱ κινήσεις αἱ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν.

Ἡ ἀπορία νῦν ἔστιν, εἰ πάντα τὰ αἰσθητὰ πρὸ τοῦ τῇ αἰθῆσει προσ- 258
βάλλειν πρῶτον ἐν τῷ ἡμίσει τοῦ διαστήματος τοῦ μεταξὺ τῆς τε αἰσθήσεως
5 καὶ αὐτοῦ γίνεται. τοῦτο γάρ ἐπὶ μέν τινων αἰσθητῶν γνώριμον, ὡς ἐπὶ
τε τῶν ψόφων καὶ ἐπὶ τῶν ὀσμῶν. οὔτε γάρ εὐθὺν τῷ γενέσθαι τὸν
ψόφον ἢ ἀκοή (ἀμέλει οἱ πόρρωθεν ὅντες τῶν πλησίον βραδύτερον ἢ
ἀκούουσιν, ὡς ἐν χρόνῳ πλείονι φερομένου τοῦ αἰσθητοῦ πρὸς αὐτοὺς διὰ
10 τὸ διάτημα πλείονος διαστήματος φέρεσθαι), ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὀσμῶν ὅμοιον
τὸ γινόμενον· οὐ γάρ εὐθὺν τῷ τὸ εὑδᾶς παρενεγχθῆναι ἢ ὕπαρχησις, οὐδὲ
κατὰ ταύτον οἱ τε ἐγγὺς αὐτοῦ καὶ οἱ πόρρω αἰσθάνονται. ἐπὶ μὲν οὖν
τούτων γνώριμον· ζητεῖσθαι δὲ ἀξιον, εἰ καὶ ἐπὶ τῆς ὄψεως οὕτως, εἰ καὶ
15 δεῖ ἐνεχθῆναι τι ἀπὸ τοῦ ὄρατοῦ καὶ τοῦτο ἐν χρόνῳ τῷ τὸ φερόμενον πᾶν
διάστημα ἐν χρόνῳ κινεῖσθαι.

15 Ἡ μὲν ἀπορία αὗτη. εἴπε δὲ τὸ ἄρα ἀφικνοῦνται ἢ τὰ αἰσθητὰ | 259
ἢ αἱ κινήσεις αἱ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν, διτι τοῖς μὲν ἐδόκουν ἀπόρροιαί
τινες ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν πρὸς τὰς αἰσθήσεις φέρεσθαι καὶ εἶναι τούτων
τὴν αἰσθησιν (κατὰ δὴ τούτους αὗτὰ τὰ αἰσθητὰ ἀφικνεῖται πρὸς τὰς
αἰσθήσεις), τοῖς δὲ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν οὐδὲν ἀπόρρειν οὐδὲ φέρεσθαι δουκεῖ, 5
20 κινεῖσθαι δέ πως τὸ μεταξὺ τοῦ τε αἰσθητοῦ καὶ τῆς αἰσθήσεως καὶ δια-
τίθεσθαι ὑπ' αὐτοῦ τῷ ταύτης εἶναι τῆς φύσεως, ὡς ἔδειξεν αὐτὸς γινό-
μενον τὸ αἰσθάνεσθαι. ἐπεὶ τοίνυν διάφορος μὲν ἢ περὶ τοῦ αἰσθάνεσθαι
δέξα, οὐ πρόκειται δὲ αὐτῷ νῦν περὶ τοῦ πῶς τὸ αἰσθάνεσθαι γίνεται
λέγειν, τὴν ἀπορίαν κοινὴν ποιεῖ· εἴτε γάρ οὕτως εἴτε ἐκείνως γίνεται, 10
25 ἀπορήσειν ἀν τις, εἰ ἐν τῷ μεταξὺ πρῶτον ἢ τὸ αἰσθητὸν ἢ ἡ ἀπὸ τοῦ

1 εἰ ἄρα TVP: ἄρα A (Arist.) cf. v. 15

alt. αἱ TAP: om. V αἱ ἀπὸ αὐτῶν P

4 ἡμίσιον a 5 αὐτῶν coni. Thurot

(habet etiam M) alt. ἐπὶ om. V

9 διὰ τὸ addidi φέρεσθαι del. Thurot: feratur T

MA: τὸ Va κατενεγχθῆναι V αἰσθησις a (corr. M)

13 δεῖ ἐνεχθῆναι TA: δὴ ἐνεχθῆναι V: διενεχθῆ Pa

15 μὲν] δὲ T: δὴ coni. Thurot ἀφικνεῖται VA

16. 17 διτι—αἰσθητῶν om. T 17 φέρεσθαι om. a (habet etiam M)

sensus T 18 δὲ a τούτοις Va 18. 19 τὴν αἰσθησιν A

21 ταύτην V αὐτὸς] ipsum T 21. 22 γινόμενον om. T

24 post οὕτως add. νῦν A 25 ἀπορήσαι P: ἀπορήσαι corr. in ἀπορήσῃ A

εἰς τὸ μεταξὺ (Arist.) conicio aut p. 124, 1 γίνεται (cf. 124, 8) πρῶτα V ἢ om. Pa

(habet etiam M)

2 ἢ ante τὰ add. Arist. cf. v. 15

3. 4 προσβάλλειν Ta: προβάλλειν VAP

post γάρ add. καὶ a ὡς om. a

7 τῶν] τῷ V πλησίων V

10 εὐθὺς a τῷ τὸ P: τῷ

11 κατὰ] μετὰ V κατ'

αὐτόν A: κ. . . αὐτὸν (post κ ras.) corr. in κατὰ αὐτὸν P

12 alt. καὶ εἰ e T Thurot

16 alt. αἱ] ἢ V: ἢ A

17. 18 et est horum

20 τε om. Pa (habet etiam M)

23 proponit autem ipse T γίνεσθαι Pa (corr. M)

25 ἀπορήσαι corr. in ἀπορήσῃ A

αἰσθητοῦ κίνησις ἔρχεται. εἴτα πρῶτον ὅτι εὔλογον οὕτως ἐπὶ πασῶν τῷ
ἐπὶ τῆς ἀκοῆς οὕτως ἔχειν καὶ ἐπὶ τῆς διφρήσεως συνίστησιν. |

'Ἐπὶ δὲ τῆς ὄψεως φησι ζητεῖσθαι τοῦτο, εἰ καὶ ἐπὶ ταύτης οὕτω 260
γίνεται, ὥσπερ Ἐμπεδοκλεῖ δοκεῖ· λέγει γάρ ἐκεῖνος τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου φῶς
5 πρῶτον ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ ἡλίου καὶ τῆς γῆς γίνεσθαι, εἰθ' οὕτως ἐν τῇ
γῇ. τῆς δ' αὐτῆς δόξης καὶ Δημόκριτός ἐστι καὶ πάντες καθ' οὓς ἀπὸ 5
τῶν ὄρατῶν ἀπορρέον τι φέρεται πρὸς τὴν ὄψιν. καί φησιν ὅτι εὔλογον
εἶναι δόξαι τὸ πρῶτον ἐν τῷ μεταξὺ γίνεσθαι τὸ ὄρατόν. ἡ γὰρ κίνησις
γίνεται ἡ αὐτοῦ τοῦ ὄρωμένου ἡ ἄλλου τινὸς ὑπ' αὐτοῦ· πᾶσα δὲ κίνησις
10 ποθέν ποιεῖ καὶ ἐν χρόνῳ· πᾶς δὲ χρόνος διαιρετός. ἐν ⟨οὖν⟩ τῷ ἡμίσει
τοῦ χρόνου τοῦ ἐν φῶ γίνεχθη τὸ ὄρώμενον ἡ τὸ ἀπὸ αὐτοῦ πάθος καὶ ἡ 10
κίνησις ἡ ἐγγινομένη τῷ μεταξὺ πρὸς τὴν ὄψιν εἴη ἀνὰ ἐν τῷ ἡμίσει ἡ
ἔν τινι μεταξὺ τοῦ διαστήματος, ὃ ἐφέρετο καὶ δι' οὗ ἐκινεῖτο, καὶ οὐδέπω
πρὸς τῇ ὄψιν φερόμενον ἄρα πρὸς αὐτὴν οὐδέπω ἐωρᾶτο. ὥστε | καὶ ἡ 261
15 ἀκτὶς ἡ ἀπὸ τοῦ ἡλίου οὕτως, ὡς φησιν Ἐμπεδοκλῆς, ὄρᾶται, οὐκ εὐθὺν
τῷ τὸν ἡλιον ἀνατεῖλαι οὐδὲ ἀμα ὑπὸ πάντων οἵς ἀνέτειλεν, ἀλλ' ἐν
χρόνῳ καὶ ἐν πλείονι τοῖς πορρωτέρω οὖσιν. ἔλαβε δὲ τὸ εὔλογον εἶναι
οὕτω γίνεσθαι, εἰ διὰ κινήσεως γένοιτο, δεικνὺς ὅτι, εἰ μὴ οὕτως γίνοιτο 5
τὸ ὄρᾶν, ἔτι οὐδὲ μετὰ κινήσεως ἔσται.

20 p. 446b2 Καὶ εἰ ἀπαν ἀκούει ἀμά καὶ ἀκήκοε καὶ ὅλως αἰσθάνεται
καὶ ἔσθηται.

Εἰπὼν δὲ δοκεῖ εὔλογον εἶναι τὸ πρῶτον ἐν τῷ μεταξὺ τὸ αἰσθητὸν
γίνεσθαι φερόμενον πρὸς τὰς αἰσθήσεις πρὸ τοῦ ἡμᾶς αἰσθάνεσθαι αὐτοῦ.
καὶ τοῦτο ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων, οὕτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὄρατῶν,

1 πρῶτα V: deleam quippe ex p. 123,25 illatum	τῷ Diels: τῶν libri	1. 2 οὕτως
ἐπὶ πασῶν τῶν ⟨αἰσθήσεων ἔχειν διὰ τοῦ⟩ ἐπὶ τῆς ἀκοῆς οὕτως ἔχειν coniciebam		1 οὕτως
1. 2 τῶν ἐπὶ A: ὥσπερ Pa	1. 2 πασῶν—prius ἐπὶ om. M	1 παθῶν T
VA (sunt corr. in sic T): τῶν ἀπὸ Pa: ἐπὶ τῶν V: om. T	2 καὶ om. T	3 ταύτην V
5 πρῶτα V: primo T ἐν τῷ μεταξὺ] intermedio T (in add.)	6 αὐτοῦ MA	
ἐστι om. A 8 δοκεῖ T ὄρατόν Thurot: ὄρᾶν VAPA: videri T	9 prius αὐτοῦ	
MTA: ἀπὸ VPA	9. 10 motus enim omnis alicui de quo et in tempore T	
10 καὶ om. Pa (habet etiam M)	οὖν add. Thurot	11 alt.
τοῦ MVA: om. Pa	12 ἐγγινομένη MVA: γινομένη Pa (factus) T	ante prius
τῷ add. ἐν Pa(T?)	ἡμίσυ a: ἡμῖν P	13 δ APa (more Aristotelico): ὡ
V: ἐν ὡ Thurot (in quo T)	14 τῇ ὄψιν MA	ἀέρᾳ Ma πρὸς—
οὐδέπω] ... αὐτὴ M	έωρᾶτο M(T) Arist.: ὄρᾶτο VP: ὄρᾶτο Αα	15 post
ἡλίου add. εἰ V	έωρᾶτο MT: ὄρᾶτο Αα: ὄρᾶτο V: ὄρᾶτο P	ἡμῖν a
16 τῷ] τὸ V	ἀνέτειλεν V: ἀνέτειλεν αΑ(?): ἀνέτειλεν P: oritur P	17 καὶ
ἐν V (ut testatur Mau), P: καὶ Αα: om. T	ἔλαβε δὲ] ἔλαττον V	18 prius εἰ om. a
(habet etiam M)	γένοιτο V: δείκνυτο Α: δείκνυτο MP: ostendatur T: spat. x litt. a:	
γίνοιτο conicio	γένοιτο V	20 εἰ om. T
cf. p. 125,20. 24	post ὅλως add. sentiet et T	21 καὶ] ἡ T
add. οὐ Pa	δοκεῖ om. V πρῶτον] πρῶτα καὶ V	22 post ὅτι
(om. etiam M)	post μεταξὺ add. καὶ Pa	
	23 ad sensum T	24 δὲ om. MV

προστίθησι τούτῳ τὸ δτὶ * * * οὐδὲν γὰρ διαφέρει τὸ μὴ γένεσιν τοῦ αἰσθάνεσθαι εἶναι πρὸς τὸ μὴ χρόνον τινὰ γίνεσθαι, ἐν ὧ τὰ αἰσθήτα ἐπὶ τὰς αἰσθήσεις φέρεται. τῶν γὰρ οὐκ ἀσὶ ὅντων τὰ μὲν δσα διὰ | γενέσεως 262 εἰς τὸ εἶναι πρόεισιν οὐχ ἄμα γίνεται τε καὶ ἔστιν, ἀλλὰ προϋπάρχει τῆς 5 οὐσίας ἡ γένεσις αὐτῶν. διὸ καὶ ἔστι μέν τι αὐτῶν, δτε γίνεται, ἔστ' ἀνὴρ γινόμενον. τά τε γὰρ κατὰ φύσιν γινόμενα οὗτως γίνεται (οἷον ἵππος οὐχ ἄμα γίνεται τε καὶ ἔστιν, ἀλλ' ἔως ἂν γένηται, οὐδέπω μέν ἔστιν ἃ 10 ἵππος, ἔστι δέ τι αὐτοῦ), ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ τέγνην· οίκια τε γὰρ οὗτως καὶ ιμάτιον καὶ ὑπόδημα. τότε γὰρ ἔστι ταῦτα, ἀλλέγεται γίνεσθαι, ἔστ' 15 ἀνὴρ τοῦ γίνεσθαι παύσηται. ἔστ' ἀνὴρ δὲ γίνηται, ἔστι μέν τι αὐτῶν, οὐ μὴν αὐτά γε.

"Εστι δέ τινα ἀού διὰ γενέσεως εἰς τὸ εἶναι πρόεισιν ἐκ τοῦ μὴ εἶναι, οὐδὲ ἔστιν αὐτῶν εἰπεῖν δτι μέρος μέν τι ἔστιν, οὐδὲ μέντοι δὲ συμπε- 10 πλήρωται οὐδὲ ἔστιν δλα τῷ γίνεσθαι ἔτι καὶ δεῖσθαι χρόνου τινὸς πρὸς 15 τὴν τελείωσιν· παντὸς γὰρ γένεσις ἐν χρόνῳ γίνεται. τοιοῦτον ἔστιν | 263 ἡ ἀφῆ· οὐ γὰρ ἔστι γένεσις ἀφῆς· οὐ γὰρ ἐν ἄλλῳ μὲν χρόνῳ γίνεται ἡ ἀφῆ, ἐν ἄλλῳ δὲ ἔστιν, ἀλλ' ἄμα ἥρεστο τε καὶ εὐθὺς ἔστιν ἀφῆ, καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν δτι ἔστι μέν τι τῆς ἀφῆς, οὐδέπω δὲ ἔστιν ἡ ἀφῆ, ἀλλ' ἔτι γίνεται. τῶν δὴ τοιούτων καὶ ἡ ἐνέργεια ἡ κατὰ τὰς αἰσθήσεις ἔστιν· οὐ 5 20 γὰρ ἔστι γένεσις αὐτῶν, ἀλλ' ἡ τε ἀκοή ἄμα τε ἀκούει καὶ ἀκήκοε, καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν δτι ἔστι μέν τι τῆς ἀκοῆς, γίνεται δὲ καὶ οὐδέπω ἔστιν ἀκοή· ἀλλ' ως τῆς ἀφῆς πᾶν τὸ ληφθὲν μόριον ἔστιν ἀφῆ καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν τοῦτο ἀφῆς μέν τι εἶναι, μηδέπω δὲ ἀφῆν, δμοίως δὲ καὶ τῆς ἥρονῆς, οὗτω δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἀκοῆς ἔχει· ἄμα γὰρ ἀκούει καὶ ἀκήκοε· πᾶσα 10 25 γὰρ ἐνέργεια αὐτῆς ἀκοή καὶ πᾶν μόριον· διὸ τὸ ἀκοῦον εὐθὺς τῷ ἀκούειν ἀκήκοεν. δμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν κατὰ τὰς αἰσθήσεις ἐνεργειῶν· | ἀθρόαι γὰρ αἱ ἐνέργειαι αὐτῶν καὶ ἀντιλήψεις καὶ οὐ δεύμεναι εἰς τελείω- 264

1 προτίθησι V τούτῳ TAPa: τοῦτο V τὸ om. Thurot (T articulum non vertit)
 δτι del. Usener, idem lacunam agnovit, in qua olim lemma p. 124,20 exstabat
 γὰρ om. T 2 γενέσθαι a 4 τε] τι P τε καὶ ἔστιν om. T προϋπάρχειν a
 5 δτε] δτι T ἔστ' ἀν] quando T, item infra v. 9.10 6 τε om. V γὰρ] vero T
 7 τε] τι APa οὕπω A 8 τὰ om. Pa τέγνην VAA: τὴν τέγνην P
 9 ιμάτιον] ιμάτια a (corr. M) 9. 10 ἔστ—παύσηται om. a 10 τοῦ] τοῦτο P
 γίνηται A, e corr. P: γένηται a, prius P: γίνεται V αὐτοῦ Pa 11 γε a:
 γίνεται VAP: sunt T 12 οὐ om. V 13 ss. cf. Alex. De an. II 143,24 ss. Br.
 13. 14 ἔστιν—δεῖσθαι om. Ma (nisi quod M habet δεῖται) 13 μέρος post ἔστιν V
 δὲ om. T? 13. 14 συμπλήρωται V 14 δεῖται M 15 πάντως Pa
 γένησις V ἐν—ἔστιν om. T 16 ἔστι—οὐ γὰρ om. T 17 εὐθὺς Aa
 19 δὲ Ta (corr. M) alt. ἡ MVA: καὶ ἡ TPa 20 prius τε] γε coni. Usener (τε
 non vertit T) alt. τε APa: τε καὶ V: οὐ T: καὶ Usener, recte ut vid. 21 δὲ]
 δτι M; δὲ] ετι coni. Usener 22 πᾶν] παρὰ a 23 τοῦτο] hic T (hoc Thurot): τὸ
 conicio 24 πᾶσα TVA: ταῦτα Pa 25 αὐτοῦ V ἀκοή TVA: ἀκούει Pa;
 ἀκούειν coni. Usener διὰ Aa τὸ ἀκοῦον TA (coni. Usener): τὸ ἀκούειν VPa
 εὐθὺς VAP(T): οὐκ εὐθὺς a 26 post δμοίως add. δὲ a κατὰ τὰς αἰσθήσεις]
 sensus T 27 δέομαι V

σιν χρόνου. πρὸς μὲν γὰρ τὸ τοσαῦτα ἀκοῦσαι ἢ τοσαῦτα ἰδεῖν ἢ τοσού- 264
των γεύσασθαι χρόνου δεῖ, πρὸς δὲ τὸ ἀπλῶς ἰδεῖν ἢ ἀκοῦσαι ἢ γεύσασθαι
οὐκέτι. ἀλλ' οὖν εἰ καὶ οὕτως ἔχουσιν αἱ αἰσθήσεις, οὐδὲν κωλύει τὰ 5
αἰσθητὰ πρὸ τοῦ πρὸς ταῖς αἰσθήσεσιν εἶναι ἐν τῷ μεταξύ που εἶναι, ὡς
5 μὴ ἄμα τῇ ἐκείνων κινήσει καὶ τὰς αἰσθήσεις κινεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν. ὡς
γὰρ ἐπὶ τῆς ἀφῆς τὰ μέλλοντα ἀψεσθαι, ὅτε φέρεται πρὸς ἄλληλα, οὕπω
ἀπτεται ἀλλήλων [εἰ] καὶ μὴ ἔστι τι τῆς ἀφῆς τότε, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν
ἄλλων αἰσθήσεων ἔχειν οἷόν τε, καὶ ἐπ' ἐνίσιν γε φανερὸν τοῦτο. οὐ γάρ 10
ὅ φόφος εὐθὺς τῷ γενέσθαι που ἥδη πρὸς τῇ ἀκοῇ ἔστιν, ἀλλὰ μετὰ τὸ
10 γενέσθαι ἢ ἀκοῇ αὐτοῦ, ὅταν ἐνεγκύη πρὸς αὐτήν, ἀντιλαμβάνεται. | διὰ 265
τοῦτο γοῦν οὐδὲ κατὰ ταῦτα ἀκούουσιν αὐτοῦ οἵ τε ἀπ' ἐλάττονος ὅντες
διαστήματος καὶ οἱ ἀπὸ πλείονος ὕστερον γὰρ οἱ ἀπὸ πλείονος. σημεῖον
δὲ παρατίθεται τοῦ μὴ ἄμα γίνεσθαι τε τὴν πληγὴν καὶ ἀκούεσθαι τὸ τοὺς
τῶν λεγόντων πορρωτέρω ἀφεστῶτας ἀκούειν μὲν φόφου τοῦ ἐκ τῆς φωνῆς, 5
15 μὴ ἀκούειν δὲ τὸ ῥῆμάν, διὰ τὸ ἐν τῷ μεταξὺ [τουτέστι] μετασχηματίζεσθαι
[τὰ γράμματα] τὰ ἐκ τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν συγκειμένων
λόγων γινόμενα ἐν τῷ ἀέρι σχήματα ὑπὸ τῆς πληγῆς καὶ μὴ τοιούτους
ἀφικνεῖσθαι τοὺς φόφους πρὸς τὴν ἀκοήν, ὅποιοις αὐτοὺς οἱ λέγοντες ἐσχη-
μάτισαν. εἴτε δὴ τῷ τὸ σχῆμα ὑπαλλάττεσθαι αὐτῶν ἐν τῇ φορᾷ εἴτε τῷ 10
20 ἐκλύεσθαι τὸν τόνον τῆς πληγῆς, ὡς Στράτων λέγει (οὐ γάρ φησιν ἐν τῷ
σχηματίζεσθαι πως τὸν ἀέρα τοὺς διαφόρους φόφους γίνεσθαι, ἀλλὰ τῇ
τῆς πληγῆς ἀνιστήτι), ἀλλ' οὖν, ὅποτέρως ἀν γίνηται τὸ μὴ οὕτως
ἀκούεσθαι, ὡς γίνεται ἢ φορά, [καὶ] τῷ ἐν τῷ μεταξὺ διαστήματι, | δι' οὖν 266
φέρεται, [τῷ] διαδέχεσθαι τὴν πληγὴν ἄλλον ἐξ ἄλλου ἀέρα τοῦτο γίνεται.
25 Εἰπὼν δὲ ταῦτα περὶ τοῦ φόφου, περὶ τῶν ἄλλων αἰσθητῶν ὡς ὄμοίως

- 1 τὸ om. a prius τοσαῦτα MA: τοσού^ῷ V: τοσούτου P: τοσοῦτον Ta 1. 2 τοσούτων
Thurot: τοσούτῳ M: τοσούτον TAPa: ἀκοῦσαι ἢ V 2 post prius γεύσασθαι add. ἢ ἐπὶ^ᾳ
τοσούτον TA (om. etiam M) χρόνου—γεύσασθαι om. VPa χρόνου δεῖ scripsi: χρόνου
ἰδεῖν TA: χρόνου δεῖται M πρὸς om. T 3 οὖν om. T 4 πρὸ τοῦ om. A
πρὸς] πρὸ a (corr. M) 4. 5 που—μὴ] spat. vii litt. V 6 ἀψεσθαι a: tangere T:
ἀψασθαι VAP οὕπω TVA: οὕτως P: τότε a 7 εἰ cum Usenero del. aut εἰ καὶ μὴ
ἔστι πόρρω τῆς e. gr. scrib. aliquis tactus T ποτὲ A 8 ἄλλως A
αἰσθήσεται Pa (corr. M) ἔχειν TVA: om. Pa: post οἷόν τε M οἷόν τε MAP (ον
in rasura excidit P) a: οἰονται TV γε om. a 9 εὐθὺς Pa που ἥδη V: σπουδῇ
APa: om. T 10 αὐτὰ a (corr. M) 11 κατ' αὐτὸν a αὐτοῦ Thurot (T?):
αὐτῆς VAPa: εὐθὺς M ἐλάττονες A 12 ὕστερον—πλείονος om. A οἱ VP: om. a
13 ἀκούειν T 14 τῶν om. a (habet etiam M) πορρώτερον ut vid. P
15 τουτέστι APa: δεῖ T (διαστήματι Diels): om V (del. Usener) σχηματίζεσθαι A
16 τὰ γράμματα del. Usener litteras et compositum sermonem ex litteris et factas in aere T
συγκ.] γινομένων V 19 εἴτε δὴ MTAP: εἰ δὲ δὴ V: εἴτε δὲ a τῷ τὸ (T)V P: τῷ M:
τὸ Αα φρουρῷ a (corr. M) 20 Στράτων] v. Diels, Berl. Sitzungsberichte 1893 p. 114
22 οὖν om. T δπότερον a γένηται a τὸ Usener: τῷ Pa: τοῦ MVA
22. 23 quod non sic audiatur T 23 ἀναφορά Pa καὶ TVA: ἀλλὰ Pa: αἰτία ἔστι M:
delevi, sed fort. v. 22 δπότερον ἀν γένηται τοῦ μὴ—φορά, *(αἴτιον)* scrib., cf. p. 276,6 Th.
prius τῷ om. A 24 τῷ] τὸ V: del. Thurot τῆς πληγῆς a (τὴν πληγὴν etiam M):
om. T δέρος T γίνεσθαι Pa 25 post φόφου add. καὶ Pa

τοῖς ψόφοις γινομένων κατ' ἐνέργειαν αἰσθητῶν οὐδὲν διαπορεῖ, περὶ δὲ τῆς 266 ὕψεως καὶ τῶν ὄρωμένων ἀπορεῖ καὶ φησιν· ἀρα οὖν οὕτω καὶ τὸ εχρῶμα καὶ τὸ φῶς; οὐ γάρ δὴ τῷ πῶς ἔχειν τὸ μὲν ὄρα, τὸ δὲ ὄραται, ὥσπερ ἵσα ἐστίν· οὐδὲν γάρ ἂν ἔδει που ἐκάτερον 5 εἶναι. διὰ τούτου πιθανῶς τὸ μὴ κατὰ σχέσιν τῶν ὄρωντων πρὸς τὰ ὄρώμενα τὸ ὄραν γίνεσθαι συνίστησιν. ἐπειδὴ γάρ τὰ κατὰ σχέσιν τὴν πρὸς ἄλληλα τοῖα ἡ τοῖα γινόμενα οὔτε κινήσεως οὔτε χρόνου δεῖται, δτι μὴ οἶν τε οὕτω λέγειν τὸ ὄραν γίνεσθαι πιθανῶς ἐπεχείρησεν ἀπὸ τῶν 10 πρός τι καὶ κατὰ σχέσιν τὴν πρὸς ἄλληλα ὅντων, ὥποιτα τὰ μὴ ποιᾶς θέσεως |

10 τῆς πρὸς ἄλληλα δεόμενα πρὸς τὸ τοιαῦτα εἶναι· οὐ γάρ οὕτως ἡ ἐνταῦθα 267 κείμενα ἵσα, ἄλλως δὲ ἡ ἀλλαχοῦ τεθέντα οὐκ ἵσα. οὐχ οὕτως ἐστὶ τὸ ὄραν, ἄλλὰ δεῖται καὶ θέσεως ποιᾶς. πιθανῶς δέ, ως εἶπον, ἐπεχείρησεν· οὐ γάρ πάντα τὰ κατὰ σχέσιν τὴν πρὸς ἄλληλα ἡ ὅντα ἡ γινόμενα ὄμοιώς 5 ἐστί· τὸ γάρ δεξιὸν τὴν σχέσιν ἔχει ἐν ποιᾷ θέσει. δεικνὺς δὲ δτι μή 15 ἐστι κατὰ σχέσιν τὸ ὄραν, λέγει δτι τὰ μὲν ἵσα, ἐνθα ἀν ἡ, τὴν αὐτὴν σχέσιν ἔχει πρὸς ἄλληλα· οὐ γάρ ἐνταῦθα μὲν ὅντα τὰ ἵσα ἵσα ἐστίν, μετενεχθέντα δὲ οὐκ ἐστιν, ἄλλὰ ἀν τε ἀμα ἡ ἀν τε κεχωρισμένα, τὰ ἵσα ἵσα 20 ἐστίν. ὄμοιώς καὶ τὰ ὄμοια. ἄλλα καὶ τὰ ἀνισα τοιαῦτα. οὐχ οὕτω 10 φησιν ἔχειν καὶ τὴν κατὰ τὴν ὄψιν αἰσθησιν, ως μηδὲν αὐτῇ διαφέρειν 25 τὴν θέσιν τῶν ὄρωμένων καὶ τὸ διάστημα πρὸς τὸ ὄραν· οὐ γάρ πάντα τὰ ὄρατὰ ὄρα | οὐδὲ τὰ ὄπου δὴ ὅντα ἡ ὄπωσοῦν. τοῦτο δὲ λέγει συνη- 268 γορῶν πιθανῷ ὅντι τῷ δοκεῖν καὶ τὰ ὄρατὰ φέρεσθαι ἐπὶ τὴν ὄψιν, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα, * * * (οὐ γάρ ως τὰ ἵσα πρὸς ἄλληλα ἔχει, οὕτω καὶ πάντα τὰ πρός τι· τὸ γάρ δεξιόν, ως εἶπον, ποιᾶς θέσεως χρείαν ἔχει 5 πρός τι ὄν, ὄμοιώς καὶ τὸ ἔμπροσθεν καὶ τὸ ὄπισθεν καὶ τὸ ἀνωθεν καὶ τὸ κάτωθεν), ἄλλ' ως οὐ τούτων τῶν πρός τι δυναμένης τῆς ὄψεως εἶναι,

1 γιγνομένων α: γινομένοις V	οὐδεῖς e corr. ut vid. P, a (corr. M)	ἀπορεῖ Pa:
dubitat T	1. 2 περὶ—ἀπορεῖ καὶ om. a (habet etiam M)	2 οὖν om. T
3 ἔχει V	4 ἵσον V: in que T	ἀν om. Arist. codd. LSU
διὰ γὰρ APA	τοῦ V: τοῦτο TAPA	ante τὸ add. πρὸς TVP
σχέσιν om. A	6 γάρ om. a	5—9 τῶν—
Thurot: οὐδὲ Pa	9 τὴν P: om. a	7 bis οὔτε
ἀντῆς V	δέντα V: etiam T	όποια τὰ μὴ]
δεῖται V: ἐσόμενα Aa	θέσεως TV, coni. Usener: διαθέσεως APA	10 δεόμενα MTP:
οὐ γάρ οὕτως	τὸ V: τὰ APA	οὐ γάρ οὕτως
ἡ V: ταῦτα γάρ οὐχ οὕτω τὰ APA: hec quidem non ut nequaquam T	εἰναι V: om. TAPA	11 οὐχ οἰη. Pa
οὕτως] tamquam T	έστι Thurot: ἔτι libri	12 θέσεως
Usener: αἰσθήσεως libri	post ἔτι add. καὶ V	εἰπεῖν ut vid. T
Aa (cf. v. 8): ἡπόρησεν TVP: ἡπόρει prius P	13 prius ἡ om. Pa	14 ἐστί
om. T dextrum enim secundum habitudinem in aliquati positione existens T	cf. v. 24	et p. 277,2 Th. et Alex. De an. II 143,13 ss. Br. Quaest. p. 16,13 ss. Br.
δέ V: om. TAPA	15 λέγων T	δείκνυσι T
16—18 μετενεχθέντα—ἵσα ἐστίν om. Pa (habet etiam M)	16 μὲν Usener: μόνον libri	
18 post οὕτω add. δὲ Thurot	19 κατὰ] καὶ V	17 alt. ἵσα om. T
22 τῷ] τὸ VP	23 post ἄλλα add. ἵσα MTP (an αἰσθητά?)	καὶ οὐχ ως τοῦ
26 τὸ Aa: om. VP	25 post ὄμοιώς add. δὲ Ta	

ἄς γε οὐδὲν δέεται θέσεώς τε καὶ διαστήματος, ἐπεὶ ἐν σχέσει γε ποιᾷ αὐτῷ 268
δοκεῖ καὶ τὸ ὄραν εἶναι τοῦ τε ὅρῶντος καὶ τοῦ ὄρωμένου. ἦ δέεται μὲν
τὸ ὄραν σχέσεώς τινος, οὐ μὴν ἐν τῇ σχέσει τὸ ὄραν (τὸ δὲ δεξιὸν ἐν τῇ 10
σχέσει). ἀλλὰ καὶ δύναμίν τινα εἶναι τὴν ἀντιληπτικὴν τῶν ὄρωμένων.
5 ἄνευ γάρ ταύτης οὐδὲν ὕφελος πρὸς τὸ ὄραν τῆς σχέσεως. διὸ τὸ μὲν ἐν
τῷ διαφαίνειν καὶ κατὰ σχέσιν, τὸ δὲ ὄραν οὐκέτι κατὰ σχέσιν. | 269

Εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ διαπορήσας λέγει· ἦ περὶ μὲν τὸν ψόφον
καὶ τὴν δυμὴν τοῦτο συμβαίνειν εὔλογον. ὁσπερ γάρ ὁ ἀὴρ καὶ
τὸ ὄδωρ συνεχῆ μέν, ἀλλ' ὄμως μεμέρισται τούτων ἡ κίνησις.
10 διὸ καὶ ἔστι μὲν ὡς τὸ αὐτὸν ἀκούειν ὁ πρῶτος καὶ ὁ ὄστερος καὶ
ὁ σφραίνεται, ἔστι δὲ ὡς οὕ. βούλεται δὲ διὰ τούτων διαφοράν τινα
δεῖξαι πρὸς τὰς ἄλλας αἰσθήσεις τῆς ὕψεως, καὶ διὰ ἐπ' ἔκεινων μὲν ἀληθὲς
τὸ πρὸ τοῦ εἶναι πρὸς τῇ αἰσθήσει τὰ αἰσθητὰ φέρεσθαι πρὸς αὐτὴν καὶ 5
χρόνον τινὰ ἐν μέσῳ τῆς φορᾶς αὐτῶν γίνεσθαι, ἐπὶ δὲ τῶν ὄρατῶν οὐχ
15 οὗτο. λέγει δέ· ὁ τε ἀὴρ καὶ τὸ ὄδωρ, τὰ μεταξὺ τῆς τε ἀκοῆς καὶ
τῆς ὀσφρήσεως, διὸ ὃν τό τε ἀκούειν καὶ τὸ ὀσφραίνεσθαι γίνεται αὐτῶν
πασχόντων καὶ κινούμενων ὑπὸ τῶν αἰσθητῶν, ὄμοιώς ἀλλήλοις συνεχῆ
ἔστι, τὸ μὲν ὄδωρ δηλονότι τῷ ὄδατι, ὁ δὲ ἀὴρ τῷ ἀέρι (σώματα 10
γάρ, καὶ ὁσπερ ὁ ἀὴρ συνεχῆς ἔαυτῷ, οὗτο καὶ τὸ ὄδωρ ἔαυτῷ),
20 αἱ μέντοι κινήσεις αἱ ἐν αὐτοῖς γινόμεναι μεμερισμένως καὶ κατὰ
μέρος γίνονται, πρώτου τοῦ πρώτου μέρους διατιθεμένου ὑπὸ τῶν 270
αἰσθητῶν, εἰδί οὗτος διαδόσεως τῆς κατὰ τὴν κίνησιν γινομένης, δεὶ οὐ πὸ
τοῦ πρώτου παθόντος μορίου πάσχοντος τοῦ μετ' αὐτῷ καὶ οὗτο τοῦ πάθους
καὶ τῆς κινήσεως μέχρι τῶν αἰσθητηρίων διαδιδομένης. καὶ δὴ ὁ μέν τις
25 πρῶτον ἀκούει τοῦ αὐτοῦ φόρου, ὁ δὲ ὄστερον, ὁ μὲν κατὰ τὸ πρῶτον 5

1 ἄς γε] velut T   οὐδεὶς a   δέεται MVAP (*indiget* T): λέγεται a   θεάσεως P:
διαθέσεως a (ut vid. M)   σχέσει γε om. T   ποιᾷ αὐτῷ Ta: ποιᾶ αὐτὸ P: αὐτῷ ποιᾶ V: αὐτῷ
ποιᾶ A   2 videnti sed et visibilis T   ἦ] εἰ P: καὶ a   3 τὸ δὲ δεξιὸν] aut T
4 δεῖ post καὶ add. Thurot, sed v. Usener l. c. p. 438a   5 ταῦτα V   τῇ σχέσει A
alt. τὸ] τὰ (hec, corr. hoc Thurot) T, fort. relatum ad τῶν ὄρωμένων   6 διαφανεῖ a
7 καὶ om. T   ἦ] εἰ T   8 γάρ TP (Arist.): γάρ καὶ VA   9 ἀλλ'—
τούτων] ἀλλ' ὄμως μ. ἀμφοτέρων Arist. codd. LSU (cf. p. 129,2): μεμέρισται δ' ἀμφοτέρων
Arist. codd. EMY   10 post ἀκούει add. et T   ὁ ὄστερος] ὄστερος P
11 ὡς om. T   alt. δὲ om. Pa   12 ante τῆς add. καὶ A   13 τὸ om. a
αὐτὴν A(T): αὐτὰ V: αὐτὸν Pa   14 ἐπὶ om. T   15 δὲ] δὴ TPa   6 τε
scripsi: δὲ MT: δι τε V: δόπτε APa   τὰ om. a (habet etiam M)   τε om. A
17 post αἰσθητῶν add. εἰδί οὗτος διαδόσεως τῆς κατὰ τὴν κίνησιν Pa (om. etiam M) v. 22
ὄμοιώς om. M   18 ante ἀέρι add. ἐν V   σῶμα V   20 alt. αἱ TV: καὶ APa:
om. M   ἔαυτοῖς V   γινόμενοι V   μεμερισμέναι a   20. 21 κατὰ μέρος
om. T   21 μέρη V   πρώτου τοῦ πρώτου VA(T): πρὸ τοῦ τοῦ πρώτου P: τοῦ πρώτου M:
πρὸ τοῦ a   μέρους om. V   διατιθεμένων Va (corr. M)   22 εἰδί—κίνησιν
hic om. Pa (habet etiam M), cf. ad v. 17   τῆς διαδόσεως M   τὴν om. V
post κίνησιν add. ὄμοιώς M   post γινομένης add. καὶ M   22. 23 semper a prima
parte ad eam que post, et sic T   23 post alt. τοῦ add. καθ' αὐτὸ a (om. etiam M)
μεθ' (!) P   24 μέχρις P   τῶν αἰσθητηρίων M: τῶν αἰσθητῶν VAPA: sensum T
25 πρῶτος et ὄστερος conicio (πρῶ^τ P)

κινούμενον μόριον ὡν ἢ τοῦ ἀέρος ἢ τοῦ ὅδατος πρῶτος, ὁ δὲ κατὰ τὸ 270
ὅστερον ὅστερος. τοῦ δὲ ἀμφοτέρων, τοῦ τε ὅδατος καὶ τοῦ ἀέρος, δι' ὃν
γίνεται τό τε ὀσφραίνεσθαι καὶ τὸ ἀκούειν, τὸ πάθος καὶ τὰς κινήσεις τὰς
ἀπὸ τῶν ἀκούστων καὶ ὀσφραντῶν διηγησθαι καὶ κατὰ πλείω γίνεσθαι
5 μόρια ἥμα σημεῖον παρατίθεται τὸ πλείους αἰσθάνεσθαι τῶν αὐτῶν, καὶ 10
τοὺς μὲν πρώτους, τοὺς δὲ ὅστερους. διὸ καὶ πῶς μὲν τοῦ αὐτοῦ ἀκούσουσί^{τε}
τε καὶ ὀσφραίνονται, ἔστι δὲ ὡς οὐ τοῦ αὐτοῦ.

Γράφεται | καὶ οὕτως· ὕσπερ γάρ ὁ ἀὴρ καὶ τὸ ὅδωρ συνεχῆ μέν, 271
μεμέρισται δὲ ἀμφοτέρων ἡ κίνησις. καὶ οὕτω λέγοι ἀν τῷ * * *
10 ὕσπερ γάρ ὅδωρ καὶ ἀὴρ, καὶ τὸ ὅδωρ δὲ παρατίθεται, ὅτι διηγή καὶ δι' ὅδατος.

τὸ μὲν οὖν τὸ μόρια κατὰ κίνησιν γίνεσθαι τοῦ τε ἀέρος καὶ τοῦ ὅδατος 5
ἐν ταῖς τῶν αἰσθητῶν διαδόσεσιν ὅμοιον (διὸ καὶ ἀμφότεραι αἱ αἰσθήσεις
ἐν χρόνῳ τῶν αἰσθητῶν ἀντιλαμβάνονται)· διαφορὰ δὲ τῆς ἐπὶ τῶν ψόφων
καὶ τῆς ἐπὶ τῶν ὀσφρατῶν κινήσεώς ἐτιν, ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν ὀσφραντῶν τὸ
15 πρῶτον κινηθὲν ὑπὸ τῆς ὀσμῆς μόριον φυλάσσον ἐν αὐτῷ τὸ πάθος δια-
δίδωσι καὶ τῷ μεθ' αὐτῷ (διὸ εἰ καὶ πρῶτοι οἱ πλησίον τῆς ὀσμῆς 10
ὕσφραντο, ἀλλὰ καί, δτε οἱ πόρρω ἀντιλαμβάνονται τῆς ὀσμῆς, καὶ οἱ
πλησίον ἔτι μένουσιν ὀσφραίνομενοι), ἐπὶ δὲ τοῦ ψόφου οὐχ οὕτως, ἀλλὰ
μεταδίδοται ὑπὸ τοῦ πρώτου μέρους τῷ μετ' αὐτῷ ἡ κίνησις, οὐ μένουσα
20 ἐν τῷ | πρώτῳ κινηθέντι μέρει. διὸ ἄλλοτε ἄλλοι εἰσὶν οἱ ἀκούοντες. 272
ἔοικε γάρ τὸ μὲν φορᾶς μᾶλλον αὐτῶν, τὸ δὲ ἄλλοιώσει.

Εἰπὼν δὲ τὸ ἔστι μὲν ὡς τὸ αὐτὸν ἀκούει ὁ πρῶτος καὶ ὁ

- 1 ὧν om. a πρῶτος ΤΑ, πρῶ^T VP: πρῶτον a post δὲ add. καὶ Αα
τὸ] τοῦ. V 2 ὅστερος] posterius T δὲ <δι> coni. Thurot ἀμφοτέρου Pa
3 τὸ πάθος καὶ VA: passum T: καὶ Pa: τὰ πάθη καὶ aut τὸ πάθος καὶ τὴν κίνησιν τὴν
exspecto, cf. p. 124,11. 131,7 5 ἥμα] ἄλλο V παρατίθενται a
6—8 αὐτοῦ—ὅδωρ om. a (αὐτοῦ—αὐτοῦ habet M) 7 ὡς VAP: καὶ M: om. T
8 ὁ ἀὴρ καὶ τὸ ὅδωρ P: ὅδωρ TVA συνέχει A 8. 9 συνεχῆ—κίνησις
om. M, sed in superiore mg. habet ὕσπερ γάρ τὸ ὅδωρ καὶ ὁ ἀὴρ συνεχῆ μὲν ἀλλ' ὅμως
μεμέρισται ἀμφοτέρων ἡ κίνησις 8 μέν P (de M cf. supra): om. TVA: spat. vi
litt. a 9 de textu v. ad p. 128,9 δὲ Pa(T): δ' A: δι' V ἀμφότεραι
P: ἀμφότερα a ἡ κίνησις Thurot: αἱ κινήσεις libri λέγοι ἀν V: dicit T:
λέγει ποιὰν A: λέγει ποίαν Pa τῷ om. T spat. vi litt. M a, iii vel iv litt.
A: lacunam non significant TVP 10 alt. καὶ om. T et fit per aquam T
(ὅδατος <γίνεται> Thurot) 11 τῷ M κατὰ μόρια τὴν κίνησιν conicio (sim.
Thurot) cf. v. 4 et p. 128,20 12 ὅμοια Pa αἱ om. V 13 ἐν τῷ
χρόνῳ Pa διάφορον A post ἐπὶ add. τῆς A τὸν ψόφον V
14 τῆς ἐπὶ M: ἐπὶ τῆς VAPa δισφρητικῶν a: δισφραντῶν conicio alt. ἐπὶ om. a
(habet etiam M) δισφραντῶν A: δισφρητῶν VPa 15 ὄρμῆς P αὐτῷ VPa:
έαυτῷ A 16 μεθ' αὐτῷ (!) P: μετ' αὐτῷ TVA: μεθ' έαυτῷ a εἰ om. a
πρῶτοι VA: primum T: πρώτως Pa 16—18 τῆς ὄσμῆς—πλησίον om. Pa
16 τῆς ὄσμῆς MTV: τῶν ὄσμῶν A 17 ὕσφραντο V: ὕσφρανται A (M. teste Thuroto):
ὕσφραντον M: odorant T (ὕσφραίνονται Thurot): ὕσφροντο conicio ἀλλὰ καὶ ὅτε MTA:
ἄλλ' δτε καὶ V: ἀλλὰ καὶ Thurot 19 μεταδίδωται a μέρους om. V
20 ἄλλοθι coni. Thurot alii alias T 22 τοῦ αὐτοῦ M, sed cf. p. 130,4 et
p. 128,10 alt. ὁ VA: om. Pa

Οστερος και δσφραίνεται, εστι δε ώς ού, πρὸ τοῦ λέγειν πῶς ἐπὶ τῆς 272
ὄψεως ἔχει και δτι μὴ δμοίως ἐπὶ τούτων, λεγομένην τινὰ ἀπορίαν περὶ τῶν αἰσθήσεων ίστορεῖ, ης δείξει λύσιν οὖσαν τὴν προειρημένην τὴν εστι
μὲν ώς τὸ αὐτὸ ἀκούει ὁ πρῶτος και δσφραίνεται,
5 εστι δ' ώς ού. τοῦ γάρ ἀπορουμένου τούτῳ λύσει χρήσεται. η δε ἀπορία
τοιαύτη δοκεῖ· ἀδύνατόν φησιν *(ἄλλον)* ἄλλῳ τὸ αὐτὸ ἀκούειν η ὥραν η 10
δσφραίνεσθαι. εἰ γάρ οἱ κεχωρισμένοι ἀλλήλων κατὰ ταῦτα εἰεν ἀντι-
λαμβανόμενοι τε και αἰσθανόμενοι ἐνός τινος και τοῦ αὐτοῦ κατ' ἀριθμόν,
εἴη ἀν ἐκεῖνο τὸ οὖ αἰσθάνονται αὐτὸ αὐτοῦ γωρίς, | εἰ κατὰ τὸ αὐτὸ 273
10 ἐν τοῖς διαφέρουσιν εἴη τόποις. ης ἀπορίας παρατίθεται τὴν λύσιν λέγων
τοῦ μὲν πρώτου κινήσαντος τὸ μεταξύ, είτε ὅδωρ μεταξύ είτε ἀήρ εἴη,
ἀπαντας τοῦ αὐτοῦ κατ' ἀριθμὸν αἰσθάνεσθαι· εἰ γάρ εἴη κώδων η ἡχοῦσα,
ταῦτης πάντας ἀκούειν μιᾶς οὔσης, είτε λιβανωτὸς ὁ θυμιώμενος, τούτου
πάντας δσφραίνεσθαι, είτε πῦρ εἴη τὸ θερμαῖνον η ὥραμενον, και τούτου
15 πάντας τοῦ αὐτοῦ αἰσθάνεσθαι τοὺς ὑπ' αὐτοῦ θερμαίνομένους διὰ τῆς ἀφῆς
η τοὺς ὥρωντας αὐτό· δι' οὖ δὲ η ἐκείνων ἀντίληψις, οὐκέτι τοῦτο πᾶσι
ταῦτὸν κατ' ἀριθμὸν εἰναι, ἀλλ' ἐκάστῳ ἄλλῳ τὸ προσεγές και ιδιον μέρος τοῦ
20 δέρος η τοῦ ὅδατος, δι' οὖ μεταξύ ὅντος η ἐκείνων ἀντίληψις· εἰδει γάρ μόνον
ταῦτο τοῦτο. τὸν γάρ αὐτὸν κατ' εἰδος ψόφον η τὴν αὐτὴν δσμὴν η τὸ
20 θερμὸν κατ' | εἰδος παθόντα ταῦτα διαγέλλει τε και διαδέωσι ταῖς αἰσθή- 274
σεσιν, ἄλλῃ κατ' ἄλλῳ μόριον αὐτοῦ. οὕτως δὲ γινομένης τῆς τῶν αἰσθητῶν
ἀντιλήψεως, οὐδὲν ἄτοπον ἀμα τοὺς αὐτοὺς τὸ αὐτὸ και δσφραί-
νεσθαι και ἀκούειν τοῦ αὐτοῦ, και ὑγιεὶς τὸ προειρημένον τὸ εστι μὲν ώς 5
τοῦ αὐτοῦ αἰσθάνεσθαι, εστι δ' ώς ού.

25 Διό, φησίν, οὕτε σώματα ταῦτα, λέγων τὰ αἰσθητά, τὸν ψόφον,
τὴν δσμήν, τὸ χρῶμα, τὴν θερμότητα, ἀλλὰ πάθη και κινήσεις, οὕτε χωρὶς
σώματος· τούτου γάρ και ἐν τούτῳ πάθη. διὸ πάσχοντος τοῦ μεταξύ
σώματος και διατιθεμένου πως ὑπὸ τῶν αἰσθητῶν αἱ κατὰ τὰς αἰσθήσεις 10

2 ἐπὶ ταῦτης vel <i>(ώς)</i> ἐπὶ conicio	περὶ TVPa (Arist.): ἐπὶ MA	3 δόξει a
τὸ προειρημένον τὸ conicio, cf. v. 5 τούτῳ et v. 23	4 τοῦ αὐτοῦ M	alt. ο VA:
om. Pa		om. Pa
5 ταῦτη M	6 ἄλλον ex Arist. add. Thurot	prius η] και T Arist.
codd. EMY	alt. η] και Arist.	7 ταῦτὸ a: τοῦτο ἀν TA: τοῦτο VP
post ταῦτὸ add. τούτων a	post εἰεν add. ἀν VP	8 τοῦ αὐτοῦ Thurot (<i>idem</i> T):
αὐτοῦ τοῦ VAPa	9 αἰσθάνονται MV, e corr. P: αἰσθάνεται Aa, prius P	αὐτοῦ τοῦ VAPa
idem a se ipso T	10 διαφόροις A	εη] fiunt T
αὐτοῦ VAA		
ἀπορίαν V	11. 12 primum quidem movens intermedium, cum sit inter-	
λέγων om. Pa	medium aqua sive aer, omnes T	12. 13 εχουσα
16 διὸ οὐδὲ TAP ¹	17 εἰναι] εστι ex T Thurot, sed v. ad p. 53,27, et	ταῦτα Pa (corr. M)
τοῦ τε V	18 η MTAP: om. Va η om. V	13 πάντα Aa
19 ταῦτὸ a	19. 20 τὸ θερμὸν κατ' εἰδος TPA:	τοῦτον VA alt. η VP ^{2a} : om. TAP ¹
κατ' εἰδος τὸ θερμὸν A: τὸ θερμὸν V: an τὸ <i>(αὐτὸ)</i> θερμὸν?	20 ταῦτα] sc. τὰ μεταξύ	κατ' εἰδος τὸ θερμὸν V: an τὸ <i>(αὐτὸ)</i> θερμὸν?
21 ἀλλ' η V	22 ἀμα τοσούτους conicio	20 ταῦτα] sc. τὰ μεταξύ
προκείμενον A	prius και om. Pa	23 τοῦ αὐτοῦ om. T
24 τοῦ αὐτοῦ V	αἰσθάνεται conicio	25 διὸ a: δι' ων TVAP
ταῦτα om. V	post ταῦτα add. δει M	26 οὕτε P ^{2a} :
οὐ VATP ¹ : οὐδ' Arist. EMY	λέγειν Ma	27 ante έν add. τὰ a
	28 αι] οὐ A	

ἀντιλήψεις. εἴτε γάρ σώματα ἦν τὰ ὅν αἰσθανόμεθα, οὐχ οἶνον τε ἀνὴρ πλείους τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐνὸς κατ' ἀριθμὸν αἰσθάνεσθαι ἄμα (ἢ γάρ ⟨ἄν> αὐτὸν αὐτοῦ χωρὶς τὸ αἰσθητόν, εἰ σῶμα γε ὃν ἄμα ἐν πλείσιν ἐγίνετο καὶ διαφέρουσιν), εἴτε | ἀνευ σώματος, πάλιν οὐχ οἶνον τε αὐτῶν τὴν 275 5 ἀντιληφτιν γίνεσθαι. η γάρ κίνησις, δι' ης η ἀντιληφτις, σώματος, ἀλλὰ καὶ η διαίρεσις μεγέθους, καθ' ἥν διαίρεσιν συνδιαιρουμένων τῶν παιδῶν τῷ σώματι τῶν αὐτῶν πλείους αἰσθάνονται. τῷ γάρ πάθη εἶναι καὶ κινήσεις τὰ αἰσθητὰ ἐν σώματι γινόμενα, τούτῳ πλείους ἄμα αὐτῶν αἰσθάνονται, 5 ἄμα πασχόντων τῶν σωμάτων ὑπὸ τῶν ποιούντων τὰ πάθη κατὰ διαφέροντα 10 μόρια.

p. 446b27 Περὶ δὲ τοῦ φωτὸς ἄλλος λόγος· τῷ εἶναι γάρ τι τὸ φῶς ἔστιν, ἀλλ' οὐ κίνησίς τις. δλως.

Εἰπὼν περὶ μὲν τὸν φόφον καὶ τὴν δσμὴν εὐλόγως συμβαίνειν τὸ ταῦτα πρὸ τοῦ τὴν αἰσθησιν κινεῖν ἐν τῷ μεταξὺ γίνεσθαι τῷ κινήσεως 10 15 καὶ φορᾶς καὶ διαδόσεώς τινος τοῦ αἰσθητοῦ διὰ τοῦ μεταξὺ τοῦ συνεχοῦς σώματος γινομένης τὴν ἀντιληφτιν αὐτῶν καὶ τὴν αἰσθησιν γίνεσθαι (διὸ καὶ ἐν χρόνῳ η τούτων αἰσθησις), οὐχ ὅμοίως φησὶν οὕτω γίνεσθαι καὶ τὸ φῶς ἐν τῷ | διαφανεῖ καὶ τῷ μεταξὺ σώματι τοῦ τε ἀφ' οὐ τὸ φῶς καὶ 276 τῆς ὄψεως. ο δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ χρώματος.

20 p. 446b27 Τῷ γάρ ἐνεῖναι τι τὸ φῶς ἔστιν, ἀλλ' οὐ κίνησίς τις.

"Εστι δὲ δ λέγει δτι οὐχ ως ἐπὶ τοῦ ψόφου καὶ τῆς δσμῆς κινούμενον τὸ μεταξὺ σῶμα κατὰ διάδοσιν τοῦ πάθους, ἄλλοτε ἄλλου τοῦ πάσχοντος ἕ

1 ἀντιληφτις A post ἀντιληφτιν add. γίνεται P, γίνονται a εἴτε γάρ VA: si enim T: οὔτε γάρ εἰ Pa οὐχ V: om. TAPa 1. 2 ἥν πλείους scripsi (cf. v. 8): ἥν πλείω V: ἥν πλείω ως T: ἥ πλείω ως AP¹a: ἥ πλείονας P² 2 ἀν add. Thurot 3 αὐτοῦ libri γε TV: τε APA δν MTA: ὅν V: ἥν Pa ἐγένετο a 4 διαφέρει A εἴτ' TVA: οὔτ' Pa οὐχ V: om. TAPa ante αὐτῶν add. esset T 5 prius ἥ Pa: om. VA σῶμα T 5. 6 καὶ ἥ] καθ' ἥν A 6 μεγέθους—διαίρεσιν om. A διαίρεσιν MVP: διαιροῦσι a συνδιαιρουμένων MTAP (sed συν in ras. P²): συνδιαιρουμένου V: spat. v litt., tūm διαιρουμένων δὲ a 7 τῷ—κινήσεις] et passiones enim esse motus esse T 8 σώματι] τῷ στόματι V 9 ἄμα] vel T post κατὰ add. τὰ A 11 ἐνεῖναι ex v. 20 et p. 132,8 conicio (sic Arist. cod. P, inesse T, sed hac praep. saepe instrumentalem vertit) τι om. T 12 τὸ φῶς AP Arist. codd. LPSU (cf. v. 20): φῶς V (Arist. EMY) cum δλως ad sequens enuntiatum pertineat, patet lemma decursum esse τις om. Arist. codd. EMYU 13 ἀλόγως V 13. 14 τὸ ταῦτα P: τοσαῦτα V: τὰ τοιαῦτα A: ταῦτα a: hoc T 14 ἐν τῷ] τὸ M alt. τῷ TVA: τὸ P: τῆς a 16 ante prius τὴν add. et sicut T αὐτῶν bis habet V 17 καὶ om. T 18 οὖν VA: οὖν ἔστι T: οὖν τι Pa 19 λόγος TPa: om. VA 20 ἐνεῖναι A (cf. ad v. 11): ἐν εἶναι P: ἐν εἶναι TV ἔστιν om. A 22 τὸ om. a (habet etiam M) κατὰ διάδοσιν] μεταδιδόσαι P ἄλλοθι coni. Thurot cf. p. 129,20

αύτοῦ μέρους ὅντος, τῆς αἰσθήσεως αὐτῶν αἴτιον γίνεται, οὗτω δὲ καὶ ἐπὶ 276 τοῦ φωτὸς καὶ τῶν ὄρατῶν. οὐ γάρ διὰ κινήσεως ὁ ἀγρ καὶ τὸ διαφανὲς φωτίζεται, ἀλλ' ἀθρόον ἐκ δυνάμει διαφανοῦς ἐνεργείᾳ διαφανὲς γίνεται καὶ πεφωτισμένον, ἔχον ἐκ οὐκ ἔχοντος γινόμενον, οὐ διὰ τὸ λαμβάνειν τε καὶ 10 5 κινεῖσθαι. σχέσει γάρ καὶ παρουσίᾳ τῇ τοῦ φωτίζοντος πρὸς τὸ πεφυκὸς φωτίζεσθαι τὸ φῶς, ὡς ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς εἴρηται. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ εἰρημένον ἐκεῖ τὸ 'παρουσίᾳ | πυρὸς ἢ τοῦ φωτίζειν πεφυκότος ἐν δια- 277 φανεῖ', ἣν παρουσίαν διὰ τοῦ ἐνεῖναι ἐδήλωσεν. ὡς γάρ τὸ δεξιόν τινος οὐ διὰ κινήσεως δεξιὸν γίνεται οὐδὲ διὰ γενέσεως, ἀλλὰ τῇ τοῦ πρὸς δ 10 15 δεξιόν ἐστι ποιῷ σχέσει πρὸς αὐτὸν ἀθρόως οὐκ ὃν πρότερον δεξιὸν γίνεται δεξιόν, οὗτω καὶ τὸ δυνάμει διαφανὲς ἐνεργείᾳ γίνεται τοιοῦτον ἀθρόως 5 μεταβάλλον τῇ τοῦ φωτίζειν πεφυκότος αὐτὸν πρὸς αὐτὸν σχέσει ποιῷ. πᾶν γάρ ὅσον δύναται ὑπὸ τῆς τοιαύτης σχέσεως τοῦ φωτίζοντος ἐνεργείᾳ γενέσθαι διαφανὲς καὶ πεφωτισμένον ἀθρόως φωτίζεται, οὐκ ἀρέαμενον πρῶτον ἀπὸ 15 τοῦ πλησίον τῷ φωτίζοντι καὶ κατὰ διάδοσιν καὶ κίνησιν ἐν χρόνῳ ἐπὶ τὰ 10 πορρωτέρω μέρη διεξιόν, ὡς εἶχεν ἐπὶ τοῦ ψόφου καὶ τῆς ὀσμῆς.

"Ο δὲ πρῶτον ὡς δυνάμενον λέγεσθαι περὶ τοῦ ὄραν εἶπε, νῦν αὐτὸς τοῦτο κατασκευάζει εἰς † δὲ τοῦτο διὰ βραχέων περὶ [τε] τὸ εἰρημένον παραμυθεῖσθαι | δι' ἄλλων τινῶν ὅτι μὴ ἀδύνατον. οὐδὲ γάρ ἐπὶ κινήσεως, 278 20 φῆσι, πάσης ὄμοιώς ἔχει. οὐ γάρ ὄμοιώς ἡ τε ἀλλοίωσις ἔχει καὶ ἡ φορά. τουτέστιν ἡ κατὰ τόπον κίνησις, γίνεται, τοῦ φερομένου πρῶτον ἐν τῷ μεταξὺ γινομένου. φορᾷ δὲ ἔσοικε καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ ψόφου γινομένη κίνησις, ὄμοιώς καὶ ἡ κατὰ τὴν ὅσφρησιν. διὸ εὐλόγως αἱ τούτων ἀντιλήψεις ἐν 5 γρόνῳ· γεγονότος γάρ τοῦ ψόφου οὐδέπω ἀντιληφθεῖ, καὶ τοῦ ὅσφραντοῦ 25 ὅθεν οἶδον τέ ἐστιν αὐτοῦ ὅσφραίνεσθαι, οὐδέπω αὐτοῦ ἡ ὅσφρησις

1 αὐτῶν] αὐτὸν A γίνεται Thurot (*sit T corr. fit Thurot*): γίνεσθαι VAPa δὲ om. T
 3 totum potentia dyafanum actu T εἰς V post διαφανὲς add. δν V
 4 ἔχον TVPa: ἔχον καὶ A: οὗτως M γινομένου Pa 5 καὶ παρουσίᾳ P: οὐκ οὐσίᾳ TAA: ἔκουσίᾳ V φωτίζονται A πρὸς MTVP: om. Aa 6 post φῶς add. est T Περὶ ψυχῆς] B 7 p. 418b 16 7 πυρὸς] φωτὸς a (corr. M)
 8 ἥνπερ οὐσίαν A (*quam quidem substantiam T*) ἐνεῖναι MTAP: ἐν εἶναι V: εἶναι a (Arist.) 9 γενέσεως ex κινήσεως corr. P δ] τὸ a (corr. M) 10 γίνεται Pa: νῦν ἔσται VA: erit T 11 post οὗτω add. δὲ A 12 τοῦ φωτίζειν πεφυ in foramine perierunt, suppl. m. rec. τοῦ ἐνεργείᾳ φωτίζειν π (?)P alt. αὐτὸν] αὐτὰ V: αὐτῶ P 13 ως τοῦ φωτ. ἐν. perierunt, ως τοῦ φωτὸς ἐνεργείᾳ γι m. rec. P
 14 ἀθρόαν A πρῶτα V 14. 15 ἀπὸ τοῦ—φωτί suppl. m. rec. P, in quibus male πλησιάζειν 15 ἐπὶ] καὶ Pa (corr. M): postea T 16 δεξιὸν P
 εἶχεν—ψοφο recte suppl. m. rec. P 17 δὲ] καὶ V impossibile T (om. ὡς)
 post νῦν add. autem T αὐτὸν a 18 ad hoc autem quod brevia T
 ως δέον τοῦτο conicit Diels βραχέος Pa παρά a (corr. M) τε del.
 Thurot (om. T?) 19 παραμυθεῖται Pa ἀδυνάτοις TA οὐδὲ] οὐ T μν'
 20 alt. ἔχει om. T, 21 κίνησις, *(ἥτις)* conicio πρῶτα V 22 γινο P:
 γινομένη a φορᾷ MTAP: φορᾶς V: διαφέρειν a 23 ὄμοιώς] sed T τὴν VP: om. Aa ἀλόγως V 25 post ὅθεν add. εἰ P ἐστιν om. a prius αὐτοῦ fort. del. ἡ αὐτοῦ a

ζετιν, ἀλλὰ χρόνου δεῖται. οὐκέτι φησὶ τὴν κατὰ ἀλλοίωσιν κύνησιν 278
διμοίως γίνεσθαι ἐπὶ πάντων τῇ φορᾷ· ἐνδέχεται γάρ ὁ θερόν τι 10
ἀρέασθαι τῆς ἀλλοιώσεως πᾶν, καὶ μὴ τὸ ημισυ αὐτοῦ μηδὲ τὸ μόριον
πρῶτον, ὡς γίνεσθαι μὲν καὶ ταύτην ἐν χρόνῳ. οὐδὲ γάρ εἰ ἀθρόον ἤρξατο
5 τῆς ἀλλοιώσεώς τε καὶ τῆς πήγεως, ἥδη καὶ εὐθὺ τῷ ἀρέασθαι πέπηγε τὴν 279
πῆγεν ἦν πήγηνται, αλλὰ χρόνου δεῖται.

Εἰπὼν δὲ μὴ κατὰ τὴν τῶν μερῶν διάδοσιν τὴν ἀλλοίωσιν γίνεσθαι
πάντως (εἶναι γάρ τι μέγεθος ἀθρόως ἀρχόμενον), προστίθησιν δτι 'καὶ
ἐπὶ τούτων μέντοι, εἰ πολὺ εἴη τὸ ἀλλοιούμενον οἷον τὸ θερμαινόμενον ἢ 5
10 πηγανύμενον, οὐ πᾶν ἄμα ἤρχεται, ἀλλὰ τὸ ἐγόμενον ὑπὸ τοῦ ἐχομένου
μέρους πάσχει τε καὶ ἀλλοιοῦται, ἀλλ' οὐ πᾶν ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀλλοιοῦντος,
μέρος μέντοι ἀθρόον ἀπ' ἐκείνου ἤρξατο τῆς ἀλλοιώσεως'. ταύτην δὲ τὴν
εἰκόνα παρέθετο, οὐκ ἀλλοίωσιν λέγων εἶναι τὸ φωτίζεσθαι (οὐ γάρ οὗτος
αὐτῷ δοκεῖ), ἀλλὰ βουλόμενος λαβεῖν ὅτι καὶ ἀθρόα τινὰ ὅλα δύναται 15
15 μεταβάλλειν, καὶ οὐ πάντως, εἴ τι μεριστόν ἔστι, δεῖ αὐτὸν ἀπό τινος μορίου
ἀρέαμενον μεταβάλλειν. εἰ οὖν ἐπὶ τῆς ἀλλοιώσεως κινήσεως οὔσης καὶ
ἐν χρόνῳ γινομένης δμως οὐδὲν κωλύει ἀθρόον τι μέρος ἤρέασθαι τῆς
μεταβολῆς, οὐδὲν παράδοξον τὸ καὶ τὸ φωτιζόμενον ἀθρόον λέγειν | πᾶν 280
δέχεσθαι τὸ φῶς, μὴ διὰ κινήσεως τοῦ φωτίζεσθαι γινομένου. δτι γάρ
20 μὴ διὰ τοῦτο τὴν ἀλλοίωσιν παρέθετο, ὡς καὶ τοῦ φωτίζεσθαι ἀλλοιώσεως
οὔσης, σημεῖον εἶπεν αὐτός· οὐ μὴν ἀλλ', ἀν ἢ πολὺ τὸ θερμαινό-
μενον ἢ πηγανύμενον, τὸ ἐχόμενον ὑπὸ τοῦ ἐχομένου πάσχειν. 5
φωτίζεσθαι δέ, ἀν πολὺ τὸ φωτιζόμενον ἢ, οὐ τόδε πρῶτον ὑπὸ τοῦ
φωτίζοντος, ἀλλ' δσον ἀν ἢ τὸ φωτίζεσθαι δυνάμενον ἐν τῇ τοιᾶσι σχέσει
25 τοῦ φωτίζοντος τῇ πρὸς αὐτό, τοῦτο ἄμα πᾶν φωτίζεται ὑπ' ἐκείνου, καὶ
οὐκ ἔστι τι μόριον, δ νῦν μὲν οὐ πεφάτισται, μετ' ὀλίγον δέ, μένοντος
τοῦ φωτίζοντος τοῦ αὐτοῦ τε καὶ ἐν τῷ αὐτῷ.

10

1 φησὶ om. T	τὴν] τὰ Ma	κινούμενα M	3 καὶ] ut et T	μὴ om. a (habet etiam M)
4 μὲν vid. del.	εἰ MVP: om. Aa	5 alt. τῆς om. a	5 alt. τῆς	alt. καὶ
MTVA: om. Pa	εὐθὺς a	7 δὲ om. T	τὴν τῶν om. V	μερῶν] καιρῶν TA
διάθεσιν A	8 γάρ εἶναι ex T Thurot, ante πάντως interpungens	8 γάρ εἶναι ex T Thurot, ante πάντως interpungens	9 εἰ om. TA	ἀρχόμενον V
9 εἰ om. T	10 ἤρχεται P: ἤρχεται TVAa	10 ἤρχεται P: ἤρχεται TVAa	11 μέρος TV	11 μέρος TV πάθει V
12 ἀθρόως V				
13 εἶναι post φωτίζεσθαι a (T)	14 τὸ] τῷ a			
καὶ om. Ta (habet etiam M)	15. 16 καὶ οὐ—μεταβάλλειν om. V	15. 16 καὶ οὐ—μεταβάλλειν om. V	15 δεῖ]	15 δεῖ]
ἀπό om. T	16 μεταβάλλει A	16 μεταβάλλει A	16 μεταβάλλει A	16 μεταβάλλει A
17 οὐδεὶς Thurot: δμοίως libri simul per totam aliquam partem T	17 οὐδεὶς Thurot: δμοίως libri simul per totam aliquam partem T	17 οὐδεὶς Thurot: δμοίως libri simul per totam aliquam partem T	17 οὐδεὶς Thurot: δμοίως libri simul per totam aliquam partem T	17 οὐδεὶς Thurot: δμοίως libri simul per totam aliquam partem T
20 ως VP: quia T: om. Aa	καὶ τοῦ φωτίζεσθαι om. T	21 αὐτός TV: αὐτός	20 ως VP: quia T: om. Aa	20 ως VP: quia T: om. Aa
MA: om. Pa	οὐ—ἢ] quin immo non T	ἀλλ' ἀν ἢ Pa: ἀλλὰ μὴ VA: ἀλλ'	21 αὐτός TV: αὐτός	21 αὐτός TV: αὐτός
ἐνίστε ἀν ἢ M	22 πάσχειν Pa: om. TVA: πάσχει Arist. codd. praeter EM	22 πάσχειν Pa: om. TVA: πάσχει Arist. codd. praeter EM	22 πάσχειν Pa: om. TVA: πάσχει Arist. codd. praeter EM	22 πάσχειν Pa: om. TVA: πάσχει Arist. codd. praeter EM
23 φωτίζεται M	δέ Pa: om. TVA	οὐ τόδε Pa: τοῦτο δέ TVA	23. 24 τοῦ	23. 24 τοῦ
φωτίζοντος om. a	25 φωτίζεσθαι a (corr. M)	οὐ τόδε om. T	φωτίζεσθαι a (corr. M)	φωτίζεσθαι a (corr. M)
26 μόριον δ νῦν bis habet a	μὲν οὐ TVAP: οὐ μὲν M: οὐ a	μὲν οὐ TVAP: οὐ μὲν M: οὐ a	μετ'] non T	μετ'] non T

Ωι δὴ ἐγρήσατο ἐκ τοῦ παραδείγματος, ἔστι τὸ ἀθρόν τι μεταβάλλειν μέρος τοῦ ἀλλοιουμένου ὑπὸ τοῦ ἀλλοιοῦντος, τὸ δὲ εἰπεν οὗτως· τὸ δὲ πρῶτον ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ ἀλλοιοῦντος μεταβάλλει, καὶ ἀνάγκη ἄμα ἀλλοιοῦσθαι | καὶ ἀθρόν τοῦτο γάρ οὐν αὐτῷ πρὸς τὸ προκείμενον 281
5 χρήσιμον, ἐπειδὴ καὶ οὐ σφρηγῖσις ἀλλοιουμένου γίνεται τοῦ μεταξύ. Ισως γάρ οὐδὲ ἐκεῖνο ἀληθὲς τὸ πᾶν ἀθρόν τῆς ἀλλοιώσεως ἄρχεσθαι. μόριον μὲν γάρ τι τοῦ παντὸς ἀθρόν ἄρχεσθαι ὑγιές, τὸ δὲ πᾶν οὐκέτ' ἂν δόξαι, 5 εἰ γε δεῖ, ως εἴρηκεν ἐν τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει, παντὸς τοῦ κινουμένου τὸ μέν τι μόριον εἶναι ἐν τῷ ἐξ οὐ, τὸ δὲ ἐν τῷ εἰς δ· διὰ γάρ τούτου πᾶν 10 τὸ κινούμενον ἐδείχθη διαιρετὸν ὅν.

“Οτι δὲ ἐν σχέσει τὸ φῶς, ἀλλ’ οὐκ ἐν ἀλλοιώσει, δῆλον ἀπὸ τοῦ τὰ μὲν ἀλλοιούμενα οὐκ εὔθυν τῷ τὸ ἀλλοιοῦν ἀπελθεῖν πεπαῦσθαι τοῦ ἐγγενομένου πάθους ἐν αὐτοῖς ὑπὸ αὐτοῦ (οὐ γάρ τοῦ θερμαίνοντος ἀπελθόντος εὔθυνς καὶ τὸ θερμαίνομενον ὑπὸ αὐτοῦ τῆς ἐγγενομένης ὑπὸ ἐκείνου 10 θερμάτητος αὐτῷ παύεται), τὰ δὲ κατὰ τὴν πρός τι σχέσιν ὅντα τοιαῦτα, ἀπελθόντος τοῦ πρὸς ὃ η σχέσις, συμπαύεσθαι καὶ ταῦτα | τοῦ ἔτι εἶναι 282 ἐν τῇ πρὸς ἐκεῖνο σχέσει· υἱοῦ γάρ ἀποθανόντος πέπαυται καὶ ὁ πατὴρ πατὴρ ὡν, καὶ τοῦ ἀριστεροῦ ἀπελθόντος ὁ δεξιὸς οὐκέτι δεξιός ἐστιν. οὗτοι δὲ ἔχει καὶ τὸ φῶς· συναπέρχεται γάρ ἀθρόν τῷ φωτίζειν πεφυκότι.

20 Εἰπὼν δὲ διὰ βραχέων ταῦτα, λέγει· οὐν δὲ ἀν καὶ τὸ γεύεσθαι ὥσπερ 5 η δσμή, εἰ ἐν ὑγρῷ ημεν. ἔστι δὲ δ λέγει· ως ἐπὶ τῆς δσμῆς, πόρρω ὅντος τοῦ τὴν δσμὴν ἔχοντος, αἰσθανόμεθα αὐτοῦ τῷ τὸν μεταξὺ ἀέρα καὶ τὸ ὅδωρ πάσχειν ὑπὸ αὐτοῦ καὶ τὸ πάθος διαδιδόναι τῇ αἰσθήσει, οὗτοι, φησί, καὶ ἐπὶ τῆς γεύσεως εἶχεν ἄν, εἰ ημεν ἐν ὑγρῷ, τουτέστιν ἐν 10 ὅδατι, καὶ δι’ ἐκείνου τὴν ἀντίληψιν τῶν χυμῶν ἐποιούμεθα. δεχόμενον γάρ

1 ω δὴ TAPa: δὴ ω V	ἐκ τοῦ παραδείγματος]	παραδείγματι T	ἔστι] ὁ ἔστι Pa
μεταβάλλειν om. T	2 τοῦ ἡλλοιωμένου M: eius quod illuminatur T	2. 3 η—ἀλλοιοῦντος	om. (habet etiam M)
3 ἀλλοιουμένου V	μεταβάλλειν prius P (Arist. codd. EMP)	3. 4 μεταβάλλει—	ἀλλοιοῦσθαι om. T
5 η om. V	3 οὐκ post καὶ add. Arist. codd. EMY	4 γάρ om. a	οὐδὲν ἐκείνου a
ἀλλοιουμένου TAA: ἀλλοιουμένη VP	γίνεται om. a	6 γάρ] δὲ T	ἀληθὲς om. T
οὐδὲν ἐκείνου a	7 μὲν γάρ] tamen T	δόξῃ Pa:	videbatur T
8 εἰ γε δεῖ Thurot (si vero oportet T): εἰ γε δὴ MVP: εἴτε δεῖ A: εἴτε			
δὴ a εἴρηκεν V: ζοικεν TAPa: ἔδειξεν M	8 Φυσικῇ ἀκροάσει] Z 4 p. 234 ^b -10 ss.		
cf. quae Simpl. p. 968 D. ex Alex. adnotat	9 ιον αὐτοῦ εἶναι ἐξ male suppl. m.		
rec. P τὸ δὲ] δὲ V	10 πεπαῦσθαι VA: πέπαυται a: παύεσθαι Thurot (quod-		
11 ν σχέσει φησὶν ἀλλ’ suppl. m. rec. P	11 πέπαυται a: παύεσθαι Thurot (quod-		
πέπαυται suppl. m. rec. P	12 εὔθυνς a	12 εὐθύνης a	12 εὐθεῖν
13 ἐγγενομένου MTVAP: ἀλλοιουμένου a	13 πέπαυται a: παύεσθαι Thurot (quod-	τὸ om. a	
θερμάναντος V	14 ἐγγενομένης V	14 ἐγγενομένης V	14 ἐγγενομένης V
Thurot	15 παύεται Ta	15 παύεται Ta	15 παύεται Ta
etiam M)	16 ἀπελθόντα V	16 ἀπελθόντα V	16 ἀπελθόντα V
post δεξιὸς add. καὶ Pa, δεξιὸς οὐκέτι δεξιὸς add. V	17 παύεται Ta	17 παύεται Ta	17 παύεται Ta
καὶ V γενέσθαι V	18 καὶ τοῦ om. a (habet	18 καὶ τοῦ om. a (habet	18 καὶ τοῦ om. a (habet
21 εἰ Arist.: η V: om. TAP	19 καὶ τοῦ om. a (habet	19 καὶ τοῦ om. a (habet	19 καὶ τοῦ om. a (habet
22 αὐτῷ A	20 η μὲν MV: η μὲν A:	20 η μὲν MV: η μὲν A:	20 η μὲν MV: η μὲν A:
23 ἀέρα μεταξὺ V	21 εἰ Arist.: η V: om. TAP	21 εἰ Arist.: η V: om. TAP	21 εἰ Arist.: η V: om. TAP
24 γενέσεως V	22 αὐτῷ A	22 αὐτῷ A	22 αὐτῷ A
24. 25 ἐν τῷ ὅδατι A	23 facimus T	23 facimus T	23 facimus T

ἀν τὸ ὄδωρ τὴν ἀπὸ τῶν χυμῶν ποιότητα διὰ τοῦ γεύεσθαι αἰσθησιν ἡμῖν παρεῖχε τῶν γευστῶν πρὸ τοῦ ἐντυχεῖν ἔκείνοις, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ ὀσφραντοῦ ποιεῖ. νῦν δὲ τοῦτο οὐ γίνεται. ὁ <γάρ> ἀήρ ὀσμῆς μέν ἐστι δεκτικός, ἐν ᾧ ἐσμεν, <καὶ πέψυκε> * * * | χυμῶν πάσχειν, ὅλλ' οὐ παντὸς ὑγροῦ, 283 5 ἐπεὶ καὶ ὁ ἀήρ ὑγρός. εὐλόγως δή, φησί, διὰ τὰ εἰρημένα ὃν ἐστιν αἰσθητῶν ἀντιληφθεῖς διά τινος μεταξύ, ταῦτα <τὰ> μεταξὺ οὐ γάμα πάντα πάσχει, οὐδὲ ἄμα δεὶ δι' αὐτῶν ἀντιληφθεῖς τε καὶ αἰσθησεις γίνονται, ὅλλ' ἐν χρόνῳ, πλὴν ἐπὶ τοῦ φωτὸς καὶ τῶν ὄρατῶν. διὰ τί δὲ εὐλόγως; ή δητὶ ἔκεινα μὲν τὰ αἰσθητὰ διὰ κινήσεως καὶ πάθους ἐγγίνεται, τοῦ μεταξὺ 10 ὀλλοιουμένου καὶ πάσχοντος αὐτοῦ, διὸ καὶ ἐν χρόνῳ ἀπὸ τοῦ κινήσαντος τὸ πάθος τὸ ἐγγιγόμενον διαδίδοται· τὸ δὲ φῶς καὶ τὰ χρώματα οὐ διὰ κινήσεως (ἐν ποιᾷ γάρ σχέσει τοῦ φωτίζοντος πρὸς τὸ φωτιζόμενον τὸ 15 φῶς), διὸ καὶ ἄμα πᾶν τὸ διαφανὲς φωτίζεται. οὕτως δὲ γινομένου τοῦ φωτὸς ἀχρόνως εὐλόγως καὶ τὸ ὄρωμενον ἀχρόνως τῇ ὅψει προσβάλλει, | 284 15 ὡς γίνεσθαι οὐ μόνον τὸ ὄραν ἀχρόνως (τοῦτο γάρ ἐδείχθη πάσαις ταῖς αἰσθησεσιν ὑπάρχον), ὅλλα καὶ τὸ αἰσθητὸν ἀθρόως καὶ χωρὶς χρόνου προσπίπτειν τῇ ὅψει. αἱ γάρ ἀπὸ τῶν χρωμάτων κινήσεις ἐν τῷ διαφανεῖ τῷ κατ' ἐνέργειαν ὄμοιώς γίνονται, ὡς τὸ φῶς ἐν τῷ διαφανεῖ τὸ ἐδήλωσεν αὐτὸς εἰπών· διὰ τὸ αὐτὸ δὲ καὶ περὶ τοῦ ὄραν· τὸ γάρ φῶς 20 ποιεῖ τὸ ὄραν. εἰ γάρ ἔκεινο μὴ διὰ κινήσεως μηδὲ ἐν χρόνῳ γίνεται ἐν τῷ διαφανεῖ, οὐδὲ ἀν τὸ ὄραν γίνοιτο ἐν χρόνῳ. διὸ καὶ εὐθὺς ἀναβλέψαντες ὄμοιώς τά τε ἐγγὺς ὄρωμεν καὶ τὰ πόρρω.

p. 447a12 "Εστι δὲ ἀπορία καὶ ἄλλη τις τοιάδε περὶ τὰς αἰσθήσεις, πότερον ἐνδέχεται ἄμα δύο αἰσθάνεσθαι ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ἀτόμῳ χρόνῳ.

25

Ἡ μὲν ἀπορία ἦν ἀπορεῖ σαφῆς. ζητεῖ γάρ εἰ ἄμα πλειόνων ἐστιν 10

1 ἀν om. T 2 exhibit T ὥσπερ VA: ως Pa τοῦ ὀσφραντοῦ ποιεῖ scripsi: τῶν ὀσφραντῶν ποιεῖ A: τοῦ ὀσφραντοῦ ποιεῖν V: τοῦ ὀσφραντοῦ ἔχει a: ποιεῖν P: in odo-
rabilis fit T 3 γάρ add. M γευστικὸς a (corr. M) 4 ἐσμεν om. V
καὶ πέψυκε add. M ἐσμεν, <ὅλλ' οὐ> χυμῶν <οὐδὲ πέψυκε> πάσχειν ὑπὸ παντὸς ὑγροῦ
coni. Thurot: ἐσμεν, καὶ πέψυκε <ὑπὸ ὑγροῦ τοῦ ἐγχύμου πάσχειν e. gr. conicio χυμῶν
VP: χυμῶν ΜΑα: χυμὸν T οὐ] οὐχ ὑπὸ M 5 δὲ V 6 τὰ add. Thurot
alt. μεταξὺ om. M fort. recte (v. Arist.) πάντα om. Arist. LSU 8 εὐλογον a (corr. M)
9 ante διὰ add. τὸ V τοῦ a: τοῖς VAP: καὶ τοῖς T 10 ἀλλοιουμένους V
11 alt. τὸ om. Aa ἐγγενομένον A δὲ] enim T 12 γάρ σχέσει TPa:
σχέσει γάρ VA alt. τὸ om. P 14 καὶ—ἀχρόνως om. a (habet etiam M)
ἀχρόνως om. Λ προσβάλλει ΜΤΑ: προσβάλλειν VPa 15 τὸ] prius τοῦ P
15. 16 ταῖς αἰσθήσεσι πάσαις Pa 17 προσπίπτειν M: προσπίπτων V: προσπίπτει a:
προσπίπτον TAP αἱ γάρ VAPa: ὅτι δὲ αἱ M, fort. recte 18 τῷ κατ—διαφανεῖ
om. A post διαφανεῖ add. τῷ κατ' ἐνέργειαν a <δ> ἐδήλωσεν conicio
19 αὐτὰ εἰπών V περὶ] ἐπὶ Arist. EMY γάρ] autem T 19. 20 φῶς—ὄραν om. T
21 γίνοιτο a: γίνηται A: γένοιτο VP: fit T 21. 22 ἀναβλέψαντος V 22 pro τὰ
bis τὸ Pa 23 καὶ ἄλλῃ τις ἀπορίᾳ P: τις ἀπορία καὶ ἄλλῃ Arist. EMY τις] om. A
περὶ αἰσθήσεως Arist. codd. EMYS 24 δυεῖν ἄμα Aristot. codd. EMYSU (δυοῖν M)
δύνασθαι ante αἰσθάνεσθαι male add. Arist. codd. EY (Biehl)

αἰσθάνεσθαι, ώς ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ πλειόνων τινῶν αἰσθητῶν ἀντιληψίν γίνεσθαι, η̄ οὐχ οἶνον τε. τὸ δὲ ἀτόμῳ χρόνῳ εἴπεν οὐχ ώς ἀδιαιρέτῳ (οὐ γάρ ἔστιν ἀδιαιρέτος χρόνος), ἀλλὰ μὴ τούτου ἐν φ | αἰσθανόμεθα 285 χρόνῳ ἐν μέρει μέν τινι αὐτοῦ τοῦδε αἰσθάνεσθαι, ἐν ἄλλῳ δὲ ἄλλου, ἀλλ’ ἐν τῷ 5 αὐτῷ χρόνῳ πλειόνων. μέλλων δὲ ἐπιχειρεῖν πρῶτον ἐνδόξως εἰς τὸ μὴ οἶνον τε εἶναι λαμβάνει τινὰ καὶ τίθησιν ώς ἐναργῆ, δι’ ὃν κατασκευάσει διτι καὶ τὰ πλείω αἰσθητὰ ἐμποδίζει ἄλληλοις, πρῶτον μὲν τὸ δεῖ τὴν 10 μείζω κίνησιν ἐκκρούειν τὴν ἑλάττω, οὖν παρέθετο πίστιν τὸ πολλάκις ὑπὸ τοὺς διφθαλυών τινων τιθεμένων η̄ φερομένων μὴ αἰσθάνεσθαι τινας, διταν 15 τύχωσιν η̄ σφόδρα τι ἐννοοῦντες ἐν ἑαυτοῖς η̄ φοβούμενοι η̄ ἀκούοντες μεγάλου ψόφου (η̄ γάρ περὶ ἄλλα σύντονος ἐνέργεια τῆς ψυχῆς κωλύει τὰς ἑλάττους ἀντιλήψεις ἐν αὐτῇ γίνεσθαι). τὸ δὲ δεύτερον τίθησι τὸ 286 μᾶλλον ἔστιν αἰσθάνεσθαι ἀμιγοῦς καὶ ἀκράτου καὶ καθ’ αὐτὸ δῆτος | 20 η̄ μεμιγμένου καὶ κεκραμένου πρὸς ἄλλο, δι’ πάλιν ἐναργῶς ἔδειξεν οὕτως 25 ἔχον ἐπὶ παραδειγμάτων οἷνου ἀκράτου τε καὶ ὅδατι κεκραμένου, ὁμοίως καὶ μέλιτος, ὁμοίως καὶ λευκοῦ ἀκράτου καὶ ἄλλῳ μεμιγμένου τινὶ χρώματι, ὁμοίως καὶ νήτης αὐτῆς τε καθ’ αὐτὴν λαμβανομένης καὶ μεμιγμένης 5 τῆς ὑπάτης η̄ ἄλλῳ τινὶ φύσιγγῳ η̄ τῇ διὰ πασῶν συμφωνίᾳ· ἐπὶ πάντων γάρ τούτων τε καὶ τῶν τοιούτων εἰλικρινεστέρα τε καὶ ἀκριβεστέρα η̄ αἰσθησις 20 ἀπλῶν λαμβανομένη τῶν αἰσθητῶν η̄ εἰ εἴη συγκείμενα καὶ κεκραμένα ἀλλήλοις.

Οὐ τὴν αἰτίαν παρέθετο· διὰ γάρ τὸ ἀφανίζειν ἄλληλα ἀφανέστερα ἔκαστα γίνεται ἐν τῇ μίξει τῇ πρὸς ἄλληλα. εἰπὼν δὲ ἀφανίζειν ἔκαστα 10 ἐν τῇ μίξει, ἐν τίσιν η̄ μίξεις γίνεται καὶ τίνα ἐστὶ τὰ ἀφανίζοντα ἄλληλα

2 τὸ] τῷ V   ἀδιαιρέτῳ MVP²: διαιρέτῳ TAP¹: ἀδιαιρέτος a   4 χρόνον M:
om. a: χρόνου conicio   ἐν μέρει VP¹(?)a: ἐμέρισε TA: ἐμέρει P²   μέν V:
om. TAPa   αὐτοῦ V: om. TAPa   ἐν—ἄλλου V: om. TAPa   ἄλλ]
sed et T   5 χρόνῳ MVA: πρώτῳ TPa   6 ἐνεργῆ V   δι’ ὃν MVA:
ῶν T: δὲ δῆτα Pa   κατασκευάσει VA: κατασκευάζει MTPa   7 καὶ τὰ MA: κατὰ
TPa (tum spat. xi titt. a): τὰ V   πρῶτον MV: πρῶτα APa: primo T   τὸ VPa:
τῷ A: quod T   7. 8 τὴν κίνησιν τὴν μείζω Pa   9 ὑποφερομένων ὑπὸ Alex. legit
cum Arist. LSU (πὸ ἐπιφερόμενον ἐπὶ EMY)   10 τύχωσι σφόδρα Pa (corr. M) Arist.
αὐτοῖς Pa   11 η̄] ὁ V   τὰ ἄλλα A   σύντονος TP²a: σύντομος VAP¹   12 κολούει
Pa (corr. M)   ἐλάττονας a   δὲ om. V   ante τίθησι add. τι T   alt. τὸ
a(T): τῷ V: τῶν AP (V ut testatur Mau)   13 ἀκρατοῦς VA   alt. καὶ om. TA
ἐσυτὸ A   14 δ] η̄ P¹   πάλαι ἐνεργῶς V   15 παραδείγματι a (corr. M)
ἀκράτου om. a (habet etiam M)   τε MAP: om. Va   ὅδατος Va   16 ὁμοίως
TVA: om. Pa   λευκοῦ MTV: λευκοῦ καὶ APa   ἄλλῳ M (cf. v. 18): ἄλλου
TVAPa   τινι MA: τῷ P²a (T ut vid.): τε V(P¹?)   16. 17 χρώματος V
17 νήτης (!)V: η̄ τῆς TAA: τῆς νήτης M: η̄ τῆς νήτης P   αὐτῆς τε M(T)VA: τὲ P:
spat. xviii litt. a   ante καθ’ add. καὶ Pa (om. etiam M)   19 τε om. a
εἰλικρινεστάτη prius P   20 ἀπλῶν TVA: ἀπλῶς Pa   accipiens T, male ἀντιλαμβα-
νομένη Thurot, cf. v. 17   η̄ εἰ MTA: η̄ VP: εἰ a   εἴη] η̄ A   22 ἄλλῃ̄ P
ἀφανέστερα MTV: ἐμφανέστερα P: ἐμφανέστερον a   24 ἀφανίζεσθα T: fort. recte,
vel (ἄλληλα) ἔκαστα scrib.

ἐν τῇ μίξει τῷ ἐν μέσῳ που | καθίστασθαι τὸ μεμιγμένον καὶ τὴν εἰ- 287
λικρίνειαν ἀποβάλλειν ἔκαστον τῶν ἐν τῇ μίξει, ἐδήλωσε προσίθεις· τοῦτο
δὲ ποιεῖ ἐξ ὧν ἐν τι γίνεται. ταῦτα δὲ μίγνυται τε ἀλλήλοις καὶ
ἀφανίζει ἀλληλα ἐν τῇ μίξει, ἐξ ὧν μιγνυμένων ἐν τι δύναται γίνεσθαι.
5 οὐ γάρ πᾶν παντὶ μικτόν, ἀλλὰ γυμοὶ μὲν γυμοῖς, ψόφοι δὲ ψόφοις. γράμματα δὲ
γράμματι, θερμότητες δὲ καὶ ψυχρότητες ἀλλήλαις καὶ ἐγρότητες καὶ
ὑγρότητες, ὄμοιας καὶ αἱ ἄλλαι ἐναντιώσεις. οὐ γάρ μίγνυται ψόφος γράμματι
οὐδὲ χυμὸς φόφω· οὐδὲ γάρ δύναται ἐν τι ἐκ τῆς τῶν τοιούτων συνθέσεως
γίνεσθαι. καθόλου γάρ τὰ διαφέροντα αἰσθητὰ ἀμικτα τῷ εἶναι 10
10 ἑτερογενῆ. ὁμογενῶν γάρ καὶ ἐν ὁμογενέσιν ἡ μίξει· τῶν γάρ ἐναντίων
καὶ τῶν μεταξύ. ἔχει δὴ κείμενον δτι τὰ αἰσθητὰ ἀλληλα ἐμποδίζει, τὰ
μὲν διαφέροντα, ὡς μηδὲ αἰσθησιν γίνεσθαι τῶν ὅλων τὸ ἐλαττόνων, τὰ 288
δὲ ὁμογενῆ καὶ μιγνύμενα τῷ ἐλαττον ἐν τῇ μίξει αἰσθητὰ εἶναι τὰ
μεμιγμένα ἀλλήλοις τῶν ἀμιγῶν. τούτοις δὴ γράμμενος πειράται θεικνύναι
15 δτι μὴ οἷόν τε ἀμικτα δύο τινῶν αἰσθησιν γίνεσθαι.

Προστίθησι δὲ τούτοις δτι οὐδέ, δτε ἡ ἐλάττων ὑπὸ τῆς σφραγίστερας δ
ἀφανίζεται ἐκκρουομένη, οὐδὲ τότε τῆς μείζονος εἰλικρινῆς ἡ ἀντίληψις
γίνεται. εἰ γάρ ἡ μείζων κίνησις ἐκκρούει τὴν ἐλάττων ἐπισκοποῦσα αὐτῇ
20 (διὰ τοῦτο γάρ καὶ φοβούμενοι σφράρα οὐγ ὄρῶμεν), ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ μίξει
τῇ πρὸς ἀλληλα οὐγ ὄμοια ἡ ἀντίληψις, ἀνάγκη ἄρα, ἀν ἀμικτα τῷ τινων
αἰσθησις γινομένη, τοῦ μὲν μᾶλλον κινεῖν δυναμένου, τοῦ δὲ ἡττον, καὶ 10
αὐτὴν τὴν τοῦ μᾶλλον αἰσθητοῦ ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῇ πρὸς ἄλλο τι αἰσθητόν,
εἰ καὶ ἐλαττον εἴη ἔκεινον, ἡττον γίνεσθαι ἡ εἰ μόνον αὐτοῦ ἐγίνετο ἡ
αἰσθησις. ἀφαιρεῖται γάρ τι ἀπ' αὐτῆς ἐν τῇ πρὸς τὴν ἐλάττων | μίξει. 289
25 κεῖται γάρ τὸ πάντα ἀπλᾶ καὶ ἀμικτα δύο μᾶλλον αἰσθητὰ εἶναι.

* * * Τὸ ἵσως τοῖς πρώτοις ληφθεῖσιν ἀκόλουθον ως ἐπόμενον τοῦτο

1 ἐν τῇ μίξει ομ. T   τῶν ἐμμέσων τοῦ (οὐ a) Pa (corr. M)   καθίστασθαι]
constituent T   ante τὸ spat. xvii litt. a, μεμιγμένων add. M   2 ἔκαστα Pa
ἐν τῇ μίξει TVPa: μεμιγμένων A (huc fortasse rectius refertur quod ad v. 1 ex M ad-
notatum est)   3 δὲ ποιεῖ] ποιεῖν P   ποιεῖται V   alt. δὲ] an δὴ?
4 μεμιγμένον a   5 χυμὸς et ψόφος a   6 θερμότητι A   δὲ T: τε VAPa
ψυχρότητι A   6. 7 Ἐγρότητι καὶ ὑγρότητι A   7 post ἄλλαι add. αἱ V
8 ἐν τῇ et συνθέσει V   συνθήκης A   9 γάρ ομ. V   διάφορα ut vid. A
τῷ] τοῦ A   10 ὁμοιογενέσιν a   ante τῶν add. καὶ M .   11 δὲ Pa
post αἰσθητὰ add. μᾶλλον P   ἀλληλα ἐμποδίζει TVA: ἐμποδίζει ἀλληλα Pa, sed illud
μᾶλλον codicis P veri ordinis vestigium   12 ώς] τῷ Thurot   τῶν δλως ἀλλο-
γενῶν conicio   δλων TAP: δλως V: ἄλλων a   13 μιγνύμενα VAP: mixtura T:
μεμιγμένα a   τῷ] τὸ Pa (corr. M)   ante τὰ add. et T (fort. ea)   14 δὴ TV:
δὲ APA   16 οὐδέ ομ. Pa, sed vestigium latet in corruptela ex P infra adnotata
ὅτε] οὔτε P¹   ἡ ομ. V   σφραγίστητος VP   17 post ἀφανίζεται add. ἡ
P, del. P² ut vid.   ἐκκρουούμενος V   post τῆς add. μίξεως TA   18 ἐπισκο-
τοῦσαν a   αὐτὴν P   19 prius καὶ Aa: ομ. TVP   alt. καὶ ομ. T
22 τι] τε V   23 ἡττονα coni. Thurot   24 μίξει TA: μίξιν VPa .   26 τὸ TV:
τὰ A: τὸ δὲ Pa, sed lemma Aristoteleum p. 447a25. 26 olim extabat   ἀκόλουθα A:
ομ. T   τοῦτο] ομ. T: τοῦτος conicio   26. 138,1 πάλιν τοῦτο A

πάλιν λαμβάνει τό, ἀν ἴσαι ωσί τινες αἰσθήσεις, τουτέστιν ἐπὶ ἴσων αἰσθητῶν, διαφερόντων δὲ καὶ ὑπὸ διαφόρους αἰσθήσεις, τὸ μηδετέρου αὐτῶν αἰσθησιν 5 ἔσεσθαι. εἰ γάρ τῆς μείζονος αἰσθήσεως ἀφήρει τὴν τὸ ἐλάττω καὶ ἡφανίζε μία γινομένη αὐτῇ, κανὸν ωσιν ἴσαι ἀμφοτέραι διαφόρων οὖσαι αἰσθητῶν, 5 ἀφανιοῦσιν ἡ ἕτερα τὴν ἔτεραν ὅμοιώς. ἀπλᾶ μὲν γάρ τὸ ἐξ ἴσου κανὸν εἰσιν ἐξ ἀμφοτέρων ἀμαρτιανῶν· ἡ γάρ ἀπλῆ αἰσθησις ἀπλοῦ αἰσθητοῦ. 10 λείπεται ἄρα ἡ μηδ' ὅλως γίνεσθαι αἰσθησιν ἡ μικτὴν τινα καὶ ἀπὸ ἀμφοῖν μίαν. ἀλλὰ τοῦτο γίνεται ἐπὶ τῶν μίγνυσθαι δυναμένων ἀλλήλοις, ὥσπερ ἐπὶ τῶν κιρραμένων· | ἐπὶ γάρ μεμιγμένων ἡ τοιαύτη αἰσθησις. ἐκ μὲν 290 10 γάρ τινων αἰσθητῶν μεμιγμένων γίνεται τι, ἐκ δὲ ἐνίων οὐδὲν γίνεται τῷ μηδὲ τὴν ἀρχὴν αὐτὰ μικτὰ εἶναι, ὡς προειρήκαμεν. τοιαῦτα γάρ τὰ ὑπὸ τὰς διαφόρους αἰσθήσεις. μικτὰ γάρ τὰ ὅμοιοντα καὶ τὰ ὑπὸ τὴν 5 αὐτὴν αἰσθησιν· τοιαῦτα δὲ ὡν τὰ ἔσχατα ἐναντία εἰσὶν ἀλλήλοις. ἔσχατα γάρ ἐν ἑκάστῳ τὰ πλεῖστον ἀλλήλων διεστῶτα, τὰ δὲ πλεῖστον 15 ἀλλήλων ἐν τοῖς ὅμοιοντα διεστῶτα ἐναντία. ταῦτα δὲ ἀλλήλοις μίγνυται· ἐκ μὲν γάρ λευκοῦ καὶ μέλανος μιγνυμένων ἐν τι γίνεται ἀμαρτια, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν μεταξὺ τούτων πρὸς ἀλληλά τε καὶ πρὸς ταῦτα μεμιγμένων· ἐκ 10 δὲ λευκοῦ καὶ δέξιος οὐχ οἷόν τε ἐν τι γίνεσθαι (εἰ μὴ εἴη τὸ δέξιον μέλαν ἡ φαινόμενόν τι ἄλλο χρῶμα, καθ' ὃ ἡ μείζης αὐτοῦ πρὸς τὸ λευκὸν ἔσται) 20 ἀλλ' ἡ κατὰ συμβεβηκός. | ἡ εἴη ἀν κατὰ συμβεβηκός μεμιγμένον τὸ 291 λευκὸν καὶ τὸ δέξιον καὶ ἐν τι ἄμφω, εἰ ἀμαρτια τινὶ ἄμφω εἴη συμβεβηκότα, τὸ λευκὸν καὶ τὸ δέξιον, ὡς τὸ λευκὸν ⟨δέξιον⟩ καὶ τὸ δέξιον ⟨λευκὸν⟩ εἶναι. ἀλλ' οὐχ οὕτως ταῦτα ἐν ὡς ἡ ἐξ δέξιος καὶ βαρέος συμφωνίᾳ· ταῦτα γάρ καθ' αὐτὰ μικτά· ὅμοιοντα γάρ καὶ ὑπὸ αἰσθησιν μίαν.

1 λαμβάνει (accepit T) τὸ TVA: λαμβάνοιτο Pa   ἀν om. T   post τινες add.
 αἱ P   ἐπεὶ P¹   2 διαφόρου A   αἰσθήσεις] αἰσθήσεως ἔστι A
 post αἰσθήσεις add. ἀχθέντων M   τὸ μηδετέρου (τῷ μηδὲν ἔτερον P) αὐτῶν αἰσθησιν
 TVAP: τῷ μηδὲν πρὸς αἰσθησιν αὐτῶν α   3 εἰ] ἡ a   ἡ μείζων αἰσθησις coni.
 Thurot   auferat T   ἀφήρει τι ἡ ἐλάττων conicio, v. p. 137,24   ἡφανίζετο a:
 exterminet T   4 γενομένη A   αὐτῇ T   ἴσαι ωσιν Aa   5 ἀπλῆ μὲν
 γάρ αἰσθησις οὐκ ἀν εἴη conicio v. Arist.   γάρ TA: om. VPa   6 γινόμενα M
 7. 8 αἰσθησιν—μίγνυσθαι om. A   7 ἀπ' Thurot.: ἐπ' libri   8 γίγνεται a
 ώσπερ] εἴπερ καὶ a   9 κιρραμένων M(T)AP: κιρρωμένων V: spat. xx litt. a
 ἐπὶ et μεμιγμένων om. T   post γάρ add. τῶν Pa   9. 10 μὲν γάρ om. T
 10 μεμιγμένων om. V   11 μηδὲ om. M   μικτὰ V: ἀμικτα TAPa   εἶναι
 om. T   11. 12 τὰ ὑπὸ] spat. xviii litt. a   12 γάρ om. T   ὅμοιο-
 γενῆ V   13 ἐναντία] ἐν male Arist. codd. EMY   ἔστιν a, fort. recte
 14 ἔσχατα—διεστῶτα om. T   πλεῖστων V   15 ὅμοιογενέσι V   δὴ coni.
 Thurot   16 μὲν om. TM   μεμιγμένων a (T anceps)   18 γενέσθαι a (Arist.
 codd. EMP)   18. 19 εἰ—ἔσται suspecta habet Thurot, equidem parenthesis signa posui
 19 καθὰ V   αὐτοῦ scripsi: αὐτῶν libri   20 ἡ εἴη ἀν VA: autem (corr. aut) utique
 erit T: εἰ εἴη ἀν M: εἴη ἀν Pa   21 post δέξιον add. ὡς τὸ λευκὸν A   post alt. καὶ
 add. τὸ δέξιον εἶναι, sed rursus del. A   καὶ ἐν — δέξιον (22) om. V   22 δέξιον et
 λευκὸν add. Thurot, vel τὸ ⟨αὐτὸν⟩ λευκὸν καὶ [τὸ] δέξιον scrib.   23 ἐν ὡς scripsi (cf.
 Arist.): ἐν ὡ TVAPa: ὡς ἐν ὡ M

Ταῦτα δὲ εἰπὼν ἐπιφέρει ως ἐκ τῶν κειμένων δεδειγμένου τοῦ μὴ 5 οἶόν τε εἶναι τῶν διαφόρων αἰσθητῶν ἀμα αἰσθάνεται. ἦ γάρ οὐσαι ἔσονται αἱ ἀπὸ αὐτῶν κινήσεις η̄ η̄ ἑτέρα ὑπερέξει. ἀλλ’ εἰ μὲν οὐσαι, ἀφανιοῦ- 10 σιν ἀλλήλας· εἰ γάρ οὐδὲ τῆς μείζονος οἶόν τε εἰλιχριῶς αἰσθάνεται, 5 οὐταν μετ’ ἄλλης τινὸς ἐλάττονος γένηται, οὐταν οὐσαι, οὐτον οὐτισμοῖς ἀλλήλας· οὐ γάρ δὴ μιχθεῖσαι ἐν τι ποιήσουσιν αἰσθητόν. εἰ δὲ η̄ ἑτέρα ὑπερέχοι, ταύτης μόνης ἀντίληψις ἔσται· κεῖται γάρ οὐτι η̄ μείζων κίνησις ἀφανίζει τὴν ἐλάττω. | 292

p. 447 b 6 Ἐτι μᾶλλον ἀμα δυοῖν αἰσθοῖτο ἀν η̄ ψυχὴ τῇ μιᾶς αἰ-
10 θησει ὅν μία αἰσθησις.

Καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐπιχειρήσεως δείχνυσιν οὐτι μὴ οἶόν τε πλειόνων ἀμα αἰσθητῶν αἰσθάνεται, τῶν διαφόροις αἰσθήσειν αἰσθητῶν. ποιεῖται δὲ τὴν ἐπιχειρησιν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον. λέγει γάρ οὐτι ἀμα η̄ 5 ψυχὴ πλειόνων (ἀν μᾶλλον) αἰσθοῖτο τῶν κατὰ τὴν αὐτὴν αἰσθησιν αἰ- 15 σθητῶν η̄ τῶν ταῖς διαφόροις αἰσθήσει. τὸ δὲ τῇ μιᾶς αἰσθησει εἰπεν ἀντὶ τοῦ ‘μιᾶς ἐνεργείᾳ καὶ ἀμα γινομένῃ’. τὸ δὲ ὅν μία αἰσθησις συναπτέον τῷ ἀμα δυοῖν αἰσθοῖτο ἀν η̄ ψυχή· τούτῳ γάρ ἔπειται τὸ 20 ὅν μία αἰσθησις. ὃ κατασκευάζων λέγει· μᾶλλον γάρ η̄ κίνησις τῆς 10 μιᾶς αὐτὴ ἔαυτῆς η̄ τοῖν δυοῖν, οἷον ὄψεως | ἀκοῆς οὐσι [ἔστι] τῷ 293 μᾶλλον γάρ η̄ κίνησις η̄ τῆς μιᾶς αἰσθήσεως ἀμα καὶ μία η̄ αἱ τῶν δύο αἰσθήσεων’. ἔστι δὲ δ λέγει οὐτι μᾶλλον μία καὶ η̄ αὐτὴ η̄ τῆς μιᾶς αἰ- 25 σθήσεως ἐνέργεια δύναται εἶναι η̄ αἱ τῶν πλειόνων· ὅστε δις μᾶλλον ἐνδέχεται δι’ ὄμοιότητα μίαν εἶναι, αὐται ἀν μᾶλλον ἀμα γίνοιντο η̄ αἱ 5 πλειόν ἀλλήλων κεχωρισμέναι.

2 ἔσονται MTVA: εἰσὶν Pa 3 η̄ MA: om. VPa 3.4 pertingunt T, vid. corr. in extermabunt 4 οὐδὲ TV: οὐδὲν APA τῆς] τοῦ V 5 ἄλλου V post τινὸς add. ἐξ α γένηται prius P,a 6 ποιήσουσιν TPa: ποιοῦσιν VA 7 ὑπερέχοι TV: ὑπερέχει Pa: ὑπερέξει A ἀντίληψιν V post κίνησις add. τε V 9 ἔτι A (Arist. codd. LSU): εἰ ἔτι T: ἔτι εἰ VPa (Arist. P): ἐπεὶ Arist. EMY δυεῖν Arist. codd. EY ἀν om. TPa η̄ ψυχὴ] si omnia T (anima Thurot) 11 διὰ ταύτης T: δι’ αὐτῆς VAPa 12 τῶν VA: ταῖς Pa: τῶν ταῖς M αἰσθήσεσιν] sensibilibus T αἰσθητῶν om. a (habet etiam M) 13 κατὰ om. V alt. τὸ A: om. VPa, sed v. p. 108,6 14 ἀν μᾶλλον add. Thurot 15—17 τῇ μιᾶς— ἔπειται τὸ om. Pa (habet etiam M) 15 τῇ om. M 16 τὸ] hec T 17 τῷ] hec T ante ἀν add. τι TA τὸ] hec T 18 δ V: om. TAPa post κατασκευάζων add. δὲ τοῦτο M post γάρ add. ἀμα M (Arist.), sed v. v. 20, ubi verbis ἀμα καὶ μία Alex. illud αὐτὴ interpretari videtur 19.20 τῆς μιᾶς om. a (habet etiam M) αὐτὴ ἔαυτῆς] ταύτης Arist. codd. EMY αῦτη A ἔαυτῆς AA: sui ipsius T: αὐτῆς V (Arist. SU): αὐτῆς P (Arist. PL) οἷον MTAP: om. Va (Arist. codd. EMY) ὄψεως καὶ ἀκοῆς Ma (Arist.) οὖσι ἔστι τῶ (τὸ V) Va (ἔστι delevi): equivalet huic T: τὸ δὲ A: τοῦτο δὲ οὖσι ἔστι τῶ M: τὸ δὲ, τοῦ μᾶλλον—ἀκοῆς ex v. 18.19 rep. (hic τῆς μιᾶς et οἷον om., habet ἔαυτῆς et καὶ post ὄψεως) P 20.22 ἀμα—αἰσθήσεως in mg. V 20 et unius quamdiu duorum. est autem T καὶ μίαν V η̄ καὶ a (corr. M) αἱ APA: η̄ V 22 εἶναι δύναται Pa η̄ αἱ—ἐνδέχεται (23) om. T αἱ om. a (habet etiam M) 24 πλειστον a: πλειόνων P

Εἰς δὲ τοῦτο ἀγαγὸν τὸν λόγον μετὰ ταῦτα δείκνυσιν ὅτι μὴ οἷόν τε τὴν μίαν αἰσθησιν πλειόνων ἀμα αἰσθάνεσθαι, φῶτὸς ἀκολουθήσει τὸ μηδὲ κατὰ τὰς διαφόρους αἰσθήσεις ἀμα δύνασθαι αἰσθάνεσθαι. τῇ γὰρ αὐτῇ αἰσθήσει φησὶν ἀδύνατον εἶναι ἀμα δύο τινῶν ἡ σθῆσθαι κεχωρισμένων καὶ 10 5 μενόντων δύο. μεμιγμένων μὲν γὰρ καὶ οἷόν τε τῷ μηδὲ εἶναι τὰ μεμιγμένα ἔτι πλείω, ἀλλὰ ως ἐνὸς αἰσθάνεσθαι τῶν μεμιγμένων. τοῦ δὲ τῶν ἀμίκτων | ἀμα μὴ δύνασθαι αἰσθάνεσθαι τὴν αἰσθησιν ἀπόδειν 294 φέρει τὸ τοῦ ἐνὸς κατ’ ἀριθμὸν μίαν κατ’ ἀριθμὸν αἰσθησιν εἶναι. τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ ἡ δὲ μία ἀμα αὐτῇ· ἡ γὰρ μία ἐνέργεια τῆς αἰσθήσεως 10 καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ καὶ ἀμα γίνεται. τῶν δὴ μεμιγμένων ἀμα 5 αἰσθάνεται ἡ αἰσθησις ἐξ ἀνάγκης, ὅτι τε ἐκεῖνα ἐν καὶ τοῦ ἐνὸς κατὰ ἀριθμὸν αἰσθητοῦ μία ἡ ἐνέργεια κατ’ ἀριθμὸν ἡ τῆς αἰσθήσεως· τοῦ μὲν γὰρ ἐνὸς κατ’ ἀριθμὸν μία κατ’ ἐνέργειαν ἡ αἰσθησις. ἀ δὲ οὐ κατ’ ἀριθμὸν τὸ ἐν, ἀλλὰ κατ’ εἶδος ἡ γένος ἔχει, ὥσπερ τὸ λευκὸν καὶ τὸ 15 μέλαν (ταῦτα γὰρ εἶδει ταῦτα), τούτων μία αἰσθησις, οὐχ ἡ κατ’ ἐνέργειαν, 10 ἀλλὰ ἡ δυνάμει τε καὶ κατὰ δύναμιν μία. πᾶσαι γὰρ αἱ τῆς ὄψεως ἐνέργειαι δυνάμει ἀμα ἀλλήλαις, δτε δύναται ἡ ὄψις αὐτὰς ἐνεργεῖν. μία γὰρ αἰσθησις ἡ μὲν | κατ’ ἐνέργειάν ἔστιν, ἡ δὲ κατὰ δύναμιν. τῇ οὖν 295 κατὰ δύναμιν μιᾶς τῷ γένει τῶν αὐτῶν αἰσθητῶν αἰσθάνεται ἡ ψυχή.

20 Λαβὼν δὲ τὸ τοῦ ἐνὸς κατ’ ἀριθμὸν αἰσθητοῦ μίαν εἶναι τὴν κατ’ ἐνέργειαν αἰσθησιν, ἀντιστρέψει αὐτὸ καὶ λέγει καὶ τὴν μίαν κατ’ ἐνέργειαν αἰσθησιν ἐνὸς κατ’ ἀριθμὸν ἔσεσθαι αἰσθητοῦ· ἡ μία ἄρα ἐνέργεια ως 5 ἐνὸς καὶ μεμιγμένου τῶν πλειόνων αἰσθητῶν † δεὶ πλείονα αἰσθάνοιτο ἀν, εἰ ἀμα αὐτῶν αἰσθάνοιτο. εἰ δὲ μὴ εἴη μεμιγμένα, δύο ἀν καὶ αἰσθήσεις 25 καὶ ἀντιλήψεις γίνοιντο αὐτῶν καὶ τοσαῦται, δσα τὰ δύογενῆ μὲν αἰσθητά,

1 ἀγαγὸν τὸν λόγον V: om. TAPa 2 φῶτὸς οὐκ οὐκ. T consequitur T 3 δύναται V (T, nisi v. 2 pro *hec* (= τὸ) scrib. *quod*) 3. 4 (τὴν) γὰρ αὐτὴν αἰσθησιν M 4 δύο ἀμα A ἡ σθῆσθαι VAP (cf. p. 310,5 Th.); sentire T (Arist. p. 447^b 10 αἰσθάνεσθαι, sed αἰσθεσθαι Arist. P): om. a καὶ] ἡ Pa 5 μὲν MTAP: om. Va καὶ MTA: om. VPa μηδὲν Pa (corr. M) 5. 6 τὰ μεμιγμένα MTVA: om. Pa 6 ἀλλὰ ως ἐνὸς MTVA: ἀλλὰ ως ἐν P: ως ἐν a ante τῶν add. adhuc T 8 κατὰ τὸν ἀριθμὸν Pa μίαν κατ’ ἀριθμὸν om. T 9 δὲ ἡ V αὐτῇ Pa: αὐτῇ A (Arist. codd. EPY): αὐτὴν V: hic T (*huius Thurot*) τῆς αἰσθήσεως MTV: τῶν αἰσθήσεων APA 10 post δὴ add. μὴ A 11 αἰσθάνεται] αἰσθητῶν A ἐξ ἀνάγκης om. a 12 αἰσθητῇ V αἰσθητοῦ—ἐνὸς κατ’ ἀριθμὸν (13) om. Aa ἡ P: om. V καριθμὸν V ἡ τῆς VP: μιᾶς male Thurot ex T, in quo iunge: *unius quid* (corr. *quidem*) enim 13 ἡ Pa: om. VA οὐ] οὐδὲ P 14 ἔχει] ut T 15 εἶδει TVP: εἴδη Aa: γένει M ταῦτα] ταῦτα MV ante τούτων add. δὲ V 16 ante κατὰ add. ἡ T πᾶσαι om. T 17 ἀλλήλοις A 18 ἔστιν om. T τῇ—δύναμιν (19) om. a (habet etiam M) οὖν] ἡ M 19 μία Pa ante τῷ fort. add. τῶν (cf. p. 141,18) τῷ γένει τῶν Pa: τῶν γενικῶν MTVA 20—22 αἰσθητοῦ—ἀριθμὸν om. a (habet etiam M) 21 ἀντιστρέψει MTAP: ἀντιστρέψων δὲ V 22 ἔσεσθαι] γενέσθαι a 23 ante τῶν add. ἐκ T ἀεὶ πλείονα] om. M: τῷ μηκέτι εἶναι πλείονα e. gr. conicio, cf. v. 5 24 εἰ om. M post αἰσθήσεις add. τε VP 25 τοσαῦται M, τοσαῦ^T VP: τοσαῦτα Aa δύογενῆ V μὲν MVAP: om. Ta

〈αὐτή〉 μεμιγμένα δὲ ἀλλήλοις. ἀλλ' ἀπὸ τῆς μιᾶς κατ' ἀριθμὸν δυνάμεως 10 τῆς ἐν ἀτόμῳ γινομένης χρόνῳ μίαν τὴν ἐνέργειαν ἀνάγκη εἶναι. τῆς γὰρ κατ' ἀριθμὸν μιᾶς | δυνάμεως ἡ εἰσάπαξ γινομένη μία γρῆσίς τε καὶ 296 ἐνέργεια κατ' ἀριθμόν, τουτέστιν ἐνὸς ἀντιληφτικῆς. οὐκ ἄρα ἐν τῷ αὐτῷ 5 γρόνῳ ἀμαρτιώνων ἡ μία κατ' ἐνέργειαν αἰσθησίς ἀντιληφτεῖται· δύο μὲν γὰρ αἱ τῶν δύο ἀντιληφτικεῖς, ἡ δὲ μία ἐνέργεια ἐνὸς ἀντιληπτικῆς. κατα- 5 σκευάσσεις δὲ τὸ μὴ δύνασθαι τῇ μιᾷ αἰσθήσει πλειόνων ἀμαρτιλαμβάνεσθαι κατὰ τὸ αὐτό, ἀκόλουθον τῷ τεθέντι ἐπιφέρει τὸ γέττον ἔτι δυνήσεσθαι τὴν ψυχὴν κατὰ τὸ αὐτὸ τῶν πλείσιν αἰσθήσεσιν αἰσθητῶν αἰσθάνεσθαι.

10 p. 447 b 24 Φαίνεται γὰρ τὸ μὲν ἐν τῷ ἀριθμῷ ἡ ψυχὴ οὐδενὶ ἔτερῳ λέγειν ἀλλ' ἡ τῷ ἀμαρτιληφτικῇ τῷ δὲ τῷ εἴδει ἐν τῇ κρινούσῃ αἰσθήσει καὶ τῷ τρόπῳ.

Καὶ τοῦτο εἰς πίστιν τοῦ τὴν μίαν ἐνέργειαν τῆς αἰσθήσεως ἐνὸς κατ' 10 ἀριθμὸν ἀντιληφτικὴν εἶναι παρατίθεται τὸ τὸ μὲν ἐν τῷ ἀριθμῷ ἐπικρίνειν 15 αὐτὴν οὐδενὶ ἔτερῳ ἡ τῷ γρόνῳ. τῷ γὰρ ἀμαρτιληφτικῷ αὐτοῦ | 297 χρόνῳ ἀντιλαμβάνεσθαι ἐν αὐτῷ κατ' ἀριθμὸν κρίνει· ὥστε πάντα δσα γινώσκει ἡ αἰσθησίς ἐν ἀδιαιρέτῳ χρόνῳ ώς ἐν κατ' ἀριθμὸν γινώσκει. τὰ δὲ τῷ εἴδει ταῦτα τε καὶ ἐν, δμοίως δὲ καὶ τῷ γένει (εἰδός γὰρ νῦν ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν καὶ τὸ γένος λέγει) τῇ τε κρινούσῃ αἰσθήσει ἐπικρίνειν 5 20 φῆσιν αὐτὴν καὶ τῷ τρόπῳ τῆς ἀντιληφτικῆς, τῇ μὲν κρινούσῃ αἰσθήσει τὰ τῷ γένει ταῦτα, τῷ δὲ τρόπῳ τῆς ἀντιληφτικῆς τὰ τῷ εἴδει. τὰ μὲν γὰρ ὑπὸ τῆς αὐτῆς αἰσθήσεως κρινόμενα ὅμοιεν, τὰ μὲν ὑπὸ δψεως ἀλλήλοις, τὰ δὲ ὑπὸ ἀκοῆς ἀλλήλοις· πάλιν δμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλων. οὕτω μὲν οὖν τὰ τῷ γένει ταῦτα τῇ κρινούσῃ αἰσθήσει ὄριζεται, τὰ δὲ 10

1 μὴ T: om. VAPa   ἀπὸ] απὸ? (κατὰ Arist.)   2 ἐν om. T   3 ἀπαξ
Pa (εἰσάπαξ etiam M et Arist.)   χρῆσις] sensus T (usus Thurot)   4 ἀντιληφτικὴν V
5 ἀμαρτιληφτικόν om. a (habet etiam M)   post μία add. ἡ a   6. 7 κατασκευάσσεις V
7 τὴν μίαν αἰσθησίν T   ἀμαρτιληφτικόν om. a (habet etiam M)   8 τιθέντι V
δυνήσεσθαι TVPa: δύνασθαι MA   9 αἰσθησίν V   αἰσθητῶν] per sensibilia T
10 γὰρ] δὲ a (corr. M)   ἐν APA (post ἀριθμῷ Arist.): ἐν TV (post ἀριθμῷ T)
ἡ ψυχὴ P (Arist.): ἡ ψυχὴ ἡ T: ἡ ψυχὴ ἐν a: ἐν ψυχῇ ἡ VA   11 ἀλλ' ἡ] enim
nisi T   ἐν P(T): ἐν MVA: om. a   κρινούσῃ MPa: κρίσει οὖσῃ τῇ V (iudicio
existente T): κρίσει ἔσῃ τῇ A   12 αἰσθητῇ V   14 παρέθετο Pa   prius τὸ
T (scilicet) VA: τῷ Pa   ἐν TP: ἐν AA: ἐν ἐν V   post ἀριθμῷ add. οὐκ ἄλλω
τινὶ Pa   15 αὐτὸν a (corr. M)   οὐδενὶ ἔτερῳ V: om. TAPa   τῷ χρόνῳ]
specie T   ἀδιαιρέτου V: ἀδιαιρέτῳ TAPa   καὶ ἐν ἀδιαιρέτῳ αὐτοῦ τῷ χρόνῳ
conī. Thurot   αὐτοῦ] om. M: ipsa suis corr. in ipsius T   16 χρόνῳ MV:
χρόνου TA: τοῦ χρόνου Pa   δσα πάντα P   17 γινώσκει ἡ Pa: γινομένη TVA
ἐν et γινώσκει M: ἐνὸς (unus T) et γίνεται TVAPa   18 τῷ] τινὶ TA   ταῦτα TV
19 τε TVAP: om. a   19. 20 ἐπικρίνειν—αἰσθήσει TPa: om. VA   21 ταῦτα V
21. 22 τῷ δὲ—αἰσθήσεως om. Pa (habet etiam M, sed ante ἐπικρίνειν)   21 alt. τὰ
MTV: om. a   tert. τὰ T (? hec) V: ταῦτα A (T?): spat. vi litt., tum τα M: fort.
ταῦτα. τὰ   22 ὁμοιογενῆ TPa: ὁμοιογενῆ VA   μὲν τὰ Ta   post alt. ὑπὸ²
add. τῆς MA   23 ὑπὸ τῆς ἀκοῆς A   ἀλλήλων V   24 τὰ δὲ om. T

τῷ εἴδει πάλιν ταύτᾳ ἀπὸ τῶν ὁμογενῶν διαιρεῖ τῷ τρόπῳ τῆς ἀντιλήψεως αὐτῶν. ἡ αὐτὴ μὲν γάρ | αὐτῶν ἀντιλαμβάνεται, οὐχ ὁμοίως δέ. ἔκαστη 298 μὲν γάρ αἰσθησις τῶν καθ' αὐτὴν ἐναντίων ἐστὶ κριτική, ὅψις λευκοῦ καὶ μέλανος, γεῦσις γλυκέος καὶ πικροῦ, ἀκοὴ ὄξεος καὶ βαρέος, ὁμοίως δὲ καὶ 5 αἱ ἄλλαι. τὸ γάρ μέλαν καὶ τὸ λευκόν, δτι ταύτᾳ ἐστι τῷ γένει, κρίνει τῷ τὴν μίαν αἰσθησιν αἰσθάνεσθαι· τῷ δὲ κατὰ διαφέροντα τρόπον καὶ 5 κατὰ διάφορον πάθος αὐτῶν αἰσθάνεσθαι κρίνει ἔτερα ὅντα ἄλλήλων τῷ εἴδει. δῆλον δὲ δτι καὶ τῷ διαφέροντα τὸν χρόνον εἶναι καὶ ἡ κατὰ τὸν χρόνον διαφορὰ περιείληπται ἐν τῷ τρόπῳ τῆς ἀντιλήψεως. εἴη δ' ἀν 10 καὶ τὰ τῷ εἴδει ταύτᾳ κρινόμενα τῇ τε κρινούσῃ αἰσθήσει οὕσῃ τῇ αὐτῇ καὶ τῇ τοῦ χρόνου διαφορῇ μόνη.

"Εστι δὲ τὰ ἐναντία ἄλλήλοις ὁμογενῆ μέν, οὐ μὴν ἔτι ὁμοειδῆ. ἔτερα 10 γάρ τῷ εἴδει τὰ ἐναντία ἄλλήλοις. τούτων δὲ τὰς διαφορὰς ἐπικρίνει τῷ τρόπῳ τῆς ἀντιλήψεως. οὐ γάρ ὁμοίως ἡ ὅψις λευκοῦ καὶ μέλανος ἀντι- 15 λαμβάνεται, ἀλλὰ τοῦ μὲν ὡς ἔξεως, τοῦ δὲ ὡς στερήσεως. ἐν ἅπασι γάρ | 299 τοῖς ἐναντίοις τὸ μὲν ὡς ἔξις ἐστί, τὸ δὲ ὡς στέρησις τούτου. κρίνει μὲν οὖν τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν ἔτερα ὅντα ἄλλήλων τῷ εἴδει ἡ αὐτὴ αἰ- σθησις· ἡ γάρ ὅψις τῇ κατὰ τὴν ἀντίληψιν διαφορῇ καὶ τῷ τρόπῳ. ὁμοίως καὶ τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν διαφέροντα καὶ αὐτὰ κατ' εἶδος ὅντα ἡ γεῦσις 5 20 κρίνει. ὥστε οὐδέπω ἕκανὸν πρὸς τὸ τῷ εἴδει τινὰ ταύτᾳ εἶναι τὸ τῇ αὐτῇ αἰσθήσει αἰσθητὰ εἶναι· τῷ δὲ τρόπῳ τῆς ἀντιλήψεως τὰ τῷ εἴδει ταύτᾳ κρίνεται ὑπὸ τῆς οἰκείας αἰσθήσεως. ὁμοειδῆ γάρ τῶν ὑπὸ τὴν αὐτὴν αἰσθησιν ἄλλήλοις ὥν ὡς ἔξεών τινων ἀντιλαμβάνεται, καὶ πάλιν αὖ ἄλλήλοις ὁμοειδῆ ὥν ὡς στερήσεων. τῶν δὲ τοιούτων ἡ κρίσις κατὰ τὴν 25 τοῦ χρόνου διαφορὰν μόνην γίνεται. τῶν δὲ μεταξὺ τὰ μὲν τούτοις, τὰ δὲ ἔκείνοις προσνέμοιτο ἄν, κατὰ τὴν τοῦ πλείονος ἐν αὐτοῖς μᾶξιν τῆς νομῆς γινομένης.

Ομοίως δέ φησιν ἄλλήλαις | τὰς αἰσθήσεις τὰ σύστοιχα ἄλλήλοις αἱ- 300 σθάνεσθαι. οὐ γάρ ἄλλως μὲν ἡ ὅψις ἔξεως καὶ στερήσεως τῶν ἐναντίων

2 αὐτῇ] ἀπτῇ Pa	αὐτῶν] ἀπτῶν Pa	3 μὲν MVA: om. TPa	ἐναντία V
ἡ ὅψις α καὶ] τε καὶ α	4 ψεῦσις V	6 τῷ δὲ V: καὶ τῷ MTA: τῷ Pa	
τόπον V	7 διάφορα V	κρίνει—εἴδει (8) V: om. TAPa	8 τῷ M, corr.
in τὰ ut vid. P: om. VAT (? <i>palam autem quod et differens tempus sit</i>)	10 τε om. a (habet etiam M)	9 εἴη—ἀντι- λήψεως (14) ante ἄλλα v. 15 V	12 ὁμογενῆ— ἄλλήλοις (13) om. A
13 ἄλλήλοις VP: ἄλλήλων a		έπικρίνει MTVP: μὲν	
κρίνει Aa	14 τόπω V	15 ἔξεως] ὄξεος Pa (corr. M)	16 bis τῷ pro τῷ P
17 οὖν om. Pa	18 τόπω V	19 prius καὶ τῷ MTVAP: τῷ a	
διαφέρονται A	20 τινὰ om. A	21 αὐτῷ V	αἰσθητὴν Pa (corr. M)
22 post ταύτᾳ add. τῷ αὐτῷ ὅντι Thurot		23 ὄξεων V	
ἀντιλαμβάνειν τε V	αὐ] ἀν Ta	24 ὁμοιοειδῆ V	ῶν]
quorum quedam T (fort. legit στερήσεών τινων, cf. v. 23)		ἡ Pa: om. VA	25 τοῦ
om. V		26. 27 τῆς νομῆς μᾶξιν ἐν αὐτοῖς γινομένης M	
26 ἐν αὐτῷ V: om. Pa	26. 27 τῆς νομῆς γινομένης TVA (cf. M): ἔκείνοις γινομέ- νοις Pa	28 ἄλλήλαις Thurot (cf. p. 143,3): ἄλλήλοις VAPa (ἄλλήλους prius ut vid. P)	
στοιχεῖα a (corr. M)	ἄλλήλοις V: ἄλλήλων APa	29 ἄλλως μὲν ἡ Pa: ἡ μὲν TVA	
ὅψεως V	ἔξεως om. V		

ἀντιλαμβάνεται, ἄλλως δὲ η̄ ἀκοὴ τῶν ἐν αὐτῇ ἐναντίων, καὶ ἄλλως πάλιν
η̄ γεῦσις καὶ τῶν ἄλλων ἑκάστῃ, ἀλλὰ πᾶσαι τῶν υφ̄ ἑαυτὰς ἐναντίων
ὅμοίως ἀλλήλαις καὶ ἀνάλογον· τῶν γάρ συστοιχῶν ἀλλήλοις σύστοιχοι 5
καὶ αἱ ἀντιλήψεις τε καὶ αἰσθήσεις. ως γάρ ἐν γράμμασι τὸ λευκόν, οὗτως
ἐν γυμνοῖς τὸ γλυκύ· διὸ καὶ ὅμοίως η̄ γεῦσις γλυκέος ἀντιλαμβάνεται, ως
η̄ ὅψις λευκοῦ. πάλιν ως τὸ μέλαν ἐν γράμμασιν, οὗτω τὸ πικρὸν ἐν γυμνοῖς·
στερήσεις γάρ ἄμφω. οὗτω δὲ αὐτῶν καὶ αἰσθήσεις αἱ οὐκεῖται ἀντι-
λαμβάνονται· ὥστε ὅμοίως η̄ ὅψις μέλανος καὶ η̄ γεῦσις πικροῦ.

10

p. 448a1 "Ἐτι εἰ τῶν ἐναντίων κινήσεις αἱ ἐναντίαι.

10 Καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐπιχειρήσεως δείχνυσιν δτι μὴ οἶν τε τὴν αὐτὴν
αἰσθήσιν ἀμα πλειόνων αἰσθάνεσθαι. εἰ γάρ διὰ κινήσεως μέν τινος 301
αἰσθήσεις καὶ κινήσεις τινές, ἐναντίαι δὲ κινήσεις αἱ ὑπὸ τῶν ἐναντίων,
ἀδύνατον δὲ ἀμα τὰ ἐναντία εἶναι ἐν τῷ αὐτῷ γρόνῳ, ἀδύνατον δὲ εἴη
καὶ τῶν ἐναντίων αἰσθάνεσθαι τινα αἰσθήσιν ἐν τῷ αὐτῷ γρόνῳ. ἀμα γάρ
15 ⟨ἄν⟩ τὰς ἐναντίας κινοῖτο κινήσεις. ως δὲ τῶν ἐναντίων ἀμα ἀδύνατον αἱ
σθάνεσθαι τὴν αὐτὴν αἰσθήσιν, οὗτω καὶ τῶν μὴ ἐναντίων. ἔστι δὲ τὰ
μεταξὺ τῶν ἐναντίων ταῦτα· καὶ γάρ τούτων τὰ μὲν τοῦδε τῶν ἐναντίων,
τὰ δὲ τοῦ ἑτέρου ἐστίν, ως προειρήκαμεν· μίζει γάρ τῶν ἐναντίων τὰ
μεταξύ, καὶ οὐ δὲ πλεῖόν τι τῶν ἐναντίων ἔχη, τούτῳ συντάσσεται. ὥστε 10
20 οὐδὲ τῶν μεμιγμένων τε καὶ μεταξὺ ὅντων ἀμα πλειόνων η̄ αἰσθήσις ἀντι-
λήψεται, φαιοῦ, δὲ τύχη, καὶ ἔρυθροῦ, η̄ τοῦ διὰ πασῶν καὶ τοῦ διὰ
πέντε. ἐναντιώσεις γάρ καὶ ἐν τούτοις οὐσὶ μικτοῖς, εἴγε ο μὲν διὰ πέντε
φθόγγος ἔχει | οὗτως, ως περιττὸς πρὸς ἄρτιον (ώς γάρ τρία πρὸς δύο), ο 302
δὲ διὰ πασῶν ἔμπαλιν, ως ἄρτιος πρὸς περιττόν· ως γάρ δύο πρὸς έν.
25 ἀμα δὲ οὐχ οἶν τε αἰσθάνεσθαι ἀναλογίας περιττοῦ πρὸς ἄρτιον καὶ ἔμπαλιν
ἄρτιον πρὸς περιττόν.

Εἰπὼν δὲ μηδὲ τῶν μεμιγμένων τε καὶ μεταξὺ ὅντων ἀμα πλειόνων 5

1 αὐτῷ a 2 πᾶσα a 3 ἑαυτὰς MV: αὐτὰς A: ἑαυτῶν a: αὐτὸ P 3 ἀλλήλοις A
στοιχείων Va (corr. M) ἀλλήλαις a (corr. M) σύστοιχαι V 4 alt. καὶ]
καὶ αἱ V χρώματι TP 5 η̄ γεῦσις ὅμοίως V 6 γράμματι A
7 στέρησις T καὶ] καὶ αἱ a 8 ὅμοίως—πικροῦ TAP (nisi quod πικροῦ η̄ γεῦσις
P): ὅμοίως η̄ γ. π. καὶ η̄ ὅψις μ. V: η̄ ὅψις ὁμ. μ. καὶ πικροῦ η̄ γ. a 9 ἔτι εἰ V (Arist.
codd. ULP cf. v. 11): ἔτι δὲ TP: ἔπι δὲ A: ἔτι Arist. codd. EMYS 10 μὴ om. T 12 καὶ κινήσεις TVA: om. Pa 14 ἀπὸ V (coni.
Thurot) 13 ante ἐν add. ἀμα V 14 ἀδύνατον—γρόνῳ (14) om. a (habet etiam M)
14 καὶ om. T 15 δὲ addidi (post κινοῖτο Thurot) 16 τὰ μὴ ἐναντία V
τὰ] τὸ A 17 τοῦδε τῶν om. V 18 τούτου ἑτερά a
προειρήκαμεν] p. 142,25 alt. τὰ] τὸ A 19 ἐὰν Pa 20 οὐδὲ MP: οὐδὲν
TVA: οὐδεῖς a 20. 21 suscipit T 23 φθεγγόμενος Pa (corr. M) 24 ἔχει] ἔστιν a
24 ώς] ἔως V 25 δὲ om. V 26 ἀναλόγως V περιττοῦ post ἄρτιον V:
om. a (habet etiam M) 27 ἄρτιον πρὸς περιττόν om. T 27 εἰπὼν δὲ (γάρ A)
μηδὲ MA: εἰπὼν δὲ μὴ V: et cum dixisset neque T: om. Pa τε καὶ om. T

αἰσθησιν γίνεσθαι, προσέθηκεν ἐὰν μὴ ως ἐν αἰσθάνηται· οὗτως δὲ ὁ λόγος ὁ τῶν ἄκρων εἰς γίνεται, ἀλλως δ' οὔ. ἔστι δ' ὁ λέγει διτὶ πλειόνων μὲν οὗτως ως κεχραμένων καὶ μεμιγμένων ἀλλήλοις αἰσθάνεται ἄμα· ως γὰρ ἐνδὲ αἰσθάνεται τοῦ φαιῶν, καίτοι ἐκ τῶν ἐναντίων συγκει-
5 μένου. ἀλλ' ἐν τῇ τοιαύτῃ μίζει εἰς τις λόγος ἐκ τῆς τῶν ἄκρων τε καὶ 10 ἐναντίων μίζεως γίνεται καὶ μία τις φύσις καὶ ἐν πρᾶγμα. ὅστε, ἐπεὶ ἐν τί ἔστι τὸ ἐκ τῆς μίζεως γεγονός, αἰσθάνεται τοῦ οὗτω μεμιγμένου ἄμα· ως γὰρ ἐνός. ως μέντοι κεχωρισμένων ἡ τῶν ἐξ ὧν τὸ φαιὸν μέμικται ἡ τῶν | μεμιγμένων ἥδη ἀλλήλοις, ως ἔχει τὸ φαιὸν καὶ τὸ ἐρυθρόν, οὐκέτι 303
10 ἄμα ἀντιλαμβάνεται. τὸ δὲ ἔσται γὰρ ἄμα ὁ μὲν πολλοῦ πρὸς δλίγον
ἡ περιττοῦ πρὸς ἄρτιον, ὁ δὲ δλίγου πρὸς τὸ πολὺ ἡ ἄρτιον πρὸς περιττὸν εἴρηκεν ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν τῶν τοιούτων, ἢ ἔστι μεταξύ. ἔσται 5 μὲν γὰρ καὶ τούτων ἔκαστον μεμιγμένον, οὐ μέντοι ως ἐνα λόγον ἔχειν αὐτά πάντα. τὸ μὲν γὰρ αὐτῶν ἔξει, ως πολὺ μὲν ἔχειν τοῦ λευκοῦ,
15 δλίγον δὲ τοῦ μέλανος, ως τὸ ἐρυθρόν, τὸ δ' ἔμπαλιν, ως τὸ φαιόν, καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν φθόγγων ὁ μὲν περισσοῦ πρὸς ἄρτιον, ως ὁ διὰ πέντε, δὲ ἄρτιον πρὸς περισσόν, ως ὁ διὰ πασῶν, οἵτινες διαφέροντες ἀλλήλων 10 λόγοι καὶ ὑπεναντίοι. ἀλλ' οὐκ ἵσως τὸ φαιὸν ἐνα τινὰ λόγον ἔχει, καίτοι σύνθετον, ὅμοιώς καὶ ὁ διὰ πέντε φθόγγος.

20 p. 448^a13 Εἰ οὖν πλεῖον ἀπέχει ἔτι ἀλλήλων καὶ διαφέρει τὰ συ-
στοίχως μὲν λεγόμενα.

Λαβὼν τὸ μᾶλλον δύνασθαι | τὴν μίαν αἰσθησιν πλειόνων οίκειών αἱ-
304 σθητῶν ἄμα ἀντιλαμβάνεσθαι, αἰσθήσεως ἔκαστης οίκειού τινὸς αἰσθητοῦ
ἀντιλαμβανομένης, καὶ δεῖξας διτὶ μὴ οἶν τε ἄμα πλειόνων τὴν μίαν ἀντι-
25 λαμβάνεσθαι ἡ πλείους ἄμα γίνεσθαι αἰσθήσεις, *(αἰσθήσεως)* ἔκαστης οίκειού

1 *sensus* T   ἐὰν] ἀν Arist. codd. EMYL   μὴ ως ἐν VPa (Arist.): μήπω ΤΑ
οὗτος TAP   1. 2 δὲ εἰς λόγος ὁ (om. EMY) τῶν ἄκρων γίνεται Arist.   δὲ ὁ] δὲ εἰς
conicio ex Arist.   2 alt. δ om. a, habet etiam T   εἰς Pa: om. TVA, fort.
recte (v. ad. v. 1)   οὖ] οὖν A   3 ως om. Aa   κεχρυμμένων A
μιγμένων V   4. 5 συγκειμένων A   5 τις om. A   6 φύσις om. T
ἐπεὶ om. A   6. 7 ἐν τί] ὄντι A   8 ως γὰρ ἐνός VAPa: *sic enim unum* T
μέντοι V: *enim* T: μὲν ἥτοι (τι add., M) MA: μέν τι Pa   κεχωρισμένων V: κεχωρισ-
μένον TAPa   τῶν ὀξέων τὸ T   9 ἀλλήλων V   10 ἀντιλαμβάνεται ἄμα V
ἀντιλαμβάνηται a (corr. M)   hec T   ὁ Pa: *ut* T: om. VA   πρὸς δλίγον
πολλοῦ V   11 δ a: τὸ VAP: om. T   τὸ cum Aristot. vid. del.   πρὸς AP:
πρὸς τὸ Va   13 ἔχειν Thurot: *ἔχει libri (quod—habeant T)*   14 αὐτὰ πάντα
VA: ταῦτα πάντα T: πάντα αὐτὰ Pa   ἔχειν MVAP (v supra scr. P): *ἔχει* Ta
16 περιττὸς V   17 ἄρτιος TPa: ἄρτιος VA   περιττόν APa   18 καὶ ὑπεναντίοι
λόγοι V   19 post σύνθετον add. ὃν Thurot   καὶ ὁ] *et propter quod* T
20 ἔτι ἀπέχει Arist. codd. EMYU   20. 21 συστοίχων A: σύστοιχα P   23 ante
αἰσθήσεως add. καὶ a (om. etiam M)   23. 24 *quam sensus unusquisque—suscipere* T
24 ἀντιλαμβανομένου V   πλειόνων om. A   25 αἰσθήσεις *(αἰσθήσεως)* Thurot (*quod*
subaudiri vix potest propter duplice vocis sensum): αἰσθήσεις TVAP: αἰσθήσεως a

τινὸς αἰσθητοῦ ἀντιλαμβανομένης, ἐπιφέρει τοῖς κειμένοις τὸ ἀκόλουθον τὸ 304
μηδὲ ἀ ἡττον ἐνδέχεται ἄμα δύνασθαι γίνεσθαι ἄμα. εἰ γάρ πλεῖον ἀλλήλων 6
διαφέρει τὰ μὴ ὄμοιγενη τῶν ὄμοιγενῶν (τοῖς μὲν γάρ ἡ κατὰ τὸ γένος
ὑπάργει ταυτότης τε καὶ ὄμοιότης, τὰ δὲ καὶ ταύτης ἐστέργοται. ἔστι δὲ
5 τῶν μὴ ὄμοιγενῶν τὰ μὲν σύστοιχα ἀλλήλοις καὶ ἔκαστην αἰσθῆσιν, τὰ
δὲ οὐ σύστοιχα μέν, ὄμοιώς δὲ ἔχοντα πρὸς ἀλληλα· τῶν ταῖς διαφόροις 10
αἰσθήσεσιν αἰσθητῶν σύστοιχα μὲν αἱ μὲν ἔξεις ταῖς ἔξεσιν, αἱ δὲ στερήσεις
πάλιν ἀλλήλαις, οὐ σύστοιχα δὲ αἱ ἔξεις τῶν ἀλληλα· αἰσθῆσει αἰσθῆτῶν 305
τῇ στερήσει τῶν ὑπὸ ἀλληλην αἰσθησιν. δὲ καὶ αὐτὸς ἐδήλωσεν εἰπὼν τὸ
10 γλυκὺ καὶ τὸ λευκὸν καλῶ σύστοιχα, γένει δὲ ἐτερα. ὄμοιγενη γάρ
τὰ ἐναντία· ὑπὸ γάρ γένος τε ταῦταν καὶ μίαν αἰσθησιν· πλείων γάρ
διάστασις τῷ γλυκεῖ πρὸς τὸ λευκὸν ἢ τῷ λευκῷ πρὸς τὸ μέλαν, καὶ ἔτι 5
πλείων τῷ γλυκεῖ πρὸς τὸ μέλαν ἢ πρὸς τὸ λευκόν· τὸ μὲν γάρ λευκὸν
καὶ μέλαν ὄμοιγενη, τὸ δὲ γλυκὺ καὶ τὸ λευκὸν ἀνομοιγενῆ μέν, σύστοιχα
15 δέ, τὸ δὲ γλυκὺ καὶ τὸ μέλαν οὔτε ὄμοιγενη οὔτε σύστοιχα), εἰ οὖν τῶν
ὄμοιγενῶν ἀδύνατον ἄμα πλείονων αἰσθάνεσθαι, ἔτι ἀν ἡττον ἐνδέχοιτο τῶν
ἀνομοιγενῶν καὶ ὑπὸ διαφόροις αἰσθήσεις συστοίχων ἄμα ἀντιλαμβάνεσθαι 10
πλείονων, καὶ ἔτι ἡττον, εἰ πρὸς τῷ ἀνομοιγενῆ εἶναι μηδὲ σύστοιχα εἴη.

p. 448^a 16 Τὸ γλυκὺ δὲ τοῦ μέλανος πλεῖον ἔτι τῷ εἴδει διαφέρει
20 η τὸ λευκόν.

Καταλληλότερον καὶ σαφέστερον ἀν ἡ λέξις ἔχοι, εἰ εἴη | γεγραμμένον 306
η τοῦ λευκοῦ, ἵνα η τὸ γάρ γλυκὺ τοῦ μέλανος πλέον ἔτι τῷ εἴδει
διαφέρει η τοῦ λευκοῦ. τὸ δέ, δι τὸ μὲν λευκὸν σύστοιχον (έκατερον
γάρ αὐτῶν ἐν τῷ οἰκείῳ γένει ως ἔξις ἦν), τὸ δὲ μέλαν στέρησις ὃν οὐδὲ
25 σύστοιχον ἔτι ἔστι τῷ γλυκεῖ.

2 μηδένα ἡττον Pa (corr. M)	δύνασθαι MTVA: om. Pa	γινώσκεσθαι coni.
Thurot alt. ἄμα TV: om. APA	3 ὄμοιογενῶν V	τὸ MAP: om. Va
4 τὰ] τὸν A	5 ὄμοιογενῶν V	6 μὲν scripsi: μόνον libri
τὰ ὄμοιώς δὲ V: τὰ ὄμοιώς Pa: hec autem similiter T		όμοιώς δὲ A:
6 διαφοραῖς V	8 οὐ om. T	6. 7 τῶν—αἰσθητῶν deleam
enim T, fort. corr. privationibus et Alexandro ταῖς στερήσει restituendum		τῶν] εἶναι V
ἄλλην scripsi: ἀλλήλων libri: ἄλλας coni. Thurot		αἰσθῆσιν V (sensu T): αἰσθήσεων
APA: αἰσθήσεις coni. Thurot	αὐτὸς TPa: αὐτὸν VA	10 καλῶ Pa (Arist. codd.
LSUP): καλῶν VA: καλῶς T (ἄλλως Arist. codd. EMY)		11 πλειόνων V
12 τὸ γλυκὺ V	τῷ λευκῷ] τὸ λευκὸν V	13 πλείων Λα: πλείω P: πλεῖον T:
πλειόνων V	τὸ γλυκὺ V	14 <τὸ> μέλαν conicio
15 ὄμοιογενῆ a	16 ante ἔτι add. οὐκ T	ἀνομοιογενῆ a
ὑπὸ διαφόρους αἰσθήσεις Thurot (sub differentibus sensibus T):	17 ἀνομοιογενῶν VPa	καὶ om. T
VAPA	συστοίχως V	18 post τῷ add. μὴ V
εἴη TA: εἶναι VPa	19 δὲ γλυκὺ P	ἀνομοιογενῆ V
λοῦ λευκοῦ recte LSU	20 τὸ λευκόν etiam Arist. codd. EMYP,	
22 ante η add. καὶ τὸ τοῦ μέλανος V	21 ἀκαταλληλότερον a	καὶ TVA: οὖν καὶ Pa
τῷ λευκῷ TV: καὶ τὸ η τοῦ λευκοῦ A (καὶ		τὸ solum restat vestigium interpolationis modo e V adnotatae): καὶ τὸ η λευκοῦ Pa
ἵνα om. T	γάρ om. V	23 διαφέρον V prius τὸ] τοῦτο Thurot
τὸ δὲ <αἴτιον> conicio	alt. τὸ in τῷ corr. A	(hoc T) 24 ως om. V οὐδὲν P

p. 448a19 Ὁ δὲ λέγουσί τινες τῶν περὶ τὰς συμφωνίας, δτι οὐχ 306
ἄμα μὲν ἀφικνοῦνται <οἵ ψόφοι, φαίνονται> δέ.

Κατασκευάσας δι' ὃν ἐπικεχείρηκε τὸ μὴ δύνασθαι ἄμα πλειόνων 5
αἰσθησιν γίνεσθαι, φίγοις πειρῶνται δεικνύναι τὸ μὴ γίνεσθαι
ὅ μὲν ἄμα πλειόνων αἰσθησιν, φαίνεσθαι δέ, τοῦτο τίθησι καὶ δείκνυσι ψεῦδος
ὅν, ἐνδεικνύμενος δτι μὴ ταύτη οἶν τε τῇ λύσει προσχρωμένους δεικνύναι 10
δτι μὴ ἄμα πλειόνων αἰσθανόμεθα. ἦν δὲ τὸ λεγόμενον τὸ τὰ δοκοῦντα αἰσθητὰ
ἄμα κινεῖν τὴν αἰσθησιν μὴ ἄμα μὲν κινεῖν, | ἀλλ' ἐν χρόνοις διαφόροις,
τῷ δὲ εἶναι τοὺς μεταξὺ χρόνους ἀνεπαισθήτους ταύτη δοκεῖν ἄμα γίνεσθαι.
10 δείκνυσι δὴ τοῦτο ψεῦδος ὃν διὰ τοῦ δεῖξαι δτι μηδὲ εἰς ἐστι χρόνος ἀναί-
σθητος τῇ αὐτοῦ φύσει. χρήσιμον δὲ τοῦτο δειχθὲν εἴη ἀν καὶ πρὸς τὰ
ἐφθακότα περὶ τῆς ὅψεως εἰρῆσθαι, δτι μήτε τὸ φῶς χρόνῳ ὄρᾶται μήτ'
5 ἀλλο τι τῶν ὄρατῶν· ἄμα γὰρ ἀναβλέψαντες καὶ τὰ ἐγγὺς ὄρῶμεν καὶ τὰ
πόρρω. δ ἀναιρεῖσθαι δύναιτο ἄν, εἰ εἴη κείμενον τὸ εἶναι τινας ἀναι-
15 σθήτους χρόνους· λέγοιτο γὰρ ἀν δτι μὴ ἄμα μὲν ὄρῶμεν, δοκοῦμεν δὲ
διὰ τοὺς ἀναισθήτους χρόνους. τίθησι δὴ πρῶτον τὴν δόξαν καὶ μνημο-
νεύει τῶν ἀρμονικῶν καὶ τῶν περὶ τὰς συμφωνίας, ώς ἐκείνων χρωμένων 10
τῇ δόξῃ ταύτη καὶ λεγόντων δτι μὴ ἄμα μὲν οἱ ἀπὸ τῶν ἡρμοσμένων
ὄργάνων καὶ κρουομένων συμφώνως ἀφικνοῦνται ψόφοι πρὸς | τὴν ἀκοήν,
20 ἀλλ' ἐν διαφόροις χρόνοις, φαίνονται δὲ ἄμα γίνεσθαι καὶ εἰς τις ἥχος ἐξ ἀπάν-
των καὶ μὴ διαλείπειν ἡ ἀκοή, ἀλλ' ώς συνεχοῦς ἀκόνειν τοῦ ψόφου διὰ τὸ
ἀναισθήτους εἶναι τοὺς μεταξὺ τῶν φερομένων ἐπ' αὐτὴν ψόφων χρόνους.
χρῶνται δὲ τοῖς ἀναισθήτοις χρόνοις καὶ οἱ κατὰ εἰδώλων ἔμπτώσεις τὸ
5 ὄρᾶν γίνεσθαι λέγοντες. τοῦτο οὖν, φησίν, ἐξεταστέον, εἴτε ὁρθῶς λέγεται
25 εἴτε μή. καὶ τοῦ δεῖν ἐνταῦθα αὐτὸ δέεταίζεσθαι τὴν αἰτίαν παρέθετο.

p. 448a22 Τάχα γὰρ ἀν φαίη τις καὶ νῦν παρὰ τοῦτο δοκεῖν ἄμα
ὄρᾶν καὶ ἀκούειν, δτι οἱ μεταξὺ χρόνοι λανθάνουσιν.

Εἰ γὰρ τοῦτο οὗτως ἔχοι, εἴη ἀν λύσις τῶν ἀπορεῖσθαι δυναμένων 10
πρὸς ἀ κατεσκεύασεν ώς νῦν δεικνὺς δτι μὴ οἶν τε ἄμα πλειόνων

2 οἱ—φαίνονται ex Arist. addidi, ut δέ stare possit	3 ante ἄμα add. μὲν M
4 μὴ] μᾶλλον a (corr. M) γίνεσθαι] δύνασθαι V	5 δείκνυσι καὶ τίθησι V
καὶ om. P δεικνύναι P	6 προσχρώμενος V
8 χρόνοις διαφόροις MTVP: χρόνοις a: χρόνω διαφόρω A	9 τῶ TAP: τὸ MVa
δοκοῦν A	10 δὴ TVP: δὲ Aa
εἴη ἀν καὶ MTVA: εἴη ἀν P: εἰ καὶ a	post τοῦτο add. τὸ V
μηδὲ A	11 αὐτοῦ libri
μήτ' Thurot: μηδὲ VAPA	12 πεφθακότα Pa εἰρῆσθαι] p. 131,21 ss.
14 δ TPa: δὲ VA δύναται V	13 τι om. T
om. a (habet etiam M)	14 δὴ TVP: δὲ Aa
〈ταῦτην〉 τὴν conicio	15 λέγοιτο—χρόνους (16)
22 ψόφον χρόνον V	16 δὴ TVP: δὲ Aa
26 περὶ τούτοις V: iterum hoc T	17 ταῦτα V
29 κατὰ VA: κατὰ τῶν P: κατὰ τὰς τῶν a	18 δτι MTVA: om. Pa
29 λαμβάνονται A	21 ἀκούει a
29 ως] an καὶ?	22 εἴτε
29 ως] an καὶ?	23 καὶ? ἄμα—οἶν τε (147,2) om. V

αἰσθάνεσθαι. ἀποροῖτο μὲν γάρ ἄν, πῶς δοκοῦμεν ἀμα πλειόνων αἰσθάνεσθαι, εἰ μὴ τοῦτο οὖν τε. λύσιτο δ' ἂν ἐν τῇ τῶν μεταξὺ γρόνων ἀναίσθησίᾳ, εἰ εἴη τις γρόνος ἀναίσθητος. εἰ δὲ μηδεὶς γρόνος τοιοῦτος, ἀλλωρ τινὶ γρηστέον, | ἀλλ' οὐ τούτῳ. δτι οὖν μηδένα γρόνον ἐνδέχεται ἀναίσθητον 309 5 εἶναι, δείκνυσι. δεῖ δὲ ἡμᾶς προλαβεῖν δτι ὁ γρόνος αἰσθητὸν οὐ κατί^τ αὐτό ἔστιν. οὐ γάρ ἔστιν ὁ γρόνος ὑποκειμένη τις φύσις ἡς αἰσθανόμεθα, ἀλλὰ τῷ τῶν ἐν αὐτῷ γινομένων τε καὶ σητῶν αἰσθάνεσθαι ἡμᾶς, τούτῳ 10 καὶ ὁ γρόνος αἰσθητός ἔστιν. εἴη δὲ οὖν ἀναίσθητος γρόνος οὗτος, ἐν ᾧ μηδενὸς οὖν τε τῶν ἐν αὐτῷ γινομένων αἰσθησιν γίνεσθαι. εἰ δὲ μηδεὶς 15 εἴη τοιοῦτος, ἀλλ' εύρισκοιτο ἐν παντὶ μορίῳ γρόνου αἰσθησίς τινος τῶν ἐν αὐτῷ γινομένων οὖσα, οὐδεὶς δὲν εἴη γρόνος ἀναίσθητος. οὐ γάρ εἴ^τ τινα τῶν γινομένων ἐν γρόνῳ ἀναίσθητά ἔστι, διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν καὶ 20 ὁ γρόνος ἀναίσθητος ὁ ἐν ᾧ ταῦτα γίνεται. ἀλλ' εἰ μὲν ἐν τῷ αὐτῷ γρόνῳ, ἐν ᾧ τὰ ἀναίσθητα ἔστι τε καὶ γίνεται, μηδενὸς δλως οὖν τε | 310 25 αἰσθάνεσθαι, εἴη ἄν οὗτος ὁ γρόνος ἀναίσθητος· εἰ δὲ ἄλλων τινῶν ἐν τῷ αὐτῷ γρόνῳ αἰσθανόμεθα, οὐ διὰ τὸν γρόνον (ἄν) ἀναίσθητα ἐκεῖνα εἴη οὐδὲ δὲν ὁ γρόνος δι' ἐκεῖνα ἀναίσθητος λέγοιτο. δύναται γάρ ἀναίσθητά τινα καὶ ἐν ἐνιαυτῷ δλω κινεῖσθαι, ών τῆς κινήσεως οὐδὲν ἔστιν ἡσθῆσθαι, 5 οἷον εἰ εἴη τινὰ διὰ σμικρότητα ἐκπίπτοντα τὴν αἰσθησιν σώματα. 30 ἀλλ' οὐ διὰ τοῦτο ὁ τοσοῦτος γρόνος ἀναίσθητος, ἀλλ' αἰσθητός, δτι ἄλλων τινῶν αἰσθανόμεθα ἐν αὐτῷ. δὲν δὴ δείξῃ ἐν παντὶ γρόνῳ αἰσθησίν τινας ἔχοντας ἡμᾶς, εἴη δὲν ἀνηργκῶς τὸ εἶναι τινα γρόνον ἀναίσθητον. δτι οὖν παντὸς ἐνδέχεται ἡμᾶς αἰσθάνεσθαι γρόνου, τουτέστιν ἐν παντὶ γρόνῳ αἰσθάνεσθαι τινος, οὗτῳ δείκνυσιν. εἰ, 10 35 δτε τις ἔαυτοῦ αἰσθάνεται αἰσθανόμενον καὶ ἐν γρόνῳ, ἀδύνατον τότε λανθάνειν αὐτὸν ἔαυτὸν δτι ἔστι τε καὶ αἰσθάνεται, ἀδύνατον

1 ἀποροῖτο—αἰσθάνεσθαι ομ. T   2 ἀποροῖτο A: ἀπορεῖται Pa   3 ἀν AP: ομ. a
 ἀμα hic habet (habebat T, sic enim defectus homoeoteleuto explicatur): post αἰσθάνεσθαι Pa
 4 οὖν δτι V   5 προλαβεῖν TAP: προσλαβεῖν Va   6 αὐτὸν Thurot   7 οὐ γάρ ἔστιν MTVA:
 αἰσθητὸν APA: αἰσθητὸς V: anceps T   8 αἰσθητόν A   9 αὐτόν Thurot   10 οὐδὲν V
 om. Pa   11 εἴη V (coni. Thurot): ἦ T: ἦ Aa: ἦ P   12 τινα TVPa: τινος MA   13 αἰσθητός MA
 prius τε om. A   14 αἰσθητὰ V   15 αἰσθέσθαι MA: αἰσθάνεσθαι VP: sentire T   16 τινῶν γρόνων
 ἐν ταυτῷ P   17 post γρόνῳ add. καὶ M   18 αἰσθανόμεθα Ma   19 οὐδὲν A
 δὲν addidi (post ἐκεῖνα Thurot)   20 τοιοῦτος a
 αἰσθητά ut vid. V   21 post prius ἐν add. τῷ V   22 τινὰ ἔχοντα V
 σώματα] τοῦ σώματος V   23 post οὖν ras. π litt. V
 24 αἰσθανόμεθα V   25 ἔαυτοῦ αἰσθάνεται Pa: εἰ. αἰσθάνεσθαι A:
 αἰσθάνεσθαι ἔαυτῷ V: ἔαυτοῦ T   26 αἰσθάνεται—ἔαυτὸν ομ. T   27 ἐν (τούτῳ
 τῷ) coni. Thurot   28 αὐτὸν ομ. V   29 δτι TVP: δτε Aa

ἄρα εἶναι τινα χρόνον ἀναίσθητον. ὁ κατασκευάζει ἐκ τοῦ, εἰ εἴη τις ἀναίσθητος χρόνος, ἔσεσθαι αὐτὸν καὶ ἐν τούτῳ τῷ συνεχεῖ χρόνῳ ἐν 311 φῷ τις αἰσθάνεται αἰσθανομένου ἑαυτοῦ, εἰ δὲ τοῦτο, ἐν τούτῳ τὸν αἰσθανόμενον μήτε τούτων αἰσθήσεσθαι τινος ὃν αἰσθάνεται μήτε αὐτοῦ 5 αἰσθανομένου καὶ ὄντος. εἰ γάρ εἴη τοισῦτον, δῆλον ὡς ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ λήσεται τις αὐτὸν καὶ διὰ αἰσθάνεται καὶ διὰ ἔστι, καὶ οὐκ 5 αἰσθήσεται ὅντος ἑαυτοῦ· ὥστε ἐν φῷ χρόνῳ αἰσθάνεται τις ἑαυτοῦ αἰσθανομένου, καὶ οὐκ αἰσθήσεται οὔτε ὄντος ἑαυτοῦ οὔτε αἰσθανομένου· ὁ ἀδύνατον· πᾶς γάρ, διὰ αἰσθάνεται, ἑαυτοῦ ὄντος τε καὶ αἰσθανομένου 10 συναισθάνεται. ὅμοίως δέ, ὡς ἐφ' ἑαυτοῦ, καὶ ἄλλοι αἰσθανομένου 10 αἰσθηται τις, ἀδύνατον, κἀκείνου διὰ αἰσθάνεται τις αἰσθανομένου, μὴ αἰσθάνεσθαι καὶ διὰ ἔστιν (καὶ διὰ) αἰσθάνεται, ἀλλὰ διαλείπειν τινὰ χρόνον καὶ μὴ αἰσθάνεσθαι ὄντος αὐτοῦ. εἰ δὲ μηδεὶς | ἔστι χρόνος, 312 ἐν φῷ ἐνεργοῦντες καὶ αἰσθανόμενοι λανθάνομεν ἑαυτοὺς διὰ ἔσμεν, οὐδεὶς 15 ἀν εἴη τῇ ἑαυτοῦ φύσει χρόνος ἀναίσθητος. οὐ γάρ εἰ κοιψώμενοι λανθάνομεν ἑαυτοὺς διὰ ἔσμεν, ἀναίσθητος οὗτος ὁ χρόνος· ἄλλοι γάρ ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ αἰσθάνονται, καὶ ἡμεῖς δέ, ἐὰν ἐγρηγορότες ὦμεν. οὐ διὰ ὅπο τῶν οὐκ αἰσθανομένων ἀναίσθητος κρίνεται χρόνος ἢ διώσ τι 20 ἀναίσθητον· πάντα γάρ ἐκείνοις ἀναίσθητα, καὶ χρώματα καὶ ψόφοι καὶ δσμαὶ καὶ χυμοὶ καὶ τὰ ἀπτά.

p. 448a30 Ἔτι οὐκ ἀν εἴη οὔτε χρόνος οὔτε πρᾶγμα οὐδὲν διαίσθηται ἢ ἐν φῷ μὴ οὐτως, διὰ ἐν τούτου τινὶ ἢ διὰ τούτου τι ὄρᾳ, εἰπερ ἔστι τι μέγεθος καὶ χρόνου καὶ πράγματος ἀναίσθητον.

25 Καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐπιχειρήσεως ἔστι ταύτὸν δείκνυσιν, διὰ γάρ

1 εἰ om. V 2 ἔσεσθαι (καὶ add. M) MTVAP: ἔπειται καὶ αἱ αἱ ante alt. ἐν add. T
3 αἰσθανομένου scripsi: αἰσθανόμενος TVAPa: μὴ αἰσθανόμενον M 4 prius μήτε V:
μηδὲ A: neque T: μηδὲν Pa αἰσθάνεσθαι τινα Pa αὐτοῦ libri 5 τοιοῦτον
MTVAP: τοσοῦτον καὶ αἱ 6 λήψεται V αὐτὸν A: αὐτῶν V 7 αἰσθά-
νεται A ὥστε—ἑαυτοῦ (8) ὁμ. Aa ὥστε VP: ὥστε καὶ T 8 καὶ V: om. TP
ὅπερ α 9 ante ἑαυτοῦ add. οὐχ TVA (an ὅμοῦ?) 10 δέ TVA: δέ καὶ Pa
αὐτοῦ P καὶ MTA: καὶ VPa αἰσθανόμενος coni. Thurot 11 ὅτε]
οὐτως V αἰσθανομένου V: αἰσθανόμενος TAPa: αἰσθανόμενον coni. Thurot
μὴ TVA: μηδὲν Pa 12 καὶ ὅτι addidi αἰσθάνεται scripsi: αἰσθάνεσθαι libri
13 εἰ] οὐ V 13 ss. eodem argumento utitur Alex. apud Simpl. in Phys. p. 753, 18 ss. D
ἔσται V 14 ἐνεργοῦνται V λανθανόμενοι V αὐτοὺς A 15 αὐτοῦ P:
αὐτοῦ α 15. 16 λανθάνομεν P 16 οὗτος MTVA: ἄρα οὗτος Pa
17 ἡμεν VP 18 ὅπο Thurot: ἀπὸ libri οὐκ T (*scientibus non*) VAP: om. a
αἰσθομένων P ἀναίσθητος om. Pa ὁ χρόνος Aa ἢ] εἰ M τι T:
τι APa: τι δέ V 19 γάρ ἐκείνοις VP: γάρ ἐν ἐκείνοις TAA: γάρ ἐν (ἐκείνῳ) ἐκείνοις
Thurot αἰσθητά T 20 ἀπτά] αἰσθητά T 21 δ] ὁ μὴ Arist. codd. EMY
22 φ] φ εἰ Arist. codd. SU ὅτι TP (Arist.): ὅτε VA τούτω V ἢ ὅτι] ὅτε
V: om. Arist. codd. LSU¹ 23 prius τι om. A (Arist. codd. LU¹) χρόνος καὶ
πράγματα V 23. 24 αἰσθητὸν VA 25 ταῦτα V γάρ om. M cf. ad p. 113, 21

μηδεὶς χρόνος ἔστιν ἀναίσθητος, συναποδείκνυσί τε αὐτῷ ὅτι μηδὲ μέγεθός
τι καὶ μέρος αἰσθητοῦ ἀναίσθητον οἶνον τε εἶναι τῇ αὔτου φύσει. ἔπειται 11
γάρ ταῦτα ἀλλήλοις· καὶ^θ οὐς γάρ ἀναίσθητά τινα καὶ ἀψερῆ σώματα ἔστι
τῇ αὐτῶν | φύσει, κατὰ τούτους καὶ κινήσεις εἰσὶν ἀναίσθητοι καὶ χρόνοι. 12
5 η̄ δὲ δεῖξις ἀσαφῶς μὲν εἴρηται, ἐκλαβόντι δὲ τὴν διάνοιαν εἴη ἂν τοιαύτη·
εἰ ἔστι μόριόν τι τοῦ χρόνου ἢ τοῦ μεγέθους ἀναίσθητον, οὔτε χρόνος
τις ἔσται, ἐν ᾧ αἰσθανόμεθα, οὔτε μέγεθος τι, οὐδὲ αἰσθανόμεθα, ἀπλῶς
καὶ κυρίως· ἀλλ' ἐν παντὶ χρόνῳ, ἐν ᾧ λέγομεν αἰσθανόμεθαι, οὕτως 5
ἔσόμεθα αἰσθανόμενοι, οὐχ ὅτι ἐν τούτῳ, ἀλλ' ὅτι τῶν τούτου τινί, καὶ
10 παντὸς μεγέθους αἰσθησόμεθα, οὐχ ὅτι τούτου αἰσθανόμεθα (οὐδεὶς
γάρ ὅλου αἰσθησόμεθα), ἀλλ' ὅτι τῶν τούτου τινός. ἀλλὰ μὴν ὅσα ἐν
χρόνῳ λεγόμεθα αἰσθανόμεθαι οὕτω τῷ ἐν μορίῳ τινὶ αὐτοῦ αἰσθάνεσθαι 15
ἢ μεγέθῃ τῷ μὴ ὅλῳ, ἀλλὰ μορίων τινῶν αὐτῶν αἰσθανόμεθαι, διὰ τοῦτο
ἀληθεύομεν, ὅτι ἔστι τις πρῶτος χρόνος τοῦ ἐν ᾧ αἰσθανόμεθα παντί, καὶ
15 ἐπὶ τοῦ μεγέθους, ὅτι ἔστι τι μόριον | τούτου οὐ πρώτου καὶ παντὸς αἰσθανό- 20
μεθα. πᾶν γάρ τὸ κατά τι καὶ κατὰ μόριον ἀληθῆς τότε ἔστιν λαβεῖν,
ὅταν ἡ λαβεῖν ἐκείνου μόριον τι, διὰ πρῶτου τοιοῦτον ἔστι. λευκόν τε γάρ κατὰ
μόριον τότε ἀληθῆς ἔστιν, ὅταν ἡ τι μόριον αὐτοῦ λαβεῖν, διὰ μηκέτι λαβεῖν
κατ' ἄλλο καὶ κατ' ἄλλο μόριον λευκόν ἔστιν, ἀλλ' ἀπλῶς τε καὶ πρώτως· 25
20 καὶ κινεῖσθαι κατὰ μόριον τότε λέγεται ἀληθῶς, ὅταν ἡ τι μόριον αὐτοῦ
λαβεῖν, διὰ πᾶν, ἀλλ' οὐ κατὰ μόριον αὐτοῦ κινεῖται. ἐν οἷς γάρ οὐδὲν
ἔστι μόριον, καθ' οὖ τὸ κατηγορούμενον ὅλου ως κατὰ μόριον αὐτοῦ ὑπάρχον
ὅλου τε καὶ πρώτως κατηγορηθῆσεται, (κατηγορηθῆσεται) τούτων οὐκ
ἀληθῶς τὸ κατὰ μόριον αὐτοῖς ὑπάρχειν ἐκεῖνο διὰ κατηγορεῖται. ως οὖν 30
25 ἐπὶ τῶν ἄλλων, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν προκειμένων ἔξει. εἰ γάρ μηδὲν εἴη
τοιοῦτον μήτε ἐν χρόνῳ μήτε ἐν αἰσθητῷ, ἐν ᾧ πρώτῳ αἰσθησόμεθα ἢ |
οὖ πρώτου, οὐδὲ διὰ τὸ κατὰ μόριον τοῦ χρόνου αἰσθανόμεθαι ἡ μορίου 35
τινὸς τοῦ μεγέθους ἀληθῆς εἴη· ἀναιρούμενον γάρ τοῦ πρώτως ἀναι-
ρεῖται καὶ τὸ κατ' ἄλλο. ἀλλὰ μὴν ἀναιρεῖται τὸ πρώτως, εἰ χρόνος

1 τε ὁμ. T	αὐτὸ P	μήτε V	2 αὐτοῦ libri	3 τιν P
4 αὐτῶν libri	5 ἐκλαβόντες V	8 παντὶ (τῷ) coni. Thurot	λεγόμεθα coni.	
Thurot	9 τῶν VAPa: ἐν M: om. T, v. ad p. 152,25. 154,3. 7		10 οὐδ] ἀλλ' A	
10. 11 αἰσθανόμεθα—ὅλου ομ. Αα		11 τῶν ομ. TV	11. 12 ἐν χρόνῳ ομ. T	
12 λέγομεν T, fort. recte, v. v. 8	οὕτω τῷ TP: οὕτω τῶν V: οὕτως Α: οὐ τῷ a			
13 μεγέθη V (magnitudinem T, sed ὅλων legit): μεγέθει Αα, e corr. P		14 ἀληθῆς μὲν V		
χρόνος ομ. Pa	παντὶ] παν V: om. T, ne παντὸς conicias, cf. p. 154,2		16 post	
alt. κατά add. τι a	17 πρώτως V	τε ομ. V	18 ἀληθῶς conicio aut alt.	
λαβεῖν post ἔστιν transpon.		αὐτοῦ om. T	διὰ μηκέτι λαβεῖν ομ. A	
18—21 διὰ λαβεῖν ομ. a (habet etiam M)	19 τε] ὥστε M	19. 20 καὶ π.....		
κεκινῆσθαι M	21 παν TVA: μὴ παν Pa	22 ὑπάρχον MTA: ὑπάρχει VPa	23 ὅλως T	
ἐν οἷς scripsi: ἐνὸς TVA: ἐνθα Pa	22 ὑπάρχον MTA: ὑπάρχει VPa	23 ὅλως T		
alt. κατηγορηθῆσεται addidi: ἐπὶ add. Thurot (de hiis T)		24 ἀληθῆς M. sed v.		
superiorem notam	26 alt. μήτε ομ. T	πρώτως V	27 οὐ P: τοῦ V	
οὐδὲ διὰ TA: οὐδὲν VPa	τὸ] τὸς TV	28 εἴη ἀληθῆς Pa		

τις εῖη ἀναίσθητος ἢ μέγεθος· πᾶς γὰρ ὁ λαμβανόμενος χρόνος ἔξει 315 τινὰ ἐν αὐτῷ μόρια ἀναίσθητα, ὡστε ἐν οὐδενὶ οὕτως αἰσθησόμεθα, ὡς 5 πρώτως ἐν αὐτῷ αἰσθάνεσθαι, ἀλλ' ὡς ἔχοντι ἐν αὐτῷ μόρια ἐν οἷς αἰσθανόμεθα. ὅμοιώς καὶ πᾶν μέγεθος ἔξει τινὰ μόρια ἀναίσθητα, ὡστε 10 5 οὐδὲ μεγέθους τινὸς αἰσθησόμεθα τῷ δικαιούμενῳ αἰσθάνεσθαι, ἀλλὰ τῷ ἔχειν τινὰ μόρια αὐτοῦ αἰσθητά. οὔτε ἄρα ἐν χρόνῳ πρώτῳ τινὶ αἰσθησόμεθα 15 οὔτε πρώτως τινὸς αἰσθησιν ἔξημεν· μὴ *(ὅντος δὲ τοῦ)* πρώτως τινός, οὐδέ τινος κατ' ἄλλο τῶν ἐν οἷς οὐκ ἔστι τὸ πρώτως. οὔτε ἄρα ἐν χρόνῳ αἰσθησόμεθα οὔτε μεγέθους τινός. δτὶ δέ, εἰ ἔστι χρόνος τις | 10 ἀναίσθητος ἢ μέγεθος τῇ αὐτοῦ φύσει, οὔτε ἐν χρόνῳ τινὶ πρώτῳ οὔτε 316 μεγέθους τινὸς πρώτως αἰσθησόμεθα, αὐτὸς οὕτω δείκνυσιν.

p. 448b4 Εἰ γὰρ τὴν δλῆν ὄρᾳ, καὶ αἰσθάνεται τὸν αὐτὸν συνεχῶς χρόνον οὕτω τῷ ἐν τούτου τινί. ἀφηρήσθω τὸ ΓΒ, ἐν φ̄ *(οὐκ)* ἡσθάνετο.

15 Διὰ γὰρ τούτων τὸ προκείμενον δείκνυσιν ἐπὶ στοιχείων, δτὶ μήτε τις χρόνος πρώτως ἔσται ἐν φ̄ τις αἰσθήσεται μήτε αἰσθητόν τι δ μὴ τῷ τῶν 5 τούτου τι αἰσθητὸν εἶναι αἰσθητόν ἔστιν, ἀλλὰ καθ' αὐτό. σφόδρα δὲ ἐπιτεμημένως τὴν δεῖξιν ποιεῖται. δ δὲ λέγει τοιοῦτόν ἔστιν· εἰ ἔστι τις ἀναίσθητος χρόνος, δῆλον δτὶ καὶ ἐν τούτῳ ἔσται ἀναίσθητός τις 20 χρόνος, ἐν φ̄ συνεχῶς αἰσθανόμεθά τινος· ἔσται οὕτος ὁ ΑΒ. ὅμοιώς καὶ 10 εἰ ἀναίσθητον ἔστι τι, τοῦ αἰσθητοῦ μέρος ἔσται, καὶ ἐν τούτῳ, οὖ αἰσθανόμεθα ἐν τῷ ΑΒ χρόνῳ, ἀναίσθητά τινα μόρια ἔσται. καὶ τούτου, οὗ αἰσθανόμεθα ἐν τῷ ΑΒ χρόνῳ, τὸ μέγεθος ΑΒ. τοῖς γὰρ αὐτοῖς |

2 αὐτῷ libri   quare neque in in (!) nullo aliqualiter sentiemus T   οὕτως MA:
 ὅπως VP: πῶς Ta   3 αὐτῷ APA   3. 4 ἐν οἷς αἰσθανόμεθα TVAP: ἀναίσθητα a
 5 οὐδὲν P   μέγεθος V   prius τῷ] τοῦ V   alt. τῷ MTA: τοῦ VPA
 6 αὐτοῦ libri   *sentimus* T   7 ante μὴ add. ἀλλ' εἰ Thurot   ὅντος δὲ
 τοῦ addidi, cf. p. 153,19. 155,18   τινός om. T   8 οὐδέ τινος Thurot: μηδέ τινος
 οὐδέ τινος Aa: μηδέ τινος V: neque T   10 αὐτοῦ libri   11 πρώτον (sic) A
 12 αὐτὸν om. P   13 συνεχῆ V   οὕτω τῷ (sic V: τοῦ A: *eius quod* T: τὸ P:
 an δτὶ ex p. 151,22 ?) ἐν τούτου (τοῦ V, τούτῳ ceteri) τινὶ libri (Arist. codex P, nisi quod
 τὸ pro τῷ): οὐ τῶν (τῶι E) νῦν τούτων τινὶ Arist. codd. EMY: οὕτως δτὶ ἐν τούτου τινὶ^{τ'}
 κτλ. Arist. LSU   τὸ γρ̄ TVa (Arist. codd. LSU): τὸ γω A: τοῦτο γὰρ P: ή τὸ γρ̄
 Arist. EMYP   14 φ̄] ή Arist. EMYP   οὐκ ex Arist. EMYL addidi v. p. 152, 2.
 15 τούτου TV   16 αἰσθάνεται Pa, fort. recte, nisi v. 17 ἔσται scribas (cf. 153,18)
 δ VP: *eo quod* T: ω Aa   τῷ τῶν MA: τῶν VPA: *eo quod* T   17 τι TV: om. APA
 prius αἰσθητῶν Pa   ἔστιν MTVA: om. Pa   18 ἐπιτεμημένην V: fit T
 ἔστι] δὲ V   19 alt. τις om. A   20 ἐν φ̄—τινος iterum habet ante δῆλον v. 19 T
 φ̄ om. T, habet in interpolatione modo adnotata   ante τινὸς add. α—β V
 ἔσται—ό αβ TVA: ἔσται. οὕτως οὖν Pa: οὕτως M   21 εἰ om. T   ἔστι τι TA:
 ἔστι V: τι ἔστι Pa   μέρους Pa   post ἔσται add. α—β V   22. 23 ἀναίσθητά—
 χρόνῳ MPa: om. TVA propter homoeotelenton   22 αβ] αὐτῷ Pa   ἔσται M:
 ἔστω Pa   23 *(οὖν)* οὖν conicio   prius αβ scripsi: αὐτῷ Pa   ante τὸ add.
 ἔσται T, fort. recte   alt. αβ MTVA: αὐτό Pa

στοιχείοις γρῆται καὶ ἐπὶ τοῦ γρόνου καὶ ἐπὶ τοῦ αἰσθητοῦ. Θηλυκῶς δὲ 317 ἔκφέρει τὸ αἰσθητὸν δὲ λαμβάνει μέγεθος, λέγων ἐν ταύτης τινὶ ἡ ταύτης τι, ἐπὶ γραμμῶν τε τὴν δεῖξιν ποιούμενος καὶ σύντος καὶ τοῦ γρόνου γραμμῆς, ἐφ' ἣς πρώτως ΑΒ, καὶ τοῦ μεγέθους ὅμοίως. εἰπὼν δὲ εἰ γάρ τὴν ὅλην ὄρᾶ ἐπὶ τοῦ ὄρωμένου μεγέθους, ἐπὶ τοῦ γρόνου πάλιν τὰ αὐτὰ λέγων οὕτως εἶπε· καὶ αἰσθάνεται τὸν αὐτὸν συνεχῶς χρόνον, ἀντὶ μὲν τοῦ ὄρᾶν τὸ αἰσθάνεσθαι, ἀντὶ δὲ τοῦ ὅλου τὸν αὐτὸν συνεχῶς χρόνον· ἵσσον γάρ τοῦτο τῷ ὅλῳ τινὶ γρόνῳ. ὁ λαβὼν ἀφαιρεῖ ἀπὸ τοῦ γρόνου τοῦ ΑΒ τὸ ΓΒ. τὸ μὲν οὖν ἐν ταύτῃς 10 τινὶ ἐπὶ τοῦ γρόνου καὶ τῆς κατὰ τοῦτον γραμμῆς, λέγει δὲ τὸ ταύτης τι ἐπὶ τῆς τοῦ ὄρωμένου μεγέθους.

Πῶς δὲ τὸ ὄρωμενον κατὰ μέρος ὄρᾶται ἔδειξεν ἐπὶ τῆς γῆς, ὥσπερ τὸν χρόνον ἐπὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ· τὴν μὲν γὰρ γῆν ὄρᾶ | τις, δτι τόδε τι 318 μέρος αὐτῆς, ἐν δὲ τῷ ἐνιαυτῷ βαδίζει, δτι ἐν τῷδε τῷ μέρει 15 αὐτοῦ. τὸ δὲ οὐκοῦν ἐν ταύτῃς τινὶ ἡ ταύτης τι ἐξηγητικόν ἐστι τοῦ πῶς λέγεται τὸ ἐν τούτου τινί, ὡς ἀν εἰ ἔλεγεν· οὐκοῦν τοιοῦτόν ἐστι τὸ ἐν ταύτῃς τινὶ καὶ ταύτης τι, ὅποιον δή ἐστιν, δταν ἐπὶ τῆς γῆς 5 λέγωμεν δτι ὄρᾶται ἀπλῶς· τῷ γὰρ μόριον αὐτῆς ὄρᾶται οὕτω λέγεται ὄρᾶται ἡ γῆ· ὅμοίως καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ λέγεται τῷδε τὰ Ὀλύμπια, δτι 20 ἐν τῷδε τῷ μορίῳ αὐτοῦ. εἰ οὖν τις δῆλης τῆς ΑΒ ἐν τῷ ΑΒ χρόνῳ συνεχῶς αἰσθάνεται, ἔχει δὲ ὁ χρόνος ἐν αὐτῷ μορίᾳ τινα *(ἀν)*αἰσθητα (τού· τοῦ γὰρ δηλωτικὴ ἡ λέξις ἡ λέγουσα οὕτως δτι ἐν τούτου τινί), εἰ 10 δή ἔχει ὁ ΑΒ χρόνος, ἐν φ' συνεχῶς κεῖται [τι] αἰσθάνεσθαι τινος, ἀναίσθητά τινα ἐν αὐτῷ, ἀφηρήσθω ταῦτα· | καὶ ἔστω τοῦτο τὸ ΓΒ μέρος τοῦ 319

2 αἰσθητὸν Pa: ἀναίσθητον TVA λέγει V 3 ταύτης] ταῦτα V τι V
 Arist. (cf. v. 11 et 15): πῶς TAPa γραμμῆς a τὴν—ποιούμενος καὶ om. T
 4 ἀφ' T πρώτως Pa: πρώτος MA: πρῶτον V (*primum* T) AB Thurot: β TVA:
 ω P: om. a. 5 εἰ] οὐ V 7 συνεχῆ V ἀντὶ μὲν om. T 7. 8 prius ἀντὶ—
 χρόνον om. VA 7 ἀντὶ δὲ τοῦ ὅλου] *autem per totum* T 8 τῷ] τὸ V
 8] δὲ V 9 AB] αὐτοῦ Pa γβ MV (*g d* T): γω A: γὰρ Pa τὸ μὲν
 οὖν] δὲ μὲν ex T Thurot 9. 10 ταύτης τινὶ scripsi: ταύτη ἐστιν libri 10 τοῦτο Pa
 λέγει δὲ τὸ Pa: λέγει τὸ δὲ ΤΑ: λέγων τόδε V 11 τι MTVA: om. Pa τῆς
 τοῦ A: τῆς V: τοῦ Pa 12 τὸ MVA: om. Pa 13 τόδε τι] aliquam T: τοῦτο
 ex Arist. et p. 153,1 conicio 14 τῷδε τῷ Arist. codex E: aliqua T τῷ hic
 et v. 20 Thurot prōpter praecedens τι, de quo v. quod modo adnotavi 15 οὐκ δὲ V
 τι MTVA: om. Pa 16 τοῦτο Thurot, cf. p. 150,13. 152,4: τοῦτω libri (*τοῦ* V)
 17 τινι καὶ ταύτης om. T δποια Aa δή Thurot: δέ libri τῆς om. A
 18 δτι MTVAP: τὸ a αὐτοῦ V 19 τῷδε] τὸ δὲ P: om. T, fort. recte
 20 τις TP: τῆς VAA δῆλης τῆς AB om. T 21 συνεχῆ V αὐτῶ libri
 τινα om. V ἀναίσθητα Thurot: αἰσθητά libri 22 δτι V: *eius quod* T: τοῦ APA:
 om. M: τῷ coni. Thurot (cf. p. 150,13), sed dubium est, utrum ad Arist. p. 448^b5 an ad
 448^b2 respiciat τούτου a: τοῦτω TVP: τῷ A (cf. ad v. 16) 22. 23 εἰ δή
 T: εἰδη A: εἰ δὲ V: ἥδη Pa 23 si igitur AB *habet tempus* T ὁ Thurot: δτι δὲ V:
 ἡ Pa: om. A χρόνον Pa(T?) τι om. T 24 αὐτῶ libri ἔστω V:
 ἡτο A: sit T: εἰ Pa: ἡ M

AB χρόνου. ἀφαιρεθέντος <δὴ> δῆλον ὅτι ἐν τῷ καταλειπομένῳ τῷ ΑΓ 319 τοῦ αὐτοῦ αἰσθάνεται. ἐν γὰρ τούτῳ τῷ μορίῳ ἀναισθήτῳ ὅντι οὐδενὸς ἥσθιαντο, οὐδὲ τὸ τὸ συνημμένον τῷ χρόνῳ, ἐν φῶ ἥσθιαντο, ἐν τούτῳ τι αἰσθάνεται τῷ ἐν τούτου τινὶ αἰσθάνεσθαι· τοῦ γὰρ AB χρόνου 5 μόριον τὸ ΑΙΓ', ἐν φῷ αἰσθάνεται τούτου τὸ, οὐκ ἐν τῷ τὸ B χρόνῳ αἰσθάνεσθαι ἔκειτο. ἀσαφῆ δὲ τὴν λέξιν ἐποίησεν αὐτὸς τόν τε χρόνον θηλυκῶς σχηματίσας καὶ συμπλέξας ἄμα καὶ τὴν ὄρωμένην γῆν, ὡς τοῦ αὐτοῦ συμβαίνοντος καὶ ἐπὶ τοῦ ὄρωμένου, διπερ ἐδείχθη καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου, ἐν φῷ ἐτέθη ὄρᾶσθαι τὸ ὄρώμενον ἔχον ἐν ἑαυτῷ ἀναισθῆτα. 10 ἀφαιρεθέντων οὖν τούτων (ἔστω πάλιν τὸ ΓΒ) τὸ καταλειπόμενον ὅμοιως καὶ ὡς τὸ αὐτὸ δραμήσεται, τῷ τὰ ἀναισθῆτα μόρια μηδέ, ὅτε ἦν σὺν τῷ δλῳ, συντελεῖν τι εἰς τὴν γινομένην αἰσθησιν αὐτοῦ. δλον ἄρα τὸ AB ἐωρᾶτο οὐ καθ' αὐτό, | ἀλλὰ τῷ τῶν τούτου τι δρᾶσθαι. 320

Καὶ τὸ μὲν δεικνύμενον τοῦτο. αὐτὸς δὲ οὕτως εἴρηκεν οὐκοῦν ἐν 15 ταύτης τινὶ ἡ ταύτης τι, τὸ μὲν ταύτης τινὶ τῆς κατὰ χρόνον διαστάσεως τε καὶ συνεχείας λέγων, τὸ δὲ ταύτης τι τῆς τοῦ ὄρωμένου διαστάσεως. ἔστι γὰρ τὸ συμπέρασμα τῶν δεδειγμένων τὸ μήτε ἐν τῇ 5 κατὰ χρόνον διαστάσει τῇ AB δλη ὄρᾶν τὸ ὄρᾶν, ἀλλ' οὕτως ἐν ταύτῃ ὡς ἐν ταύτης τινί, μήτε τὴν τοῦ ὄρωμένου διάστασιν τῇ AB δλην ὄρᾶ- 20 σθαι, ἀλλὰ τῷ ταύτης τι. ἀφ' ἔκατέρας γὰρ διαστάσεως ἀφαιρεθείσης τῆς ΓΒ διαστάσεως ἀναισθήτου οὔσης ἡ καταλειπομένη διάστασις οὐδὲν ἐμειοῦτο, οὔτε ἡ ἐν χρόνῳ καθ' ἓν ἐώρα οὔτε ἡ ἐν τῷ ὄρατῷ ἥτις ἦν 10 ὄρωμένη.

Εἰπὼν δὲ διὰ βραχέων ταῦτα ὑπομιμήσκει ἡμᾶς πῶς λέγεται τὸ καθ' 25 ἄλλο ὄρᾶσθαι τι καὶ μὴ πρώτως μηδὲ ἐν χρόνῳ | πρώτῳ, ἀλλὰ τῷ τῶν 321 τούτου τινί, δεικνὺς ὅτι τὸ ἐπὶ τῶν δεδειγμένων συμβαίνον δμοιον τούτοις

1 ἀφαιρεθέντος TVA: ἀφαιρεθῆ Pa δὴ addidi ἐκ τοῦ καταλειπομένου A
alt. τῷ MA: τοῦ TVPa ΑΓ] a d T 3 τὸ <ΓΒ συντελεῖ τι> et <ει> ἐν conicio; τὸ
om. et συνημμένου coni. Thurot συνειλημμένον V 4 τῷ M: τοῦ VAPa: om. T
τούτῳ a (corr. M) χρόνου om. T 5 τὸ μόριον Pa τὸ ΑΓ om. T
τούτου οὐκ MVAP: hoc enim T: τούτῳ οὐκ a: τοῦ AB· οὐ γὰρ conicio <καὶ τοῦ αβ
μεγέθους τὸ μόριον οὗ αἰσθάνεται> τούτου γὰρ ἐν τῷ αβ coni. Thurot β TVA: φῷ a
(cf. ad p. 151,4. 9): σ P: γβ conicio 6 αὐτὴν V 7 χρωματίσας V alt. καὶ
om. T 9 ἔχων A αὐτῷ a 10 οὖν Pa: om. MTVA πάλιν] igitur T
ΓΒ] αγ Thurot, quod distinctione mutata improbo 12 τελεῖν Pa (corr. M)
τι om. T τὴν τῶν γινομένων A 13 τῷ τῶν MVAP: τῷ Ta 14 δὲ
εἴρηκεν οὗτος V 15 hoc quidem in hoc aliquo T (μὲν <έν> Thurot) τὸν χρόνον Pa
16 τε om. a (habet etiam M) συνέχει V λέγων om. T 18 χρόνον V:
τὸν χρόνον APA τὴν αβ δλην a τὸ ὄρᾶν TVA: τὸ ὄρᾶν P: om. a
οὗτος V: δπως TAPa 19 ὡς V: ἔστω APA: ἔστιν M (sūt T): τῷ conicio
ταύτῃ V 20 τῷ om. T ἐφεκάτερα a (corr. M) γὰρ <τῆς> coni. Thurot
22–24 ἥτις—τῶν δὲ om. T 24 Εἰπὼν scripsi: τῶν libri; breviter autem hoc exponens
nobis T: [τῶν δὲ] διὰ βραχέων <δὲ> ταῦτα <ἐκτιθέμενος> ὑπομιμήσκει Thurot coniciebat
25. 26 τῷ—τινί] eo quod horum T 25 τῷ τῶν VP(T): τῶν Αα: τῷ ἐν Thurot,
v. ad p. 149,9

ἐστι. λέγει γάρ ὁ σπερ τὴν γῆν ὄρᾶς δλην, ὅτι τοδὶ αὐτῆς, καὶ ἐν 321
τῷ ἐνιαυτῷ βαδίζει, ὅτι ἐν τῷ δε τῷ μέρει αὐτοῦ· ως γὰρ ἐπὶ
τούτων ἔχει, οὗτο γίνεται καὶ ἐπὶ παντὸς γρόνου, ἐν φ τις αἰσθάνεται, καὶ 5
ἐπὶ παντὸς μεγέθους, οὗ τις αἰσθάνεται. ἀ ἐν μέσῳ θεῖς ὃν ἔλαβε συμπε-
5 πασμάτων διὰ τοῦ οὐκοῦν ἐν ταύτης τινὶ ἡ ταύτης τι, τὴν αἰτίαν ἀπο-
διδωσι λέγων· ἀλλὰ μὴν ἐν τῷ ΒΓ οὐδὲν αἰσθάνεται. τῷ ἄρα ἐν
τούτου τινὶ τοῦ ΑΒ χρόνου αἰσθάνεσθαι ἐν τῷ ΒΓ μορίῳ οὐκ
αἰσθάνεται. αἰσθάνοιτο δὲ *(οὖν)* ἐν τῷ ΑΒ γρόνῳ οὗτως αἰσθανόμενος, ὅτι 10
ἐν μορίῳ τοῦ γρόνου αἰσθάνεσθαι λέγεται τοῦ δλου, οὐχ ως ἐν μορίῳ τοῦ
10 χρόνου μορίου τοῦ αἰσθητοῦ αἰσθανόμενος, ἀλλ' ως ἐν τῷ μορίῳ τοῦ δλου.
δείξας δὲ τοῦτο, τὸ ἐπόμενον καὶ ἐπὶ τοῦ ΑΓ χρόνου, δις ἣν μόριον τοῦ
χρόνου, ἐν φ ἐδόκει αἰσθανόμενος τοῦ δλου ἐν τῷ δλῳ αὐτῷ αἰσθάνεσθαι 322
(πάλιν γὰρ ἐπεὶ καὶ ἐν τούτῳ ἔστι τινα ἀναίσθητα μέρη, ἀφαιρεθέντων
ἔκείνων *(έν)* τῷ καταλειπομένῳ μέρει αὐτοῦ ἔσται αἰσθανόμενος, ὃστε οὐκ
15 ἐν τῷ δλῳ πρώτως) εἰπών, τὸ ἐπὶ πάντων τοῦτο ἔσεσθαι τῶν τε χρόνων
καὶ τῶν δρωμένων ἐδήλωσεν εἰπών· αἰεὶ γὰρ ἐν τινὶ καὶ τινός, δλου 5
δὲ οὐκ ἔστιν αἰσθάνεσθαι. δ εἴη δὲ δεικτικὸν τοῦ μήτε χρόνου τινὰ
ἔσεσθαι, ἐν φ πρώτως αἰσθησθμέντινος, μήτε αἰσθητόν, οὗ πρώτου καὶ
δλου αἰσθησθμένα. μὴ δοῦτος δὲ τοῦ πρώτως οὐδὲ τὸ κατ' ἄλλο δὲ εἴη·
20 τὸ γὰρ κατ' ἄλλο ἀληθές, ὅτι ἔστι τι, δ πρώτον καὶ καθ' αὐτὸ τοιοῦτον ἔστιν.

"Η διὰ τὸ [μὴ] ἔχειν ἐν αὐτῷ αἰσθητά τινα τὸν χρόνον, ἀληθές τὸ
γίνεσθαι τὴν αἰσθησίν τινος ἐν αὐτῷ τῷ ἐν τούτου τινὶ αἰσθάνεσθαι. εἰ δὲ
τοῦτο ἀληθές, ἔσται ἀφαιρεῖν τι ἀεὶ | αὐτοῦ καὶ ζητεῖν πῶς ἐν πρώτῳ 323
αὐτῷ αἰσθάνεται, οὐ τὰ ἀναίσθητα τοῦ χρόνου χωρίζοντας, ὅτι μηδὲ οἱόν
25 τε, *(ἄλλο)* ἄλλο μόριον τι ἀπ' αὐτοῦ ἀφαιροῦντας, ἐπεὶ ἐφ' οὐδὲ ἀληθές τὸ
κατὰ μόριον εἶναι τι, ἀληθές ἐπὶ τούτου καὶ τὸ ἀφαιρεῖσθαι τι μόριον, καθ'
δ τοιοῦτον τὸ δλον. * * * δύναται τὸ ΓΒ ἀπὸ τοῦ ΑΒ χρόνου παντός, 5

1 τοδὶ αὐτῆς ex Arist. Thurot (<i>aliquid ipsius</i> T): τε δι' αὐτῆς VAP: δι' αὐτῆς a: αὐτῆς	τι M	1. 2 καὶ—αὐτοῦ om. T	3 γίνεται om. T	τις om. V
4 ἔλαβε om. T	4. 5 συμπέρασμα τῶν Pa	5 διὰ τοῦ Thurot: δι' αὐτοῦ libri		
7 τούτω ΤΑ	αἰσθάνεσθαι om. VA	7—9 ἐν τῷ—αἰσθάνεσθαι om. T		
8 οὖν add. Thurot	αἰσθανόμεθα V	9 αἰσθάνεται λέγων V	τοῦ δλου om. T	
9. 10 οὐχ—δλου om. a (habet etiam M)		10 αἰσθητοῦ T: αἰσθανομένου MVAP		
11 τούτων V	τὸ om. AA	ΑΓ Thurot: αβ libri	12 τοῦ δλου om. T	
αὐτοῦ a (corr. M)	13 πάλιν om. T	γὰρ om. M	ἀναίσθητα M: αἰσθητὰ TVAPa	
14 ἐν add. Thurot	16—20 repetuntur p. 155, 15—19		17 αἰσθέσθαι A: om. T	
δ TVA: ἡ P: ἡ a	μήτε et τινὰ] multum T (<i>neque ullum?</i>)		18 ἔσεσθαι MV (<i>sii</i> T):	
αἰσθέσθαι APa	18. 19 τινος—αἰσθησθμέθα om. Pa (habet etiam M)		18 τινος	
om. T	21 μὴ del. Thurot	ἐν αὐτῷ]	ἐνταῦθα a (corr. M): om. T	
22 sensus T	ἐν αὐτῷ τινος Pa	τούτῳ V	23 ἔστιν A	post
ἔσται add. τε a	τι ἀεὶ scripsi: τὸ ἀεὶ T: τι δεῖ ἀεὶ V: τὸ δεῖ ἀεὶ A (sed ἀεὶ ex aū corr.): τὸ ἔστιν ἀεὶ Pa: τὸ αἰσθητὸν ἀεὶ coni. Thurot	24 αὐτῷ om. V	αἰσθάνεσθαι Pa	
(corr. M)	οὐ Thurot: οὐ VAPa: om. T	χωρίζονται V	μηδὲ] μὴ TV	
25 άλλ' addidi	25. 26 ἀπ'—τι om. T	25 αὐτοῦ V: αὐτῶν APa	26 τούτῳ P	
26. 27 secundum quam quale autem totum T		27 οὐ γὰρ ως> δύναται <i>(τις)</i> conicio		

ἐν ὦ τις ἔκειτο αἰσθάνεσθαι, τῷ ἐν μέρει τινὶ αἰσθάνεσθαι αὐτοῦ, ἀφαιρεῖν, 323 οὗτῳ τὸ ἐν ὦ οὐκ ἡσθάνετο αὐτοῦ μέρει· οὐδὲ γάρ ἔστι τοῦτο ἀποκρίνεσθαι καὶ χωρίζεσθαι. ἀλλ' ἐπεὶ ἐν τῷ ὅλῳ κεῖται αἰσθάνεσθαι τῷ ἐν τῷ τῶν τούτου τινὶ, μέρος αὐτοῦ λαβὼν τὸ ΓΒ ὅρᾳ εἰ ἐν τούτῳ πρώτῳ δύναται 5 αἰσθάνεσθαι, εἴτα λέγει ὅτι μὴ οἶν τε μηδὲ ἐν τῷ ΓΒ οὕτως αἰσθάνεσθαι 10 τινος, ὡς ἐν πρώτῳ τούτῳ. εἰ γάρ εἰσι γρόνοι τινὲς ἀναίσθητοι, καὶ ἐν τῷ ΓΒ ἔσονται, ὥστε καὶ ἐν τούτῳ αἰσθήσονται οὕτως, ὡς ἐν τῷ τῶν τούτου τινὶ | καὶ ἐν τῷ AB ἄρα ἐλέγετο τὸ αἰσθάνεσθαι. ὡς δὲ ἐπὶ τοῦ ΓΒ 324 μορίου τοῦ AB χρόνου ἔχει, οὕτως ἔχει καὶ ἐπὶ τοῦ ΑΓ' μορίου αὐτοῦ. 10 οὐδὲ γάρ ἐν ἔκεινῳ ὅλῳ οὐδὲ πρώτῳ αἰσθήσεται, ἀλλὰ τῷ ἐν μορίῳ αὐτοῦ, καὶ τοῦτο ἐφ' ἔκάστου τῶν λαμβανομένων μορίων. οὐδεὶς γάρ εὑρεθήσεται γρόνος, 5 ἐν ὦ πρώτῳ τις αἰσθήσεται. ἀεὶ γάρ αἱ εἰς ἔλαττω διαιρέσεις τοῦ χρόνου πρὸς τὸ μὴ λανθάνειν τὸ ἐν ὦ πρώτῳ τὸ αἰσθανόμενον αἰσθήσεται καὶ * * * τοῖς ἀναισθῆτοις χρόνοις, εἴπερ ἄρα τινὲς εἰσι τοιοῦτοι, πρὸς ἔκεινο. ὅτι δὲ 15 μὴ οἶν τε εἶναι τινας ἀναισθήτους χρόνους δεικνύοιτο ἀν καὶ διὰ τοῦ μὴ εἶναι τὸν χρόνον τῶν ὑπομενόντων, ἀλλὰ τῶν ἐν τῷ γίνεσθαι τὸ εἶναι 10 ἔχόντων. εἰ γάρ οὐχ ὑπομένει ὁ πρῶτος τὸν δεύτερον ὥστε ἀθροισθῆναι τινα ἐξ αὐτῶν, ἀλλὰ κατὰ ἀναισθήτον τι μόριον ἡ πάροδος αὐτοῦ, ὁ πᾶς ἀν χρόνος ἀναισθῆτος εἴη. ἐπὶ μὲν γάρ τοῦ μεγέθους δύναται ἀναισθήτῳ 20 τινὶ διὰ | σμικρότητα ὑπομένοντι προσγενόμενον ἀναισθήτον ὄμοιώς ἀλλο 325 αἰσθητὸν τὸ ὅλον ποιήσασθαι· ἐπὶ δὲ τοῦ χρόνου οὐκέτι οἶν τε τοῦτο τῷ τοῦ δευτέρου παριόντος φθείρεσθαι τὸ πρὸ αὐτοῦ.

'Αφηρήσθω τὸ ΓΒ, ἐν ὦ ἡσθάνετο, τουτέστιν ἀπὸ τοῦ χρόνου 5 τοῦ ἐν ὦ ἡσθάνετο. ὃ ἀφελῶν δεῖξει πάλιν ἐπὶ τοῦ ΓΒ τοῦ ἀφηρημένου 25 ἀπὸ τοῦ AB ὅτι καὶ ἐπὶ τούτου ἀληθὲς ἔσται τὸ ἐν τούτου τινὶ αἰσθάνεσθαι, ὄμοιώς καὶ ἐπὶ τοῦ μεγέθους τὸ τούτου τινὸς αἰσθάνεσθαι. εἰπὼν

1 ἔκειτο τις Pa   τις fort. post δύναται (153,27) transpon. cf. v. 4 et p. 152,6, sed v. etiam p. 347,6 Th.   τῷ] τὸ A   ἀφαιρεῖσθαι coni. Thurot, sed v. ad p. 153,27
 2 ante οὕτω add. ἀλλ' οὐχ Thurot, sed v. ad v. p. 153,27   τῷ] τῷ V   2. 3 ἔστι τοῦτο ἀποκρίνεσθαι καὶ χωρίζεσθαι V: ἔτι τοῦτο ἀποκρίνεται καὶ χωρίζεται TAPa   3 αἰσθάνεται prius P   3. 4 τῷ ἐν τῷ τῶν MA: τὸ ἐν τῷ τῶν Pa: ἐν τῷ τῶν V: τῷ ἐν T
 4 ante τινὶ add. αἰσθάνεσθαι MA   τινὶ] τι ἡ a (corr. M)   ὥρᾳ V   εἰ om. T
 5 μὴ Pa: μήτε TVA   μηδὲ V: μήτε A: neque T: μηδὲν P: τι μηδὲν a   6 καὶ om. T   7 ὡς MTVAP: om. a   ἐν τῷ τῶν VAP: ἐν τῷ a: in T   τούτου TAP: τούτῳ V: τούτων a   8 <ώς> καὶ conicio   γβ T: βγ APa: αγ V
 9 ἐπὶ om. T   10 οὐδὲν Pa   αἰσθητικῷ a (corr. M)   τῷ] τῷ Pa (corr. M)
 post ἐν add. τῷ A   12 αἱ om. Pa (habet etiam M)   minori T   13 primum τῷ]
 τῷ Pa   alt. τῷ om. Thurot (T?)   καὶ <τὶς διαφορὰ> e. gr. conicio   14 ὅτι]
 quid T   14. 15 μὴ δὲ Pa (corr. M)   15 ostendet T   17 ὥστε] τῷ V:
 impossibile T   18 τινὰς Pa   ἀναισθήτου APa   πάροδος TVP: παράδοσις A:
 πρόσοδος a   21. 22 τῷ τοῦ (T)V: τῷ A: τὸ τοῦ Pa   22 παρόντος A
 τῷ om. Pa (habet etiam M)   23 post φ add. οὐκ M, quod in hac altera interpretatione cum Arist. SU omisit Alex.   24 prius τοῦ om. a (habet etiam M)
 γβ MTV: γω AP: γα a   25 καὶ MVAP: om. Ta   ἔσται MTVA: ἔστι Pa
 τῷ] τῷ M   τούτῳ T: ταύτῃ VA: αὐτῇ P: αὐτῷ a   26 ὄμοιώς — αἰσθάνεσθαι
 om. a   καὶ] δὲ καὶ M   τῷ] τῷ M

γὰρ διὰ μέσου πῶς λέγεται τι ὄραν ὅλον, *⟨ὅτι⟩* ἀπὸ μέρους, καὶ ἐν χρόνῳ 325
τινί, ὅτι ἐν μέρει, καὶ γνώριμα ταῦτα ποιήσας διὰ παραδειγμάτων ἐπήγεγκεν 10
ἀλλὰ μὴν ἐν τῷ ΒΓ οὐδὲν αἰσθάνεται, τὴν αἰτίαν λέγων, δι' ἣν εἴπεν
ἐπὶ τοῦ ΓΒ πρὸ διάγου τὸ οὐκοῦν ἐν ταύτης τινὶ ἡ ταύτης τι. ὅτι
5 γὰρ | ἐν τῷ ΓΒ τῷ ἀφηρημένῳ οὐδενὸς πρώτως αἰσθάνεται, διὰ τοῦτο καὶ 326
ἐπὶ τούτου ῥηθῆσεται τὸ ἐν τούτου τινί, ὅσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ ΑΒ ὅλου
ἔλεγχετο. τῷ οὖν ἐν μέρει τινὶ τοῦ ΓΒ χρόνου τοῦ ΑΒ αἰσθάνεσθαι μεγέ-
θους, τούτῳ ῥηθῆσεται ἐν τῷ ΓΒ αἰσθάνεσθαι χρόνου τοῦ ὅλου καὶ τὴν 5
ὅλην, τουτέστι τὸ μέγεθος καὶ τὴν γραμμήν. δεῖξας δὲ τοῦτο, τὸν αὐτὸν
10 λόγον φησὶ ῥηθῆσεσθαι καὶ ἐπὶ τοῦ ΑΓ, διὰ τὸ ἔτερον μόριον τοῦ ΑΒ
χρόνου παντός· οὐδὲ γὰρ ἐν τούτῳ πρώτῳ αἰσθήσεται τῆς ΑΒ, ἀλλὰ τῶν
μορίων τινί. δεῖ γὰρ διὰ λάβωμεν μόριον ἡ τοῦ χρόνου ἡ τοῦ μεγέθους.
ἐν τινὶ χρόνῳ ἐσόμεθα αἰσθανόμενοι καὶ τινὸς μεγέθους, ὅλως δὲ ἐν χρόνῳ 10
τινὶ ἡ ὅλως μεγέθους τινὸς οὐδέποτε. τοῦτο γὰρ ἐπὶ πάντων τῶν ὁρωμένων
15 ἐδήλωσεν εἰπών· δεῖ γὰρ ἐν τινὶ καὶ τινός, ὅλου δὲ οὐκ ἔστιν αἱ-
σθάνεσθαι. διὰ | εἴη διὰ δεικτικὸν τοῦ μήτε χρόνον τινὰ ἔσεσθαι, *⟨ἐν⟩* ὦ 327
πρώτως αἰσθησόμεθά τινος, μήτε αἰσθητόν, διο τοῦ πρώτου καὶ ὅλου αἰ-
σθησόμεθα. μὴ διτος δὲ τοῦ πρώτως, οὐδὲ τὸ κατὰ ἄλλο *⟨διὰ εἴη· τὸ γὰρ
κατ' ἄλλο⟩* ἀληθές, ὅτι ἔστιν αὐτοῦ διὰ πρῶτον καὶ καθ' αὐτὸν τοιοῦτόν ἔστι.

20 p. 448b12 "Απαντα μὲν οὖν αἰσθητά ἔστιν, ἀλλ' οὐ φαίνεται.

Δεῖξας διὰ μηδέν ἔστι τῇ αὐτοῦ φύσει ἀνεπαίσθητον μόριον τοῦ αἰσθη- 5
τοῦ, διὰ καὶ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ἔδειξεν (ἐμνημόνευσε γὰρ διὰ μηδέν τῇ αὐτοῦ
φύσει μόριον αἰσθητοῦ ἀνεπαίσθητόν ἔστι καὶ ἀπαθές· καὶ γὰρ μυριοστὸν
μέρος τῆς κέχγρου αἰσθητόν ἔστι, καὶ ὄρᾳ αὐτὸν ἡ ὅψις, διε τὴν κέχγρου
25 ὄρᾳ, οὐ μὴν καθ' αὐτὸν οὐδὲ ἡλίκουν ἔστι), τοῦ αὐτοῦ τούτου καὶ νῦν ἡμᾶς 10
ὑπομιμήσκει λέγων ἀπαντα μὲν τὰ μόρια τοῦ αἰσθητοῦ αἰσθητὰ εἶναι, οὐ

1 γὰρ TVA:	δὲ Pa	medium per quod videtur aliquid videre T	ὄραν VA:
τὸ ὄραν Pa:	ὄραν τὸ M	ὅτι M: om. TVAPa	2 τινί om. M
καὶ A	οὐδὲ a	λέγει M	3 γβ T:
		4 τοῦ] τὸ Pa	βγ Ta, prius P
τινὶ] ἡν A	5 γβ V: βγ TPa:	κγ A	bis ταύτη P
		τούτου a	6 τὸ] τῷ M
τούτου MTVAP:	τούτῳ a	7 τῷ om. T	ἐν] ἐκ V
AB] ΓΒ coni. Thurot		γοῦν A	γω AP
9 δεῖξαι A	8 τοῦτο a (T anceps)	γω A	χρόνῳ conicio
11 οὐδὲν Pa	τῆς TAPa: τοῦ V		
12 ἀναλάβωμεν P:	ἀναλαβὼν μὲν TA	post ἀλλὰ add. ἐν M	
add. τῷ V	prius ἡ MTVAP:	ἐκ a	13 post alt. ἐν
14 τινὶ om. M	τινὸς om. M	post γὰρ add. καὶ P	
ὄρωμένων TVPa (v. p. 153,16):	εἰρημένων MA	15 γὰρ om. a (babet etiam M)	
ἐν om. T	16 ἐν ϕ T: ὡς VAP: ϕ a	17 αἰσθανόμεθα V	ὅτου a:
ὅτι VAP (T anceps)	18. 19 διὰ—ἄλλο ε p. 153,20 addidi	19 αὐτοῦ P: ἐκατοῦ	
TVA: τι (cf. p. 153,20) αὐτοῦ aut πρὸ αὐτοῦ conicio	δ] καὶ A	ante τοιοῦτον	
add. τὸ P	21 nulla natura est T	αὐτοῦ VAA	ἀναίσθητον V
22 ἐμπροσθεν] p. 445b31 ss.	μηδὲν om. a	αὐτοῦ libri	24 τῆς εχ
τοῦ corr. P	post κέχγρου add. μηδὲν a	25 καὶ om. T	26 ἀνα-
	τοῦ αἰσθητοῦ om. T	εῖναι om. V	μιμήσκει Pa

μὴν φαίνεσθαι ἡλίκια ἐστὶν τὴν ἀρχὴν [όρᾶσθαι] αὐτὰ καθ' αὐτά. ὅτι γὰρ | οὐκ ἀνάγκη πάντα δσα ὄρᾶται εὐθὺς καὶ ἡλίκια ἐστὶν ὄρᾶσθαι παρατίθεται 328 τὸν τε ἥλιον καὶ τὸ τετράπηγυ μέγεθος, ἢ ὄρῶσα ἡ ὄψις οὐκέτι καὶ τὰ μεγέθη αὐτῶν ἡλίκια ἐστὶν ὄρᾶ, ἀλλ ἐνίστε ἐκ πλείστους αὐτῇ διαστήματος 5 ἀδιαιρέτα φαίνεται τὰ ὄρώμενα· καίτοι οὐδὲν εἰδεν ἀδιαιρέτον· τὰ δὲ χρώ- ματα ἡ ὄψις ὄρᾶ ἐν σώμασιν δῆται. τὴν δὲ αἰτίαν φησίν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἰρῆσθαι περὶ τούτου, οὐ περὶ τοῦ τὸν ἥλιον ὄρᾶσθαι μέν, μὴ ἡλίκιος δέ ἐστιν ὄρᾶσθαι λέγων, οὐδὲ τοῦ τὰ ἀπὸ πλείστους διαστήματος ὄρώμενα ἐνίστε 10 ἀδιαιρέτα φαίνεσθαι (τούτῳ γὰρ ἐχρήσατο ὡς ἐναργεῖ πρὸς δεῖξιν ὅτι οὐκ ἀνάγκη τὰ ὄρώμενα καὶ ἡλίκια ἐστὶν εὐθὺς ὄρᾶσθαι)· ἀλλά φησι· τὴν αἰτίαν 10 εἰρῆσθαι τοῦ τὰ μόρια τὰ ἐν τοῖς ὅλοις ὄρωμένων τῶν ὅλων ὄρᾶ- σθαι μέν, | μὴ ἡλίκια δέ ἐστιν. ἔστι δ' αὕτη ἡν ἐν τοῖς ἐπάνω εἴρηκεν, 329 δῆτι μηδὲν αὐτῶν καθ' αὐτὸν ὄρᾶ ἡ ὄψις ἐν τῷ ὅλῳ, ἀλλ, ὡς ἔφην, ἐπεισι μὲν καὶ τούτων ἔκαστον φ καὶ προσβάλλει [καίτοι ἡ] τὸ ὅλον ὄρῶσα, οὐ 15 μὴν καὶ καθ' αὐτὸν ἔκαστον τούτων ὄρᾶ οὐδὲ ἡλίκιον ἐστίν, δῆτι μηδὲ ὄρυτὸν τὸ τηλικοῦτόν ἐστι καθ' αὐτό. ἡ ὑπομιμήσκει ἡμᾶς οὖ ἐν τοῖς ἐπάνω 5 εἰπε περὶ τοῦ πάντα τὰ ὄρώμενα μετὰ μεγέθους ὄρᾶσθαι· εἰπε γὰρ ἀδύνατον λευκὸν μὲν ὄρᾶν, μὴ ποσὸν δέ· εἰ δὲ πᾶν τὸ ὄρώμενον ποσόν, οὐδὲν ἀδιαι- ρέτον ἀν εἴη ὄρώμενον. συναποδείξας δὲ τῷ μὴ εἶναι χρόνον ἀναίσθητον 20 τὸ μηδὲ μέρος τι τοῦ αἰσθητοῦ ἀναίσθητον εἶναι, δ' ἡν αὐτῷ δεδειγμένον 10 ἥδη, συγκεφαλαιοῦται τὸ δεδειγμένον λέγων· δῆτι οὐδείς ἐστι χρόνος ἀναίσθητος, ἐκ τούτων φανερόν.

Εἰπὼν δὲ καὶ δεῖξας ταῦτα, | ἐπάνειστιν ἐπὶ τὸ προκείμενον καὶ τὰ 330 αὐτῶ προηπορημένα, οὖ χάριν καὶ τούτων ἐμνημόνευσεν ἐν τῷ μεταξύ. 25 ἡν δὲ τὸ ζητούμενον, εἰ οἷόν τε ἀμα πλειόνων αἰσθάνεσθαι ἡ τῇ αὐτῇ

1 φαίνεσθαι TAP: φαίνεται V: καὶ α ἡλικία a (corr. M): quantas T ὄρᾶσθαι τὴν ἀρχὴν Pa ὄρᾶσθαι (videre T) delevi, interpolatum ut vid. ex v. 2 καθ' αὐτά om. T
 2. 3 καὶ ἡλίκια—οὐκέτι om. a (habet etiam M) 2 καὶ TMAP: om. V παρα-
 τίθενται V 3 ὄρᾶν V καὶ om. T 3. 4 τὰ μέγεθη MA: τὸ μέγεθος TVPa
 4 ἡλίκιον Pa ὄρᾶ MTA: ὄρᾶν VPa αὐτοῦ A 5 εἰδεν Thurot (cf. Arist.
 p. 448^b 15): εἰπεν libri 6 σώμασιν TVP: σώματι Aa 7 εἰρῆσθαι a: γενέσθαι
 TVAP (an λέγεσθαι?) οὖ περὶ om. A ἡλίκιον Pa: qualiter T 8 ἐστιν
 om. a τοῦ τὰ Thurot (qui ante τοῦ e T add. περὶ): ταῦτα Pa: τοῦ V: τὰ A: de
 eo quod videtur T 9 ἐνεργεῖ V 10 εἰσὶν V - 11. 12 partes visibilium
 totorum que in totis videntur quidem T 11 alt. τὰ om. V ὄρωμένων AP:
 ὄρώμενα Va τῶν ὅλων TVP: τῶν ἀλλων A: τῷ ὅλῳ a 12 αὐτὴ TA: αὐτῇ
 e corr. P ἐπάνω] p. 445^b 31 ss. 13 αὐτῶν TVP: αὐτὸν Va ἡ ὄψις
 ὄρᾶν V ἔφην VAPa (p. 116, 23. 118, 12): ἔφη T ἐπεισι om. T 14 ὡ a:
 δ TVP, e corr. A καὶ om. T καίτοι ἡ AP (et quidem T): καίτοι εἰ Va: inter-
 polatum ex Arist. p. 446^a 1 agnovit Usener 15 καὶ om. T ὅτι] sed quia T
 16 ἡ a (corr. M) ἐπάνω] p. 445^b 10 17 εἰπε γὰρ TVA: καὶ γὰρ M: om. Pa
 19 συναποδείξει V 20 αὐτὸν P 21 ἥδη—δεδειγμένον om. T οὐθεὶς Arist.
 codd. EMYP, οὐκ LSU 22 ἀναίσθητος om. P τούτου Arist. codd. LSUY
 23 ante δεῖξας add. μὴ P 23. 24 καὶ τὰ—προηπορημένα] et ad ab ipso dubitata T
 23 καὶ MT: om. VAPa: κατὰ conicio 24 αὐτῷ scripsi e T (in quo ab ipso = αὐτῷ
 etiam v. 20): ταυτῷ A, ut vid. V: ταυτὰ Pa προειρημένα a 25 πλειόνων om. V

αἰσθήσει ἡ διαφόροις. ὁ ζητῶν ἐπιχειρήσας εἰς τὸ μὴ οἶν τε εἰναι δι' 330 ἐνδόξων, νῦν ἐπὶ τὸ δπως ἔχει λέγειν μέτεισι καὶ πῶς οἶν τε γένεσθαι τὴν 5 τῶν πλειόνων ἀμα αἰσθησιν. ἐναργὲς γάρ εἰναι τοῦτο δοκεῖ. εἰπὼν δὲ εἰ ἀμα πλειόνων αἰσθάνεσθαι ἐνδέχεται ἡ οὖ, πῶς τὸ ἀμα λέγει 10 5 ἐξηγούμενός φησι τὸ μὲν ἀμα λέγω ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ χρόνῳ πρὸς ἄλληλα, τὸ πρὸς ἄλληλα προσθείς, ἵνα μή τις αὐτὸν ὑπολάβῃ λέγειν 10 ἄτομόν τινα χρόνον, ἀλλὰ τὸ οὗτως ἄτομον, ὡς πρὸς ἄλληλα τὰ ὧν ἡ αἰσθησις ἄτομον αὐτὸν καὶ εἰναι καὶ μὴ διαιρεῖσθαι αὐτὸν κατὰ τὰ ὧν αἰσθανόμεθα, ὡς ἐν μὲν τούτῳ τῷ μέρει αὐτοῦ τοῦτος ἡμᾶς αἰσθάνεσθαι, 10 15 ἐν δὲ τῷδε τοῦτο, ἀλλ' ἐν ἀπαντὶ τῶν πλειόνων ὅμοιως. | 331

p. 448b 20 Πρῶτον μὲν οὖν ἀρ' ὥδε ἐνδέχεται, ἀμα μέν, ἐτέρῳ
δὲ τῆς ψυχῆς αἰσθάνεσθαι;

Ζητῶν πῶς οἶν τε λέγειν ἀμα πλειόνων αἰσθάνεσθαι ἡμᾶς, ἐπεὶ δοκεῖ 15 τὸ τοῦτο γένεσθαι ἐναργὲς εἰναι, πρῶτον τίθησι τὸ εἰ ἐνδέχεται λέγειν οὗτως ἀμα πλειόνων ἡμᾶς αἰσθάνεσθαι, τῷ ἀμα μὲν καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ 5 πάντων, ἐτέρῳ δὲ καὶ ἐτέρῳ τῆς ψυχῆς, ὡς τῶν διαφερόντων διαφερούσαις δυνάμεσιν αἰσθανομένων ἡμῶν κατὰ τὸ αὐτό. ἐξηγούμενος δὲ τὸ ἀτόμως πάλιν πῶς εἰπεν· καὶ οὗτως ἀτόμῳ, ὡς παντὶ ὅντι συνεχεῖ. εἰπὼν γάρ τὸ δὲ ἀμα λέγω ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ χρόνῳ, μημονεύσας τοῦ ἀμα 20 πάλιν διὰ τοῦ εἰπεῖν πρῶτον μὲν ἀρ' ὥδε ἐνδέχεται, ἀμα μέν, ἐτέρῳ 10 δὲ τῆς ψυχῆς, ἐπεὶ τὸ ἀμα ἔχειτο εἰναι ἵσον τῷ ἐν ἀτόμῳ χρόνῳ, πῶς ἀμα καὶ πῶς ἐν ἀτόμῳ λέγει χρόνῳ προσέθηκεν· ὡς γάρ παντὶ ἐν φῷ αἰσθάνεται χρόνῳ τῶν ἐτέρων ταῖς διαφερούσαις δυνάμεσιν ἐνὶ καὶ 332 25 συνεχεῖ λαμβανομένῳ, καὶ μὴ ἐν ἄλλῳ μὲν αὐτοῦ τῆς τοῦτο τίνος αἴ- σθησεως γινομένης, ἐν ἄλλῳ δὲ τῆς τοῦτο. γράφεται καὶ οὐ τῷ ἀτόμῳ.

1 post ζητῶν spat. xxv litt. a, καὶ M   ἐπιχειρήσας A Pa: ἐπιχειρήσεις V: argumentatus est T   εἰναι Ta: om. VAP   2 ἐνδόξων] opposita T (opinabilia coni. Thurot) νῦν] nunc autem T   ἔχει om. V   3 γάρ om. V   εἰναι τοῦτο δοκεῖ VA: εἰναι δοκεῖ τοῦτο Pa: videtur hoc esse T τοῦτο in τούτω corr. P   εἰπὼν δὲ om. V   4 λέγει MTV: λέγειν A: om. Pa 5 φησι] et dicens T   λέγων P   ἐνὶ κατὰ δμοχρόνῳ V   6 post τὸ add. μὴ V   πρὸς ἄλληλα om. T   7 τὸ οὗτως ἄτομον del. Thurot (idem v. 8 <οὗτως> ἄτομον καὶ αὐτὸν)   7. 8 ὡς πρὸς—ἄτομον om. T   8 ἄτομον om. V   μὴ om. V alt. αὐτὸν om. V   10 ὅμοιως om. V   11 primo igitur similis (si sic Thurot, cf. ad v. 20), contingit T   οὖν om. V   13 ζητῶν om. T   λέγειν] λαβεῖν V ἡμᾶς om. a (habet etiam M)   14 prius τὸ Pa: om. VA   15 τῷ TVA: τὸ Pa, prius A 16 post ψυχῆς add. μορίῳ Pa   17 ἡμῶν om. V   ἀτόμῳ conicio   18 καὶ Pa: δεῖ TVA: λέγει· καὶ coni. Thurot   καὶ οὐ τῷ ἀτόμῳ, οὗτῳ δὲ ἀτόμῳ (ἄτομον, ἄτομα) male Arist. codd. EMYP   18. 19 ὡς—ἀτόμῳ om. V   19. 20 πάλιν τοῦ ἀμα Pa 20 ἀρ' ὥδε] si sic T   21 τῆς om. V   ἐν om. T   23 διαφόροις A: διαφορούσαις a   24 λαμβανομένων A   αὐτῷ A   25 καὶ] δὲ καὶ T <καὶ οὗτως> καὶ οὗτως coni. Thurot, sed v. ad v. 18   οὐ τῷ V (non in T): οὗτῳ A: οὗτως Pa   ἀτόμῳ coni. Thurot

καὶν ἡ αὕτη ἡ γραφὴ τοῦ, λέγων περὶ τούτου οὐ αἰσθανόμεθα δτι οὐχ οὗτως 332
ἐνὶ τινὶ αἰσθανόμεθα ἀμα πλειόνων, ὡς ἀτόμων τῇ αὐτῶν φύσει, ἀλλ’ ὡς 5
ἐνὶ παντὶ ὄμοιώς ἀπάντων. οὐ γάρ ἐνὶ μέρει καὶ ἀτόμῳ τῆς ψυχῆς πάντων
αἰσθανόμεθα, ἀλλ’ ὡς παντὶ τούτῳ ὡς αἰσθανόμεθα ἐνὶ δητὶ καὶ συνεχεῖ
5 αὐτῷ ἐκ διαφερόντων συγκειμένῳ μερῶν.

Οτι δὲ μὴ οἶόν τε οὕτω πλειόνων ἀμα αἰσθάνεσθαι ἔξῆς δείκνυσι διὰ 10
τοῦ, εἰ οὕτω γίνοιτο ἡ τῶν πλειόνων αἰσθησις, ὡς ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ μορίῳ
τῆς ψυχῆς τῶν πλειόνων γίνεσθαι τὴν ἀντίληψιν, θταν πλειόνων ὄμοιδῶν
ἀμα αἰσθανόμεθα, πλείω μέρη ἔσεσθαι αἰσθητικὰ ὄμοιδη ἄλλήλοις· οἶν
10 εἰ πλείω εἴη τὰ ὄρωμενα, πλείω (ἄν) μέρη εἴη τὰ ὄρατικὰ καὶ ταῦτα ὄμοιε-
δη ἄλλήλοις· | ὄμοιδῶν γάρ δητῶν τῶν αἰσθητῶν ὄμοιδη ἀν καὶ τὰ 333
μέρη τὰ οἷς αἰσθανόμεθα αὐτῶν εἴη. εἰ γάρ εἴη πλείω ἀμα ὄρων τις, εἴη
δὲ ἄλλου ἄλλῳ αἰσθανόμενος, πλείω μέρη ἔσται τῆς ὄψεως, τουτέστι πλείους
αἰσθήσεις καὶ ὄψεις πλείους ὄμοιειδεῖς ἀλλήλαις ἔσονται τῷ καὶ τὰ αἰσθητὰ 5
ὄμοιγενή ἄλλήλοις εἶναι· ὄρατῷ γάρ πάντα. τῶν γάρ ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἡ
αὐτὴ κατ’ εἶδος αἰσθησις.

Απορήσας δὲ καὶ δεῖξας διὰ τῶν τῇ αὐτῇ αἰσθήσει αἰσθητῶν τὸ λειπό-
μενον ἀτοπον, εἰ τις λέγοι πλειόνων ἡμᾶς αἰσθάνεσθαι, ἄλλῳ μορίῳ τῆς 10
ψυχῆς καὶ ἄλλῃ δυνάμει ἄλλου, ἔξῆς προσιστάμενος πρὸς τὸ ἡπορημένον,
20 τὸ πλείους ὄψεις ὄμοιειδεῖς ἔσεσθαι, εἰ πλείω τις καὶ διαφέροντα ἀμα ὄρῳ,
(λέγει). εἰ δὲ | δτι ὅμματα δύο, φαίη τις, οὐδὲν κωλύει οὕτω καὶ 334
ἐπὶ τῆς ψυχῆς. διὰ γάρ τῆς λέξεως ταύτης ἔστιν δέ λέγει τοιοῦτον· εἰ
δέ τις, φησί, λέγοι, ὡς ἐπὶ τῆς ὄψεως διὰ πλειόνων αἰσθητηρίων ὄμοιδῶν
ὄρωμεν (διὰ γάρ δύο ὄφθαλμῶν), οὕτω καὶ τὴν ψυχὴν πλείους δυνάμεις
25 ὄμοιειδεῖς ἔχειν μὴ κεκωλῦσθαι, αἰς ἀμα τῶν ὄμοιδῶν αἰσθάνεται, τοῦτο 5
θεὶς ὡς δυνάμενον λέγεσθαι πρὸς τὸ ἡπορημένον, ἐλέγχει αὐτὸ δεικνὺς δτι
οὐχ ὅμοιον τὸ παραβεβλημένον, λέγων δτι ἵσως ἐκ μὲν τούτων ἐν τι

1 et quidem eadem scriptura T	ἢ] ἡ TA	αὐτὴ libri	ἢ V: om. A Pa
λέγων] ἀληθής, λέγει vid. scrib. (λέγει iam Thurot)	οὐ om. V	ante δτι add.	
λέγων Pa (om. etiam M)	2 ἐνī Pa: ἐν ἐνī MTVA	ώς om. A	αὐτοῦ V
3 prius ἐνī Thurot: ἐν libri	όμοιώ P	ἀπάντων MA: πάντων VPa	
4 ὥ] quod T	5 ἐκ] ἐν V	συγκειμένῳ T: συγκειμένων VAPa	6 μὴ δὲ A
ἔξ ἡς P	7 τοῦ TA: τὸ MVPa	εἰ οὕτω TPa: ἡ οὕτω V: εἰπὼν A: εἰπεῖν εἰ	
οὕτω M	γένοιτο a (corr. M)	8 γενέσθαι Pa	τὴν om. a (habet etiam M)
8. 9 ἀμα ὄμοιδῶν a	9 ἔσεσθαι—μέρη (10) om. T	9—11 οἰον εἰ—ἄλλήλοις	
MA (εἴη—άλλήλοις T): om. VPa	10 ἀν addidi	εἴη] ἔσται Thurot	11 τὰ]
αὐτὰ V	12 εἰεν πλείους M: sunt plures T	όρων τις VPa: ὄρωντες TAA	
13 ἄλλου ἄλλω TPa: ἄλλω ἄλλου VA	μέρος a	14 ἄλλήλαις om. T	15 ὄμοιγενή
ἄλλήλοις] invicem talia T	17 ἀποδείξας δὲ Pa (corr. M)	δὲ] et T	
om. T	17. 18 ἐπόμενον conicio	καὶ δεῖξας	
	18 λέγει P	19 προσιστάμενος TV:	
προσιστάμενος AA: anceps P	21 λέγει add. Thurot	ὅτι] δτι ὡς Arist. libri	
EMY, δτι καὶ P, καὶ δτι LSU	δύο ὅμματα Arist. codd. praeter LP		
TVA (Arist. codd. EY): κωλύειν Pa (Arist. codd. MLSUP)	κωλύειν V	κωλύει	
om. A	22 ἐν τῇ ψυχῇ Arist.	23 φησί om. V	λέγει V
25 ἔχειν om. V	27 οὐχ V: εἰ TAP: εἰ μὲν a	περιβεβλημένον V	λέγων
om. M	ἐκ] εἰς V		

γίνεται, τῶν ὅψεων λέγων, καὶ μία ἡ ἐνέργεια ἡ ἀμφοτέρων (ἐνὸς γὰρ 334
κατ' ἀριθμὸν ἡ δι' ἀμφοτέρων ἀντίληψις καὶ ἄμα· τὸ δὲ ἵσως προσέθηκεν, 10
ὅτι μηδέν πω περὶ τούτου διώρισται), ἔκει δέ, εἰ μὲν ἐν τῷ ἐξ ἀμφοῖν,
ἔκεινο τὸ αἰσθανόμενον ἔσται, εἰ δὲ γυρίς, οὐχ ὅμοίως ἔξει.
5 δείκνυσιν δτι μὴ ὅμοιον τό τε ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν δύο ὄντων καὶ τὸ ἐπὶ
τῆς ψυχῆς καὶ τῶν πλειόνων δυνάμεων. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ὀφθαλμῶν, 335
εἰ καὶ δύο οἱ ὀφθαλμοί, ἀλλ' ἐν τι τὸ γινόμενον· μία γὰρ αἰσθησις καὶ
ἐνέργεια μία ἡ δι' ἀμφοτέρων τῶν ὀφθαλμῶν γινομένη· διὸ καὶ μᾶς δυνά-
μεως. ἐπὶ δὲ τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων, εἰ μὲν ἐν ἔστι τὸ διὰ πλειόνων
10 δυνάμεων ἐνεργοῦν καὶ περὶ ἐν τι ἡ ἀμφοτέρων ἐνέργεια καὶ μία, ἔκεινο 5
ἔσται τὸ αἰσθανόμενον τὸ ἐνεργοῦν δι' ἀμφοτέρων μίαν ἐνέργειαν (καὶ οὐδὲν
ἄτοπον· ἐνὸς γὰρ γίνεται μία δύναμις αἰσθανομένη διὰ πλειόνων, ὡς καὶ
ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν). εἰ δὲ μὴ τοῦτο λέγοιτο (ἥν γὰρ τὸ ζητούμενον, πῶς
πλειόνων μία αἰσθάνεται), ἀλλὰ λέγοιτο ἔκάστη τῶν αἰσθήσεων αἰσθάνεσθαι
15 ίδίου τινός, τὸ παραβαλλόμενον οὐχ ὅμοιον ἔσται. τῶν μὲν γὰρ ὀφθαλμῶν
πλειόνων ὄντων μία ἡ ἐνέργεια καὶ ἡ αἰσθησις, τῶν δὲ πλειόνων τῆς ψυχῆς
δυνάμεων πλείους αἱ αἰσθήσεις· ἔκάστη γὰρ αὐτῶν ίδίου τινός ἔσται. ἀσα-
φῆς δὲ ἡ λέξις γέγονε τῷ συνάψαι αὐτὸν τῷ ῥηθέντι ἀν δέ τὴν ἐκείνων τὴν
δεῖξιν τοῦ δτι μὴ ὅμοία ἡ παραβολή, ἡ κέχρηται πάντες. | 336

20 p. 448b29 Ἔτι αἰσθήσεις αἱ αὐταὶ πλείους ἐνὸς ἔσσονται, ὥσπερ
εἴ τις ἐπιστήμας διαφόρους φαίη.

Εἰπὼν διὰ μέσου καὶ δείξας δτι μὴ οἷόν τε οὕτω λέγειν πλειόνων
ἄμα αἰσθάνεσθαι, ὡς διὰ πλειόνων δυνάμεων καὶ διὰ πλειόνων αἰσθητηρίων
ἀντιλαμβανομένης (τῆς ψυχῆς), ὡς ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἔχει, περὶ τῆς ἀπορίας 5
25 πάλιν λέγει καὶ δείκνυσιν ἄτοπον ἐπόμενον, δὴ γὰρ προεῖπεν. εἰ γὰρ εἴη
κατὰ πλείους δυνάμεις ἄμα ἡ ψυχὴ τῶν πλειόνων αἰσθανομένη τῷ γένει
τῶν αὐτῶν αἰσθητῶν, πλείους αἰσθήσεις ἔξομεν καὶ δυνάμεις ἀντιληπτικάς,
οἷον ὄρατῶν, ὥσπερ εἴ τις τοῦ αὐτοῦ ἔλεγε πλείους ἐπιστήμας ἔχειν ἥμας.
τοῦ γὰρ αὐτοῦ μία ἐπιστήμη, οὕτω καὶ αἰσθησις. καὶ διὰ τί πλείους 10

1 λέγων om. M	prius ἡ om. a	2 δι' TVA: om. Pa	3 μηδέπω T, fort. recte
ἔκει δὲ εἰ] εἰ δὲ ἡ (vel ἡ) Arist. codd. EMY	post μὲν add. γὰρ A	ἐν om. T	
4 ἔκεινο] ἐν καὶ Arist. codd. EMY	ἔσται] εἰναι P	ὅμοιον ἔξεως A	
7 γὰρ om. T	8 μία om. a (habet etiam M)	12 καὶ om. V (test. Mau)	
13 τοῦτο μὴ Pa	14 τῶν αἰσθήσεων TV: τινῶν Pa: αὐτῶν A	15 ίδίου τινός T:	
καὶ δι' οὖ τινός APa: καὶ οὕτω V	ἔσται MVA: ἔστι TPa	16 δὲ om. V	
17 ἔκάστου A	ιδία T	18 δὲ om. V	τῷ] καὶ A
αὐτὴν Pa (corr. M)	τῷ—ἔκεινων] spat. viii litt. T	ἀν om. Pa (habet etiam M)	
19 δτι MVA, post add. P: om. a	κέχρηται a	πάντα Pa: πάντως conicio	
20 ἔτι V: quod T: δτι αἱ AP: ἔτι αἱ Arist. codd. EMY, ἔτι καὶ Arist. P		ἐνὸς om. P	
22 ante διὰ add. δὲ Λα	24 ἀντιλαμβανομένης TA: ἀντιλαμβανομένων Pa: anceps V		
τῆς ψυχῆς T: om. VAPa	28 ὥστε εἴπερ τις a (corr. M)	29 (ὧς) μία conicio	
post μία add. ἔστιν a	αἰσθήσεις Pa: ἡ αἰσθησις V		

αἰσθήσεις ἔξομεν τῶν αὐτῶν ἐπήνεγκεν· οὕτε γὰρ ἡ ἐνέργεια ἀνευ τῆς κατ' αὐτὴν ἔσται δυνάμεως, οὕτε ἀνευ ταύτης αἴσθησις ἔσται. εἰ γὰρ ἄμα εἴημεν | πλείω ὁρῶντες, δῆλον ὅτι καὶ ἐνεργοίημεν ἀν πλείους 337 ἐνεργείας. ἀδύνατον γὰρ χωρὶς ἐνεργείας αἰσθησιν γίνεσθαι· ὃ εἰπε διὰ 5 τοῦ οὕτε ἀνευ ταύτης αἴσθησις ἔσται. ἀλλὰ μὴν ἀδύνατον ἐνέργειαν γενέσθαι χωρὶς τῆς οἰκείας δυνάμεως. ὕστε, δτε πλείω ὁρῶμεν, πλείους 10 ἐνεργείας ἄμα ἐνεργήσομεν· εἰ δὲ πλείους ἐνεργείας, καὶ πλείους δυνάμεις 5 ἄμα ἔξομεν, ἀφ' ὧν αἱ διάφοροι καὶ διηρημέναι ἐνέργειαι. πλείους ἄρα δυνάμεις ἔξομεν ὄρατικάς· ὅμοίως καὶ καθ' ἑκάστην αἰσθησιν· πλείους ἄρα 10 τὰς τῶν αὐτῶν αἰσθήσεις ἔξομεν.

Οὐχ ὡς τὸ αὐτὸ λέγων διὰ τοῦ ἔτι αἰσθήσεις αἱ αὐταὶ πλείους 15 ἐνὸς ἔσονται τῷ πρώτῳ εἰρημένῳ τῷ δτι πρῶτον μὲν τὸ κατὰ τὴν 10 μίαν αἰσθησιν. οὗτως εἰρηκεν (εἰπὼν γὰρ ἡ πρῶτον μέν, ὡς προστιθεὶς ἔκεινῳ δεύτερον εἰρηκεν ἔτι αἰσθήσεις αἱ αὐταὶ πλείους ἐνὸς ἔσονται· | 338 15 ται), ἀλλὰ μὴν διὰ τοῦ πρώτου ἔδειξεν δτι ἡ ψυχὴ πλείω μέρη καὶ πλείους δυνάμεις 20 ἔξει εἰδει τὰς αὐτάς, διὰ δὲ τοῦ προστεθέντος δευτέρου, δτι ἐνέργειαι ἔνιαι πλείους ἔσονται. εἰ γὰρ ἄμα πλειόνων ὄρατῶν αἰσθησόμεθα, 5 ἄμα τοῦ αὐτοῦ πλείους ἐνέργειαι ἔσονται. εἰ γὰρ πλείους δυνάμεις ἀντιληπτικαὶ τῶν ὄρατῶν καὶ διὰ τῆς οἰκείας ἐνέργειας ἀντιλαμβάνονται τοῦ 25 αἰσθητοῦ (χωρὶς γὰρ ἐνέργειας οὐ γίνεται αἰσθησις), ἄμα ἀν τοῦ ἐνὸς πλείους ἐνέργειαι γίνοιντο, δι' ὧν ἡ ἀντιληψις τοῦ ὄρατοῦ. ἀλλ' αἱ πλείους ἀνήρουν ἀλλήλας. πρῶτον μὲν οὖν ἔλαβε τῇ δόξῃ ἐπήμενον ἀτοπον τὸ πλείω μέρη 30 ἔξειν τὴν ψυχὴν καὶ πλείους δυνάμεις καὶ αἰσθήσεις τῷ εἰδει τὰς αὐτάς, οὖν ὄρατικάς πλείους καὶ πλείους ἀκουστικάς· νῦν δὲ προσέ- 25 θηκε καὶ τὴν δεῖξιν πῶς πλείους καὶ δτι τῶν αὐτῶν πλείους ἔσονται ἡμῖν αἰσθήσεις, καὶ ἄμα τῆς δόξης τὸ ἀτοπον τῇ παραθέσει τῶν ἐπιστημῶν 339 ἔδειξεν. ἀδύνατον γὰρ τοῦ αὐτοῦ πλείους ἐπιστήμας εἶναι κατὰ τὸ αὐτό,

1 οὕτε] οὗτως A 2 καθ' αὐτὴν P (Arist.): *ad hanc T prius* ἔσται om. A 3 εἰσται αἰσθησις Arist. EMY ante alt. εἰσται add. τις Pa 4—6 δ—γενέσθαι om. a (habet etiam M) 6. 7 ὕστε—ἐνεργήσομεν ante ἀλλὰ v. 5 transpon. Thurot 6 δτε] εἴτε V 7 ἐνέργειαι V 8 ἄμα MTVAP: om. a ai MVA: ante ἐνέργειαι Pa διαφοραὶ V διειρημέναι V 11 post ἔτι add. ai VA, sed v. 14 et ad p. 159,20 ai TPa: εἰ V: εἰ ai A αῦται V 12 τῷ προειρημένῳ V alt. τῷ a: τῷ VAP: *quod T* post δτι add. τῷ a (om. etiam M) τῷ TVPa: om. MV: τὰ Arist. τὴν om. V 13 post αἰσθησιν add. εἰσονται a ἡ TVAP: ἡ a: δτι M προστιθεὶς VA: *apponit T: προσθεὶς Pa 15 post* μὴν add. καὶ a μέρει prius P καὶ] ἡ T πλείους om. T 16 εἰδει V: διὰ TA: καὶ διὰ Pa προτεθέντος A 17 ἐνέργεις ἔννοιαι V 19 ὄρωμένων a, prius P (corr. M) καὶ διὰ V: διὰ T: om. APA ἀντιλαμβάνονται Ta: ἀντιλαμβάνεται VAP 21 γίνοιντο MTVA: εἰσονται Pa ἡ om. V 22 interimunt T: <ἄν> ἀνήρουν conicio ante πρῶτον add. καὶ, quod rursus del. et ἡ add. A οὖν om. V ἔλαθε A ante τῇ add. τῷ a 23 μέρει A καὶ αἰσθήσεις V: αἰσθήσεις P: *scilicet sensus T: αἰσθήσεων Aa* 24 οἷον TV: ὅμοιον A: δμοίως Pa alt. πλείους om. T 25 δτι] *quomodo T* 26 καὶ V: om. TAPa (Thurot, qui δεῖξας coni.) τῇ δόξῃ A 27 τοῦ αὐτοῦ om. a (habet etiam M) ἐπιστήμας] *sensus T*

ώς ἄμα ήμᾶς ἐνεργεῖν κατὰ τὸ αὐτὸ θεώρημα πλείους ἐνεργείας, * * * 339
ἀλλὰ ἄλλης μὲν τὸ τὸ ἴσοσκελές τρίγωνον δύο ὅρθαις ἵσας ἔχειν τὰς τρεῖς 5
γωνίας, ἄλλης δὲ ὅτι τὸ σκαληγὸν καὶ τὸ ἴσόπλευρον.

Τὸ δὲ εἰ δὲ τοῦτο ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ αἰσθάνεται τοιωτόν ἔστιν.
5 εἰ γάρ τῶν διαφερόντων αἰσθητῶν ἡ ψυχὴ ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ χρόνῳ πλειόνων
ἄμα αἰσθάνεται διαφόροις μέρεσι τῆς ψυχῆς καὶ δυνάμεσι, δῆλον ὅτι καὶ
τῶν ὁμοιῶν ἄμα πλειόνων αἰσθάνοιτ' ἄν. μᾶλλον γάρ τῶν ὁμοιῶν ἄμα 10
πλειόνων αἰσθάνεσθαι αὐτὴν εὔλογον, ὡς ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ἐρρήθη περὶ
τῶν ἀνομογενῶν. τιθεμένου δὲ τούτου ἄτοπον εἴπετο τὸ πλείους τὰς αὐτὰς
10 δυνάμεις ἔχειν. γράφεται καὶ οὕτως εἰ δὲ τούτων ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ 340
αἰσθάνεται, καὶ ἔστι σαφέστερον αὕτη ἔχουσα ἡ γραφή· τούτων δὲ ἀν
λέγοι τῶν ἀνομογενῶν καὶ διαφόροις αἰσθήσεσιν αἰσθητῶν. πρότερον μὲν
οὖν δεικνὺς ὅτι μὴ οἷόν τε τῶν ὁμογενῶν πλειόνων αἰσθάνεσθαι, ἀνήρει καὶ
τῶν ἀνομογενῶν ἀπὸ τοῦ μᾶλλον ἐπιχειρῶν, νῦν δὲ ἀπὸ τοῦ ἥπτον πάλιν 5
15 ἀντιστρέψας ἔδειξεν. εἰ γάρ ὁν ἥπτον ἄμα πλειόνων αἰσθάνεσθαι οἷόν τε,
τούτων ἄμα αἰσθάνεται, δὴ τὸ τιθεμένον ὑπὸ τοῦ ἄμα δύνασθαι κατὰ πλείους
αἰσθήσεις ἐνεργεῖν καὶ ἄμα πλειόνων δύνασθαι αἰσθάνεσθαι, καὶ ὁν μᾶλλον
οἷόν τε, πλειόνων ἄμα αἰσθάνοιτ' ἄν. Ὡς ἔδειξεν ἐπόμενον τὸ πλείους ήμᾶς 10
αἰσθήσεις τε καὶ δυνάμεις ἔχειν τῶν αὐτῶν αἰσθητῶν, δὲ στιν ἀδύνατον.
20 ἀδύνατον <οὖν> δὲν εἶναι καὶ τῶν ἀνομογενῶν πλειόνων ἄμα αἰσθάνεσθαι.

Ἐν δὲ ἀν σαφεστέρα ἡ λέξις, εἰ | οὕτως εἴχειν 'εἰ γάρ ἔκείνων ἐν ἐνὶ 341
καὶ ἀτόμῳ αἰσθάνεται, δῆλον ὅτι καὶ τούτων' ἡ οὕτως 'εἰ δὲ * * * τῷ ἐνὶ⁵
καὶ ἀτόμῳ αἰσθάνεται', τουτέστιν 'εἰ γάρ τοῦτο οὕτως ἔχει καὶ τὸ αἰσθητικὸν
ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ χρόνῳ τῶν τῷ γένει διαφερόντων αἰσθάνεται διαφόροις
25 μέρεσι καὶ δυνάμεσιν' (εἰπὼν γάρ διὰ μέσου περὶ τῶν ἀνομογενῶν αἰσθητῶν 5
ἐπάνεισιν ἐπὶ τὸ προτεθέν), 'δῆλον δὴ ὅτι, εἰ ἔκείνων, καὶ τῶν ὁμοιῶν

1 θεώρημα TVAP: πλείω θεωρήματα καὶ α (πλείω ομ. M)	2 post ἄλλα add. καὶ εἰναι Thurot
ἄλλοις Va	τὸ τὸ scripsi: τοῦτο MVPa: τοῦτο τὸ A: hic quidem T
ἴσοσκελές MTVA: ἵσας καὶ Pa	τρίγωνον TVA: τῶν τριγώνων MPa δόθας V
ἔχον V	ἔχον V
3 ἄλλοις Va	3 ἄλλοις Va
4 τὸ τῷ A	4 τὸ τῷ A
τούτων Pa (Arist. codd. MLSU), v. v. 10	τὸ δὲ ομ. T εἰ δὲ] εἴδει VA
6 δυνάμεως V	post ἐνὶ add. τούτω A 4.5 αἰσθά-
ἔμπροσθεν] p. 448a 17	νεται—ἀτόμῳ ομ. A 6 δυνάμεως V 8 αὐτὸν A ἀλογον T: οὐ λέγων V
έρρεθη a	περὶ] ἡ conicio cf. p. 162,2 9 τῶν
om. V	om. V
ἀνομοιογενῶν T	ἀνομοιογενῶν T
τιθεμένου TV: τιθεμένω A: τιθέμενος P: τιθεμένοις a	τιθεμένω A: τιθέμενος P: τιθεμένοις a
τούτου TV: τούτω A: τοῦτο Pa	τούτω A: τοῦτο Pa
10 δύσεις V	εἴπε τὸ T τὸ MVPa: ομ. α πλείους A
τούτων] v. ad v. 4	11 planior T αὕτη T: αὕτη VAPa
12 λέγει a (corr. M)	έχει A: ομ. T 12 λέγει a (corr. M) λεγόντων AP
13 πλείουν VA	ἀνομογενῶν V: ὁμογενῶν
14 ἥπτων a	TAP: αἰσθητῶν a: δρ. αἰσθ. M διαφόρων prius P 13 πλείουν VA 13.14 καὶ τῶν ἀνομογενῶν ομ. Pa (habet etiam M)
15 post ἥπτον add. δύναται et ante οἷόν τε interpungit T	13 καὶ <τὸ> bene coni. Thurot
16 αἰσθά-	14 ἥπτων a
νεται Thurot: αἰσθάνεσθαι libri	15 post ἥπτον add. δύναται et ante οἷόν τε interpungit T
17 δύνασθαι ομ. TV	16 αἰσθά-
18 φ] ὁν P	νεται Thurot: αἰσθάνεσθαι libri
19 αὐτῶν ομ. a (habet etiam M)	17 δύνασθαι ομ. TV 18 φ] ὁν P
20 οὖν add. Thurot	19 αὐτῶν ομ. a (habet etiam M)
δμογενῶν Pa (corr. M)	20 οὖν add. Thurot δμογενῶν Pa (corr. M)
21 δὲ V: ομ. TAPa	21 δὲ V: ομ. TAPa
άσαφεστέρα TA	22 αἰσθάνεσθαι P 22. 23 δῆλον—
αἰσθάνεται ομ. A	αἰσθάνεται ομ. A 22 τοῦτο καὶ e. gr. addam τῷ (T)VP: τῶν ἐν a: ἐν Thurot
fort. recte	23 αἰσθητήριον V 24 τῶν ομ. V 25 αἰσθητῶν] sensibus T
26 δὴ MTA: δὲ VPa	26 δὴ MTA: δὲ VPa 27 MV: ομ. TAPa καὶ ομ. T δμοειδῶν a: ἀνομοειδῶν TVAP

ἀμα αἰσθήσεται· ώμολόγητο γάρ ἀν μᾶλλον δύνασθαι τῶν ὄμοιειδῶν ἀμα 341 πλειόνων αἰσθάνεσθαι ή τῶν τῷ γένει διαφερόντων'. φὶ τὸ ἐπόμενον ἀτοπον οὐκ ἐπήνεγκεν· εἴη δ' ἀν δ προεῖπεν, δτι πλείους αἰσθήσεις ἔξομεν εἴδει 10 τὰς αὐτάς, πλείους δψεις, δταν ἀμα πλειόνων ὄρατῶν ἀντιλαμβανώμεθα, 5 καὶ πλείους ἀκοὰς καὶ ἐφ' ἑκάστης δμοίως. πάλιν γάρ καὶ ἐπὶ τούτων συνδιαιρεθήσονται αἱ δυνάμεις ταῖς | ἐνεργείαις καὶ ἵσαι τὸν ἀριθμὸν ἔσονται 342 αὐταῖς. ἐδόκει δέ μοι ἐξετάζοντι ή γραφὴ ἡμαρτῆσθαι καὶ εἶναι τὸ δφεῖλον γεγράφθαι 'εἰ γάρ ἐκεῖνα ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ αἰσθάνονται, δῆλον δτι καὶ τοῦτο'. δύναται δὲ τὸ δφεῖλον γεγράφθαι τοιοῦτον εἶναι 'εἰ δέ τις τῶν 10 ἐν ἐνὶ καὶ ἀτόμῳ μὴ αἰσθάνεται, δῆλον δτι καὶ τῶν ἄλλων'. καὶ ἦν ἀν σαφῆ τα λεγόμενα καὶ ἀκόλουθα τοῖς προειρημένοις. 5

p. 449^a 5 Εἰ δὲ δὴ ἄλλῳ μὲν γλυκέος, ἄλλῳ δὲ λευκοῦ αἰσθάνεται
ἡ ψυχὴ μέρει, ἤτοι ἐκ τούτων ἐν τί ἐστιν η οὐχ ἐν.

Θεὶς δτι διαφόροις δυνάμεσι τῶν διαφερόντων κατὰ γένος αἰσθάνεται 15 η ψυχὴ καὶ πρὸς τούτῳ * * * εἰ γάρ ἄλλῳ μὲν μέρει * * * ἄλλως, ἐπὶ τὸ λῦσαι τὰ ἡπορημένα μετελήλυθε, καὶ δείχνυσιν δτι μία τέ ἐστιν η αἰσθητικὴ δύναμις η πάντων τῶν αἰσθητῶν ἀντιλαμβανομένη, καὶ πῶς 10 οἶόν τε μίαν οὖσαν ἀμα πλειόνων καὶ διαφερόντων αἰσθητῶν αἰσθάνεσθαι, 343 ὑπομιμήσκων ἡμᾶς τῶν περὶ τούτων ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς εἰρημένων. ἐπεὶ 20 οὖν ἄλλῳ μὲν μέρει τε καὶ δργάνῳ γλυκέος αἰσθάνεται η ψυχή, ἄλλῳ δὲ λευκοῦ καὶ *(ἄλλῳ)* ἄλλου τῶν διαφερόντων αἰσθητῶν, καὶ δῆλον δτι καθ' ἑκάστην τῶν διαφόρων δυνάμεων, ζητεῖ πότερον ἐν τί ἐστι τὸ ταύταις ταῖς 5 δυνάμεσιν ὑποκείμενόν τε καὶ χρώμενον καὶ δλον τι ην ἐκ τῶν μερῶν τούτων, η ἑκάστη δύναμις κατ' ιδίαν ἐστὶ καὶ οὐκ ἐπὶ ἐν τι τὴν ἀναφορὰν

1 post prius ἀμα add. αἰσθάνεται η (δ a) Pa ωμολόγητο sc. p. 448^a 17] ώμολόγηται V: ώμολογεῖτο M ἀν om. T 2 ως TP 3 προεῖπεν p. 448^b 24] προεῖπον a εἴδει V: ει διὰ APa: scilicet propter T 4 eadem T post αὐτὰς fort. οῖον add., cf. p. 160,24 ὄρατῶν] sensibilia T 7—9 καὶ εἶναι—δύναται δὲ τὸ TVAP: om. a (sola καὶ εἶναι τὸ habet M) 9 δὲ V: om. TAP εἶναι om. M τι a 9. 10 τῶν ἐν] τούτων M: τούτων ἐν bene Thurot 10 ἐν om. a μὴ om. M 10. 11 ην ἀσαφῆ εχ ἴνα σαφῆ corr. P 11 τὰ λεγόμενα post προειρημένοις Pa dictis T 12 δὴ om. T 13 η ψυχὴ μέρει] alia autem in parte T ante μέρει add. ἐν TVA έκ] τὸ ἐκ Arist. η] καὶ A η οὐδέν Arist codd. EPSY 14 ante θεὶς add. ἀ A κατὰ MTA: καὶ κατὰ VPa 15 sensus restitui potest e v. 20 ss. μὲν] ἐνὶ A post ἄλλως spat. xxi litt. a ἄλλῳ conicio 16 μια τε Pa: τε μία VA: non una T η] εἰ V 17 ἀντιλαμβάνουσα Pa (corr. M) 18 post μίαν add. τε AP 20 οὖν] om. a (habet etiam M): similiter T τε om. A 21 καὶ ἄλλῳ ἄλλου (aut καὶ ἄλλῳ ἑκάστου) scripsi: ἄλλου M: ἄλλῳ οὐ TAPa: καὶ ἄλλῳ V: ἄλλῳ δ' ἄλλου coni. Thurot alt. καὶ om. T, fort. recte 22 ἑκάστην T: ἑκάστον VPa: ἑκάστα MA τῶν διαφόρων δυνάμεων a: τῶν διαφόρων δυνάμει P: διαφόρω δυνάμει VA: differentem potentiam T τι ἐστι ἐν V τὸ ταύταις] ex hiis T 23 τε MVA: om. Pa alt. καὶ V: om. TAPa ην VA: η Pa: est T τῶν a: om. VAP 24 η TVA: η Pa η ἑκάστη] qualibet alia T ἐστὶ om. V τι TAP: τε a: om. V

έχουσι. τὸ γὰρ ἡτοι ἐκ τούτων ἐν τί ἔστιν ἢ οὐχ ἐν τοῦτο δηλοῖ· 343
 ἢ ἐν τι τὸ ὑποκείμενόν ἐστι καὶ χρώμενον ταῖς διαφόροις κατὰ τὰς αἰσθή- 10
 σεις δυνάμεσιν, ἢ οὐχ ἐν, ἀλλὰ πλείω'. οἷς ἐπιφέρει τὸ ἀλλὰ ἀνάγκη·
 ἐν γὰρ τὸ αἰσθητικὸν μέρος, λέγων ἀνάγκην εἶναι ἐν τὸ αἰσθανόμενον
 5 καὶ ταῖς πλείσι χρώμενον δυνάμεσιν. οὖς τὴν | αἰτίαν ἐπήνεγκεν εἰπών· 344
 'τὸ γὰρ αἰσθητικὸν ἐν τι μέρος ἐστὶ τῆς ψυχῆς, ἀλλ' οὐ πολλά. καὶ δέδει-
 κται αὐτῷ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς ὅτι, εἰ μὴ ἐν εἴη τὸ αἰσθητικόν, φῶ πάντων τῶν
 αἰσθητῶν αἰσθανόμεθα, ἀλλ' ἦν ἄλλο ἄλλου τῶν αἰσθητῶν τὸ αἰσθανόμενον,
 οὐδὲ ἀν τὰς διαφορὰς τῶν αἰσθητῶν τὰς πρὸς ἄλληλα διαγινώσκειν ἐδυνάμεθα, 10
 10 ἀλλ' οὕτως ἀν εἴχομεν περὶ τὰ αἰσθητά, ως ἀν εἰ ἄλλος μέν τις τοῦδε
 τοῦ αἰσθητοῦ ἥσθανετο, ἄλλος δέ τις τοῦδε. ως γὰρ οἱ διαφέροντες αἰσθανό-
 μενοι οὐκ ἔχουσι τῶν ἄλληλοις αἰσθητῶν συναισθησιν, οὕτως οὐκ ἀν καὶ
 ἡμεῖς τῶν πλειόνων ἥσθανόμεθα, εἰ διαφόροις τισὶν καὶ μὴ ἐνὶ αὐτῶν
 ἥσθανόμεθα. οὐ γὰρ τὸ κρίνειν τὰς διαφορὰς τῶν αἰσθητῶν, τούτου καὶ 15
 15 τὸ αἰσθάνεσθαι αὐτῶν. ἐνὸς δὲ τὸ κρίνειν τὰς τῶν αἰσθητῶν διαφορὰς,
 ἐνὸς ἄρα καὶ τὸ αἰσθάνεσθαι αὐτῶν. ἀνάγκη δὲ καὶ ἀμα αὐτῶν | γίνεσθαι 345
 τὴν ἀντίληψιν τῇ αἰσθήσει, ὅτε αὐτῶν καὶ ως ἐτέρων αἰσθάνεται.

Αλβῶν δὲ ὅτι ἐνός ἔστι τὸ αἰσθητικὸν μόριον τῆς ψυχῆς ζητεῖ τίνος
 οὖν ἔκεινο ἐνός; οὐδὲν γὰρ ἐκ τούτων ἐν. εἰπών ἐν εἶναι τὸ αἰσθη- 5
 20 τικὸν ἡπόρησε, τίνος ἔσται ἐνὸς ἔκεινο αἰσθητικόν τε καὶ ἀντιληπτικόν.
 ἐκ γὰρ τούτων ὡν αἰσθανόμεθα τοῖς διαφόροις μέρεσι τῆς ψυχῆς, οἷα ἦν
 τὸ γλυκὺν καὶ τὸ εὐῶδες καὶ τῶν ἄλλων ἔκαστον τῶν ἀνομογενῶν αἰσθητῶν,
 οὐδὲν γίνεται ἐν· ἀμικτα γὰρ ταῦτα ἄλληλοις. * * * ἔχειν τὸ ἐν τὰς τε
 δυνάμεις τὰς αἰσθανομένας καὶ τὰ αἰσθητὰ ὡν αἰσθάνεται, εἰ αἱ δυνάμεις. 10
 25 ἀπὸ μιᾶς πλείους, καὶ τὰ αἰσθητὰ εἶναι ἐν τι καὶ ὑπὸ μίαν φύσιν, ως ἦν

1 ἔχει MA	ἡτοι TVAP: τὶ α: ἡτοι τὸ M	2 ἢ Thurot: εἰ libri	χρῶμα A
3 ἢ MV: om. TAPa	ἀνάγκη ἐν· ἐν γὰρ melius Arist. codd. EMYL	4 post γὰρ	
add. τι et ἔστι ante μέρος Arist. cf. v. 6	λέγων MV: ἄγον A: ἄγων P: deducens T:		
om. a	αἰσθητῶν εἶναι ἐν (εἶναι add. T) TVA: ἀνάγκη ἐν (ἀν a) εἶναι Pa: ἀνάγκην ἀν		
εἶναι ἐν M	6 γὰρ] quidem enim T	τι om. T	7 αὐτὸν V Περὶ
ψυχῆς] Γ 2 p. 426 b 17 ss.	7—9 cf. Quaest. p. 95,7—11 Br.		7 αἰσθητὸν V
7. 8 τῶν αἰσθητῶν om. V	8 ἀλλ'—αἰσθανόμενον om. a (habet etiam M)	9 οὐδὲν]	
non T	10—14 cf. De an. p. 60,27—61,3 Br.	10 εἰς V	
ἡδυνάμεθα A	μέν τις] si quis T (aliquis Thurot)		
11 δέ om. T	12 ἄλληλοις ΜΑΡ(T): ἄλληλων V: ἄλλοις a ἄλληλοις τῶν conicio οὐκ		
ἀν Pa: ἀν VA: si T: οὐδὲ ἀν conicio	13 εἰ MA: ἢ T: om. VPa	post τισὶν add. εἰς a	
(om. etiam M)	14 ἥσθανόμεθα· οὖς (οὐ T) γὰρ ΤΜVAP (cf. Quaest. p. 94, 29, 30 Br.);		
spat. v litt. a	14. 15 τούτου—αὐτῶν ΜΤVAP: om. a	14 τούτου] hoc est T	
15 ἐνός—διαφοράς TVP: om. Aa	16 ἐν V	16. 17 cf. Quaest. p. 95,14—19	
De an. p. 61,10 ss.	16. 17 τὴν ἀντίληψιν γίνεσθαι V	17 τῇ αἰσθήσει] om. A:	
sensus T	18 ἐνός Pa: ἐν οἷς TA: ἐν V	ἐστι: VPa: ἢν TA	
καὶ om. T	19 ἐνός om. T	αἰσθητὸν V	
αἰσθητὸν V	οὐθὲν a	20 ἐκείνου T	
21 ταῖς P	αἰσθητικόν τε καὶ om. T	αἰσθητικόν τε καὶ om. T	
22 alt. καὶ om. VP	23 ante οὐδὲν add. δὲ V	21 ταῖς P	
24. 25 ὧν—αἰσθητὰ	ἄλλα μὴν ἀληθὲς τὸ add. Thurot: λέγει		
om. T	25 εἶναι] ἔστιν coni. Thurot, sed v. ad v. 23	δέ, εἰ ἀνάγκη ἀμα ἄλληλοις e gr. addam	
		ἔχειν TV: ἔχει APa	
		24. 25 ὧν—αἰσθητὰ	
		om. T	
		25 εἶναι] εἶναι VPa	

τὰ ὄρώμενα ὑπὸ μίαν τινὰ φύσιν, ὁμοίως καὶ τὰ ἀκουστὰ καὶ τὰ ἄλλα.
ἢ ἀπορήσας ἐπιφέρει ἀνάγκη ἄρα ἐν τι εἶναι τῆς ψυχῆς, ω̄ | πάντα 346
αἰσθάνεται, λέγων διὰ τούτου ὅτι ἀνάγκη ἐν τι εἶναι μέρος ω̄ πάντων
τῶν αἰσθητῶν αἰσθάνεται, ἄλλο δὲ γένος αἰσθητὸν δι' ἄλλου ὀργάνου.

5 Ἐξῆς δὲ λέγει πως ἄλλως, τίνος τὸ αἰσθητικὸν τοῦτο ἐνός ἐστιν ὑποκει-
μένου καὶ τίνος σώματος αἰσθητικὴ δύναμις ἐστι. διαφέροντα γὰρ τὰ 5
αἰσθητῆρια δι' ὧν καὶ ἡ ἀντίληψις, καὶ οὐδὲν ἐξ αὐτῶν γίνεται. εἰπὼν
δὲ τοῦτο, τὸ μὲν ἐνὸς τίνος οὐ λέγει, λέγει δὲ περὶ τῆς δυνάμεως ὅτι
ἐστιν ἐν τι μόριον τῆς ψυχῆς ω̄ αἰσθανόμεθα πάντων, ἀδιαίρετον αὐτὸν ὅν,
10 καθάπερ, φησίν, εἴρηται πρότερον, ἦτοι ἀναπέμπων ἡμᾶς εἰς τὰ Περὶ
ψυχῆς (ἐν ἔκεινοις γὰρ ἔδειξεν ὅτι ἐν τί ἐστιν, ὃ πάντων τῶν αἰσθητῶν 10
ἀντιλαμβάνεται καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰς διαφορὰς αὐτῶν τὰς πρὸς ἄλληλα
κρίνει, ἔδειξε δὲ καὶ ὄποιόν τι ἐστι καὶ ὅτι οὕτως τὸ ἐν ἔχει, ὡς ὁ ὥρος
καὶ τὸ σημεῖον | καὶ ὡς τὸ πέρας τῶν πλειόνων γραμμῶν· καὶ γὰρ τοῦτο 347
15 καὶ ἐν ἐστι καὶ οὐχ ἐν, τῷ μὲν ἀδιαίρετον εἶναι [ἐν] ω̄ αἰσθανόμεθα ἐν,
καθόσον δὲ πλείω, κατὰ τοσοῦτον τῶν διαφερόντων ἀμα· ἀμα γὰρ τῶν
πλειόνων ἐστὶ πέρας). ἡ δὴ ἐπὶ ταῦτα ἡμᾶς ἀναπέμπει, ἡ ἐπὶ τὰ προειρη-
μένα, ὅτι δεῖ ἐν τὸ αἰσθανόμενον εἶναι ἐν ἡμῖν. εἰ γὰρ ἄλλως ἄλλου 5
αἰσθησις εἴη κείμενη γίνεσθαι, εἴπετο τινὰ ἄτοπα. ἐν μὲν οὖν δεῖν κατ'
20 ἀριθμὸν εἶναι τὸ αἰσθανόμενον διὰ ταῦτα λαμβάνει (δι' ἄλλου μέντοι μορίου
σώματος καὶ ὀργάνου ἄλλου τῶν διαφερόντων αἰσθάνεται), χρώμενος τοῖς
δεῖνειγμένοις αὐτῷ ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς, λέγων ἀρ' οὖν ἡ μὲν ἀδιαί- 10

2 δ V: om. TAPa   ὡς V   3 τοῦτο V: τοῦτο TAPa   εἶναι V: om. TAPa
μέρος] μέγεθος V   4 γένος] λέγει A   αἰσθητοῦ V   5 ἄλλως TPa: ἄλλης A: ὄλως V:
om. M (Thurot, qui πῶς τίνος scribit)   τὸ om. VA   αἰσθητοῦ τοῦτο V
5. 6 ὑποκειμένου TA: ὑποκείμενον VPa   6 τίνος] ἐνὸς coni. Thurot   αἰσθητικὴ⁷
TAP: αἰσθητοῦ V: αἰσθητικὸν a   ἐσται V   γὰρ TVA: γάρ ἐστι Pa
7 prius καὶ om. T   ἐν post οὐδὲν add. Thurot (cf. p. 163,19), sed deest etiam in
Arist. codd. praeter LP   8 τοῦτο om. T   9 ω̄ MTP: οὖ VAA   πάντως T
10 ἦτοι om. T   τὰ] τὸ V   11 ἔδειξεν] v. ad p. 163,7   12 alt. τὰς] τῶν P¹
13 ἔδειξε] Γ 2 p. 427a8 ss.   ὅτι TVAP: om. a   ω̄ς] καὶ V   14 primum καὶ
Thurot: ω̄ς TVA: om. Pa   ante alt. καὶ add. ὅταν ληφθῇ Thurot cf. p. 165,19
Quaest. p. 96,14.30 Br.   tert. καὶ V: ω̄ς APa: om. T   τού̄ P   15 prius
καὶ MTVA: om. Pa   τῷ μὲν] et (corr. eo?) quidem quod T   τῷ VAA (cf. T): τὸ P
εἶναι ἐν ω̄] spat. v litt. T   ἐν ω̄ Pa (ἐν delevi): ἐν τῷ, tum spat. fere lx litt. A
(ω̄ in mg.): spat. xxxii fere litt. V   ἐν a: om. TVAP   16 δὲ τῶν διαφερόντων
ἀμα, κατὰ τοσοῦτον πλείω coni. Thurot (cf. Alex. De an. p. 63,11 ss.)   τοσούτων V
alt. ἀμα om. V   17 ἡ δὴ V: ἡδη TP: εἰ δὴ A: ἦτοι δὴ a   adhuc T, corr. ad hec
ἀναφέρει V   17. 18 ἀναπέμπει—ἐν om. T   18 εἶναι τὸ αἰσθανόμενον A
ἄλλῳ A: ἄλλο VPa: alicuius T   19 κείμενον V   <ἄν> τινα coni. Thurot
ἄτοπον V   δεῖn scripsi: δεῖ MTVAP: om. a   20 λαμβάνει μέντοι (ὅτι M) ante λαμβάνει Pa
21 καὶ V: κατὰ APa: per T: ω̄ς M   post ὀργάνου add. καὶ ἄλλου καὶ Pa
τοῖς om. a   22 post ψυχῆς lacunam statuit Thurot   22. 165,1 ἡ μὲν διαίρεσις V
22 ἡ] εἰ P: ἡ T

ρετόν ἔστι κατ' ἐνέργειαν, ἐν ἔστι τὸ αἰσθητικὸν γλυκέος καὶ λευκοῦ; διὰ γάρ τούτου δείκνυσι πῶς ἐν τῷ πλειόνων τε καὶ διαφερόντων ἄμα αἰσθήσεται. καθίσσον μὲν | γάρ αὐτὸς καθ' αὐτὸς λαμβανόμενόν τε 348 καὶ νοούμενον ἀδιαιρέτον πέρας τι ὃν πάντων τῶν αἰσθητηρίων, ἐνέργειά τε καὶ τῇ αὐτοῦ φύσει ἀδιαιρέτον ἐν τι ἔσται, καὶ τοῦτο πάντων αἰσθητῶν ἀντιληπτικόν τε καὶ αἰσθητικόν· ὅταν δὲ διαιρετὸν γένηται κατ' ἐνέργειαν, τουτέστιν ὅταν δὲ ὑπὸ τῶν κατὰ τὸ αἰσθητήριον ἐνέργειῶν διαιρεθῇ, 5 πλείω ἔσται. οὕτω δὲ καθὸ μὲν ἐν τί ἔστι κατὰ τὸ ὑποκείμενον, ταῦτὸν ἔσται τὸ πάντων τῶν αἰσθητῶν αἰσθανόμενον καὶ χρῆνον αὐτά, καθὸ δὲ 10 ὑπὸ τῶν κατὰ τὰ αἰσθητήρια ἐνέργειῶν διαιρεῖται, πολλάκι πως γινόμενον πλειόνων καὶ διαφερόντων ἄμα αἰσθήσεται. εἰρήκε δὲ περὶ τῆς δύξης 10 ταύτης ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. λαμβάνεται δὲ ως διαιρετὸν τῷ πέρας πλειόνων λαμβάνεται. πάντων γάρ τῶν αἰσθητηρίων ὄμοιώς ὁν πέρας, ὅταν κατὰ πλείω γίνηται ἡ ἐνέργεια αἰσθητήρια, ως διηρημένον καὶ ως πλείω λαμ- 15 βάνεται· καθίσσον δὲ ἄμα πλειόνων γίνεται | πέρας τὸ αὐτὸν ἐν ταῖς κατὰ 349 πλείω αἰσθητήρια ἐνέργειαις, κατὰ τοσοῦτον ἀν καὶ ἐν τῶν πλειόνων τε καὶ ἀνομογενῶν ἄμα αἰσθάνοιτο. τὸ αὐτὸν γάρ ἔστιν ἐν τε καὶ πολλά, ως τὸ ἐν τῷ κύκλῳ κέντρον· καὶ τοῦτο δὲ ἐν ὃν κατὰ τὸ ὑποκείμενον πολλὰ πως γίνεται, ὅταν ως πέρας λαμβάνηται τῶν ἀπὸ τῆς περιφερείας ἐπὶ τὸ 5 κέντρον ἀγορένων.

Χρησάμενος δὲ πρώτη λύσει τῆς ἀπορίας τῇ προειρημένῃ, ἣν οὕτως ἔχουσαν ἔδειξεν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς, ἐφεξῆς γρῆται καὶ ἑτέρᾳ, ἣν καὶ αὐτὴν ἔθηκεν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. λέγει γάρ· ἡ ως περὶ τῶν πραγμάτων αὐτῶν ἐνδέχεται, οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς. ἔστι δὲ ὁ λέγει· 25 ως ἐπὶ τῶν σωμάτων τε καὶ τῶν ὑποκειμένων ταῖς αἰσθήσεσιν ἐνδέχεται 10 τὸ αὐτό τι ὃν κατ' ἀριθμὸν πλείω πάμη ἔχειν ἐν αὐτῷ (τὸ γάρ μῆλον ἐν κατ' ἀριθμὸν ὃν ἄμα μὲν γλυκύ, ἄμα δὲ ἔανθρων ἡ λευκόν, ἄμα δὲ εὐῶδες

1 post ἐν add. τί Arist. codd. LSU(P), cf. 5.8 ante γλυκέος add. τοῦ V

2 τοῦτο V 3 ἄμα MTVAP: ἄμα καὶ αἰσθάνεται M καθ' αὐτὸς MTVA: om. Pa

4. 5 πέρας—ἀδιαιρέτον om. V 4 τι om. T ὃν] ἔστι coni. Thurot 5 αὐτοῦ libri ἀδιαιρέτον fort. del. 6 τε καὶ αἰσθητικόν om. T αἰσθητὸν V διαιρετὸν om. T

7 δὲ om. TA αἰσθητὸν V 8 πλείων V 8. 9 οὕτω—ἔσται om. V 8 κατὰ om. A 9 ἔσται] est erit T τῶν om. a (habet etiam M) καὶ TPa: om. VA

αὐτά A: αὐτό TVPa δὲ om. a (habet etiam M) 10 τὰ αἰσθητήρια TPa: τὸ αἰσθητήριον A: τὰ αἰσθητὰ V πολλαπλῶς (multipliciter) T πῶς V: πῶς γάρ APA(T): (πολλά)

γάρ πως coni. Thurot 11 ἄμα om. T 12 Περὶ ψυχῆς] v. ad p. 163,7 13 αἰσθητῶν V

post ὅταν add. μὲν M 14 γίνεται a διηρημένα Pa 15 τὸ αὐτὸν om. V

15. 16 ἐν—ἐνέργειαις om. M 15 τοῖς a post κατὰ add. τὰ A 16 αἰσθητήρια TAP: αἰσθητήριος a: αἰσθηταῖς V ἐνέργει a post ἐν add. καὶ M: ἐν (δν) conicio, cf.

ad 167,8 τε] τι V 17—20 cf. Quaest. p. 96,14—18. De an. p. 63,8—13 18 δὲ

(aut γάρ) scripsi: τε MA: τὸ VPa ὃν] est T (ens Thurot) 19 πῶς om. A

ἀπὸ om. T 21 τῆς προειρημένης T 22 ἔχειν A 22. 23 ἐφεξῆς—ψυχῆς

om. T 23 αὐτὸς V Περὶ ψυχῆς] Γ 2 p. 426 b 10 ss. λέγει γάρ om. a

(habet etiam M) ἡ om. A ἡ ὥσπερ ἐπὶ ex Arist. vid. restituendum esse

24 αὐτῶν om. T 26 αὐτῶν libri μᾶλλον A 27 alt. δὲ] τε T

έστιν καὶ ἔστιν ἀλλήλων διαφέροντα τὰ πάθη καὶ διαφόροις | αἰσθήσεσιν 350 αἰσθητά, οὕτω δύναται καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἔχειν, ως μίαν οὖσαν τὴν αἰσθητικὴν πλειόνων καὶ διαφόρων ἀμα ἀντιληπτικὴν τε καὶ κριτικὴν εἶναι τῷ πλείους δυνάμεις ἔχειν.

5 Δεικνὺς δὲ ὅτι ἐν τι τὸ ὑποκείμενον διαφέροντα καὶ πλείω πάθη ἀμα ἔχον, φησί· τὸ γὰρ αὐτὸ καὶ ἐν ἀριθμῷ λευκὸν καὶ γλυκό ἔστι καὶ 5 ἄλλα πολλά· εἰ γὰρ μὴ χωριστὰ τὰ πάθη ἀλλήλων, ἀλλὰ τὸ εἶναι ἔτερον ἔκαστω, λέγων διὰ τούτων καὶ δεικνὺς ὅτι ταῦτα τὰ περὶ τὸ ἐν κατ' ἀριθμὸν πάθη οὐκ, εἰ μὴ τοιαῦτα ἔστιν, ὥστε ἔκαστον αὐτῶν κατ' 10 ιδίαν ἦ εἶναι ἢ δύνασθαι λαμβάνεσθαι, ἥδη διὰ τοῦτο ταῦτα ἔστιν ἀλλήλοις· καὶ γὰρ εἰ μὴ χωρίς, ἀλλὰ τὸ εἶναι ἔκαστον αὐτῶν καὶ ὁ λόγος διάφορος. ὃν δὲ τὸ εἶναι ἔτερον, ταῦτα ἔτερα ἀλλήλων· οὐ γὰρ μόνον τὰ ἔτερα τῷ 10 κεχωρίσθαι κρίνεται, ἀλλὰ καὶ τῷ διάφορον τὸ τί ἦν εἶναι ἔχειν. οὕτω δὲ καὶ τὰ πάθη ἀλλήλων τε | καὶ ⟨τοῦ⟩ ὑποκείμενου ἔτερα. 351

15 * * * ὅμοιώς δή φησι δεῖν λέγειν καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς τῆς αἰσθητικῆς, τὸ μὲν αὐτὸ καὶ ἐν αὐτὴν οὖσαν τῷ ἀριθμῷ κατὰ τὸ ὑποκείμενον τῷ καὶ ἐνὸς εἶναι ἐντελέχειαν πάντων τῶν αἰσθητῶν ἀντιληπτικὴν εἶναι, κατὰ τὸν λόγον μέντοι καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὸ τί ἦν εἶναι διαφέρειν, 5 κατὰ τὴν τῶν αἰσθητῶν διαφορὰν διαφόρους δυνάμεις ἔχουσαν, καὶ τὰς 20 μὲν τῷ γένει διαφόρους, τὰς δὲ τῷ εἶδει, ως ἔχει τὰ αἰσθητὰ πρὸς ἀλληλα· ἡ μὲν γὰρ χρωμάτων διαφορὰ τῷ εἶδει ἔστιν ἔτέρα, ἡ δὲ χρωμάτων καὶ φόρων τῷ γένει. οὕτως δ' ἀν εἴη ἡ ψυχὴ ἐν, ἡ μὲν κατὰ τὸ ὑποκείμενον 10 πάντων αἰσθανομένη καὶ πολλάκις γε καὶ πλειόνων ἀμα τε δεχομένη, τουτ-

1 καὶ V: εἰ TAV: καὶ εἰ M	διαφερόντων V	αἰσθησιν V	2 <i>sensibilium</i> sic T
ώς] οὐ V	τὴν MVAP: om. a	3 διαφερόντων V	τε MVAP: om. a
5 τὸ Pa: om. VA	post ὑποκείμενον add. τῷ Pa	6 ἔχον scripsi: <i>habeat</i>	(εἴχει?) T: ἔχειν ceteri prius καὶ om. Arist. codd. EMY
(εἴχει?) T: ἔχειν ceteri prius καὶ om. Arist. codd. EMY	άριθμῷ] <i>nunc</i> T	άριθμῷ] <i>nunc</i> T	γλυκὸν καὶ λευκὸν P
γλυκὸν καὶ λευκὸν P	6. 7 ἔστιν ἀλλὰ A	7 γὰρ om. Arist. codd. EMY	7 γὰρ om. Arist. codd. EMY
τὸ εἶναι] <i>secundum se (esse?)</i> T	8 ἔκαστω Aa: ἔκαστων V: ἔκαστον TP	τὸ εἶναι] <i>tantum unum</i> T	8 ἔκαστω Aa: ἔκαστων V: ἔκαστον TP
8 ταῦτα—ἐν] <i>tantum unum</i> T	τὰ MA: τε V: om. Pa	τὸ ἐν Thurot (cf. T):	τὸ ἐν Thurot (cf. T):
τῶν ἐνὶ MAP: τῶν, tum spat. XII litt. a: τῶν ἐν ἐνὶ V	9 οὐκ εἰ μὴ V: οὐκ .. μὴ A,	τῶν ἐνὶ MAP: τῶν, tum spat. XII litt. a: τῶν ἐν ἐνὶ V	item M inter οὐκ et μὴ lacunae signum habet, sed in mg. nil explevit: οὐκ ἔστι μὴ Pa:
item M inter οὐκ et μὴ lacunae signum habet, sed in mg. nil explevit: οὐκ ἔστι μὴ Pa:	10 prius ἢ MTVAP: om. a	non T	non T
11 χωριστά coni. Thurot	11 ἔκαστον P ¹ , ἔκαστω P ^{2a} (corr. M)	12 μόνα V	12 μόνα V
ante τὰ add. καὶ AP	13 post τῷ add. τὸ APA	διάφορον A: διαφόρω V:	ante τὰ add. καὶ AP
διαφέρον Pa: <i>differens</i> T	14 δὲ om. V	διάφορον A: διαφόρω V:	διαφέρον Pa: <i>differens</i> T
15 εἶναι ἐντελέχειαν VA: <i>existens endelechia</i> T: ἐντελέχεια P: ἐντελέχεια (— αν corr. M) εἶναι α	15 videtur excidisse lemma Aristotelicum p. 449 a 16—19	16 αἰσθητῆς V	15 εἶναι ἐντελέχειαν VA: <i>existens endelechia</i> T: ἐντελέχεια P: ἐντελέχεια (— αν corr. M) εἶναι α
16 αἰσθητικῶν TA	16 αἰσθητικῶν P ^{2a}	16 prius τῷ M	16 αἰσθητικῶν TA
17 εἶναι ἐντελέχειαν VA: <i>existens endelechia</i> T: ἐντελέχεια P: ἐντελέχεια (— αν corr. M) εἶναι α	17 εἶναι ἐντελέχειαν VA: <i>existens endelechia</i> T: ἐντελέχεια P: ἐντελέχεια (— αν corr. M) εἶναι α	17 εἶναι ἐντελέχειαν VA: <i>existens endelechia</i> T: ἐντελέχεια P: ἐντελέχεια (— αν corr. M) εἶναι α	17 εἶναι ἐντελέχειαν VA: <i>existens endelechia</i> T: ἐντελέχεια P: ἐντελέχεια (— αν corr. M) εἶναι α
18 alt. εἶναι om. A			
19 αἰσθητικῶν TA	19 αἰσθητικῶν TA	19 αἰσθητικῶν TA	19 αἰσθητικῶν TA
20 διαφόρους TP: διαφορὰς Aa: διαφέρειν V			
21 εἰδῆ a	21 εἰδῆ a	21 εἰδῆ a	21 εἰδῆ a
T Thurot	22 et saepe et plura simul suscipiens T	22 et saepe et plura simul suscipiens T	22 et saepe et plura simul suscipiens T
23 et saepe et plura simul suscipiens T	23 et saepe et plura simul suscipiens T	23 et saepe et plura simul suscipiens T	23 et saepe et plura simul suscipiens T
24 πλείω scripsit et τε om. cūn			
T Thurot	25 δὴ ἔχομένη A: δὴ δεχομένη Pa	25 δὴ δεχομένη Pa	25 δὴ δεχομένη Pa

έστι αρίνουσα, κατὰ δὲ τὸν λόγον καὶ τὸ τί ἦν | εἶναι οὐ τῷ αὐτῷ· 352
καὶ ἄλλον γάρ λόγον καὶ καὶ ἄλλην δύναμιν χρώματος, καὶ καὶ ἄλλην
ψόφου ἢ χυμοῦ ἀντιλήφεται· ἄλλο γάρ κατὰ τὸν λόγον καὶ τὴν δύναμιν
τῶν διαφερόντων ἀντιληπτικόν. οὐ τοῦτο δὲ μὲν λέγοι θτι τὸ αὐτὸν κατὰ
5 τὴν πρὸς τὰ διαφέροντα αἰσθητὰ σχέσιν νῦν μεν ἀκουστικόν, νῦν δὲ ὄρατικόν
γίνεται, ως οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς λέγουσι πῶς ἔχουν τὸ ἡγεμονικὸν ποτὲ μὲν
τόδε ποτὲ δὲ τόδε γίνεσθαι· εἰ γάρ οὕτως, οὐκέτε ⟨ἄν⟩ ἀμα δύνατο πλείστου
αἰσθάνεσθαι. ἀλλ᾽ ἔστιν δὲ λέγει θτι ἐν δὲν κατὰ τὸ ὑποκείμενον πλείστους
δυνάμεις καὶ διαφόρους ἀλλήλων ἔχει, καθ' ἃς ἀμα οἵνι τέ ἔστιν ἐνεργεῖν. 10

10 'Αλλὰ καὶ εἰ μάλιστα οἵνι τε τὸ αἰσθητικὸν ἐν δὲν τῷ ἀριθμῷ ἀμα
πλείστου εἶναι κατὰ τὸν λόγον καὶ τὰς δυνάμεις, ἀλλὰ πῶς γε ἀμα τῶν
ἐναντίων ἀντιλήφεται; ως γάρ τὰ ὑποκείμενα πλείστου μὲν παθῶν ἀμα
ἔστι δεκτικά, οὐ μὴν διὰ τοῦτο καὶ τῶν ἐναντίων (οὐ γάρ τὸ μῆλον, ἐπεὶ
γλυκύ τε ἀμα καὶ λευκὸν εἶναι δύναται, ηδη καὶ λευκὸν ἀμα καὶ μέλαν τὸ 15
γλυκὸν καὶ πικρόν), οὕτως ἔξει καὶ ἐπὶ τῆς | αἰσθήσεως. ὅστε οὐδὲν ἐκεῖνο 353
ἀλληλές τὸ μᾶλλον δύναται τῶν ὄμοιγενῶν τὴν αἰσθησιν γίνεσθαι ἢ τῶν
ἀνομοιογενῶν· ηττον γάρ τῶν ἐναντίων τι ἀμα δεκτικόν ἔστιν ἢ τῶν μηδὲν
έχόντων κοινόν. ἀλλὰ εἰ μὴ ἀμα τῶν ἐναντίων αἰσθησόμεθα, οὐδὲν δὲτι
ἐναντία ἔστι αρινοῦμεν, εἴγε ὥν μὴ ἀμα τι αἰσθάνεται, τούτων οὐδὲν τῆς 5
20 διαφορᾶς τῆς πρὸς ἄλληλα αἰσθάνεσθαι δύναται· μηδὲν γάρ ἐκεῖνο, οὐκ
αἰσθήσεως, ἐλέγομεν ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς. ἢ ἡ αἰσθησις, εἰ καὶ δοκεῖ διὰ
πάθους τινὸς γίνεσθαι, ἀλλ' αὐτή γε κρίσις ἔστιν (ἄλλο δὲ τὸ ἐν πάθει
ἐναντίον καὶ ἄλλο τὸ ἐν κρίσει. ἐν πάθει μὲν γάρ τὸ λευκὸν τῷ μέλανι, 10
ἐν κρίσει δὲ οὐχ ἡ κρίσις ἡ περὶ τοῦ λευκοῦ δὲτι λευκὸν οὐδὲν ἡ τοῦ μέλανος
25 δὲτι μέλαν ἐναντίαι· αὐται μὲν γάρ ἀμα ἀληθεῖς· ἀδύνατον δὲ τὰς ἐναντίας
κρίσεις ἀμα ἀληθεῖς εἶναι. ἀλλ' ἔστι τῇ περὶ τοῦ | λευκοῦ κρίσει δὲτι 354
λευκὸν ἐναντίον ἡ περὶ τοῦ λευκοῦ δὲτι μέλαν. διὸ αὐται μὲν οὐδέποτε

1 δὲ Thurot (cf. Arist. p. 449a20): τε ΒΑΡ^{1a}: γε ut vid. P²: quia T (i. e. que aut quidem)
τὸ αὐτὸν M 2 γάρ] et aliam T, in enim corr. Thurot χρώματος δύναμιν A
alt. καὶ om. TV 3 ψόφου] non sonum T 5 ἀκουστὸν a 7 γίνεται V
ἀν add. Thurot δύναται a (corr. M) post δύνατο add. τὸ Αα, τῶν M
8 δὲ om. V 9 διαφορᾶς T 10 ἔχειν prius P 11 δέ] οὖς P 10 ss. cf. Quaest.
p. 95,18 ss. De an. p. 61,20 ss. εἰ καὶ V αἰσθητὸν V 11 εἶναι—
ἀμα om. T 14 primum καὶ] ἡ T alt. καὶ om. A 16 τὸ] τε a
17 ἀνομοιογενῶν ΜΤΑ: ὄμοιγενῶν a 19 ἐναντία ΜΤΑΡ²: ἐναντίον VP^{1a} εἴτε a:
εἴτα M αἰσθάνεσθαι a, tum περὶ add. a (corr. M) 20 ante μηδὲν lacunam
suspicor ante οὐκ add. καὶ a 21 ante ἐλέγομεν add. ως P (Thurot, μηδὲν—
αἰσθήσεως in parenthesis ponens) Περὶ ψυχῆς] cf. Alex. De an. p. 62,22 ss.
ἡ om. Α ἡ ἡ αἰσθησις] sensus vero T 21—168,4 cf. Quaest. p. 97,25—98,15
De an. p. 64,4—22 21 videatur T 22 τινὸς ΜΤΒΑΡ: om. a αὐτόν a
γε om. T ἄλλο δὲ τὸ ἐν (Ἐν Α²) ΒΑ²: ἄλλα δὲ τὰ ἐν P^{2a}: ἄλλα διστέον ΤΑ^{1P¹}
23 ἐναντία P^{2a} καὶ om. AP¹ καὶ ἄλλο] aut quod T ἄλλα τὰ P^{2a} 24 ἡ
κρίσις] individua T (iudicia Thurot) 24—27 οὐδὲ—λευκὸν rep. A 25 ἐναντίαι
om. Pa (habet etiam M, v. ad p. 168,28) ἄληθη V ἀδύνατον T: δύνατὸν ΜΤΑΡα
δὲ] γάρ ΜΑ 26 τῇ] τι M (cf. ad p. 168,26) κρίσει om. M, A (priore loco)
27 ἐναντίον VP^a: ἐναντία ΜΑ (T anceps) αὗται] huius T

συνυπάρχουσιν ἐν τῇ κατὰ τὴν αἰσθησιν κρίσει, ἔκειναι δέ· οὐ γάρ εἰσιν 354
ἐναντίαι), πάσχοντος μέντοι τοῦ σώματος ἐν τῷ οἷς + ψυχή, δὲ θόρος ἐστὶ
λέγειν ἔσχατον αἰσθητήριον, οὐ κατὰ τὸ αὐτὸ μόριον ὑπ' ἀμφοῖν, ἀλλὰ 5
κατὰ ἄλλο ὑπ' ἄλλου γίνεται, ως γάρ ὁρῶμεν καὶ ἐπὶ τῶν διφθαλμῶν καὶ
5 ἐπὶ τῶν κατόπτρων ἅμα ἐμφαινόμενα τὰ ἐναντία. διαφέροι δὲ ἀν τῆς
πρώτης λύσεως ηδευτέρα, ηδὲ ἐπ' ἔκεινης μὲν ἐλαμβάνετο ηδε αἰσθητικὴ
ψυχὴ μία οὐ τῷ ἀριθμῷ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ δυνάμει, ἐν δὲ ταύτῃ τῷ
μὲν ἀριθμῷ μία, οὐκέτι δὲ τῷ λόγῳ, ἀλλ' ως ἔχει τὰ ὑποκείμενα πρά- 10
γματα, οὗτω καὶ αὐτή· οἷς δὲ ἔκεινα ἐν ἐνί τινι κατ' ἀριθμὸν ὑποκείμενοι
10 πλείω τινὰ τῷ λόγῳ καὶ διαφέροντα. | 355

Δεῖξας δὲ πῶς οἶόν τε ἅμα πλειόνων αἰσθητῶν αἰσθάνεσθαι, δείκνυσιν
ἔξῆς δτι μηδὲν αἰσθητὸν ἀμερές ἐστιν, ἀλλὰ πᾶν αἰσθητὸν μέγεθος ἐστι
καὶ διαιρετόν, φῶ φθάσας ως ἀληθεῖ τε καὶ διαιρούμενῳ κέχρηται, δτε 5
ἔλεγε περὶ τῶν αἰσθητῶν παθῶν διαιρέσεως καὶ περὶ τοῦ μεγέθους
15 τοῦ ήλίου. λέγει γάρ· δτι τὸ αἰσθητόν ἐστι πᾶν μέγεθος καὶ οὐκ
ἐστιν ἀδιαιρέτον αἰσθητόν, δηλον. ἐστι δὲ ηδε ἔκεινης ηδε χρῆται τοιαύτη·
λαμβάνει ἐναργὲς δν καὶ γνώριμον τὸ μηδὲν τῶν διά τινος μέσου αἰσθητῶν
ἀπὸ παντὸς διαστήματος αἰσθητὸν εἶναι, ἀλλ' εἶναι τι διάστημα ἀφ' οὐκ
καὶ τὸ ὄρωμενον ὥραται καὶ τὸ ἀκουόμενον ἀκούεται καὶ τὸ δισφραντὸν τὴν
20 δισφρησιν κινεῖ. αὐται γάρ αἱ αἰσθήσεις διά τινος μεταξὺ γίνονται· ηδε γάρ·
ἀφὴ καὶ ηδε γεῦσις οὐ διά μεταξὺ τινος ἔξω ὃντος οὐδὲ ἀπὸ διαστήματος
τινος αἰσθάνονται τῶν οἰκείων αἰσθητῶν, ἀλλ' αὐτῶν ἀπτομένων. τὸ μὲν 356
οὗν δθεν οὐκ ἀν αἰσθανοίμεθα τοῦ αἰσθητοῦ διάστημα πολύ τε καὶ σχεδὸν
ἀπειρόν ἐστιν· ἀφ' οὐ γάρ ἀρέσμεθα μὴ αἰσθάνεσθαι αὔξοντες τοῦτο τὸ
25 διάστημα καὶ δεὶ ἀπωτέρῳ γινόμενοι τοῦ αἰσθητοῦ ἔτι μᾶλλον αὐτοῦ οὐκ
αἰσθανόμεθα. ἀπειρον γάρ εἶπε τὸ πολὺ καὶ μὴ ώρισμένον· οὐ γάρ· 5
ἐστι λαβεῖν τὸ μέγιστον διάστημα ἀφ' οὐκ οὐκ αἰσθανόμεθα. τὸ δὲ ἀφ'
οὐκ αἰσθάνεσθαι δυνάμεθα διάστημά ἐστιν ώρισμένον. ἐπεὶ τοίνυν ἐναργὲς
καὶ διαιρούμενόν ἐστι τὸ εἶναι τι διάστημα τὸ ἀφ' οὐκ αἰσθανόμεθα καὶ
30 τὸ ἀφ' οὐκ οὐκ αἰσθανόμεθα, δηλον ως εἴη ἀν τι καὶ ἔσχατον τοῦ ἀποστή-

- 2 πάσχοντα V   οἷς Αα: ηδε VP: om. T: ηδε δύναμις ηδε αἰσθητικὴ τῆς ψυχῆς, δὲ θόρος coni. Thurot, cf. p. 164,6 De an. p. 60,6. 64,7 ss. Br. Quaest. p. 97,9 Br. 3 λέγει V
αἰσθητὸν V   ὑπ' P: ἀπ' Αα: ab T: ἐπ' V   4 ἄλλου ὑπ' ἄλλου a   4—6 cf. Quaest. p. 97,2—4   4 γάρ ως coni. Thurot (vulgo ante γίνεται interpusgebant)
5 ἐπὶ MTVΑ: om. Pa   ἐμφαινομένων a   6 ηδε AP   7 μόνῳ a
6 δὲ VA: δὲ καὶ Pa: om. T   8. 9 πράγματα TVΑ: σώματα καὶ πράγματα Pa (cf. 165,23 ss.)
7 οὐκ αἰσθάνεσθαι MA   10 post πλείω add δὲ T   12 μηδὲν] hic desinit V
πᾶν MTAP: om. a   13 φῶ] δ a (corr. M)   14 ἔλεγε] p. 448b 10—13   15 magnitudo
est omne sensibile T   15 πᾶν ἐστι Arist. (sic infra p. 171,26)   16 αἰσθάνεσθαι
Arist. codd. EMY   17 αἰσθητὸν A   19 δισφραντὸν P   20. 21 γίνονται—
μεταξὺ om. A   23 διάστημα T: διαστήματος APA   24 τὸ MAP: om. a
25 ἀπωτέρῳ απωτέρου P, dubium: ἀπωτέρου a   γινομένου Pa   26 in mg. hic
repetit M p. 167,26. 27 (ἄλλ') ἐστι—λευκὸν, tum p. 167,24—26 οὐδὲ—εἶναι   26—28 οὐ—
ώρισμένον MAP: om. a   27—29 τὸ δὲ αἰσθανόμεθα om. T   27 alt. ἀφ'] αὐ M
28 διάστημά scripsi: διαστήματος MP   29 αἰσθανόμεθα AP: αἰσθάνεσθαι δυνάμεθα a
30 δηλον MT: καὶ δηλον APA

ματος ἀφ' οὐ ὥρᾶται τὸ ὄρώμενον (ποιεῖται γὰρ τὸν λόγον ἐπὶ τῶν ὥρατῶν· 356 τὸ δὲ ἐπὶ τούτων δειγμὲν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων αἰσθητῶν, ὃν διὰ μέσου 11 τινὸς ἡ ἀντίληψις, ἀρμόζοι ἄν), ἀλλὰ μὴν καὶ πρῶτον διεν λοιπὸν ἀρξάμενοι οὐχ ὄρωμεν τὸ ὥρατόν· εἰ γὰρ ρηδὲν εἴη πρῶτον ἀφ' οὐ οὐχ ὥρᾶται, 5 διὰ | παντὸς ἀν εἴη τὸ ὄρώμενον. ἀλλὰ μὴν ἐναργὲς καὶ τὸ ὥρᾶσθαι ἀπό 357 τινος καὶ τὸ μὴ ὥρᾶσθαι τὸ ὄρώμενον καὶ τὸ πρῶτον ἀφ' οὐ ὥρᾶται πάλιν ἀπ' ἄλλου. ἔστιν ἄρα τι τοῦ μὲν ἀφ' οὐ οὐχ ὥρᾶται διαστήματος τὸ ὄρώμενον πρῶτον, τοῦ δὲ ἀφ' οὐ ὥρᾶται ἔσχατον. τοῦτο δὴ τὸ μεταξὺ τοῦ ἔσχάτου ἀφ' οὐ ὥρᾶται τὸ ὄρώμενον καὶ τοῦ πρῶτου ἀφ' οὐ 10 οὐχ ὥρᾶται, ἀνάγκη ἀδιαιρετον εἶναι. διατὸς μὲν ἔλαβεν ὡς ἐναργές, διτι ἐπὶ τῶν οὗτως ἐγόντων τὸ αὐτὸ τοῦ μὲν πέρας γίνεται καὶ ἔσχατον, τοῦ δὲ ἀρχῆ τε καὶ πρῶτον· δεικνύοιτο δ' ἀν οὗτως. εἰ γὰρ εἴη διαιρετόν, οὐκ ἦν τὸ ληφθὲν ἔσχατόν τε καὶ πρῶτον ὅγιως εἰλημμένον. ἡ γὰρ τοῦ 15 μεταξὺ τούτου διαιρεσίς τε καὶ προσθήκη τῶν μερῶν αὐτοῦ ἐκατέρῳ τῷ τε ὡς πρώτῳ καὶ τῷ ὡς ἔσχάτῳ ληφθέντι δείκνυσιν διτι μηδέτερον αὐτῶν ὅγιως ἐλήφθη ἢ πρῶτον ἢ ἔσχατον. | ἀν γὰρ διελόντες τὸ μεταξὺ καὶ 358 προσθέντες ἐκατέρῳ ἔχωμεν τὸ μὲν ὅμοιῶς ἔτι μένον τοιοῦτον, ὡς τὸ ἐξ αὐτοῦ <ὄρώμενον ὥρατὸν εἶναι, τὸ δὲ τοιοῦτον, ὡς τὸ ἐξ αὐτοῦ> μὴ ὄρώμενον ἀόρατον εἶναι, οὐκ ἦν οὔτε ἔσχατον τὸ ἀφ' οὐ ὄρωμεν τὸ πρὸ τῆς 20 προσθήκης εἰλημμένον οὔτε πρῶτον τὸ ἀφ' οὐ οὐχ ὄρωμεν. ἔσχατον μὲν διτι γάρ ἔστιν ὥρατὸν οὐ ἀπὸ μείζονος διαστήματος οὐχ οἰόν τε ὅψιν τε καὶ ἀντίληψιν γενέσθαι, πρῶτον δὲ ἀόρατον οὐ ἀπὸ ἐλάττονος διαστήματος οὐχ οἰόν τέ ἔστιν ἀόρατον εἶναι τὸ ὄρώμενον. τούτων δὲ οὗτως ἐγόντων, εἰ διαιρετὸν εἴη τὸ μεταξὺ τοῦ τε ἀφ' οὐ πρῶτου τι οὐχ ὥρᾶται καὶ τοῦ 25 γε ἔσχάτου ἀφ' οὐ ὥρᾶται, τῷ μὲν προστιθέμενον τὸ ἐκ τῆς διαιρέσεως 10 ἐπέκεινα μέρος τῷ ὥρατῷ ἔτι ὥρατὸν αὐτὸ τηρήσει καὶ ἀναιρήσει τὸ εἶναι τὸ εἰρημμένον διάστημα ἀφ' οὐ ἔσχάτου ὥρατὸν ἦν τὸ ὄρώμενον· καὶ γὰρ ἀπὸ 359 μείζονος διαστήματος ὄρώμενον ἔσται· τῷ δὲ πάλιν τῷ ἀόρατῳ προστιθέ-

1 τὰ ὄρώμενα A	2 αἰσθητῶν MTA: om. Pa	ῶν] quod T (quorum Thurot)
3 λοιπὸν om. T	4 nullus sit primus T	οὐχ ὥρατὰ A 5 prius τὸ Pa: μὴ TA
6 μὴ om. T	καὶ <οὐκ ἀπ' ἄλλου> τοῦ πρῶτου ἀφ' οὐ ὥρᾶται <καὶ ἀφ' οὐ οὐχ ὥρᾶται>	πάλιν ἀπ' ἄλλου e. gr. conicio
πάλιν ἀπ' ἄλλου e. gr. conicio	7 τοῦ διαστήματος ἀφ' οὐ οὐχ ὥρ. M(T?)	μὲν APa: om. MT
μὲν APa: om. MT	7—10 διαστήματος—όρᾶται om. a	8 τοῦ δὲ TPa: τὸ δὲ A
ἀφ' οὐ] quod T	8. 9 ἔσχατον—ἔσχάτου om. T	9 τὸ πρῶτον P 10 δὲ TAP:
δὲ καὶ a	11 τῶν MTA: τῶν οὐχ Pa	12 ἀν καὶ T 13 εἰλημμένα
Pa (corr. M)	14 τε MAP: om. a	15 alt. ὡς TPa: om. MA
αὐτῶν TA: ἐκ τῶν a: τῶν M	16 post ἐλήφθη add. αὐτῶν M	17 alt. ἡ MTAP:
om. a	17 ἔχομεν A	18 ὄρώμενον—αὐτοῦ ex T add.
Thurot	19 ἀόρατον TPa: ὥρατὸν A	19 ὄρτε MTAP: δὲ a 20 <ὅγιως>
εἰλημμένον conicio	οὐχ om. A	21 οὖ] ut T, item 22 22 ἀόρατον
Thurot: ὥρατὸν TAPa	23 ἔστιν om. a	23 ὥρατὸν a 24 τι TAP: om. a
24. 25 et eius ultimum T	25 τῷ TPa: τὸ MA	μὲν γὰρ a προτιθέμενον a
(corr. M)	26 μέρει a (corr. M)	26 μέρει a (corr. M)
τὸ A, P ² : τῷ e corr. A, P ¹ : om. a	27 ὄρώμενον om. T	28 prius τῷ Pa,
τηρήσει καὶ M: ποιεῖ TA: spat. xix litt. a	28. 170,1 προστιθεμένῳ a (corr. M)	ε corr. A: τὸ prius A

μενον τὸ ἐπὶ τάδε μόριον αὐτοῦ ἔτι αὐτὸν ἀόρατον τηρήσει καὶ πάλιν ἀναι- 359
ρήσει *(τὸ)* τὸ εἰρημένον διάστημα πρῶτον ἀόρατον εἶναι· καὶ γὰρ ἀπό τινος 5
πρὸ αὐτοῦ ὅντος οὐκ ὄψεται. ὅμοίως καν τῷ ἑτέρῳ αὐτῶν προσγενό-
μενον ὅλον τηρῇ αὐτὸν ὅμοιον, οὐκ ἦν τὸ πρὸ τῆς προσμήκης ὅγιῶς εἰλημ-
5 μένον ἡ ἐσχάτον εἶναι τοῦ ἀφ' οὗ ὄρωμεν ἡ πρῶτον τοῦ ἀφ' οὗ οὐχ
ὄρωμεν. τῷ μὲν γὰρ ὄρατῷ προστιθέμενον μεῖζον τὸ διάστημα ποιήσει
τοῦ εἰλημμένου ἐσχάτου ὄρατοῦ, τῷ δὲ ἀοράτῳ πάλιν ἔλαττον ποιήσει τοῦ 10
εἰλημμένου πρώτου ἀοράτου. ἀδιαιρέτον ἄρα ἀνάγκη εἶναι τὸ μεταξὺ τοῦ
τε ἐσχάτου ἀφ' οὗ ὄρωμεν καὶ τοῦ πρώτου ἀφ' οὗ οὐχ ὄρωμεν.

10 Μετὰ ταῦτα τῇ διὰ ἀδυνάτου | δεῖσθαι χρώμενος δείνυστιν ὅτι μηδέν 360
ἐστιν ἀδιαιρέτον αἰσθητόν, προσγράμμενος τῷ δεδειγμένῳ. εἰ γὰρ δυνατόν,
ἔστω τι τοιοῦτον. τοῦτο δὴ ἀν τεθῇ ἐν τῷ ἀμερεῖ τῷ μεταξὺ τοῦ τε
ἐσχάτου ὄρατοῦ καὶ τοῦ πρώτου ἀοράτου, δῆλον ὅτι ἐφαρμόσει αὐτῷ,
ἐφαρμόζον δὲ αὐτῷ εἴη ἀν ἄμα ὄρατόν τε καὶ ἀόρατον, τῷ μὲν εἶναι 15
5 ἐν τῷ πέρατι τοῦ ὄρατοῦ ὄρατόν, τῷ δὲ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἀοράτου ἀόρατον.
εἰ γάρ τις ἀπὸ τοῦ διαστήματος, ἀφ' οὗ τὸ ὄρωμενον ἦν πρῶτον ὄρατόν,
ὄριή τοῦ τὸ ἀμερὲς ὄρατόν, ἄμα ἀν ὄρφη τε αὐτὸν καὶ οὐχ ὄρφη·
〈ὄρφη〉 μὲν ἀν, ὅτι ἐπὶ τάδε κεῖται τοῦ ἐσχάτου διαστήματος, ἀφ' οὗ οὐχ
οἱόν τε ἦν τὸ ὄρατὸν ὄραν, τὰ δὲ ἐπὶ τάδε τοῦ ἐσχάτου ἀοράτου καὶ τοῦ 10
20 πρώτου ὄρατοῦ διαστήματος ὄρατά· οὐκ ὄψεται δὲ αὐτὸν πάλιν, ὅτι ἐπέκεινα
κεῖται τῆς ἀρχῆς τοῦ διαστήματος, ἀφ' οὗ ἦν τὸ ὄραν οὐχ τὸ ὄρωμενον,
τὰ δὲ ἐπέκεινα τῆς τοιαύτης ἀρχῆς κείμενα οὐκ ἦν ὄρατά. τὸ γὰρ |
ἀμερὲς ὄρατὸν τῷ μὲν ἐπέκεινα τῆς ἀρχῆς τοῦ ὄρατοῦ κεῖσθαι διαστήματος 361
οὐχ ὄραθήσεται (οὐδὲν γὰρ ἦν ἐπέκεινα αὐτῆς ὄρωμενον), τῷ δὲ ἐπὶ τάδε
25 κεῖσθαι τοῦ πέρατος τε καὶ ἐσχάτου τοῦ ὄρατοῦ διαστήματος ὄραθήσεται.
εἰ τοίνυν ἀδύνατον τὸ αὐτὸν ἄμα ὄρατὸν καὶ ἀόρατὸν εἶναι κατὰ τὸ αὐτό, 5
ἀδύνατον καὶ ἀδιαιρέτον τι ὄρατὸν εἶναι. διαιρετὸν μὲν γὰρ ὃν καὶ τεθὲν
τὸ κατ' ἐκείνου τὸ μέν τι ὄρατὸν ἔξει (πάντη γὰρ τὸ ἐπὶ τάδε τοῦ ἐσχάτου

1 τὸ—αὐτοῦ om. M   τάδε TA: τὰ Pa: ταῦτι Arist. codd. EMY   μόριον Thurot:
μόρια libri   ἔτι] ὅτι ἔτι T   τηρήσει καὶ M: τηρεῖn APa: τηρεῖ T   πάλιν
om. M   2 τὸ add. Thurot   3 ὄψεται MAP: ὄψεσθαι a: videbitur T, unde fort.
recte ὄφθήσεται Thurot (cf. p. 169,28)   4 τηρῇ Thurot: τηρεῖ MT: τηρεῖn APa
4. 5 εἰρημένον A   5 prius ἦ] εἰ T   prius τοῦ] cuius T   6 τῷ] τὸ M
7 τῷ] τὸ M   9 τε om. A   10 ante μετὰ add. καὶ a   11 δῆξει A
12 ἔστω om. T   alt. τῷ Thurot: τοῦ libri   13 ὅτι] τί A   14 ἄμα ἀν εἴη Pa
post μὲν add. γὰρ M   17 ἀν ὄρφη τε AP: τε ἀν ὄρφη τὸ a (sed τὸ om. etiam T)
18 ὄρφη addidi   μὲν ἀν A: ἀν T: om. Pa   post ὅτι add. μὲν M
18. 19 οὐχ οἱόν τε om. M   19 ὄραν Thurot: ὄταν libri   τὰ δὲ Thurot: τάδε
libri   ἐπὶ] ἦ ἐπὶ a   20 videt T   21 ἦν τὸ ὄραν οὐχ TAPa: οὐκ ἦν
ὄραν τὸ M: ἦν ὄρατὸν τὸ ὄρωμενον conicio   22—25 repetitio iam Thurotum offendit
23 ὄρατὸν Thurot: ἀόρατον libri   24 οὐδὲν TA: οὐδὲ Pa   τῷ] τὸ A
25 τοῦ ἐσχάτου a   invisibilis T   26—171,5 et prioribus et eis quae
sequuntur p. 172,17 — 27 similia sunt, quod vidit Thurot   26. 27 κατὰ — εἶναι
om. T   26 ταυτὸν Pa   28 κατ' ἐκείνον conicio   κατ' APa: ἐπέκεινα
(ultra) ut vid. T: τεθὲν <ἐπ' ἐκείνῳ καὶ τὸ μὲν ἐπὶ τάδε ἔχον, τὸ δὲ> ἐπέκεινα coni. Thurot
πάντα A: πᾶν T   ἐπίπεδον τοῦ a (corr. M)

όρατόν· οὐ γάρ ἐφαρμόσει τῷ ἀμερεῖ ὃν μεριστόν), τὸ δὲ ἀόρατον· τὸ γάρ 361
ἐπέκεινα τοῦ ὄρατοῦ ἀόρατον. τοῦτο γάρ ἦν τὸ πρώτῳ ἀοράτῳ καὶ ἐσγάτῳ
ὄρατῳ εἶναι τὸ τὸ μὲν τὰ ἐπὶ τάδε πάντα ὄρατὰ ἔχειν, τὰ δὲ ἐπέκεινα 10
πάντα ἀόρατα. ἀμερὲς *(δὲ)* ὃν *(ἄμα)* ἂν τούτων ἀμφότερον γίνοιτο· ὁ
5 ἐστιν | ἀδύνατον.

Αὐτὸς μέντοι ἔμπαλιν ἐγρήγατο τοῖς ἀποστήμασιν· ἐσγατον μὲν γάρ
εἰπεν τοῦ ἀποστήματος τὸ διθεν ἀρξάμενον τὸ ὄρατὸν οὐκέτι ὄραται· καίτοι
διοκεῖ τοῦ μὲν ἀφ' οὐ οὐχ ὄραται μὴ δύνασθαι τὸ ἐσγατον ληφθῆναι (οὐδὲ
εἰπε καὶ αὐτὸς ἐπ' αὐτοῦ ἔστι γάρ διθεν μὲν οὐκ ἀν διφθείη ἀπειρον 5
10 τὸ ἀπόστημα), τοῦ δὲ ἀφ' οὗ ὄραται πρῶτον μὲν εἶναι τὸ πληρίσιον τῆς
ὅψεως, ἐσγατον δὲ μεθ' οὐ πότε τοῦ αὐτοῦ διαστήματος οὐκ ἀν διραθείη.

Διοκεῖ δὲ ἄλλοις ἡ δεῖξις λογικωτέρα εἶναι. οὐ γάρ πᾶν τὸ ὄρατὸν
ἀπὸ ἵσου διαστήματος ὄρατόν ἔστιν, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐγγύθεν ὄρατόν ἔστι,
πύρρωθεν δ' οὕ, τὸ δὲ καὶ πύρρωθεν, ως τὰ ἀστρα. οὗτος δὲ ἐγόντων 10
15 πῶς ἀν τις ἦ τὸ ἐσγατον τοῦ διαστήματος, ἀφ' οὐ οὐχ ὄραται τὰ ὄρατα,
ὄρισατο, ἦ τὸ πρῶτον ἀφ' οὗ ὄραται; ἦ εἰ καὶ διτι μάλιστα τὰ μὲν ἀπὸ
πλείονος διαστήματος ὄραται τῶν ὄρατῶν, τὰ δὲ ἀπ' ἐλάττονος, ἀλλ' ἔσται
ἐκάστου αὐτῶν πέρας ἀδιαιρετον, μεθ' οὐκέτι ὄραται τὸ ὄρατόν.

Ἐπιζητήσαι δ' ἀν τις πῶς *(ὅτι)* οὐκ ἔστι μέρος τι τοῦ συνεχοῦς ἀμερὲς
20 δείκνυσι. τὸ γάρ μεταξὺ τοῦ διαστήματος τοῦ τε ἐσγάτου ὄρατοῦ καὶ
τοῦ πρώτου ἀοράτου ἔστι τι χωρίζον αὐτὰ * * * ἄμα ἀν τι εἴη
ὅπως * * * ἀμερὲς λέγειν * * * οἰόν τε ἐξ ἀμερῶν συνεχές τι γίνεσθαι. 5
η δεῖ ὑπολαμβάνειν αὐτὸν οὐχ ἀπλῶς τι ἀμερὲς δεικνύναι, ἀλλὰ πρὸς
αἰσθησιν ἀμερές. καὶ δείκνυσιν διτι μηδενὸς αἰσθητοῦ ως ἀμεροῦς ἡ αἰσθησις
25 αἰσθάνεται. διτι γάρ μηδὲν ἀμερὲς οἰόν τε μέγεθος εἶναι ἐν ἄλλοις ἔδειξε
διὰ πλειόνων. δεῖ οὖν ἀκούειν τοῦ διτι δὲ τὸ αἰσθητὸν πᾶν ἔστι μέγεθος
καὶ οὐκ ἔστιν ἀδιαιρετον αἰσθητὸν ως εἰρημένου ἀντὶ τοῦ διτι δὲ η 10

1 οὐ ΤΑ: οὐδὲ Pa οὐ—μεριστόν p. 170,28 ante τὸ μὲν dubitanter transpon. Thurot
2 ἐπέκεινα τοῦ ὄρατοῦ om. T ὄρατον a: ἀοράτου AP 3 εἰναι] εἰ οὖν TA
τὸ τὸ μὲν τὰ a: τὸ τῶ μὲν τὰ A: τὸ τὸ μὲν τὸ P: eo quidem quod que T τὸ δὲ P:
τὸ δὲ τὰ coni. Thurot 4 δὲ T: om. APA ante ἀν lacunae signum in M, ἄμα
addidi ἀμφοτέρων a 6 μὲν a (corr. M) 8 τοῦ TA: τὸ Pa
οὐχ MA²: om. TA¹Pa possit T 10 τοῦ T: τὸ APA δὲ om. T
εἰναι om. T 11 ὄραθείη T ut vid.: ὄραθη Pa: ὄραθηναι A 12 δὲ om. A
alia T 13 post ἀπὸ add. τοῦ a ἀπὸ—όρατόν om. T esse sed T 14 δὲ
αὐτὸ δὲ ΤΑ post δὲ add. τούτων M 16 ὄρισατο om. T 18 ἀδιαιρετον
Thurot: διαιρετὸν libri ὄραται MTA: om. Pa 19 ἐπιζητήσῃ A διτι addidi
οὐκ ἔστι ΤΑ: οὐκέτι Pa: οὐκέτι *(ὅτι οὐκ ἔστι)* coni. Thurot 20 δείκνυσι Pa: δεικνὺς ΤΑ
21. 22 ἀοράτου — γίνεσθαι om. in spat. paulo plus quam unius versus P, in spatio xlvi
litt. a (habet T) 21 post αὐτὰ spat. x litt. T, xv litt. A, signum lacunae M
alt. τι om. T post alt.τι signum lacunae M 22 post ὅπως spat. viii litt. T, xiv
litt. A post λέγειν spat. iii litt. T, xii litt. A, signum lacunae M continui T
23 η] εἰ T 24 ως ἀμερὲς A 25 ἐν ἄλλοις] Phys. Z 2 p. 233 b 15 ss. 26 ἀκούειν
τοῦ διτι δὲ scripsi: ἀκούστοι διτι a: ἀκούειν διτι TAP: ἀκούσαι τὸ διτι δὲ M πᾶν MTA
prius P: πάλιν a, e corr. P 27 εἰρημένου AP: εἰρημένον a

αἰσθησις οὐδενὸς ως ἀμεροῦς αἰσθάνεται.⁷ δεικνύοιτο δὲ ἂν τὸ μεταξὺ ἀμερὲς πρὸς αἴσθησιν, ὅτι, εἰ ως μεριστὸν * * * | εἴη τῇ αἴσθησει καὶ 364 ως διάστημά τι, ἡτοι ὄρώη ἂν τὰ ἐν αὐτῷ ἡ ὅψις ἡ οὐχ ὄρώη. οὗτως δὲ *(ἄν)* ἀναιροῖτο εἶναι πρῶτον τοῦ διαστήματος ἀφ' οὐ τι ὄρᾶται τὰ ως 5 πρῶτον εἰρημένον ἡτοι εἶναι ἔσχατον τοῦ ἀφ' οὐ οὐχ ὄρᾶται τὰ ὄρώμενα τὸ εἰλημμένον ως ἔσχατον. ἡ οὐκ ἀνάγκη τὸ μεταξὺ διάστημα εἶναι τοῦ 5 τε ἀφ' οὐ ὄρᾶται τὸ ὄρατὸν καὶ τοῦ ἀφ' οὐ οὐχ ὄρᾶται. ἐπὶ γὰρ τῶν οὗτως ἔχόντων ἀνάγκη τὸ αὐτὸ τοῦ μὲν πέρας εἶναι, τοῦ δὲ ἀρχῆν. εἰ γὰρ συνεχές ἔστι τὸ *(μεταξὺ)* διάστημα τοῦ ἐν φῷ τῷ τε ἔσχατον ἔστιν 10 ἀπόστημα τοῦ ἐν φῷ ὄρᾶται ἔσχάτου τὸ ὄρατὸν καὶ τοῦ ἐν φῷ πρώτῳ ἀρχά- μενον μὴ ὄρᾶσθαι οὐκέτι ὄρᾶται, δῆλον ως ἔχει κοινόν τινα ὄρον τὸν 10 συνάπτοντα τό τε ἔσχατον αὐτοῦ ὄρατὸν καὶ τὸ πρῶτον ἀόρατον, μᾶλλον δὲ ταῦτον ἔστιν ἀμφότερα, τοῦ μὲν πέρας, τοῦ δὲ ἀρχῆς, ὁ μέσος ὄρος ὃν ἀδιαιρετος· τοιοῦτος γὰρ ὁ ὄρος καθ' ὃν συνῆπται | τὰ συνεχῆ, ὅποιόν 365 15 ἔστι καὶ τὸ διάστημα δι' οὐ ὄρᾶται τε τὰ ὄρώμενα καὶ οὐχ ὄρᾶται. ἔσται ἄρα ἐν ἀμφοτέροις τοῖς μέρεσι τοῦ διαστήματος τοῦ ἔσχάτου ὄρατοῦ καὶ τοῦ πρώτου ἀοράτου, τοῦ μὲν πέρας ὃν, τοῦ δὲ ἀρχῆς ἐν φῷ ἂν *(οὖν)* τεθῆ τὸ ἀμερὲς αἰσθητόν, ἐφαρμόσει τ' αὐτῷ καὶ ἔσται καὶ αὐτὸ ἐν ἀμφοτέροις, 5 καὶ τῷ ὄρατῷ καὶ τῷ ἀοράτῳ. ὃν δὲ ἐν ἀμφοτέροις, καθόσον μέν ἔστιν 20 ἐν τῷ ὄρατῷ πέρας ὃν αὐτοῦ, ὄρφτο ἄν, καθόσον δέ ἔστιν ἐν ἀοράτῳ ἀρχὴ ὃν αὐτοῦ, οὐκ ἂν ὄρφτο. οὗτω δὲ ἀμα *(ἄν)* ὄρφτο τε καὶ οὐχ ὄρφτο· τῷ μὲν γὰρ μὴ εἶναι ἐπὶ τάδε τοῦ πέρατος τοῦ ὄρατοῦ οὐκ ἂν ὄρφτο (*ἥν* γὰρ ὄρατὰ ταῦτα), τῷ δὲ μὴ εἶναι ἐπέκεινα τῆς ἀρχῆς, ἀφ' 10 *ἥς* οὐχ ἑωρᾶτο τὰ ὄρατά, ὄρφτο ἄν, μᾶτε μηδέπω ὃν ἐν τῷ ἀοράτῳ 25 διαστήματι. ὁ διαιρετὸν ὃν οὐκέτ' ἂν ἔπασχεν· *ἥν* γὰρ ἂν αὐτοῦ τὸ μὲν ὄρατόν, δοσον *ἥν* αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρατῷ, τὸ | δὲ ἀοράτον, τὸ ὃν ἐν τῷ μετὰ 366 τὸ ὄρατὸν διαστήματι.

"Εοικε δὲ διὰ τούτων τὸν περὶ τῶν ἀμερῶν λόγον ἐρωτώμενον εἴτε ὑπὸ Διοδώρου εἴτε καὶ ὑπὸ ἄλλους τινὸς αὐτὸς ἡρωτηκέναι τε πρῶτος καὶ κεχρῆσθαι 30 αὐτῷ. ἀλλ' οὗτος μὲν εὑρὼν ἐχρήσατο αὐτῷ ὑγιῶς, οἵ δὲ μέγα ἐπ' αὐτῷ 5

-
- 1 οὐδενὸς MTAP: om. a   2 ως *(διάστημά τι)* coni. Thurot   μεριστὸν *(ὄρατὸν)* conicio
τῇ αἰσθῆσει om. T   3 διάστημά τι M: διάστημα T: διαστήματι APa   ἡτοι MA: ἡ Pa
4 ἂν add. Thurot   *(ἡτοι)* εἶναι conicio   πρῶτα a (corr. M): πρῶτου T   5 εἰλημ-
μένον coni. Thurot   *ἡτοι]* ἡ conicio   6 ἔσχάτου Pa   εἶναι MTAP: om. a
9 μεταξὺ add. Thurot   τοῦ A: om. Pa   10 ἔσχάτου TA: ἔσχάτω Pa   et huius
primum a quo incipiens T   alt. ἐν φῷ om. A   πρῶτου A   11 τινὰ ὄρον κοινὸν Pa
12 post συνάπτοντα add. ὄρον T   14 talis post indivisibilis om. T   15 τὸ MAP:
om. a   τά τε a   ante ἔσται spat. v litt. T   16 ἔσχάτου M: om. TAPa
17 οὖν addidi   18 ἐφαρμόσοι a   19 prius καὶ—ἀοράτῳ M: καὶ τῷ ὄρατῷ a:
καὶ (om. T) τῷ ἀοράτῳ TAP   ἐν MTAP: om. a   20 πέρας—ἀοράτῳ om. T
21 ἂν T: om. APa   22 τοῦδε A   23 τῷ δὲ μὴ MT: τῷ μηδ' ἂν APa
24 μηδέπω om. M   ἀοράτῳ scripsi: ὄρατῷ libri   25 ἀδιαιρετον M   26 ἀορίστον
P: ὄρατὸν T   28 τούτου T   λόγων a   29 Διοδώρου] v. ad p. 122,23
prius καὶ om. a (habet M)   πρῶτον a   καὶ κεχρῆσθαι T: κεχρῆσθαι A: καὶ
χρῆσθαι Pa   30 post εὑρὼν spat. viii litt. A   ὑγιῶς αὐτῷ Pa

φρονοῦντες ἔλαβον μὲν αὐτὸν παρὰ τούτου, ἐχρήσαντο δὲ αὐτῷ οὐ δεόντως. 366
 ὁ μὲν γάρ ἔδειξε δι' αὐτοῦ *〈τὸ〉 πρὸς αἰσθητιν γινόμενον ἀμερὲς οὐκ ὃν*
ἀδύνατον, ἀλλ' ὃν ἐν τῇ φύσει καὶ ἐν τοῖς πράγμασιν, [ἀλλ'] ως μηδὲν
ἢν ἀμερὲς αἰσθητὸν τῷ μηδὲ τὸ μεταξὺ τοῦ τε ἐσχάτου αἰσθητοῦ καὶ τοῦ
 5 πρώτου ἀναισθῆτον δύναται τι εἶναι διάστημα ἀμερὲς ὃν· οὗτος γάρ ἐ τὰ 10
 συνεχῆ συνέχων ὅρος. σώματος δὲ μέρος ἡ αἰσθητοῦ ἡ ἀναισθῆτον ἀδύνατον
 εἶναι ἀμερές, ἐφ' οὐ αὐτῷ ἐχρήσαντο οἱ παραλογιζόμενοι, εἴης τὸ τοῦ
 σώματος μέρος σῶμα. διὸ | οὐδὲ οἷόν τε ἐπ' ἔκεινων ἡ μέγιστον ἀνεπαί- 367
 θητον ἡ ἐλάχιστον αἰσθητὸν τῇ αὐτοῦ φύσει, τῷ δεῖν μὲν * * * ἀμερὲς
 10 εἶναι, ἀλλὰ πᾶν *〈μέγεθος ἐπ'〉 ἄπειρον εἶναι διαιρετόν.* δεῖξας δὲ ταῦτα,
 ἀνακεφαλαιοῦται διὰ βραχέων περὶ τῶν εἰρημένων ἐν τῷ βιβλίῳ καὶ μη-
 μονεύει ὅτι μετὰ τὸ βιβλίον τοῦτο τὸ Περὶ μνήμης καὶ ὑπουργοῦ τέτακται. 5

1 ἐχρήσατο P   οὐδὲ ὄντως T   2 διὰ τοῦ A: *per hoc* T   τὸ add. Thurot
 3 ἀλλ' ως APA: *alius* T: ἀλλ' *delevi*   μηδὲ A   4 ἀμερὲς ὃν Pa   τὸ M:
 τὰ TAPa   5 ἀμερὲς Pa: ἀληθὲς TA   post ὃν spat. ix litt. AP, L litt. a
 οὗτος γάρ om. a (*habet etiam M*)   7 ἀφ' a   ἐχρήσατο P¹   9 post μὲν
 spat. v litt. T, LXXX—LXXXX A, xv—xvii P, τοῦτο μέγεθος supplet Thurot   10 μέγεθος
 ἐπ' add. Thurot   ἄπειρον εἶναι MTA: om. Pa   12 δόξα σοι δ θεός in fine
 ter P, τέλος τοῦ εἰς τὸ περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν ὑπομνήματος a

I N D I C E S

I INDEX VERBORUM

Verba asterisco notata desiderantur in lexicis

- Ἄβρωτος* 97,1
ἀγαθός. ἀμεινον c. inf. 9,29 32,20. 25 34,
 16
ἄγειν. τῶν ἀπὸ τῆς περιφερείας ἐπὶ τὸ κέν-
 τρον ἀγομένων (sc. γραμμῶν) 165,20 εἰς
 (= ἀνάγειν) 85,1 τὸν λόγον εἰς 140,1
 ἐπὶ τὸ ἄτοπον τοῦτο τὸ ... 110,28 (εἰς
 ἔννοιαν) 11,6. 10. 20 cf. σύμμετρος
ἄγρυπνος 6,21
ἄδηλος 22,10
ἀδιαιρετος 64,2. 7 156,5. 9. 18 164,9 sqq.
 170,8. 11. 14. 27 χρόνῳ 141,15 not.
 (πέρας) 171,18 (χρόνος) 136,2. 3 141,17
ἀδιάφορος 70,18
ἀδύνατος 70,7 al. — 113,1 not. ἀδύνατον
 c. inf. vel acc. c. inf. 111,16 130,6
 140,4 143,13. 15 al. ὅ ἐστιν ἀδύνατον
 171,5 δ ἀδ. 148,8 δσα ἔπεται ἀδ. 31,
 22 ἀδύνατα λέγειν 113,3. 4 cf. δεῖξις
ἀηδής 96,9. 11 103,1 (coni. μοχθηρός) 99,7
 cf. πληκτικός
ἀήρ (ἀραιότερος καὶ λεπτότερος) 105,22 (λεπ-
 τότερος) 108,4 ὑγρός sec. Arist. 94,8
ἀήρ et ὕδωρ τὰ μεταξὺ τῆς τε ἀκοῆς καὶ
 ὁσφρήσεως 128,15 cf. 129,2 gustus 105,7
 τὸν μεταξὺ ἀέρα καὶ τὸ ὕδωρ 134,23 cf.
 130,11 de aere medio 35,10 57,24. 27
 cf. διαφανής — (ψοφητικόν) 66,12
ἀθροίζειν pass. 119,23 154,17 (coni. ἀμα-
 γίνεσθαι) 68,2
ἀθρόος 7,26 31,25 125,27 132,3 133,4 sqq.
 ἀ. ὅλα 133,14 ἀ. πᾶν 133,18 134,6 (opp.
 κατὰ μικρά) 60,7 — ἀθρώως 132,10. 11
 133,8 135,16
ἀτοιστης 11,20
ἀιθάλη 93,3
αἰρεῖσθαι 12,11 (opp. φεύγειν et ἀποστρέ-
 φεσθαι) 12,20
αἴρεσις (opp. φυγή) 13,1
αἱρετός 11,28
αἰσθάνεσθαι def. 8,12 *αἰσθανθήσεται* 85,
 25 not. ἡσθῆσθαι (pro aor. v. 147,15)
 140,4 147,18 ἔαυτοῦ *αἰσθάνεται* *αἰσθαν-*
μένου 147,25 sim. 148,3. 4. 7
αἰσθησις i. q. *αἰσθητήριον* expl. 2,5 om-
 nium animalium est 9,1 sqq. de earum
 materia 39,23 sqq. 14,18 sqq. de distri-
 butione sensuum et pretio 9,7-14,5
 communis animae et corporis 2,5 sqq.
 8,26 14,14 πρός τι καὶ ἄλλου τινός 16,
 15 17,13 ἔξις 8,2 πάθος 9,6 ἡ κατ'
 ἐνέργειαν αἰσθησις καὶ τὸ αἰσθητὸν τὰ αὐτά
 (τὸ αὐτό?) 41,14 cf. 42,1 sqq. 110,14. 17
 120,1. 5 140,13. 18. 21 141,5 (ἡ κατὰ
 τὴν ὅψιν) 127,19 (coni. δύναμις) 161,19
 (coni. ἐνέργεια) 159,7 (coni. κίνησις)
 143,12 (λόγου) 13,7 ἡ αἰσθησις μαρτυρεῖ
 91,19 subaudi ad πρὸς ἄλλας 11,13 sim
 84, 20
αἰσθητήριον (plur.) 1,11 etc. sing. 1,13
 etc. corpus est 8,13 14,18 ἔσχατον
 168,3 (coni. δύναμις) 159,23
αἰσθητικός 12,23 13,4. 10 (ἀρχή) 34,7
 (δύναμις) 1,5 3,14 8,23 14,15 35,21 75,
 9. 13 118,24. 25 162,17 164,6 (μόριον
 τῆς ψυχῆς) 163,18 (μέρη) 158,9 (ψυχή)
 2,21 3,21 8,23 35,23 37,4 40,25. 28 166,
 2. 15 168,6 (ὑπεροχή) 118,28 τὸ *αἰ-*
σθητικόν 9,29 34,5 161,23 163,6. 7. 19
 164,5 167,10 τὸ πρῶτον 59,13 cf. ἀντι-
 ληπτικός
αἰσθητός. *αἰσθητά* 1,15 etc. enumerantur

- χρώματα καὶ ψόφοι καὶ δσμαὶ καὶ χυμοὶ καὶ τὰ ἀπτά 148,19 al. (κοινά, ἴδια) 11, 16 84, 7 sqq. (κοινά) 12,23 41,8 enumenantur 11,14 12,24 84,11 (ἴδιον) 92,24 (ἔσχατον) 173,4 (ἐλάχιστον) 122,4 sqq. 173,9 (πάθος) 109,24 110,5, 26 111,9 168,14 (σῶμα) 110,18 sqq. 112,17 αἰσθητός expl. αἰσθητικός 118,27
 αἰτία 15,11 65,25 66,5 al. cf. ἀνατιθέναι ἀποδιδόναι παρατίθεσθαι παρέγειν φέρειν αἰτιᾶσθαι (τὸ φῶς τοῦ ὄραν) 23,7 sim. 18, 13 56,13 59,18 61,20 ταύτας αἰτιώμενοι ως αἰτίας τοῦ ὄραν 93,13 τινός τι riu-perare 70,20 74,22 τοὺς πλείστους ως ποιοῦντας 82,24
 αἴτιον 118,14 (πρῶτον) 11,22 (opp. συν-αἴτιον) 71,15 cf. ποιητικός
 ἀκαιρία (τῶν ἐπῶν) 97,3
 ἀκοή eius origo 125,20 sqq. cf. 83,21 sqq. pretium 11,3 sqq. ἀκοῆς ἴδια αἰσθητά 84,17 (ἀκούει) 83,21 (δυνάμει τὰ ἀκου-στά) 37,18 cf. 42,12 v. ὅψις
 ἀκολουθεῖν 61,20, 23 63,25 77,27 95,25 96,4, 14 102,18 140,2 δύο ἀτοπα 62,4
 ἀκολουθία 98,5, 7
 ἀκόλουθος 2,7 3,3, 4 22,5 43,10 103,17 al. ἀκόλουθον κωφοῖς τε καὶ ἐνεοῖς εἶναι 14,3 τὸ ἀκ. 137,26 141,8 145,1 τὸ ἀκ. τῆς λέξεως 13,19 cf. σαφῆς
 ἀκούειν τῆς λέξεως de interpretatione 10,1 cf. 171,26 v. s. δ
 ἀκουστικός 13,12 37,10 160,24 167,5
 ἀκουστός 13,9, 21 95,18 al.
 ἀκρατος (coni. ἀμιγής) 136,13 sqq.
 ἀκριβής 118,23 sqq. (λόγος) 79,14
 ἀκρόσιας (Φυσική) 115,13 134,8
 ἀκρος (coni. ἔναντιος) 81,5 144,5 τὰ ἀκρα 27,3 ἀκρως 26,27
 ἀκτίς 28,2, 4 29,2 sqq. 124,15
 ἀλήθεια. κατὰ ἀλήθειαν 11,21 πρὸς ἀλ. 65,7
 ἀληθεύειν 84,9 179,14
 ἀληθής. ἐπὶ τούτου ἀληθές 153,26 154,25 cf. 128,12 153,25 ἀληθῶς 63,19
 ἀλίσκεσθαι (πάθει) 109,7
 ἀλλὰ καὶ adnectit potius quam opponit 10,21. 23 11,9,11 al. ἀλλά γε 31,5 167,22 ἀλλ' οὖν 28,20 126,22 ἀλλὰ μήν 29,27 30,3 34,7 149,11 160,15 169,3 ἀλλ' ὅμως 69,3
 ἀλλάσσειν pass. (παρά) 69,21 74,21
 ἀλλαχοῦ 127,11
- ἀλλήλων v. διαφαίνεσθαι ὁρᾶσθαι φέρεσθαι χωρεῖν
 ἀλλογενής e coni. 137,12
 ἀλλοθι 37,13
 ἀλλοῖος 51,2,7 60,21 90,1
 ἀλλοκότως τὴν λέξιν ταύτην ἔξηγήσαντο 82,16
 ἀλλοιοῦν 74,11 75,7 133,9 sqq. 134,2 sqq. pass. (coni. πάσχειν) 133,11 135,10
 ἀλλοιωσίς 133,3 sqq. (opp. φορά) 129,21 132,20 133,1 (opp. σχέσις) 134,11
 ἀλλοιωτικός 76,28
 ἀλλος (παρά) 55,25 89,5 101,10 sqq. τινός 68,26 ἐν ἄλλοις 31,29 90,16 94,7 171,25 ἄλλον ἔξ ἄλλου 126,24 cf. 68,16 70,7 al. ἐν ἄλλῳ μὲν χρόνῳ γίνεται, ἐν ἄλλῳ δὲ ἔστιν 125,16 κατ' ἄλλο καὶ κατ' ἄλλο μόριον 149,19 ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ μο-ρίῳ 158,7 — ἄλλως 15,6 ἄλλως ἐπιχει-ρῶν 39,16 ἄλλως μέν ... ἄλλως δέ 142,29
 ἄλλοτε 51,2 58,4 129,20 131,22
 ἀλλότριος (opp. οἰκεῖος) 12,21
 ἀλμυρός 71,25, 26 80,11 91,1 (coni. πικρός Ar.) 77,11 79,20 sqq.
 ἀλογος 27,27 33,19 ἀλογα 4,6
 ἀλυκός 76,2, 3, 11
 ἀλώσιμος 10,24
 ἀμα. ἀμα μέν ... ἀμα δέ 61,23 cf. γίνε-σθαι χρόνος
 ἀμαρτάνειν 84,6 ἐδόκει ἡ γραφὴ ἡμαρ-τῆσθαι 162,7
 ἀμεγέθης 20,1
 ἀμέλει 123,7
 ἀμερής 168,12 sqq. (πρὸς αἰσθησιν) 171, 24 sqq. cf. ἀναίσθητος
 ἀμιγής 137,14 (coni. ἀκρατος) 136,13
 ἀμικτος 76,4 91,3 137,9 140,7 163,23 cf. ἀπλοῦς
 ἀμουργός Emped. expl. 23,18 sqq.
 ἀμπελος 70,12
 ἀν e coni. additum 17,23 47,6 131,2 139, 14 143,15 147,16 cf. ως — deest in apodosi enuntiati irrealis 18,22 ἔδει 22, 22 36,10 74,20 83,20 84,3 ἀνάγκη ἦν 93,14 cf. 160,22 not. κἄν ἐπ' δλίγον 18,20 58,15 not.
 ἀν saepius quam ἔάν, velut 16,12 33,17 83,18, 22, 23 138,1 143,21 ἀν γε 50,24 in apodosi imperf. 169,16 170,3 ἀν ... λυθείεν corruptum 90,14 κἄν 10,6 28,

- 21 al. καν ... ἔστι? 78,23 ἀν τε .... ἀν τε 127,17
 ἀνά cf. μέρος
 ἀναβλέπειν 30,5 135,21 146,13
 ἀνάγειν εἰς 15,6 pass. 76,4. 11
 ἀναγκαῖον 59,27 61,17 τοῦ ἀναγκαῖου γάρ τιν (opp. τοῦ εὗ) 10,28 τὰ ἀναγκαῖα (opp. ἐπιστήμη) 12,8 (opp. νοῦς etc.) 12,16 ἀναγκαῖως 48,1
 ἀνάγκη c. acc. c. inf. 28,16 30,12 49,6 al. ἔξ ἀνάγκης 140,11
 ἀναδέχεσθαι 42,27 (τὰ χρώματα) 50,17. 20
 ἀνάδοσις 108,15
 ἀναθυμίασις (ἐκ τῆς τροφῆς) 7,26 cf. 79, 23 sqq. 98,20 (όσμη) 38,6 sqq. cf. 108, 20 92,17 sqq. (γῆς) 76,4. 6 (τοῦ θείου) 103,11 ἔξ ἀν. ὁ ἀήρ 105,20
 ἀναιρεῖν logice 27,24 28,14 146,14 147, 22 149,28. 29 160,22 161,13 169,26 170,1 172,4
 ἀναισθησία 147,2
 ἀναισθητος active 39,27 passive 62,18 68,4 147,12 sqq. 148,19 sqq. 150,21. 22 154, 18. 20 156,20 (coni. ἀμερής) 149,3 (coni. ἀπαθής) 111,22 112,1 119,19 120,18. 22 121,27 (διὰ μικρότητα) 110,24 154,20 (πρῶτον) 173,5 (μέγιστον) 122,4 sqq. (μέγεθος) 60,12 62,16 122,3 (σῶμα) 60,9 173,6 (χρόνος) 59,24 sqq. 146,10 sqq. 147,11 sqq. 149,1 sqq. 150,19 sqq. 154, 6 sqq. 156,19
 ἀναικεφαλαιοῦται 173,11
 ἀνάκλασις sec. Arist. 20,7. 9 25,6 sqq.
 ἀναλίσκειν pass. 28,18 57,1 93,20
 ἀναλογία 94,26. 28 143,25 κατ' ἀναλογίαν 98,14 100,8 102,25 κατὰ τὴν (αὐτὴν) ἀν. 53,1 54,2. 5 55,26 80,26 κατ' ἀριθμούς τινας ὠρισμένους καὶ ἀν. 81,1 ἐν ἀναλογίᾳ 54,19. 21 (opp. ἔξω ταύτης) 54,18 ἐν ἀν. τινὶ καὶ λόγῳ 65,14
 ἀναλόγος 94,27 ἀναλόγον sive potius ἀνὰ λόγον 45,2 52,26 54,10 89,1 94,19 143,3 ἀναλόγως 53,13
 ἀναλύειν 28,22 pass. 76,15 117,25 118,4. 5
 ἀναμετρεῖν 58,1
 ἀναμίγνυσθαι 80,13. 18
 ἀνάμνησις plur. 8,4
 ἀναξηραίνειν pass. 76,8
 ἀνάπαλιν 56,1
 ἀναπείθειν 15,15 20,17
 ἀναπέμπειν (ἡμᾶς εἰς) 164,10 ἐπὶ 164,17
 ἀναπιμπλάναι (φωτός) 46,5
 ἀναπληροῦν 109,13. 15
 ἀναπληστικός 71,1. 7. 8
 ἀναπνεῖν 29,19 90,16 100,11 sqq. 107,20 pass. 66,16 108,20. 23
 ἀναπνευστικός 101,20 102,7 (αἰσθητήριον) 100,16
 ἀναπνοή 6,24 29,19 90,8 99,20 100,16. 17 101,1 102,4
 ἀναπόδεικτος 4,20
 ἀνάπτειν τί τινι 69,9
 ἀνάρμοστος (coni. ἀσύμφωνος) 54,14
 ἀνασπᾶν pass. 76,7
 ἀναστροφή 109,7
 ἀναταράσσειν 108,1
 ἀνατεῖλαι 124,16
 ἀνατιθέναι τί τινι 37,9 38,13. 16 39,22 53,3 55,16 59,22 60,10. 14 62,8 74,12 85,4 (τὴν αἰτίαν) 70,20 ἀνατίθεσθαι εἰς differre 79,15
 ἀνατομή plur. 27,11 35,27
 ἀνατρέχειν 90,12
 ἀναφέρειν pass. 7,27. 28 80,8 98,20 transl. ἐπὶ 10,1 εἰς 14,23
 ἀναφορά 96,7 97,14 98,10 102,19 106,10 162,24
 ἀνεπαίσθητος 122,10 sqq. (e coni. 122,9) 146,9 155,21 (coni. ἀπαθής) 155,23 μέγιστον 122,7 173,8
 ἀνεσις cf. ἐπίτασις
 ἀνευρύνειν 101,20
 ἀνθυπήγκεν (πρὸς τὸ ῥηθέν) 87,3
 ἀνισος 127,18 ἀνίσους (i. e. εἰς ἄνισα) διαιρέσεις 115,26
 ἀνισότης 126,22
 ἀνοίγον 100,4 ἀνοίξοντος 102,8 ἀνεῳγμένον 102,8
 ἀνομοιομερής 145,14. 18 161,9 sqq. 163,22 165,17 167,17 (coni. ὑπὸ διαφόρους αἰσθήσεις) 145,17 cf. 161,12
 ἀνομοιομερής 64,2
 ἀνταποδιδόναι. οὐδὲν δοκεῖ ἀνταποδεδόσθαι (sc. protasi) 43,10
 ἀντίγραφα Arist. 101,4
 ἀντιδιαιρεῖν pass. 48,18
 ἀντικείσθαι. ἀντικείμενος 22,21 40,23 102,28 111,3
 ἀντικρυς 30,13 transl. 105,16
 ἀντιλαμβάνεσθαι 8,12 9,15 11,5. 12 12, 15 13,16 27,2. 3 36,15 38,5 40,15 56,23 57,7 83,16. 18. 20 85,18. 20 99,16 101,

- 21 102,21 120,10 126,10 129,13. 17
 130,7 141,5.7. 16 142,2.14. 23 143,1 sqq.
 159,24 160,19 162,4. 17 164,12 167,
 3. 12
 ἀντιλέγειν 20,18 24,12. 23 28,12 35,3
 67,19
 ἀντιληπτικός 10,4 12,9. 14 56,23 78,3
 84,2. 21 85,15. 16. 17 86,1 128,4 141,6.
 14 159,27 160,18 166,17 167,4 (coni.
 αἰσθητικός) 163,20 165,6 (coni. κριτικός)
 166,3 9,12 not.
 ἀντιληπτός 41,19 45,12
 ἀντιληψίς 10,19 11,4 12,29 56,20 57,11.
 19 83,5 101,1 105,7 130,16. 18. 22 131,
 1. 5 132,23. 24 135,6 136,1. 12 137,17.
 20 139,7 141,4. 6. 20 142,9. 18 158,8
 159,2 160,21 163,17 164,7 169,3 (coni.
 αἴσθησις) 131,16 135,7 140,25 143,4
 (coni. ἐνέργεια) 125,27 cf. ὄψις
 ἀντιμεθίστασθαι 29,17
 ἀντιπεριίστασθαι 29,20. 22. 25. 26
 ἀντιπερίστασις 29,15. 16. 20. 24
 ἀντιπροσκρίνεται 57,2
 ἀντιστρέφειν 140,21 ἀντιστρέψας ἔδειξεν
 161,15
 ἀντιστροφή 20,4
 ἀντιτυπία 40,14 78,16
 ἀντιφράττειν (ἀντιφράζον) V 47,2 46,15 47,2
 ἀνυγραίνειν pass. 76,21
 ἀνυσίμως ἔδειξε 119,10
 ἀνω. εἰς τὸ ἀνω 30,27 79,21 cf. κίνησις
 φέρεσθαι
 ἀνωθεν 127,25
 ἀξιον c. inf. 123,12
 ἀξιωμα (i. q. ὑπόθεσις) 4,20
 ἀσρατος 56,4 61,16. 21 62,9 63,3 65,16
 διὰ μικρότητα 153,19 54,3. 16 56,14 59,
 16 61,9 (τὸ πρῶτον) 170,13 sqq. (διά-
 στημα) 172,24 (μέγεθος) 61,18 sqq. 63,
 2 sqq. (σῶμα) 61,4
 ἀσριστος 45,23 47,2.3 50,16 (opp. διωρι-
 μένος) 45,8 (διαφανές vel διαφανῆ) 45,18
 48,17. 21 50,8 52,9. 12 53,13 (opp.
 ώρισμένον) 50,14 51,10. 12 (σῶμα) 48,19
 ἀσμος 90,23. 24 91,9 sqq. 93,7
 ἀπαθής 112,17 113,12 120,14 sqq. (μέρη)
 112,24 (ἀ. τὰ μαθηματικά) 111,16 cf.
 ἀναίσθητος ἀνεπαίσθητος
 ἀπαναλίσκειν 28,25
 ἀπαξ 60,17 ἀπαξ καὶ μιᾶς προσβολῆς 60,5
 ἀπαρτᾶν pass. 36,19
- ἀπεικάζειν 23,10
 ἀπειράκις 114,16
 ἀπείργειν 23,16 (coni. κωλύειν) 23,13
 *ἀπειρκτικός 23,18
 ἀπειρος 82,5 113,11. 19 114,13 sqq. 121,
 17 sqq. 168,24 sqq. (opp. ώρισμένος)
 65,23 ἐπ' (εἰς) ἀπειρον cf. διαιρεῖν
 διαιρεσις διαιρετός συνδιαιρεῖν τέμνειν
 τομή
 ἀπεπτος 70,14 91,16 (coni. πικρός) 69,26
 ἀπερύκειν 23,18. 20
 ἀπέρχεσθαι. ἀπελθεῖν 134,12. 13. 16
 ἀπεψία 99,8 cf. πέψις
 ἀπλοῦς (opp. σύνθετα) 9,2 (opp. συγκε-
 μενα καὶ κεκραμένα) 136,20 (coni. καὶ
 καθ' ἑαυτὸν) 62,22 (opp. μεμιγμένον)
 62,23 (coni. ἄμικτα) 137,25 (αἴσθησις)
 138,5. 6 (σῶμα) 67,13 72,9. 30 90,24
 107,7. 18 (ὑπεροχή) 54,9 ἀπλῶς 52,1
 79,3 80,8 90,21 92,3 102,28 103,19
 106,11 107,7 126,2 151,18 ἀπλῶς
 λέγων 48,18 78,25 (opp. πρὸς αἴ-
 σθησιν) 171,23 (opp. κατὰ συμβεβηκός)
 42,26 106,9 ἀπλῶς καὶ κυρίως 149,7
 ἀπλῶς τε καὶ πρώτως 149,19 τὰ ἀπλῶς
 καὶ τῇ ἑαυτῶν φύσει τοιαῦτα 109,4
 ἀπό. τὰ ἀπὸ τοσούτου διαστήματος 28,23
 cf. s. διάστημα — δεχομένη ἀπὸ τοῦ φερο-
 μένου εἰδώλου μόριον 58,3 cf. 7. 8. 11
 ἀπὸ τῆς μιᾶς δυνάμεως μίαν τὴν ἐνέρ-
 γειαν ἀνάγκη εἶναι 141,1 sim. 160,8 αἱ
 δυνάμεις ἀπὸ μιᾶς πλείους 163,25
 ἀποβαίνειν. πιστοῦται ἐκ τῶν ἀποβαίνο-
 των 36,22
 ἀποβάλλειν 64,22 137,2
 ἀποβλέπειν εἰς 18,10
 ἀπογεννᾶν 112,22 pass. 54,4. 17
 ἀπόδειξις 4,21 cf. φέρειν
 ἀποδέχεσθαι probare 24,14
 ἀποδιδόναι (αἰτίαν vel τὴν αἰτίαν) 2,13
 14,16 51,11 104,9 153,5
 ἀποκαλύπτειν 101,19 102,13 (opp. ἐπικ.)
 102,6 pass. 102,11
 ἀποκρίνειν secerni (opp. προσκρ.) 57,9
 78,7 τόπος ἀποκεκριμένος 108,10 (coni.
 χωρίζειν) 154,2
 ἀπόκρισις 107,17 (σωματική) 57,2
 ἀπολαμβάνειν pass. 26,17
 ἀπολαύειν. τὸ ἀπολαύσαν τῆς γῆς ὅδωρ
 72,6. 16 ἀπολαύει τὸ ὅδωρ τῶν χυμῶν
 74,1 ἀπό 74,17

- ἀπολήγειν 29,8. 11
 ἀπομάττεσθαι 66,24 74,19
 ἀποπλύνειν pass. 74,4 89,13 ἀποπλυθέν
 (var. ἀποπλυθέν) 88,16
 ἀπόπλυσις (coni. διήθησις) 94,13. 15
 ἀπορεῖν 16,8 33,26 101,13 109,22 110,
 3. 6 127,2 135,26 146,28 147,1 158,17
 163,20 164,2 μήποτε 101,10 ἀπορήσεις
 104,6 123,25 ἀπορήσαι? 16,13 τὸ ἀπο-
 ρούμενον 16,8 113,2 130,5 ἦν δὲ τὸ ἀπ.
 116,7 τὸ ἡπορημένον 113,9. 12. 16 158,
 19. 26 τὸ ἀπορηθέν 120,18
 ἀπορία 16,5. 7. 10 109,22 113,23 114,23.
 25 123,3. 15. 24 130,2. 5. 10 135,26 159,
 24 165,21
 ἀπορρεῖν 24,4. 19 29,9 30,22 31,21. 22
 56,12sqq. 107,13 123,19 124,7 ἀπορρεύ-
 σεται pro ἀπορεύσει e coni. 57,15
 ἀπορροή 31,27 93,10 not.
 ἀπόρροια 32,14. 18 56,11. 18sqq. 59,15sqq.
 60,10. 16 61,5 sqq. 62,8 83,4 93,12 sqq.
 123,16
 ἀποσβεννύναι pass. 21,2. 21. 24 22,11sqq.
 31,7
 ἀπόστασις 50,19
 ἀπόστημα 168,30 171,6. 7 172,10 ἐξ ἀπο-
 στήματος 83,22
 ἀποστρέφεσθαι (coni. φεύγειν) 12,21
 ἀποτείνειν pass. 28,2. 3. 24
 ἀποτελεῖν (φαντασίαν) 55,18 e. inf. 86,15
 ἀποτος e coni. 97,7
 ἀπουσία (πυρώδους τινός) 43,7 (τοῦ φωτί-
 ζειν πεφυκότος) 47,19 53,5. 12 (σώματος
 opp. προσθήκη) 78,18
 ἀποχωρεῖν 50,24
 ἀπτεσθαι 9,4. 5 34,20 126,6. 7 al.
 ἀπτός 9,2 65,24 77,5 78,2. 4 82,23 sqq.
 al. (πάθος) 78,13 cf. ἐναντιότης, ἐναν-
 τίωσις
 ἀπωτέρω 168,25
 ἄρα 154,8 al. δτι ἄρα 92,20 105,10 εἴπερ
 ἄρα 154,14 μήποτε ἄρα 101,10 cf. ώς
 ἄραιός (opp. στερεός) 26,27 (coni. λεπτός)
 105,22
 ἄργια (opp. ἐνέργεια) 7,21
 ἄργός. εἰπε . . . οὐκ ἄργως 72,25
 ἀρέσκειν 38,14 ἀρεσκόμενος αὐτοῖς 39,17
 ταύτη τῇ δόξῃ 39,25
 ἀριθμητική 7,5
 ἀριθμητός 12,25. 26. 27
 ἀριθμός (ἐν ψόφῳ) 11,18 κατ' ἀριθμόν
 49,18 sqq. 64,1. 5 121,9 130,8. 12. 17
 131,2 140,8 sqq. 159,2 164,20 165,26.
 27 166,9 (opp. τῷ λόγῳ) 48,5 168,9
 (opp. κατ' εἶδος ἢ γένος) 140,14 cf. ἀνα-
 λογία — κατὰ τὸν ἀρ. 81,12 τῷ ἀριθμῷ
 40,27 141,14 (opp. τῇ δυνάμει) 168,7
 (opp. τῷ λόγῳ) 42,2 48,4 168,8 (opp.
 κατὰ τὸν λόγον καὶ τὰς δυνάμεις) 167,10
 ἀριστερός ετδεξιός exemplum σχέσεως 134,18
 ἀρκεῖν 26,23 101,1
 ἀρμοδίειν intr. 169,3 ἥρμοσται πρὸς ἄλληλα
 29,4 ἥρμοσμένος (ὅργανον) 146,18 (συμ-
 φώνως) 54,22
 ἀρμονικοί 146,17 ἀρμονική 7,5
 ἀρτᾶν. pass. τινός 5,27 109,22
 ἀρτηρία 66,17
 ἀρτίος 143,23. 24. 25. 26 144,16. 17
 ἄρχεσθαι (τινός) 2,20 3,4 al. ἀπό 41,1
 132,14 133,12. 15
 ἄρχή (πρώτη) 6,11. 26 (τῶν ψυχὴν ἐχόν-
 των ψυχή) 2,10 ἀρχαὶ τῶν μελλόντων
 λέγεσθαι 4,18 (ἀναπόδεικτοι) 4,20 ἀρχαὶ
 πράξεως τε καὶ θεωρίας 11,3 ἀπὸ τούτου
 τὴν ἀρχὴν ἔχει 41,1 τὰς ἀρχὰς παρ'
 ἔκεινης ἔχουσα 7,4 (opp. πέρας) 169,11
 170,15sqq. 172,8. 13. 17. 21. 23 cf. αἰσθη-
 τικός ἄτομος — τὴν ἀρχήν 16,6 19,6
 25,25 29,19 39,3 47,11 76,22 106,14
 117,14 138,11 156,1 ἐξ ἀρχῆς 14,3
 ως ἀπ' ἀρχῆς τινος 25,24
 ἀσαφής 25,3 (λέξις) 152,6 159,7 ἀσαφῶς
 149,5
 ἀσβόλη 93,3
 ἀσθένεια 119,24 (τῆς αἰσθήσεως) 122,20
 ἀσθενής cf. λεπτός
 ἀσκέπαστος 102,8
 ἀσκός 90,14
 ἀστρολογία 7,5
 ἀστρον plur. 11,12 171,14
 ἀσύμμετρία 54,25
 ἀσύμμετρος 54,10
 ἀσύμφωνος cf. ἀναίρμοστος
 ἀσφαλής. ἀσφαλῶς προσέθηκεν 51,3
 ἀσφαλτώδης 71,28. 29
 ἀσώματος neutr. 28,17 31,10 33,9. 13 34,
 10 ἀσώματα sec. Platonem 73,20. 21
 ἀταξία 54,26
 ἀτελής 3,13
 ἀτμίζειν pass. 80,10
 ἀτμίς et ἀναθυμίασις quid secundum Arist.
 differant 92,26 sqq.

- ἄτομος (ἀρχαί) 120, 19 (μέγεθος) 113, 6
 112, 18 (οὐσίαι) 112, 5 (σώματα) 112, 21
 113, 4 (χρόνος) 141, 2 157, 5 sqq. expl.
 136, 2 αἱ ἄτομοι 112, 21 κατὰ ἀπείρων
 ἀτόμων 114, 15 Democriti στοιχεῖα πάντων 68, 25 cf. 85, 7 ἀτόμως 157, 17 (v. adnot.)
- ἄτοπία 32, 4
- ἄτοπος 9, 27 26, 3 28, 11 35, 4 61, 14. 24 70,
 17 93, 24 112, 17 113, 10 115, 6 τῆς δόξης τὸ ἄτοπον 160, 26 ἀτοπώτατον 33, 12
 τοῦτο ἔπειται τὸ ἄτοπον 62, 10 sim. 110, 7
 161, 9 164, 19 τὸ ἐπόμενον ἄτοπον 56, 22
 59, 16 62, 7 162, 2 sim. 159, 25 160, 22
 τὸ λειπόμενον (ἐπόμενον?) ἄτοπον 158, 18
 δύο δὲ ἄτοπα ἀκολουθήσει 62, 4 τὸ συμβαῖνον ἄτοπον 61, 15 διπλασιάζεται (διπλασιασθήσεται) τὸ ἄτοπον 60, 11 61, 19
 οὐδὲν ἄτοπον 102, 9 130, 22 159, 12 cf. ἄγειν
- ἄτροφία (coni. φθίσις) 78, 9
- ἄτροφος 97, 5
- αὖ cf. πάλιν
- αὐγὴ Arist. expl. 50, 8
- αὔξειν 78, 19 168, 24 (τὴν αἰσθησιν) 119, 1
 pass. (opp. μειοῦσθαι) 57, 4 cf. τρέφειν
- αὔξησις 78, 15 79, 12 (opp. φθίσις Ar.) 78,
 6. 23 (coni. πρόσχρισις) 78, 9 (opp. μειώσις) 78, 18
- αὐτάρκης 36, 10 71, 20 αὐτάρκως 66, 10
- αὐτόθεν ἐναργές 8, 10
- αὐτόθι 27, 14 98, 23
- αὐτός i. e. Aristoteles 10, 14 11, 3 35, 4 43, 4
 49, 22 56, 18 al. (male traditum ὁ αὐτός)
 43, 4 ἦν καὶ αὐτὴν (αὐτὸς V) 165, 23 cf. 55,
 13 δὲ καὶ αὐτὸν 61, 24 αὐτὸς de eo qui sentit 57, 25 123, 5 abundantiter
 repetitur 11, 20. 21 115, 21. 22 al. — κατὰ τὸ αὐτό (ταῦτό, ταῦτόν) 19, 13 123, 11
 126, 11 130, 7. 9 141, 8. 9 157, 17 160, 27
 170, 26 ἐν τῷ αὐτῷ 30, 18 al. μία καὶ ἡ αὐτή 139, 21 al. τὰ τῷ εἶδει ταῦτά 141,
 21 142, 1. 10. 22 cf. 142, 20 160, 24 εἶδει τὰς αὐτάς 160, 16 162, 3 cf. 140, 15 τὰ τῷ εἶδει ταῦτά τε καὶ ἐν 141, 18 τὰ τῷ γένει ταῦτά 141, 18. 21. 24 cf. 142, 5 πλειόνων αἰσθανομένη τῷ γένει τῶν αὐτῶν 159, 27 (ὁ αὐτὸς κατ' εἶδος) 130, 19. 20
 158, 16 cf. Ind. ad Comm. II 2 p. 615
- αὐτοῦ ibi 36, 11 40, 26
- αὐτοῦ (raro ἐαυτοῦ). εἰς τὸ ἕδιον εἶδος αὐτοῦ 64, 21 ἐξ αὐτῶν (coni. οἴκειον) 50, 6 cf.
- 50, 7 καθ' αὐτά (opp. κατὰ συμβεβηκός) 97, 20. 22 113, 20 115, 4 sim. 12, 8. 16 96,
 13. 16. 21 καθ' αὐτό (opp. δυνάμει) 117, 2
 καθ' αὐτά libere possum 115, 13. 15 al.
 cf. πρώτος. — λέγει αὐτὸς τὴν αὐτοῦ δόξαν
 35, 4 αὐτὴ ἐαυτῇ 20, 22 sim. 106, 20
 λανθάνειν αὐτὸν ἐαυτόν 147, 26 αὐτὸς καθ'
 αὐτό sim. 71, 3. 10 77, 24 90, 26 92, 8
 103, 1 107, 24 136, 17 156, 1 165, 3
- αὐτοφύής (opp. σκευαστός) 98, 3
- αὐχμός. τοῖς αὐχμοῖς 76, 3 = ἐντοῖς αὐχμοῖς 76, 10
- ἀφαιρεῖν (τί τινος, ἀπό, ἐκ) 69, 17. 18. 25.
 26 115, 26 116, 1 117, 23 118, 17. 19 122, 6
 137, 24 138, 3 151, 9. 24 152, 1. 10. 20
 153, 13. 25. 26 154, 1. 24 155, 5
- ἀφαιρεσίς 122, 7 sqq. (opp. μονή) 69, 21
- ἀφανής 136, 22
- ἀφή in omnibus animalibus est 9, 8 sqq.
 eius materia 39, 22 sqq. οὐ γάρ ἔστι γένεσις ἀφῆς 125, 16 sqq. ἡ ἀφή καὶ ἡ γεῦσις οὐ διὰ μεταξύ τινος 168, 21 sec. Democriteos omnis sensus ἀφή 82, 25 sqq.
 61, 12 93, 22 δι' ἀφῆς 56, 20. 22 105, 3
 ἀφίστασθαι cf. προστέναι. — ἀφεστώς 57, 20
 126, 14
- ἀφρώδης cf. λευκός
- ἀχρόνως 135, 14. 15
- ἄχυμος 67, 11 89, 20 sqq. 90, 23. 24 92, 6.
 8. 10
- ἄψυχος 26, 6
- Βάθος. ἐν βάθει (Ar.) 51, 25 90, 13 (opp. ἐππολῆς) 55, 28 56, 2 ἐν τῷ βάθει 45,
 24 90, 12 εἰς βάθος 90, 14 διὰ βάθους 48, 14. 15.
- βαρεῖν pass. 7, 28
- βάρος plur. (opp. κουφότης) 109, 25
- βαρύς (opp. κοῦφος) 73, 28 βαρύ 45, 1 79,
 22 sqq. cf. δέξις
- βάσις (χώνου) 29, 12 (opp. κορυφή) 28, 5
- βεβαιοῦν 52, 3 pass. 12, 2 med. 2, 15
- βηλός. κατὰ βηλόν Emped. expl. 23, 22
- βία (τῶν ἀνέμων) 57, 28 βίᾳ 31, 1
- βίαιος 28, 27
- βιάζεσθαι 97, 6. 9
- βιβλίον 1, 10 173, 12
- βλαβερός 11, 27. 28 13, 2
- βλέφαρον 29, 1. 3. 8

βοήθεια 27,16 102,14
 βοήθησις (var. βοήθεια) 98,22
 βόρειος. βορείοις 76,2 τοῖς βορείοις ἀτε πνέουσιν ἀπὸ τῶν ἐνύγρων 76,8
 βοτάνη 103,13 104,2
 βουλεύεσθαι 12,1
 βραδύτερον 123,7
 βραχύς. διὰ βραχέων 8,30 132,18 134,20 152,24 173,11 κατὰ βραχύ 60,3 βραχέως 86,8
 βρῶμα pl. 99,12

Γάρ ερεχεgeticum, quod deesse poterat (v. Vahlen ad Poet.³ p. 129, Diels Comm. X p. 1382, Hude, Hermes XXXVI p. 313) 113,21 115,7 148,25 168,4 elliptice οὐ γάρ 32,19
 γε 25,20 30,28 48,19 67,18 τῶν ἄλλων ἢ τῶν γε πλείστων 1,14 sim. 4,12 ἢ πάντως γε 83,25 ἐπ' ἐνίων γε 126,8 οὐ γάρ δὴ ἄλλο γέ τι 16,12 post ἐπει 48, 19 112,1 ἀν γε 50,24 (cf. εἴγε) — καί τοι γε 70,4 ἢ γε 128,1 cf. ἄλλα γειτνιᾶν 62,21
 γειτνιάσις (coni. οἰκειότης) 46,3
 γένεσις 39,5 70,20. 22 71,16 72,13. 14. 25 74,1. 12. 16. 23 75,25 82,15 (87,8 Add.) 89, 27 99,23 106,1 125,1 sqq. 132,9 τὴν γένεσιν ἔχουσα ἀπό 39,8 (coni. δημιουργία) 79, 18 (coni. σύστασις) 71,20 (opp. οὐσία) 125,5 ἐν οἷς γένεσίς ἔστιν ἐναντία 65,26 γεννᾶν 68,10 74,7 pass. 112,25
 γεννητικός. τὰ πάντων γεννητικὰ τῶν χυμῶν σώματα 68,18. 23 cf. 68,8
 γένος. τὰ ἐν τῷ αὐτῷ γένει 158,15 τῷ γένει 166,22 (cf. s. ὁ αὐτός) διαφέρων τῷ γ. 161,24 162,2 cf. 166,20 κατὰ γένος 162,14 κατὰ τὸ γένος 145,3
 γεύεσθαι 126,2 (coni. τρέψεσθαι) 79,1
 γεῦσις in omnibus animalibus est 9,8 sqq. eius materia 39,28 sqq. theoria 66, 21 sqq. eius ἕδια αἰσθητά 84,18 ἀφῆς τι εἰδός 39,23 78,2 cf. 67,8 not. 105,4 cf. ἀήρ — eius ἡδονή 97,8
 γευστικός (χυμός) 105,1 (αἰσθησις) 10,10 (δύναμις) 75,10 (μόριον) 9,13 10,7 (om. μ..) 10,8 sqq. (ὅργανον) 39,22
 γευστός 77,7 sqq. (πάθος) 77,6
 γεώδης 40,14 τὸ γ. 46,17 76,6 sqq. (coni.

ξηρόν) 74,5 (ξηρόν) 74,24 95,3 (ξηρότης) 75,27 76,5. 13 89,13. 17 (σύστασις, 107,15 cf. τεφρώδης
 γεωμετρία 7,5
 γεωργία 108,1
 γίνεσθαι (ταύτης τῆς δόξης) 20,19 107,4 92,20 not. ἐπὶ ταύτης οὕτω γίνεται 124,4 sim. 132,22 153,3 περὶ 16,1 40,13 ἄρα 68,2 138,6 139,23 145,2 146,20 (coni. εἰναι) 44,26 al. — μία γινομένη αὐτῇ 138,4 (κατὰ πλείω μόρια) 129,4 (καθ' ἔαυτά) 119,6 — γέγονα 42,19 144,7 159,18
 γινώσκειν 111,20 sqq. de sensu 141,17
 γλαφυρῶς ἐπεχείρησε 104,23
 γλυκύ 143,5 145,12 sqq. i. q. τρόφιμον 77, 9. 15. 21 79,3-10 82,14 cf. 80,7. 12. 23 81,6 γευστόν 77,17 γεῦσις γλυκέος καὶ πικροῦ 142,4 τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρόν 142,19 (coni. πότιμον) 82,19 (opp. δέσις) 85,7
 γλυκύτης 80,16
 γνωρίζειν de sensibus 82,26 89,24 92,23
 γνώριμος 8,6 123,5. 12 γνώριμον γίνεται 109,8 ως γνώριμον λαμβάνει 77,24 79, 23 114,16 γνώριμα ταῦτα ποιήσας 155,2 (coni. ἐναργές) 8,10 168,17 (διὰ τῆς αἰσθήσεως) 109,6
 γνῶσις (τῶν ὄντων) 111,26
 γοῦν 10,24 22,14 31,13 57,6 67,7 al.
 γράμματα 126,16
 γραμμή 151,3. 4. 10 155,9 164,14 cf. ἄγειν
 γράφειν. γράφεται καὶ 157,25 γράφεται καὶ οὗτας 10,5 129,8 161,10 τὸ ὄφελον γεγράφθαι 162,7, 9
 γραφεύς. τοὺς γραφεῖς 55,18
 γραφή varia lectio 9,29 10,4. 11 22,2 86,2 101,5. 6 158,1 161,11 162,7
 γωνία 86,16 161,3

Δάκρυον 107,13
 δέ. positio οὐχ ως τῆς γῆς δέ 72,8 cf. 40, 25 καὶ ὑπαρξίες ἔστι δέ 63,20 οὗτως δέ in apodosi 45,2 124,24 125,24 132,1 sim. 45,20 cf. δή
 δεικνύαι (coni. συνιστάναι) 43,15 saepe c. acc. part. vel δτι, acc. c. inf. 82,9 (v. not.), in altero membro post δτι 80, 26 καὶ τὸ μὲν δεικνύμενον τοῦτο 152,14

- δεικτικός 25,9 79,3 153,17 155,16
 δεῖν. δεῖ (χρόνου) 126,2 ἔδει (cf. Diels, *Parmenides* p. 59.60) 27,2 31,4 69,14
 83,15 87,1 93,20 med. 100,11 102,6. 8.
 13,22 104,18 127,10.12 133,1.6 (χρόνου)
 62,19 125,14. 27 127,7 δέεται 128,1
 δέεται γάρ τοῦτο λόγου 87,4 — οὐ δεόντως
 173,1
 δεῖξις 79,16 113,17. 24 149,5 151,3 156,9
 159,19 160,25 168,16. 171,12 τῇ δι'
 ἀδυνάτου δεῖξει 170,10
 δεκτικός 26,2 68,8 (τῶν ἐναντίων) 167,
 17 (ὅσμης) 92,6 135,3 (παθῶν) 167,13
 (τῆς τροφῆς) 108,14 (φρονήσεως) 10,27
 12,7 (χρωμάτων vel χρώματος) 43,16.
 18 44,18. 22 45,6 47,24 49,3. 23. 28 50,
 2. 4 89,3 (χυμοῦ) 88,19
 δεξιός cf. ἀριστερός. δεξιόν exemplum σχέ-
 σεως 127,14. 24 128,3 132,8 sqq.
 δεύτερος. ἡ δευτέρα δόξα ᾧ θεῖσα 63,4 —
 δευτέρως 46,5 95,11 cf. προηγουμένως
 δέχεσθαι 134,25 de anima 166,23 de
 oculo 57,15. 16. 23. 24 58,4. 11 59,3. 12
 62,1 (τὸ φῶς) 59,9 133,19 (τὰ χρώματα)
 50,13 (τοὺς χυμούς) 89,4 (τὰς ὄσμας)
 89,1 10,11 ἐδέξατο καὶ ἔσχεν 47,1 cf.
 ἔχειν
 δὴ in epanalepsi protasis 51,23 65,1 sim.
 164,17 ἡ δὴ 164,17 καὶ γάρ δὴ 46,9
 οὐ γάρ δὴ 34,13 64,10 105,17 δὴ οὖν
 80,1 sim. 18,9 εἰ δὴ 34,10 82,1 ὁ δὴ
 24,22 ὅταν δὴ 29,18 διὰ τί δὴ 28,28
 ὅπου δὴ ὅντα 127,21 οὕτω δὴ καὶ in
 apodosi (var. δέ) 45,20 65,4 cf. γε ὅποιος
 ὅστις
 δῆλος. δῆλον ποιήσομεν 113,13 δῆλον ἀπό
 134,11 δῆλον ως 29,7 80,6 84,1 94,19
 148,5 168,30 172,11 39,16? solet δῆλον
 ὅτι scribere
 δηλοῦν (fere de Arist.) *significare, explicare*
 2,1 5,9 11,3 42,18 75,10 77,6.19 89,10
 99,17 132,8 135,18 137,2 145,9 153,16
 155,15 163,1 de re ως δηλοῖ τὸ ἔλαιον
 91,6 sim. 20,12 46,20 90,13
 δηλωτικός 75,19 151,22
 δημιουργία (coni. γένεσις) 79,18
 διά. (ἡ διὰ πασῶν) 54,12 (ὁ δ. π.) 143,21.
 24 144,17 (ὁ διὰ πέντε) 143,21 144,16.
 19 (ἡ διὰ τεσσάρων) 54,13
 διαγγέλλειν 28,10 (coni. διαδιόναι) 130,
 20
 διάγειν intr. 109,6
 διαγιγνώσκειν 13,5 διαγιγνώσκειν 92,22
 163,9
 διαδέχεσθαι (τὴν πληγήν) 126,24
 διαδιόναι 130,20 (τὸ πάθος) 25,22. 24
 128,24 129,15 134,23 135,11 (τὸ εἶδος)
 32,19. 20 59,11. 13
 διάδοσις (τῶν αἰσθητῶν) 129,12 cf. 131,15
 (τοῦ πάθους) 131,22 (τῶν μερῶν) 133,7
 (τῆς ἐμφάσεως) 25,15 (coni. κίνησις)
 131,15 132,15 (ἡ κατὰ τὴν κίνησιν)
 128,22
 διαδύεσθαι τι 57,28 διά 57,28
 διαιρεῖν et διαιρεῖσθαι 30,11 64,1. 5. 6 97,
 14 106,12. 20 111,13. 15. 23 112,17 113,
 21 115,5 sqq. 118,3 121,10 122,8 129,4
 142,1 κατά 157,8 ὑπὸ τῶν ἐνεργειῶν
 167,7. 10 169,16 τάῦταις ταῖς διαφοραῖς
 111,27 (τὴν συνέχειαν) 37,2 ἐπ' ἄπειρον
 110,18 113,10 116,7 (opp. συντιθέναι)
 82,1 — διελόμενος (εἰς) 102,17 διηρη-
 μένος (coni. διάφοροι) 160,8 ώς διηρη-
 μένον καὶ ώς πλείω λαμβάνεται 165,14
 διαιρεσίς 4,2 33,25 41,26 42,19 115,9 sqq.
 121,10 sqq. 131,6 154,12 168,14 169,14.
 25 ἐπ' ἄπειρον εἴναι τὴν διαιρέσιν 122,5
 sim. 114,25 115,7 116,3 εἰς ἄπειρον
 γινομένης τῆς διαιρέσεως 120,22 sim. ἐπ'
 115,12 ἡ εἰς ἀπ. δ. 115,25
 διαιρετός 122,7 124,10 134,10 168,13 sqq.
 169,12. 24 170,27 172,25 (ἐπ' ἄπειρον)
 110,4 116,15. 16 e coni. 173,10
 διακονία 25,21
 διακρίνειν. διακρινομένης τῆς τροφῆς 7,20
 sim. 76,16 (coni. χωρίζειν) 69,29 *dis-
 cernere* 9,24 10,24 85,19 99,1 106,17
 διακριτικός (τῶν χυμῶν) 99,25
 διαλαμβάνειν (τῷ λόγῳ) 112,13
 διαλανθάνειν 60,7 (τὴν αἰσθησιν) 120,23
 διαλείπειν 146,21 τινὰ χρόνον 148,12
 διαμαρτάνειν 20,4
 διαμένειν 22,23 57,4. 5 93,17
 διάνοια 149,5
 διαπέμπειν 19,18
 διαπνεῖσθαι 26,18
 διαπνευστός 36,4
 διαπορεῖν 127,1 128,7
 διασαφεῖν 88,9
 διασήπειν. διασεσηπότων 94,27
 διασπᾶν 58,9
 διασπείρειν. διεσπάρθαι 67,23

διάστασις 66,2 145,12 152,17 sqq. (coni.
συνέχεια) 152,16
διάστημα 50,24 57,11. 19. 23 85,16 117,
4.5 123,14 124,13 128,23 sqq. κοινὸν
αἰσθητόν 84,12 μέγιστον 168,27 ἀπὸ δ.
(τινος, τοῦ αὐτοῦ, οὗου, παντός etc.) 28,23
31,14 53,22. 23. 24 63,9 104,15 126,12
156,8 168,18. 21 169,21. 22. 28 171,11.
13. 17 ἐκ 156,4 ἐκ διαστημάτων 58,5
cf. μεταξύ

διάστροφος (τὴν ὄψιν) 20,13
διατείνειν intr. 41,3
διατιθέναι et διατίθεσθαι 34,7 99,21 123,
20 128,21 (τὴν αἰσθησιν) 41,11 (τὸ
διαφανές) 59,10 62,21. 23 92,12 cf. πάσχειν
διαφαίνειν 128,6 διαφαίνεσθαι δι² ἀλλήλων
55,17

διαφάνεια 43,19 44,1. 8. 12. 13 45,10 49,5
51,16 53,5 (opp. ἔμφασις) 26,26
διαφανής 24,17 26,12 sqq. 49,3 52,2 (θῆσι)
44,1 (coni. ἔμφανής) 26,22 sqq. 36,2
(coni. λευκός) 52,20 διαφανές 18,5. 8.
22 19,5 sqq. 35,9 sqq. 42,25 sqq. 49,8.
22 sqq. 51,19 92,11. 13 131,18 sqq. 135,
13. 21 διαφανῆ aer et aqua 44,4 52,20
89,2 sqq. (τὸ μεταξύ) 25,13. 17 59,4.
12. 13 61,13 62,20. 22. 24 (τὸ κατ² ἐνέρ-
γειαν) 35,7 59,5. 7 sqq. 105,9 135,17
cf. 25,18 διὰ διαφανοῦς τὸ ὄραν 26,12
cf. 105,9 (τὸ ἐν τοῖς στερεοῖς σώμασι)
49,6 διὰ τῶν στερεῶν διαφανῶν 29,5
(ἀόριστα vel διωρισμένα) 45,8 cf. s. ἀόρι-
στος — ἀόρ. διαφανῆ i. q. aer et aqua
50,8 (ῷρισμένον) 51,23. 24. 26,28 (ἴδιως)
45,11. 14. 21

διαφέρειν τινός 70,11 83,9 86,25 106,10 sqq.
115,9 137,12 145,3 166,18 168,5 οὐδὲν
γάρ διαφέρει ὅπως ἀν ῥήθειν 89,21 οὐ-
δὲν δ. τὸ . . . πρός 125,1 ὡς μηδὲν αὐτῇ
διαφέρειν τὴν θέσιν . . . καὶ τὸ διάστημα
πρὸς τὸ ὄραν 127,19 διαφέροντες etc.
adiectivi vicem gerit 65,14 68,3. 10 70,9
85,8 115,8 130,10 131,9 138,2 157,16.
23 158,5 161,5. 24 162,2. 14. 21 167,5
οἱ διαφέροντες 163,11 τῶν δ. 164,21
167,4 διαφέροντα γάρ ἐστι 164,6 166,1
διαφέροντα γ 55,24 διαφέροντα ὅντα 142,
19 ἣν διαφέροντα 64,22 διαφέροντα
ἔτερά τε ἀλλήλων ἐστι 41,20 (coni. πολλά)
65,11 66,5 (coni. πλεῖω) 54,3 131,4
158,20 162,18 165,2. 11 164,16 166,5

168,10
διαφεύγειν (τὴν αἰσθησιν) 67,22 118,10. 13
διαφορά (opp. γένος) 10,8 al. (πρός) 43,
19. 20 112,11 128,11 163,9 164,12 167,
20 κατὰ τί αὐτοῖς ἡ διαφορά 50,14
cf. 92,27 154,13 not. (κατά) 54,11 94,
21 95,22 98,1 (αἰσθητή) 120,17
διαφορεῖσθαι 93,17 (opp. σώζεσθαι) 93,15
διάφορος 30,7 50,20 al. (coni. ἄλλος) 56,2
(coni. πλείους) 166,3 167,9 (coni. διῃρη-
μέναι) 160,8 τῷ γένει 166,20
διαχεῖν 98,24
διαψεύδεσθαι 84,10
διδάσκειν. τῶν εἰρημένων τε καὶ δεῖδαγ-
μένων 8,31 4,23 not.
διδόναι (ὑπόστασιν) 63,18
διεγείρειν pass. 7,20
διεκπίπτειν 23,21
διεξελθεῖν 1,7 3,14
διεξιέναι 132,16
διηθεῖν 74,6 pass. 71,25 sqq. 72,16 74,18
διήθησις 74,10. 13. 15. 24 cf. ἀπόπλυσις
διίέναι 23,14. 17
διίστασθαι 33,16 διέστηκε (πλεῖστον) 66,2
διεστῶς (ἐπὶ δύο) 49,16 (πλεῖστον) 66,2
114,2 138,14. 15
διόρ 25,3 35,17 40,28 al.
διόπτος 45,12 46,17 47,9
διορᾶν 55,26. 27
διορίζειν pass. 58,17 159,3 cf. ἀόριστος
δίοσμος 89,2
διότι quia 25,11 45,16. 25 46,17 47,9 50,6
52,19 110,6 113,13 (sequitur διὰ τοῦτο)
26,11 33,6
διπλασιάζειν cf. s. ἀτοπος
διπλάσιος 54,6
διττός 100,17 121,11
διώκειν 103,20. 21 e coni. 103,18
δόξα opinio 11,27 al. cf. γίνεσθαι εἶναι ἐκ-
τίθεσθαι γρῆσθαι

δύναμις (ψυχῆς) 1,4 10,1 158,24 159,9. 17
161,10 162,24 163,3 (coni. αἰσθήσεις) 159,
27 (coni. εἶδος) 4,9 (coni. μέρη, αἰσθ.) 160,
23 (coni. μέρος) 161,6. 25 (coni. μέριον)
158,19 subaudi ad τῶν ἀλλων 1,14 δ.
τὰς αἰσθανομένας 163,24 cf. s. αἰσθητι-
κός γευστικός θρεπτικός ὀρατικός φαν-
ταστικός ἀριθμός — (πρώτη) 6,12 δυ-
νάμει 51,25 59,9 116,16. 19. 20. 22 117,
18. 19. 21 cf. s. ἐνέργεια — κατὰ δύναμιν
76,28 78,21 cf. λόγος — δυνάμει τε καὶ

κατὰ δύναμιν 140,16 τὸ δυνάμει τι ὅν
ὕλη ἔκείνου ὁ δυνάμει 38,20
δύνασθαι. ἐδυνάμεθα (var. ηδυν.) 36,14
163,9
δύο est genetivus 140,5 141,6 dat. 10,11
cf. s. διυστάναι
δυσαισθητοτάτων 85,24
δυσαπόληπτος 26,18
δυσπαράδεκτος 18,18
δυσώδης 83,24 91,16 102,28 103,14 104,
1. 2.
δυσωδία 103,16

Ἐαυτοῦ cf. ἀπλοῦς αὐτοῦ
ἐγγίνεσθαι 19,1 70,2 72,6 74,25 75,4. 12.
21 78,26 90,19 124,12 134,13. 14 135,
9. 11
ἐγγύς c. dat. 47,17
ἐγκαταμιγνύναι pass. 67,21 74,27 76,16
ἐγκατάμιξις 74,26 75,26 76,13
ἐγκέφαλος 7,27
ἐγρηγορότες ὥμεν 148, 17
ἐγχεῖν. ἐγχυθεῖς 118,1
ἐγχυμός 67,14. 23 72,8. 9 74,12 89,16
(Ἐγρόν) 94,14. 18 96,5 (Ἐγρότης) 89,8.
12. 21 90,22 92,3. 7. 9 94,4 95,5 105,
13 (Ὕγρότης) 89,14. 21 92,5
ἐδώδιμος 69,27
ἐθίζειν. ως εἰθισται λέγεσθαι 45,11 cf. ἔθος
ἔθος ἔστι λέγειν 168,2
εἰ c. opt., et fut. in apodosi εἰ . . . ὄρψη,
πῶς . . . ἔσται 29,22 60,16 62,2 81,24
94,22 115,2. 18 124,18 139,7 sequitur
post idem εἰ opt. et imperf. 163,7 εἰ
προσπίπτοι (ἔδει in apodosi, v. not.) 83,
23 sim. 164,19 εἰ γάρ οὐδέ 139,4
εἴγε 3,19 9,12 12,4 20,22 31,6 34,9 37,
21 39,9. 14 40,10. 14 43,14 46,18 47,6
49,16 54,1 56,20 60,10 63,3 85,21 94,
21 114,1 116,1 131,3 134,8 143,22
167,19 173,7
εἰδοποιεῖν pass. 72,30 κατά 44,27 72,23
73,24 ἀπό 78,16 — εἰδοπεποιημένον
72,23
εἶδος. εἰδῆ (opp. ὑποκείμενον) 73,25 (coni.
ἐντελέχεια) 35,14 εἶδος γάρ νῦν ἐπὶ τῶν
αἰσθητῶν καὶ τὸ γένος λέγει 141,18 (τὸ
τοῦ ὄρατοῦ) 32,20 36,3 (τὰ τῶν ὄρω-
μένων) 26,25 cf. 59,13 (τῶν αἰσθητῶν)

41,13 τῶν εἰδῶν τῶν αἰσθητῶν 37,21
τῷ εἰδει 113,20 διαφέρειν 106,20 διά-
φορος 166,20 ἔτερα 142,8. 13. 17 ἔτερα
166,21 cf. ὁ αὐτός. — κατ² εἰδος δια-
φέρειν 106,19. 21 142,19
εἰδωλα Democriti et Epicuri 24,19. 22
26,4 56,12 57,15. 22 sqq. 60,4 62,3 146,
23 cf. φορά
εἰκών 133,13
εἰκώς. εἰκότως 27,6 46,13 103,15
εἰλικρίνεια 137,1
εἰλικρινής (αἰσθητικής, coni. ἀκριβής) 136,19
(ἀντιληψίς) 137,17 cf. καθαρός — εἰλι-
κρινῶς αἰσθάνεσθαι 139,4
εἶναι. τὸ εἶναι 3,16 9,9 73,29 ἐν τίσιν
ἐκάστη τὸ εἶναι 1,5 cf. 8,3 9,10 51,27
78,16. 17 112,6 τὸ εἶναι ἐκάστου αὐτῶν
καὶ ὁ λόγος 166,11 ὃν δὲ τὸ εἶναι ἔτερον
166,12 τὸ τι ἦν εἶναι ἐκάστου 112,12
166,13. 18 167,1 ἐν τούτοις τὸ εἶναι ἔχειν
116,12 cf. 9,3 ἐν τῷ γίνεσθαι τὸ εἶναι
ἔχει 50,25 sim. 154,16 τὸ ὄρατὰ εἶναι
51,26 τὸ σώματι εἶναι 48,6 τὸ αἰσθητῷ
εἶναι 1,16 119,6 121,6. 14 τὸ διαφανέστε-
εἶναι 53,7 τὸ εἶναι ὕδατι 73,22 cf. 171,2
ἐπεὶ μὴ ταυτὸν αὐτοῖς τό τε εἶναι καὶ τὸ
αἰσθητοῖς εἶναι 41,17 cf. προϊέναι — ἔστι
τε καὶ λέγεται 110,6 τηρούντων ἔστι 58,
18 cf. 36,16 al. μὴ εἶναι τὸν χρόνον
τῶν ὑπομενόντων 154,16 (τῆς δόξης)
124,6 — in periphrasi adhibetur pro
tempore simplici (cf. Thurot p. 428) εἰ
μὴ ἀπτόμενα ἦν 9,4 εἰ οὕτως εἴη ἔχουσα
ἡ γραφή 9,29 sim. 10,10. 16 14,3 68,24
74,25 91,3. 27 92,10 101,5 106,3 111,7
137,20 147,22 149,9 152,22 153,14 155,
13 156,19 158,12 159,25 160,3 161,11.
16 164,19 al. εἰσίν vid. suppl. οἱ τινες
διαφέροντες ἀλλήλων λόγοι 144,17 sim.
47,8 108,4 cf. s. διαφέρων
εἰπεῖν cf. φέρε.
εἰπερ cf. ἄρα
εἰς. ἐν τε καὶ συνεχές 62,2 (coni. συνεχής)
157,23 158,4 (τῷ γένει) 140,19 (κατ²
ἀριθμόν) 64,4. 5 140,13. 20. 22 al. (κατ²
ἐνέργειαν) 140,20. 21 cf. ὁ αὐτός
εἰσαγγέλλειν 12,18
εἰσάγειν 63,18
εἰσιέναι (εἰς τὴν ὄψιν) 58,1
ἐκ. ὡς δὴ ἐχρήσατο ἐκ τοῦ παραδείγματος,
ἔστι 134,1

- έκαστος. αἱ αἰσθήσεις ἐν τοῖς ἰδίοις ἔκάστη
αἰσθητοῖς ἀληθεύει 84,9 τὰ καθ' ἔκαστα
11,24 cf. ὄμοιος οὗτος
- έκάτερος 6,3 7,23 27,1.2 30,14.15 54,5
55,25 64,18.21 67,2 81,26 92,27 93,4
95,5 152,20 ἔκατέρων (e coni. ἔκατέρας)
τῶν ὑπερβολῶν 27,2
- έκδέχεσθαι (ἡδονάς) 97,9
- έκεινως 63,2 123,24
- έκκρινειν pass. 29,3 107,11
- έκκρισις 68,10.11 76,18
- έκλαμβάνειν (τὴν διάνοιαν) 149,5
- έκλύειν pass. (τὰ ζῷα) 108,24 (τὸν τόνον)
126,20
- έκπέμπειν 59,3 τοὺς ἔκπέμποντάς τι σῶμα
(= ἔκπέμπεσθαι λέγοντας cf. 31,22) 31,19
pass. 28,7 sqq.
- έκπίπτειν τινός 119,21 (τὴν αἴσθησιν) 147,
19 not.
- έκπνοή 6,24
- έκτιθέναι med. 6,4 7,13 53,15 81,4 (ὅδεσαν)
55,13 56,8 61,7 67,18.19
- έκτρέπειν pass. τινός 28,27
- έκφρειν (θηλυκῶς) 151,2
- έκφεύγειν (τὴν ὅψιν) 53,21 (τὴν αἴσθησιν)
110,25
- έκχειν pass. 29,11
- έκχυσις. ἀκτίνων ἔκχυσίν τε καὶ τάσιν 30,2
- έλαια 70,1.12
- έλαιον 69,30 71,5 91,6 sqq.
- έλάττων 28,22 31,3 33,18 al. ἔλαττον
46,8 οὐκ ἔλαττον 26,15 οὐδὲν ἔλ. 48,
19 ἔλάχιστον 64,4 sqq. cf. αἰσθητόν —
ἔλάχιστα διαφανής 45,25 46,6
- έλαύνειν. ὁ χρυσὸς . . . ἔλαύνεται μᾶλλον
91,18
- έλέγχειν 158,26
- έλκειν 69,12.14 80,3 pass. 68,1.3 69,13.16
- έμπαλιν 143,24 144,15 (χρῆσθαι) 171,6
καὶ ἔμπαλιν 73,5 143,25
- έμπειρία 11,25
- έμπειριλαμβάνειν 35,27
- έμπιπλάναι (φωτός) 46,10
- έμπιπτειν (de Democriti εἰδώλοις) 56,21
57,11 83,12 (τοῖς ὀφθαλμοῖς) 24,20 60,
16 (τῇ κόρῃ) 62,1.3 (τῇ ὅψει) 31,28
56,13 57,21.22 58,8
- έμποδίζειν 8,1 c. acc. 137,11 dat. 136,7
(έμποδίσει) 57,8
- έμπροσθεν 127,25 ἐν τοῖς ἔμπροσθεν 58,
24 155,22 156,6 161,8
- έμπτωσις 83,4 (εἰδώλων) 60,5.6 146,23
έμφαίνειν pass. 25,13 ἐν 24,16 (ἐπὶ τῶν
κατόπτρων) 168,5 σῶμα ἀπλῶς λέγων
αὐτό, ως ἐμφαίνομένης τῆς στερεότητος
ἐν τῷ σώματι 48,18
- έμφανής v. διαφανής
- έμφασις 20,10.11 Democriti 24,15 sqq.
cf. διαφάνεια
- έμψυχος 8,8 (dist. ζῶον) 2,8 3,21
- έμψυξις 100,2.12
- ἐν instrumentale cf. λύειν — (opp. διά) 13,18
- έναντίος 143,12 sqq. c. dat. saepe, τούτου
έναντίον corruptum 77,22 (coni. ἄκρος)
81,5 τὰ ἔναντία ὑπὸ τῶν ἔναντίων πάσχειν
73,4 72,20 τὸ ἐν. τῷ ἐν. ὅλῃ 40,10 ἐξ
έναντίας 30,18
- έναντιότης 73,11.12 86,17 τῶν ἀπτῶν
έναντιοτήτων 78,3
- έναντίωσις 45,3 66,3 73,21 86,6 sqq. 114,
4.7.8 115,17 137,7 143,22 (ἀπτή, ἀπταί)
56,23 78,5 83,15 110,2
- έναποπλύνειν 74,1.5.9.10 pass. 66,23
74,3. 75,21 88,14 89,14.18 94,12.18
- ένάργεια 71,24
- έναργής 55,19 67,3 104,9 156,9 157,3.14
169,5 ως ἐναργές λαμβάνειν 2,19 51,21
67,12 169,10 cf. 168,17 λαμβάνει τινὰ
καὶ τίθειν ως ἐναργή 136,6 ἐναργές καὶ
ὄμοιογόνμενόν ἐστι 168,28 τὸ ἐναργές
55,20 cf. γνώριμος — ἐναργῶς ἔδειξεν
136,14
- έναρμόζειν intr. 24,5
- ένδεια 109,14
- ένδεικνυσθαι 32,4 43,19 146,6
- ένδειν τινί τινος 34,6
- ένδέχεσθαι fieri posse 117,21 139,23 145,
2.16 147,4 157,14
- ένδοθεν 30,25
- ένδον 80,3.19 (saepius ἐντός)
- ένδοξος. δὲ ἐνδόξων 157,2
- ένειναι c. inf. 114,13 122,15
- ένεος 13,24 sqq.
- ένέργεια 8,24 14,8.13 66,11.12 75,9.18.
19 77,1 125,25 sqq. 139,16 140,9.12.17
141,4.6 161,1 def. 4,5 (opp. δύναμις) 37,
14 162,6 (αἰσθήσεως) 1,11 8,28 al. (coni.
αἴσθησις) 159,16 (ἡ κατὰ τὰς αἰσθήσεις
vel τὰ αἰσθητήρια) 125,19.26 165,7.10.
16 2,21 cf. ψυχικός (opp. ἀργία) 7,21
— ἐνεργείᾳ 38,2 41,26 al. (opp. δύναμει)
75,7 sqq. 116,18 117,11.13.15 118,7.8.

20 120,6 121,19. 21 132,3. 11 ένεργειά
τε καὶ τῇ αὐτοῦ φύσει 165,4 κατ' ἐνέρ-
γειαν 25,18 68,6 75,8. 16 118,16 (opp.
κατὰ δύναμιν) 140,18 (opp. δυνάμει) 37,
17 sqq. 140,15 cf. αἰσθησις διαφανές
ένεργειν 8,1 75,14. 15 159,10. 11 161,17
167,9 περί 120,10 (ένεργειας) 140,17
160,3. 7 161,1 ένεργοῦντες καὶ αἰσθανό-
μενοι 148,14 pass. 14,14
ἐνίέναι. τῆς τροφῆς τῆς ἐνεθείσης 80,3
ἔνιοι. ἐπ' ἐνίων 95,23 126,8
ἐνίοτε 156,4. 8
ἐνίστασθαι πρός 27,23 69,11
ἔννοια 11,5. 10. 20 12,2
ἐνοῦν pass. 64,24 e coni. 119,25
ἐνοχλεῖν 23,17
ἐντελέχεια (ψυχή) 2,15 166,17 (φῶς) 42,
25 cf. εἶδος
ἐντυγχάνειν (τοῖς γευστοῖς) 135,2
ἐνυγρος 76,9
ἐνυπάρχειν 70,2 76,18. 20 99,6. 8 119,2
ἐξαεροῦν pass. 76,18
ἐξαίφνης 36,24
ἐξαναγκάζειν pass. 112,23
ἐξαρκεῖν. ἐξήρκει c. acc. c. inf. 84,3
ἐξασθενεῖν 23,2
ἐξετάζειν 162,7 pass. 146,24. 25
ἐξέτασις 11,21
ἐξηγεῖσθαι 43,4 82,12. 17 157,5. 17
ἐξηγητικός 74,10 151,15
ἐξῆς 4,17 6,4 al. τῷ ἐξῆς 16,17 διὰ τῶν
ἐξῆς 49,22
ἐξικμάζειν pass. 91,6. 7. 8
ἐξις 8,2 145,24 (opp. στέρησις) 142,15. 16.
23. 29 145,7. 8. 24
ἐξιστάναι. ἐκ<στάν> e coni. 19,6
ἐξοχή plur. 58,13. 14
ἐξυγραίνειν pass. 76,15. 17
ἐξω. εἰς τὸ ἔξω 23,14. 17
ἔοικε 132,22 172,28
ἐπαγγέλλεσθαι c. inf. aor. 7,14
ἐπάλειψις (coni. ἐπιπρόσθησις) 63,5
ἐπανιέναι 27,21 156,23 161,26
ἐπανιστάναι 108,25 pass. 108,24
ἐπάνοδος 17,16 19,24
ἐπανορθοῦν 49,13
ἐπάνω. ἐν τοῖς ἐπάνω 156,12. 16
ἐπεγείρειν 101,20
ἐπεί initio enuntiati nam 25,20 27,4 cf. μή
ἐπειδή 2,20 7,14 8,28 al.
ἐπέκεινα 29,6 169,26 sqq. 172,23

ἐπέργεται (ἡ ὄψις) 116,23
ἐπεσθαι (τοῖς γυμοῖς) 95,13 cf. 104,13 (τῇ
δσφρήσει) 90,11 (τῇ θεωρίᾳ) 5,1 εἰ τις
ἐποιει τοῖς εἰρημένοις 39,13 ἐκείνων ὁ φίλον
ἐκείνων 94,22 ἰδίως ἐπόμενον 60,13 ἔχει
ἐπόμενον 8,19 ἐπόμενον εἶναι 3,18 lo-
gicee 59,23 62,9 110,26 137,26 139,17
149,2 153,11 161,18 cf. ἀτοπον
ἐπί. (ἀήρ) ἐπί μείζονος ὅγκου (v. adnot.)
105,23 ἐπί τινος saepe coniungitur cum
verbis dicendi — cf. ἀληθές, τάδε
ἐπιβουλή 10,21
ἐπιγράφειν 2,3
ἐπιγραφή (βιβλίου) 2,1
ἐπιδήλως 33,18
ἐπιέναι. ἐπεισι (ἡ ὄψις) 156,13 e coni.
118,12
ἐπιζητήσαι ἃν τις 85,13 171,19
ἐπικάλυμμα e coni. 102,12
ἐπικαλύπτειν (opp. ἀποκ.) pass. 102,5
ἐπικεῖσθαι 18,16
ἐπικουρεῖν 102,23
ἐπικουρία 98,18 100,10 109,12
ἐπικρίνειν 141,14. 19 142,13
ἐπιμηχανᾶσθαι 98,22
ἐπιμνησθῆναι 79,16
ἐπιμύειν 17,14 18,2. 6 28,23 29,1. 3
ἐπίνοια (ἀριθμοῦ) 11,9 12,26 τῇ ἐπινοίᾳ
χωριζόμενα τῶν παθῶν λαμβάνεσθαι 111,18
ἐπιπολάζειν 71,5
ἐπιπόλαιος (coni. ψευδής) 69,11
ἐπιπολῆς. τὸ ἐπ. χρῶμα (Ar.) 60,20 62,
20 cf. βάθος
ἐπιπροσθεῖν 65,18
ἐπιπρόσθησις 61,9 62,12 ἄλλου ἄλλῳ
63,5 cf. not. 65,16
ἐπιρρεῖν 98,21
ἐπισκοπεῖν. ἐπισκέψασθαι 6,26 ὕστερον
ἐπισκεπτέον 65,24
ἐπισκοτεῖν τινι 18,14 137,18
ἐπιστήμη 12,11 75,13 sqq. 159,21 sqq. τὰ
κατὰ τὰς ἐπ. 12,5 (coni. θεωρία) 13,11
ἐπιστρέφεσθαι εἰς animadvertere 57,18
ἐπίτασις (opp. ἀνεσις) 53,3
ἐπιτέμνειν. ἐπιτεμημένως 150,18
ἐπιτήδειος 101,23
ἐπιτηδειότης 44,26 68,15. 28
ἐπιτιθέναι pass. 55,23 57,14 65,16 not.
83,20 (opp. ὑποτιθέναι) 56,5
ἐπιφάνεια 44,11 sqq. (ποσόν) 49,16 (πέρας
τοῦ σώματος) 49,12. 14 cf. σῶμα

- ἐπιφέρειν *addere* 5,9. 11 15,12 61,1 62,11.
 26 85,12 89,10 93,4 94,11 101,13 111,
 11 113,1 139,1 141,8 145,1 155,2 160,1
 162,3 163,3 164,2 (*τὴν αἰτίαν*) 9,19
 163,5 τὸ ἐπιφερόμενον 22,5 τὸ ἐπενεχθέν
 25,9
- ἐπιχειρεῖν *argumentari* 114,14 146,3 ἄλλως
 39,16 ἀπό 127,8. 12 161,14 εἰς 136,5
 (ἐνδόξως) 157,1 πρός 40,3 104,24
- ἐπιχείρησις 86,7 108,6. 9 139,11.13 143,
 10 148,25
- ἐπομβρία. ταῖς ἐπομβρίαις 76,3 ἐν ταῖς
 ἐπ. 76,12
- ἐπος plur. 23,8. 10 24,3 97,3
- ἐργασθέντα πως 46,20
- ἐρυθρόν 143,21 144,9. 15
- ἐρωτᾶν 172,29 τὸν . . . λόγον ἐρωτώμενον
 172,28
- ἔστε 118,8 125,5. 9. 10
- ἔσχατα def. 113,25 sqq. 138,13 sqq. ἔσχα-
 τόν τι 44,12 49,6 (opp. πρῶτον) 168,
 30 sqq. cf. αἰσθητήριον αἰσθητός ὄρατόν
 πέρας
- ἔτερογενής 137,10
- ἔτερος. τινός 166,14 cf. 41,20 ἔτέρῳ δὲ
 καὶ ἔτέρῳ τῆς Φυχῆς 157,16 cf. εἶδος —
 θάτερον 64,20 τὸ ἔτερον *ibid.*
- ἔτι adnectens 28,23 saepe ἔτι δέ 1,14 7,22
 8,27 al. ἔτι τε 84,2 not.
- εὖ. τοῦ εὖ (opp. τοῦ ἀναγκαίου) 10,28
- εὐαίσθητος 98,17
- εὐδιάπνευστος 26,17
- εὐήθης 31,8
- εὔθρυπτος 71,8
- εὐθύ 125,17 c. dat. 110,13 123,6. 10 124,
 15 125,25 126,9 133,5 134,12
- εὐθύς adv. 41,5 135,21 156,2. 10 ἐπ' εὐθείας
 19,17 25,23 28,28 30, 14. 15 41,6
- εὐκίνητος 30,26
- εὔκρατος 109,10
- εὐλογον vel εὐλ. ἔστι 30,24 31,3. 21 58,23
 72,18 73,31 76,12 104,26 107,5 118,3
 124,1. 7. 17. 22 161,8 regit acc. c. inf.
 sed in altero membro ὅτι 59,15 τὰ λεγό-
 μενα εὐλ. 18,17 εὐλογώτερον ἦν 22,23
 23,2 εὐλόγως 2,12. 19 9,21 43,12. 21
 72,4 75,23 77,1 95,10 104,6 105,15 131,
 13 132,23 135,5 sqq.
- εὐδριστος 64,25 cf. adnot.
- εὐπάθης 22,11 28,27 31,28
- εὐπορία (τροφῆς) 10,23
- εὑρίπιστος 26,21
- εὑρίσκειν 172,30 c. acc. part. 46,7 pass.
 107,13 154,11 c. part. 147,10
- εὑυποληπτέρον Arist. expl. 26,20 cf. 36,1
- εὑφθαρτος 28,26
- εὑφύλακτος 71,8 εὑφύλακτότερον (Arist.,
 var. εὑφύλακτικότερον) 26,16 cf. 36,1. 2
- εὑώδης 99,1 sqq. 165,27 εὑώδεις 83,8. 19
 not. 130,10 163,22
- εὑώδια 93,18 99,3 102,22 109,9
- ἐφαρμόζειν intr. 170,13. 14 171,1 172,18
- ἐφεξῆς 6,2 53,2. 14 71,16 117,19 165,22
- ἐφιστάναι τινί 26,5
- ἔχειν (αἰσθησιν) 150,7 ἔχει τε καὶ δέχεται
 45,5 52,2 ἔχον ἔξ οὐκ ἔχοντος γινόμενον
 132,4 πλέον ἔξει 61,3 ἔχων δεδειγμένον
 58,24 ἔχει κείμενον 137,11 eodem sensu
 simplex ἔχων 8,18 περὶ 163,10 πῶς
 ἐπὶ τῆς ὅψεως ἔχει 130,2 ως εἰχεν ἐπὶ
 132,16 sim. 52,12 124,1 125,24 126,8
 134,24 149,25 153,3 154,8. 9 159,24
 ὄμοιως ἔχειν καὶ ἐπὶ 117,12 al. ἔχει
 suppl. ὄμοιως καὶ ἐπὶ 125,26 141,23 εἰ
 καὶ ἐπὶ τῆς ὅψεως οὕτως (sc. ἔχει) 123,
 12 cf. 37,7 ὄμοιως ἔχει καὶ περὶ 116,25
 οὐ γάρ ὄμοιως ἦτε ἀλλοίωσις ἔχει 132,20
 cf. 54,17 134,19 145,6 οὐχ οὕτως δὲ
 ἔχοντος 36,19 οὕτως δὲ ἔχόντων 171,14
 τούτων δὲ οὕτως ἔχόντων 169,23
- ἔψειν pass. 70,3. 4 71,3. 11 75,26
- ἔψησις 70,5 89,26
- ἔως τινός 31,20 ἐ. ἀν 125,7
- Zηλωτός 12,3
- ζητεῖν 53,2. 14 109,23 117,19 135,26 153,
 23 157,1. 13 162,22 pass. 113,16 123,
 12 124,3 ἦν τὸ ζητούμενον 156,25 159,
 13 ζητητέον 29,20 ζητεῖν c. inf. 14,19
- ζήτησις 11,22 14,4
- ζωή 5,5 6,24 al. cf. ζῶον
- ζῶον (dist. ζωὴν ἔχοντα) 2,12 5,8 6,1. 23
 7,12 (dist. ψυχὴν ἔχοντα) 3,5. 19 sqq.

"H solutionem problematis adnectit 32,13
 85,14 al. aliam interpretationem adnectit
 51,5 94,18 118,23 153,21 156,16 171,
 23 al.

ήγεμονικόν 167,6
 ἡδη logice 10,27 13,8 al.
 ἡδύς. τῶν καθ' αὐτὰς ἡδειῶν δσμῶν 102,
 26 ταῖς ἀπλῶς ἡδείαις δσμαῖς 102,28
 (coni. προσηγής) 54,9 (opp. ἀηδῆς) 96,
 8 sqq. (opp. λυπηρός) 102,18 τὸ ἡδὺ
 καὶ τὸ λυπηρόν 9,23 95,13. 25 96,6. 12
 97,15. 22. 23 98,4. 9 102,21 106,13. 15
 τὸ ἡδὺ καὶ λυπηρὸν (om. articulo) 97,25
 104,3 106,17 τὸ ἡδὺ τε καὶ ἀηδές 104,15
 ἡλίκος 155,25 sqq.
 ἡλιος 156,3. 7. 15 de eius colore 55,22
 ἡμιόλιος 54,6
 ἡμισυς 124,10. 12
 ἡρεμεῖν 16,14. 19 17,2. 12. 13
 ἡσυχάζειν 8,1
 ἡτοι. φάσις ἡτοι φως 45,14 ἡτοι . . . ἡ
 15,5 30,22 35,26 57,17 78,25 91,7 97,
 15 106,7 107,12 164,10 172,3. 4. 5 not.
 (raro ἡ . . . ἡ)
 ἡττον. ἀπὸ τοῦ ἡττον εἶδετεν 161,14 cf.
 μᾶλλον — ἡκιστα διαφανής 46,13
 ἡχος 146,20

Θάλασσα 90,27
 θάλπειν 27,14
 θέα 11,22
 θέατρον 58,6
 θεῖον 46,3
 θερμαίνειν 52,23 69,7 98,24 130,14 134,
 13 pass. 69,19 71,2. 3. 10. 11 130,15
 134,14
 θερμός. τὸ θερμόν 21,20 (opp. ψυχρόν)
 40,9 72,23 sqq. θερμά ψυχρά 83,17 cf.
 6,12
 θερμότης 69,7. 8 72,10 73,15 sqq. 74,24.
 26. 27 76,28 88,14 89,19 95,5 99,6
 109,10. 16 plur. 109,25 137,6 (opp. vel
 coni. ψυχρότης) 44,23 78,12 109,16. 25
 137,6 cf. σύμφυτος
 θέρος 67,8 τοῦ θέρους 76,1 θέρους 76,5
 ἐν τῷ θέρει 76,8
 θέσις 127,9 sqq. (coni. σχέσις) 50,19 (coni.
 διάστημα) 128,1 (ἡ παρ' ἄλληλα) 65,16
 ποιά 127,9. 12. 24
 θεωρεῖν 112,11
 θεώρημα 161,1
 θεωρητικός (φρόνησις) 12,7
 θεωρία 6,2. 7 (περὶ) 2,4 4,9 5,1. 16 6,13

11,8 14,9 αἰσθησιν τῶν ἐν θ. 14,4 (opp.
 πρᾶξις) 11,4 12,4 (coni. ἐπιστήμη) 13,11
 (φυσική) 7,1 (τῶν ιατρικῶν) 7,2
 θηλυκῶς ἐκφέρειν 151,1 σχηματίζειν 152,6
 θρεπτικός (χυμός, coni. τρόφιμος) 96,4
 τὰ θρεπτικά 105,4 (δύναμις) 3,14 9,25.
 27 (ψυχή) 3,20 78,10 τὸ θρεπτικόν
 9,28 10,1. 7 sqq.
 θρέψις 107,23
 θρύπτεσθαι 66,13
 θρύψις 66,15
 θυμιᾶν pass. 38,6 93,20 103,13 130,13
 θύραθεν 100,10

Ιατρική 7,3
 ιατρός plur. 7,1 107,4
 ιδίος 52,5 99,16. 17 100,6 130,17 159,15.
 17 αἱ ιδίοι 2,14 τὰς ιδίους (ιδίας M)
 4,11 sed ιδίαι 2,11 τὰς ιδίας (ιδίους V)
 4,14 (—ους V 5,14) 5,14 98,12 106,24
 ιδίαν 97,24 (opp. κοινός) 2,9 sqq. 4,2 sqq.
 5,14 (ἐνέργεια) 2,14 4,11. 14 5,14 (φύσις)
 97,24 cf. αἰσθητός — ιδίως 79,13 ιδίως
 ἐπόμενον 60,13 cf. διαφανής — ιδίᾳ 3,9.
 10 (opp. κοινῶς καὶ καθόλου) 1,4 κατ'
 ιδίαν 53,21 119,23 120,3 162,24 166,10
 ιδρώς 29,3
 ικανός 18,4 26,25 28,21 142,20
 ίνα 34,11 57,9 al.
 ίός 91,17 (σῆψις) 91,16
 ισάζειν intr. 56,1 pass. 64,19
 ισόπλευρος (τρίγωνον) 161,3
 ίσος. ίσα 127,15 sqq. ίσον ἔστι τῷ 20,7
 25,8 35,15 75,12 sim. 4,2 61,24 69,20
 75,12. 17 139,19 151,8 157,21 ίσως
 25,28 134,5
 ίσοσθενής 30,20
 ίσοσκελής (τρίγωνον) 161,2
 ίσοταχῶς 30,4. 28
 ίσταται ἡ τομή 110,4
 ίστορεῖν 4,13 130,3 pass. 72,3
 ίστορία (coni. διαιρέσις) 4,14 cf. μάθησις
 ίσχειν 45,19 70,1. 5

Καθαρός (coni. εἰλικρινής) 67,13
 καθείργειν 23,15
 καθήκειν (πόροι) 41,5

- καθίστασθαι (ἐν μέσῳ) 64,23 137,1
 καθό 45,5 48,1.3 73,6 78,4.6.20 82,23
 88,18 sqq. 90,19 103,14 107,3 165,8.9
 sequitur κατὰ τοῦτο 48,12 73,11 89,9
 (om. ἐστι) τῶν σωμάτων, καθὸ σώματα
 44,10 sim. 44,19 49,1 sqq. 51,24 73,10.
 23 77,5 78,19 86,1 98,5.6
 καθόλου 3,11 11,27 27,23 40,9 41,9 56,
 18 71,27 72,13 77,15.19 86,21 98,9
 137,9 (coni. κοινῶς) 3,9 cf. ἴδια — οἱ
 καθόλου λόγοι 41,10 τὸ οὐ. 112,12
 καθομιλεῖν pass. 25,19
 καθόσον cf. ὅσος
 καθότι 26,12
 καίτοι 156,5 171,7 119,1 οὐ. γε 70,4 c.
 part. 37,15 80,10 82,23 90,25 144,4
 καίτοι σύνθετον 144,18
 καλεῖν. καλούμενος 66,17
 καπνώδης 40,10 92,17 sqq.
 κάρυα 69,18
 κατά. τὰ κατὰ τοῦ ὄντος 31,1 93,9 cf.
 αὐτὸς μέρος μικρός μόριον — κατά τι
 149,16 periphrasi genetivi inservit ή
 κατὰ τὰ χρώματα διαφορὰ 53,16 al. cf.
 αἰσθησις ἐνέργεια
 κατακαίειν. ἀπὸ ξηρῶν καὶ κατακεκαυ-
 μένων 76,10
 καταλαμβάνειν de oculo 17,20 19,1.9
 καταλείπειν 79,20 sqq. (ὁ καταλειπόμενος)
 10,13 19,16 20,1 33,18 118,17 152,1.
 10.21 153,14
 κατάλληλος 83,25 καταλληλότερον καὶ
 σαφέστερον ἀν ή λέξις ἔχοι 145,21 ἔστιν
 καταλληλοτέρα (καταλληλότερον fort. recte
 APa) καὶ φανερώτερον ἔχουσα ή γραφή
 101,5
 καταμετρεῖν 115,21.22.23.24 pass. 115,20
 καταναλῶσαι 28,21
 καταριθμεῖν 81,14 ἐν 81,16 med. 6,6
 κατασκευάζειν 132,18 136,6 139,18 141,6
 146,3.29 ἐκ 148,1
 κατάστημα 109,8
 καταφέρειν pass. 7,28 90,14 ἐπὶ τὸ λέγειν
 16,7
 καταψύχειν. καταψυχεῖσα 7,27
 κατεργάζεσθαι. κατειργασμέναι pass. 99,2
 κατεργασία 107,23
 κατέχειν (τόπον, τὸν τόπον) 29,13.25 30,1
 κατηγορεῖν τινος 44,4 149,23 κατὰ 89,11
 114,15 149,22 ἐπὶ 64,14
 κατισχύειν 64,20
- κάτοπτρον 20,9.11 58,13 168,5
 κάτω. εἰς τὸ κάτω 7,27 31,1
 κάτωθεν 127,26
 καῦμα 76,8
 κέγχρος 64,8 116,21 sqq. 117,24.25 155,24
 κεῖσθαι 127,11 κεῖται c. inf. 151,23 152,6
 154,3 τὸ ἄμα ἔκειτο εἶναι ἵσον τῷ 157,
 21 κεῖται ή διαιρή γίνεσθαι 105,12 ἐν
 φ τις ἔκειτο αἰσθάνεσθαι 154,1 αἰσθησις
 εἴη κειμένη γίνεσθαι 164,19 κεῖσθαι τοῦτο
 καὶ μενέτω 43,10 κεῖται ὅτι 96,5 139,7
 εἰ εἴη κείμενον τό 146,14 τὰ κείμενα
 139,1 145,1
 κενόν 29,13 κενῶς λέγεται 21,18
 κέντρον 165,20 (τὸ ἐν τῷ κύκλῳ) 165,18
 κεραννύναι (cf. κιρνάναι) κεκρᾶσθαι 91,26
 (dist. μεμῆχθαι) 64,14 (coni. μεμ.) 91,18
 136,14 144,3 (coni. συγκείμενα) 136,
 20
 κέρας δὲ καὶ τὸ χελώνιον διαφανῆ ἔργασθέντα
 πως γίνεται 46,19
 κεράτιον ε coni. 103,13
 κινεῖν (coni. ἀλλοιοῦν) 75,6 κινεῖσθαι κινή-
 σεις 143,15 (τὴν αἰσθησιν) 110,11.14
 119,24.25 120,4.20.24 126,5 131,14
 146,8 (τὴν σσφρησιν) 168,20 sim. al.
 (τὴν ὅψιν) 53,25 (τὸ πάθος) 135,10
 sim. al.
 κίνησις. πᾶσα κίνησις ἐν χρόνῳ 30,2 (ψό-
 φου) 11,18 (coni. πάθος cf. s. πάθος)
 135,9 (coni. φορά) 131,14 (coni. τρῆψις)
 52,21 ή ἄνω οὐ. 30,26
 κινητικός 35,7.11 45,17 59,7 75,10 78,
 21 110,8.16 (coni. μεταβλητικός) 10,17
 cf. ποιητικός
 κιρναμένων 138,9
 κοιλία 108,11 sqq.
 κοιμᾶσθαι 148,15
 κοινός (ὅρος) 172,11 cf. ἴδιος αἰσθητός —
 τὰ κοινά 112,5.7 τῶν μηδὲν ἔχόντων
 κοινόν 167,18 κοινῶς cf. καθόλου —
 κοινότερον κέχρηται τῷ ὀνόματι 25,18
 cf. 8,6 ἀπὸ κοινοῦ εἰρηται 101,4
 κοινωνεῖν 45,10 46,4 89,1 91,10 94,6
 105,2.5
 κοινωνία 137,22
 κονιορτός 46,18
 κόπρος 108,1
 κορεννύναι. κεκορεσμένων 96,9
 κόρη 17,8 18,14.21 19,8 23,17 24,1.16.21
 27,7.12 58,2.10 59,11 60,4 cf. ἐμπίπτειν

χορυφή cf. βάσις
 χόσμος (καὶ τὰ ἐν αὐτῷ) 11,7
 χοῦφος 79,9 cf. βαρύς
 χουφότης plur. (opp. βάρη) 109,25
 χρᾶσις 55,7 65,1
 χρατεῖν pass. 52,24
 χρήνη cf. πηγή
 χρίνειν 111,20 sqq. 165,9 167,1.19 τὰς
     διαφοράς 36,17 163,14.15 164,13 de
     sensu 58,2 141,16.22 142,5 sqq. ἡ κρί-
     νουσα αἰσθησις 141,11 sqq. 142,10
 χρίσις 142,24 167,22 sqq. (opp. πάθος)
     167,24
 χριτήρια 111,26
 χριτικός 9,11 85,14 86,2 142,3
 χρούειν (ὅργανον) pass. 146,19
 κύαθος 118,1
 κυβερνητική 7,5
 κύβος 86,1
 κύκλος 86,19 sqq. 165,18 τῇ κύκλῳ κινήσει
     86,21
 κυκλοτερής 24,1
 κύριος (δόξα) 63,6 κυρίως 4,5 107,6 κυ-
     ρίως λέγεσθαι 45,12 64,14 105,18 cf.
     ἀπλῶς πρώτως — κυριώτατα καὶ μάλιστα
     47,13
 κωλύειν 66,14 136,12 158,25 οὐδὲν κω-
     λύει 126,3 133,17 sim. 63,7
 κωμικός 97,2
 κῶνος 28,4.5.6 29,12.21 sqq.

Λαγωῶν 18,12

λαμβάνειν 111,19 149,16 sqq. 151,2 154,11
     155,12 157,24 165,12 sqq. 168,6 169,13.
     15 170,4 sqq. (δόξαν) 11,27 τὸ c. inf.
     44,8 71,9 124,17 140,20 144,22 160,22
     c. acc. c. inf. 35,25 43,17 71,18 111,3
     164,20 δι 47,22 51,19 70,24 116,17
     133,14 163,18 (coni. ὑποτίθεσθαι) 4,21
 τοῖς πρώτοις ληφθεῖσιν 137,26 λαβὼν ὡς
     φανερῶς οὖτας ἔχοντα 95,2 cf. γνώριμος
     ἐναργῆς — λαμβάνειν de oculo 58,12 sqq.
     αὐτῆς καθ' αὐτὴν λαμβανομένης 136,17
     sim. 119,17 165,3 (coni. χωρισθῆ) 117,
     16 (ἀνάπαλιν) 56,1
 λαμπρός (coni. πυρώδης) 52,16 |
 λανθάνειν (τὴν αἰσθησιν) 120,15.17 αὐτὸν
     έσυτὸν δι 147,26 λήσεται τις αὐτόν, δι
     148,6 sim. 148,14.16

λέγειν πᾶρά 45,12 ταύτην (sc. τὴν αἰσθη-
     τικὴν ψυχήν) ἐν τῇ καρδίᾳ λέγει 40,28
 λέγω δέ (var. δή) 111,17 λέγω δή (var.
     δέ) 47,25 ἔστι δὲ δ λέγει 5,13 131,21
     134,21 139,21 144,2 165,24 sim. 25,4
     150,18 158,22 167,8 ἔστιν οὖν τὸ λεγό-
     μενον 42,10 sim. 10,6 52,8 61,7 94,18
     118,23 146,7
 λεῖος 58,12 83,25.26 91,18 (opp. τραχέα)
     83,16 τὸ λεῖον varia significat 84,17
     (coni. περιφερής) 85,7
 λειότης 17,8 plur. (opp. τραχύτητες 83,
     7.10
 λείπειν deesse 74,8 77,25 λείπεται c. acc.
     c. inf. 138,7
 λέξις 10,2 21,3 82,13.17 145,21 151,22
     152,6 158,22 159,18 161,21 cf. ἀκόλουθος
 λεπτός 28,22 sqq. 57,10 sqq. (opp. πυκνός)
     50,27 (coni. ἀσθενής) 58,15 (coni. εὐ-
     παθής) 22,10 (ἀήρ) 108,4 τοῦ πυρὸς τὸ
     λεπτότατον (i. e. φῶς) 23,14.17
 λεπτότης 23,21 26,22 28,22 71,5.11 (coni.
     όλιγότης) 98,17
 λευκός 54,3 sqq. 143,4.6 144,14 145,12 sqq.
     149,19 156,18 (χρῶμα) 52,19 eius origo
     53,12 sqq. τοῦ τε λ. καὶ τοῦ μ. 53,14
     cf. 18 56,9 al. τοῦ λ. τε καὶ μ. 53,17
     55,11 sqq. cf. 54,16 τὸ λευκὸν καὶ τὸ
     μέλαν 142,17 cf. 142,3.14 (i. q. μά-
     λιστα δρατόν) 77,13 (coni. ἀφρώδης) 52,
     21 cf. διαφανής
 λέων 18,12
 λήθη plur. 8,4
 ληπτικός 9,12 not.
 λῆψις. τῇ τῶν εἰδῶν τῶν αἰσθητῶν λῆψει
     37,21 (v. adnot.)
 λίαν 119,10
 λίθος (διαφανεῖς) 44,1 cf. 27,1
 λιπαρότης ε coni. 79,6
 λογικός 13,2.6 (δεῖξις) 171,12
 λόγος oratio def. 12,14 13,9 cf. φωνή — αἴτιος
     τῶν μαθήσεων 13,8 ratio 144,13.18 (μί-
     ξεως) 65,14 56,2 musici 54,12 sqq. τῷ
     λόγῳ (όpp. κατὰ τὸ ὑποκείμενον) 55,5 κατὰ
     τὸν λόγον καὶ τὴν δύναμιν 167,8 κατὰ τὸν
     λόγον μέντοι καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὸ τί
     ην εἶναι (opp. κατὰ τὸ ὑποκείμενον)
     166,18 sim. 166,11 167,1 cf. ἀριθμός —
     ὑπὸ τὸν τοῦ χρώματος λόγον 52,2 τὰ ἐν
     λόγῳ τινὶ 54,8 ἐν λόγῳ τῇς ὑπεροχῆς 54,10
     δ' ἀντὸς λόγος καὶ ἐπὶ (περὶ) 54,7

131,19 cf. 155,10 κατὰ τὸν αὐτὸν λ.
40,19
λοιμώδης (κατάστημα) 109,8 ἐν ταῖς λοι-
μώδεσιν (sc. νόσοις?) 99,14
λύειν. 17,3 pass. 76,17. 21 ε coni. 95,9
λύεσθαι τὴν συνέχειαν 30,10] (τὴν ἀπορίαν,
τὰ ἀπορούμενα sim.) 114,23. 24 112,20
113,2. 12 162,16 λύοιτο δ' ἂν ἐν 147,2
λυμαντικός 23,16
λυπηρός cf. ἡδύς
λύσις (ἀπορίας, τοῦ ἀπορουμένου) 113,9 sqq.
130,3. 5. 10 146,6. 28 165,21 168,6
λυτικός 16,8
λύχνος 33,16
λυγνοῦχος 23,11

Μάθημα. ὡς δοκεῖ τοῖς ἀπὸ τῶν μαθημά-
των 25,20
μαθηματικός (σῶμα) 111,15. 16. 17 μαθη-
ματικοὶ 28,2. 12
μάθησις 14,5 plur. 13,8 (coni. ιστορίαι) 12,12
μάλα. μᾶλλον . . . δευτέρως δὲ 46,5 τὸ
μᾶλλον ἢ ἡττον εἰναι 53,6 ἀπὸ τοῦ μᾶλλον
ἐπιχειρῶν 161,14 τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἡττον
μίξει τοῦ ἐναντίου 45,26 argumentari
κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον 108,6 139,
13 μάλιστά τε καὶ πρῶτον 43,13 cf. κυρι-
ώτατα — καὶ εἰ μάλιστα 167,10 εἰ καὶ
ὅτι μάλιστα 73,24 171,16
μαλακός cf. σκληρός
μαλακότης plur. (opp. σκληρότητες) 110,1
μαλακτός 46,21
μανότης 44,23
μαρτυρεῖν 91,19
μαρτύριον 71,21 72,15
μάτην 30,25
μέγας (coni. μικρόν) 45,1 μέγιστον cf. ἀν-
επαίσθητον ἀναίσθητον
μέγεθος (coni. σγῆμα) 11,14 58,2 83,6. 9
84,11 sqq. (ψόφου) 11,17 cf. ἀναίσθητος
μειοῦν pass. 152,22 cf. αἴξειν
μείωσις cf. αἴξησις
μέλας 54,3 (χρῶμα) 53,13 τὸ μέλαν 77,
13 143,6. 8 144,15 145,12 sqq. μέλανά
τε καὶ ἐν στερήσει χρώματος 52,25 τὸ
μέλαν καὶ τὸ λευκόν 142,5
μέλλειν c. inf. fut. 35,21 126,6 ἥμελλεν
32,14 c. inf. praes. 43,12 136,5 τὰ μέλ-
λοντα 12,1

μέλος 117,1 sqq.
μένειν (opp. συγχεῖσθαι) 58,14 cf. ὄριζειν
μέντοι 10,15 39,10 al. οὐ μέντοι 17,6
125,13 144,13 cf. 9,7
μερίζειν. μεμερισμένως καὶ κατὰ μέρος
128,20
μεριστόν 133,15 171,1 172,2
μέρος. μέρει τε καὶ ὀργάνω 162,20 cf. δύνα-
μις — ἀνὰ μέρος 11,8 ἀπὸ μέρους 155,1
κατὰ μέρος 151,12 cf. μερίζειν
μέσος (ὅρος) 172,13 εἰπὼν διὰ μέσου 155,1
159,22 161,25 διὰ μέσου τινός 83,22
105,6 106,3 168,17 169,2 ἐν μέσῳ 27,2
81,8 128,14 153,4 cf. καθίστασθαι — κατὰ
τὸ μέσον 30,13
μεσότης 9,10
μεταβαίνειν 88,7
μεταβάλλειν 64,21 74,14 al. pass. 107,
25 117,25 cf. πάσχειν — intr. 7,21 50,20
69, 22. 23. 28 89,26 105,22 117,26 118,2
132,12 133,15. 16 134,1
μεταβλητικός (coni. κινητικός) 10,17
μεταβολή 38,9 67,17 69,14. 19 70,1 89,26
90,1 91,16 93,1 105,21 107,14 108,12.
15 133,18
μεταδιδόναι. μεταδίδοται ἢ κινήσις 129,19
μεταξύ locali sensu 35,20 59,14 104,21
132,22 al. καὶ τούτων ἐμνημόνευσεν ἐν
τῷ μ. 156,24 τὸ μεταξύ διάστημα 31,24
126,23 de eis quae media sunt inter
obiecta et sensus τὸ μεταξύ τοῦ τε αἰ-
σθητοῦ καὶ τῆς αἰσθήσεως 123,20 τὸ
μεταξύ τοῦ τε ὁρωμένου καὶ τῆς ὁρώσης
ὄψεως 35,9 sim. 131,18 cf. ἀήρ διαφανές
— brevius τὰ (τὸ) μεταξύ 62,11 105,12
τὸ μ. σῶμα τῆς αἰσθήσεως αἴτιον 131,22
sensus fit διὰ τῆς κινήσεως τοῦ μ. 62,15
διά τινος μεταξύ 135,6 168,20. 21 sim.
10,13 104,23 cf. μέσος — de mediis inter
ἐναντίᾳ qualitatibus 65,26 66,4 113,26sqq.
142,25 143,17 sqq. 144,12 (τὰ μ. χρώ-
ματα) 52,27 53,14 55,16 56,15 82,4 (χυμοί)
80,27 81,10 (χρόνος) 146,9. 22 147,2
μεταφέρεσθαι 127,16 translate ἀπό 95,
21 105,16 = κατὰ μεταφορὰν λέγεσθαι
95,22
μεταφορά 96,2 cf. Add. ad. 95,22
μετέρχεσθαι. μετελήσυθε (ἐπί) 24,13 162,16
μετιέναι ἐπί 41,8 70,17 111,2 157,2
μετόπωρον. μετοπώρου 76,1 τοῦ μετοπώ-
ρου 76,7

μέχρι 28,7 32,21 35,20,23 36,21 sqq. 128,24
 μή. ὅτε μή 69,14 ὅτι μή 3,16,19 15,16,
 20,18 22,19 31,16 35,26 36,9 39,26 42,
 26 43,24 49,21 56,3,17,18 58,23 62,10
 65,8 70,2 77,28 86,7 89,9 90,7,21 93,
 11,23 101,24 107,5 108,9,17 113,6 114,
 14 127,8,14 130,2 132,19 133,20 137,
 15 139,11 140,1 143,10 144,24 146,6,
 15,18,29 154,5,15 158,6 159,5,19,22
 161,13 ὅτι μηδέ 48,5 58,24 86,17 104,
 18 107,21 117,14 146,10 149,1 153,24
 156,15 sed ὅτι οὐδέ 137,16 ὅτι μηδείς
 (sed οὐδείς 99,10) 147,4 149,1 155,21.
 22 156,13 159,3 170,10 171,24,25 ὅτι
 μηδέτερον 94,1 169,15 ὅτι μηδέπω 25,
 27 ὅτι μήτε 93,28 121,26 146,12 150,
 15 διότι μηδέ 47,9 ἐπεὶ μή 1,12 18,5
 35,25 41,17 75,20 sed ἐπεὶ οὐκ 36,11
 sim. 48,19 ἐπειδὴ μηδέν 44,11 post
 relativum μή, μηδείς etc. 52,25 64,1
 82,16 96,22 147,9 149,18
 μηδέ, μηδείς, μηδέτερος cf. μή
 μηχέτι logice 51,13 cf. οὐκέτι
 μηλον 156,1 165,26 167,13
 μήν. οὐ μήν 26,11 35,13 49,14 68,10,19
 al. c. part. 49,14 ἄλλο μήν 81,19 cf.
 ἀλλά
 μῆνιγξ expl. 34,14
 μηνύειν 12,29
 μηνυτικός 98,6
 μήποτε 19,12 40,18 (post ἀπορεῖ) 101,10
 μήτε. ὅτι μήτε ... μήδ' ὅτι 121,26 μήτε
 ... καὶ corruptum 82,1
 μῆγμα 68,11
 μιγνύναι pass. 34,12,13 136,16 sqq. 138,
 8 sqq. 140,5,6,23,24 141,1 144,7 sqq.
 (coni. μεταξὺ ὅντα) 143,20,27 (δι' ὅλου,
 δι' ὅλων) 64,15,25 65,2
 μικρός. κατὰ μικρόν 61,27 x. μικρά 60,
 14 (opp. ἀθρόον) 60,7
 μικρότης. διὰ μικρότητα (var. σμικρ. cf. s.
 σμικρ.) 67,22,23 118,10 cf. ἀναίσθητον
 ἀόρατον
 μικτός 79,5 137,5 138,7,11,12,24 143,22
 μῖξις 46,8 51,2 55,2 72,10 77,28 79,8 81,8
 82,4,6 95,10 136,23sqq. 144,5,7 (ποιά)
 47,12 53,7 77,18,25 80,25 (coni. παρά-
 θεσις) 55,6 — (κατὰ παράθεσιν) 63,21 sqq.
 (τῶν ἐναντίων) 53,15 56,9 80,25,26 81,
 2,5,11 137,10 143,18 144,6 (τοῦ ἐναν-
 τίου) 45,26 (τῶν ἄκρων) 81,9 (τοῦ πλεί-

ονος) 142,26 (τῶν χρωμάτων) 59,17,
 22 60,20,23 61,11,16,22 62,9,13 63,
 2 sqq. 65,5 (τῶν χρ. καὶ τῶν χυμῶν)
 82,8 διὰ παντός 64,13 cf. παρουσία
 μισητός 12,3
 μνήμη 5,27 etc. 7,11 167,20 plur. 8,3
 μνημονεύειν 56,16 66,21 84,12 97,2 146,
 16 155,22 156,24 157,19 173,11
 μοῖρα 45,23
 μονή (opp. ἀφαιρεσις) 69,21
 μονοῦν pass. (coni. χωρίζειν) 118,19
 μόριον 3,23 4,15 149,6 sqq. al. (ψυχῆς)
 3,10 (coni. ὅργανον) 164,20 κατὰ μόριον
 149,16 sqq. κατὰ μόρια e coni. 129,11
 cf. 57,8
 μοχθηρός cf. ἀηδής
 μύειν 57,12,13
 μυριοστός 116,22 117,24 155,23
 μύρον plur. 98,2
 μυωπίζειν pass. 58,17,19

Ναός 58,6
 νέμεσθαι 104,3
 νεογνός 27,9
 νεῦρον 68,12,13 70,10
 νέφος 52,23
 νοεῖν 111,25 112,3,8 c. acc. part. 88,12
 pass. 112,6 cf. λαμβάνειν
 νοητός 111,24 112,2
 νομή 142,26
 νόσος 6,12 7,22
 νότιος. νοτίοις 76,2,9
 νοῦς 112,8 sqq. τῷ νῷ 112,2,7 νοῦ 112,4
 (v. adnot.) (coni. φρόνησις) 12,17
 νύκτωρ 31,8 saepius νυκτός
 νῦν logice 28,22 69,16 135,3

Ξανθός 165,27

ξηρόν 21,21 72,21 sqq. al. ξηρὰ ήγρά 6,12
 83,17 (τὸ ἐν χυμοῖς) 66,24 cf. ἔγχυμον
 ξηρότης 44,23 73,14 sqq. 74,18 75,25 76,
 16 77,3 90,21 sqq. 92,3 sqq. 106,1 plur.
 110,1 137,6

‘O. de articulo modo posito modo omisso
 cf. ἡδός λευκόν et τὸ τραχὺ καὶ τὸ λεῖον

- καὶ δέ 84,16 coniungitur cum nomine
praedicativo ὃς ἔστιν δὲ δρῶν 20,11 25,10
ἡ . . . κίνησίς ἔστιν ἡ τοῦ δρᾶν αἰτία 35,11
αὕτη δὲ ἡ τῶν ψόφων ἀκουστική 37,10
sim. 26,6 37,18, 19 38,21 44,22 45,4
49,14, 22, 25, 28 50,1 al. e coni. 46,11
— repetitur aliis interiectis τό 138,2
ponitur ante relat. τὸ δι' οὖ 9,16 27,5
29,21 τῶν δι' ὧν 55,27 τὰ δι' ὧν
100,4 τοῦ ἀφ' οὖ 28,25 sim. 33,16 34,
21 36,14 42,18 52,15 64,19 83,18 98,9
99,8 105,21 130,9 131,1, 18 134,9 144,8
149,14 154,2, 24 157,8 158,12 168,29.
30 169,7, 8, 19, 20 170,5 171,8, 10 172,
5, 6, 7, 9, 10 e coni. 50,25 interdum
τούτου φῶ 26,14 sim. 50,25 — articulus
totis enuntiatis praeponitur αἰτίαν . . .
τὴν διτὶ 2,13 107,3 τὸ διτὶ 26,10 125,1
159,19 171,26, 27 τὸ πρὸς τί ἀντιπερι-
βεταται 29,20 sim. 38,10 157,2 161,4
periphrasi inseruit τὰ κατὰ τὰς ἐπι-
στήμας 12,5 τὰ ἐν θεωρίᾳ 14,4 τὰ τοῦ
δρθαλμοῦ 27,11 cf. 32,21 τὰ τοῦ ἀκού-
οντος 36,18 — τὸ ἀκοῦν (pro ὁ ἀκ.) 125,
25 τὸ δρῶν 152,18 cf. s. δρᾶν
ἔγκος 84,15 sqq. 85,20 105,23
δδε 92,2 133,23 al. δδε . . . δδε 68,15.
19, 20 69,2, 3 157,9, 10, 24, 25 163, 10,
11 167,7 τόδε (opp. ἄλλο) 86,19 136,4
(opp. τοῦ ἑτέρου) 143,17 τόδε τι 30,4
68,19 157,24 ἐπὶ τάδε 170,1 sqq. 172,22
δδοιπορεῖν 23,11
δθόνη Emped. expl. 23,24
οἰκεῖος 46,9 66,15 73,16 79,15 87,8 109,
16 (coni. προσεχής) 87,10 (coni. ὥρι-
σμένος) 45,19 49,5 (opp. ἀλλότριος) 12,20
(αἰσθησις) 41,16 142,22 143,7 (αἰσθητόν)
144,22, 23, 25 168,22 (γένος) 145, 24
(δύναμις) 160,6 (ἐνέργεια) 101,24 160,19
(δρός) 48,17 (πέρας) 49,1, 4, 5 (τέλος)
48,22 (φύσις) 41,19 106,21 117,23
(χρῶμα) 43,2, 21 45,18 47,10 49,2 50,
5 sqq. 52,4, 14
οἰκειότης 33,11 47,8 (coni. γειτνίασις)
46,4
οἶνος 69,30 70,5 118,1
οἶον 110,9 159,28 160,24 οἶον εἰ 69,5
158,9
δλήγος. ἐπ' δλίγον 8,29 18,20 31,17 e coni.
58,15 μετ' δλίγον 133,26 πρὸ δλίγου
20,5 34,15 40,16 56,16 74,17 82,13
104,8 155,4 πρὸς δλίγον 93,15 πρὸς
δλίγον χρόνον 93,17
δλιγότης cf. λεπτότης
δλίκληρος 19,22 55,24
δλος. ἐν τοῖς καιομένοις δλοις (var. ξύλοις)
τὸ δλον 116,19 sqq. δι' δλου 46,16 δι'
δλων 47,1 cf. μιγνύναι τρέπεται —
δλως 51,8 57,18 70,15 78,24 86,14 97,
20 99,3 100,14 113,20 115,15 138,7
147,14 148,18 155,13, 14 e coni. 137,12
δμαλότης 11,19
δμβριος (ῦδωρ) 75,27 τὸ δμβριον 80,10
δμρα. ειν γένεσις 39,5 sqq.
δμογενής 137,10, 13 138,15 140,25 141,22
142,1, 12 145,3 sqq. 158,15 161,13 167,
16 (coni. ὑπὸ τὴν αὐτὴν αἰσθησιν) 138,
12 cf. 138,24
δμοειδής 64,1 142, 12, 22, 24 158,8 sqq.
161,7, 26 162,1
δμοιομερής 64,11
δμοιόδμορφος 24,19 56,12 57,6
δμοια 127,18 δμοίως δὲ καὶ 11,18 24,16
39,22 65,23 74,3 96,1 141,18 142,4
δμοίως καὶ 7,21 83,21 127,25 132,23
137,7 142,18 144,19 150,4 154,26 164,1
elliptice δμοίως καὶ τὰ δμοια 127,18
δμοίως καὶ καθ' ἐκάστην αἰσθησιν 160,9
(cf. 162,21) καὶ ἐφ' ἐκάστης δμοίως
162,5 cf. ἔχειν
δμοιοσχήμων 57,5
δμοιότης 81,12 82,9 119,11 139,23 145,4
δμολογεῖν pass. 162,1 168,13 cf. ἐναργές
δμοῦ 91,11
δμόφωνος 13,17
δνομα (dist. δῆμα) 13,15
δνομάζειν pass. 98,1
δξές (χυμοί Democriti, opp. γλυκύς) 85,6
τὸ δξέν varia significat 84,17 δξέος καὶ
βαρέος 142,4 cf. χυμός
δξώδης 83,19 (cf. adnot.)
δπηλικοσοῦν 110,22
δπισθεν 127,25
δποῖος 3,22 55,20 69,16, 22 71,27 83,11
102,10 115,10, 14 116,5 126,18 127,9
164,13 172,14 δποῖον δή 151,17
δποτέρως 126,22
δπτική 7,4
δπως 89,21 157,2 fin. 10,17, 18 al.
δπωσοῦν 127,21
δρᾶν. δρώμεν 34,13 δραθῆναι 35,22
δψεται (δφθήσεται Thurot) 170,3 τὰ

- όρῶντα 50,19 τοῖς ὄρῶσι igitur vid.
neutrius generis 50,22 cf. s. ὁ — pass.
(δι? ἀλλήλων) 55,16 60,19
- δρατικός 167,5 (δύναμις) 25,6 36,9 37,1
160,9. 24 (ψυχή) 36,20 (μέρη) 158,10
τὸ δρό. 39,19
- δρατός 11,5. 25 12,19 17,9. 17 al. (ἔσχατον)
170,13 sqq.
- δργανικός (σῶμα) 2,16
- δργανον 78,11 musica 146,19 (σωματικά)
8,11 (αἰσθητικά) 41,1 (τῆς ἀφῆς τε καὶ
τῆς γεύσεως) 40,11 (τῆς ὁσφρήσεως)
102,10 cf. γευστικός μέρος μόριον
- δρθός. δύο δρθαῖς (sc. γωνίαις) 161,2
- δριζειν pass. 65,26 113,22. 25. 26 114,1. 3
115,4 (coni. περατοῦν) 49,1 ὡρισμένος
49,6 52,14 65,22. 25 114,2 168,28 χρῶμα
ὡρισμένον τε καὶ μένον 52,17 τὸ πολὺ^ν
καὶ μὴ ὡρ. 168,26 cf. ἀναλογία διαφανές
οἰκεῖος — ὡρισμένως 57,4. 5 — med. 3,
12. 13 24,8 75,1 141,24 171,16
- δρμᾶν pass. ἀπό 11,7 (ὅθεν) 15,9 ἐκ 104,6
- δρος 84,16 164,13 172,14 173,6 (κοινός)
172,11 (μέσος) 172,13 cf. οἰκεῖος
- δς (cf. διό, καθό). — δι? οὖ 130,16 cf. ὁ —
relat. ad proxima refertur τὴν ἐπιφά-
νειαν, δ ἐστι πέρας 49,12 sim. 97,25
subst. repetitur ὑφ' οὖ πάθους 20,17
ἢν παρουσίαν 132,8 sim. 54,27 131,6 al.
— δς pro interrogativo δι? ἢν αἰτίαν
ἐρεῖ 6,8 12,10 113,22 cf. μὴ οὗτος
- δσμή 38,4. 7. 8 39,12 75,22 al. def. Arist.
90,18 eius origo 66,20 sqq. 77,3 genera
95,21 καὶ δι? ὕδατος 129,10
- δσος post πᾶν 132,13 post πάντα 141,16
156,2 δσα . . . ταῦτα 17,6 πλεῖστον
δσον χρόνον 93,18 ἐφ' δσον 46,11 δσον
ἐπὶ τούτῳ 17,17 δσον ἐπὶ τῇ αὐτῷ φύσει
118,11 καθόσον 51,15 78,15. 20 103,14
165,3 172,19. 20 sequitur κατὰ τοσοῦτον
47,14 51,15 78,5 105,1 106,1 164,16
165,15 sequitur κατὰ τοῦτο 106,2
- δσπερ. ὅπερ ἐστίν sim. 9,16 22,19 23,
14 al.
- δστις 28,2 al. ὅτῳ 46,15 δ τι δὴ καὶ ἐστι
30,7 subst. repetitur ἢ τις ἢν δρξα 61,9
144,17 cf. 14,9
- δστισοῦν 110,20
- δστοῦν 68,11. 12. 13 70,10
- δσφραίνεσθαι 83,21 94,4 al. ὁσφραντο
129,17 (v. not.)
- δσφραντικός (πόρος) 101,18 102,4 τὸ δσφρ.
37,15 sqq. 38,20. 23 39,18
- δσφραντός 37,19 sqq. 65,24 88,7 89,7. 23
90,7. 19 93,16 95,19. 24. 25 96,3. 14. 17
97,10 98,3. 8. 9 101,1. 13 102,17 104,5.
10. 12 105,1 106,6 sqq. 107,3 sqq. 109,
1 sqq. 129,4. 14 132,24 135,2 168,19
cf. δσφρητός
- δσφρᾶσθαι 37,20 90,10 93,9 100,12. 20
101,1 108,5 δσφρησάμενα ε coni. 101,16
- δσφρησις saepe — περὶ τὸν ἐγκέφαλον 40,
8 sqq. quodammodo πυρός 37,11 sqq.
eius origo 100,2 sqq. 123,3 sqq. καὶ ἐν ὕδατι
90,3 sqq. cf. ἀήρ — quomodo cohaereat
cum γεύσει 66,20 sqq. 89,23 (δυνάμει
τὰ δσφραντά) 37,19 38,21 ἢ κατ? ἐνέρ-
γειαν δσφρησις τὸ δσφραντόν ἐστιν 37,20
sim. 38,2. 3 39,16 (coni. δσμή) 92,16
eius ἡδονή 97,9 cf. 102,19 (δσφραίνεται)
83,21
- δσφρητός 86,12 129,14 cf. notas ad 65,
24 93,16 95,24. 25 101,1. 13 102,17
106,13 107,20 129,14 168,19 cf. δργανον
- δτι τοῦτο οὔτως ἔχει, παρατίθεται τὴν δόξαν
49,11 cf. μὴ οὔτος
- ούδαμῶς 97,4
- ούδεν cf. κωλύει, ἄποπον ὅφελος παράδοξον
— (ἔδει) 36,10 (ἐλάττων) 28,22 48,19
(ἥττον) 115,22 (ἐμειοῦτο) 152,21
- ούδέτερος 30,20 63,27 62,5 e coni. 112,1
- ούκέτι logice 9,7 10,14 30,21 40,24 42,9
48,13 62,15 85,25 96,20 97,10. 14. 17
126,3 128,6
- ούν. positio οὖ τὸ αἰσθητήριον οὖν δείκνυσι
39,2 in epanalepsi protasis 42,19 145,
15 ὥσπερ οὖν 1,14 4,4 6,24 14,13 44,3
cf. ἀλλά δή
- ούσια ούσια οὐκ ἐστιν ἐναντία 73,8 (coni.
φύσις) 41,19 72,28 (coni. σῶμα) 31,16
(opp. γένεσις) 125,5 τὴν οὐ. ἔχειν ἀπό 70,3
- ούτε . . . alterum membrum aliter ex-
pressum 90,11 112,2
- ούτος post relativum ἢν αἰτίαν . . . φέρει,
ταύτην 20,24 δι? οὖ δὴ ταῦτα φαίνεται;
τοῦτο δὲ ιδίως καλοῦμεν 45,20 sim. 26,
23 52,16. 25 65,26 66,1 79,1 85,21 89,
23 93,20 116,2 149,4. 23 al. post inf.
c. articulo τῷ γὰρ τὸ γλυκὺ ἐπιπολαστι-
κὸν εἶναι, τούτῳ . . . δεῖται 79,8 sim. 131,8
147,7 155,8 sed τῷ γὰρ μόριον αὐτῆς
ὑρᾶσθαι, οὕτω λέγεται δρᾶσθαι ἢ γῆ 151,

18 cf. 157,14. 15 τῷ . . . ταῦτῃ 146,9
item in epanalepsi subiecti 45,15 infinitivi διὰ τὸ εἶναι . . . διὰ τοῦτο 15,17 participii δεῖξας ὅτι . . . διὰ τούτων 82, 24 ὅτι (ἐπει) . . . διὰ τοῦτο 155,5 119, 18 cf. διότι — ὅτι . . . περὶ τούτων 41,14 κατὰ τοῦτο cf. ὅς, ὃσος — τῷ τὸ μὲν χρῶμα πέρας καὶ τοῦτο εἶναι τοῦ σώματος 49,3. 6 sim. 43,21 καὶ τοῦτο ἐφ' ἔκάστου 154,11 elliptice εἰ δὲ τοῦτο 110,26 e coni. 161,22 ταῦτα καὶ τοιαῦτα 31,19 58,21 τούτων τε καὶ τῶν τοιούτων 136,19

οὗτοσι. τοιτὶ 106,7

οὕτως vel οὕτω cf. δέ δή ἔχειν οὗτος — elliptice ἀδόνατον δὲ καὶ οὕτως 34,18 εἰ γάρ οὕτως 167,7 εἰ δὲ ἐπὶ πάντων οὕτω 19,7 οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ 132,1 ἐπὶ δὲ φωτὸς οὐχ οὕτως 43,4 sim. 128,15 129,18 cf. ἔχειν

διφείλειν c. inf. 26,14 113,16 162,7. 9

διφελος (οὐδέν) 128,5

δρφις 103,13

δψις eius materia 15,5 pretium 11,3 sqq.

Platonis theoria 20,24 23,4 Empedoclis 23,5 sqq. Democriti 24,10 sqq.

Aristotelis 35,6 sqq. δψις et ἀκοή per medium fiunt 104,23 sqq. ἐν ὑγροῖς . . . , δι’ ὧν ἡ δψις καὶ ἡ ἀκοή 106,2

(δυνάμει τὰ ὄρατά) 37,18 ἡ κατ’ ἐνέργειαν δψις τὸ ὄρατόν 37,21 cf. 39,15. 16 i. q. oculus 24,5. 12 al. (coni. ἀντίληψις) 169,21

Παθητικός 89,4 (ὑπό) 64,19 cf. ποιητικός παθητικῶς 19,5 42,27 47,4 50,16 52,2 πάθος cf. ἀπτός αἰσθητός γευστός — (τὸ κατὰ τὸν χυμόν) 75,21 cf. 75,23 76,27 (coni. κίνησις cf. s. κίν.) 128,23 129,3 130,26 131,7

πάλιν initio enuntiati 153,13 162,5 al. antithesis significat 68,20 73,20 76,8 90,26 103,6 105,5 169,28 duplex π. 94,14 πάλιν δ’ αὖ 76,2 πάλιν γάρ αὖ 109,15 πάλιν αὖ 142,23 cf. Radermacher Philol. LIX p. 594 sqq.

παντελῶς 27,9

πάντη 19,15 20,12 170,28

πάντως 83,25 133,8. 15 e coni. 15,8

παρά causale 69,21 72,2 74,20 75,26 83, 11 85,5

παραβάλλειν comparare pass. 158,27 159,15

παραβολή 159,19

παράγεται de oculo 16,19 17,17 sqq.

παραγωγή oculi 17,15. 16. 21 18,19. 20

παράδειγμα 91,20 134,1 ἐπὶ παραδείγματος (-τῶν) 62,8 136,15 διὰ παραδειγμάτων 155,2

παραδίδονται (τὴν θεωρίαν) 6,7

παράδοξον (οὐδέν) 133,18

παράθεσις 53,26 54,24 sqq. cf. μῆτις — (χρωμάτων) 53,26 54,16. 27 sqq. 56,15 59,16. 21 60,10. 14 61,8 sqq. 65,6 π. τῶν ἑτέρων τοῖς ἑτέροις 114,17 comparatio 160,26

παρακείσθαι 57,17. 18 παρακείμενος 53, 27 58,5 63,9 65,18

παρακολουθεῖν 12,24

παράλληλος. ἐκ παραλλήλου ἄν λέγοιτο 105,18

παραλογίζεσθαι 173,7

παραλογώτατον 32,5

παραμετρεῖν 104,4

παραμιγνύναι pass. 80,15 97,7 παραμιγνύουσιν 108,1

παραμυθεῖσθαι: ὅτι 132,19 lenire 80,16 παρασκευάζειν 74,12 med. 23,12 pass. 58,18

παρασύρειν 57,27

παρατηρεῖν 11,26

παρατιθέναι: 54,27 pass. 54,4. 23 64,10 (coni. συντιθέναι) 54,2 (coni. μιγνύναι) 54, 18 med. 7,10 18,11 23,8 49,11. 12 55,28 84,10 129,10 133,13. 20 (καὶ δείκνυσι) 61, 15 (αἰτίαν, τὴν αἰτίαν) 36,8 66,22 136,22 146,25 sed τὴν αἰτίαν παρατιθησιν 59,28 (δεικτικόν) 79,3 (τὴν λύσιν) 130,10 (μαρτύριον) 72,15 (τοῦτο εἰς πίστιν) 141,14 (πίστιν) 2,16 136,18 (σημεῖον) 82,18 84,22 104,1 107,9 126,13 129,5 (τεκμήριον) 24,21

παραφέρειν pass. 19,3 31,18 123,10

παρεῖν (τὸν λόγον) 109,22

παρεκτικός. τὸ παρεκτικὸν καὶ αἴτιον τοῦ χρώματος 52,18

παρέχειν e coni. 99,9 (αἰσθησιν) 135,1 (τὴν αἰτίαν) 18,5 32,16 (ἀπορίαν) 16,6 παρέχεσθαι (όλιγον τὸ χρήσιμον) 13,6

παρίεναι 154,22

πάροδος 154,18 ἐν τῇ παρόδῳ 101,23 ὥσπερ ἐν παρόδῳ 100,4

- παρουσία (coni. μῆις) 53,2. 11 (opp. ἀπουσία) 53,4. 11 (φωτός sim.) 52,10. 13 53,4. 11 59,9 132,5 sqq. (θερμοῦ) 38,25
- πᾶς cf. διά μῆις — διὰ παντός 169,5
- πάσχειν 72,16 128,23 al. πως 9,15 25,21 τι 7,25 72,18 (coni. δέχεσθαι) 72,10 (coni. διατίθεσθαι) 83,12 130,27 (coni. κινεῖσθαι) 128,17 (coni. μεταβάλλειν) 51,8 cf. ἀλλοιοῦν ἐναντίον ποιεῖν
- πατήρ et νιός exemplum σχέσεως 134,17
- παύεσθαι (τινός) 125,10 134,12. 14 (ἐν) 6,28 c. part. 134,17
- παχύς 31,9 52,23
- παχύτης 31,7 107,24
- πειρᾶσθαι 137,14 146,4 λύσιν ἀμφοτέρων πειρᾶται 16,17 corruptum vid.
- πεπαίνειν pass. 76,22
- περαίνειν 114,18 pass. 113,13 114,5 sqq. πεπέρανται 114,24 115,17 πεπερασμένος 114,12. 16 115,11 sqq.
- πέρας 26,28 43,21 44,13 sqq. 48,4 sqq. 66,2. 4 113,25 sqq. 164,17 sqq. 171,18 (coni. ἔσχατον) 44,10 48,1 65,25 169,11 170,25 (τῶν πλειόνων γραμμῶν) 164,14 (πάντων τῶν αἰσθητηρίων) 165,4. 13 ἐπὶ τὸ πέρας ἐλθεῖν 114,13 πατάτῳ πέρας 28,9 48, 10,12 51,22. 23 52,4 cf. ἀρχή ἐπιφάνεια
- περατοῦν cf. ὄρίζειν
- περί c. dat. 40,11. 19. 20. 22 32,22 Add.
- περιαίρειν pass. 69,23
- περιγίνεσθαι. τὸ χρήσιμον ἡμῖν περιγίνεται 13,2
- περιέχειν 34,14 52,23 pass. 27,12 (ἐν τῷ λόγῳ) 105,11 τὸν περιέχοντα δέρα 117, 25 τὸ π. 21,2 50,27 51,7 118,4
- περικάρπιον 69,18. 21. 26 70,14
- περιλαμβάνειν 28,6 30,9 32,14 pass. 28,5 142,9
- περιπίπτειν τινί 10,18
- περιστερά. περιστερᾶς τράχηλος 51,3
- περιττός 104,25 143,23. 24. 25. 26 περισσός 104,24 περισσός (var. περιττός) 104,26 144,16. 17
- περίττωμα 80,5 plur. 107,9 sqq.
- περιττωματικός 107,15
- περιφέρεια 165,19
- περιφερής cf. λεῖος
- πέσσειν 74,12 πεττούσης 108,13 pass. (var. πέττεται) 69,27 70,15 πεττομένοις 76,20 (var. πεττόμενον) 89,19 107,17
- πέψις 69,7 76,13 sqq. 78,10. 11 79,17 95, 10 99,3 107,16. 25 109,10 (coni. σύστασις) 68,17 74,15 (coni. συστροφή) 76,20 (opp. ἀπεψία) 78,8
- πηγή (coni. κρήνη) 72,1
- πηγνύναι pass. 52,24 133,6 πέπηγε 133,5
- πῆξις 76,17 95,7. 9 133,5. 6
- πιθανός 70,16 127,22 πιθανῶς 127,5. 8. 12
- πιθανολογεῖν 39,26 40,3
- πικρός 71,29 72,1 πικρόν 77,17 143,6. 8 cf. ἀλμυρός
- πιμελή 27,17
- πιστεύειν pass. 99,15
- πίστις cf. παρατίθεσθαι
- πιστοῦν med. 36,22 71,9. 19 95,2
- πλασματώδης 70,15
- πλατύνειν 29,11
- πλεονάζειν 109,16 τὸ πλεονάζον 73,5
- πλεονεκτεῖν c. acc. 104,17
- πληγή 35,27 37,2 66,13. 15. 16 126,13 sqq.
- πληκτικός (coni. ἀηδής) 54,20 πληκτικῶς (αἰσθάνεσθαι) 104,16
- πλήρης 59,14
- πληροῦν (τὰς κεφαλάς) 99,12
- πλησίον 171,10
- πλήσσειν. πληγῇ 108,27
- πλύσις 105,14 sqq.
- πλυτικός (πλυντ. Ar.) 89,12
- πνεῖν 76,9
- πνεῦμα 90,13 94,6 102,9
- πνεύμων 6,25 90,15 108,21. 23
- ποιεῖν (opp. πάσχειν) 73,8. 9. 10. 18. 19 (γνώριμα) 155,2 (δῆλον) 113,13 c. gen. materiae 15,4 ἐκ 15,5 24,12 27,22 ποιεῖσθαι (τὴν ἀντίληψιν) 134,25 (τὴν δεῖξιν) 150,18 151,3 (διαίρεσιν) 4,2 (τὴν ἐπιχείρησιν) 139,12 (τὴν θεωρίαν) 5,16 6,2 (λόγον vel τὸν λόγον) 1,9 3,11 4,12. 25 al. αἰσθητὸν τὸ ὅλον ποιήσασθαι suspectum 154,21
- ποιητικός 11,7. 8 64,17 69,4. 6 70,24 73,5 75,8 76,23 79,18 92,5. 7 94,15. 17 95,5. 8 (αἴτιον) 92,11 (coni. κινητικός) 70,18 (coni. παθητικός) 73,12 ποιητικῶς 24,2
- ποικίλως 54,26
- ποῖος 65,22 75,19. 20 86,18
- ποιός 53,1 55,6. 11 74,12. 26 94,13 112,24 cf. θέσις μῆις σχέσις
- ποιότης 67,2 71,19. 27 72,15 73,26 112,22 116,5 120,1 135,1
- πόλιον 103,13

- πολλαπλάσιος 30,5
 πολυγώνιος (πολύγωνος Ar.) 86,16. 18
 πολύς. κατὰ πολὺ 27,4 ἐπὶ πλέον εἱρηται
 31,29 sim. 8,29 cf. συντελεῖν — ἔδειξε
 διὰ πλειόνων 171,26 cf. διαφέρων διάφορος
 πόμα plur. 97,6
 πόρος 59,14 plur. (ὅψεως) 24,5 cf. 29,1
 57,13 ἀπὸ καρδίας ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον
 διατείνουσι τρεῖς 41,3
 πορρωτέρω 50,18. 23 124,17 126,14 132,16
 πορρωτάτῳ 30,6 46,12 al.
 ποσός 50,19 78,20 156,18 τὸ π. 57,22
 ποσότης 120,1
 ποτέ. τις ποτε 41,15. 17 87,7 109,20
 πότιμος 76,2. 9 97,7
 ποτόν (coni. βρωμάτων) 99,12
 που. εἰ μή που 6,21
 πρᾶγμα cf. φύσις
 πραγματεία 2,2 3,3. 24 5,7 6,17 79,15
 87,8. 11
 πραγματεύεσθαι 6,17
 πρακτικός (φρόντις) 12,7
 πρᾶξις 11,23. 24 (coni. θεωρία) 11,4 12,4
 (dist. ἐνέργεια) 4,4 sqq.
 πρέμνον 108,2
 προαισθάνεσθαι 10,18. 22
 προαπορεῖν 16,17. τὰ αὐτῷ προηπορημένα
 156,24
 πρόδηλος 12,4 39,26
 προέρχεσθαι. προελεύσονται 30,20 προελθῶν
 λέγει 39,10 sim. 16,2 62,6
 προηγουμένως 28,14 80,12 (opp. δευτέρως)
 100,1 (opp. κατὰ συμβεβηκός) 12,13
 πρόθεσις 2,2 6,2
 προιέναι (εἰς τὸ εἶναι) 125,4. 12 προϊὼν
 δηλοῖ, ἐρεῖ, δεῖξει 11,3 38,10 65,25 67,1
 77,4 79,7
 προκαταβάλλειν. δοξᾶ προκαταβεβλημένη
 56,10 67,18
 πρόκειται c. inf. 28,15 123,23 (ἀπορία)
 113,23 (πραγματεία) 87,8 (τὸ) προκεί-
 μενον 66,6 79,16 119,11 134,4 149,25
 150,15 156,23
 προκρίνειν 62,15
 προλαμβάνειν 113,16 ὅτι 147,5
 πρόσδος 29,10
 πρός τι 127,25 134,15 τὰ πρός τι 27,9. 24. 26
 προσάγειν (ἐπὶ τὴν ζήτησιν) 11,21
 προσαπορεῖν 33,26
 προσβάλλειν intr. 156,14 (τῇ αἰσθῆσει)
 123,3 (τῇ ὅψει) 135,14
- προσβιβάζειν 49,9 πρ. (codd. προβ.) καὶ
 δεικνύναι 37,11 προσβιβάζων (var. προβ.)
 38,12 e coni. 96,25
 προσβολή cf. ἄπαξ
 προσγίνεσθαι 119,22 154,20 170,3
 προσδεῖσθαι 8,21
 προσέτι 14,11 33,13
 προσεχής (coni. ἕδιος) 130,17 cf. οἰκεῖος
 προσηγής cf. ἡδός
 προσθήκη 119,1 122,12 170,4 c. casu
 verbi 169,14 (opp. ἀπουσία) 78,18
 προσιέναι (opp. ἀφίστασθαι) 50,18
 προσίστασθαι πρός τὸ ἡπορημένον 158,19
 προσκαίειν pass. 89,25
 πρόσκλυσις 108,26
 προσκορής 96,11
 προσκρίνειν 80,4 pass. (opp. ἀποκρίνεσθαι)
 57,7. 9 78,7
 πρόσκριτις 109,14 (coni. αὕξησις) 78,8
 προσλαμβάνειν 44,9
 προσνέμειν pass. 142,26
 προσπίπτειν 33,21. 22 (ἔξωθεν) 23,16 (τῇ
 ὅψει) 24,5 135,17 (τοῖς ὀφθαλμοῖς) 28,10
 31,21 (τῇ ἀφῇ) 83,23
 προστιθέναι τι vel ὅτι saepe — (τὴν
 αἰτίαν) 52,6 67,4 98,13 101,15 pass.
 119,17 122,8 sqq. 169,25 sqq.
 προσυπάκουειν 105,13
 προσφέρειν (ἄτοπον) 112,17 med. (τροφήν)
 80,13
 προσφύεσθαι 33,23
 προσχρῆσθαι 146,6 170,11
 προτιθέναι 15,15 περὶ 14,18 τῇ προτε-
 θείσης πραγματείας 5,7 τὸ προτεθέν
 161,26 med. 106,7 c. inf. 4,3 5,1. 3
 41,23 49,25 66,9. 20
 προυπάρχειν 68,27 75,9. 14 125,4
 προφορά (τῆς φωνῆς τε καὶ τοῦ λόγου)
 99,25
 προφύλαξασθαι 12,10
 προχεῖν pass. 28,24 30,28 προχέεται 28,25
 sed προχεῖται 29,1 προχείσθαι 23,9
 29,5. 8 31,11
 προχειρίζεσθαι 114,4
 προωθεῖν 57,26
 πρῶτος χρόνος 149,14 152,25 153,23
 155,11 (χρῶμα) 82,6 cf. ἀναίσθητον ἀρχή
 πρῶτον (opp. ἔσχατον) 169,3 sqq. (coni.
 μέγιστος) 97,21 τῷ πρῶτῳ εἰρημένῳ
 160,12 τὸ πρῶτον ἀλλοιοῦν 133,11 τὸ
 πρῶτον κινήσαν 130,11 πρῶτον καὶ καθ'

αύτό 153,20 155,19 πρώτως 73,27
149,23 150,3. 7. 8. 11. 16 151,4 153,15.
18 155,5. 17 (opp. κατ' ἄλλο) 152,25
πρώτως τε καὶ κυρίως 12,25 τὸ πρώτως
149,29 (opp. τὸ κατ' ἄλλο) 149,28
150,7 153,19 155,18 cf. ἀπλῶς μάλιστα
πυγολαμπίς 18,13 not.
πυκνός cf. λεπτός
πυκνότης 23,20 44,24
πυρός 53,22. 23 63,11 64,8. 11
πυρώδης 38,6 43,6 cf. λαμπρός

Πάδιος. ῥῶν δεῖξαι 8,11
ἡεῖν 71,28 72,3. 7
ῥεῦμα 29,2
ῥευστός 36,4
ῥῆμα (dist. ὄνομα) 13,15
ῥίζα 107,13 108,2
ῥίς. ῥίνες 102,3. 4. 6
ῥοπή elementorum 73,27

Σαρκοφάγος 10,24
σάρξ 70,10
σαφής 135,26 161,21 (coni. ἀκόλουθος)
162,11 σαφῶς 8,30 σαφέστερον ἔχουσα
161,11
σβεννύναι et pass. 22,1 sqq. 31,2. 9 32,23
37,3
σβεστικός 22,19 32,24
σελήνη (eius φωτίσεις) 11,10
σεμνός 12,3
σημαίνειν 10,23 13,8 33,9 75,6 140,9
σημαντικός 26,20 e coni. 10,20 (φωνή)
13,14
σημεῖον 69,22 91,7. 22 108,25 133,21 cf.
παρατίθεσθαι τίθεσθαι (coni. σύμβολον)
13,14 *punctum* 18,7 164,14
σήπειν pass. 89,24 91,15
σῆψις 91,16
σκαληνός (τρίγωνον) 161,3
σκεδαννύναι pass. 57,10
σκέπειν 23,19 27,19 69,18
σκευαστός (opp. αὐτοφυῆς) 98,3
σκληρός σκληρὰ μαλακά 83,17
σκληρότης (plur. opp. μαλακότης) 110,1
σκότος (στέρησις φωτός) 52,11 σκότους
11,6 21,19 (= *in tenebris*) 17,9 23,1 sed

σκότους (σκότους a) 17,5 — σκότει 16,1
20,22 (σκότω V). 25 22,16 (σκότω V),
sed σκότῳ 52,26 53,14
σκοτώδης 31,8
σμικρότης. διὰ σμικρότητα 54,3 118,13
119,21 147,19 154,20 cf. μικρότης
σπᾶν 72,6 pass. 69,29 70,4
σπέκλων 29,7
σπουδή (περὶ τι) 97,6
στάσις 84,12
σταφυλή 69,30
στέγειν 26,1 47,4 sqq. (coni. σφέζειν) 25,22
(coni. φυλάσσειν) 36,3
στενόῦν pass. 29,10
στερεῖν. ἐστέρηται 145,4
στερεός 29,5 47,11 cf. ἀραιός (coni. σύν-
θετος) 50,1 (σῶμα) 47,8 48,18 49,5
50,1. 2. 23 51,6 53,11 στερεά 49,4 50,12.
27 51,14 53,7 64,2 στερεοῦ τε καὶ γῆς 45,23
στερεότης 27,18 48,19
στέρησις 77,8 sqq. 82,14 143,7 cf. ξέις —
ἐναντίον καὶ κατὰ στ. 80,24 (τοῦ φωτός)
46,14 52,11 (διαφανείας) 47,18 (χρώ-
ματος) 52,25 ἐν στ. γίνεσθαι 47,5 cf.
52,25
στίλβειν 17,6 sqq.
στιλβηδῶν 17,21 18,2. 16. 20 19,4. 11. 19
στοιχεῖα 14,19 68,25 72,29 73,7 *litterae*
150,15 151,1
στόμα 102,2. 3
συγκατατίθεσθαι 63,16
συγκεῖσθαι 111,14. 17 113,12 συγκείμενος
85,6 111,10. 14. 15 126,16 158,5 cf.
κεκραμένος
συγκεφαλαιοῦσθαι 156,21
συγκλείειν 31,7
σύγκριμα 109,21
συγκρίνειν 12,6
σύγκρισις 68,12
συγχεῖσθαι cf. μένειν
συγχωρίζειν 33,17
συκῆ 70,12
συμβαίνειν 109,3 110,3 115,7 138,21
152,8. 26 ἐκ τῶν συμβαίνοντων 11,
26 ἀπὸ τῶν συμβεβηκότων 49,9 τὸ
συμβεβηκός 112,13 κατὰ συμβ. 47,23
96,7 97,15 98,5. 10 99,11 102,18 103,5.
6 104,14 109,2 116,13. 15 121,23. 26
138,20. cf. ἀπλῶς αὐτοῦ ἀτοπὸν προ-
γομένως

συμβάλλειν intr. 29,23 30,16 med. τι πρός
96,24 104,5 sim. 14,4 εἰς 97,1
σύμβολον (coni. σημεῖον) 13,14
συμμεταβάλλειν intr. 90,2
συμμεταφέρεσθαι 19,9
συμμετρία 6,12 9,3. 10 39,11
σύμμετρος 24,6. 9 50,24 54,8. 10 76,14
εἰς τὸ σ. ἄγειν 98,25
συμμιγής 28,8
συμπαραλαμβάνειν 75,4
σύμπας 1,3
συμπαύεσθαι 19,7 134,16
συμπέρασμα 153,4 (τῶν δεδειγμένων) 152,17
συμπλέκειν 152,7
συμπληροῦν pass. 125,13
συμπλοκή 85,9
συμφύειν ν. συνιστάναι
συμψής 32,23
σύμψις 33,1. 13. 15. 23. 24 34,9. 19
σύμψιος (Θερμότης) ἐν 78,10
συμφωνία 54,11 136,18 146,17
σύμφωνος 112,18 συμφώνως 54,22 146,19
συνάγειν 52,20 εἰς (πρός ΑΓ.) 14,20
συναισθάνεται (έαυτοῦ ὅντος τε καὶ αἰσθα-
νομένου) 140,10
συναίσθησις 36,12 163,12
συνανατρεῖν 27,24. 26
συναναφέρειν 79,21 pass. 76,5
συναπαρτίζειν pass. 115,22
συναπέρχεσθαι 134,19
συναποδεικνύαι 149,1 156,19
συνάπτειν 81,15. 25 84,26 113,16. 23 139,
17 159,18 172,12 intr. 4,16 pass.
7,3 8,27 14,10 152,3 172,14 cf. Diels,
Sitzungsber. 1901 p. 189 adnot. 5
συνδιαιρεῖν pass. 97,17. 18 110,4. 7. 15
113,9. 11. 21 114,25 sqq. 121,24 131,6
162,6 ἐπ' ἄπειρον 110,15. 28 111,3. 6
συνεπισκέπτεσθαι 5,16
συνεπισπᾶν pass. 76,6
συνεργεῖν πρός 78,9 pass. 88,14
συνεργός 70,22
σύνεσις 13,7
συνέχεια 30,11 37,2 58,9 116,17 117,17.
19 cf. διάστασις
συνέχειν 173,6
συνέχής 31,28 57,1. 7 116,19 sqq. 121,5 sqq.
128,17 131,15 146,21 172,9 (έαυτῷ) 128,
19 τὸ σ. 116,19 171,19. 22 τὰ συνέχη 114,
25 115,9 sqq. 172,14 173,6 (χρόνος) 148,2
cf. εἰς — συνέχως 56,12 150,20 151,21. 23

συνηγορεῖν 127,21 συνήθως (λέγεται) 45,
15
σύνθεσις 13,16 53,20 56,4 58,6 112,24
120,3 137,8 (coni. σχέσις) 112,22
σύνθετος 107,6 144,19 cf. ἀπλοῦς στερεός
συνιέναι τινάς 13,18
συνιστάναι 52,23 *demonstrare* 6,27 74,17
124,2 127,6 (coni. δεικνύει) 43,15 συν-
ιστῶσα 74,11 συνιστῶντος 74,14 pass.
71,13 98,21 107,24. 25 (coni. συμφύν-
τος) 28,9 συνεστάναι 26,19
συνοδεύειν 49,7 91,12
συντάσσειν 81,5 pass. 143,19
συντελεῖν εἰς 2,4 10,20. 27 72,26 100,1
109,15 119,12 120,4 τι εἰς 97,4 152,12
πρός 10,15 12,7 121,6. 14 τι πρός 12,12
26,25 32,17 119,5 121,2 ἐπὶ πλέον
πρός 13,22 not.
συντιθέναι pass. 53,21 54,19 cf. διαιρεῖν
παρατιθέναι
σύντονος (ἐνέργεια) 136,11
συνυπάρχειν 168,1
σύστασις 25,12 26,21 39,6 71,10. 12. 20
107,14. 15. 23 108,4 cf. πέψις
συστοιχία. ἐν τῇ χείρονι συστοιχίᾳ 77,16
σύστοιχος 142,28 sqq. 145,5 sqq.
συστροφή 76,20
σφόδρα 25,3 150,17
σφοδρός 137,16
σχεδόν 2,13 3,7 5,23. 25 31,22 67,1 99,13
168,23
σχέσις 31,11 sqq. 43,6 127,5 sqq. 128,3 sqq.
132,5. 13 133,24 134,15. 16. 17 167,5
(ποτά) 43,1 50,18 51,1 65,18. 19 112,22
128,1 132,10. 12 135,12 (opp. ἀλλοίωσις)
134,11
σχῆμα plur. 126,17. 19 cf. μέγεθος
σχηματίζειν 126,18 (Θηλυκῶς) 152,7
pass. 58,12 126,21
σφέζειν 26,24 (τὴν διάνοιαν) 86,2 (ἀναλο-
γίαν) 94,26 pass. 9,13 20,26 26,17
55,24 57,26 61,10 64,9 81,21 (opp. δια-
φορεῖσθαι) 93,15 cf. στέγειν
σῶμα (πᾶν ἐπιφάνειαν ἔχει) 49,17 ἀντι-
τυπία, ἐν ᾧ τῷ σώματι τὸ εἶναι 78,16
ὅρατὰ γάρ τὰ σώματα κατὰ τὸ πέρας
51,22 οὐδὲν ἄπειρον σῶμά ἔστιν 44,11
48,2 (ποσόν) 78,20 (τὰ πρῶτα) 78,17
cf. ἀόριστος στερεός φυσικός
σωματικός (στοιχεῖα) 14,19 (ἀπόκρισις)
57,2 (ἀπόρροια) 93,14 (օργανον) 8,11

- σωματώδης (παχύτης) 107,25 (ὑγρότης)
89,3
- σωρός 53,23
- σωστικός 103,4
- σωτηρία 10,15, 19, 26 12,9 100,1
- Ταναός Emped. expl. 23,21
- τάξις 28,28 (coni. φορά) 11,23
- τάσις cf. ἔκχυσις
- τάσσεσθαι ἐπὶ τινος 36,13
- ταυτότης (coni. ὁμοιότης) 145,4
- ταχέως 19,8, 11 46,9 57,1 93,16, 20
θάττων 31,3 66,14
- τάχος 18,7, 19
- τείνειν pass. 23,21 ἐπ' εὐθείας 41,6
- τεκμήριον cf. παρατίθεσθαι
- τέλειος 3,13
- τελείωσις 125,15, 27
- τελευταῖος 46,6 115,21
- τέλος. ἐπὶ τέλει 9,8
- τέμνειν pass. εἰς 110,5 114,14 115,11 sqq.
122,12 ἐπ' ἄπειρον 109,23 111,2
- τεφρώδης καὶ γεώδης 107,14
- τέχνη. κατὰ τέχνην (opp. κατὰ φύσιν)
125,8
- τηλικοῦτος 60,6 115,24 117,22, 23 118,3.
10 119,14, 25 121,5, 9, 21 156,16
- τηρεῖν 58,18 122,1 169,26 170,1, 4
- τιθέναι 63,22 127,11 (ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς)
136,9 ἐν μέσῳ 153,4 translate *pro vero*
37,9 39,26 136,12 146,5 157,14 158,26
161,9, 16 c. acc. c. inf. 152,9 τὸ τεθέν
141,8 (δόξαν) 58,25 63,16, 19 146,16
cf. ἐναργῆς — med. τίθεσθαι (χρόνους ἀναισ-
θήτους) 62,10 (τὰς ἀτόμους στοιχεῖα)
68,25 (σημεῖον) 13,23
- τις. τὸ αὐτό τι 29,15 30,3 εἰς τις, ἐν τι
130,8 137,3 sqq. 138,16, 18, 21 139,6
144,5, 6, 18 146,20 159,7, 10 168,9 τὸ
μέν τι 3,12 τὸ δέ τι εἰδος 98,8 cf. δέε
κατὰ πρός
- τοίνυν 77,16
- τοῖος. τοῖα ἡ τοῖα 127,7
- τοιόσδε 44,20 133,24
- τοιοῦτος et ὁ τοιοῦτος saepe — in fine
interpretationis καὶ τὸ μὲν κατὰ συμ-
βεβηκός χρῶμα τοιοῦτον 43,5 sim. 47,19
cf. 152,14 τ. οὗτος c. inf. 26,24 35,15 τ.
ώς c. inf. 51,8 169,17 cf. οὗτος
- τομή 110,5 113,20 115,12 ἐπ' ἄπειρον
113,18, 20 121,20
- τόνος cf. ἐκλύειν
- τονοῦν 108,26
- τοπικῶς 28,18
- τόποι 22,21 98,25 99,5
- τοσαυτάκις 58,9
- τοσοῦτος. κατὰ τοσοῦτον 31,26 62,1 cf.
ὅσος
- τράχηλος cf. περιστερά
- τραχύς cf. λεῖος. τὸ τραχύ varia significat
84,16
- τραχύτης cf. λειότης
- τρέπεσθαι (δι' ὅλων) 63,23
- τρέφειν 80,7 pass. (coni. αὔξειν) 79,11
- τρίγωνον 161,2 3
- τρῖψις cf. κίνησις
- τρόπος τῆς ἀντιλήψεως 141,20 sqq. κατὰ
διαφέροντα τρόπον 142,6
- τροφή (σύνθετος Ar.) 107,6 (μὴ ἀπλοῦν)
107,9, 18
- τρόφιμος 9,23 102,27 103,4, 20 104,3
τρόφιμον i. q. γευστόν 77,6, 14 cf. γλυκύς —
(χυμός) 80,12 sqq. 81,7 96,6, 18, 21 97,4.
11 100,13, 18 102,17 104,13 106,8, 23
cf. θρεπτικός
- τυγχάνειν. ἀν οὕτω τύχη 83,24 ἀν τύχη
143,21 ὡς ἔτυχεν 81,3 ὁ τυχών 28,26
33,10 68,14, 22
- τυφλός 13,24 sqq.
- ‘Υγεία 98,22 sed ὑγεία 6,11, 26 7,22
99,9
- ὑγιεινός 99,14, 15 109,6 ὑγιής vernünftig
56,17 93,23 130,23 134,7 — ὑγιῶς 40,15
169,13, 16 170,4 172,30 cf. ad 169,20
- ὑγρός (coni. ἀόριστος) 47,3 (coni. ὁμοιομε-
ρής) 64,11 ἐν ὑγροῖς . . . . , δι' ὧν ἡ τε
օψις καὶ ἡ ἀκοή 106,2 cf. ξηρός ὑδατώδης
- ὑγρότης 8,1 44,23 46,11 67,16 72,6, 10.
17 73,13 sqq. 74,27 89,15 sqq. 91,6, 7
94,5, 7 plur. 110,1 137,7 cf. ἔγχυμος
- σωματώδης ὑδατώδης
- ὑδατώδης 67,14 (ὑγρόν) 74,26 (ὑγρότης)
89,17
- ὑδωρ. cf. ἀήρ διαφανής. — καὶ διαφανὲς
καὶ ἐμφανὲς 26,22 (τροφὴ τῷ πυρὶ)
46,10 ἀσμον (Ar.) 93,7
- ὑδρεύειν 108,1

ὕελος 26,28
 ὕειν. τὸ ὑόμενον 76,2
 υἱός cf. πατήρ
 ὕλη 38,20 sqq. 39,15 44,27 45,2 68,6. 13.
 21 69,4 73,29 74,23 cf. ἐναντίος
 ὕμήν 18,14. 16 23,15 24,1
 ὕπαλείφειν 55,18 pass. 62,24
 ὕπαλλάττειν pass. 126,19
 ὕπάρχειν 51,17 54,8 97,24 106,24 116,12
 135,16 145,4 149,22. 24
 ὕπαρξις 63,20
 ὕπάτη 136,18
 ὕπερβάλλειν 115,22 119,9
 ὕπερβολή 80,16 plur. 9,5 27,2 67,7
 ὕπερέχειν 139,3. 7 τινός 55,28 118,24 sqq.
 ὕπεροχή 54,5 sqq. 65,15 118,14 sqq. plur.
 26,26 56,2 64,22
 ὕπό c. gen. pendet a subst. 61,13 66,13. 16
 74,24 99,3 τῶν ὑπὸ τὴν αὐτὴν αἰσθησιν
 142,22 sim. 145,9 138,2 143,2 εἶναι ὑπό^{7,4}
 ὑπὸ γένος τε ταῦτὸν καὶ μίαν αἰσθησιν
 145,11 ὑπὸ μίαν φύσιν 163,25 164,1 cf.
 ἀνομογενῆς ὄμοιγενῆς λόγος
 ὕποδέχεσθαι 108,12
 ὕπόθεσις 110,28 111,3 def. 4,19
 ὕπνος def. 7,25
 ὕποκεῖσθαι (ὕλη) 45,2 ὕποκείμενος (χρῶμα)
 55,24 60,21. 22 62,23 τῶν ἔκαστη
 αἰσθήσει ὑπ. αἰσθητῶν 109,20 sim. 165,25
 ὡς ψοφητικοῦ ὑπ. 66,13 (εἶδος) 112,14
 (φύσις) 147,6 (ὕλη) 41,13 (πράγματα)
 168,8 τὸ ὑπ., τὰ ὑπ. 9,3 44,26 47,24
 49,7 73,26 84,1 162,23 163,2 164,5
 166,5.14 167,12 168,9 (καθ' αὐτό) 112,2
 κατὰ τὸ ὕποκείμενον 165,8. 18 167,8 cf.
 λόγος
 ὕπολαμβάνειν 15,10 19,13 92,26 157,6
 171,23
 ὕπομένειν 31,17 80,5 154,16. 20 τινά
 154,17
 ὕπομιμήσκειν 8,22. 25. 30 14,16 42,23
 43,8. 13 56,18 58,23 94,3. 7 152,24
 155,26 156,16 162,19
 ὕπομνηματίζεσθαι (τὸ βιβλίον) 82,16
 ὕποπτειν τινί 112,1 (τῷ ὄρῳ) 84,15
 ὕποσμος 101,9
 ὕπόστασις 112,7 (opp. φαντασία) 55,7
 65,10 ἐν ὕποστάσει εἶναι 55,4 111,18
 cf. διδόναι φαίνεσθαι
 ὕποτιθέναι pass. (opp. ἐπιτιθέναι) 56,5
 med. 61,23. 26 112,18. 21 113,4 120,19

(eoni. λαμβάνειν) 4,21 ἐκατέρου ὑποτε-
 θέντος 110,7
 ὕποχωρεῖν (opp. προσιέναι) 10,22
 ὕστερος. ἐν ὕστερῳ 63,11
 ὕφιστάναι pass. (καθ' αὐτήν) 44,3 sub-
 sistere 10,22 ὕφεστηκέναι 112,4. 6

Φαίνεσθαι 146,5. 20 155,20 sqq. τῷ
 φαίνεσθαι (opp. τῇ ὑποστάσει) 65,8
 φαινόμενος 11,12 138,19 φαινόμενον
 45,12 55,25
 φαιόν 143,21 sqq.
 φάναι. τὰ αἰσθητήρια ἐκ γῆς φησιν ὅντα
 (εἶναι Thurot) 39,29
 φανερός 2,23 5,22 7,13 89,26 126,8
 φανερῶς 20,3 φανερῶς φαίνεται χρωμένη
 99,26 φανερώτερον ἔχουσα ἡ γραφή
 101,6
 φαντασία 55,12, 14.16.24 56,1. 9. 15 60,21.
 23 63,17 65,7 66,17 cf. ἀποτελεῖν ὑπό-
 στασις
 φανταστικός (δύναμις) 3,15
 φάος 45,13 sqq.
 φεγγίτησ λιθος 29,7
 φέρειν proferrc 16,8 (αἰτίαν) 20,25 (ἀπό-
 δειξιν) 140,8 pass. 6,16 30,7. 9 31,3
 57,9 sqq. 62,20 66,14 101,22 sqq. 108,21.
 22 123,8 sqq. 124,7 sqq. 126,10. 24
 127,22 128,13 132,21 136,9 φέρεσθαι
 c. acc. spatii 124,13 (ἄνω) 79,9 (δι'
 ἀλλήλων) 30,9 δύο δὲ γραφῶν φερομένων
 86,2 sim. 101,4 φέρε εἰπεῖν 55,2 64,23
 φεύγειν (τὸ ἄτοπον) 87,2 cf. ἀποστρέφεσθαι
 φευκτός 11,28
 φθάνειν. φθάνει εἰρῆσθαι 2,20 14,14 sim.
 4,24 17,5 19,24 84,7 116,2 146,12
 φθάσας εἴπε 88,8 φθάσας... κέχρηται
 168,13
 φθαρτικός 9,4 10,20 23,1 103,4. 5. 15. 19
 104,4
 φθείρειν 95,9 103,6 pass. 9,5 76,14 95,10.
 12 103,7 118,6 154,22
 φθίσις (eoni. ἀτροφία) 78,9 cf. αὔξησις
 φθόγγοι 54,14
 φθορά 9,10. 11
 φιληδονία 97,6
 φίλος cf. ἐπεσθαι
 φλεβίον 19,18
 φλέψ 70,10

- φλοιός 107,15 108,2
 φλόξ def. 46,18
 φορά 11,23 126,19. 23 128,14 132,22 def.
 132,21 (εἰδώλου) 57,24 cf. ἀλλοίωσις
 φρονεῖν (μέγα ἐπί τινι) 173,1
 φρόνησις 10,27 11,25 12,6 13,22 14,1
 (coni. νοῦς) 12,17 (πρακτική ετ θεωρη-
 τική) 12,7
 φυγή (opp. αἴρεσις) 13,1
 φυλακτικός 26,18
 φυλάσσειν 81,24 93,19 99,15 (ττ V) 118,1.
 11 129,15 sed φυλάττειν 24,17 cf. στέγειν
 — med. 9,4 10,20. 21
 φύλλον 70,13 107,14
 φυσᾶν. ἀσκοὶ οἱ πεφυσημένοι 90,14
 φυσικός 7,2 111,13 (θεωρία) 7,1 φυσική
 7,3. 4 cf. Ind. IV (σῶμα, coni. αἰσθητόν)
 111,12. 15. 17 φυσικοί 92,20. 24. 25
 φυσιολόγοι 71,22
 φύσις 111,26 cf. οὐσία. θερμῆς τὴν φύσιν
 102,23 τῇ αὐτῷ φύσει sim. 38,19
 51,27 59,24 63,10 72,9 98,25 120,23
 122,2. 19 sqq. 146,11 148,15 149,2. 4
 150,10 155,21. 23 158,2 173,9 cf. ἀπλῶς
 ἐνέργεια — κατὰ τὴν αὐτῆς φύσιν 72,8
 96,1 ἐν τῷ κατὰ φύσιν 19,8 εἰς τὸ κατὰ
 φύσιν 17,16 19,23 cf. τέχνη — ἐν τε τῇ
 φύσει καὶ τοῖς πράγμασιν 173,3 ἐν τῷ
 παρὰ φύσιν τόπῳ 19,21 φύσιν ἔχειν c.
 inf. 79,19
 φυτόν 70,13 plur. 3,22 6,23 8,6 68,1 69,12.
 17 70,11 72,5. 7 74,21 107,8. 11 108,2
 φωνή 13,8. 14 def. 66,15 (coni. λόγος)
 99,25 cf. ψόφος
 φῶς def. sec. Arist. 43,7 ἐνέργεια (ἐντελέ-
 χεια) τοῦ διαφανοῦς 35,8 39,21 42,25
 ἀσώματον 31,10 33,13 e coni. 34,9 cf.
 31,16 (ἐν σχέσει) 134,11 οὐδὲ κίνησις
 φωτός ἐστιν 31,12 τοῦ πυρὸς τὸ λεπτό-
 τατον 23,14
 φωτίζειν et φωτίζεσθαι 11,10 31,5 sqq.
 33,15 32,21 35,8 sqq. 43,1. 20. 22 46,2.
 15 47,5 51,1 53,11 59,6. 9. 10 132,3 sqq.
 133,13 sqq. 135,12. 13 (coni. χρωνύναι)
 50,5 52,10. 27 53,4
 φωτοειδής 47,15
- χάρις. χάριν τινός 10,28 80,17 98,23 99,9
 156,24 al.
 χειμών. τοῦ χειμῶνος 75,27 χειμῶνος
 76,3 κατὰ τὸν χ. 67,7
 χεῖν pass. 105,20. 21
 χείρων cf. συστοιχία — χείριστος 104,7 sqq.
 χελώνιον ν. κέρας
 χιτών oculi 27,12. 18 34,15
 χιών 52,19
 χορηγεῖν 108,14
 χορηγία 108,13. 15
 χρεία 18,3 57,16 80,17 127,24
 χρῆσθαι (τούτῳ ώς ἐναργεῖ) 156,9 (λόγῳ)
 112,19 173,1 (τῇ δόξῃ ταύτῃ) 146,17
 ὃ χρώμενοί τινες πειρῶνται δεικνύναι
 146,4 cf. 146,23 147,4 (σημεῖῳ) 91,7
 τοὺς μὴ δυναμένους τῇ ἀκοῇ κεχρῆσθαι
 (pro χρῆσθαι) 14,2
 χρήσιμος 12,4 sqq. 32,25 113,24 (εἰς) —
 τὸ χρ. 13,1. 6 τὸ χρ. αὐτῷ εἰς τὸ δεῖξαι
 15,16 sim. 1,10 16,2 51,12 134,5 146,11
 χρόα 49,12 51,21 54,23 (χροιάς V) 55,19 65,5
 χροιά 54,1 65,10
 χρόνος. αἰσθητὸν οὐ καθ' αὐτό ἐστιν. οὐ
 γάρ ἐστιν ὁ χρ. ὑποκειμένη τις φύσις
 147,5 μὴ εἶναι τὸν χρόνον τῶν ὑπομε-
 νόντων 154,16 cf. ἀδιαιρέτος πρῶτος —
 ἐν χρόνῳ 30,3 192,13 al. sed χρόνῳ
 146,12 ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ 136,1. 5 al.
 ἄμα καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ 157,15 sim.
 140,10 ἐν παντὶ χρόνῳ 149,8. 14 χωρὶς
 χρόνου 135,16
 χρῶμα 12,18 sqq. 156,5 166,21 167,2
 Platonis def. 24,7 (διαφανοῦς ἐνέργεια)
 39,21 cf. 35,6 eorum natura et origo
 49,25 sqq. ex albo et nigro 77,18 80,25
 81,11 82,3 sqq. species finitae 65,22 sqq.
 (πέρας) 48,9 sqq. 49,2. 15. 21. 25 52,3
 cf. ἐπιπολῆς μεταξύ
 χρωματίζειν 74,2 pass. 50,2 sqq.
 χρωνύναι et χρώνυνσθαι 11,16 12,22
 43,2. 20 44,19 47,4 48,11 49,17 50,6.
 11 51,8. 26 52,15. 17 53,6 62,18 74,2
 75,22 cf. φωτίζειν
 χυμός def. 9,13 sqq. 76,25 sqq. eorum origo
 66,20 sqq. ex dulci et amaro 77,20 sqq.
 80,24 sqq. eius εἰδῆ 81,4 sqq. species
 finitae 65,23 sqq. δέξι καὶ ἐν χυμῷ
 84,17 τῶν σηπομένων χυμῶν καὶ τῶν
 προσκαίομένων καὶ τῶν δέξιων γιγνομένων ετε.
 89,24 cf. τρόφιμος

Χαρίεις. τῶν ιατρῶν τοὺς χαριεστάτους
 7,1

χυτόν Arist. expl. 105,18 sqq.
 χώρα. κατὰ χώραν 18,1 χώραν ἔχειν
 46,14
 χωρεῖν (δι' ἀλλήλων) 29,28 σῶμα διὰ σώ-
 ματος χωρήσει 29,14 cf. 30,17 (εἰσω)
 24,6 57,14
 χωρίζειν 9,2 12,26 33,17 saepe cf. ἐπίνοια
 ἀποκρίνειν λαμβάνειν — κεχωρισμένων
 καὶ μενόντων δύο 140,4
 χωριστός 44,2. 25

Ψεῦδος 146,5.10
 ψευδής cf. ἐπιπόλαιος.
 ψιφητικός 66,11. 12
 ψύφος 10,19 ss. 11,17 37,10 65,24 166,22
 167,3 (dist. λόγος) 12,13 sqq. (dist.
 λόγος, φωνή) 13,5 sqq. (coni. φωνή) 66,10
 species quaedam 84,16, 17 def. 66,11
 origo 126,9 sqq.
 ψύχειν pass. 98,20

ψυχή def. Aristotel. 2,15 cf. αἰσθητική
 θρεπτική ὀρατική
 ψυχικός (ἐνέργεια) 5,18
 ψῦχος 76,15. 17
 ψυχρός cf. θερμός
 ψυχρότης 52,23 73,16 sqq. 99,8 102,23
 plur. 110,1 137,6 cf. θερμότης
 Ως σώματος (= καθὸ σῶμα) 48,8 49,7 sqq.
 c. gen. part. 40,18 69,27 71,23 72,7
 79,5 89,27 92,23 102,4 127,26 133,20
 139,1 157,16 159,23 (ώς ἄρα) 56,11
 ώς c. acc. part. 64,21 84,15 120,3 173,3
 ώς ἂν c. part. 22,10 ώς ἂν εἰ ἔλεγεν
 151,16 163,10 ώς ἂν c. opt. (pro con-
 iunctivo) 116,13 121,25 nam 47,6 77,20
 82,1 104,16 = ὥστε 57,26 68,21 75,7
 119,9. 25 120,24 166,2
 ὥσπερ cf. οὖν
 ωφέλιμος 11,26. 28 13,1

II INDEX NOMINUM

- ⁷Αλέξανδρος v. Praef. p. v
⁷Αναξαγόρας. οἱ πάντα ἐν πᾶσι μεμῆθαι λέγοντες, ὡς Α., ἐκ πάντων μὲν πάντα ἔκχρίσει γιννῶσιν 68,9
 Anonymi Aristotelis interpretes. τινές 5,4
 οἱ ὑπομνηματισάμενοι τὸ βιβλίον 82,16
⁷Αριστοτέλης opinio περὶ τῶν ποιούντων τε καὶ πασχόντων 73,18 Περὶ ὑγιείας καὶ νόσου (Zeller II 2 p. 96) dubium an scripserit 6,19 Περὶ φυτῶν (οὐ φέρεται) 87,11 cf. Zeller II 2 p. 98
⁷Ασπάσιος 10,2
 Δημόκριτος de visu theoria 15,7 24,10 sqq.
 56,14 124,6 de saporibus 68,25 de sensibus 82,21 sqq.
 Διόδωρος Cronus ἐλάχιστον et ἀμερῆ 122,
 23 172,29
⁷Εμπεδοκλῆς 20,18 23,5 sqq., 24,7 34,15
 56,16 67,19 68,26 70,6 124,4. 15
⁷Επίκουρος 24,19 fr. 319 Usener
 Ηράκλειτος 92,22
 Θεόφραστος Περὶ ὕδατος 72,3 Περὶ φυτῶν 87,11 (cf. ad p. 22,11 26,6 31,25. 27
 57,11 85,4 86,19)
 Ιατροί τινες 107,4
 Λεύκιππος 24,18 56,14
 μαθηματικοί v. Ind. I s. μ. et s. μάθημα
 Όλύμπια 151,19
⁷Ομηρος N 23 23,22
 Πλάτων de visu 28,11 τοῖς Περὶ Πλάτωνα incorporalia agere et pati videbantur 73,21
 Πυθαγόρειοι 14,23 49,11 51,20 107,1 sqq.
 Στοά. οὕτε γὰρ τὰ σώματα αὐτῷ δοκεῖ ποιεῖν τε καὶ πάσχειν, ὡς ἀρέσκει τοῖς ἀπὸ Στοᾶς 73,20 οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς λέγουσι πῶς ἔχον τὸ ἡγεμονικὸν ποτὲ μὲν τόδε ποτὲ δὲ τόδε γίνεσθαι 167,6
 Στράτις 97,2
 Στράτων de auditu 126,20
 φυσιολόγοι v. Ind. I

III LOCI PLATONICI

-
Meno p. 76 C	24,7	
Timaeus p. 39 B	11,9	
p. 45 B-D	21,1	
	p. 45 D	33,1
	p. 66 D. E	14,22
-

IV LOCI ARISTOTELICI

<p>Περὶ αἰσθήσεως titulus 2,2 not. dispositio 5,1 sqq.</p> <p>2 p. 437^b 10 . . . . . 58,24 p. 437^b 32 . . . . . 34,15 p. 438^a 14 . . . . . 35,28 3 p. 440^a 15 . . . . . 93,13 4 p. 440^b 31 . . . . . 104,10 p. 441^a 3 . . . . . 78,2 p. 441^b 15 . . . . . 67,1 94,13 p. 442^a 2 . . . . . 77,10 p. 442^b 1 . . . . . 93,22 5 p. 444^a 24 . . . . . 38,10 p. 444^a 28 . . . . . 39,10 6 p. 445^b 10 . . . . . 156,16 p. 445^b 31 . . . . . 155,22 156,6, 12 7 p. 448^a 17 . . . . . 161,8 162,1 p. 448^b 10 . . . . . 168,14 p. 448^b 24 . . . . . 162,3</p> <p>ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὑστέρων Ἀναλυτικῶν c. 19-22 . . . . . 114,11</p> <p>Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς</p> <p>A 5 . . . . . 79,13 p. 322^a 25 . . . . . 78,19 10 p. 327^b 31 . . . . . 63,23 p. 328^a 19 (Περὶ μίξεως) . 64,16</p> <p>B 3 . . . . . 94,9 p. 331^a 3 (Περὶ στοιχείων) 72,27</p> <p>Περὶ ζωῆς καὶ θανάτου cf. 5,5 3 p. 469^a 5 . . . . . 40,28</p> <p>Π. ζώων γενέσεως locus non re- pertus . . . . . 79,14 not.</p> <p>Περὶ ζώων ιστορία Δ 10 . . . . . 6,21</p> <p>Περὶ ζώων μορίων Γ 7 p. 670^a 29 (ἐν ἄλλοις) . 90,16</p> <p>Μετεωρολογικά</p> <p>B 3 . . . . . 80,11</p> <p>Περὶ μνήμης gener. . . . . 5,28 καὶ ὑπονοῦ . . . . . 173,12</p> <p>Περὶ οὐρανοῦ</p> <p>A 4 . . . . . 86,21</p> <p>Φυσικὴ ἀχρόαστος</p> <p>Z 1 (ἐν τοῖς Περὶ κινήσεως λόγοις, Περὶ κινήσεως λέγων τὰ τελευταῖα τῆς Φυσικῆς ἀχροάσεως) 113,5</p>	<p>2 p. 233^b 15 . . . . . 171,25 4 p. 234^b 10 . . . . . 134,8 Θ 8 p. 263^a? . . . . . 115,13 not.</p> <p>Περὶ ὅπνου καὶ ἐγρηγόρσεως etc. cf. 5,6</p> <p>Περὶ ἐγρηγόρσεως καὶ ὅπνου etc. (φέρεται ἐν τῇ πραγματείᾳ τῇ φυσικῇ αὐτοῦ βιβλίᾳ) 6,18 3 p. 456^b 17 . . . . . 7,25</p> <p>Περὶ ψυχῆς</p> <p>generaliter 3,3, 11 5,19, 30 8,23, 29, 31 14,15</p> <p>A 5 p. 410^a 30 . . . . . 39,26 B 2 p. 413^b 2 . . . . . 3,20 8,31 5 p. 417^a 6 . . . . . 75,16 6 p. 418^a 10 . . . . . 84,8 7 . . . . . 58,26 p. 418^b 2 . . . . . 35,6 42,23 p. 418^b 9 . . . . . 35,14 p. 418^b 16 . . . . . 132,6 p. 419^a 2 . . . . . 17,5 p. 419^a 13? . . . . . 25,25 8 . . . . . 66,10 9 p. 421^a 9 . . . . . 67,9 421^a 10 . . . . . 104,7 10 p. 422^a 8 . . . . . 105,5 p. 422^a 17 . . . . . 39,29 67,16 11 . . . . . 109,21 p. 423^b 7 . . . . . 27,5 p. 423^b 20 . . . . . 34,5 12 p. 424^a 18 . . . . . 41,10 p. 424^a 28 . . . . . 9,2</p> <p>Γ 1 p. 425^a 4 . . . . . 38,14 2 p. 425^b 25 . . . . . 41,14 42,2 p. 426^a 23 . . . . . 41,26 p. 426^b 10 . . . . . 165,23 p. 426^b 12 . . . . . 36,16 p. 426^b 17 . . . . . 162,19 163,7 164,10,22 165,12 p. 427^a 8 . . . . . 164,13 12 p. 434^b 19? . . . . . 107,8 not. p. 434^b 22 . . . . . 10,14 13 p. 435^b 4 . . . . . 9,8 p. 435^b 7 . . . . . 9,2</p>
---	---

A D D E N D A

- p. 16,10 not. del. „προτίθησιν conicio“
p. 25,18 ss. cf. etiam Alex. apud Simpl. De caelo p. 454,7 H.
p. 27,4,5 not scrib. c. 11 pro 2
p. 32,22 τῇ .χόρῃ cum TVANa scrib.
p. 45,13 colon pro commate pone
p. 53,6 post ἄν comma pone
p. 60,7 not. „σμικρὸς α“ scrib.
p. 69,10 εἰπών (Diels) recipere debebam, v. Add ad 132,18
p. 87,8 nunc γένεσις conicio, v. Indicem
p. 95,22 nunc μεταφορὰς pro διαφοράς scribendum esse censeo
p. 101,5 v. Ind. s. κατάλληλος
p. 105,5 not. „p. 422“ leg. pro 442
p. 132,18 Diels εἰπών pro εἰς coniciebat, quod commemorare debebam
p. 133,4 post χρόνῳ nunc lacunam suspicor
p. 141,1 not. prave ἐπὶ conieci, v. Ind. s. ἀπό
p. 141,23 ἀλλήλοις πάλιν coniunge
p. 151,23 τι defendi potest, v. Ind. s. δ
-

IS - In De Senu. # 15626

PONTIFICAL INSTITUTE OF MEDIAEVAL STUDIES
59 QUEEN'S PARK CRESCENT
TORONTO-5, CANADA
15626

